

في

في مآثر أهلِ بيت النبُوّة

المجلّد الأوّل

جمعهُ ورتبهُ: حمزة عندليب

نحن و الأولاد في مآثر اهل‌بيت النبوة صلوات‌الله عليهم
المجلّد الأوّل: من الرّواية ۱ الى ۱۵۱۵
جمعه و رتّبه: حمزه عندليب
منشورات: دليل
الطبعة الثانية: ۱۰۰۰ نسخة
۱۴۲۶ ق. ـ ۱۳۸۴ ش.
مطبعة: نگارش
شابك (ردمك): X ـ ۰۲ ـ ۷۴۹۰ ـ ۹۶۴ ISBN
شابك (ردمك)دوره: ۶ ـ ۰۴ ـ ۷۴۹۰ ـ ۹۶۴ ISBN
العنوان: ايران، مشهد ـ شارع امام خميني المشجّر ـ زقاق امام خميني ۸۶ ـ رقم الدار ۵۵
الهاتف و الفكس: ۸۵۹۳۳۶۳ ـ ۰۵۱۱

مراكز التوزيع :
۱) قم، شارع صفائية، مقابل زقاق رقم ۳۸، منشورات دليل‌ما، الهاتف ۷۷۳۷۰۱۱ ـ ۷۷۳۷۰۰۱
۲) طهران، شارع إنقلاب، شارع فخررازي، رقم ۳۲، الهاتف ٦٦٤٦٤١٤١
۳) مشهد، شارع الحريّة، شمالي حديقة نادري، زقاق خوراكيان، بناية گنجينه كتاب التجارية، الطابق الأول، منشورات دليل‌ما، الهاتف ۵ ـ ۲۲۳۷۱۱۳

عندليب، حمزه
نحن و الأولاد في مآثر اهل‌بيت النبوة صلوات‌الله عليهم / جَمَعه و رتبه حمزه عندليب. ـ ـ مشهد: دليل، ۱۳۸۴.
۲ ج. (دوره) ISBN 964-7490-04-6
(ج. ۲) ISBN 964-7490-03-8 (ج. ۱) ISBN 964-7490-02-X
فهرستنويسى بر اساس اطلاعات فيپا.
عربى.
چاپ قبلى دليل‌ما، ۱۴۲۲ ق ـ ۱۳۸۰.
۱. اسلام و خانواده. ۲. والدين ـ ـ جنبه‌هاى مذهبى ـ ـ اسلام. ۳. تربيت خانوادگى (اسلام). الف. عنوان.
BP ۲۵۳ / ۴ / ۹ ع ۳ ن ۲۹۷ / ۶۴۴.
۱۳۸۴
كتابخانه ملى ايران ۲۰۰۳۳ ـ ۸۴ م

بسم اللّه الرّحمن الرّحيم

الفهرس الموضوعى

* النّموّ السّكّانى للمسلمين

وصف الولد المسلم و بيان فضيلته: ۱ الى ۷۳ ، ۱۳۲ الى ۱۳۴ ، ۱۴۳ ، ۱۴۴ ، ۱۵۰ ، ۱۵۶ ، ۱۵۷ ، ۱۷۳ ، ۱۷۶ ، ۲۰۷ الى ۲۱۷ ، ۲۲۲ ، ۲۲۸ ، ۲۳۳ ، ۲۵۷ ، ۲۶۲ الى ۲۶۶ ، ۲۸۱ ، ۲۸۲ ، ۲۸۶ الى ۲۸۹ ، ۲۹۶ الى ۲۹۸ ، ۳۰۳ ، ۳۰۵ الى ۳۰۷ ، ۳۱۰ الى ۳۱۲ ، ۳۱۴ الى ۳۱۶ ، ۳۱۸ ، ۳۳۱ ، ۳۳۵ ، ۳۳۶ ، ۳۳۸ ، ۳۴۰ ، ۳۴۳ ، ۳۴۹ ، ۳۵۱ الى ۳۶۴ ، ۳۸۷ ، ۳۹۳ ، ۴۰۷ و ۴۰۸.

فوائد الجيل المسلم:

تسبيح اللّه و تقديسه: ۳۷ ، ۴۱ ، ۴۲ ، ۱۴۳ و ۲۸۶.

انتفاع الوالدين: ۲۶ ، ۳۸ الى ۴۱ ، ۴۲ ، ۴۷ الى ۵۴ ، ۵۶ الى ۵۸ ، ۷۲ ، ۱۴۴ ، ۱۸۰ ، ۱۹۷ الى ۲۱۶ ، ۲۱۸ الى ۲۴۳ ، ۲۶۴ ، ۲۸۹ ، ۲۹۷ ، ۲۹۸ ، ۳۱۰ ، ۳۱۱ ، ۳۲۷ ، ۳۳۳ ، ۳۳۴ ، ۳۳۹ الى ۳۴۲ ، ۳۴۶ ، ۳۵۰ ، ۳۵۲ ، ۳۹۴ الى ۳۹۶ ، ۳۹۸ الى ۴۰۸ ، ۴۱۰ و ۴۱۱.

انتفاع النّاس: ۲۴۴ الى ۲۴۸ ، ۳۴۴ و ۳۴۵.

نزول العذاب، مع وجود الأطفال: ۱۹۵ و ۳۴۵.

تأخير عذاب الوالدين لتولّد ولد صالح: ۱۹۴.

النّموّ السّكّانى ام تحديده؟!

مباهات الأئمّة المعصومين و الأنبياء عليهم السلام و ادعيتهم و حثّهم على طلب الأولاد و زيادة الذّرّيّة: ۲۶ الى ۴۳ ، ۴۹ ، ۷۷ ، ۱۲۷ الى ۱۴۶ ، ۱۷۳ الى ۱۷۶ ، ۲۱۰ الى ۲۱۲ ، ۲۱۷ ، ۲۸۳ ، ۲۸۵ ، ۲۸۶ ، ۲۸۹ الى ۲۹۲ ، ۲۹۶ ، ۲۹۷ و ۲۹۹ الى ۳۰۳ ، ۳۰۵ ، ۳۰۸ الى ۳۱۱ ، ۳۲۲ ، ۳۴۳ ، ۳۴۷ ، ۳۴۹ ، ۳۵۶ و ۳۵۷.

تأثير الأدعية و الأذكار و الاسماء فى التّناسل و انجاب اولاد صالحين: ۳۴ ، ۴۳ ، ۴۵ ، ۴۶ ، ۱۳۶ ، ۱۴۸ الى ۱۵۵ ، ۱۵۸ ، ۱۷۸ ، ۱۷۹ ، ۲۶۹ ، ۲۷۲ ، ۳۰۶ و ۳۳۷.

اثر الاستغفار و الذّكر فى زيادة الذّريّة: ۴۵ ، ۴۶ ، ۱۳۹ ، ۱۴۰ ، ۱۵۳ الى ۱۵۵ ، ۱۷۸ الى ۱۸۱.

ادعية طلب الولد: ۳۲ ، ۳۴ ، ۳۵ ، ۴۳ ، ۱۵۰ الى ۱۵۲ ، ۱۵۶ الى ۱۵۸ ، ۱۸۰ ، ۲۹۲ و ۳۱۷.

سيرة المعصومين عليهم السلام فى الدّعاء لطلب الولد: ۳۵ ، ۴۴ ، ۱۵۶ ، ۱۵۷ ، ۱۷۷ ، ۳۲۹ و ۳۳۷.

اثر الطّعام فى كثرة النّسل و قلّته: ۱۳۷ الى ۱۳۹ ، ۱۵۹ الى ۱۷۶.

اثر اعمال الانسان فى كثرة النّسل و قلّته: ۴۶ ، ۱۷۸ ، ۱۷۹ ، ۱۸۶ الى ۱۹۳ و ۳۴۸.

شكر الخالق لوجود الأولاد: ۹۰.

قلّة العيال: ۲۴۹.

وصف كثرة الأولاد: ۱۴۷.

الرّجال و النّساء العقام: ۳۶ ، ۱۳۱ ، ۱۴۱ ، ۱۴۲ ، ۱۷۶ ، ۲۸۹ ، ۲۹۰ ، ۲۹۳ الى ۲۹۶ ، ۲۹۹ و ۳۰۴.

المحافظة على ابناء الاسلام

اثر الذّكر و الدّعاء فى صيانة الجنين: ۲۷۵ ، ۳۳۲.

ضرر الصّوم على الجنين او المولود او الأمّ: ۱۱۶ الى ۱۱۸ و ۳۲۸.

وفاة الأمّ او الجنين: ۱۱۹ الى ۱۲۵ و ۳۹۷.

حجّ المرأة الحبلى: ۳۵۵.

نطفة المؤمن فى صلب الكافر: ۱۲۶.

المرأة الحبلى المحكومة بالتّعزير او الحدّ او القصاص: ۱۱۱ الى ۱۱۵ ، ۳۶۵ الى ۳۶۸ و ۳۹۰.

موانع التّناسل و احكامها

ترك الزّواج، مخافة العيلة و معيشتهم: ۳۱ ، ۷۶ ، ۷۷ ، ۲۸۳ الى ۲۸۵.

الزّواج المشروط بعدم التّناسل: ۳۹۱ و ۳۹۲.

منع الحمل: ۸۴ ، ۸۵ ، ۸۸ ، ۸۹ و ۴۱۲.

العزل: ۷۸ الى ۸۹ ، ۱۰۶ ، ۱۰۷ ، ۳۱۳ و ۴۱۲.

قطع النّسل او انقطاعه: ۱۸۲ الى ۱۹۱ ، ۳۴۸ ، ۳۶۹ و ۳۹۳.

احكام السّقط

الاساليب المختلفة للسّقط: ۹۱ ، ۹۲ ، ۱۰۶ ، ۱۰۷ ، ۳۷۳ ، ۳۷۴ ، ۳۷۶ ، ۳۸۰ ، ۳۸۱ و ۳۸۳.

حرمة السّقط: ۹۱.

وجوب دية الجنين على الجانى: ۹۲ الى ۱۰۸ ، ۳۶۸ ، ۳۷۰ الى ۳۷۷ ، ۳۷۹ الى ۳۸۳ ، ۳۸۶ ، ۳۸۸ و ۳۸۹.

تعیین الدّیة حسب نموّ الجنین: ۹۳ الی ۱۰۰ ، ۱۰۶ ، ۱۰۷ ، ۱۰۹ ، ۳۷۱ الی ۳۷۴ ، ۳۷۶ الی ۳۸۲ ، ۳۸۸ و ۳۸۹.

عدم تعلّق دیة السّقط للجانی: ۳۸۰ ، ۳۸۱ و ۳۸۳.

هبة دیة السّقط للمسقط: ۳۸۳.

کفّارة السّقط: ۹۲.

جراح الجنین: ۳۷۸.

قتل المرأة الحبلی: ۱۰۴ ، ۱۰۶ و ۱۰۷.

العوامل الطّبیعیّة للسّقط: ۳۲۶.

اسقاط الجنین المتکوّن من الزّنا: ۱۱۰.

جنس الولد

المشیئة الالهیّة فی تعیین جنس الولد: ۲۵۰ الی ۲۵۲ ، ۲۵۶ و ۳۱۸.

التّباین و التّساوی بین الابن و البنت: ۵۹ ، ۲۰۷ ، ۲۲۰ ، ۲۵۳ الی ۲۵۹ ، ۲۶۵ ، ۲۷۴ و ۳۲۵.

وصف البنات و بیان فضیلتهنّ: ۵۹ الی ۶۶ ، ۲۰۷ ، ۲۱۳ الی ۲۱۸ ، ۲۵۷ ، ۲۶۰ الی ۲۶۸.

اثر الدّعاء فی جنس الجنین: ۱۵۵ ، ۱۸۱ ، ۲۶۹ الی ۲۷۵ ، ۳۲۱ ، ۳۲۳ ، ۳۲۴ ، ۳۳۰ ، ۳۳۷ و ۴۱۳.

اثر الطّعام فی جنس الجنین: ۱۶۷ و ۱۶۸.

تعیین جنس الجنین: ۲۷۶.

الملحقات

البیضة الّتی منها النّطفة: ۲۷۷ و ۳۸۴.

ثواب الامّ: ۱۴۵ ، ۲۰۸ ، ۲۱۹ ، ۲۷۸ ، ۲۷۹ ، ۳۱۹ ، ۳۲۷ ، ۳۴۶ و ۴۰۹.

علاقة الحیض بالتّناسل: ۲۸۰.

استعمال العقاقیر لأجل الاحاضة: ۳۲۰.

* التّناسل

احکام الزّواج

فوائد الزّواج: ۲۸۴ ، ۴۳۳ الی ۴۳۵.

الحثّ علی الزّواج و التّعجیل فیه و النّهی عن ترکه: ۲۷ ، ۳۷ ، ۷۷ ، ۱۴۳ ، ۲۲۰ ، ۲۸۱ الی ۲۸۶ ، ۴۱۴ الی ۴۴۲ ، ۴۹۵ ، ۵۲۰ الی ۵۲۳ ، ۵۲۶ ، ۵۲۷ ، ۶۴۸ ، ۸۸۳ و ۹۳۳.

تزويج العزّاب: ٢٨١ ، ٢٨٢ ، ٤٣٦ ، ٥١٨ و ٥١٩.

اوقات الزّواج و ادابه: ٤٤٣ الى ٤٥٤ ، ٥٢٨ ، ٨٨١ و ٨٨٢.

الشّهادة فى الزّواج: ٣١٣ ، ٥١٦ ، ٥١٧ و ٦٣٣.

المسائل المتعلّقة بالمهر: ٤٣٢ ، ٤٥٥ الى ٤٧٥ ، ٥٠٥ ، ٥٠٦ ، ٥٢٤ ، ٩١٤ ، ٩٣٧ الى ٩٤٤ ، ٩٥٣ ، ٩٦٩ ، ٩٧١ ، ٩٧٣ و ٩٨١.

الولاية فى الزّواج: ٢٨٧ ، ٤٦٥ ، ٤٧٦ الى ٤٩١ ، ٤٩٣ ، ٤٩٤ ، ٥٠٥ الى ٥٠٩ ، ٦٢٨ الى ٦٣٢ ، ٩١٤ ، ٩١٥ ، ٩٣٧ الى ٩٥١ ، ٩٥٤ الى ٩٧٠ ، ٩٧٢ و ٩٧٣.

اختيار المولّى عليه فى انتخاب الزّوج او الزّوجة: ٤٧٦ الى ٤٧٨ ، ٤٨٠ الى ٤٨٢ ، ٤٨٥ ، ٤٩٣ ، ٤٩٤ ، ٥١٠ ، ٦٢٨ الى ٦٣٢ ، ٩٤٧ ، ٩٤٨ ، ٩٥٠ ، ٩٥٢ ، ٩٥٩ الى ٩٦٥.

الاستشارة فى الزّواج: ٤٩٣.

انتخاب الزّوج او الزّوجة للولد: ٤٩٦ الى ٥٠٢ ، ٥٢٠ ، ٥٢١ ، ٥٢٤ ، ٦١٢ الى ٦١٨ و ٩٢١.

زواج الصّغار: ٤٧٩ ، ٥٠٤ الى ٥١٥ ، ٧٥٠ الى ٧٥٢ ، ٨٧٩ ، ٩١٤ ، ٩٥١ ، ٩٥٦ ، ٩٦٩ الى ٩٧٣ ، ١٠٠١ و ١٠٠٢.

العقد الاكراهى، و الفضولى، و الشّغار و ما شابه ذلك: ٤٦١ الى ٤٦٤.

اشتراط عدم الزّواج من ناحية الزّوجة: ٤٩٥.

الزّواج و آخر الزّمان: ٥٠٣.

الطّفل المحلّل: ٤٩٢ و ٩١٦.

انتخاب الزّوج و ما يتعلّق بذلك

الدّعاء للحصول على الزّوج او الزّوجة: ٣٠٦ و ٥٢٨.

الخصائص الحسنة او السّيّئة للزّوج: ٢٨ ، ٣٧ ، ٤٣ ، ٥١ ، ٦٧ ، ١٣١ ، ١٤٢ ، ١٤٥ ، ٢٠٩ الى ٢١١ ، ٢٦٦ ، ٢٨٨ الى ٣١٢ ، ٣٤٣ ، ٣٥٤ ، ٤٣٧ الى ٤٣٩ ، ٤٤١ ، ٤٤٢ ، ٤٩٧ ، ٥٢١ الى ٥٨٥ ، ٥٨٧ الى ٥٩٨ ، ٥٩٦ الى ٥٩٨ ، ٦١٨ الى ٦٢٠ ، ٦٣٤ ، ٨٣٧ ، ٩٢٠ ، ٩٢٢ ، ٩٢٣ و ٩٨٧.

مسألة الكفو: ٤٤٠ الى ٤٤٢ ، ٥٢٠ ، ٥٢١ ، ٥٨١ ، ٦٠٠ الى ٦٠٦ و ٧٤٣.

ملاك انتخاب الزّوج او الزّوجة: ٢٨ ، ٣٧ ، ٤٣ ، ٦٧ ، ١٣١ ، ١٤٢ ، ١٤٥ ، ٢١٠ ، ٢١١ ، ٢٦٦ ، ٢٨٨ الى ٣١٢ ، ٣٤٣ ، ٣٥٤ ، ٤٣٧ الى ٤٣٩ ، ٤٤٢ ، ٤٩٧ ، ٥٢٠ الى ٥٨٥ ، ٥٨٨ الى ٥٩٤ ، ٥٩٦ الى ٥٩٨ ، ٦٠٣ الى ٦٠٥ ، ٦١٦ الى ٦٢٠ ، ٦٣٤ ، ٦٣٦ الى ٦٣٨ ، ٨٣٧ ، ٩٢١ الى ٩٢٣ و ٩٨٧.

الزّواج من الفرق الاخرى و الفسّاق: ۴۹۸ الى ۵۰۰ ، ۵۲۹ ، ۵۴۹ الى ۵۵۵ ، ۵۷۸ ، ۵۸۱ ، ۵۸۲ ، ۵۹۵ ، ۶۰۹ الى ۶۲۲ ، ۶۳۴ ، ۸۳۷ ، ۹۲۱ و ۹۸۸.

الزّواج من القابلة و ولدها: ۶۳۹ الى ۶۴۵.

الزّواج من الأقارب: ۴۹۳ ، ۵۰۱ ، ۶۴۶ الى ۶۴۸.

الزّواج من المطلّقات او الثّيّبات: ۵۷۷ و ۵۸۶.

الزّواج من الرّبيبة: ۵۹۹.

الزّواج من المجنون و الأحمق: ۵۵۶ ، ۶۱۸ ، ۶۲۰ و ۹۲۴.

الزّواج من ولد الزّنا: ۹۲۳ ، ۹۸۷ و ۹۸۸.

مراعاة شؤون الزّوجيّة: ۶۰۷ و ۶۰۸.

قصّة زواج جويبر و ذلفا: ۶۰۲.

مسائل متعلّقة بالمتعة: ۷۸ ، ۳۱۳ ، ۴۷۷ ، ۴۸۴ ، ۵۰۲ ، ۵۰۹ ، ۵۸۱ الى ۵۸۳ ، ۶۲۳ الى ۶۳۵ ، ۹۴۹ و ۹۸۱.

نشر الحرمة

نشر الحرمة بسبب الرّضاعة: ۶۴۹ الى ۶۶۸ ، ۸۸۵ الى ۹۰۸.

نشر الحرمة بسبب الزّواج او الجماع: ۶۶۹ الى ۶۷۱.

نشر الحرمة بسبب الزّنا: ۵۱۱ و ۶۷۲.

نشر الحرمة بسبب اللّواط: ۶۷۳ و ۶۷۴.

مسائل متعلّقة بالجماع

ثواب الجماع: ۳۱۹.

آداب الجماع: ۳۲ ، ۱۵۸ ، ۱۷۶ ، ۳۰۶ ، ۳۱۴ الى ۳۱۸ ، ۵۲۸ ، ۶۷۵ الى ۶۸۳ ، ۶۸۶ ، ۶۸۷ ، ۶۹۷ ، ۷۰۳ ، ۷۲۴ ، ۷۲۵ ، ۷۳۴ و ۹۳۰.

اوقات الجماع و تأثيرها: ۱۴۶ ، ۶۸۵ الى ۶۸۹ ، ۶۹۱ الى ۷۰۴ ، ۷۲۶ الى ۷۳۶ ، ۷۶۳ الى ۷۶۸ ، ۹۳۰ ، ۹۸۲ و ۹۹۱.

مکروهات الجماع: ۱۷۶ ، ۳۱۸ ، ۶۷۷ ، ۶۸۵ الى ۶۹۰ ، ۶۹۸ الى ۷۰۱ ، ۷۰۳ ، ۷۲۱ الى ۷۲۵ ، ۷۲۷ الى ۷۳۴ ، ۷۴۵ الى ۷۴۹ ، ۹۲۷ و ۹۳۰.

الشّيطان و دَوره: ۱۵۸ ، ۱۸۰ ، ۳۰۶ ، ۳۱۴ الى ۳۱۶ ، ۳۱۸ ، ۶۷۸ الى ۶۸۳ ، ۷۰۲ ، ۷۰۵ الى ۷۲۰ ، ۷۳۷ و ۷۳۸.

الجماع مع وجود الشّبهة: ۶۵۱.

طهارة المولد: ۷۱۵ الی ۷۱۸ ، ۷۲۰ ، ۷۶۲ الی ۷۷۳ ، ۹۲۵ ، ۹۲۶ ، ۹۸۹ ، ۹۹۱ ، ۹۹۳ الی ۹۹۷.

اثر الهويّة و التّغذية و الأعمال على النّطفة و الولد: ۱۷۵ ، ۱۷۶ ، ۱۹۲ ، ۳۰۶ ، ۳۱۶ ، ۳۱۸ ، ۵۷۹ ، ۵۸۰ ، ۵۹۵ ، ۶۷۷ الی ۶۸۳ ، ۶۸۵ الی ۶۸۹ ، ۶۹۲ الی ۷۰۴ ، ۷۱۰ الی ۷۱۴ ، ۷۲۰ الی ۷۴۴ ، ۷۴۶ الی ۷۴۹ ، ۷۶۳ الی ۷۶۹ ، ۷۷۳ ، ۸۱۶ ، ۸۱۷ ، ۹۱۷ ، ۹۱۸ ، ۹۲۶ ، ۹۲۷ ، ۹۳۰ الی ۹۳۲ ، ۹۸۲ ، ۹۸۹ الی ۹۹۲.

الجماع مع المرأة الحبلى او المرضعة: ۷۵۶ الی ۷۶۱ ، ۹۰۹ ، ۹۱۰ و ۹۳۴.

الجماع فی مرأى الأطفال: ۶۹۰ ، ۷۴۵ الی ۷۴۹ و ۹۲۷.

التّمتّع و الجماع مع الزّوجة غير البالغة: ۵۱۱ ، ۷۵۰ الی ۷۵۵ ، ۹۷۴ و ۹۷۵.

الايلاء: ۶۸۴

الجنين و مراحل تكوينه

ماهيّة النّطفة: ۷۸۸ و ۸۵۹

كيفيّة خلق الانسان و مراحله: ۹۳ ، ۹۸ ، ۳۲۰ الی ۳۲۴ ، ۳۷۳ ، ۳۸۲ ، ۷۴۱ ، ۷۷۴ الی ۷۸۸ ، ۷۹۲ الی ۷۹۹ ، ۸۲۰ ، ۸۲۱ ، ۸۳۸ الی ۸۴۲ ، ۸۴۴ ، ۸۴۶ ، ۸۵۰ ، ۸۵۴ ، ۸۵۶ ، ۸۶۶ ، ۸۶۷ ، ۸۸۳ ، ۹۷۸ و ۱۰۰۰.

النّطفة الّتی يتكوّن منها الولد: ۷۸۴.

تأثير النّطف: ۳۲۳ ، ۷۴۲ ، ۷۸۰ ، ۷۹۸ ، ۸۳۰ ، ۸۳۱ ، ۸۳۹ ، ۸۴۳ الی ۸۴۵ ، ۸۴۷ ، ۸۴۸ ، ۸۵۰ و ۹۷۶.

تغذية الجنين: ۳۲۲ ، ۷۴۱ ، ۷۸۲ ، ۷۸۹ ، ۷۹۶ ، ۸۱۹ الی ۸۲۲ ، ۸۳۰ و ۸۸۳

غلبة النّطفة و العروق و تأثيرها: ۳۲۳ ، ۷۰۴ ، ۷۸۰ ، ۷۹۸ ، ۸۳۱ ، ۸۳۹ الی ۸۵۰ ، ۹۱۷ و ۹۷۶.

تكوين الصّورة و تقدير المقدّرات: ۳۲۱ ، ۳۲۳ ، ۳۲۴ ، ۷۷۶ الی ۷۸۲ ، ۷۸۶ ، ۷۸۷ ، ۸۴۴ ، ۸۴۵ ، ۸۵۰ الی ۸۵۸ و ۸۸۳

نفخ الرّوح فی الجنين: ۳۲۴ ، ۷۸۱ الی ۷۸۳ ، ۷۸۷ و ۸۶۰

تفسير معنى المخلّقة و غير المخلّقة: ۸۶۴

علاقة الحيض بالجنين: ۳۲۰ ، ۷۵۸ ، ۷۸۹ الی ۷۹۱ ، ۸۲۳ و ۹۸۲.

اثر الطّعام و الشّراب و العقاقير على الجنين: ۱۶۸ ، ۱۷۵ ، ۱۹۲ ، ۷۳۹ ، ۷۴۰ ، ۸۰۰ الی ۸۱۸

جنس الجنين: ۲۷۰ الی ۲۷۵ ، ۳۲۱ ، ۳۲۳ ، ۳۲۴ ، ۴۱۳ ، ۷۸۶ ، ۸۶۷ ، ۹۱۲ ، ۹۱۳ و ۹۱۷.

شبه الولد: ۳۲۳ ، ۷۰۴ ، ۷۴۲ ، ۷۸۰ ، ۷۹۷ ، ۷۹۸ ، ۸۳۱ الی ۸۴۵ ، ۸۴۷ الی ۸۵۰ ، ۸۵۷ ، ۹۱۷ و ۹۷۶.

صفات الولد و الحفيد المنسوبة الى الأب: ۳۲۵ و ۸۶۹

التوأمان: ۸۶۷

سبب اکثريّة اضلاع المرأة على الرّجل: ۸۶۸
کتمان الحمل: ۸۷۱
فطرة الطّفل: ۸۶۱ الى ۸۶۳، ۹۲۸، ۹۲۹، ۹۹۸ و ۹۹۹.
المؤمن فى صلب الکافر و بالعکس: ۸۱۸، ۸۶۵ و ۸۶۶
ملاک انتساب الولد لأبيه: ۸۷۰
العوامل الوراثيّة: ۹۱۹.
الطّلاق و فسخ الزّواج
طلاق الزّوجة غير البالغة: ۸۷۲
عدّة طلاق الزّوجة غير البالغة: ۸۷۳ الى ۸۸۰، ۹۷۴ و ۹۷۹.
طلاق الحبلى: ۸۲۴، ۸۷۲ و ۹۸۰.
عدّة طلاق الحبلى: ۸۸۴، ۹۳۵ و ۹۳۶.

✻ الولادة

وصف الولادة و کيفيّتها: ۷۸۷، ۷۹۴، ۷۹۹، ۱۰۶۳ و ۱۰۶۴.
اوقات الولادة: ۴۴۹ الى ۴۵۴، ۸۸۱، ۸۸۲، ۹۱۷، ۱۰۶۵ الى ۱۰۸۳ و ۱۰۹۳.
دَور الشّيطان: ۱۰۸۴ الى ۱۰۸۶.
الحدّ الأعلى و الأدنى لمدّة الحمل: ۸۲۳ الى ۸۲۹، ۹۱۱، ۹۷۷، ۹۸۳ الى ۹۸۶.
الآداب المتعلّقة بالولادة
ثواب الأمّ فى الولادة: ۲۷۹ و ۳۱۹.
العوذة و الدّعاء: ۱۰۰۳ الى ۱۰۰۵، ۱۰۶۰ الى ۱۰۶۲.
اخراج من فى البيت عند الولادة: ۱۰۰۶ و ۱۰۰۷.
تکاليف المرأة عند الولادة: ۷۹۰، ۷۹۱، ۱۰۵۷ الى ۱۰۵۹.
القابلة و احکامها: ۱۰۰۸ الى ۱۰۱۰، ۱۰۹۴ الى ۱۰۹۶.
سيرة الأئمّة المعصومين عليهم‌السلام : ۱۰۱۶، ۱۰۱۷، ۱۰۱۹، ۱۰۲۲ الى ۱۰۲۴ و ۱۰۲۷.
السّؤال عن صحّة المولود: ۲۵۸.
تغسيل المولود: ۱۰۱۱.

الأذان و الاقامة فی اذنی المولود: ۷۰۳ ، ۱۰۱۹ ، ۱۰۲۲ الی ۱۰۲۹ ، ۱۰۴۰ ، ۱۰۵۳ ، ۱۰۹۱ ، و ۱۰۹۲.

الصّلاة فی اذن المولود: ۱۰۱۹ و ۱۰۲۰.

التّحنیک: ۱۹۲ ، ۱۰۲۲ ، ۱۰۲۳ ، ۱۰۲۶ ، ۱۰۳۰ الی ۱۰۴۱ ، ۱۰۵۳ ، ۱۰۹۱ و ۱۰۹۲.

العوذة للمولود: ۱۰۰۴ ، ۱۰۲۷ ، ۱۰۴۲ الی ۱۰۴۹.

لفّ المولود: ۱۰۲۲ الی ۱۰۲۴ ، ۱۰۸۷ و ۱۰۸۸.

الادویة و العقاقیر: ۱۰۲۸.

الاطعام: ۹۳۰ ، ۱۰۵۰ الی ۱۰۵۶ و ۱۰۹۰.

التّبریک و التّهنئة: ۱۰۱۲ الی ۱۰۱۸ و ۱۰۸۹.

ولادة المعصومین علیهم‌السلام : ۱۰۲۱ الی ۱۰۲۴ ، ۱۰۲۹ و ۱۰۵۳.

قراءة بعض السّور و الآیات القرآنیّة فی اذن المولود: ۱۰۲۷.

اثر اعمال مابعد الولادة علی الولد: ۷۰۳ ، ۱۰۰۴ ، ۱۰۲۷ ، ۱۰۳۶ الی ۱۰۳۹.

* الحاق الولد بوالدیه

اهمیّة الالحاق: ۳۴۸ ، ۳۶۹ ، ۳۹۳ ، ۲۸۴۳ ، ۲۹۰۳ الی ۲۹۰۵.

شروط الالحاق: ۹۷۷ ، ۹۷۸ ، ۲۸۶۵ و ۲۸۶۶.

الحاق الطّفل مع کون احد والدیه مسلما: ۲۸۶۴.

الجنین المتکوّن من الجماع فی الأوقات المنهیّة: ۹۸۲.

الحدّ الأعلی و الأدنی لمدّة الحمل: ۸۲۳ الی ۸۲۹ ، ۹۱۱ ، ۹۷۷ ، ۹۸۳ الی ۹۸۶.

نفی الولد و اولاد الملاعنة: ۴۱۲ ، ۶۳۴ ، ۲۷۵۴ ، ۲۸۴۲ ، ۲۸۵۶ ، ۲۸۶۴ الی ۲۸۶۶ ، ۲۸۷۶ الی ۲۸۸۹ ، ۲۹۰۱ ، ۲۹۰۹ ، ۲۹۱۱ الی ۲۹۱۴ ، ۲۹۱۷ الی ۲۹۲۱.

العدّة و الحاق الطّفل: ۸۸۰ ، ۸۸۴ ، ۹۳۵ ، ۹۳۶ ، ۹۷۹ الی ۹۸۱ ، ۲۷۲۳ ، ۲۸۶۷ الی ۲۸۷۳.

الجنین المتکوّن من المساحقة: ۱۱۴ ، ۱۱۵ ، ۲۸۷۴ ، ۲۸۷۵ و ۲۹۱۵.

الاقرار بالأبوّة و البنوّة: ۲۸۳۵ ، ۲۸۶۵ ، ۲۸۶۶ ، ۲۸۸۸ ، ۲۹۰۹ ، ۲۹۱۶ و ۲۹۱۷.

مسألة الالحاق عند اشتراط عدم التّناسل: ۳۹۱ و ۳۹۲.

الحاق ولد الزّنا: ۲۸۹۰ ، ۲۹۰۲ ، ۲۹۱۰ و ۲۹۱۶.

مسألة الحاق الولد المشتبه او المشکوک لأیّ سبب: ۹۷۸ ، ۲۸۷۳ ، ۲۸۹۱ الی ۲۹۰۰ ، ۲۹۱۲ و ۲۹۱۳.

ولد المتعة: ۸۷ ، ۳۱۳ ، ۶۳۴ و ۹۸۱.

الدّعاوی حول الطّفل: ۱۱۸۸ ، ۲۰۸۸ ، ۲۹۰۰ الی ۲۹۰۲.

الحاق الطّفل مع کون احد والدیه مملوکا: ۲۹۰۶ الی ۲۹۰۸.

* بعد الولادة

الرّضاعة

الأمّ

وصف اللّبن: ۳۲۲ ، ۷۸۵ ، ۹۱۷ و ۱۴۹۱.

خصائص لبن الأمّ: ۱۰۹۷ و ۱۰۹۸.

ثواب الأمّ فی الرّضاعة: ۲۷۹ ، ۳۱۹ و ۳۲۷.

اولویّة الأمّ و عدمها فی الرّضاعة: ۸۸۴ ، ۹۳۴ ، ۱۱۰۶ ، ۱۱۱۱ ، ۱۱۱۲ ، ۱۴۳۴ ، ۱۴۸۷ و ۱۴۸۸.

الاجبار و الاختیار فی الرّضاعة: ۱۱۰۸ الی ۱۱۱۲.

نفقة الامّ المطلّقة الّتی ترضع ولدها: ۸۸۴ ، ۹۳۴ ، ۱۴۳۵ ، ۱۴۸۷ و ۱۴۸۸.

اجرة الرّضاعة و ما یتعلّق بها: ۸۸۴ ، ۹۰۹ ، ۹۳۴ ، ۱۱۰۶ ، ۱۱۱۱ الی ۱۱۱۶ ، ۱۴۳۴ ، ۱۴۳۵ ، ۱۴۸۶ و ۱۴۸۸.

طعام النّفساء و المرضعة و تأثیره: ۱۰۹۹ الی ۱۱۰۵.

المرضعة

انتخاب المرضعة و تأثیر اللّبن علی الطّفل: ۳۳ ، ۱۱۱۷ الی ۱۱۱۹ ، ۱۱۲۱ الی ۱۱۳۹.

النّساء اللّواتی مُنع جلبهنّ للرّضاع: ۳۳ ، ۱۱۱۷ ، ۱۱۱۸ ، ۱۱۲۶ الی ۱۱۳۵ ، ۱۱۳۷ الی ۱۱۳۹.

النّساء اللّواتی یمکن جلبهنّ للرّضاع: ۱۱۱۸ ، ۱۱۳۲ الی ۱۱۳۷.

اجارة المرضعة: ۱۱۱۷ الی ۱۱۱۹.

اجرة المرضعة: ۱۱۱۳ ، ۱۱۱۴ و ۱۴۸۹.

ضمان المرضعة: ۱۱۴۰ الی ۱۱۴۵ و ۱۴۹۰.

اذن الزّوج فی رضاعة المرضعة: ۱۱۲۰.

المحرمیّة الرّضاعیّة

حصول الرّضاع: ۱۱۰۷.

تجنّب ارضاع اطفال شتّی: ۸۸۵ و ۱۱۴۶.

شروط الرّضاعة المسبّبة للمحرميّة و موارد حصول المحرميّة و عدمها: ۶۵۲ الی ۶۶۸ ، ۸۸۶ الی ۹۰۹ ، ۱۱۴۷ الی ۱۱۶۶ ، ۱۱۶۸ ، ۱۱۶۹ الی ۱۱۸۷ ، ۱۱۹۴ الی ۱۱۹۶.

رضاعة الطّفل بعد عامین او بعد الفطام: ۶۵۳ ، ۸۸۷ ، ۱۱۴۹ ، ۱۱۶۷ الی ۱۱۷۴ ، ۱۱۹۴ و ۱۱۹۵.

الارتضاع من مرضعات شتّی: ۱۱۵۰.

الملحقات

تأخیر قصاص المرضعة و حدّها: ۱۱۱ و ۳۶۶.

صوم المرضعة: ۱۱۷ ، ۱۱۸ ، ۳۲۸ و ۱۱۸۹.

الجماع مع المرضعة: ۷۵۹ الی ۷۶۱ ، ۸۸۴ ، ۹۰۹ ، ۹۱۰ ، ۹۳۴ و ۱۴۸۸.

مضغ طعام الطّفل او مصّ لسانه من قِبَل الصّائم: ۱۳۹۲.

الرّضاعة اثناء الصّلاة: ۹۱۴ ، ۱۴۷۵ و ۱۴۷۶.

اضرار الطّفل و ظلمه فی الرّضاعة: ۸۸۴ ، ۹۰۹ ، ۱۱۱۵ ، ۱۱۱۶ ، ۱۱۹۰ و ۱۴۸۸.

مدّة رضاع الطّفل و فطامه: ۸۸۴ ، ۹۱۱ ، ۹۳۴ ، ۱۱۱۵ ، ۱۱۸۷ ، ۱۱۹۰ ، ۱۱۹۲ الی ۱۱۹۵.

الرّضاعة من الثّديین: ۸۸۳ و ۱۱۹۱.

ارضاع الرّقّ: ۱۱۹۶.

نفقة المرضعة: ۱۴۸۶.

آداب الیوم السّابع

التّسمیة

الأئمّة المعصومین علیهم السلام و التّسمیة: ۶۸ ، ۶۹ ، ۹۱۲ ، ۱۰۱۸ ، ۱۰۲۴ ، ۱۰۸۷ ، ۱۰۸۸ ، ۱۲۰۵ الی ۱۲۱۵ ، ۱۲۵۸ ، ۱۳۲۵ ، ۱۳۳۰ و ۱۳۵۷.

وقت التّسمیة و التّوصیة بها: ۹۱۴ ، ۱۰۱۸ ، ۱۰۲۴ ، ۱۰۸۷ ، ۱۰۹۱ ، ۱۰۹۲ ، ۱۱۹۷ الی ۱۲۰۳ ، ۱۲۱۴ ، ۱۲۷۱ ، ۱۳۱۲ الی ۱۳۱۶ ، ۱۳۱۸ ، ۱۳۲۱ ، ۱۳۲۳ ، ۱۳۲۵ ، ۱۳۲۶ ، ۱۳۳۰ ، ۱۳۳۱ ، ۱۳۴۵ و ۱۴۸۴.

التّسمیة قبل الولادة: ۳۱۷ ، ۹۱۲ ، ۱۲۴۰ ، ۱۲۴۳ و ۱۴۷۱.

التّسمیة قبل تعیّن جنس الجنین: ۱۱۹۸ و ۱۱۹۹.

الأسماء المحمودة و المذمومة و المنهیّة: ۶۹ ، ۲۲۰ ، ۲۷۳ ، ۲۷۴ ، ۳۱۷ ، ۳۲۹ الی ۳۳۱ ، ۹۱۲ ، ۹۱۳ ، ۱۰۲۶ ، ۱۰۹۱ ، ۱۲۰۶ الی ۱۲۱۲ ، ۱۲۱۶ الی ۱۲۳۳ ، ۱۲۳۸ ، ۱۲۴۰ الی ۱۲۴۵ ، ۱۲۴۸ الی ۱۲۵۸ ، ۱۲۶۳ ، ۱۳۳۰ ، ۱۴۳۸ ، ۱۴۷۳ و ۱۴۸۲.

تأثير الأسماء: ۹۱۲ ، ۹۱۳ ، ۱۲۲۰ الی ۱۲۲۵ ، ۱۲۳۹ الی ۱۲۴۶ ، ۱۲۵۶ ، ۱۲۶۴ و ۱۲۶۵.

التّسمية في العصر الجاهلىّ: ۱۲۴۷.

تغيير الأسماء: ۱۲۱۰ ، ۱۲۱۱ ، ۱۲۳۳ ، ۱۲۵۸ الی ۱۲۶۱.

تكريم المسمّى بأسماء المعصومين عليهم‌السلام : ۲۲۰ ، ۳۳۱ ، ۱۲۴۴ الی ۱۲۴۶ ، ۱۲۶۲ الی ۱۲۶۵.

حقّ الولد في تسميته: ۲۲۰ ، ۱۴۷۰ الی ۱۴۷۲ و ۱۴۸۲.

تسمية السّقط: ۱۱۹۸ و ۱۱۹۹.

انتخاب الكنية: ۱۰۲۶ ، ۱۰۹۱ ، ۱۲۱۹ ، ۱۲۳۴ الی ۱۲۳۸.

كيفيّة مخاطبة الأشخاص بأسمائهم: ۱۴۶۵.

حلق رأس المولود

زمن حلق رأس المولود: ۹۱۴ ، ۱۰۱۸ ، ۱۰۲۴ ، ۱۰۲۶ ، ۱۰۸۹ ، ۱۰۹۲ ، ۱۲۰۰ الی ۱۲۰۳ ، ۱۲۱۳ ، ۱۲۱۴ ، ۱۲۶۶ الی ۱۲۷۲ ، ۱۲۸۳ ، ۱۳۱۳ الی ۱۳۲۶ ، ۱۳۳۰ ، ۱۳۳۴ ، ۱۳۳۵ ، ۱۳۴۵ ، ۱۳۵۴ و ۱۴۸۴.

سبب حلق رأس المولود: ۱۲۶۹.

التصدّق بوزن شعر المولود: ۹۱۴ ، ۱۰۲۴ ، ۱۰۲۶ ، ۱۰۸۹ ، ۱۰۹۲ ، ۱۲۰۰ الی ۱۲۰۲ ، ۱۲۱۱ الی ۱۲۱۴ ، ۱۲۷۰ الی ۱۲۷۲ ، ۱۲۸۳ ، ۱۳۱۳ الی ۱۳۲۶ ، ۱۳۳۰ ، ۱۳۳۴ ، ۱۳۳۵ ، ۱۳۴۵ ، ۱۳۵۴ و ۱۴۸۴.

القنازع و القزع: ۱۰۱۸ ، ۱۲۶۶ ، ۱۲۷۳ و ۱۲۷۴.

ثقب الاذن: ۱۰۱۸ ، ۱۰۲۶ ، ۱۲۷۵ ، ۱۲۷۶ ، ۱۲۸۴ و ۱۳۲۴.

الختان

الختان و زمانه و الحثّ عليه: ۱۰۲۶ ، ۱۰۸۹ ، ۱۲۰۰ ، ۱۲۷۶ الی ۱۲۹۶ ، ۱۲۹۸ ، ۱۳۰۲ ، ۱۳۱۳ و ۱۳۲۵.

سيرة الأئمّة المعصومين عليهم‌السلام في الختان: ۱۰۸۹ ، ۱۲۸۳ ، ۱۲۹۲ ، ۱۲۹۳ و ۱۳۲۵.

فضيلة الختان و فوائده: ۱۰۸۹ ، ۱۲۰۰ ، ۱۲۸۵ الی ۱۲۹۲.

شرائط الخاتن: ۱۲۹۴.

خفض البنات: ۱۲۷۵ ، ۱۲۹۵ ، ۱۳۰۰ الی ۱۳۰۲ و ۱۳۱۳.

الدّعاء اثناء الختان: ۱۲۹۷.

وليمة الختان: ۹۳۰ ، ۱۰۵۴ الی ۱۰۵۶ ، ۱۰۹۰ و ۱۲۹۹.

العقيقة

سيرة الأئمة المعصومين عليهم السلام فى العقيقة: ۹۱۴ ، ۱۰۲۴ ، ۱۰۸۹ ، ۱۲۱۱ ، ۱۲۱۳ ، ۱۲۸۳ ، ۱۳۲۵ ، ۱۳۲۷ ، ۱۳۳۰ ، ۱۳۳۳ الى ۱۳۳۷ ، ۱۳۴۸ ، ۱۳۵۵ الى ۱۳۶۳.

فضيلة العقيقة و زمانها: ۱۰۱۸ ، ۱۰۲۴ ، ۱۰۲۶ ، ۱۰۸۹ ، ۱۰۹۱ ، ۱۰۹۲ ، ۱۲۰۰ الى ۱۲۰۳ ، ۱۲۱۳ ، ۱۲۱۴ ، ۱۲۴۴ ، ۱۲۷۱ ، ۱۲۷۲ ، ۱۲۸۳ ، ۱۲۹۶ ، ۱۳۰۳ الى ۱۳۳۹ ، ۱۳۴۵ ، ۱۳۴۶ ، ۱۳۵۴ ، ۱۳۵۷ ، ۱۳۵۹ الى ۱۳۶۲ و ۱۴۸۴.

مراعاة الاستطاعة فى العقيقة: ۱۲۰۲ ، ۱۳۲۹ و ۱۳۴۲.

جنس العقيقة و خصائصها: ۹۱۴ ، ۱۰۲۶ ، ۱۲۰۲ ، ۱۲۴۴ ، ۱۳۱۹ ، ۱۳۲۰ ، ۱۳۲۹ الى ۱۳۳۱ ، ۱۳۴۴ الى ۱۳۴۹ و ۱۳۵۴.

العقيقة للمولود الذّكر و الانثى: ۱۰۲۶ ، ۱۲۷۱ ، ۱۳۲۱ ، ۱۳۳۰ ، ۱۳۳۱ ، ۱۳۴۵ الى ۱۳۴۷ ، ۱۳۵۰ الى ۱۳۵۴.

عقيقة من وُلد ميّتا: ۱۳۳۸.

الاضحية بدل العقيقة و بالعكس: ۱۳۲۹ ، ۱۳۳۹ ، ۱۳۴۹ و ۱۳۶۴.

التّصدّق بدل العقيقة: ۱۳۳۲ و ۱۳۳۶.

الدّعاء اثناء ذبح العقيقة: ۱۰۲۶ ، ۱۰۹۲ ، ۱۳۳۷ ، ۱۳۶۵ الى ۱۳۶۹.

عدم كسر عظام العقيقة: ۱۳۲۸ ، ۱۳۳۳ و ۱۳۷۰.

كيفيّة توزيع العقيقة و اطعامها: ۹۱۴ ، ۱۰۲۴ ، ۱۰۲۶ ، ۱۰۹۲ ، ۱۲۰۰ الى ۱۲۰۴ ، ۱۲۱۳ ، ۱۲۷۱ ، ۱۲۸۳ ، ۱۳۱۷ الى ۱۳۲۱ ، ۱۳۲۶ الى ۱۳۲۸ ، ۱۳۳۱ ، ۱۳۳۳ ، ۱۳۳۵ ، ۱۳۴۰ ، ۱۳۴۱ ، ۱۳۴۳ ، ۱۳۴۸ ، ۱۳۵۸ الى ۱۳۶۳ و ۱۳۷۰.

عدم أكل الوالدين من العقيقة: ۱۰۲۶ ، ۱۲۷۱ ، ۱۳۴۱ ، ۱۳۴۳ و ۱۳۶۳.

الحضانة

حنان الوالدين: ۷۸۵ و ۱۵۰۳.

الحضانة تبعا لسنّ الطّفل: ۱۴۳۴ ، ۱۴۸۹ ، ۱۵۰۰ و ۱۵۰۱.

مراحل الحضانة: ۱۴۳۴ ، ۱۴۳۵ ، ۱۴۸۷ ، ۱۴۸۸ ، ۱۴۹۵ الى ۱۵۰۳.

حضانة المطلّقة: ۱۴۳۵ ، ۱۴۸۷ ، ۱۴۸۸ ، ۱۴۹۸ الى ۱۵۰۰ و ۱۵۰۲.

اجرة الحضانة: ۱۴۳۴.

حدود متولّى الحضانة و قصاصه: ۱۱۱.

وفاة متولّی الحضانه: ١٤٣۴.

الموارد الّتی توجب الکفالة و الحضانة علی الآخرین: ١۵٠٣.

فصل الطّفل عن والدته: ١١١١، ١١١٢، ١۴٣۴، ١۵٠۴ و ١۵٠۵.

آداب الحضانة

سیرة الأئمّة المعصومین عليهم السلام: ١٣٨٢، ١۴٢٨ و ١۴۵١.

العوذات: ٢٧۵، ١٠۴٢ الی ١٠۴٩، ١۴٠٩، ١۴١٣، ١۴١۴، ١۴٢٣ الی ١۴٢٩، ١۴٣٢، ١۴۵١ و ١۴۶۶.

الأدعية و الأذكار: ٣٣٢، ١٢٩٧ و ١۴٢٧.

الاهتمام و الرّعاية بحياة الطّفل: ١۴٧٧ و ١۴٨۵.

التّغذية: ١٣٨٣ الی ١٣٩۵، ١۴۶٧، ١۴۶٨، ١۴٧٩، ١۴٩٢ و ١۴٩٣.

الرّعاية الصّحيّة و النّظافة: ١٣٧٢ و ١۴١٢.

العقاقير و طرق الوقاية من الأمراض: ٣٢٢، ٣٣٢، ١٠٢٠، ١٠٢٨، ١٠۴٨، ١۴١١ الی ١۴١۴، ١۴٢٢ و ١۴٩۴.

ترشّحات العين و البصاق: ٣٢٢.

الحجامة: ١۴٢٢.

بكاء المولود و اسكاته: ٢٢١، ٢٢٢، ٣٢٢، ٩١۴، ١۴٠٨ الی ١۴١٠، ١۴۵٠، ١۴٧۴، ١۴٧۵ و ١۴٧۶.

الضّحك و البكاء العفويّان للمولود: ١۴٣٠.

سوء خلق الطّفل: ١۴٣٣.

دفع شرّ الجنّ و الهوام: ١٠٢٧، ١٣٧١، ١٣٧٢، ١٣٨٠ الی ١٣٨٢، ١۴٢۶.

وضع الثلزّ الی جانب المولود: ١۴١۵.

اخذ الطّيور فی البيت: ١٣٧٣ الی ١٣٨٢.

الازلاق بالبصر: ١۴٣١ و ١۴٣٢.

اللّباس و وسائل الزّينة: ٩١۴، ١۴١۵ الی ١۴٢١، ١۴٣٩ و ١۴۵۴.

اللّعب و وسائله: ١٣٩۶ الی ١۴٠٧، ١۴٣۶، ١۴٣٧، ١۴۴٠ الی ١۴۴٨، ١۴۵٢، ١۴۵٣، ١۴۵۵، ١۴۶۴، ١۴۶٩، ١۴٧٨، ١۴٨٠ و ١۴٨١.

التّصابی: ١٣٩٨، ١۴۴١ الی ١۴۴٣ و ١۴۴٩.

قصّة الحسنين عليهما السلام و ثياب العيد: ١۴٢١ و ١۴۵۴.

* مراحل النّموّ

النّموّ الجسمي: ۹۱۷ ، ۱۵۰۶ ، ۱۵۰۷ ، ۱۵۲۵ ، ۱۵۲۶ و ۱۵۲۸.

البلوغ

سنّ البلوغ و علائمه: ۱۴۵ ، ۳۲۲ ، ۵۱۱ ، ۷۵۰ الی ۷۵۵ ، ۹۱۵ ، ۹۱۶ ، ۹۷۴ ، ۹۷۵ ، ۱۱۴۹ ، ۱۱۷۴ ، ۱۵۰۷ الی ۱۵۲۴ ، ۱۵۲۷ الی ۱۵۳۰ ، ۱۵۳۴ ، ۱۵۳۵ ، ۱۵۳۸ الی ۱۵۴۰ ، ۱۵۴۸ الی ۱۵۵۷ ، ۱۵۵۹ الی ۱۵۷۲.

المراهقون: ۱۵۳۱ الی ۱۵۳۳ و ۱۵۳۶.

* الرّعاية و التّعليم و العلاقات

الرّعاية و التّعليم

الرّعاية العامّة

الرّعاية حسب مراحل النّموّ: ۱۴۵ ، ۳۳۱ ، ۳۳۳ ، ۳۵۶ ، ۳۵۷ ، ۱۵۰۷ ، ۱۴۳۷ ، ۱۴۶۹ ، ۱۵۲۶ ، ۱۵۲۸ ، ۱۵۳۱ الی ۱۵۳۳ ، ۱۵۳۵ ، ۱۵۷۶ الی ۱۵۸۰ ، ۱۵۸۶ الی ۱۵۸۹ ، ۱۵۹۱ الی ۱۵۹۵ ، ۱۶۰۵ الی ۱۶۱۰ ، ۱۶۱۳ ، ۱۶۳۶ ، ۱۷۸۲ ، ۲۰۱۳ و ۲۰۱۶.

الهداية الی اللّه و الابتعاد عن اعداء اللّه و اعداء الائمّة المعصومين عليهم السلام : ۳۳۴ ، ۳۳۸ ، ۱۵۸۴ ، ۱۵۸۵ ، ۱۶۰۶ و ۱۷۹۳.

الهداية الی ولاية المعصومين عليهم السلام و محبّتهم: ۳۳۴ ، ۷۶۴ ، ۱۵۸۱ الی ۱۵۸۳.

المبادرة بتعليم الحديث و العلوم المفيدة قبل سيطرة الأجانب: ۱۶۳۴ الی ۱۶۳۶.

عزل مراقد نوم الأطفال: ۱۵۰۷ ، ۱۵۲۸ ، ۱۵۳۵ ، ۱۵۷۳ الی ۱۵۸۰ ، ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷.

تغطية العورة: ۱۵۹۹.

تغطية الشّعر و البدن: ۱۵۱۶ ، ۱۵۱۷ ، ۱۵۲۹ ، ۱۵۹۴ ، ۱۵۹۵ و ۲۰۱۳.

الأطفال و ملامستهم المنهيّة للرّجال و النّساء: ۱۵۸۶ الی ۱۵۹۳ و ۱۶۰۶.

سيرة الأئمّة المعصومين عليهم السلام فی علاقاتهم مع غير المحارم: ۱۵۸۹ و ۱۵۹۱.

اصطحاب الطّفل الی الحمّام: ۱۵۹۶ الی ۱۵۹۹.

النّظر المشروع و غير المشروع: ۱۴۵ و ۱۵۹۹.

تقبيل الطّفل و حدوده: ۱۴۳۶ ، ۱۵۹۰ الی ۱۵۹۳ و ۲۷۳۹.

الجماع فی مرأی الأطفال: ۷۴۷ الی ۷۴۹ و ۹۲۷.

الغيرة: ۱۶۰۱.

معرفة روحية الطّفل: ۹۱۷ ، ۱۶۰۲ الى ۱۶۰۴.

الأطفال و الأولاد فى آخر الزّمان: ۵۰۳ ، ۱۶۰۰ ، ۱۶۲۲ ، ۱۹۸۷ ، ۲۰۰۶ ، ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹.

اولاد السّوء: ۱۶۱۱ و ۱۶۱۲.

أبناء العاشرة: ۱۵۲۸ ، ۱۵۷۶ و ۱۵۷۷.

الرّعاية الخاصّة

اهميّة التّربية: ۳۴۸ ، ۹۲۹ ، ۱۶۱۸ ، ۱۷۸۷ ، ۱۷۸۸ و ۱۷۹۶.

مكارم الاخلاق: ۹۱۸ و ۹۱۹.

الموقعيّة المطلوبة: ۳۰۲ ، ۳۳۱ ، ۳۵۶ ، ۳۵۷ ، ۷۴۳ ، ۹۱۴ ، ۹۲۰ ، ۹۲۱ ، ۱۴۳۸ ، ۱۴۷۱ ، ۱۴۷۳ و ۲۰۴۳.

الامر بالمعروف و النّهى عن المنكر و حدودهما: ۱۶۱۷ ، ۱۷۸۳ الى ۱۷۸۶.

تجنّب الأعمال الضّارّة: ۱۶۱۷.

التّنبيهات: ۳۴۳ ، ۱۳۹۳ ، ۱۶۱۹ ، ۱۶۲۰ و ۱۸۲۲.

فرض الأعمال الشّاقّة على الطّفل: ۱۶۳۲.

التّمرين على العبادات و زمانه: ۳۳۳ ، ۱۵۰۷ ، ۱۵۲۸ ، ۱۵۳۵ الى ۱۵۳۷ ، ۱۵۷۹ ، ۱۵۸۰ ، ۱۶۰۷ ، ۱۶۲۴ الى ۱۶۲۷ ، ۲۰۱۳ الى ۲۰۲۸ و ۲۰۹۰.

اصطحاب الولد الى مجالس الضّيافة: ۱۶۱۵.

دخول الولد على والديه فى خلوتهما: ۱۵۳۱ الى ۱۵۳۳ و ۱۶۱۶.

ملامسة الأمّ عورة ولدها: ۱۶۱۳.

كتمان السّرّ عن الأولاد: ۱۶۲۱.

موت الرّجل دفاعا عن عياله: ۱۶۱۴.

ظلم العيال: ۲۰۶۰ و ۲۰۶۱.

التّعليم

فضيلة التّعليم و اهميّته: ۳۳۴ ، ۱۶۱۹ ، ۱۶۲۲ ، ۱۶۲۳ و ۱۷۸۹.

التّعليم فى الصّغر: ۱۶۳۷ و ۱۷۹۱.

التّعليم حسب مراحل النّموّ: ۳۳۳ ، ۱۶۰۷ و ۱۶۰۹.

تعليم «بسم اللّه» و خصائصها: ۲۲۳ و ۱۷۹۰.

تــعليم القــرآن: ۲۲۰ ، ۲۲۳ ، ۲۴۷ ، ۲۴۸ ، ۳۳۴ ، ۳۴۲ ، ۱۲۰۴ ، ۱۴۷۲ ، ۱۴۸۲ ، ۱۶۰۸ ، ۱۶۳۰ ، ۱۶۳۱ و ۱۸۲۱.

تأخير العذاب لتعلّم الأطفال القرآن: ۲۴۷ و ۲۴۸.

تعليم احاديث اهل البيت عليهم‌السلام و علومهم: ۳۳۴ ، ۱۶۳۳ الى ۱۶۳۶.

تعليم تسبيح الزّهراء عليهاالسلام : ۱۶۲۴.

تعليم احكام الدّين: ۳۳۳ ، ۱۶۰۸ ، ۱۶۲۳ و ۱۸۲۱.

تعليم السّباحة و الرّماية: ۲۲۰ ، ۱۴۵۲ ، ۱۶۲۸ و ۱۶۲۹.

العلاقات

علاقة الوالدين بالولد

سيرة الأئمّة المعصومين عليهم‌السلام فى علاقة الوالدين بالولد: ۷۰ ، ۱۰۲۱ ، ۱۰۲۴ ، ۱۲۶۱ ، ۱۴۰۲ الى ۱۴۰۵ ، ۱۴۲۹ ، ۱۴۳۹ الى ۱۴۴۴ ، ۱۴۴۸ ، ۱۴۴۹ ، ۱۴۵۱ ، ۱۴۵۳ الى ۱۴۵۶ ، ۱۴۵۸ الى ۱۴۶۲ ، ۱۴۶۴ ، ۱۴۷۸ ، ۱۴۸۱ ، ۱۵۸۴ ، ۱۵۸۵ ، ۱۶۳۹ الى ۱۶۵۲ ، ۱۶۵۴ ، ۱۷۲۲ الى ۱۷۲۹ ، ۱۷۳۱ الى ۱۷۳۵ ، ۱۷۳۷ ، ۱۷۳۹ الى ۱۷۴۱ ، ۱۷۴۸ ، ۱۸۰۸ ، ۱۸۰۹ ، ۱۸۱۲ ، ۱۸۱۳ و ۱۸۲۱.

اكرام الولد و احترامه و محبّته و حدود ذلک: ۵۰ ، ۷۰ ، ۱۴۴۰ الى ۱۴۴۳ ، ۱۴۵۳ ، ۱۴۵۴ ، ۱۴۵۶ ، ۱۴۵۸ الى ۱۴۶۰ ، ۱۴۶۲ ، ۱۴۶۴ ، ۱۴۶۵ ، ۱۴۸۱ ، ۱۶۴۴ ، ۱۶۴۵ ، ۱۶۴۷ الى ۱۶۵۱ ، ۱۶۵۵ ، ۱۷۳۰ الى ۱۷۳۴ ، ۱۷۴۰ ، ۱۷۴۵ الى ۱۷۴۸ ، ۱۷۹۲ ، ۱۸۱۱ الى ۱۸۱۳.

ادخال السّرور على الولد: ۳۴۱ ، ۳۴۲ ، ۱۴۶۱ و ۲۰۵۹.

اعطاء الهدايا و التّحف للولد: ۲۰۵۹.

العطيّة للولد: ۱۷۴۳ ، ۱۷۴۹ ، ۱۷۵۰ ، ۱۷۵۳ و ۱۷۵۶.

تــقبيل الولد: ۷۰ ، ۳۴۲ ، ۹۱۴ ، ۱۴۵۴ ، ۱۴۶۱ ، ۱۶۴۴ ، ۱۶۴۵ ، ۱۶۴۹ ، ۱۶۵۱ ، ۱۷۲۸ ، ۱۷۳۲ ، ۱۷۳۳ ، ۱۷۳۶ ، ۱۷۳۷ ، ۱۸۰۵ الى ۱۸۱۴.

التّبعيض فى محبّة الأولاد: ۱۴۴۰ ، ۱۷۳۵ و ۱۷۶۱.

التّفضيل و المساواة و العدالة بين الأولاد: ۹۱۴ ، ۱۴۴۰ ، ۱۴۶۳ ، ۱۷۴۲ ، ۱۷۴۳ ، ۱۷۳۴ ، ۱۷۳۵ ، ۱۷۵۱ الى ۱۷۵۶ ، ۱۷۶۱ ، ۱۸۱۰ ، ۲۰۹۷ و ۲۰۹۸.

برّ الأولاد و صلتهم: ۶۶ ، ۱۰۸۲ ، ۱۰۸۳ ، ۱۶۶۱ ، ۱۷۹۳ ، ۱۷۹۹ ، ۱۸۰۰ الى ۱۸۰۴ ، ۱۹۹۲ ، ۱۹۹۳ و ۲۰۰۰.

الاعانة على البرّ: ۱۴۷۱ ، ۱۷۵۷ الى ۱۷۶۰ ، ۱۹۹۲ و ۲۰۰۰.

السّعی لخیر الولد و صلاحه: ۱۶۹۱.

سیرة الأئمّة المعصومین علیهم السلام فی الدّعاء للأطفال و الأولاد: ۳۳۷، ۳۳۹، ۳۴۰، ۱۷۷۳، ۱۷۷۴ و ۱۷۹۸.

الدّعاء للولد و الزّیارة نیابة عنه: ۲۲۹، ۳۳۵، ۳۳۹، ۳۴۰، ۹۳۰، ۱۰۶۲، ۱۴۶۶، ۱۷۵۸، ۱۷۶۲ الی ۱۷۷۹، ۱۸۱۷، ۲۰۰۳ و ۲۰۰۴.

الاستغفار للولد: ۱۶۸۹.

دعاء الأب عند السّفر: ۱۷۰۱، ۱۷۰۲، ۱۷۰۴ و ۱۷۰۵.

صلاة الأب لولده: ۱۷۷۸.

عفو الوالد عن سیّئات ولده: ۱۷۵۸ و ۱۷۵۹.

الرّحمة و الرّفق او القسوة مع الأولاد: ۱۶۴۰، ۱۶۵۲، ۱۶۵۳ الی ۱۶۵۸، ۱۷۴۷، ۱۸۱۲، ۱۸۹۵، ۱۹۹۹، ۲۰۸۸، ۲۰۹۱ و ۲۰۹۲.

ضرب الولد و لعنه و اهانته و الدّعاء علیه: ۲۲۰، ۳۳۱، ۱۴۷۴، ۱۷۷۵، ۱۸۱۸، ۱۸۱۹، ۱۷۹۴، ۱۹۶۷ و ۱۹۶۸، ۲۰۰۴ و ۲۰۰۵.

هجر الولد و حدوده: ۱۷۹۴.

القسم علی ذبح الولد: ۱۷۰۲.

تمنّی موت الولد: ۲۵۹.

التّأدیب و التّربیة و الحرّیّة: ۳۳۶الی ۳۳۸، ۱۴۳۷، ۱۴۴۲، ۱۴۴۳، ۱۴۵۳، ۱۴۵۶ الی ۱۴۶۰، ۱۴۶۲، ۱۴۶۷، الی ۱۴۷۱، ۱۴۷۳، ۱۴۸۲، ۱۴۸۳، ۱۵۲۶، ۱۶۰۸، ۱۶۱۰، ۱۶۱۷، ۱۷۸۱ الی ۱۷۹۷، ۱۸۲۱ و ۲۰۸۷.

توصیة الأولاد: ۷۱، ۳۴۳، ۱۳۹۳، ۱۵۸۴، ۱۵۸۵، ۱۶۱۹، ۱۶۲۰، ۱۸۲۰ الی ۱۸۲۲ و ۱۹۷۱.

الوالد و الولد فی مجلس الضّیافة: ۱۶۴۱ و ۱۹۰۱.

حقّ الولد علی الوالدین: ۲۲۰، ۳۳۸، ۱۲۰۴، ۱۴۳۸، ۱۴۷۰، ۱۴۷۱ الی ۱۴۷۳، ۱۴۸۲، ۱۴۸۳، ۱۷۹۳ و ۱۹۸۸.

حکم الدّخول علی الولد فی خلوته: ۱۷۸۰ ،و ۲۰۰۱.

عقوق الولد: ۱۴۷۱، ۱۷۴۴ و ۱۷۹۳.

الاعانة علی العقوق: ۱۴۷۱.

تأثیر صلاح الوالدین و ایمانهما فی الأولاد: ۱۶۷۹، ۱۶۸۰، ۱۶۸۴ الی ۱۶۸۸.

تأثير اعمال الوالدين في الأولاد: ۲۲۴ ، ۶۲۱ ، ۷۴۷ الى ۷۴۹ ، ۹۲۲ الى ۹۲۹ ، ۹۳۱ ، ۹۹۹ ، ۱۰۶۲ ، ۱۳۱۳ ، ۱۶۶۷ الى ۱۶۸۳ ، ۱۶۸۵ ، ۱۶۸۶ ، ۱۶۸۹ ، ۱۸۶۴ ، ۱۸۶۵ ، ۱۸۸۱ ، ۱۹۲۶ ، ۱۹۳۹ ، ۱۹۹۱ ، ۲۰۴۰ و ۲۰۴۱.

تأثير زمان الولادة على التّربية: ۴۴۹ الى ۴۵۴ ، ۸۸۲ ، ۱۰۷۵ الى ۱۰۸۳ و ۱۰۹۳.

تصوّرات الطّفل عن والديه: ۱۸۰۲ و ۱۹۰۰.

تجرّی الطّفل على والديه: ۱۹۸۶.

العبادة نيابة عن الولد: ۱۷۷۹ ، ۱۸۱۵ الى ۱۸۱۷ ، ۲۰۰۲ و ۲۰۴۰.

بغض الولد المبغض للأئمة عليهم السلام و حبّ الولد المحبّ لهم : ۲۰۰۷.

طفولة اولياء اللّه: ۶۸ ، ۷۰ ، ۹۱۱ ، ۱۰۱۸ ، ۱۰۲۱ ، ۱۰۲۳ ، ۱۰۲۴ ، ۱۰۲۹ ، ۱۰۴۹ ، ۱۰۸۷ ، ۱۰۸۸ ، ۱۱۲۰ ، ۱۲۱۰ الى ۱۲۱۳ ، ۱۲۱۵ ، ۱۲۶۱ ، ۱۳۲۲ ، ۱۳۲۵ ، ۱۳۳۰ ، ۱۳۵۷ ، ۱۴۰۰ الى ۱۴۰۵ ، ۱۴۲۰ ، ۱۴۲۱ ، ۱۴۲۹ ، ۱۴۳۶ ، ۱۴۴۰ الى ۱۴۶۵ ، ۱۴۶۷ ، ۱۴۶۸ ، ۱۴۷۸ ، ۱۴۸۱ ، ۱۶۴۲ الى ۱۶۴۶ ، ۱۶۴۹ ، ۱۶۵۴ ، ۱۷۰۸ الى ۱۷۴۱ ، ۱۸۰۹ ، ۱۸۱۳ ، ۱۸۲۱ ، ۱۸۹۶ و ۱۹۰۹.

العلاقة مع العيال: ۱ ، ۱۶۵۹ ، ۱۶۶۰ ، ۱۷۰۶ ، ۱۷۰۷ و ۲۰۵۸.

الحقوق العامّة للأسرة: ۳۳۸ و ۶۰۸.

فضيلة تكفّل العيال و رعايتهم و الصّبر عليه: ۲۶۷ ، ۱۸۲۳ و ۱۸۲۴.

الدّفاع عن العيال و النّاموس و الأقارب: ۱۶۹۰.

الاحسان للعيال: ۳۳۸ ، ۵۴۸ ، ۱۶۵۹ الى ۱۶۶۳ و ۱۸۰۱.

السّلام على العيال: ۱۲۵۷ و ۱۶۶۶.

إحزان العيال: ۵۴۸ ، ۱۶۶۴ ، ۱۶۶۵ و ۲۰۵۶.

سوء المنظر في العيال: ۱۶۹۲ الى ۱۷۰۲ و ۱۷۷۲.

العلاقة مع اليتيم

سيرة الأئمّة المعصومين عليهم السلام في رعاية اليتامى: ۱۸۵۰ ، ۱۸۵۱ ، ۱۹۵۹ ، ۱۹۶۱ الى ۱۹۶۳ و ۱۹۹۰.

الرّوابط الأخلاقيّة و العاطفيّة و التّربوية مع اليتيم: ۳۴۳ ، ۱۸۲۵ الى ۱۸۳۱ ، ۱۸۳۳ ، ۱۸۳۷ ، ۱۸۴۱ ، ۱۸۵۰ ، ۱۸۵۱ ، ۱۸۵۴ ، ۱۸۶۳ ، ۱۹۳۹ ، ۱۹۹۴ و ۱۹۹۵.

الرّأفة و الملاطفة و الاحسان لليتيم: ۳۴۳ ، ۱۸۲۶ الى ۱۸۳۵ ، ۱۸۳۷ ، ۱۸۳۹ ، ۱۸۴۰ ، ۱۸۵۰ ، ۱۸۵۱ ، ۱۸۶۱ ، ۱۸۶۶ ، ۱۹۳۹ ، ۱۹۵۹ الى ۱۹۶۲ ، ۱۹۸۹ و ۱۹۹۶.

بكاء اليتيم و مواساته: ۱۸۳۶ الى ۱۸۳۸.

مسح رأس اليتيم: ١٨٣١ الى ١٨٣٣ ، ١٨٣٥ ، ١٨٣٧ ، ١٨٣٩ ، ١٨٤٠ ، ١٩٦١ ، ١٩٦٢ و ١٩٨٩.

التّحدّث مع اليتيم: ١٨٣٨.

الايواء و التّربية و المواظبة على اليتيم و الطّفل الّذى لا معيل له: ٩٣٠ ، ١٨٣٣ ، ١٨٤١ الى ١٨٤٧ ، ١٨٦١ ، ١٨٦١ ، ١٨٦٣ ، ١٨٦٦ ، ١٩٨٩ ، ١٩٩٨ ، ١٩٩٩ و ٢٠٦٢.

المساواة بين اليتيم و الولد: ١٨٣٠ ، ١٨٤٨ ، ١٨٤٩ ، ١٨٦٣ ، ١٩٩٨ و ٢٠٨٢.

انضمام اليتيم الى عيال الولىّ: ١٨٦٣ ، ٢٠٥٢ ، ٢٠٥٥ ، ٢٠٧٥ الى ٢٠٧٧.

نفقات اليتيم: ١٨٦٣ ، ١٩٨٩ ، ٢٠٥٢ ، ٢٠٥٥ و ٢٠٥٧.

اطعام اليتيم: ١٨٢٧ ، ١٨٢٨ ، ١٨٣١ ، ١٨٥١ و ١٩٩٧.

معاشرة الولىّ فى شؤون ولايته على اليتيم: ٩٥٢ ، ١٥٦١ ، ١٨٥٥ الى ١٨٥٧ ، ١٨٦٠ ، ١٨٦٣ ، ٢٠٥١ الى ٢٠٥٣ ، ٢٠٥٥ ، ٢٠٦٥ ، ٢٠٦٦ ، ٢٠٦٩ الى ٢٠٧١ ، ٢٠٧٣ الى ٢٠٨٣.

زواج اليتيم: ٩٥٢ ، ٩٧٠ و ١٨٥٦.

تأديب اليتيم و ضربه: ١٨٤٨ و ١٨٤٩.

اختلاط اموال اليتيم مع اموال الولىّ و غيره: ١٨٦٣ ، ٢٠٥٢ ، ٢٠٥٥ ، ٢٠٧٣ الى ٢٠٧٧ و ٢٠٨٢.

التّصرّف و الانتفاع بمال اليتيم: ١٥٦١ ، ١٥٥٧ الى ١٨٦٠ ، ٢٠٥١ ، ٢٠٥٢ ، ٢٠٥٤ ، ٢٠٥٥ ، ٢٠٦٧ الى ٢٠٧٤ ، ٢٠٧٨ الى ٢٠٨٣.

أكل مال اليتيم ظلما و عقوبته: ٣٤٣ ، ٣٤٧ ، ٣٤٨ ، ٨٥٨ ، ٩٣١ ، ٩٣٢ ، ١٥٦٠ ، ١٨٤٢ ، ١٨٤٤ ، ١٨٦١ الى ١٨٩٠ ، ١٩٨٠ الى ١٩٨٤ ، ٢٠٠٥ ، ٢٠٤٥ الى ٢٠٥٠ ، ٢٠٧٨ و ٢٠٧٩.

تأثير أكل مال اليتيم فى الأولاد: ٩٣١ ، ٩٣٢ ، ١٨٦٤ الى ١٨٦٦ و ١٨٨١.

الاستقراض من مال اليتيم: ١٨٩٢ و ٢٠٨٣.

الضّمان المالى للأيتام: ١٨٨٢ ، ١٨٩٣ و ٢٠٤٤.

هبة مطالبات اليتيم من قِبَل وارثه: ٢٠٤٤.

اعطاء الوجوهات و الصّدقات لليتيم: ١٧٣٨ ، ١٨٩١ ، ٢٠٢٩ الى ٢٠٣٨.

ظلم اليتيم و استعمال القسوة معه: ٣٤٧ ، ٩٣١ ، ١٨٤٤ ، ١٨٥٢ الى ١٨٥٤ ، ١٨٦١ ، ١٨٦٢ ، ١٨٦٦ و ١٩٨٥.

العلاقات العامّة

سيرة المعصومين و الأنبياء عليهم السلام فى العلاقة مع الأطفال: ٣٤٦ ، ١٠٤١ ، ١٢٣٣ ، ١٣٩٤ ، ١٤٠٥ ، ١٤١٠ ، ١٤٤١ الى ١٤٤٣ ، ١٤٥٥ الى ١٤٦٢ ، ١٤٦٧ ، ١٤٦٨ ، ١٤٨٠ ، ١٤٨١ ، ١٦٥٠ ، ١٧٣٩ الى ١٧٤١ ، ١٧٤٨ ، ١٨٩٦ ، ١٩٤٠ ، ١٩٥٤ الى ١٩٦٩ ، ١٩٧٨ ، ١٩٧٩ ، ٢٠٢١ و ٢٠٦٢.

حقّ الطّفل: ۳۳۸.

لعب الطّـــفل: ۱۴۰۰ الی ۱۴۰۷ ، ۱۴۳۶ ، ۱۴۴۰ الی ۱۴۴۴ ، ۱۴۴۶ الی ۱۴۴۸ ، ۱۴۵۲ ، ۱۴۵۳ ، ۱۴۵۵ الی ۱۴۶۴ ، ۱۴۷۸ ، ۱۴۸۰ و ۱۹۷۰.

حسن المعاشرة مع الأطفال و الصّغار: ۱۳۹۹ ، ۱۶۸۱ ، ۱۹۱۰ الی ۱۹۱۳.

استضعاف الأطفال: ۱۹۷۲ الی ۱۹۷۷ و ۲۰۳۹.

تقديم الصّغير على الكبير: ۱۹۷۱.

التسليم على الاطفال و احترامهم : ۱۹۶۹ ، ۱۹۷۸ و ۱۹۷۹.

الوفاء بوعد الطّفل: ۱۷۴۷ ، ۱۸۹۸ الی ۱۹۰۱.

التودّد و الملاطفة و الرّأفة و التّسامح، و التّغاضي و المساعدة للاطفال و الاشبال: ۳۳۸ ، ۳۴۴ ، ۳۴۶ ، ۸۶۳ ، ۱۴۶۲ ، ۱۷۴۷ ، ۱۷۹۴ ، ۱۸۲۹ ، ۱۸۳۴ ، ۱۹۰۸ ، ۱۹۳۷ الی ۱۹۴۴ ، ۱۹۶۴ الی ۱۹۶۶ ، ۲۰۱۰ الی ۲۰۱۲.

اغاثة الطّفل و مراعاته: ۹۱۴ ، ۱۴۱۰ ، ۱۴۷۵ الی ۱۴۷۷ ، ۱۸۹۴ الی ۱۸۹۷ ، ۱۹۴۰ ، ۱۹۶۴ و ۱۹۶۶.

رعاية ولد المؤمن بعد وفاته: ۱۹۱۹.

فصل الولد عن والديه و...: ۱۴۳۴ ، ۱۵۰۴ ، ۱۵۰۵ ، ۱۹۲۱ الی ۱۹۲۶.

اللّقيط: ۱۹۲۸ الی ۱۹۳۴ ، ۲۰۶۳ ، ۲۰۶۴ و ۲۰۸۹.

القضاء بين الأطفال: ۱۲۶۱ ، ۱۷۴۱ ، ۱۹۶۷ ، ۱۹۶۸ و ۱۹۷۰.

الرّحمة الالهيّة الخاصّة بالأطفال: ۱۹۵ ، ۲۴۳ ، ۳۴۴ ، ۳۴۵ ، ۸۶۳ ، ۱۶۸۷ ، ۱۶۸۸ ، ۱۹۰۱ ، ۱۹۴۵ ، ۱۹۴۸ الی ۱۹۵۴ ، ۲۰۹۳ و ۲۰۹۴.

غضب الله لغضب الأطفال: ۱۹۰۰ و ۱۹۰۱.

استعمال الخشونة مع الأطفال: ۱۶۴۶ ، ۱۹۰۸ و ۲۰۸۴.

ضرب الطّفل: ۳۳۱ ، ۱۴۷۴ ، ۱۷۹۴ ، ۱۹۶۷ و ۱۹۶۸.

تأثير افعال الكبار على الصّغار: ۷۴۷ الی ۷۴۹ ، ۹۲۷ ، ۲۰۱۰ و ۲۰۱۲.

الأطفال في الأديان السالفة: ۱۹۰۹ و ۲۰۹۶.

اطفال اهل الذّمّة: ۹۲۸ ، ۱۹۲۷ ، ۲۰۸۵ و ۲۰۸۶.

الطّفل الّذي يختار دينا غير الاسلام: ۱۹۳۵ و ۱۹۳۶.

الأطفال في الجاهليّة: ۳۴۴.

اطفال دار الحرب: ۱۵۲۳ ، ۱۵۲۴ ، ۱۹۴۵ الی ۱۹۴۷ ، ۱۹۵۱ الی ۱۹۵۴ ، ۲۰۴۲ ، ۲۰۸۵ و ۲۰۸۶.

الأطفال الاساری: ۱۹۲۰.
عتق الطّفل الرق: ۱۵۳۰ ، ۱۹۱۴ الی ۱۹۱۷ و ۲۰۶۲.
اطفال الأنبياء: ۲۰۹۵.
الأطفال فی يوم عاشوراء: ۱۴۷۹ ، ۱۹۰۲ الی ۱۹۰۷.
قتلة الامام الحسين عليه‌السلام : ۱۹۱۸.

* علاقة الولد مع والديه

العقوق

اهمّيّة العقوق: ۳۴۷ الی ۳۴۹ ، ۵۴۸ ، ۱۴۷۱ ، ۱۶۰۰ ، ۱۶۸۲ ، ۱۷۵۹ ، ۱۸۴۴ ، ۱۸۸۳ الی ۱۸۸۹ ، ۱۹۸۰ الی ۱۹۸۵ ، ۲۰۰۵ ، ۲۰۰۹ ، ۲۰۴۵ الی ۲۰۵۰ ، ۲۰۹۹ الی ۲۱۴۱ ، ۲۱۴۴ ، ۲۱۴۸ ، ۲۱۵۲ ، ۲۱۹۴ ، ۲۲۲۷ ، ۲۲۵۴ ، ۲۳۳۸ و ۲۳۷۸.
علّة حرمه عقوق الوالدين: ۳۴۸.
عواقب العقوق: ۳۴۸ ، ۳۴۹ ، ۱۶۰۰ ، ۱۸۴۴ ، ۱۹۸۴ ، ۱۹۸۵ ، ۲۰۰۹ ، ۲۱۰۲ ، ۲۱۰۷ الی ۲۱۲۹ ، ۲۱۳۱ ، ۲۱۳۳ ، ۲۱۳۸ ، ۲۱۴۴ ، ۲۱۴۵ ، ۲۱۵۴ ، ۲۲۵۴ و ۲۳۷۸.
عدم قبول عبادات العاق: ۲۱۰۸ الی ۲۱۱۱ و ۲۱۲۵.
التّوبة من العقوق و ما يفوق عليه: ۳۴۷ و ۲۱۵۷.
الخلاص من عقوبة العقوق: ۲۱۵۶.
الولد البارّ بوالديه فی حياتهما العاق لهما بعد موتهما: ۳۵۰ ، ۳۵۱ ، ۲۱۴۲ و ۲۱۴۳.
الاقتداء بالعاقّ: ۲۱۵۸.

بعض عوامل العقوق

النّظر الی الوالدين بشزر و غضب: ۲۱۳۴ ، ۲۱۴۶ و ۲۲۹۳.
تجری الطّفل علی الوالدين: ۱۹۸۶.
قول الأفّ او اكثر من ذلک للوالدين: ۲۱۳۴ ، ۲۱۳۵ ، ۲۱۵۲ ، ۲۱۵۳ ، ۲۱۹۴ و ۲۲۹۳.
اثارة غضب الوالدين و إحزانهما: ۱۴۷۱ ، ۱۹۹۸ ، ۲۱۳۰ ، ۲۱۳۱ ، ۲۱۴۵ ، ۲۱۸۵ ، ۲۱۸۶ ، ۲۲۷۶ و ۲۲۸۸.
سبّ الوالدين: ۲۰۰۶ ، ۲۰۰۸ و ۲۱۲۶.
ايذاء الوالدين: ۲۱۵۵.

معاداة الوالدين و ظلمهما: ۱۹۸۷ و ۲۱۵۴.

ضرب الوالدين: ۲۰۰۹، ۲۱۳۲ و ۲۱۳۳.

قتل الوالدين: ۲۱۴۷ الی ۲۱۵۱، ۲۱۹۵، ۲۳۸۱، ۲۳۸۲، ۲۳۸۴ الی ۲۳۸۷ و ۲۳۸۹.

قول «بأبی انت و امّی» للآخرین: ۳۴۹.

الحقوق

حقوق الوالدین: ۳۳۸، ۳۵۱، ۱۴۷۱، ۱۴۸۲، ۱۹۸۸، ۲۱۵۹ الی ۲۱۶۱.

اهمیّة حقوق الوالدین و ضرورة رعایته: ۲۱۷۶، ۲۱۷۸ الی ۲۱۸۰، ۲۲۶۳ و ۲۳۳۸.

اعظم الحقوق: ۲۱۷۰، ۲۱۷۲ الی ۲۱۷۴ و ۲۲۰۷.

اداء حقوق الوالدین: ۳۵۱، ۲۱۵۹، ۲۱۶۷ الی ۲۱۷۱، ۲۳۳۸ و ۲۳۶۳.

المقارنة بین حقّ الأمّ و الأب: ۳۵۱، ۲۱۷۰، ۲۱۷۴، ۲۲۲۸، ۲۲۵۶، ۲۲۶۱، ۲۲۷۷ الی ۲۲۷۹ و ۲۳۰۲.

سیرة الأئمّة المعصومین علیهم السلام فی التّعامل مع الوالدین: ۱۹۹۰.

خفض الجناح: ۳۵۱ و ۲۲۹۳.

توقیر الوالدین: ۲۱۷۷.

مهابة الوالدین و تبجیلهما: ۳۵۱و ۲۱۱۱، ۲۳۳۳.

الصّبر علی اذی الوالدین: ۲۲۶۳.

مداراة الوالدین: ۱۹۹۸، ۲۱۶۳، ۲۱۹۲ و ۲۲۶۳.

الشّفقة و المحبّة و الرّأفة و الرّحمة للوالدین: ۳۵۳، ۹۳۰، ۱۸۴۳، ۱۹۸۹، ۱۹۹۸، ۲۱۶۲ الی ۲۱۶۴، ۲۱۷۹، ۲۱۹۴، ۲۲۶۳، ۲۲۸۸ الی ۲۲۹۳.

الرّفاقة و مصاحبة الوالدین بالمعروف: ۱۳۲۳، ۲۱۹۳ الی ۲۱۹۵ و ۲۲۷۸.

خدمة الوالدین: ۲۱۶۹، ۲۲۵۳ و ۲۳۷۷.

شکر الوالدین: ۳۳۸، ۳۵۱، ۱۳۲۳، ۱۴۸۳، ۲۱۵۹، ۲۱۶۰، ۲۱۸۱ و ۲۱۸۲.

ارضاء الوالدین و ادخال السّرور علیهما: ۱۸۴۴، ۲۱۲۷، ۲۱۳۱، ۲۱۸۳ الی ۲۱۸۶ و ۲۲۵۴.

صلة الوالدین: ۱۸۰۳، ۲۱۴۲، ۲۱۴۳، ۲۱۸۸ و ۲۱۸۹.

التّکلّم و الاحتجاج فی حضور الوالدین: ۳۵۱، ۳۵۳، ۲۱۹۰، ۲۱۹۱، ۲۱۹۴، ۲۲۶۳، ۲۲۹۳ و ۲۳۷۶.

کیفیّة نداء الوالدین: ۱۴۷۱، ۲۱۶۱ و ۲۱۸۷.

آداب الجلوس عند الوالدین: ۱۴۷۱ و ۲۱۶۱.

عدم اکراه الوالدین علی طلب ما یحتاجانه: ۲۲۹۳.

المشی مع الوالدین: ۱۴۷۱ ، ۲۱۶۱ و ۲۲۹۳.

القیام عند قدوم الوالدین: ۲۱۶۵.

علّة یتم رسول اللّه صلی الله علیه و آله: ۲۱۷۵ و ۲۱۷۶.

قول الحقّ حتّی علی الوالدین: ۳۵۳ و ۲۱۶۶.

افاضل الآباء: ۲۲۰۷.

البرّ و الاحسان و ما یتعلّق بهما

سیرة الأئمّة المعصومین علیهم السلام فی البرّ بالوالدین: ۶۰۶ ، ۲۳۱۲ و ۲۳۳۶.

مقام الوالدین: ۲۱۳۶ ، ۲۲۰۶ و ۲۲۷۹.

برّ الوالدین و اکرامهما: ۵۱ ، ۳۵۰ ، ۳۵۱ ، ۵۴۸ ، ۵۹۴ ، ۱۳۱۳ ، ۱۳۲۳ ، ۱۴۸۴ ، ۱۷۶۰ ، ۱۸۰۴ ، ۱۸۳۵ ، ۱۸۴۴ ، ۱۸۶۷ ، ۱۹۹۲ الی ۱۹۹۸ ، ۲۰۰۰ ، ۲۱۲۸ ، ۲۱۳۷ ، ۲۱۳۸ ، ۲۱۴۲ ، ۲۱۴۳ ، ۲۱۶۹ ، ۲۱۸۶ ، ۲۲۰۷ الی ۲۲۶۵ ، ۲۲۷۱ الی ۲۲۷۶ ، ۲۲۹۳ ، ۲۲۹۶ ، ۲۲۹۷ ، ۲۳۰۳ ، ۲۳۱۷ ، ۲۳۳۳ ، ۲۳۳۶ و ۲۳۷۸.

اثر برّ الوالدین: ۵۸ ، ۳۱۰ ، ۳۱۱ ، ۱۷۷۵ ، ۱۸۴۴ ، ۱۸۶۷ ، ۱۹۹۵ ، ۱۹۹۸ ، ۲۱۲۸ ، ۲۱۳۸ ، ۲۱۳۹ ، ۲۱۴۲ ، ۲۱۴۳ ، ۲۱۶۳ ، ۲۱۸۶ ، ۲۲۰۷ ، ۲۲۲۹ الی ۲۲۵۸ ، ۲۲۶۸ الی ۲۲۷۵ و ۲۳۸۳.

عقوبة عدم البرّ بالوالدین: ۲۱۲۹ ، ۲۲۵۹ ، ۲۲۷۶ و ۲۳۷۸.

طلب توفیق اداء حقوق الوالدین و برّهما من اللّه تعالی: ۲۱۸۰.

تفسیر آیة «و بالوالدین احسانا»: ۱۹۹۶ ، ۲۱۵۳ ، ۲۲۹۳ و ۲۳۰۳.

تقدّم الأمّ علی الأب فی البرّ: ۳۵۱ ، ۲۲۲۸ ، ۲۲۵۶ ، ۲۲۶۰ ، ۲۲۶۱ ، ۲۲۶۶ ، ۲۲۷۷ الی ۲۲۷۹ و ۲۳۰۲.

استدامة ذکر الوالدین: ۲۳۳۷.

النّظر الی الوالدین: ۲۱۶۴ ، ۲۲۸۱ الی ۲۲۹۲.

الأنس بالوالدین: ۱۴۷۱ ، ۲۲۹۴ و ۲۲۹۵.

النّوم الی جانب الوالدین: ۲۳۷۷.

تقبیل الوالدین: ۱۸۱۴ و ۲۱۹۶.

الصّبر علی اذی الوالدین: ۲۱۹۲ و ۲۲۶۳.

امر الوالدین بالمعروف و نهیهما عن المنکر: ۲۲۸۰.

الانفاق و العطاء للوالدین: ۱۸۴۳ ، ۱۹۹۸ ، ۱۹۹۹ ، ۲۲۶۳ ، ۲۲۶۶ ، ۲۲۶۷ و ۲۳۷۹.

اعطاء الوالدين من الوجوه الشّرعيّة او صرفها لهما: ۲۳۷۱.

التّصدّق على الوالدين: ۲۳۷۷.

العاقّ فى حياة الوالدين، و البارّ لهما بعد موتهما: ۳۵۰، ۳۵۱، ۲۱۴۲ و ۲۱۴۳.

استدراك الماضى: ۲۲۰۷.

زيارة قبر الوالدين: ۲۳۸۸.

سيرة الأئمّة المعصومين عليهم السلام فى معاشرتهم للبارّين بالوالدين: ۲۲۵۸.

اثر افعال الولد على والديه: ۴۲، ۵۲ الى ۵۴، ۲۲۵ الى ۲۲۸، ۳۵۲، ۱۰۶۲، ۱۶۳۱، ۱۹۹۱، ۲۰۴۰، ۲۱۹۷ الى ۲۲۰۵، ۲۲۵۵، ۲۳۰۵، ۲۳۳۰، ۲۳۳۱، ۲۳۶۲ الى ۲۳۶۵.

اعانة الوالدين على البرّ بولدهما: ۲۰۰۰.

الطّاعة و الاذن

طاعة الوالدين او الجدّ و اذنهم: ۱۴۳، ۳۵۱، ۴۸۵، ۱۳۲۳، ۱۴۸۲، ۱۴۸۳، ۲۱۱۱، ۲۱۷۰، ۲۱۹۵، ۲۲۶۲، ۲۲۶۳، ۲۲۹۶ الى ۲۲۹۸، ۲۲۹۹، ۲۳۰۰، ۲۳۳۳ و ۲۳۹۱.

عدم اطاعة الوالدين فى معصية اللّه: ۱۳۱۳، ۱۳۲۳، ۱۴۸۲، ۱۴۸۴، ۲۱۹۵، ۲۲۶۳ و ۲۳۰۳.

حدود الالتزام بالطّاعة و الاذن فى الزّواج و الطّلاق: ۳۷، ۱۴۳، ۲۸۶، ۴۸۰ الى ۴۸۲، ۴۸۵، ۶۳۱ و ۹۱۴.

عدم انعقاد القسم و النّذر او انحلالهما مع نهى الوالدين: ۱۱۴۹، ۲۲۹۹، ۲۳۰۰ و ۲۳۸۰.

ترك الأهل و المال تنفيذا لأمر الوالدين: ۲۱۴۵ و ۲۲۹۷.

اجابة طلب الوالدين: ۲۱۱۱.

قبول وصيّة الوالدين: ۲۳۹۰، ۲۳۹۱ و ۲۳۹۳.

الدّخول على الوالدين فى خلوتهما: ۱۵۳۱ الى ۱۵۳۳، ۱۷۸۰، ۲۰۰۱ و ۲۳۰۱.

اجابة نداء الوالدين اثناء الصّلاة: ۲۳۰۲.

فعل الحسنات و اداء العبادات للوالدين

الصّلاة للوالدين: ۲۲۸، ۱۷۷۸، ۲۰۰۲، ۲۲۵۷، ۲۳۱۷ ۲۳۲۱، ۲۳۶۳ و ۲۳۶۴.

التّصدّق لأجل الوالدين: ۲۲۸، ۲۲۵۷، ۲۳۰۵، ۲۳۰۶ و ۲۳۲۸.

الصّيام للوالدين: ۲۲۸، ۲۲۰۳، ۲۲۵۷، ۲۳۰۵ و ۲۳۲۰.

الحجّ للوالدين: ۲۲۸، ۱۷۷۹، ۲۰۴۰، ۲۱۹۸، ۲۲۰۳، ۲۲۵۷، ۲۳۰۴ الى ۲۳۱۳، ۲۳۷۲ الى ۲۳۷۵.

اداء ما على الوالدين من ديون اللّه و ديون النّاس: ٣٥٠، ٢١٤٢، ٢١٤٣، ٢١٧١، ٢٣١٣، ٢٣١٧، ٢٣٢٢ الى ٢٣٢٥، ٢٣٣٢، ٢٣٧١، ٢٣٧٥ و ٢٣٩٢.

اثر قراءة القرآن فى الوالدين: ٢٢٦، ٣٥٢، ٢٣٢٦ و ٢٣٦٦.

تأثير بعض الأذكار و سور القرآن: ٢١٩٩، ٢٢٠٠، ٢٢٠٥، ٢٣٦٣ و ٢٣٦٤.

الاستغفار للوالدين: ٥٣، ٢٣٥، ٣٥٠، ٢١٤٣، ٢٢٠٤، ٢٣١٤ الى ٢٣١٩ و ٢٣٦٣.

الأدعيّة

سيرة الأئمّة المعصومين عليهم السلام فى الدّعاء للوالدين: ٣٥٣، ٢٣٣٢ الى ٢٣٣٩.

الدّعاء للوالدين: ٥٢ الى ٥٥، ٢٢٩، ١٧٧٦ الى ١٧٧٩، ٢٠٠٣، ٢١٩٤، ٢٣٢٧ الى ٢٣٢٩، ٢٣٣٢ الى ٢٣٣٩.

اثر الدّعاء و الاستغفار: ٥٢ الى ٥٨، ٢٢٧، ٢٢٠١، ٢٣٣٠، ٢٣٣١، ٢٣٦٣ و ٢٣٦٥.

الدّعاء لغفران التجرّى على الوالدين و التّقصير بحقّهما: ٢٣٣٢.

الدّعاء لطلب التّوفيق لخدمة الوالدين و اداء حقوقهما: ٢٣٣٩.

الدّعاء لغفران تقصير الوالدين بحقّ اولادهما: ٢٣٣٨.

الدّعاء بعد وفاة الوالدين: ٥٢ الى ٥٥، ٣٥١ و ٢٣٢٩.

طلب الحاجة عند قبر الوالدين: ٢٣٢٩.

الموارد الّتى يجب اجتنابها

الدّعاء على الوالدين و معاداتهما و لعنهما و التسبّب فى ذلك: ١٧٧٥، ٢٠٠٤، ٢٠٠٥، ٢١٨٧، ٢٢٧٦، ٢٣٤٠، ٢٣٤١، ٢٣٤٧ و ٢٣٤٨.

تحقير الوالدين و ظلمهما: ١٦٠٠، ١٩٨٧ و ٢٠٠٦.

القسم بالوالدين: ٢٣٥١ و ٢٣٥٢.

الادبار عن الوالدين و هجرهما: ٢٢٦٣، ٢٣٤٩ و ٢٣٥٠.

التّخلّف عن امر الوالدين: ٢٣٥٣، ٢٣٥٤ و ٢٣٩١.

التّسلّط و التّأمّر على الوالدين: ٣٥٤، ٥٨٤، ٥٨٥ و ٥٩٨.

القسم على مقاطعة التّحدّث مع الوالدين: ٢٣٤٩، ٢٣٥٠، ٢٣٥٥ الى ٢٣٥٧.

غيبة الوالدين: ٢٣٤٦.

مصاحبة الوالدين الى الحمّام: ١٤٧١.

النّظر الی عورة الوالدین: ۱۵۹۹.

الشّتم او التّسبّب فی الشّتم و غیبة الوالدین: ۲۱۴۰ ، ۲۱۴۳ ، ۲۱۶۱ ، ۲۳۴۲ الی ۲۳۴۵.

الملحقات

عدم استغناء الولد عن والده: ۳۴۳.

المحبّة الولد الفطریّة لوالدیه: ۲۳۶۸.

رضی الولد عن أعمال آبائه و اجداده: ۲۳۷۰.

أثر افعال الولد فی والدیه: ۲۲۸ ، ۱۰۶۲ ، ۱۶۳۱ ، ۲۱۹۹ ، ۲۲۰۰ ، ۲۲۰۲ الی ۲۲۰۵ ، ۲۳۰۵ ، ۲۳۳۰ ، ۲۳۳۱ ، ۲۳۶۲ الی ۲۳۶۶.

التّفاخر بفضل الآباء: ۲۳۵۸.

الوالدین فی آخر الزّمان: ۵۰۳ ، ۱۶۰۰ ، ۱۹۸۷ ، ۲۰۰۶ ، ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹.

الطّلب من الوالدین: ۲۳۱۸ ، ۲۳۱۹ و ۲۳۶۷.

زرع الخلاف بین الأب و ولده: ۱۸۴۴.

الاصلاح بین الأب و ولده: ۱۸۴۴.

معاداة الأب الّذی یعادی اهل البیت و محبّة الأب الّذی یحبّ اهل البیت عليهم‌السلام : ۲۰۰۷.

اقتداء الصّغار بالکبار: ۱۹۴۱.

احترام الکبار و مداراتهم: ۱۸۲۹ ، ۱۹۱۳ ، ۱۹۳۹ ، ۱۹۴۲ الی ۱۹۴۴ ، ۲۰۰۹ الی ۲۰۱۲ ، ۲۳۵۹ الی ۲۳۶۱.

التّسلیم علی الکبار: ۲۴۰۴.

التّجاسر علی والدی الآخرین: ۲۳۶۹.

✻ العبادات

وجوب العبادات: ۱۵۱۹ ، ۱۵۳۴ ، ۱۵۴۹ ، ۱۵۵۱ ، ۲۵۱۹ و ۲۵۲۰.

الصّلاة

سیرة الأئمّة المعصومین عليهم‌السلام فی صلاة الأطفال: ۱۶۲۵ ، ۲۰۱۷ ، ۲۰۱۹ الی ۲۰۲۳.

عدم وجوب الصّلاة علی الطّفل: ۲۴۱۴ و ۲۴۴۵.

سنین اقامة الصّلاة: ۹۱۴ ، ۱۵۰۷ ، ۱۵۳۵ ، ۱۵۷۹ ، ۱۵۸۰ ، ۲۰۱۳ الی ۲۰۱۸ ، ۲۰۲۳ ، ۲۰۹۰ ، ۲۳۹۸ و ۲۳۹۹.

الأمر بالصّلاة و التّشدّد فی امر اقامتها: ۳۳۳، ۱۵۰۷، ۱۵۳۴، ۱۵۳۵، ۱۵۷۹، ۱۵۸۰، ۱۶۰۷، ۱۶۲۵، ۲۰۱۳ الی ۲۰۲۳ و ۲۰۹۰.

وقت صلاة الصّبح للأطفال: ۲۴۰۵ و ۲۴۱۱.

ایقاظ الأولاد و الأطفال لاقامة الصّلاة: ۲۴۰۵.

اقامة الصّلاة جماعةً: ۲۴۰۳، ۲۴۰۷، ۲۴۰۸ و ۲۵۳۹.

اذان الطّفل و اقامته: ۲۴۰۳، ۲۴۰۶ الی ۲۴۰۹.

رفع الصّوت بالأذان فی البیت: ۱۹۳ و ۲۴۱۳.

صحّة صلاة الطّفل و مشروعیّتها: ۲۴۰۷.

الصّلاة المستحبّة: ۲۲۹۸.

صلاة الجمعة: ۲۴۱۰.

اجتناب ادخال الأطفال المسجد: ۲۴۰۰ الی ۲۴۰۲.

الأطفال فی صلاة الجماعة: ۱۸۹۷، ۲۳۹۴ الی ۲۳۹۷.

تسبیح الزّهراء علیها السلام: ۲۴۱۲.

حجاب الصّبیّة فی الصّلاة: ۱۵۱۷.

الصّیام

سیرة الأئمّة المعصومین علیهم السلام فی صیام الأطفال: ۲۰۱۷، ۲۰۲۲، ۲۰۲۴ و ۲۰۲۸.

تعوید الطّفل علی الصّیام: ۱۵۳۶، ۱۵۳۷، ۱۶۲۶، ۱۶۲۷، ۲۰۲۲، ۲۰۲۵ الی ۲۰۲۷، ۲۴۲۰ و

سنّ الطّفل للصّیام: ۹۱۴، ۱۵۳۵ الی ۱۵۳۷، ۱۶۲۶، ۱۶۲۷، ۲۰۱۷، ۲۰۱۸، ۲۰۲۲، ۲۰۲۴ الی ۲۰۲۸، ۲۰۹۰، ۲۳۹۹، ۲۴۱۹ الی ۲۴۲۱.

امر الطّفل بالصّیام: ۱۵۳۵ الی ۱۵۳۷، ۱۶۲۶، ۱۶۲۷، ۲۰۱۷، ۲۰۱۸، ۲۰۲۴ الی ۲۰۲۸ و ۲۰۹۰.

۲۴۲۱.

حکم مشقّة البنات فی بدایة التّکلیف: ۲۴۲۲.

الصّوم بدون اذن الوالدین: ۲۲۹۸.

مضغ طعام الطّفل او مصّ لسانه من قِبَل الصّائم: ۱۳۹۵.

تقبیل الصّائم للطّفل و دخول البصاق فی فمه: ۲۴۱۸.

الکفّارات: ۸۸۰، ۱۵۳۰، ۲۰۵۵، ۲۴۱۵ الی ۲۴۱۷.

الخمس

الأئمة المعصومين عليهم السلام و الخمس: ۷۷۰ الى ۷۷۲.

اعطاء الخمس لليتيم الفقير: ۲۰۲۹ الى ۲۰۳۸ و ۲۵۱۷.

الزّكاة

زكاة اموال الطّفل: ۲۴۲۳ الى ۲۴۳۰ ، ۲۴۴۵ الى ۲۴۴۷ ، ۲۵۲۴ الى ۲۵۲۷ و ۲۵۴۰.

المتصدّى لايتاء زكاة الطّفل: ۲۴۲۳ و ۲۴۲۴.

موارد جواز صرف الزّكاة و عدمها

ايتاء الزّكاة لواجبى النّفقة: ۲۳۷۱ ، ۲۴۳۱ الى ۲۴۳۹ ، ۲۵۳۰ الى ۲۵۳۲.

ايتاء الزّكاة لتسديد ديون الوالدين: ۲۳۲۳ و ۲۳۷۱.

ايتاء الزّكاء للطّفل و اليتيم: ۱۸۹۱ ، ۲۰۳۹ ، ۲۴۴۰ الى ۲۴۴۴ ، ۲۵۳۳ و ۲۵۳۴.

ايتاء زكاة الميّت لأطفاله: ۲۵۳۴.

زكاة اموال اليتيم: ۲۴۲۴ ، ۲۴۲۵ ، ۲۴۲۹ ، ۲۴۳۰ ، ۲۴۴۵ الى ۲۴۴۸.

زكاة الفطرة: ۲۴۴۶ ، ۲۴۴۹ الى ۲۴۶۳.

المراد من العيال: ۲۴۶۲ و ۲۴۶۳.

الحجّ

وجوب الحجّ و عدمه: ۱۵۱۸ ، ۲۴۶۴ و ۲۴۶۵.

اجزاء الحجّ المستحبّ للطّفل او عدمه عن الحجّ الواجب: ۱۵۳۸ الى ۱۵۴۰ و ۲۴۹۴.

اخذ المولود الى الحجّ: ۲۴۶۸ و ۲۴۶۹.

عمرة الطّفل: ۲۴۷۲.

الحجّ نيابة عن الوالدين و الأولاد: ۲۲۸ ، ۱۷۷۹ ، ۲۲۰۳ ، ۲۳۰۵ الى ۲۳۱۳ ، ۲۳۲۴ ، ۲۳۷۲ الى ۲۳۷۵.

الحجّ نيابة عن الطّفل: ۲۴۶۷.

احرام الطّفل: ۲۴۶۶ و ۲۴۷۷.

وجوب الحجّ بالنّذر و العهد و القسم: ۲۳۲۴.

حجّ الحبلى: ۳۵۵.

اخذ اموال الولد لأداء الحجّ: ۳۵۸ ، ۲۴۹۵ و ۲۵۲۸.

اعمال الحجّ

اعمال حجّ الطّفل و التّصدّی لها و النّیابة فیها: ۲۴۶۷، ۲۴۶۹ الی ۲۴۷۸، ۲۴۸۱، ۲۴۹۰، ۲۴۹۱ و ۲۵۳۷.

کیفیّة حجّ الطّفل: ۲۴۶۹، ۲۴۷۳ الی ۲۴۷۶، ۲۴۷۸، ۲۴۸۱، ۲۴۸۴ و ۲۴۹۲.

میقات الأطفال: ۲۴۶۹، ۲۴۸۳ و ۲۴۸۴.

تروک الاحرام: ۲۴۷۷، ۲۴۸۶ الی ۲۴۸۹.

الکفّارات المتعلّقة بتروک الاحرام: ۲۴۷۵، ۲۴۷۷، ۲۴۸۵، ۲۴۸۷ الی ۲۴۸۹.

الاجزاء عن الأمّ او عدمه فی اطافة ولدها و السّعی به: ۲۴۸۲.

الصّوم الّذی یجب علی الطّفل فی الحجّ: ۲۴۶۹، ۲۴۹۰ الی ۲۴۹۳ و ۲۵۳۷.

الأضحیة فی الحجّ: ۲۴۶۹، ۲۴۷۱، ۲۴۷۲، ۲۴۷۹، ۲۴۸۰، ۲۴۹۰، ۲۴۹۱، ۲۴۹۳ و ۲۵۳۷.

اعطاء العقیقة بدلا عن اضحیة الحجّ: ۱۳۴۹.

الحجّ نیابة عن الوالدین و الأولاد: ۱۸۱۵ الی ۱۸۱۷ و ۲۰۴۰.

المولود الّذی یولد یوم عرفة بمکّة: ۲۴۷۸.

الأمر بالمعروف و النّهی عن المنکر

امر الأطفال و الأولاد و نهیهما: ۱۷۸۴ الی ۱۷۸۶، ۱۷۹۵ و ۲۳۲۹.

الأمر و النّهی من قبل الأطفال: ۲۳۲۹.

الصّدقات

افضل الصّدقات: ۲۵۰۷.

التّصدّق لأجل سلامة الولد: ۲۵۰۸.

تأخیر الموت بالصّدقة: ۱۶۸۳ و ۲۴۹۶.

صرف الصّدقة: ۲۴۹۷ و ۲۴۹۸.

تصدّق الولد لأجل والدیه: ۲۳۲۸.

تصدّق الأب علی ولده: ۲۴۹۹، ۲۵۰۰ و ۲۵۰۳.

القبض و الاقباض فی الصّدقة: ۲۵۰۱ الی ۲۵۰۳ و ۲۵۴۱.

الرّجوع فی الصّدقة: ۹۱۴، ۲۱۹۱، ۲۳۷۶، ۲۵۰۵، ۲۵۰۶، ۲۵۳۵ و ۲۵۴۱.

تصرّف المتصدّق فی الصّدقة: ۲۱۹۱، ۲۴۹۹، ۲۵۰۴، ۲۵۲۹ و ۲۵۳۵.

الارث فی الصّدقة: ۲۵۰۰ و ۲۵۴۱.

ادخال شخص آخر فی مَن تصدّق علیهم الأب: ۹۱۴، ۲۴۹۹ و ۲۵۰۴.

سنّ الطّفل للتّصدّق: ۱۵۵۷، ۲۵۰۹، ۲۵۱۰، ۲۵۱۸، ۲۵۲۱ الی ۲۵۲۳، ۲۵۳۸ و ۲۵۳۹.

تصدّق الطّفل بیده: ۲۵۰۸ و ۲۵۰۹.

تصدّق الطّفل من امواله: ۲۵۱۰، ۲۵۱۸، ۲۵۲۱ الی ۲۵۲۳، ۲۵۳۸ و ۲۵۳۹.

الرّجوع و التّصرّف فی الأموال الموقوفة للولد: ۲۵۳۵.

عیش الهنیء للولد: ۲۰۴۱.

الجهاد

وجوب الجهاد و عدم وجوبه: ۲۵۱۶.

اذن الوالدین فی الجهاد: ۲۲۹۵.

قتل الأطفال: ۱۵۲۳، ۱۵۲۴، ۱۹۴۵، ۱۹۵۱ الی ۱۹۵۴، ۲۰۸۵ و ۲۰۸۶.

الأطفال الأساری: ۱۹۲۰.

الجزیة: ۱۹۲۷ و ۱۹۴۵.

الغنائم و صرفها: ۱۹۴۵، ۲۰۴۲ و ۲۵۱۷.

الملحقات

قبول العبادات و المحاسبة علی الذّنوب: ۷۲، ۱۵۱۹، ۱۵۴۸ الی ۱۵۵۰، ۱۵۶۲ و ۱۵۶۳.

رفع القلم عن الطّفل: ۳۹۰، ۱۵۳۴، ۱۹۷۷، ۲۵۱۵، ۲۵۴۲ الی ۲۵۴۵.

دعاء الطّفل: ۲۵۱۲ و ۲۵۱۳.

شفاعة الطّفل: ۷۲.

اثر قراءة الطّفل بعض سور القرآن: ۱۳۷۱ و ۱۴۸۵.

موارد صرف الکفّارات: ۲۴۱۵ الی ۲۴۱۷.

سیرة الأئمّة المعصومین علیهم السلام فی الأدعیة: ۲۵۱۴.

ذبح الطّفل للحیوان: ۱۵۴۱ الی ۱۵۴۷، ۱۵۵۸ و ۲۵۱۱.

عتق الطّفل الرّق: ۱۹۱۶ و ۱۹۱۷.

* المحيط التّعليمی، المعلّم و التّلميذ

اهميّة التّربية و التّعليم و فضيلتها: ۱۶۱۹ ، ۱۶۲۳ و ۱۷۹۶.

التّعليم فی الصّغر: ۱۶۳۷ و ۱۷۹۱.

حقوق التّلميذ: ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲.

التّشويق و التّخويف: ۲۵۵۴.

ضرب التّلاميذ: ۱۹۶۷ و ۱۹۶۸.

القضاء: ۱۷۴۱ ، ۱۹۶۷ و ۱۹۶۸.

قضاء امير المؤمنين عليه السلام بين تلميذين: ۱۹۶۷ و ۱۹۶۸.

التّفرقة بين التّلاميذ: ۱۶۳۸.

تقبّل الهدية: ۲۵۵۰.

اسلوب المخالفين: ۲۵۵۱ الی ۲۵۵۳.

اجرة المعلّم: ۱۶۳۸ ، ۲۵۴۶ الی ۲۵۵۰.

* الاختيار و الاستيلاء علی النّفس و المال

مقدّمة لاستيلاء الطّفل علی نفسه و ماله

حجر الطّفل: ۱۵۲۰ ، ۱۵۵۰ ، ۱۵۵۵ ، ۱۵۶۱ الی ۱۵۶۷ ، ۲۵۱۸ ، ۲۵۳۹ ، ۲۵۵۸ ، ۲۵۵۹ ، ۲۶۱۳ ، ۲۶۲۳ و ۲۶۲۵.

سنّ تسليم اموال الطّفل اليه و تصرّفه فيها، و الدّعاوی المتعلّقة بذلک: ۹۵۰ ، ۱۵۲۰ ، ۱۵۲۷ ، ۱۵۵۰ ، ۱۵۵۲ الی ۱۵۵۴ ، ۱۵۶۰ الی ۱۵۶۷ ، ۱۸۵۵ ، ۱۸۶۰ ، ۲۵۱۸ الی ۲۵۲۱ ، ۲۵۳۸ ، ۲۵۳۹ ، ۲۵۵۶ الی ۲۵۵۸ ، ۲۶۱۳ ، ۲۶۲۱ الی ۲۶۲۳ ، ۲۶۲۵ و ۲۶۲۶.

ابناء العاشرة: ۲۵۱۸ ، ۲۵۲۳ ، ۲۵۳۸ ، ۲۵۳۹ ، ۲۵۷۱ ، ۲۵۷۳ ، ۲۶۲۱ و ۲۶۲۲.

شرطيّة الرّشد: ۱۵۱۹ ، ۱۵۲۰ ، ۱۵۲۷ ، ۱۵۵۰ ، ۱۵۵۲ ، ۱۵۵۳ ، ۱۵۶۰ الی ۱۵۶۷ ، ۱۸۶۰ ، ۲۶۱۳ ، ۲۶۲۴ الی ۲۶۲۶.

کسب الطّفل: ۳۵۶ ، ۳۵۷ ، ۲۰۴۳ و ۲۵۶۰.

الولاية علی اموال الطّفل، و احکام التّصرّف فيها

التّجارة بمال الطّفل: ۱۵۶۰ ، ۲۰۵۱ ، ۲۰۶۶ ، ۲۴۲۴ ، ۲۴۲۵ ، ۲۵۲۴ الی ۲۵۲۷ ، ۲۵۴۰ ، ۲۵۵۶ ، ۲۵۸۵ ، ۲۵۹۰ الی ۲۵۹۴ ، ۲۶۱۸ و ۲۶۲۷.

زكاة اموال الطّفل: ۱۵۶۰ ، ۲۴۲۳ الی ۲۴۳۰ ، ۲۴۴۵ الی ۲۴۴۸ ، ۲۵۲۵ ، ۲۵۲۶ و ۲۵۴۰.

التّصرّف فی مال الطّفل بغير ظلم: ۱۵۶۱ ، ۱۸۶۰ ، ۲۰۵۱ ، ۲۰۵۲ ، ۲۰۵۴ ، ۲۰۵۵ ، ۲۰۶۷ ، ۲۰۶۸ ، ۲۰۷۰ الی ۲۰۷۴ ، ۲۰۸۰ الی ۲۰۸۲.

تصرّف الأب او الجدّ فی اموال الولد: ۳۵۸ الی ۳۶۴ ، ۳۹۳ ، ۴۶۶ ، ۹۱۴ ، ۲۴۹۵ ، ۲۴۹۹ ، ۲۵۰۴ ، ۲۵۲۸ ، ۲۵۳۵ ، ۲۵۳۶ ، ۲۵۹۱ ، ۲۵۹۶ الی ۲۶۰۲ ، ۲۶۱۶ ، ۲۶۲۹ الی ۲۶۳۳.

تصرّف الأمّ فی اموال ولدها: ۳۵۹ ، ۳۹۳ ، ۹۱۴ ، ۲۵۹۵ ، ۲۶۰۰ ، ۲۶۰۱ و ۲۶۲۹.

تصرّف الولد فی اموال والده: ۳۶۰ ، ۳۶۴ ، ۳۹۳ ، ۲۵۲۸ ، ۲۵۹۷ الی ۲۵۹۹ ، ۲۶۳۰ الی ۲۶۳۲.

التّصرّف او رجوع الأب فی مالٍ تصدّق به او... لولده و بالعکس: ۹۱۴ ، ۲۱۹۲ ، ۲۳۷۶ ، ۲۴۹۹ ، ۲۵۰۴ ، ۲۵۰۶ ، ۲۵۲۹ ، ۲۵۳۵ ، ۲۵۳۶ ، ۲۶۰۳ الی ۲۶۰۵ ، ۲۶۱۵ و ۲۶۱۶.

التّصرّف فی الاموال الموقوفة للولد: ۲۵۳۶.

هبة مطالبات المولّی علیه و دیونه: ۹۳۷ الی ۹۴۴ ، ۲۵۹۵ و ۲۶۳۵.

هبة مطالبات الوالدین: ۲۵۹۵.

اجارة الطّفل: ۲۵۶۴ و ۲۶۱۹.

فسخ الاجارة من قِبَل ولیّ الطّفل: ۲۵۶۴.

الولایة فی القبض و الاقباض: ۹۴۴ ، ۲۵۰۱ ، ۲۵۴۱ ، ۲۵۵۵ و ۲۵۶۶.

ضـــــمانات الولیّ: ۵۰۵ ، ۵۰۶ ، ۱۵۶۰ ، ۲۰۵۱ ، ۲۰۶۶ ، ۲۰۷۲ ، ۲۴۲۴ ، ۲۵۸۴ ، ۲۵۹۲ الی ۲۵۹۴ ، ۲۶۱۸ و ۲۶۲۷.

اجرة الولایة و الوصایة و القیمومیّة و ما شابهها: ۱۸۶۰ ، ۲۰۵۳ ، ۲۰۷۲ و ۲۵۸۹.

الودیعة: ۲۵۶۵.

الهبة: ۲۵۵۵ و ۲۵۶۶.

الوقف و الحبس: ۲۶۱۲.

لقطة الطّفل: ۲۵۸۱.

الشّفعة: ۲۰۶۵ ، ۲۵۸۲ و ۲۵۸۳.

الطّلاق: ۹۶۹ ، ۱۵۵۵ الی ۱۵۵۷ ، ۲۵۲۱ الی ۲۵۲۳ ، ۲۵۵۹ ، ۲۵۶۷ الی ۲۵۷۱ ، ۲۶۱۴ و ۲۶۲۰.

الوصیّة: ۱۵۵۷ ، ۱۵۵۸ ، ۲۵۱۸ ، ۲۵۲۱ ، ۲۵۲۲ ، ۲۵۷۲ ، ۲۵۷۳ ، ۲۶۲۱ ، ۲۶۲۲ و ۲۶۴۷.

الوصایة: ۲۳۲۵ ، ۲۳۹۲ ، ۲۵۷۴ و ۲۵۷۵.

الضّمان المالی للطّفل: ۲۵۶۵.

صدقة الطّفل: ۱۵۵۷ ، ۲۵۰۹ ، ۲۵۱۰ ، ۲۵۱۸ ، ۲۵۲۱ الی ۲۵۲۳ ، ۲۵۳۸ و ۲۵۳۹.

عتق الرّقّ: ۲۵۱۸ و ۲۵۳۸.

شهادة الطّفل: ۱۰۹۴ ، ۱۵۵۹ ، ۲۰۱۸ ، ۲۵۷۶ الی ۲۵۷۹ ، ۲۶۳۷ الی ۲۶۴۴.

الطّلاق او فسخ النّکاح الّذی یتمّ عن طریق الولیّ: ۴۷۹ ، ۵۰۷ ، ۹۵۰ و ۹۷۱.

قسم الطّفل و الولد: ۱۱۴۹ ، ۲۳۰۰ ، ۲۳۸۰ و ۲۵۸۰.

اللّعان: ۲۶۳۴.

الأمور المالیّة للأیتام

الولایة علی اموال الیتیم: ۱۵۲۰ ، ۱۵۵۴ ، ۱۵۶۱ ، ۱۵۶۵ ، ۱۵۶۷ ، ۱۸۵۵ ، ۱۸۵۷ ، ۱۸۶۰ ، ۱۸۶۳ ، ۱۸۹۲ ، ۲۰۵۴ ، ۲۰۵۵ ، ۲۰۶۵ ، ۲۰۶۹ ، ۲۰۷۱ ، ۲۰۷۲ ، ۲۰۷۴ ، ۲۰۷۸ الی ۲۰۸۱ ، ۲۴۴۶ ، ۲۵۲۶ ، ۲۵۲۷ ، ۲۵۸۴ ، ۲۵۸۶ الی ۲۵۸۹ ، ۲۵۹۲ ، ۲۶۲۵ و ۲۶۲۷.

التّصرّف فی مال الیتیم بغیر ظلم: ۱۸۵۷ الی ۱۸۶۰ ، ۲۰۶۹ ، ۲۰۷۲ ، ۲۰۷۴ ، ۲۰۷۸ الی ۲۰۸۱.

التّجارة بمال الیتیم: ۱۵۶۰ ، ۲۰۷۲ ، ۲۴۲۵ ، ۲۵۲۵ ، ۲۵۸۴ ، ۲۵۸۵ ، ۲۵۸۶ ، ۲۵۹۲ و ۲۶۲۷.

زکاة مال الیتیم: ۱۵۶۰ ، ۲۴۲۵ ، ۲۴۲۹ ، ۲۴۳۰ ، ۲۴۴۵ الی ۲۴۴۸ و ۲۵۲۵.

الاستقراض من مال الیتیم او اقراضه: ۱۵۶۰ ، ۱۸۹۲ ، ۲۰۵۲ و ۲۰۸۳.

أکل مال الیتیم ظلما و عقوبته: ۳۴۳ ، ۳۴۷ ، ۳۴۸ ، ۸۵۸ ، ۹۳۱ ، ۹۳۲ ، ۱۵۶۰ ، ۱۸۴۲ ، ۱۸۴۴ ، ۱۸۶۱ الی ۱۸۹۰ ، ۱۹۸۰ الی ۱۹۸۴ ، ۲۰۰۵ ، ۲۰۴۵ الی ۲۰۵۰ ، ۲۰۷۸ و ۲۰۷۹.

أثر أکل مال الیتیم علی الأولاد: ۳۴۳.

نفقة الیتیم: ۱۸۶۳.

اعطاء الوجوه الشّرعیّة للیتیم: ۱۸۹۱ ، ۲۰۲۹ الی ۲۰۳۸ و ۲۵۱۷.

المدین للیتیم: ۱۸۹۳ و ۲۰۴۴.

هبة مطالبات الیتیم من قبل وارثه: ۲۰۴۴.

انتهاء یتم الیتیم و زمان تسلیم امواله الیه: ۱۱۴۹ ، ۱۱۷۳ ، ۱۱۷۴ ، ۱۵۲۰ ، ۱۵۵۳ ، ۱۵۶۰ ، ۱۵۶۴ ، ۱۵۶۹ ، ۱۸۵۵ و ۱۸۶۰.

مهن الأطفال: ۳۳۱ ، ۳۵۶ ، ۳۵۷ ، ۲۰۴۳ ، ۲۵۶۰ ، ۲۵۶۴ ، ۲۶۰۹ و ۲۶۱۰.

الملحقات

عوائد الطّفل الحاصلة من القمار: ۲۶۰۹ و ۲۶۱۰.
تملّک الطّفل للدّیة: ۲۶۳۵ و ۲۶۳۶.
اموال الوقف او الحبس للصّغیر و الولد و الجنین: ۲۶۱۲.
الاضرار المالی بالولد: ۳۶۱ ، ۳۶۲ ، ۱۵۰۴ ، ۲۶۰۶ الی ۲۶۰۸ و ۲۶۲۸.
الرّبا فی معاملات الولد و والدیه: ۲۵۶۱ الی ۲۵۶۳.
بیع الطّفل و شراءه: ۷۴۴ ، ۹۸۸ ، ۹۹۰ ، ۱۹۲۹ الی ۱۹۳۱ ، ۲۰۸۹ ، ۲۶۱۱ ، ۲۶۴۵ و ۲۶۴۶.
شهادة الوصیّ للوارث: ۲۶۱۷.

* النّفقات و المخارج

الکسب: ۲۰۵۶ ، ۲۲۶۴ ، ۲۳۷۷ ، ۲۶۴۸ الی ۲۶۵۶ ، ۲۶۹۹ الی ۲۷۰۱ و ۲۷۰۴.
سیرة الأئمّة المعصومین علیهم‌السلام فی النّفقة و الکسب: ۹۳۳ ، ۲۶۴۹ ، ۲۶۵۰ ، ۲۶۵۵ ، ۲۶۶۳ ، ۲۶۶۴ ، ۲۷۰۲ ، ۲۷۰۳ و ۲۷۰۷.
فضیلة الانفاق و الکسب له و ثوابهما: ۲۱۸ ، ۹۳۳ ، ۲۰۵۹ ، ۲۲۶۴ ، ۲۲۶۷ ، ۲۶۵۱ الی ۲۶۵۶ ، ۲۶۸۶ الی ۲۷۰۵.
فضیلة تکفّل العیال و الاغتمام لهم: ۱۸۲۴ ، ۲۶۵۶ ، ۲۷۰۶ و ۲۷۰۷.
الاغتمام لرزق الأولاد: ۲۶۸.
احبّ النّاس عند اللّه: ۲۲۶۵ و ۲۶۶۲.
افضلیّة النّفقة علی الصّدقة: ۲۶۶۶ ، ۲۶۸۰ الی ۲۶۸۲.
الحدّ المتعارف فی النّفقة و الاسراف فیها: ۶۰۸ ، ۱۹۸۵ ، ۲۰۵۷ ، ۲۵۳۰ ، ۲۶۵۷ الی ۲۶۶۱ و ۲۶۸۰.
البخل و الامساک فی نفقة العیال: ۱۵۰۴ ، ۱۶۲۰ ، ۱۸۲۲ ، ۱۹۸۵ ، ۲۲۶۵ ، ۲۶۸۳ و ۲۶۸۴.
رعایة العیال ام تضییعهم و ظلمهم: ۱۶۶۲ ، ۱۶۶۳ ، ۲۰۶۰ ، ۲۰۶۱ ، ۲۶۸۲ ، ۲۷۰۸ الی ۲۷۱۱ و ۲۷۲۶.
التّوسعة علی العیال فی النّفقة و العطاء: ۲۰۵۸ ، ۲۶۷۱ الی ۲۶۷۸ و ۲۷۰۴.
الامتناع عن الانفاق و اجبار الشّخص علی ذلک: ۲۶۷۹.
الجاء العیال الی الغیر: ۵۴۸ ، ۵۹۴ ، ۲۲۶۵ و ۲۶۸۴.
اعطاء الوجوهات و الکفّارات لواجبی النّفقة: ۲۳۷۱ ، ۲۴۳۱ الی ۲۴۳۶ ، ۲۵۳۰ الی ۲۵۳۲.
مَن لا یجوز انفاق الوجوه الشّرعیة علیهم: ۲۴۳۷ الی ۲۴۳۹ ، ۲۵۳۱ و ۲۵۳۲.

نفقة الولد و الحفيد او السّبط: ۳۵۹ ، ۲۶۶۵ ، ۲۲۶۷ ، ۲۵۳۱ ، ۲۵۳۲ ، ۲۶۶۵ ، ۲۶۶۷ الى ۲۶۷۰ ، ۲۶۷۹ و ۲۷۱۲.

نفقة البنات: ۲۱۸.

نفقة الوالدين و الأجداد: ۲۲۶۶ ، ۲۲۶۷ ، ۲۳۷۸ ، ۲۴۳۶ ، ۲۵۳۱ ، ۲۵۳۲ ، ۲۵۹۷ ، ۲۶۶۵ الى ۲۶۶۹ ، ۲۶۷۹ ، ۲۷۰۵ و ۲۷۱۲.

نفقة الزّوجة: ۸۸۴ ، ۹۳۴ الى ۹۳۶ ، ۱۴۸۶ الى ۱۴۸۸ ، ۲۵۳۱ ، ۲۵۳۲ ، ۲۷۱۴ الى ۲۷۱۸ ، ۲۷۲۳ و ۲۷۲۵.

نفقة المطلّقة الحبلى: ۸۸۴ ، ۹۳۴ الى ۹۳۶ ، ۱۴۸۷ ، ۱۴۸۸ ، ۲۷۱۴ ، ۲۷۲۲ و ۲۷۲۳.

نفقة الحبلى المتوفّى عنها زوجها: ۲۷۱۵ الى ۲۷۱۸ و ۲۷۲۵.

نفقة الأخ و الأخت و اولادهما: ۲۷۲۰.

نفقة اليتيم و تكفّل الأطفال الّذين لا معيل لهـم: ۱۵۲۰ ، ۱۸۳۳ ، ۱۸۴۵ الى ۱۸۴۷ ، ۱۸۶۳ ، ۱۹۸۹ ، ۲۰۵۷ ، ۲۰۶۲ ، ۲۰۷۵ الى ۲۰۷۷ ، ۲۰۸۲ و ۲۷۱۳.

نفقة اللّقيط: ۱۹۳۲ ، ۱۹۳۴ ، ۲۰۶۳ و ۲۰۶۴.

نفقة الوارث الصّغير: ۲۶۶۹ ، ۲۶۷۰ ، ۲۷۱۹ الى ۲۷۲۱.

الأولوية فى المنفقين و المنفق عليهم: ۲۲۶۶ ، ۲۲۶۷ ، ۲۳۷۹ و ۲۷۲۴.

الأطفال العتقاء: ۲۰۶۲.

الأكل مع العيال: ۲۶۸۵.

المراد بالعيال: ۲۴۶۲ و ۲۴۶۳.

احتجاج الصّوفيّة بآية «و يؤثرون على انفسهم...»: ۲۶۸۱.

المصارف الملحقة بالنّفقات

الوجوهات و الموقوفات: ۱۷۳۸ ، ۲۰۲۹ الى ۲۰۳۹ ، ۲۴۴۲ الى ۲۴۴۴ ، ۲۵۱۷ ، ۲۵۳۳ و ۲۵۳۴.

الصّدقات: ۲۴۹۷ و ۲۴۹۸.

الكفّارات: ۲۴۱۵ تا ۲۴۱۷.

الأولويّة فى العطاء: ۱۷۵۳ و ۲۶۷۸.

الملحقات

الهبات و العطايا لبعض افراد العائلة: ۱۷۴۳ ، ۱۷۵۳ ، ۲۰۹۸ و ۲۷۲۷.

العطيّة لغير الولد: ۲۶۰۸ ، ۲۷۲۶ ، ۲۷۲۷ و ۲۷۳۱.

الولاية فى النّفقة: ۱۵۲۰.

الانهماك بجمع المال للولد: ۲۷۲۸.
جعل ادارة العائلة للمرأة: ۲۷۲۹.
تقدير المعيشة: ۲۶۶۱ ، ۲۶۶۴ و ۲۷۳۰.

* الولاية

حجر الطّفل: ۹۵۰ ، ۱۵۵۰ ، ۱۵۶۱ الى ۱۵۶۶ ، ۲۵۵۶ ، ۲۵۵۹ و ۲۶۱۳.

الولاية تبعا لرتبة الأولياء

رتبة الأولياء: ۴۸۳ ، ۴۸۹ ، ۵۰۸ و ۹۴۵.
ولاية الأب و الجدّ من الأب: ۲۸۷ ، ۳۵۸ الى ۳۶۴ ، ۳۹۳ ، ۴۷۷ ، ۴۷۹ الى ۴۸۵ ، ۴۸۹ ، ۴۹۰ ، ۴۹۳ ، ۵۰۵ الى ۵۰۸ ، ۵۱۲ ، ۶۳۱ ، ۶۳۲ ، ۹۱۴ ، ۹۳۷ الى ۹۵۱ ، ۹۵۴ الى ۹۵۷ ، ۹۶۱ الى ۹۷۱ ، ۱۰۰۲ ، ۱۱۴۹ ، ۲۲۶۲ ، ۲۲۹۹ ، ۲۳۰۰ ، ۲۳۷۶ ، ۲۳۸۰ ، ۲۴۹۹ ، ۲۵۰۲ الى ۲۵۰۴ ، ۲۵۰۶ ، ۲۵۲۸ ، ۲۵۲۹ ، ۲۵۳۵ ، ۲۵۳۶ ، ۲۵۴۱ ، ۲۵۶۴ ، ۲۵۸۳ ، ۲۵۹۰ ، ۲۵۹۱ ، ۲۵۹۵ الى ۲۶۰۱ ، ۲۶۱۴ الى ۲۶۱۶ ، ۲۶۲۶ ، ۲۶۲۷ ، ۲۶۳۰ الى ۲۶۳۳ ، ۲۶۳۵ ، ۲۷۳۲ ، ۲۷۳۶ و ۲۷۳۸.
ولاية القيّم و الوصيّ: ۵۱۵ ، ۹۳۷ الى ۹۴۴ ، ۹۵۲ ، ۹۵۷ ، ۹۷۰ ، ۱۴۸۹ ، ۱۵۲۰ ، ۱۵۲۷ ، ۱۵۵۰ ، ۱۵۶۰ الى ۱۵۶۶ ، ۱۸۶۰ ، ۱۸۹۲ ، ۲۰۵۱ الى ۲۰۵۳ ، ۲۰۵۵ ، ۲۰۵۶ ، ۲۰۶۵ الى ۲۰۶۸ ، ۲۰۷۴ ، ۲۰۸۰ الى ۲۰۸۳ ، ۲۴۲۴ ، ۲۴۴۶ ، ۲۵۲۷ ، ۲۵۵۶ ، ۲۵۵۷ ، ۲۵۸۳ ، ۲۵۸۴ ، ۲۵۸۶ ، ۲۵۸۷ ، ۲۵۸۹ الى ۲۵۹۳ ، ۲۶۱۷ ، ۲۶۱۸ ، ۲۶۲۶ ، ۲۶۲۷ ، ۲۷۳۳ و ۲۷۳۴.
ولاية الحاكم الشّرعى: ۲۵۸۳.
ولاية المؤمنين العدول و الثقاة: ۲۵۵۶.
ولاية الأمّ و العمّ و العمّة و...: ۳۹۳ ، ۵۱۰ ، ۹۵۲ ، ۹۵۳ ، ۲۵۹۵ و ۲۷۳۵.

احكام الولاية

حدود اختيارات الوليّ و مسؤوليّته: ۲۸۷ ، ۳۵۹ ، ۴۸۰ الى ۴۸۲ ، ۴۸۵ ، ۴۸۹ ، ۴۹۰ ، ۵۱۵ ، ۶۳۱ ، ۹۳۷ الى ۹۴۵ ، ۹۵۴ الى ۹۵۷ ، ۹۶۱ الى ۹۶۵ ، ۹۶۸ ، ۹۶۹ ، ۱۴۸۹ ، ۱۵۶۵ ، ۲۰۶۵ ، ۲۴۹۳ ، ۲۵۳۶ ، ۲۵۴۱ ، ۲۵۸۷ ، ۲۶۰۰ ، ۲۶۰۱ ، ۲۶۱۸ ، ۲۶۳۳ ، ۲۷۳۳ و ۲۷۳۶.
اجرة الوليّ و الوصيّ و القيّم: ۱۸۶۰ ، ۲۰۵۳ ، ۲۰۶۸ ، ۲۰۷۰ ، ۲۰۷۲ الى ۲۰۷۴ و ۲۵۸۹.
تدخّل الوالدين فى امور الولد: ۲۷۳۷.

الولاية على نفوس الأطفال

الولاية على النّفقة: ۱۵۲۰.

الولاية على التّربية و التّعليم: ۱۴۳۷ ، ۱۴۶۹ ، ۱۵۲۶ و ۱۶۲۲.

اجارة الطّفل: ۲۵۶۴ و ۲۶۱۹.

الولاية على العبادات و ما شابه ذلك

عدم انعقاد القسم و العهد و النّذر او انحلالها مع نهى الوالدين: ۴۸۶ ، ۱۱۴۹ ، ۲۲۹۹ ، ۲۳۰۰ و ۲۳۸۰.

الولاية على الحجّ: ۲۴۷۶ ، ۲۴۸۱ ، ۲۴۹۱ ، ۲۴۹۲ و ۲۵۳۷.

اكراه الولد على القسم: ۲۵۸۰.

الولاية و الزّواج و الطّلاق

ولاية الوليّ على زواج المولّى عليه: ۲۸۷ ، ۴۶۵ ، ۴۷۷ الى ۴۸۵ ، ۴۸۷ الى ۴۹۰ ، ۴۹۳ ، ۴۹۴ ، ۵۰۵ الى ۵۰۹ ، ۵۱۲ ، ۵۱۳ ، ۵۱۵ ، ۶۲۲ ، ۶۲۸ الى ۶۳۱ ، ۹۱۴ ، ۹۱۵ ، ۹۳۷ الى ۹۵۲ ، ۹۵۴ الى ۹۷۳ ، ۱۰۰۱ ، ۱۰۰۲ ، ۱۸۵۶ ، ۲۶۱۴ و ۲۷۳۸.

زواج الأطفال و حكم نفقة ازواجهم: ۴۷۹ ، ۵۰۵ الى ۵۰۸ ، ۵۱۰ ، ۵۱۳ الى ۵۱۵ ، ۹۱۴ ، ۹۵۱ ، ۹۵۶ ، ۹۶۹ الى ۹۷۳ ، ۱۰۰۲ و ۲۶۱۴.

مسألة المهر فى زواج المولّى عليه: ۴۵۷ ، ۴۶۱ الى ۴۷۵ ، ۵۰۵ ، ۵۰۶ ، ۹۱۴ ، ۹۳۷ الى ۹۴۴ ، ۹۶۹ الى ۹۷۳.

العقد الفضولى للطّفل: ۹۵۳.

نقض الوليّ لنكاح الولد: ۴۹۱ و ۲۷۳۶.

الطّلاق، فسخ النّكاح، هبة مدّة المتعة و قبول النّكاح: ۴۷۹ ، ۵۰۷ ، ۵۱۳ ، ۹۵۰ ، ۹۶۹ ، ۹۷۱ ، ۹۷۲ ، ۱۰۰۲ ، ۱۵۵۷ و ۲۷۳۷.

الولاية على زواج الأيتام: ۹۵۲ ، ۹۷۰ ، ۱۰۰۱ و ۱۸۵۶.

الولاية و التّسلّط على اموال الطّفل و حقوقه

تصرّف الوالدين فى مال ولدهما: ۳۵۸ ، ۳۶۰ الى ۳۶۴ ، ۳۹۳ ، ۹۱۴ ، ۲۳۷۶ ، ۲۴۹۵ ، ۲۴۹۹ ، ۲۵۰۴ ، ۲۵۲۸ ، ۲۵۳۵ ، ۲۵۳۶ ، ۲۵۹۶ الى ۲۵۹۹ ، ۲۶۰۲ ، ۲۶۱۶ ، ۲۶۲۹ الى ۲۶۳۳.

الولاية فى قبض الوجوهات و الموهوبات و اقباضها: ۹۴۴ ، ۲۵۰۱ الى ۲۵۰۳ ، ۲۵۴۱ ، ۲۵۵۵ و ۲۵۶۶.

تصرّف الأب و رجوعه فی الأموال الّتی یهبها او یتصدّق بها علی ولده: ۹۱۴ ، ۲۳۷۶ ، ۲۴۹۹ ، ۲۵۰۴ ، ۲۵۰۶ ، ۲۵۲۹ ، ۲۵۳۶ ، ۲۶۰۳ الی ۲۶۰۵ ، ۲۶۱۵ و ۲۶۱۶.

ادخال شخص ثالث فی المال الّذی اعطاه الأب لولده: ۲۶۱۵.

بیع اموال الطّفل و شراءها من قبل الولیّ: ۱۵۶۰ ، ۲۰۷۲ و ۲۶۱۸.

التجارة و المضاربة بمال الطّفل: ۱۵۶۰ ، ۲۰۶۶ ، ۲۰۷۲ ، ۲۵۲۴ الی ۲۵۲۷ ، ۲۵۴۰ ، ۲۵۵۶ ، ۲۵۸۴ الی ۲۵۸۶ ، ۲۵۹۰ الی ۲۵۹۴ و ۲۶۱۸.

اخذ دین الطّفل من المدین و المصالحة علیه: ۹۴۴.

التّصدّی لحقّ الشّفعة: ۲۰۶۵ و ۲۵۸۳.

اسقاط حقوق الطّفل من قبل الولیّ او الوصیّ او غیرهما: ۲۵۹۵.

هبة الولیّ للدّیة المتعلّقة بالطّفل: ۲۶۳۵.

الاضرار المالی بالطّفل او الولد: ۳۶۱ ، ۳۶۲ و ۲۶۲۸.

ضمانات الولیّ المالیّة: ۵۰۵ ، ۵۰۶ ، ۱۵۶۰ ، ۲۰۵۱ ، ۲۰۶۶ ، ۲۰۷۲ ، ۲۴۲۴ ، ۲۵۲۶ ، ۲۵۹۴ ، ۲۶۱۸ و ۲۶۲۷.

الولایة علی مال الیتیم: ۹۵۰ ، ۱۵۲۷ ، ۱۵۵۰ ، ۱۵۵۲ ، ۱۵۵۳ ، ۱۵۶۰ ، ۱۵۶۲ ، ۱۵۶۷ ، ۱۸۵۵ ، ۱۸۵۷ ، ۱۸۶۰ ، ۱۸۹۲ ، ۲۰۵۱ الی ۲۰۵۵ ، ۲۰۶۵ الی ۲۰۸۳ ، ۲۴۲۴ ، ۲۵۲۶ ، ۲۵۲۷ ، ۲۵۵۶ ، ۲۵۵۷ ، ۲۵۸۴ ، ۲۵۸۷ الی ۲۵۹۲ ، ۲۵۹۴ ، ۲۶۱۸ ، ۲۶۲۵ الی ۲۶۲۷ و ۲۷۳۴.

الولایة علی اللّقیط: ۱۹۳۲ الی ۱۹۳۴ و ۲۰۶۴.

ابناء العاشرة: ۲۵۱۸ ، ۲۵۲۳ ، ۲۵۳۸ ، ۲۵۳۹ ، ۲۵۷۱ ، ۲۶۲۰ الی ۲۶۲۲.

انتهاء حجر الطّفل: ۹۵۰ ، ۱۱۴۹ ، ۱۱۷۴ ، ۱۵۲۰ ، ۱۵۲۷ ، ۱۵۵۰ ، ۱۵۵۲ الی ۱۵۵۴ ، ۱۵۶۰ الی ۱۵۶۷ ، ۱۸۶۰ ، ۲۵۵۶ الی ۲۵۵۸ ، ۲۶۲۴ الی ۲۶۲۶.

انتهاء مدّة الوصایة و سلطة الوصیّ و الأمور المتعلّقة بذلک: ۱۱۴۹ ، ۱۱۷۲ ، ۱۱۷۴ ، ۱۵۲۰ ، ۱۵۲۷ ، ۱۵۵۰ ، ۱۵۵۲ ، ۱۵۵۴ ، ۱۵۶۰ الی ۱۵۶۶ ، ۱۸۶۰ ، ۲۵۵۷ ، ۲۶۲۳ ، ۲۶۲۴ و ۲۶۲۶.

* قوانین الجزاء

اجــراء الأحکــام: ۳۹۰ ، ۹۵۰ ، ۱۵۲۱ الی ۱۵۲۴ ، ۱۵۳۵ ، ۱۵۵۴ ، ۱۵۶۸ ، ۱۵۶۹ ، ۲۰۱۸ ، ۲۰۸۷ ، ۲۵۱۹ ، ۲۵۲۰ ، ۲۵۴۲ الی ۲۵۴۵ ، ۲۶۲۳ ، ۲۷۶۴ ، ۲۷۷۹ ، ۲۷۸۰ ، ۲۸۰۰ ، ۲۸۱۳ ، ۲۸۳۶ الی ۲۸۴۱.

الحدود

حدّ الزّنا

زنا الصّبيّ بالبالغة: ۲۷۴۰ الى ۲۷۴۵ و ۲۸۳۷.

زنا البالغ بالصّبيّة: ۲۷۴۱ الى ۲۷۴۳ ، ۲۷۴۵ و ۲۸۳۷.

عقوبة الطّفل فى الزّنا: ۲۷۴۰ الى ۲۷۴۳ و ۲۸۳۷.

عقوبة الحبلى فى الزّنا: ۱۱۱ ، ۱۱۲ ، ۳۶۵ الى ۳۶۸ ، ۳۹۰ ، ۲۷۴۶ و ۲۷۴۷.

قضاء عمر: ۱۰۵ ، ۱۱۲ ، ۳۶۷ ، ۳۶۸ ، ۳۸۶ ، ۳۹۰ ، ۹۸۴ الى ۹۸۶ ، ۲۷۴۴ و ۲۷۴۶.

حدّ اللّواط

عقوبة الطّفل فى اللّواط: ۲۷۴۸.

لواط البالغ بالصّبىّ: ۲۷۴۸ و ۲۷۴۹.

عقوبة اللّواط فى الآخرة: ۲۷۵۰.

حدّ القذف

علّة حرمة القذف: ۳۶۹ و ۳۹۳.

القذف و الافتراء من قبل الطّفل: ۲۶۳۴ ، ۲۷۵۵ و ۲۷۵۶.

القذف و الافتراء على الطّفل: ۲۶۳۴ ، ۲۷۵۶ الى ۲۷۶۰.

قذف الولد لأبيه او جدّه: ۲۷۶۱ الى ۲۷۶۳.

قذف الأب او الجدّ لولدهما: ۲۳۸۱ ، ۲۷۶۱ الى ۲۷۶۳.

قذف الأب او الأجنبيّ للأمّ: ۲۳۸۱ ، ۲۷۵۱ الى ۲۷۵۳.

نفي الولد: ۲۷۵۴ و ۲۸۴۲.

حدّ السّرقة

عقوبة الطّفل فى السّرقة: ۹۱۴ ، ۱۵۲۱ ، ۱۵۶۸ ، ۲۷۶۴ الى ۲۷۸۰.

سرقة الأب او الأمّ من الولد: ۲۷۸۱ و ۲۷۸۲.

سرقة الولد من والديه: ۲۷۸۱ و ۲۷۸۲.

عُمَر و سرقة الأطفال: ۲۸۱۱.

ملحقات الحدود

مواضع الاحتياط: ۲۷۸۵.

تأديب الأطفال و زمانه و الحدّ فيه: ۱۷۹۷.

تواجد رجل و صبيّ تحت لحاف واحد: ۲۷۴۹.

تقبيل الصّبيّ بشهوة: ۲۷۳۹ ، ۲۷۸۳ و ۲۷۸۴.

تأخير حدّ زنا الحبلى او المرضعة: ۱۱۱ ، ۱۱۳ الى ۱۱۵ ، ۳۶۵ ، ۳۳۶۷ ، ۳۳۶۸ ، ۲۷۴۶ ، ۲۷۴۷ و ۲۷۸۶.

الجنايات و الدّيات و احكامهما

السّقط و ما يتبعه

وجوب دية الجنين: ۹۳ الى ۱۰۸ ، ۳۷۰ الى ۳۷۷ ، ۳۷۹ الى ۳۸۳ ، ۳۸۶ ، ۳۸۸ ، ۳۸۹ و ۲۷۸۷.

دية السّقط تبعا لنموّه: ۹۳ الى ۱۰۰ ، ۱۰۶ ، ۱۰۷ ، ۱۰۹ ، ۳۷۱ الى ۳۷۴ ، ۳۷۶ الى ۳۸۲ ، ۳۸۸ و ۳۸۹.

كفّارة السّقط: ۹۲.

عزل النّطفة و ديتها: ۸۷ ، ۳۱۳ و ۳۷۸.

قتل الجنين: ۲۷۸۷.

جنين الذّمّيّة او الحربيّة او اليهوديّة او...: ۲۷۹۱.

دية جنين الجارية: ۲۷۸۸ الى ۲۷۹۰.

اساليب السّقط: ۹۱ ، ۳۷۳ ، ۳۷۴ ، ۳۷۶ ، ۳۸۰ ، ۳۸۱ و ۳۸۳.

جرح الجنين: ۱۰۶ ، ۱۰۷ و ۳۷۸.

جنايات اولاد الملاعنة: ۲۸۵۶.

الجنايات الواردة على الأعضاء

الافضاء و العيوب النّاشئة من الجماع: ۷۵۱ ، ۷۵۲ ، ۷۵۵ ، ۹۷۴ و ۹۷۵ ، ۲۷۶۰.

افساد رحم المرأة و قطع حيضها: ۱۹۶ و ۳۸۵.

الذّكر: ۲۷۹۲ و ۲۷۹۳.

البيضة: ۳۸۴ و ۲۷۹۷.

العين: ۲۶۳۵.

السّنّ: ۲۷۹۴ الى ۲۷۹۶.

قطع احدى اعضاء الولد من قبل الأب: ۲۸۱۷.

الجراحات و الصّدمات

ضرب الطّفل: ۱۹۶۷ و ۱۹۶۸.

هبة الولیّ للّدیة المتعلّقة بالطّفل: ۲۶۳۵.

الجنایات الّتی یرتکبها الطّفل: ۲۷۹۸، ۲۷۹۹، ۲۸۰۰، ۲۸۱۳ و ۲۸۳۶.

القتل و القصاص

القتل

قتل الجنین: ۱۰۵، ۱۰۶، ۱۰۷، ۱۰۹، ۳۷۳ الی ۳۷۹، ۳۸۲، ۳۸۶، ۳۸۸، ۳۸۹ و ۱۵۳۰.

قتل الحبلی: ۱۰۴، ۱۰۶، ۱۰۷، ۳۷۵، ۳۸۸ و ۳۸۹.

قتل الطّفل بالتّدحرج علیه اثناء النّوم: ۱۱۴۰ و ۱۱۴۱.

قتل الطّفل عمداً من قبل البالغ: ۹۹ و ۲۸۴۴.

قتل ولد الزّنا: ۱۱۰، ۲۸۰۲، ۲۸۱۰ و ۲۸۴۴.

قتل الکفّار: ۲۰۸۵، ۲۰۸۶ و ۲۸۵۵.

القتل غیر العمد للأطفال: ۲۸۰۹ و ۲۸۳۳.

قتل الشّخص بمرکب یرکبه طفل: ۲۸۱۲.

حکمیّة عمر فی خصوص الأطفال: ۲۸۱۱.

القتل الّذی یرتکبه الطّفل: ۲۷۹۸، ۲۷۹۹، ۲۸۱۳ و ۲۸۱۸.

اجبار الطّفل علی قتل آخر: ۳۸۷، ۲۱۴۵، ۲۱۴۹ الی ۲۱۵۱، ۲۳۸۱ الی ۲۳۸۷، ۲۳۸۹، ۲۷۶۲، ۲۸۰۱ الی ۲۸۰۸ و ۲۸۵۳.

ملحقات القتل

تملّک الطّفل للدّیة: ۲۶۳۶.

التّوارث فی الدّیة: ۳۸۰، ۲۸۴۹ الی ۲۸۵۱، ۲۸۵۴ و ۲۸۵۵.

القصاص

ثبوت حقّ القصاص للطّفل و الولد: ۲۶۳۶، ۲۸۱۴ الی ۲۸۱۶ و ۲۸۱۹.

موارد القصاص و عدمه: ۳۸۷، ۱۹۶۷، ۱۹۶۸، ۱۹۷۰، ۲۱۵۰، ۲۳۸۴، ۲۳۸۷، ۲۷۹۶، ۲۷۹۹، ۲۸۰۳ الی ۲۸۰۶، ۲۸۱۳، ۲۸۱۷ الی ۲۸۱۹، ۲۸۳۹ و ۲۸۴۰.

الشّهادة

شهادة المرأة على قتل الطّفل: ۲۸۳۱.

شهادة القابلة: ۱۰۰۹ ، ۱۰۱۰ ، ۱۰۹۴ ، ۱۰۹۵ ، ۱۰۹۶ و ۲۸۴۸.

شهادة الولد لوالديه: ۲۸۲۰ الى ۲۸۲۴.

شهادة الولد على والديه: ۲۱۶۶ ، ۲۸۲۰ ، ۲۸۲۵ الى ۲۸۲۸.

شهادة الأب لولده: ۲۸۲۱ الى ۲۸۲۴ و ۲۸۲۹.

شهادة الأب على ولده: ۲۸۲۸.

جواز شهادة الطّفل و عدمها و حكم اللّوث: ۱۰۹۴ ، ۱۵۵۹ ، ۲۰۱۸ ، ۲۵۷۶ ، ۲۵۷۸ ، ۲۵۷۹ ، ۲۶۳۷ الى ۲۶۳۹ ، ۲۶۴۰ الى ۲۶۴۴.

شهادة الشّخص فى واقعة شهدها فى طفولتّه: ۲۵۷۷ ، ۲۵۷۸ ، ۲۶۴۱ ، ۲۶۴۲ ، ۲۶۴۴ و ۲۸۳۰.

الضّمانات: ۷۵۵ ، ۱۰۰۸ ، ۱۱۴۰ الى ۱۱۴۵ ، ۱۴۹۰ ، ۱۹۶۷ ، ۱۹۶۸ ، ۲۸۳۲ و ۲۸۳۳.

تعيين مقدار الدّية

دية ولد الزّنا: ۲۸۳۴ ، ۲۸۴۵ الى ۲۸۴۷ و ۲۸۵۲.

ملحقات قوانين الجزاء

الدّعاوى و المشاحنات القضائيّة للأطفال: ۲۰۸۴.

اطفال الكفّار: ۲۰۸۵ و ۲۰۸۶.

الحدّ المجاز لتأديب الطّفل: ۱۹۶۷ و ۱۹۶۸.

ادّعاء الطّفل المجهول هويّته: ۲۸۳۵.

الاقرار بالأبوّة او البنوّة: ۲۷۵۴.

عقوبة أكل مال اليتيم: ۱۸۹۰.

العاقلة

موارد وجوب الدّية على العاقلة: ۱۱۴۰ ، ۱۱۴۱ ، ۲۵۴۵ ، ۲۷۸۷ ، ۲۷۹۸ ، ۲۸۳۶ و ۲۸۴۰.

* الطّهارة و النّجاسة الظّاهرية و الباطنيّة

الكفر و الارتداد

تبعيّة الطّفل لوالديه فى الاسلام و الكفر: ۲۸۵۷ و ۲۸۵۸.

اثر الوالدين فی ارتداد الطّفل و کفره: ۹۲۸ و ۹۲۹.

ارتداد الطّفل و کفره و اظهاره الاسلام: ۹۲۸ ، ۹۲۹ ، ۱۹۳۵ و ۱۹۳۶.

النّجاسة و الطّهارة

بول الرّضیع: ۱۴۹۱ ، ۱۶۴۶ ، ۱۷۲۹ ، ۲۸۵۹ الی ۲۸۶۲.

اسقاء الطّفل المسکرات: ۱۴۹۲ ، ۱۴۹۳ ، ۲۸۶۳.

الملحقات

جنابة النّساء و البنات: ۹۷۶ ، ۱۵۷۰ الی ۱۵۷۲.

ذبیحة الأطفال: ۱۵۴۱ الی ۱۵۴۷ ، ۱۵۵۸ ، ۲۴۸۰ و ۲۵۱۱.

* اولاد الزّنا

احکام ولد الزّنا

علّة حرمة الزّنا: ۳۴۸ ، ۲۸۴۳ و ۲۹۰۵.

هویّة ولد الزّنا و علائمه: ۶۸۰ ، ۷۱۹ ، ۷۲۰ ، ۷۳۵ ، ۷۳۶ ، ۷۴۴ ، ۷۶۳ الی ۷۶۸ ، ۷۷۳ ، ۹۸۹ الی ۹۹۱ ، ۹۹۵ ، ۹۹۶ ، ۱۵۸۱ الی ۱۵۸۳ ، ۲۶۴۶ ، ۲۹۲۳ الی ۲۹۲۷ و ۲۹۲۹.

الالحاق فی اولاد الزّنا: ۲۹۰۲ و ۲۹۱۰.

ارث ولد الزّنا: ۲۹۰۹ ، ۲۹۱۰ ، ۲۹۱۶ ، ۲۹۲۲ ، ۲۹۳۰ الی ۲۹۳۲.

قتل ولد الزّنا: ۱۱۰ ، ۲۸۱۰ و ۲۸۴۴.

دیة ولد الزّنا: ۲۸۳۴ ، ۲۸۴۵ الی ۲۸۴۷ و ۲۸۵۲.

بیع ولد الزّنا و شراءه و استخدامه: ۷۴۴ ، ۹۸۸ ، ۹۹۰ ، ۲۰۸۹ ، ۲۶۴۵ ، ۲۶۴۶.

الزّواج من ولد الزّنا: ۹۲۲ ، ۹۲۳ ، ۹۸۷ و ۹۸۸.

الملحقات

طهارة المولد: ۷۱۵ الی ۷۱۸ ، ۷۲۰ ، ۷۶۳ الی ۷۶۸ ، ۷۷۰ الی ۷۷۳ ، ۹۲۵ ، ۹۲۶ ، ۹۸۹ ، ۹۹۱ ، ۹۹۳ الی ۹۹۷.

اولاد الحیض: ۷۲۰ ، ۷۳۵ ، ۷۳۶ ، ۷۶۳ الی ۷۶۸ ، ۹۸۲ ، ۹۹۱ ، ۹۹۲ و ۹۹۷.

اولاد المساحقة: ۱۱۴ ، ۱۱۵ ، ۲۸۷۴ ، ۲۸۷۵ و ۲۹۱۵.

الطّفل و اللّعان: ۲۶۳۴.

نفی الولد و اولاد الملاعنة: ۲۷۵۴ ، ۲۸۴۲ ، ۲۸۵۶ ، ۲۸۶۵ ، ۲۸۶۶ ، ۲۸۷۸ الی ۲۸۸۹ ، ۲۹۰۹ ، ۲۹۱۱ الی ۲۹۱۴ ، ۲۹۱۷ الی ۲۹۲۱ ، ۲۹۳۳ الی ۲۹۳۵.

اولاد الزّنا فی آخر الزّمان: ۲۰۰۹.

اولاد الزّنا فی الآخرة: ۲۹۲۷ الی ۲۹۲۹.

اشتراک الزّانی فی ولد الانسان: ۱۱۴ ، ۸۲۲ الی ۸۲۹.

* احکام الأموات

مراسم الميّت

الأسقاط: ۱۲۴ ، ۸۲۹ ، ۲۹۶۷ الی ۲۹۶۹.

غسل الميّت: ۲۹۳۶ و ۲۹۳۷.

صلاة الميّت: ۲۰۹۰ ، ۲۸۴۹ ، ۲۹۳۸ الی ۲۹۴۰ ، ۲۹۵۰ الی ۲۹۶۵.

الدّفن: ۲۹۴۱ الی ۲۹۴۹ ، ۲۹۶۳ و ۲۹۹۱.

الميّت من اطفال المؤمنين: ۲۰۹۰ ، ۲۹۳۸ الی ۲۹۴۰ ، ۲۹۶۰ الی ۲۹۶۲.

الحبلی الميّتة: ۱۲۴ ، ۳۹۷ و ۲۹۴۵.

التّعزية و السّلوان: ۲۳۶ ، ۳۹۴ ، ۳۹۵ ، ۱۶۵۸ ، ۲۹۶۶ ، ۲۹۷۷ الی ۲۹۷۹.

موت الولد

سيرة المعصومين عليهم السلام فی موت الولد: ۲۳۴ ، ۴۱۱ ، ۱۶۴۰ ، ۱۶۵۲ ، ۱۶۵۶ ، ۱۶۵۷ ، ۱۸۰۸ ، ۲۰۹۱ ، ۲۹۴۶ ، ۲۹۴۷ ، ۲۹۴۹ ، ۲۹۶۳ ، ۲۹۸۳ الی ۲۹۹۱ و ۲۹۹۴.

ذکر مصائب رسول اللّه صلی الله علیه و آله عند المصيبة: ۲۹۹۲.

موت الولد و ثواب الصّبر عليه: ۷۳ ، ۲۳۰ الی ۲۳۶ ، ۳۹۶ ، ۳۹۸ الی ۴۰۹ ، ۴۱۱ ، ۲۹۶۶ ، ۲۹۷۰ الی ۲۹۸۵.

البکاء عند موت الولد و امور متعلّقة بذلک: ۲۳۴ ، ۴۰۹ ، ۴۱۱ ، ۱۶۴۰ ، ۱۶۵۲ ، ۱۶۵۶ الی ۱۶۵۸ ، ۲۰۹۱ ، ۲۰۹۲ ، ۲۹۴۹ ، ۲۹۸۰ الی ۲۹۸۵ ، ۲۹۹۳ و ۲۹۹۴.

نزول الأب فی قبر ولده: ۲۹۴۴ ، ۲۹۴۶ ، ۲۹۴۸ ، ۲۹۶۳ و ۲۹۹۱.

الأطفال و الأولاد فی ما بعد الموت: ۲۱۰ ، ۲۱۱ ، ۲۳۵ الی ۲۴۳ ، ۲۶۷ ، ۳۹۶ ، ۴۱۰ ، ۴۱۱ ، ۹۹۸ ، ۹۹۹ ، ۲۰۹۳ ، ۲۰۹۴ ، ۲۹۶۴ ، ۲۹۹۵ الی ۳۰۲۱.

اطفال الأنبياء: ۲۰۹۵ و ۳۰۲۱.

الملحقات

ملاک الکبر فی الولد الأکبر: ۱۰۰۰.

موت الوالدين: ۳۰۲۲ و ۳۰۲۳.

اداء دیون الوالدین: ۳۵۰ ، ۲۳۲۵ و ۲۳۹۲.

قضاء عبادات الوالدین بعد وفاتهما: ۲۳۷۴.

شقّ الجیب: ۳۰۲۴.

زیارة قبر الوالدین و طلب الحاجة عند قبرهما: ۲۳۸۸.

الارث و التّوارث

مراتب الارث: ۲۸۵۶ ، ۲۹۲۱ و ۳۰۲۵.

التّوارث فی الجنین: ۳۰۲۶ و ۳۰۲۷.

ارث السّقط و المسقط: ۳۸۰ ، ۳۸۱ ، ۳۸۳ و ۳۰۳۷.

التّوارث فی المولود: ۱۰۰۹ ، ۱۰۱۰ ، ۱۰۹۵ ، ۱۰۹۶ ، ۲۸۴۸ الی ۲۸۵۱ ، ۲۹۶۵ ، ۳۰۲۶ ، ۳۰۲۷ ، ۳۰۳۴ الی ۳۰۳۸ ، ۳۰۴۹ ، ۳۰۵۰ ، ۳۰۵۸ الی ۳۰۶۰ و ۳۰۷۹.

الجنس فی الارث: ۳۰۶۶.

ارث الخنثی: ۳۰۵۶ الی ۳۰۶۰ و ۳۰۷۹.

ارث الصّبی و الصبیّة: ۲۰۹۶.

التّوارث فی المولود ذی الرّأسین: ۳۰۶۳ و ۳۰۶۴.

التّوارث فی ولد الزّنا: ۲۸۵۲ ، ۲۹۰۹ ، ۲۹۱۰ ، ۲۹۱۶ ، ۲۹۲۲ ، ۲۹۳۰ الی ۲۹۳۲.

التّوارث بین اولاد الملاعنة او المقذوفة و والدیهم: ۲۸۵۶ ، ۲۸۸۳ الی ۲۸۸۹ ، ۲۹۱۴ ، ۲۹۱۷ الی ۲۹۲۱ ، ۲۹۳۱ ، ۲۹۳۳ الی ۲۹۳۵ ، ۳۰۶۱ و ۳۰۶۲.

التّوارث عند ادّعاء الأبوّة و البنوّة: ۲۸۳۵.

الکفر و الاسلام فی الارث: ۹۱۴ ، ۲۷۲۱ ، ۲۸۵۴ ، ۲۸۵۵ ، ۲۸۵۸ ، ۲۹۱۶ ، ۲۹۳۲ ، ۳۰۵۱ ، ۳۰۵۳ الی ۳۰۵۵.

ارث القاتل و المقتول: ۲۱۴۹ الی ۲۱۵۱ ، ۲۳۸۲ ، ۲۳۸۴ الی ۲۳۸۶ ، ۲۳۸۹ ، ۲۸۰۷ ، ۲۸۰۸ و ۲۸۵۳.

التّوارث بین الزّوجین الصّغیرین: ۹۷۰ ، ۹۷۲ ، ۱۰۰۱ ، ۱۰۰۲ و ۲۶۱۴.

التّوارث بین الولد و والدیه: ۲۱۵۱ ، ۲۳۸۲ ، ۲۳۸۴ ، ۲۳۸۶ ، ۲۵۰۰ ، ۲۷۲۱ ، ۲۸۰۸ ، ۲۸۵۳ الی ۲۸۵۵ ، ۳۰۳۹ الی ۳۰۵۲ ، ۳۰۶۶ ، ۳۰۶۸ ، ۳۰۷۰ و ۳۰۷۱.

التّوارث فی الدّیات: ۱۰۰ ، ۱۰۸ ، ۲۸۴۹ الی ۲۸۵۱ ، ۲۸۵۴ ، ۲۸۵۵ ، ۳۰۳۹.

المطالبات الّتی یرثها اولاد المتوفّی: ۲۵۹۵ ، ۲۶۳۶ و ۳۰۷۱.

التّوارث فی الصّدقات: ۲۵۰۰ و ۲۵۴۱.

الحبوة: ۳۰۲۸ الی ۳۰۳۳.

ما يملكه الميّت: ۳۰۶۷.

ارث المفقود: ۳۰۵۲.

الارث و الأسر: ۳۰۶۸.

الوصيّة فى كيفيّة تقسيم الأموال: ۳۰۶۵.

قضاء عمر: ۲۰۸۴.

ميراث اولاد المتعة: ۶۳۵.

الوصيّة

حدّ الوصيّة فى الأموال: ۲۶۰۶ ، ۲۶۰۷ ، ۲۷۲۶ ، ۳۰۶۵ ، ۳۰۷۲ و ۳۰۷۳.

التّفرقة بين الأولاد: ۱۷۴۳ ، ۱۷۵۲ ، ۱۷۵۴ الى ۱۷۵۶ ، ۲۰۹۷ و ۲۰۹۸.

الاضرار بالولد فى الوصيّة: ۲۶۰۶ ، ۲۶۰۷ ، ۲۶۲۸ ، ۲۶۴۷ و ۲۷۲۶.

الوصيّة بحرمان الوارث من الارث: ۲۶۲۸.

جعل الأموال لغير الولد: ۲۶۰۸ ، ۲۷۲۶ ، ۲۷۳۱ ، ۳۰۶۵ و ۳۰۷۷.

الوصيّة للوارث: ۳۰۷۴ و ۳۰۷۵.

قبول وصيّة الوالدين و تنفيذها و العمل بها: ۲۳۲۵ ، ۲۳۹۰ الى ۲۳۹۳ و ۳۰۷۸.

تغيير وصيّة الوالدين: ۲۳۹۳.

اموال المتوفّى الّذى لم‌يترك وصيّة: ۳۰۶۹ الى ۳۰۷۱.

شهادة الوصىّ للورثة: ۳۰۷۶.

جعل الطّفل وصيّا: ۲۳۲۵ ، ۲۵۷۴ و ۲۵۷۵.

وصيّة الأطفال: ۱۵۵۷ ، ۱۵۵۸ ، ۲۵۱۸ ، ۲۵۲۲ ، ۲۵۷۲ ، ۲۵۷۳ ، ۲۶۲۱ و ۲۶۲۲.

بسم اللّه الرّحمن الرّحيم

المقدّمة:

الحمدللّه الّذى أرسل رسوله بالهدى و هو بالافق الأعلى. و الشّكر له على ما عرّف لنا أعلام التّق و أئمّة الهدى، و منّ علينا بالهداية اليهم و التّمسّک بعروته الوثق.

ثمّ الصّلوة و السّلام على الحقّ المنتجب، و الرّسول المنتخب الّذى اصطفاه اللّه بمنّه و كرمه، و كرّمه و فضّله، و اوجب طاعته على الخلائق اجمعين، و سخّر له الملائكة المقرّبين، ثمّ دنى فتدلّى، فكان قاب قوسين او ادنى، فأوحى اليه ما أوحى.

و افضل الصّلَوات و التّحيّات على أمّ الأئمّة المنتجبين، الصّدّيقة الطّاهرة، فاطمة الزّهراء سيّدة نساء العالمين. و على الأئمّة الميامين، الهداة الأبرار، و الولاة الأخيار، و مصابيح الدّجى و معادن الأنوار، الّذين أذهب اللّه عنهم الرّجس و طهّرهم تطهيرا، و خصّهم بالولاية و الامامة؛ لاسيّما الكهف الحصين، و غياث المضطرّ المستكين و ملجأ الهاربين، و نكال الظّالمين، و موضع حاجات الطّالبين، بقيّة اللّه فى الأرضين.

يا سيّدنا و مولانا، انت الّذى إليه إياب الخلق و عليه حسابهم. أنت المَنجىٰ و إليک المشتكىٰ، و عليک المعوّل فى الشّدّة و الرّخاء. أنت النّور و من النّور و فى النّور و إلى النّور، فاهدنا بنورک الّذى لا يطفأ أبدا.

يا سادتى و موالىّ، قد تواترت الأحزان علينا بحزنكم، و تساقطت الهموم و الغموم علينا كقطع اللّيل المظلم، بالظّلم الّذى جرى فيكم، و لا نرجو كشفها إلاّ بكشفها عنكم، ففرّج اللّه عليكم باجابة المضطرّ و بظهور شمس الظّلام و بدر التّمام، الّذى يملأاللّه به الأرض قسطا و عدلا، بعد ما ملئت ظلما و جورا. فصلّى اللّه عليكم و على أرواحكم و على اجسادكم و على ظاهركم و على باطنكم و على شاهدكم و على غائبكم، و لعنة اللّه على أعدائكم، لعنا دائما سرمدا لا ينقطع أبدا.

إلى أين؟!

قد ذهب بنا علم النّفس الحديث الى ما نتخيّل أنّه كلّ بضاعتنا فى كيفيّة التّربية و النّشوء و العيش، و لانحتاج إلى طريق سواه. فالرّجل منّا اليوم يفتخر بأنّه متبحّر فى علم النّفس، فيربّى الصّغير على منهج علمه، و يعيش فى ظلّه و ينشؤ على وفقه، و ترک ما أكمل اللّه به الدّين، و نسى أنّه لا طريق لنا إلاّ ما عيّنه اللّه و عرّفه.

و بما أنّنا نسلک غير مسلكنا و نسير على غير مذهبنا، لا نصل إلى المراد أبدا. بل يُرى عبر هذه التّخيّلات، والاعتماد على المصطلح العلميّ ـ الّذی لااعتبار و لااعتداد بكلّه، بل و لا بشیء منه، و أكثره من صناعة افكار البلاد المنحطّة ـ انّه قد ضاعت التّربية الاسلاميّة الشّيعيّة فی اكثر المجتمعات حتّى المراكز العلميّة و الدّينيّة، والمدارس الحديثة و القديمة، و صار صبياننا ضياعا و عاقبتهم فناء، و صرنا نبيع مذهبنا بثمن بخس، و نميل إلى اليمين و الشّمال، بل و نرجع إلى أدبارنا، كما يرى المتأمّل.

إنّا نعلم أنّ علم النّفس الّذی فی متناول أيدينا هو المعيار للتّربية الشّرقيّة و الغربيّة، حسب مذهبهم و اعتقاداتهم الدّينيّة أو الدّنيويّة. فليس لنا أن نأخذ به؛ لأنّ لنا ـ بأنّنا مسلمون شيعيّون ـ، موازين اخرى كاملة يلزمنا العمل بها والمشی على وفقها، و هی الّتی وصلت الينا من أنوار الدّجى و تشعشعت علينا من ائمّة الهدى، عليهم أفضل الصّلوة و السّلام، بعدد ما احاط به علم اللّه الملک العلاّم.

لنا الويل كلّ الويل بتركنا أنوار المعرفة، و ارتجاعنا إلى الجاهلية الأولى، و غرورنا باللّه العلیّ الأعلى و الأئمّة الأخيار التّقی عليهم صلوات اللّه زنة السّموات العلى.

و حقيق علينا إذا تركنا أولياءنا، و نسينا الرّجوع اليهم، أن يختلّ كلّ نظامنا، و يظلم نهارنا، و لايصعد دعاؤنا، ولاتنتج أعمالنا، بل ندور حول أنفسنا ثمّ ندور و ندور.

إذا أردنا النّجاة و نحن فی مثل هذا العصر، فلابدّ لنا أن نشرب من عين لاتجفّ و بحر لا ينزف. و هذا هو الّذی بعثنا إلى جمع الرّوايات الّتی وصلت إلينا من معادن الوحی و الأئمّة الهداة المهديّين عليهم الصّلوة و السّلام والتّحيّة و الاكرام؛ راجين من فضلهم و كرمهم أن يقبلوا منّا هذا القليل و يبدّلوا هذه البضاعة المزجاة إلى ما يقتضيه فضلهم. واللّه المستعان.

تقرير العمل:

قد رُمنا أن نجمع كلّ رواية تشتمل معاشرة المعصومين عليهم السلام مع الصّبيان، و مشافهتهم و مصادفتهم، و التّوصيفات و التّأكيدات و الأوامر الّتی وردت فی الصّبيان بما هم صبيان، و الأولاد بما هم أولاد، و فی الأبوّة و الأمومة، فيما أردنا من شؤونات الحياة و الممات، من التّناسل و الزّواج و النّشوء و الولاية و.... فأخذنا بعون اللّه و فضله نتورّق و ندقّق و نحقّق فی الكتب الّتی سنذكرها فيما بعد، و استخرجنا الأخبار الّتی تدلّ كلّها أو بعضها أو مضمونها على الموضوعات المختارة، أو ترتبط و تلازم تلک الموضوعات. ثمّ استخدمنا البرامج الكمبيوتريّة للحصول على المآخذ الأخرى و التّجنّب عن التّكرار المخلّ.

و لم‌نلاحظ فی ذلک، الاعتبار و الضّعف، و الصّحّة و عدمها، لأنّ ملاک الاعتبار عند بعض المحقّقين، غير

الملاک عند بعض آخر، و ما یکون ضعیفا عند بعض، قد یکون صحیحا أو موثّقا عند آخر. فانّ من یکون أهلا للتّحقیق، و یعلم الجیّد من الرّدیء، لاجرم انّه یکشف الصّحیح عن السّقیم، و لا یُلقِ الصّحیح و السّقیم بأیدی من لیس أهلا لذلک؛ ان شاء اللّه.

الکتب المستفادة:

الرّقم	عنوان الکتاب	النّاشر
١	الکافی	دار الکتب الاسلامیّة
٢	الفقیه	منشورات جامعة المدرّسین فی الحوزة العلمیّة
٣	التّهذیب	دار الکتب الاسلامیّة
۴	الاستبصار	دار الکتب الاسلامیّة
۵	الوسائل	مؤسّسة آل البیت علیهم السلام لاحیاء التّراث
٦	مستدرک الوسائل	مؤسّسة آل البیت علیهم السلام لاحیاء التّراث
٧	البحار	المکتبة الاسلامیّة
٨	علل الشّرایع	منشورات مکتبة الدّاوری
٩	التّوحید	منشورات جامعة المدرّسین فی الحوزة العلمیّة
١٠	نهج البلاغة	فیض الاسلام
١١	الخصال	مؤسّسة النّشر الاسلامی التّابعة لجامعة المدرّسین
١٢	المحاسن	دار الکتب الاسلامیّة
١٣	ثواب الأعمال	مکتبة الصّدوق
١۴	امالی الصّدوق	منشورات مؤسّسة الأعلمی للمطبوعات

تمهیدات:

و لسهولة الاستفادة، نذکر بعض الخصوصیّات الّتی أجریناها فی کتابنا هذا:

١ : المأخذ الأصلی هو الّذی وضعناها بین «» و صحّحنا الرّوایة علی طبقه و جئنا بها علی وفقه. و المآخذ الّتی ذکرناها تحت «مآخذ اخری»، هی الّتی ذُکرت فیها الرّوایة بعینها أو بعضها أو مضمونها الأصلی الّذی أردناه. و لعدم التّکرار المخلّ، لم‌نذکر الرّوایة، بل اقتصرنا علی ذکر مأخذها.

٢ : الأسانید الّتی ذُکرت فی الکتب إرجاعا، ذکرناها بعینها. مثلا کلّما قال فی الوسائل: «بالسّند المتقدّم» ذکرنا

السّند المتقدّم المنظور بعينه.

۳ : كلّما روينا رواية عن الشّيخ الصّدوق أو الطّوسى رحمهما اللّه، ذكرنا مشيختهما فى آخر الجزء الثّانى من الكتاب تحت عنوان «المشيخة».

۴ : الأسناد المتكرّرة كاسناد «حديث الأربعمأة» لم‌نكرّرها، بل أوردناها فى المشيخة. و كلّما ذُكر السّند مبهما مثل: «القصص باسناده عن الصّدوق»، ذكرنا أصل الاسناد فى المشيخة ايضا.

۵ : لم‌نذكر الرّوايات الّتى يدلّ عمومها على مرادنا و اقتصرنا على الأخبار الخاصّة بالموضوع.

۶ : كلّ الرّوايات الّتى أوردناها فى هذا الكتاب، تبلغ ثلاثة آلاف و تسع و سبعين. فرقّمناها ثمّ جعلنا لكلّ منها موضوعا. فربما يكون فى الرّواية الواحدة أكثر من خمس موضوعات. ثمّ وضعنا فهرس الموضوعات فى آخر الكتاب. فاذا أراد المحقّق دراسة موضوع «توصيف الولد» مثلا، يلاحظ الفهرس المذكور فينظر الأرقام المكتوبة فى مقابلها، فيرجع طبقا لهذه الأرقام، الى الرّواية المرتبطة بذلك الرّقم.

نرجوا من فضل اللّه ان يوفّقنا لما يحبّ و يرضى.

للّه الحمد و له الشّكر

انتشارات خانۀ كودک

بسم اللّه الرّحمن الرّحيم

«اللّهمّ صلّ على فاطِمَةَ وَ أبيها، وَ بَعْلِها وَ بَنيها، وَ السِّرِّ الْمُسْتَوْدَعِ فيها، بِعَدَدِ ما أحاطَ بِهِ عِلمُک»
«اللّهمّ الْعَنْ اوّلَ ظالِمٍ ظَلَمَ حقَّ مُحمّدٍ وَ آلِ محمّدٍ، وَ آخِرَ تابعٍ لهُ على ذٰلک»

۱ : معانى الأخبار: الطّالقانى عن الجلودىّ عن عبد اللّهبن محمّد عن العبسىّ عن محمّدبن هلال عن نائلبن نجيح عن عمروبن شمر عن جابر قال:

سألت اباجعفر عليه السلام عن قول اللّه عزّ و جلّ: «كشجرة طيّبة اصلها ثابت و فرعها فى السّماء، تؤتى اكلها كلّ حين باذن ربّها» قال: امّا الشّجرة فرسول اللّه (ص)، و فرعها علىّ عليه السلام، و غصن الشّجرة فاطمة بنت رسول اللّه (ص)، و ثمرها اولادها :، و ورقها شيعتنا؛ ثمّ قال عليه السلام: انّ المؤمن من شيعتنا ليموت فيسقط من الشّجرة ورقة، و انّ المولود من شيعتنا ليولد فتورّق الشّجرة ورقة.

«البحار، ج۱٦، ص۳٦۳، ح٦٥، باب۱۱».

۲ : بصائر الدّرجات: ابن يزيد عن ابن محبوب عن الأحول عن سلامبن المستنير قال:

سألت اباجعفر عليه السلام عن قول اللّه تبارك و تعالى: «كشجرة طيّبة اصلها ثابت و فرعها فى السّماء تؤتى اكلها كلّ حين باذن ربّها»، قال: الشّجرة رسول اللّه (ص)، نسبه ثابت فى بنى هاشم، و فرع الشّجرة علىّ، و عنصر الشّجرة فاطمة، و اغصانها الأئمّة و ورقها الشّيعة و انّ الرّجل ليموت فتسقط منها ورقة، و انّ المولود ليولد فتورّق ورقة؛ قال: قلت: جعلت فداک، قوله تعالى: «تؤتى اكلها كلّ حين باذن ربّها»، قال: هو ما يخرج من الامام من الحلال و الحرام فى كلّ سنة الى شيعته.

«البحار، ج۲۴، ص۱۳۹، ح۴، باب۴۴».

۳ : تفسير علىّبن ابراهيم: فى رواية ابى الجارود عن ابى‌جعفر عليه السلام:

فى قوله: «انّ من ازواجكم و اولادكم عدوّا لكم فاحذروهم» و ذلک انّ الرّجل كان اذا اراد الهجرة الى رسول اللّه (ص) تعلّق به ابنه و امرأته فقالوا: ننشدک اللّه ان تذهب عنّا و تدعنا فنضيّع بعدک؛ فمنهم من يطيع اهله فيقيم فحذّرهم اللّه ابناءهم و نساءهم و نهاهم عن طاعتهم؛

و منهم من يمضى و يذرهم و يقول: اما و اللّه لئن لم‌تهاجروا معى ثمّ جمع اللّه بينى و بينكم فى دار الهجره لا انفعكم بشىء ابدا؛ فلمّا جمع اللّه بينه و بينهم امره اللّه ان يبوء بحسن و بصله؛ فقال: «و ان تعفوا و تصفحوا و تغفروا فانّ اللّه غفور رحيم».

«البحار، ج ۱۹، ص ۸۹، ح ۴۳، باب ۶».

۴: روى السّكونى عن جعفربن محمّد عن ابيه عليهما السلام:

فى رجل اعتق امة و هى حبلى فاستثنى ما فى بطنها، قال: الأمة حرّة و ما فى بطنها حرّ لأنّ ما فى بطنها منها.

«الفقيه، ج ۳، ص ۱۴۲، ح ۳۵۲۲».

۵: معانى الأخبار: ابى عن احمدبن ادريس عن ابن عيسى عن علىّ‌بن مهزيار عن البزنطىّ عن يحيى‌بن عمران عن ابى‌عبد اللّه عليه السلام:

فى قول اللّه عزّ و جلّ: «و وهبنا له اسحاق و يعقوب نافلة»، قال: ولد الولد نافلة.

«البحار، ج ۱۲، ص ۲۸۴، ح ۶۷».

مآخذ اخرى: البحار ج ۱۲، ص ۱۰۳، ح ۱۲، نقلا عن معانى‌الأخبار.

۶: تفسير العيّاشىّ: عن جميل‌بن درّاج عن ابى‌عبداللّه عليه السلام:

فى قوله تعالى: «و جعل لكم من ازواجكم بنين و حفدة»، قال: هم الحفدة و هم العون منهم يعنى البنين.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۰۶، ح ۱۱۰، باب ۲».

۷: قال الصّادق عليه السلام:

قيل لعيسى‌بن مريم عليه السلام: ما لک لا تتزوج؟ فقال: و ما اصنع بالتّزويج؟ قالوا: يولد لک، قال: و ما اصنع بالأولاد؟ ان عاشوا فتنوا و ان ماتوا احزنوا.

«الفقيه، ج ۳، ص ۵۵۸، ح ۴۹۱۶، باب ۲».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۱۴، ص ۲۳۸، ح ۱۵، باب ۱۸؛ و ج ۱۰۳، ص ۲۱۹، ح ۱۶، باب ۱، نقلا عن الفقيه و مكارم الاخلاق.

۸: محمّدبن علىّ‌بن الحسين فى المجالس و معانى الأخبار عن محمّدبن على ماجيلويه عن عمّه محمّدبن ابى القاسم عن هارون‌بن مسلم عن مسعدة‌بن زياد عن الصّادق عن آبائه: قال: قال علىّ عليه السلام:

انّ للمرء المسلم ثلاثة اخلاّء: فخليل يقول له انا معک حيّا و ميّتا و هو عمله، و خليل يقول له

انا معک حتّی تموت و هو ماله فاذا مات صار للوارث، و خلیل یقول له انا معک الی باب قبرک ثمّ اخلّیک و هو ولده.

«الوسائل، ج۱٦، ص۱۰٦، ح۲۱۱۰۱، باب۱۰۰».

مآخذ اخری: نفس المصدر، نقلا عن الخصال، عن ابیه عن الحمیری عن هارون‌بن مسلم.

۹: علیّ‌بن ابراهیم ـ فی تفسیره ـ قال:

ذکر رجل عند ابی‌عبداللّه علیه‌السلام الأغنیاء، و وقع فیهم، فقال ابوعبداللّه علیه‌السلام: اسکت فانّ الغنیّ اذا کان وصولا لرحمه و بارّا باخوانه اضعف اللّه له الأجر ضعفین، لأنّ اللّه یقول: «و ما اموالکم و لا اولادکم بالّتی تقرّبکم عندنا زلفی الاّ من آمن و عمل صالحا فأولئک لهم جزاء الضّعف بما عملوا و هم فی الغرفات آمنون».

«الوسائل، ج۹، ص۴۷٦، ح۱۲۵۳۳، باب۵۰».

۱۰: محمّدبن علیّ‌بن الحسین عن ابیه عن سعد عن محمّدبن الحسین عن ابن محبوب عن ابراهیم الجازی عن ابی‌بصیر قال:

ذکرنا عند ابی‌عبداللّه علیه‌السلام الأغنیاء من الشّیعة فکأنّه کره ما سمع منّا فیهم فقال: یا بامحمّد، اذا کان المؤمن غنیّا وصولا رحیما له معروف الی اصحابه اعطاه اللّه اجر ما ینفق فی البرّ مرّتین ضعفین لأنّ اللّه یقول فی کتابه: «و ما امولکم و لا اولادکم بالّتی تقرّبکم عندنا زلفی الاّ من آمن و عمل صالحا فأولئک لهم جزاء الضّعف بما عملوا و هم فی الغرفات آمنون».

«الوسائل، ج۱٦، ص۲۸۹، ح۲۱۵٦۹، باب۱».

۱۱: مشکوة الأنوار: عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام قال:

الولد الصّالح میراث اللّه من المؤمنین [اذا قبضه].

«البحار، ج۸۲، ص۱۲۴، ح۱۸، باب۱۷».

۱۲: محمّدبن یحیی عن سلمة‌بن الخطّاب عن الحسن‌بن علیّ‌بن یقطین عن یونس‌بن یعقوب عن رجل عن ابی‌الحسن علیه‌السلام قال:

سمعته یقول سعد امرؤ لم‌یمت حتّی یری خلفا من نفسه.

«الکافی، ج٦، ص۴، ح۳».

۱۳: اقول: وجدت بخطّ الشّیخ محمّدبن علیّ الجبائیّ نقلا من خطّ الشّیخ الشّهید محمّدبن مکّی قدّس اللّه

روحهما ما هذه صورته: یروی السّیّد الفقیه الأدیب النّسابه، شمس الدّین ابوعلیّ فخّاربن معد، جزء فیه احادیث مسندة عن علیّبن موسی الرّضا الامام المعصوم علیه الصّلاة و السّلام، قراءة علی الشّیخ ابیطالب عبدالرّحمنبن محمّدبن عبد السّمیع الهاشمیّ الواسطیّ، و انهاه فی ذیالحجّه سنة اربع عشرة و ستّمأة، فی منزل الشّیخ، بقری واسط، و رایت خطّه له بالاجازة، و اسناد الشّیخ عن ابیالحسن علیّبن ابیسعد محمّدبن ابراهیم الخبّاز الأزجیّ بقراءته علیه عاشر صفر سنة سبع و خمسین و خمسمأة، عن الشّیخ ابیعبداللّه الحسینبن عبد الملکبن الحسین الخلاّل بقراءة غیره علیه، و هو یسمع فی یوم الجمعه رابع صفر سنة ثلاث عشرة و خمس مأة عن الشّیخ ابیاحمد حمزةبن فضّالةبن محمّد الهروی بهراة، عن الشّیخ ابیاسحاق ابراهیمبن محمّدبن عبداللّهبن یزدادبن علیّبن عبداللّه الرّازی ثمّ البخاری ببخاری، قریء علیه فی داره فی صفر سنة سبع و تسعین و ثلاثمأة، قال: حدّثنا ابوالحسن علیّبن محمّدبن مهرویه القزوینی بقزوین، قال: حدّثنا داوودبن سلیمان بن یوسفبن احمد الغازیّ، قال: حدّثنی علیّبن موسیالرّضا علیه السلام عن ابیه عن آبائه علیهمالسّلام بأسمائهم فی کلّ سند الی رسول اللّه (ص):

الولد الصّالح ریحان من ریاحین الجنّة.

«البحار، ج ۱۰، ص۳۶۸، ح ۱۲، باب ۲۰».

۱۴ : محمّدبن الحسن ـ فی المجالس و الأخبار ـ عن جماعة عن ابی المفضّل عن عبد اللّهبن محمّدبن عبید عن ابیالحسن علیّبن محمّدبن الرّضا عن آبائه عن علیّ علیه السلام قال ـ فی حدیث ـ:

انّ من الغرّة باللّه ان یصرّ العبد علی المعصیة و یتمنّی علی اللّه المغفرة؛ قال: و سمع رجلا یقول: اللّهمّ انّی اعوذ بک من الفتنة، فقال: اراک تتعوّذ من مالک و ولدک؛ یقول اللّه عزّ و جلّ: «انّما اموالکم و اولادکم فتنة»؛ و لکن قل اللّهمّ انّی اعوذ بک من مضلاّت الفتن.

«الوسائل، ج۷، ص۱۳۷، ح۸۹۳۹، باب۵۹».

۱۵ : و قال الهروی فی قوله تعالی «و ایّدهم بروح منه»: ای برحمة، و کذا قوله تعالی فی عیسی علیه السلام «و روح منه»، و قوله «و لا تیأسوا من روح اللّه»: ای من رحمته. و فی الحدیث:

«الولد من ریحان اللّه» ای من رزقه.

«البحار، ج ۹۰، ص۲۵۴، ح۴۳، باب۹».

۱۶ : جامع الاخبار: قال رسول اللّه (ص):

اولادنا اکبادنا، صغراؤهم امراؤنا، کبراؤهم اعداؤنا، فان عاشوا فتنونا، و ان ماتوا احزنونا.

«البحار، ج۱۰۴، ص۹۷، ح۵۸».

مآخذ اخرى: المستدرک، ج۱۵، ص ۱۷۰، ح ۱۷۸۹۵، باب ۶۴، نقلا عن جامع الاخبار.

۱۷ : جامع الاخبار و قال (ص):

الولد مجبنة مبخلة محزنة.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۹۷، ح ۶۰».

۱۸ : الشّيخ ابو الفتوح فى تفسيره عن النّبىّ (ص):

قال للأشعث بن قيس: أ لک من بنت حمزة ولد؟ فقال: لى ابن، لو كان بدله جفنة من ثريد اقدّمها الى الضّيف كان احبّ الىّ؛ فقال (ص): لم قلت ذلک؟ انّهم لثمرة القلوب و قرّة الأعين و انّهم مع ذلک لمجبنة مبخلة محزنة.

«المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۱۲، ح ۱۷۶۸۹، باب ۱».

۱۹ : مناقب آل ابى‌طالب لابن شهرآشوب: و فى خبر عن جابر بن عبد اللّه:

انّه افتخر علىّ و فاطمة بفضائلهما، فأخبر جبرئيل النّبىّ (ص)، انّهما قد اطالا الخصومة فى محبّتک فاحكم بينهما فدخل و قصّ عليهما مقالتهما، ثمّ اقبل على فاطمة و قال: لک حلاوة الولد و له عزّ الرّجال و هو احبّ الىّ منک؛ فقالت فاطمة: و الّذى اصطفاک و اجتباک و هداک و هدى بک الأمّة لا زلت مقرّة له ما عشت.

«البحار، ج ۴۳، ص ۳۸، ح ۴۰، باب ۳».

۲۰ : محمّد بن الحسين الرّضى ـ فى نهج البلاغة ـ عن امير المؤمنين عليه السلام انّه قال:

لا يقولنّ احدكم: «اللّهمّ انّى اعوذ بک من الفتنة»، لأنّه ليس من احد الاّ و هو مشتمل على فتنة، و لكن من استعاذ فليستعذ من مضلاّت الفتن فأنّ اللّه يقول: «و اعلموا انّما اموالكم و اولادكم فتنة».

«الوسائل، ج ۷، ص ۱۳۷، ح ۸۹۴۰، باب ۵۹».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۹۴، ص ۱۹۷، ح ۶، باب ۳۶، نقلا عن نهج البلاغة.

۲۱ : ابوعلى الأشعرى عن محمّد بن عبد الجبّار عن صفوان عن ذريح عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

الولد فتنة.

«الكافى، ج ۶، ص ۵۰، ح ۹».

مآخذ اخرى: الوسائل ج ۲۱، ص ۴۸۳، ح ۲۷۶۴۸، باب ۸۸، نقلا عن الكافى.

۲۲ : علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن النّوفلی عن السّکونی عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

انّ الولد الصّالح ريحانة من رياحين الجنّة.

«الکافی، ج ۶، ص ۳، ح ۱۰».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۱۰۴، ص ۹۰، ح ۱، نقلا عن مكارم الاخلاق عن السّكونيّ. الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۵۸، ح ۲۷۲۹۵، باب ۲، نقلا عن الكافی. الفقيه، ج ۳، ص ۴۸۱، ح ۴۶۸۸، باب ۲، باسناده عن السّكونيّ. المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۱۳، ح ۱۷۶۹۰، باب ۲، نقلا عن الجعفريّات بهذا الاسناد: اخبرنا عبد اللّه‌بن محمّد قال‌اخبرنا محمّدبن محمّد قال: حدّثنا موسى‌بن اسماعيل قال: حدّثنا ابی عن ابيه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابيه عن جدّه علیّ‌بن الحسين عن ابيه عن علیّ‌بن ابی‌طالب علیه السلام قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله.

۲۳ : محمّدبن يعقوب عن علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن النّوفلی عن السّکونی عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

من سعادة الرّجل الولد الصّالح.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۵۹، ح ۲۷۲۹۶، باب ۲».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۱۰۴، ص ۹۸، ح ۶۷، نقلا عن عدّة الدّاعی. الكافی، ج ۶، ص ۳، ح ۶، عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن ابيه مرسلا عن ابی‌عبداللّه ٧. الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۵۹، ح ۲۷۲۹۷، نقلا عن الكافی.

۲۴ : حدّثنا جعفربن محمّدبن مسرور رحمه اللّه قال: حدّثنا الحسين‌بن محمّدبن عامر عن عمّه عبد اللّه‌بن عامر عن محمّدبن ابی‌عمير عن هشام‌بن سالم قال:

قلت للصّادق ٧: ما بالنا نجد بأولادنا ما لايجدون بنا؟ قال: لأنّهم منكم و لستم منهم.

«علل الشّرايع، ج ۱، ص ۱۰۳، ح ۱، باب ۹۴».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۱۰۴، ص ۹۳، ح ۳۰، نقلا عن مكارم الاخلاق: سأل رجل عن النّبیّ صلی الله علیه و آله. الفقيه، ج ۳، ص ۴۹۴، ح ۴۷۴۹؛ و ص ۵۵۹، ح ۴۹۲۳، باب ۲.

۲۵ : عيون اخبار الرّضا علیه السلام بالأسانيد الثّلاثة عن الرّضا عن آبائه قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

الولد ريحانة، و ريحانتای الحسن و الحسين علیهما السلام.

«البحار، ج ۴۳، ص ۲۶۴، ح ۱۳، باب ۱۲».

مآخذ اخری: البحار، ج۴۳، ص۲۸۱، ح۴۹، باب۱۲، نقلا عن المناقب لابن شهرآشوب، و صحیفة الرّضا عن الرّضا عن آبائه علیهم السلام.

۲۶: مسکّن الفؤاد عن سهل‌بن حنیف قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

تزوّجوا فانّی مکاثر بکم الأمم حتّی انّ السّقط لیظلّ محبنطئا علی باب الجنّة، یقال له: ادخل! یقول: حتّی یدخل ابوای.

«البحار، ج۸۲، ص۱۱۷، ح۹».

مآخذ اخری: المستدرک، ج۲، ص۳۹۱، ح۲۲۷۴، باب ۶۰، نقلا عن المسکن.

۲۷: جامع الاخبار: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

تناکحوا تکثروا، فانّی اباهی بکم الأمم یوم القیامة و لو بالسّقط.

«البحار، ج۱۰۳، ص۲۲۰، ح۲۴، باب۱».

۲۸: دعائم الاسلام، عن النّبیّ صلی الله علیه و آله انّه قال:

تزوّجوا سوداء ولودا، و لا تتزوّجوا حسناء جمیلا عاقرا، فانّی اباهی بکم الأمم یوم القیامة.

«المستدرک، ج۱۴، ص۱۷۶، ح۱۶۴۲۹، باب۱۴».

۲۹: مکارم الاخلاق عن ابی‌ابراهیم علیه السلام قال: کان ابی یقول:

سعد امرء لم‌یمت حتّی یری خلفه من نفسه ثمّ قال: ها و قد ارانی اللّه خلفی من نفسی و اشار الی ابی‌الحسن علیه السلام.

«البحار، ج۱۰۴، ص۹۵، ح۳۹».

مآخذ اخری: البحار، ج۴۹، ص۲۶، ح۴۲، باب۲، نقلا عن غیبة الشّیخ عن احمدبن ادریس عن علیّ‌بن محمّدبن قتیبة عن الفضل‌بن شاذان عن محمّدبن سنان و صفوان و عثمان‌بن عیسی عن موسی‌بن بکر قال: کنت عند ابی‌ابراهیم علیه السلام فقال لی: انّ جعفرا علیه السلام کان یقول؛ و ج۷۴، ص۶۹، ح۴۴، باب۲، نقلا عن الخصال عن ابیه عن محمّد العطّار عن ایّوب‌بن نوح عن محمّدبن سنان عن موسی‌بن بکر الواسطی قال... کان جعفر علیه السلام یقول.

۳۰: روی انّ:

من مات بلاخلف فکأن لم‌یکن فی النّاس، و من مات و له خلف فکأن لم‌یمت.

«الفقیه، ج۳، ص۴۸۱، ح۴۶۹۱».

مآخذ اخری: البحار، ج۱۰۴، ص۹۱، ح۸، نقلا عن مکارم الاخلاق.

۳۱: محمّدبن يعقوب عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن بكربن صالح قال:

كتبت الى ابى‌الحسن عليه‌السلام انّى احببت[1] طلب الولد منذ خمس سنين و ذلک ان اهلى كرهت ذلک و قالت انه يشتدّ علىّ تربيتهم لقلّة الشّىء فما ترى فكتب عليه‌السلام الىّ: اطلب الولد فانّ اللّه عزّ و جلّ يرزقهم.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۶۰، ح ۲۷۳۰۱، باب ۳».

مآخذ *اخرى*: البحار، ج ۱۰۴، ص ۸۴، ح ۴۳، نقلا عن مكارم الاخلاق. الكافى، ج ۶، ص ۳، ح ۷. مكارم الاخلاق، ص ۲۲۴، نقلا عن كتاب المحاسن عن بكربن صالح.

۳۲: الحسين‌بن محمّد عن معلّى‌بن محمّد عن الحسن‌بن على عن ابان‌بن عثمان عن حريز عن محمّدبن مسلم عن ابى‌جعفر عليه‌السلام قال:

اذا اردت الولد فقل عند الجماع اللّهمّ ارزقنى ولدا و اجعله تقيّا ليس فى خلقه زيادة و لا نقصان و اجعل عاقبته الى خير.

«الكافى، ج ۶، ص ۱۰، ح ۱۲».

مآخذ *اخرى*: الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۶۹، ح ۲۷۳۲۷، باب ۸، نقلا عن التّهذيب؛ و ج ۲۰، ص ۱۱۷، ح ۲۵۱۸۰، باب ۵۵، نقلا عن الكافى. التّهذيب، ج ۷، ص ۴۱۱، ح ۱۳، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن ابى‌خالد عن محمّدبن عيسى عن ابان‌بن عثمان مثله.

۳۳: الخصال باسناده عن علىّ عليه‌السلام فى حديث الأربعمأة قال: قال عليه‌السلام:

تزوّجوا فانّ التّزويج سنّة رسول اللّه صلى‌الله‌عليه‌وآله، فانّه كان يقول: «من كان يحبّ ان يتّبع سنّتى فانّ من سنّتى التّزويج و اطلبوا الولد فانّى مكاثر بكم الأمم غدا»، و توقّوا على اولادكم من لبن البغىّ من النّساء و المجنونة فانّ اللّبن يعدّى.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۵، ح ۲۴۹۰۳، باب ۱».

مآخذ *اخرى*: البحار، ج ۱۰، ص ۹۳، ح ۱، باب ۷، نقلا عن الخصال. الخصال، ج ۲، ص ۴۰۵، حديث الأربعمأة.

---

[1] - فى الكافى و المكارم، «اجتنبت» بدل «احببت».

۳۴: طبّ الأئمة، عن الحارث‌بن المغيرة قال: قلت لأبی‌عبد اللّه الصّادق عليه السلام:

انّی من اهل بيت و قد انقرضوا، و ليس لی ولد؛ قال: فادع اللّه تعالی و انت ساجد و قل: «رب هب لی من لدنک ذرّية طيّبة انّک سميع الدّعاء، ربّ لا تذرنی فردا و انت خير الوارثين» و ليَكن ذلک فی الرّکعة الأخيرة من صلاة العتمة؛ ثمّ جامع اهلک من ليلتک. قال الحارث‌بن المغيرة: ففعلت، فولد لی علی و الحسين.

«البحار، ج۱۰۴، ص۸۳، ح۳۹».

مآخذ اخری: البحار، ج۱۰۴، ص۸۵، ح۴۷، نقلا عن طبّ الأئمة، عن ابی‌بکربن الحارث البصری.

۳۵: علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن النّوفلی عن السّکونی عن ابی‌عبداللّه عليه السلام:

انّ امير المؤمنين عليه السلام کان يقرء: «و انّی خفت الموالی من ورائی»، يعنی انّه لم‌يکن له وارث حتّی وهب اللّه له بعد الکبر.

«الکافی، ج٦، ص۳، ح۹».

۳۶: مکارم الاخلاق: من الفردوس عن ابن عمر قال: قال رسول اللّه صلی الله عليه و آله:

اطلبوا الولد و التمسوه، فانّه قرّة العين، و ريحانة القلب، و ايّاکم و العجز و العقر.

«البحار، ج۱۰۴، ص۸۴، ح۴۴».

۳۷: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد و سهل‌بن زياد جميعا عن ابن محبوب عن عبداللّه‌بن سنان عن ابی‌عبداللّه عليه السلام قال:

جاء رجل الی رسول اللّه صلی الله عليه و آله فقال: يا نبیّ اللّه انّ لی ابنة عمّ قد رضيت جمالها و حسنها و دينها و لکنّها عاقر؛ فقال: لا تزوّجها، انّ يوسف‌بن يعقوب لقی اخاه، فقال: يا اخی کيف استطعت ان تتزوّج النّساء بعدی؟ فقال: انّ ابی امرنی و قال: «ان استطعت ان تکون لک ذرّية تثقل الأرض بالتّسبيح فافعل» قال: فجاء رجل من الغد الی النّبیّ صلی الله عليه و آله، فقال له مثل ذلک؛ فقال له: تزوّج سوءاء ولودا، فانّی مکاثر بکم الأمم يوم القيامة. قال: فقلت لأبی‌عبداللّه عليه السلام: ما السّوءاء؟ قال: القبيحة.

«الکافی، ج۵، ص۳۳۳، ح۱».

مآخذ اخری: الکافی، ج٦، ص۲، ح۴، عن علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابی‌عمير عن عبد اللّه‌بن سنان عن ابی‌عبداللّه عليه السلام. الوسائل ج۲۰، ص۵۳،

ح۲۵۰۱۵، باب۱۵، نقلا عن الکافی. البحار، ج۱۲، ص۲۶۶، ح۳۳، باب۹، نقلا عن الکافی، عن علیّ‌بن ابراهیم.

۳۸: سعیدبن هبة اللّه الرّاوندی ـ فی الخرائج و الجرائح ـ: عن علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن عیسی‌بن صبیح قال:

دخل العسکری عليه‌السلام علینا الحبس و کنت به عارفا، فقال لی: «لک خمس و ستون سنة و شهر و یومان»، و کان معی کتاب دعاء علیه تاریخ مولدی، و انّی نظرت فیه فکان کما قال؛ ثمّ قال: «هل رزقت من ولد؟» قلت: لا؛ قال: «اللّهمّ ارزقه ولدا یکون له عضدا فنعم العضد الولد». قال:

«من کان ذا ولد یدرک ظلامته انّ الذّلیل الّذی لیس له ولد»

الحدیث.

«الوسائل، ج۲۱، ص۳۶۰، ح۲۷۳۰۲، باب۳».

مآخذ اخری: البحار، ج۵۰، ص۲۷۵، ح۴۸، باب۳، نقلا عن الخرائج و الجرائح.

۳۹: دعوات الرّاوندی: و روی عن الحسن البصری انّه قال:

بئس الشّیء الولد، ان عاش کدّنی و ان مات هدّنی. فبلغ ذلک زین‌العابدین عليه‌السلام فقال: کذب و اللّه؛ نعم الشّیء الولد، ان عاش فدعاء حاضر، و ان مات فشفیع سابق.

«البحار، ج۸۲، ص۱۳۲، ح۱۶».

۴۰: و روی علیّ‌بن رئاب عن محمّدبن مسلم انّ اباعبداللّه عليه‌السلام قال: انّ رسول اللّه صلى‌الله‌عليه‌وآله قال:

تزوّجوا فانّی مکاثر بکم الأمم غدا فی القیامة حتّی انّ السّقط لیجیء محبنطئا علی باب الجنّة فیقال له: ادخل الجنّة، فیقول: لا حتّی یدخل ابوای الجنّة قبلی.

«الفقیه، ج۳، ص۳۸۳، ح۴۳۴۴».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۳۵۸، ح۲۷۲۹۳، باب۱، نقلا عن الفقیه. الوسائل، ج۲۰، ص۱۴، ح۲۴۸۹۹، باب۱، نقلا عن معانی الأخبار، عن محمّدبن موسی‌بن المتوکّل عن عبد اللّه‌بن جعفر الحمیری عن احمدبن محمّدبن عیسی عن الحسن‌بن محبوب عن‌بن رئاب عن محمّدبن مسلم او غیره عن ابی‌عبداللّه عليه‌السلام قال: قال رسول اللّه صلى‌الله‌عليه‌وآله.

۴۱: روی عن عمروبن شمر عن جابر عن ابی‌جعفر محمّدبن علیّ الباقر عليه‌السلام قال: قال رسول اللّه صلى‌الله‌عليه‌وآله:

ما یمنع الرّجل المؤمن ان یتّخذ اهلا؟ لعلّ اللّه ان یرزقه نسمة تثقل الأرض بلا اله الاّ اللّه.

«الفقیه، ج۳، ص۳۸۲، ح۴۳۴۰».

۴۲: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن شريف‌بن سابق عن الفضل‌بن ابی‌قرّة عن ابی‌عبداللّه عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

مرّ عيسى‌بن مريم عليه السلام بقبر يعذّب صاحبه، ثمّ مرّ به من قابل فاذا هو لايعذب، فقال: «يا ربّ مررت بهذا القبر عام اوّل فكان يعذّب، و مررت به العام فاذا هو ليس يعذّب!» فاوحى اللّه اليه: «انه ادرک له ولد صالح، فأصلح طريقا و آوى يتيما، فلهذا غفرت له بما فعل ابنه». ثمّ قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله: ميراث اللّه عزّ و جلّ من عبده المؤمن ولد يعبده من بعده. ثمّ تلا ابوعبداللّه عليه السلام آية زكريّا عليه السلام: «[ربّ] هب لى من لدنک وليّا يرثنى و يرث من آل يعقوب و اجعله ربّ رضيّا».

«الكافى، ج ٦، ص ٣، ح ١٢».

مآخذ اخرى: الوسائل ج ١٦، ص ٣٣٨، ح ٢١٧٠٥، باب ١٩، نقلا عن مجالس الصّدوق عن احمدبن محمّدبن يحيى عن ابيه عن احمدبن ابى‌عبداللّه عن محمّدبن علىّ عن شريف‌بن سابق عن ابراهيم‌بن محمّد عن الصّادق جعفربن محمّد عن ابيه عن آبائه :؛ و ج ٢١، ص ٣٥٩، ح ٢٧٢٩٨، باب ٢، نقلا عن الكافى. البحار، ج ٧٥، ص ٢، ح ٢؛ و ج ١٠٤، ص ١٠١، ح ٨٤؛ و ج ٦ ص ٢٢٠، ح ١٥، نقلا عن امالى الصّدوق عن العطّار عن ابيه عن البرقى عن محمّدبن علىّ الكوفى عن التّفليسى عن ابراهيم‌بن محمّد عن الصّادق عن آبائه :، قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله.

۴۳: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن علىّ‌بن الحكم عن اسماعيل‌بن عبد الخالق عن بعض اصحابنا عن ابى‌عبيدة قال:

اتت علىّ ستون سنة لايولد لى، فحججت فدخلت على ابى‌عبداللّه عليه السلام فشكوت اليه ذلک، فقال لى: «أ و لم‌يولد لک؟» قلت: لا، قال: «اذا قدمت العراق فتزوّج امراة و لا عليک ان تكون سوءاء». قال: قلت: و ما السّوءاء؟ قال: «امراة فيها قبح، فانّهن اكثر اولادا؛ و ادع بهذا الدّعاء فانّى ارجو ان يرزقک اللّه ذكورا و اناثا و الدّعاء اللّهمّ لا تذرنى فردا وحيدا وحشا، فيقصر شكرى عن تفكّرى، بل هب لى انسا و عاقبة صدق ذكورا و اناثا اسكن اليهم من الوحشة و آنس بهم من الوحدة و اشكرک على تمام النعمة، يا وهّاب يا عظيم، يا معطى اعطنى فى كلّ عاقبة خيرا حتّى تبلّغنى منتهى رضاک عنّى فى صدق الحديث و اداء الأمانه و وفاء العهد».

«الكافى، ج ٦، ص ٩، ح ٨».

۴۴: بيان التّنزيل لابن شهرآشوب عن امير المؤمنين عليه السلام قال:

ما سألت ربّى اولادا نضر الوجه و لا سألته ولدا حسن القامة، و لكن سألت ربّى اولادا مطيعين للّه وجلين منه، حتّى اذا نظرت اليه و هو مطيع للّه قرّت عينى.

«البحار، ج۱۰۴، ص۹۸، ح۶۶».

۴۵: مكارم الاخلاق: و من كتاب طبّ الأئمّة عن سليمان الخوزى عن شيخ مداينى عن زرارة عن ابى‌جعفر عليه السلام قال:

وفدت الى هشام‌بن عبدالملک، فأبطأ علىّ الأذن حتّى اغتممت، و كان له حاجب كثير الدّنيا، لا ولد له، فدنا ابوجعفر عليه السلام فقال: «هل لک ان توصلنى الى هشام فأعلّمک دعاء يولد لک ولد؟» فقال: نعم، و اوصله الى هشام، فقضى حوائجه، فلمّا فرغ فقال له الحاجب: جعلت فداک الدّعاء الّذى قلت لى؛ فقال: «نعم، تقول فى كلّ يوم اذا اصبحت و امسيت: سبحان اللّه سبعين مرّة، و تستغفر اللّه عزّ و جلّ عشر مرّات، و تسبّحه تسع مرّات، و تختم العاشرة بالأستغفار، تقول: استغفر اللّه انّه كان غفّارا يرسل السّماء عليكم مدرارا و يمددكم بأموال و بنين و يجعل لكم جنّات و يجعل لكم انهارا». فقالها الحاجب فرزق ذرّية كثيرة، و كان بعد ذلک يصل اباجعفر و اباعبداللّه عليه السلام. قال سليمان: فقلتها و تزوّجت ابنة عمّى و قد ابطأ علىّ الولد منها، و علّمتها اهلى فرزقت ولدا، و زعمت المرأة حين تشاء ان تحمل حملت اذا قالتها؛ و علّمتها غيرها ممّن لم‌يكن يولد له فولد لهم ولد كثير.

«البحار، ج۱۰۴، ص۸۵، ح۴۶».

مآخذ اخرى: الكافى، ج۶، ص۸، ح۵، عن الحسين‌بن محمّد عن احمدبن محمّد السّيارى عن عبدالرّحمن‌بن ابى‌نجران عن سليمان‌بن جعفر عن شيخ مدنى عن زرارة (و فى بعض النسخ عن زرارة عمّن رواه) عن ابى جعفر عليه السلام انّه وفد الى هشام. المستدرک، ج۱۵، ص۱۲۱، ح۱۷۷۲۴، باب۸، نقلا عن طبّ الأئمّة، عن سليمان الخورى عن‌شيخ مدائنى عن‌زرارة عن ابى‌جعفر عليه السلام.

۴۶: مكارم الاخلاق: عن الحسن‌بن علىّ عليه السلام:

انّه قد وفد على معاوية، فلمّا خرج تبعه بعض حجّابه و قال: انّى رجل ذو مال و لا يولد لى فعلّمنى شيئا لعلّ اللّه يرزقنى ولدا؛ فقال: عليک بالأستغفار. فكان يكثر الأستغفار؛ ربما استغفر فى اليوم سبعمأة مرة، فولد له عشر بنين. فبلغ ذلک معاوية، فقال له: هل سألته ممّ قال ذلک؟

فوفد وفدة اخرى فسأله الرّجل، فقال: أ لم‌تسمع قول اللّه عزّ اسمه فى قصّة هود: «و يزدكم قوة الى قوتكم؟» و فى قصّة نوح: «و يمددكم بأموال و بنين؟».

«البحار، ج۱۰۴، ص۸۶، ح۵۱».

مآخذ اخرى: الوسائل ج۲۱، ص۳۷۲، ح۲۷۳۳۳، باب۱۰، نقلا عن مكارم الاخلاق.

۴۷ : محمّدبن يعقوب عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن الحسين‌بن موسى عن احمدبن الفضل عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

البنون نعيم و البنات حسنات، و اللّه يسأل عن النّعيم و يثيب على الحسنات.

«الوسائل، ج۲۱، ص۳۶۷، ح۲۷۳۲۱، باب۷».

مآخذ اخرى: الكافى، ج۶، ص۷، ح۱۲.

۴۸ : روى ابان‌بن تغلب عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

البنات حسنات و البنون نعمة فالحسنات يثاب عليها، و النّعم يسأل عنها.

«الفقيه، ج۳، ص۴۸۱، ح۴۶۹۲».

مآخذ اخرى: الكافى، ج۶، ص۶، ح۸، عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن بعض من رواه عن احمدبن عبدالرّحيم عن بعض اصحابه عن ابى‌عبداللّه عليه السلام؛ و ص۷، ح۱۲، عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن الحسين موسى عن احمدبن الفضل عن ابى‌عبداللّه عليه السلام. البحار، ج۱۰۴، ص۹۰، ح۳؛ و ص۱۰۴، ح۹۹، نقلا عن مكارم الاخلاق و ثواب الاعمال. الوسائل ج۲۱، ص۳۶۵، ح۲۷۳۱۶، باب۵، نقلا عن ثواب الأعمال عن محمّدبن الحسن عن الصّفّار عن موسى‌بن عمر عن ابى‌عبداللّه عن يحيى‌بن خاقان عن رجل عن ابان بن تغلب عن ابى‌عبداللّه عليه السلام؛ و ص۳۶۷، ح۲۷۳۲۰، باب۷، نقلا عن الكافى؛ و ص۳۶۷، ح۲۷۳۲۲، باب۷، نقلا عن الفقيه.

۴۹ : محمّدبن علىّ‌بن الحسين باسناده عن علىّ‌بن رئاب عن محمّدبن مسلم انّ اباعبداللّه عليه السلام قال: انّ رسول اللّه صلى الله عليه و آله قال:

تزوّجوا فانّى مكاثر بكم الأمم غدا فى القيامة، حتّى انّ السّقط يجىء محبنطئا على باب الجنّة، فيقال له: ادخل الجنّة، فيقول: لا حتّى يدخل ابواى الجنّة قبلى.

«الوسائل، ج ٢٠، ص ١۴، ح ٢۴٨٩٩، باب ١».

مآخذ اخرى: نفس المصدر، نقلا عن معانى الأخبار عن محمّدبن موسى‌بن المتوكّل عن الحميرى عن احمدبن محمّد عن الحسن‌بن محبوب عن علىّ‌بن رئاب.

۵٠: الشّريف الزّاهد محمّدبن علىّ الحسينى فى كتاب التّعازى، باسناده عن عبد الملك‌بن عمير عن معاوية‌بن قرّة عن ابيه:

انه رأى النّبىّ ﷺ و معه ابن له غلام، فقال له رسول اللّه ﷺ: «اراک تحبّه؟» قال: اجل يا رسول اللّه، فقال ﷺ: «فأحبّک اللّه كما تحبّه»؛ قال: ثمّ انّ النّبىّ ﷺ فقد الغلام، فقال: «ما فعل ابنک؟» قال: يا رسول اللّه توفّى، قال: «اظنّک قد حزنت عليه حزنا عظيما شديدا»، قال: اجل يا رسول اللّه، فقال: «أ ما يسرّک إن ادخلک اللّه الجنّة اَن تجده عند باب من ابوابها فيفتحها لک؟» قال: بلى يا رسول اللّه.

«المستدرک، ج ٢، ص ۴٠٠، ح ٢٣٠٢، باب ٦٠».

۵١: تحف العقول: و من كلامه ـ الامام الصّادق عليه السلام ـ سمّاه بعض الشّيعة نثر الدّرر:

الحزم فى ثلاثة: الاستخدام للسّلطان، و الطّاعة للوالد، و الخضوع للمولى؛ الأنس فى ثلاث: فى الزّوجة الموافقة، و الولد البار، و الصّديق المصافى.

«البحار، ج ٧٨، ص ٢٢٩، ٢٣١، ح ١٠٧، باب ٢٣».

۵٢: محمّدبن الحسن باسناده عن احمدبن محمّد عن محمّدبن عيسى عن منصور عن هشام‌بن سالم عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

ليس يتبع الرّجل بعد موته من الأجر الاّ ثلاث خصال: صدقة اجراها فى حياته، فهى تجرى بعد موته؛ و سنّة هدى سنّها، فهى يعمل بها بعد موته؛ او ولد صالح يدعو له.

«الوسائل، ج ١٩، ص ١٧١، ح ٢۴٣٧٦، باب ١».

مآخذ اخرى: البحار، ج ١٠۴، ص ٩٩، ح ٨٠، نقلا عن امالى الصّدوق عن ماجيلويه عن علىّ‌بن ابراهيم عن محمّدبن عيسى عن منصور عن هشام‌بن سالم عن الصّادق عليه السلام. التّهذيب، ج ٩، ص ٢٣٢، ح ٢، باب ۴، باسناده عن محمّدبن يعقوب. الكافى، ج ٧، ص ۵٦، ح ٢، عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن عيسى مثله.

۵٣: محمّدبن علىّ‌بن الحسين ـ فى الامالى ـ عن محمّدبن علىّ عن علىّ‌بن ابراهيم عن محمّدبن عيسى عن

منصور عن هشام‌بن سالم عن الصّادق جعفربن محمّد عليه السلام قال:

ليس يتبع الرّجل بعد موته من الأجر الاّ ثلاث خصال: صدقة اجراها، فى حياته فهى تجرى بعد موته؛ و سنّة هدى سنّها، فهى يعمل بها بعد موته؛ و ولد صالح يستغفر له.

«الوسائل، ج ١٦، ص ١٧۴، ح ٢١٢٧۵، باب ١٦».

مآخذ اخرى: نفس المصدر: رواه الكلينى عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن عيسى عن محمّدبن عيسى. و رواه الشّيخ باسناده عن احمدبن محمّد مثله.

۵۴: علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابى‌عمير عن حمّاد عن الحلبى عن ابى‌عبدالله عليه السلام قال:

ليس يتبع الرّجل بعد موته من الأجر الاّ ثلاث خصال: صدقة اجراها فى حياته فهى تجرى بعد موته، و صدقة مبتولة لا تورث، او سنّة هدى يعمل بها بعده، او ولد صالح يدعو له.

«الكافى، ج ٧، ص ۵٦، ح ٢».

مآخذ اخرى: الوسائل ج ١٩، ص ١٧١، ح ٢۴٣٧٦، باب ١؛ ج ١٩، ص ١٧٢، ح ٢۴٣٧٧، باب ١، نقلا عن الكافى و التّهذيب؛ و نقلا عن الصّدوق فى الخصال عن ابيه عن الحميرى عن احمدبن محمّد عن ابن محبوب عن علىّ‌بن رئاب عن الحلبى نحوه؛ و ج ١٦، ص ١٧۴، ح ٢١٢٧۵، باب ١٦، نقلا عن الامالى عن محمّدبن على عن علىّ‌بن ابراهيم عن محمّدبن عيسى عن منصور عن هشام‌بن سالم عن الصّادق جعفربن محمّد عليه السلام. البحار، ج ١٠۴، ص ٩٩، ح ٨٠، نقلا عن الامالى. الكافى، ج ٧، ص ۵٦، ح ٣، عن علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابى‌عمير عن اسحاق‌بن عمّار عن ابى‌عبدالله عليه السلام؛ و عن محمّدبن اسماعيل عن الفضل‌بن شاذان عن صفوان عن ابن مسكان عن محمّد الحلبى عن ابى‌عبدالله عليه السلام؛ التّهذيب، ج ٩، ص ٢٣٢، ح ٢، باب ۴، باسناده احمدبن محمّدبن عيسى عن منصور عن هشام‌بن سالم عن ابى‌عبدالله عليه السلام.

۵۵: غوالى اللّئالى: قال النّبىّ صلى الله عليه و آله:

اذا مات المؤمن انقطع عمله الاّ من ثلاث: صدقة جارية، او علم ينتفع به، اوولد صالح يدعو له.

«البحار، ج ٢، ص ٢٢، ح ٦۵».

مآخذ اخرى: البحار، ج ٢، ص ٢٣، ح ٧٠، نقلا عن روضة الواعظين عن النّبىّ صلى الله عليه و آله.

۵۶: عدّة من اصحابنا عن احمدبن ابی‌عبدالله عن یعقوب‌بن یزید عن محمّدبن شعیب عن ابی‌کهمس عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال:

ستّة تلحق المؤمن بعد وفاته: ولد یستغفر له، و مصحف یخلفه، و غرس یغرسه، و قلیب یحفره، و صدقة یجریها، و سنّة یؤخذ بها من بعده.

«الکافی، ج۷، ص۵۷، ح۵».

مآخذ اخری: الوسائل ج۱۹، ص۱۷۳، ح ۲۴۳۸۰، باب۱، نقلا عن الخصال عن ابیه عن سعد عن محمّد بن عیسی عن محمّدبن شعیب الصّیرفی عن الهیثم ابی‌کهمس نحوه، و کذا فی الامالی. الفقیه، ج۱، ص۱۸۵، ح۵۵۵، مرسلا؛ و ج۴، ص۲۴۶، ح۵۵۸۳، باب۲، باسناده عن یعقوب‌بن یزید.

۵۷: الخصال و امالی الصّدوق: ابی عن سعد عن الیقطینی عن محمّدبن شعیب عن الهیثم‌بن ابی‌کهمس عن ابی‌عبدالله الصّادق علیه السلام قال:

ستّ‌خصال ینتفع بها المؤمن من بعد موته: ولد صالح یستغفر له، و مصحف یقرء منه، و قلیب یحفره، و غرس یغرسه و صدقة ماء یجریه، و سنّة حسنة یؤخذ بها بعده.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۰۰، ح۸۱».

۵۸: امالی الطّوسی: المفید عن احمدبن الولید عن ابیه عن الصّفّار عن ابن عیسی عن یونس عن السّریّ‌بن عیسی عن عبد الخالق‌بن عبد ربّه قال: قال ابوعبدالله علیه السلام:

خیر ما یخلفه الرّجل بعده ثلاثة: ولد بارّ یستغفر له، و سنّة خیر یقتدی به فیها و صدقة تجری من بعده.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۰۳، ح۹۳».

مآخذ اخری: الوسائل ج۱۹، ص۱۷۴، ح۲۴۳۸۵، باب۱، نقلا عن الحسن‌بن محمّد الطّوسی فی الامالی.

۵۹: القطب الرّاوندی فی لبّ اللّباب عن النّبیّ صلی الله علیه و آله انّه قال:

رحم الله ابا البنات، البنات مبارکات محبّبات، و البنون مبشّرات و هنّ الباقیات الصّالحات.

«المستدرک، ج۱۵، ص۱۱۵، ح ۱۷۷۰۰، باب۳».

۶۰: کتاب لبّ اللّباب: عن رسول الله صلی الله علیه و آله:

من ابتلی من هذه البنات باثنتین کنّ له براءة من النّار، و من کانت له ثلاث بنات، فأعینوه و

اقرضوه و ارحموه.

«المستدرک، ج۱۵، ص۱۱۵، ح۱۷۷۰٦، باب۳».

۶۱: جامع الاخبار: روی عن ابی‌هریرة قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله:

ما من بیت فیه البنات الاّ نزلت کلّ یوم علیه اثنتاعشرة برکة و رحمة من السّماء، و لاینقطع زیارة الملائکة من ذلک البیت یکتبون لأبیهم کلّ یوم و لیلة عبادة سنة.

«المستدرک، ج۱۵، ص۱۱٦، ح۱۷۷۰۹، باب۳».

۶۲: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن النّوفلی عن السّکونی عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله:

نعم الولد البنات ملطّفات مجهّزات مؤنسات مبارکات مفلّیات.

«الکافی، ج٦، ص۵، ح۵».

مآخذ اخری: البحار، ج۱۰۴، ص۹۸، ح٦۳، نقلا عن نوادر الرّاوندی باسناده عن موسی‌بن جعفر عليه السلام. الوسائل، ج۲۱، ص۳٦۲، ح۲۷۳۰٦، باب۴، نقلا عن الکافی. المستدرک، ج۱۵، ص۱۱۵، ح۱۷٦۹۹، باب۳، نقلا عن الجعفریّات؛ و ج۱۵، ص۱۱۵، ح۱۷۷۰۵، باب۳، نقلا عن لبّ اللّباب للرّاوندی.

۶۳: کتاب لبّ اللّباب: عن النّبیّ صلى الله عليه وآله قال:

من کان له ابنة فالله فی عونه و نصرته و برکته و مغفرته.

«المستدرک، ج۱۵، ص۱۱۵، ح۱۷۷۰۲، باب۳».

۶۴: کتاب لبّ اللّباب: عن النّبیّ صلى الله عليه وآله قال:

من کانت له ابنة واحدة کانت خیرا له من الف حجّة و الف غزوة و الف بدنة و الف ضیافة.

«المستدرک، ج۱۵، ص۱۱۵، ح۱۷۷۰۴، باب۳».

۶۵: احمدبن محمّد العاصمی عن علیّ‌بن الحسن التیملی عن علیّ‌بن اسباط عن ابیه عن الجارودبن المنذر قال: قال لی ابوعبدالله عليه السلام:

بلغنی انّه ولد لک ابنة فتسخطها، و ما علیک منها؟ ریحانة تشمّها و قد کفیت رزقها، و (قد) کان رسول الله صلى الله عليه وآله ابابنات.

«الکافی، ج٦، ص٦، ح۹».

مآخذ اخری: الوسائل ج۲۱، ص۳٦۴، ح۲۷۳۱۲، باب۵، نقلا عن الکافی.

۶۶: عوالی اللّئالی، عن رسول الله صلى الله عليه وآله قال:

من كان له اختان او ابنتان فأحسن اليهما كنت انا و هو فى الجنّة كهاتين ـو اشـار بـاصبعيه السّبّابة و الوسطى ـ.

«المستدرک، ج۱۵، ص۱۱۸، ح۱۷۷۱۷، باب۵».

۶۷: نوادر الرّاوندى، باسناده عن موسى‌بن جعفر عن آبائه: قال: قال: رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

اربع من سعادة المرء: الخلطاء الصّالحون، و الولد البارّ و المرأة المواتية، و ان تكون معيشته فى بلده.

«البحار، ج۱۰۳، ص۸۶، ح۱۷، باب۱۷».

۶۸: عدّة الدّاعى: و قال صلى الله عليه و آله:

الولد للوالد ريحانة من اللّه قسما، و انّ ريحانتىَ الحسن و الحسين عليهما السلام سمّيتهما باسم سبطى بنى‌اسرائيل شبّرا و شبيرا.

«البحار، ج۱۰۴، ص۹۸، ح۶۸، باب۲».

۶۹: علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن النّوفلى عن السّكونى عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

الولد الصّالح ريحانة من اللّه قسّمها بين عباده، و انّ ريحانتىَ من الدّنيا الحسن و الحسـين، سمّيتهما باسم سبطين من بنى‌اسرائيل شبّرا و شبيرا.

«الكافى، ج۶، ص۲، ح۱».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۱، ص۳۵۸، ح۲۷۲۹۴، باب ۲، نقلا عـن الكـافى.
البحار، ج۱۰۴، ص۹۸، ح۶۸، باب۲؛ و ج۴۳، ص۳۰۶، ح۶۸، باب۱۲، نقلا عن عدّة الدّاعى و الكافى.

۷۰: مناقب آل ابى‌طالب لابن شهرآشوب: شرف النّبىّ صلى الله عليه و آله عن الخركوشى، و الفردوس عن الدّيلمى عن ابن عمر، و الجامع عن التّرمذى عن ابى هريرة، و الصّحيح عن البخارى، و مسند الرّضا عن آبائه عن النّبىّ صلى الله عليه و آله و اللّفظ له قال:

الولد ريحانة، و الحسن و الحسين ريحانتاى من الدّنيا. و فى رواية عتبه‌بن غزوان انّه وضعهما فى حجره و جعل يقبّل هذا مرّة و هذا مرّة؛ فقال قوم: أ تحبّهما يا رسول اللّه؟ فقال: ما لى لا احبّ ريحانتىَ من الدّنيا و روى نحوا من ذلک.

«البحار، ج۴۳، ص۲۸۱، ح۴۹، باب۱۲».

۷۱: السّيّد الرّضىّ رحمه اللّه فى نهج البلاغة: و من وصيّة له عليه السّلام للحسن‌بن على عليهما السّلام كتبها اليه

بحاضرين، منصرفا من صفّين:...

و امّا بعد: فانّ فيما تبيّنت من ادبار الدّنيا عنّى و جموح الدّهر علىّ و اقبال الآخرة الىّ، ما يزعنى عن ذكر من سواى، و الأهتمام بما ورائى، غير انّى حيث تفرّد بى ـ دون هموم النّاس همّ نفسى، فصدّقنى رأيى و صرفنى عن هواى، و صرح لى محض امرى، فأفضى بى الى جدّ لا يكون فيه لعب، و صدق لا يشوبه كذب، وجدتک بعضى بل وجدتک كلّى، حتّى كأنّ شيئا لو اصابک اصابنى، و كأنّ الموت لو اتاک اتانى، فعنانى من امرک ما يعنينى من امر نفسى، فكتبت اليک كتابى مستظهرا به ان انا بقيت لک او فنيت، فانّى اوصيک بتقوى اللّه ـ اى بنىّ و لزوم امره، و عمارة قلبک بذكره، و الاعتصام بحبله ـ و اىّ سبب اوثق من سبب بينک و بين اللّه ان انت اخذت به؟...

«نهج البلاغة، ترجمة فيض الاسلام، ص٩٠٧، كتاب ٣١».

مآخذ اخرى: تحف العقول ص٦٨، مرسلا، البحار، ج٧٧، ص١٩٨، ح١، باب٨:

قال السّيّدبن طاووس فى كتاب الوصايا: و قد وقع فى خاطرى ان اختم هذا الكتاب بوصيّة ابيک امير المؤمنين عليه السلام...، فقال ابو احمد الحسن‌بن عبد اللّه‌بن سعيد العسكرى فى كتاب «الزّواجر و المواعظ» فى الجزء الأوّل منه، من نسخة تاريخها: ذو القعدة سنة ثلاث و سبعين و اربعمأة، ما هذا لفظه: وصيّة امير المؤمنين علىّ‌بن ابى‌طالب عليه السلام لولده، و لو كان من الحكمة ما يجب ان يكتب بالذّهب لكانت هذه. و حدّثنى بها جماعة: فحدّثنى علىّ‌بن الحسين‌بن اسماعيل، قال: حدّثنا الحسن‌بن ابى عثمان الأدمى، قال: اخبرنا ابوحاتم المكتب يحيى‌بن حاتم‌بن عكرمة، قال: حدّثنى يوسف‌بن يعقوب بأنطاكية، قال: حدّثنى بعض اهل العلم، قال: لمّا انصرف علىّ عليه السلام من صفّين الى قنسرين، كتب به الى ابنه الحسن‌بن علىّ عليه السلام. و حدّثنا احمدبن عبد العزيز قال: حدّثنا سليمان‌بن الرّبيع النّهدىّ، قال: حدّثنا كادح‌بن رحمة الزّاهدى، قال: حدّثنا صباح‌بن يحيى المزنى. و حدّثنا علىّ‌بن عبد العزيز الكوفىّ الكاتب، قال: حدّثنا جعفربن هارون‌بن زياد، قال: حدّثنا محمّدبن علىّ‌بن موسى الرّضا عن ابيه عن جدّه جعفر الصّادق عن ابيه عن جدّه: انّ عليّا عليه السلام كتب الى الحسن‌بن علىّ عليه السلام. و حدّثنا علىّ‌بن محمّدبن ابراهيم التّسترى، قال: حدّثنا جعفربن عنبسة، قال: حدّثنا عبّادبن زياد، قال: حدّثنا عمروبن ابى‌المقدام عن ابى

جعفر محمّد بن علىّ عليه السلام، قال: كتب امير المؤمنين عليه السلام الى الحسن‌بن علىّ عليه السلام.
و حدّثنا محمّدبن علىّ‌بن زاهر الرّازى، قال: حدّثنا محمّدبن العبّاس، قال: حدّثنا عبد اللّه‌بن داهر عن ابيه عن جعفربن محمّد عن آبائه عن علىّ عليه السلام، قال: كتب علىّ عليه السلام الى ابنه الحسن عليه السلام. كلّ هؤلاء حدّثونا انّ امير المؤمنين عليه السلام كتب بهذه الرّسالة الى الحسن عليه السلام و اخبرنى احمدبن عبد الرّحمن‌بن فضّال القاضى، قال: حدّثنا الحسن‌بن محمّدبن احمد و احمدبن جعفربن محمّدبن زيدبن علىّ‌بن الحسين‌بن علىّ‌بن ابى‌طالب عليه السلام، قال: حدّثنا جعفربن محمّد الحسنى، قال: حدّثنا الحسن‌بن عبدل، قال: حدّثنا الحسن‌بن طريف‌بن ناصح عن الحسين‌بن علوان عن سعدبن طريف عن الأصبغ‌بن نباتة المجاشعى، قال: كتب امير المؤمنين عليه السلام الى ابنه محمّد كذا:
و اعلم يا ولدى محمّد ضاعف اللّه جلّ جلاله عنايته بك و رعايته لك: ان قد روى الشّيخ المتّفق على ثقته و امانته، محمّدبن يعقوب الكلينى تغمّده اللّه جلّ جلاله برحمته، رسالة مولانا امير المؤمنين عليه السلام الى جدّك الحسن ولده سلام اللّه جل جلاله عليهما، و روى رسالة اخرى مختصرة عن مولانا علىّ عليه السلام الى ولده محمّدبن الحنفيّة رضوان اللّه جلّ جلاله عليه، و ذكر الرّسالتين فى كتاب الرّسائل، و وجدنا نسخة عتيقة يوشك ان يكون كتابتها فى زمن حياة محمّدبن يعقوب «ره»؛ و هذا الشّيخ محمّدبن يعقوب «ره» كان حياته فى زمن وكلاء مولانا المهدى عليه السلام عثمان‌بن سعيد العمرى و ولده ابى‌جعفر محمّد و ابى القاسم الحسين‌بن روح و علىّ‌بن محمّد السّمرى، و توفّى محمّدبن يعقوب قبل وفاة محمّدبن علىّ السّمرى لأنّ علىّ‌بن محمّد السّمرى توفّى فى شعبان سنة تسع و عشرين و ثلاثمأة، و هذا محمّدبن يعقوب الكلينى توفّى ببغداد سنة ثمان و عشرين و ثلاثمأة؛ فتصانيف هذا الشّيخ محمّدبن يعقوب و رواياته فى زمن الوكلاء المذكورين يجد طريقا الى تحقيق منقولاته و تصديق مصنّفاته؛ و رأيت يا ولدى بين رواية حسن‌بن عبد اللّه العسكرى مصنّف كتاب «الزّواجر و المواعظ» الّذى قدّمناه، و بين الشّيخ محمّدبن يعقوب فى رسالة ابيك امير المؤمنين عليه السلام الى ولده تفاوتا؛ فنحن نوردها برواية محمّدبن يعقوب الكلينى فهو اجمل و افضل فيما قصدناه؛ فذكر محمّدبن يعقوب

الکلینی فی کتاب الرّسائل باسناده الی جعفربن عنبسة عن عبّادبن زیاد الأسدی عن عمروبن ابی المقدام عن ابی‌جعفر عليه السلام قال: لما اقبل امیر المؤمنین عليه السلام من صفّین کتب الی ابنه الحسن علیه و علی جدّه و ابیه و امّه و اخیه الصّلاه و السّلام:...

٧٢: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّدبن عیسی عن محمّدبن یحیی عن طلحةبن زید عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:
انّ اولاد المسلمین موسومون عند الله شافع و مشفّع، فاذا بلغوا اثنتی‌عشرة سنة کانت لهم الحسنات، فاذا بلغوا الحلم کتبت علیهم السیّئات.

«الکافی، ج ٦، ص ٣، ح ٨».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ٢١، ص ٣٥٥، ح ٢٧٢٨٠، باب ١، نقلا عن الکافی.
الوسائل، ج ١، ص ٤٢، ح ٧١، باب ٤، نقلا عن التّوحید عن محمّدبن الحسن‌بن الولید عن محمّدبن الحسن الصّفّار عن العبّاس‌بن معروف عن محمّدبن سنان عن طلحةبن زید.

٧٣: و قال ابن ابی لیلی[1] للصّادق عليه السلام:
ایّ شیء احلی ممّا خلق الله عزّ و جلّ؟ فقال: الولد الشّابّ. فقال: ایّ شیء امرّ ممّا خلق الله عزّ و جلّ؟ قال: فقده. فقال: اشهد انّکم حجج الله علی خلقه.

«الفقیه، ج ١، ص ١٨٨، ح ٥٦٩».

٧٤: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن النّوفلی عن السّکونی عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله:
اللّهمّ ارزق محمّدا و آل محمّد و من احبّ محمّدا و آل محمّد العفاف و الکفاف، و ارزق من ابغض محمّدا و آل محمّد المال و الولد.

«الکافی، ج ٢، ص ١٤٠، ح ٣».

مآخذ اخری: البحار، ج ٧٢، ص ٥٩، ح ٣، باب ٩٥، نقلا عن الکافی؛ و ج ٧٢، ص ٦٦، ح ٢٠، باب ٩٥، نقلا عن فقه الرّضا عليه السلام.

٧٥: من کتاب مکارم الاخلاق: یقول مولای ابی طول الله امره الفضل‌بن الحسن: هذه الأوراق من وصیّة رسول الله صلى الله عليه وآله لأبی‌ذر الغفاری الّتی اخبرنی بها الشّیخ المفید ابو الوفاء عبد الجبّاربن عبد الله المقری الرّازی، و الشّیخ الأجلّ الحسن‌بن الحسین‌بن الحسن‌بن بابویه رحمه الله اجازة، قالا: املأ علینا الشّیخ الأجلّ ابوجعفر محمّدبن

---

١ - ابن ابی‌لیلی قاض من قضاة العامّة.

الحسن الطّوسی؛ و اخبرنی بذلک الشّیخ العالم الحسین‌بن الفتح الواعظ الجرجانی فی مشهد الرّضا علیه السلام، قال: اخبرنا الشّیخ الامام ابوعلی الحسن‌بن محمّد الطّوسی، قال حدّثنی ابی الشّیخ ابوجعفر رحمه اللّه، قال: اخبرنا جماعة عن ابی المفضّل محمّدبن عبد اللّه‌بن محمّدبن المطلب الشّیبانی، قال: حدّثنا ابو الحسین رجاءبن یحیی العبرتائیّ الکاتب سنة اربع‌عشر و ثلاثمأة و فیها مات، قال: حدّثنا محمّدبن الحسن‌بن شمّون، قال حدّثنی عبد اللّه‌بن عبد الرّحمن الأصمّ عن الفضل بن یسار عن وهب‌بن عبد اللّه الهنائی، قال حدّثنی ابوحرب‌بن ابی‌الأسود الدیلی عن ابی‌الأسود قال:

قدمت الرّبذة فدخلت علی ابی‌ذرّ جندب‌بن جنادة رضی اللّه عنه فحدّثنی ابوذر، قال: دخلت ذات یوم فی صدر نهاره علی رسول اللّه صلی الله علیه و آله فی مسجد فلم‌ار فی المسجد احدا من النّاس الاّ رسول اللّه صلی الله علیه و آله و علیّ الی جانبه جالس، فاغتنمت خلوة المسجد فقلت: یا رسول اللّه بأبی انت و امّی، اوصنی بوصیّة ینفعنی اللّه بها، فقال: «نعم و اکرم بک یا اباذر انّک منّا اهل البیت و انّی موصیک بوصیّة فاحفظها فانّها جامعة لطرق الخیر و سبله، فانّک ان حفظتها کان لک بها کفلان؛ یا اباذر... یا اباذر انّی قد دعوت اللّه جلّ ثناؤه ان یجعل رزق من یحبّنی الکفاف و ان یعطی من یبغضنی کثرة المال و الولد».

«البحار، ج۷۷، ص۸۳، ح۳، باب۴».

۷۶: احمدبن محمّدبن عیسی عن سعیدبن اسماعیل عن ابیه قال:

سألت الرّضا علیه السلام عن رجل تزوّج امراة بشرط ان لایتوارثا، و ان لا یطلب منها ولدا قال لا احبّ.

«التّهذیب، ج۷، ص۳۷۵، ح۷۸، باب۲۱».

۷۷: عدّة من اصحابنا عن احمدبن ابی‌عبداللّه عن الجامورانی عن الحسن‌بن علیّ‌بن ابی‌حمزة عن محمّدبن یوسف التّمیمی عن محمّدبن جعفر عن ابیه عن آبائه : قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

من ترک التّزویج مخافة العیلة فقد اساء ظنّه باللّه عزّ و جلّ؛ انّ اللّه عزّ و جلّ یقول: «ان یکونوا فقراء یغنهم اللّه من فضله».

«الکافی، ج۵، ص۳۳۰، ح۵».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۴۲، ح۲۴۹۸۴، باب۱۰، نقلا عن الکافی؛ و عن الفقیه، باسناده عن محمّدبن ابی‌عمیر عن حریز عن الولید عن ابی‌عبداللّه علیه السلام مثله الاّ انّه قال: «مخافة الفقر».

۷۸: محمّدبن الحسن باسناده عن البرقی عن القاسم‌بن محمّد (الجوهری) عن العلاءبن رزین عن محمّدبن مسلم

قال:

قلت لأبی جعفر ﷺ: الرّجل یکون تحته الحرّة أ یعزل عنها؟ قال: «ذاک الیه ان شاء عزل و ان شاء لم یعزل».

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۵۰، ح ۲۵۲۷۶، باب ۷۵».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۷، ص ۴۶۱، ح ۵۶، باب ۳۶.

۷۹: ابوعلیّ الأشعری عن محمّدبن عبد الجبّار عن صفوان عن ابن ابی‌عمیر عن عبدالرّحمن الحذّاء عن ابی‌عبدالله ﷺ قال:

کان علیّ‌بن الحسین ﷺ لایری بالعزل بأسا، فقرء هذه الأیة: «و اذ اخذ ربّک من بنی آدم من ظهورهم ذرّیتهم و اشهدهم علی انفسهم أ لست بربّکم قالوا بلی»؛ فکل شیء اخذ اللّه منه المیثاق فهو خارج و ان کان علی صخره صمّاء.

«الکافی، ج ۵، ص ۵۰۴، ح ۴».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۴۹، ح ۲۵۲۷۴، باب ۷۵، نقلا عن الکافی.
التّهذیب، ج ۷، ص ۴۱۷، ح ۴۲، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۸۰: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن ابن محبوب عن العلاء عن محمّدبن مسلم قال:

سألت اباعبدالله ﷺ عن العزل، فقال: ذاک الی الرّجل یصرفه حیث شاء.

«الکافی، ج ۵، ص ۵۰۴، ح ۳».

مآخذ اخری: الکافی، ج ۵، ص ۵۰۴، ح ۱، عن محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن ابن فضّال عن ابن بکیر عن عبد الرّحمن‌بن ابی‌عبدالله ﷺ. التّهذیب، ج ۷، ص ۴۱۶، ح ۳۹، و ص ۴۱۷، ح ۴۱، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن یحیی و باسناده عن محمّدبن یعقوب. الفقیه، ج ۳، ص ۴۳۲، ح ۴۴۹۴، باب ۲، باسناده عن محمّدبن مسلم. الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۴۹، ح ۲۵۲۷۲، باب ۷۵، نقلا عن الکافی و التّهذیب و الفقیه.

۸۱: روی القاسم‌بن یحیی عن جدّه الحسن‌بن راشد عن یعقوب الجعفی قال:

سمعت اباالحسن ﷺ یقول: لا بأس بالعزل فی ستّة وجوه: المرأة الّتی ایقنت انّها لاتلد، و المسنّة، و المرأة السّلیطة، و البذیّة، و المرأة الّتی لاترضع ولدها و الأمة.

«الفقیه، ج ۳، ص ۴۴۳، ح ۴۵۳۹».

مآخذ اخرى: التهذیب، ج۷، ص۴۹۱، ح ۱۸۰، باب۳۶، باسناده عن القاسم‌بن یحیی مثله. الوسائل، ج ۲۰، ص۱۵۲، ح ۲۵۲۸۱، باب۷۶، نقلا عن الفقیه. البحار، ج۱۰۴، ص۶۱، ح۳، باب ۴۰، نقلا عن عیون الأخبار و الخصال، عن ابیه عن سعد عن محمّدبن عیسی عن القاسم‌بن یحیی مثله.

۸۲: دعائم الاسلام عن جعفربن محمّد علیه السلام انّه قال:

لابأس بالعزل عن الحرّة باذنها، و عن الأمة باذن مولاها، و لابأس ان یشترط ذلک عند الزّواج، و لابأس بالعزل عن الموضع مخافة ان تعلّق فیضرّ ذلک بالولد.

«المستدرک، ج۱۴، ص۲۳۴، ح۱۶۵۸۷، باب۵۷».

۸۳: احمدبن محمّد العاصمی عن علیّ‌بن الحسن‌بن فضّال عن علیّ‌بن اسباط عن عمّه یعقوب‌بن سالم عن محمّدبن مسلم عن ابی‌جعفر علیه السلام قال:

لابأس بالعزل عن المرأة الحرّة ان أحبّ صاحبها، و ان کرهت لیس لها من الأمر شیء.

«الکافی، ج۵، ص۵۰۴، ح۲».

مآخذ اخری: التهذیب، ج۷، ص۴۱۷، ح ۴۰، باب۳۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب. الوسائل، ج ۲۰، ص۱۵۰، ح۲۵۲۷۵، باب۷۵، نقلا عن الکافی و التهذیب.

۸۴: محمّدبن الحسن باسناده عن الحسین‌بن سعید عن صفوان عن العلاء عن محمّدبن مسلم عن احدهما علیهما السلام:

انّه سئل عن العزل، فقال: امّا الأمة فلابأس فأمّا الحرّة، فانّی اکره ذلک الاّ ان یشترط علیها حین یتزوّجها.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۱۵۱، ح۲۵۲۷۸، باب۷۶».

مآخذ اخری: التهذیب، ج۷، ص۴۱۷، ح۴۳، باب۳۶. الوسائل، ج ۲۰، ص۱۵۱، ح۲۵۲۷۹، باب۷۶، نقلا عن محمّدبن الحسن باسناده عن الحسین‌بن سعید عن حمّادبن عیسی عن حریز عن محمّدبن مسلم عن ابی جعفر علیه السلام مثل ذلک. و قال فی حدیثه: «الاّ ان ترضی او یشترط ذلک علیها حین یتزوّجها». المستدرک، ج۱۴، ص۲۳۳، ح۱۶۵۸۶، باب۵۷، نقلا عن دعائم الاسلام عن ابی جعفر محمّدبن علی علیه السلام.

۸۵: سأل محمّدبن مسلم اباجعفر علیه السلام: عن العزل، قال: الماء للرّجل یصرفه حیث یشاء.

«الفقیه، ج۳، ص۴۳۲، ح۴۴۹۴».

۸۶: سعدبن عبد اللّه ـ في بصائر الدّرجات ـ عن محمّدبن الحسين‌بن ابی‌الخطاب و الحسن‌بن موسی الخشّاب و محمّدبن عیسی‌بن عبید عن علیّ‌بن اسباط عن یونس‌بن عبد الرّحمن عن اسحاق‌بن عمّار عن ابی‌بصیر عن ابی‌عبداللّه عليه السلام قال: قلت له:

ما تقول فی العزل؟ فقال: «کان علیّ عليه السلام لایعزل، و امّا انا فأعزل». فقلت: هذا خلاف! فقال ما ضرّ داوود ان خالفه سلیمان؛ و اللّه یقول: «ففهمناها سلیمان».

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۵۰، ح ۲۵۲۷۷، باب ۷۵».

۸۷: قال المفضّل للصّادق عليه السلام:...

انّ من عزل بنطفته عن زوجته فدية النّطفة عشرة دنانیر کفارة؛ و انّ من شرط المتعة انّ ماء الرّجل یضعه حیث یشاء من المتمتّع بها، فاذا وضعه فی الرّحم فخلق منه ولد کان لاحقا بأبیه.

«البحار، ج ۱۰۳، ص ۳۰۵، ح ۱۱، باب ۹».

مآخذ اخری: البحار، ج ۵۳، ص ۳۲، ح ۱، باب ۲۸، اقول: روی فی بعض مؤلّفات اصحابنا عن الحسین‌بن حمدان عن محمّدبن اسماعیل و علیّ‌بن عبد اللّه الحسنی عن ابی‌شعیب و محمّدبن نصیر عن عمروبن الفرات عن محمّدبن المفضّل عن المفضّل‌بن عمر... .

۸۸: دعائم الاسلام عن جعفربن محمّد[1] عليه السلام انّه قال:

الوأد الخفیّ ان یجامع الرّجل المرأة، فاذا احسّ الماء نزعه منها فأنزله فیما سواها، فلاتفعلوا ذلک، فقد نهی رسول اللّه صلى الله عليه وآله ان یعزل عن الحرّة الاّ باذنها.

«المستدرک، ج ۱۴، ص ۲۳۳، ح ۱۶۵۸۴، باب ۵۷».

۸۹: الدّرّ المنثور: عن ابی‌سعید الخدری قال:

سمعت النّبیّ صلى الله عليه وآله سئل عن العزل، فقال: لا علیکم ان تفعلوا؛ ان یکن ممّا اخذ اللّه منها المیثاق فکانت علی الصّخرة نفخ فیه الرّوح.

«البحار، ج ۶۰، ص ۳۸۲، ح ۱۰۶، ب ۴۱».

۹۰: الدّروع الواقیة: فیما نذکره من الرّوایة الثّانیة... مرویّة عن علیّ عليه السلام....

الیوم التّاسع (من الشّهر الدّعاء فیه):... اللّهمّ لک الحمد بالاسلام، و لک الحمد بالقرآن، و لک

---

۱ - فی المصدر: «عن علیّ علیه السّلام».

الحمد بالأهل و المال و الولد، و لک الحمد بالمعافاة و الشّکر. اللّهمّ لک الحمد، و منک بدء الحمد، و الیک یعود الحمد، لا شریک لک.

«البحار، ج۹۷، ص۱۹۶، ح۳، باب۱».

۹۱: روی الحسین‌بن سعید عن ابن ابی‌عمیر عن محمّدبن ابی‌حمزة و حسین الرّواسی عن اسحاق‌بن عمّار قال:
قلت لأبی‌الحسن علیه السلام: المرأة تخاف الحبل فتشرب الدّواء فتلقی ما فی بطنها؟ فقال: لا. فقلت: انّما هو نطفة؛ قال: انّ اوّل ما یخلق، نطفة.

«الفقیه، ج۴، ص۱۷۱، ح۵۳۹۴».

مآخذ اخری: المستدرک، ج۱۸، ص۲۱۸، ح۲۲۵۵۰، باب۷، نقلا عن کتاب حسین‌بن عثمان‌بن شریک عن اسحاق‌بن عمّار.

۹۲: روی طلحة‌بن زید عن جعفربن محمّد عن ابیه علیه السلام:
فی امرأة حبلی شربت دواء فأسقطت، قال: تکفّر عنه.

«الفقیه، ج۳، ص۳۷۳، ح۴۳۰۹، باب۲».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۲، ص۳۷۴، ح۲۸۸۱۷، باب۱۱، نقلا عن الفقیه.

۹۳: احمدبن محمّدبن عیسی عن محمّدبن عیسی عن عبد اللّه‌بن المغیرة، و عن محمّدبن الحسن الصّفّار عن محمّدبن الحسین‌بن ابی‌الخطّاب عن محمّدبن اسماعیل عن صالح‌بن عقبة عن یونس الشّیبانی قال:
قلت لأبی‌عبد اللّه علیه السلام فان خرجت فی النّطفة قطرة دم؟ قال: القطرة عشر النّطفة، فیها اثنان و عشرون دینارا؛ قال: قلت: فان قطرت قطرتین؟ قال: اربعة و عشرون دینارا؛ قال: قلت: فان قطرت ثلاث؟ قال: ستّة و عشرون دینارا؛ قلت: فأربع؟ قال: فثمان و عشرون دینارا، و فی خمسه ثلاثون، و ما زاد علی النّصف فعلی حساب ذلک حتّی یصیر علقة، فاذا صار علقة ففیها اربعون. فقال له ابوشبل و اخبرنا ابوشبل قال حضرت یونس و ابوعبداللّه علیه السلام یخبره بالدّیات، قال: قلت: فانّ النّطفة خرجت متخضخضة بالدّم، قال: فقال لی: فقد علقت ان کان دم صاف ففیها اربعون دینارا، و ان کان دم اسود فلا شیء علیه الاّ التّعزیر، لأنّه ما کان من دم صاف فذلک للولد، و ما کان من دم اسود فان ذلک من الجوف، قال ابوشبل فانّ العلقة صار فیها شبه العروق من لحم، قال: اثنین و اربعین دینارا العشر؛ قال: قلت: فانّ عشر الأربعین اربعة، فقال: لا انّما هو عشر المضغة، لأنّه انّما ذهب عشرها، فکلّما زادت، زید حتّی تبلغ السّتّین؛ قال: قلت: فان رایت فی المضغة شبه العقدة عظما یابسا؟ قال: فذلک عظم، کذلک اوّل ما یبتدیء العظم

فیبتدیء بخمسة اشهر ففیه اربعة دنانیر، فان زاد فزد اربعة اربعة حتّی یتمّ الثّمانین؛ قال: قلت: و کذلک اذا کسی العظم لحما؟ قال ﷺ: کذلک؛ قال: قلت: فاذا وکزها فسقط الصّبیّ و لایدری أ حیّ کان او لا؟ قال: هیهات یا اباشبل اذا مضت الخمسة اشهر فقد صارت فیها الحیاة، و قد استوجب الدّیة.

«التّهذیب، ج ۱۰، ص۲۸۳، ح۷، باب۴».

مآخذ اخری: الکافی، ج۷، ص۳۴۵، ح ۱۱، محمّدبن یحیی عن محمّدبن الحسین عن محمّدبن اسماعیل... . الوسائل، ج۲۹، ص۳۱۵، ح ۳۵۶۷۹، باب۱۹، نقلا عن الکافی. المستدرک ج۱۸، ص۳۶۵، ح۲۲۹۶۸، نقلا عن المقنع للصّدوق. البحار، ج ۶۰، ص۳۵۵، ح۳۹، باب۴۱؛ و ج۱۰۴، ص۴۲۴، ح۲، باب۳، نقلا عن تفسیر علیّ‌بن ابراهیم... فحدّثنی بذلک ابی عن سلیمان‌بن خالد عن ابی‌عبداللّه ﷺ قال...؛ و نقلا عن الکافی.

۹۴: دعائم الاسلام، عن امیر المؤمنین و ابی‌جعفر و ابی‌عبداللّه ﷺ انّهم قالوا:

الجنین علی خمسة اجزاء، ففی کلّ جزء منها جزء من الدّیة، فللنّطفة عشرون دینارا؛ لو انّ امرأة ضربت فأسقطت نطفة قبل ان تتغیّر کان فیها عشرون دینارا؛ و فی العلقة اربعون دینارا، و فی المضغة ستّون دینارا، و فی العظم ثمانون دینارا، فاذا کسی لحما و کمل خلقه فهو مأة دینار و هی الغرة، فان نشأ فیه الرّوح ففیه الدّیة کاملة، و هذا قول اللّه عزّ و جلّ: «و لقد خلقنا الأنسان من سلالة من طین ثمّ جعلناه نطفة فی قرار مکین» الی قوله «ثمّ انشأناه خلقا آخر فتبارک اللّه احسن الخالقین».

«المستدرک، ج۱۸، ص۳۰۷، ح ۲۲۸۱۰، باب۱۶».

مآخذ اخری: المستدرک، ج۱۸، ص۳۶۷، ح ۲۲۹۷۲، باب ۲۰، نقلا عن دعائم الاسلام.

۹۵: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن النّوفلی عن السّکونی عن ابی‌عبداللّه ﷺ قال:

قضی رسول اللّه ﷺ فی جنین الهلالیّة حیث رمیت بالحجر فألقت ما فی بطنها غرّة عبد او امة.

«الکافی، ج۷، ص۳۴۴، ح۷».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۹، ص۳۱۹، ح ۳۵۶۸۶، باب ۲۰، نقلا عن محمّد ابن

الحسن الطّوسی. التّهذیب، ج ۱۰، ص۲۸٦، ح ۱۱، باب۴، باسناده عن علیّ‌بن ابراهیم. الاستبصار، ج۴،ص ۳۰۰، ح۵، باب۱۷۹، کالتّهذیب.

۹٦ : الجعفریّات: اخبرنا عبد اللّه اخبرنا محمّد حدّثنی موسی قال: حدّثنا ابی عن ابیه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابیه عن جدّه عن علیّ عليه‌السلام:

انّه قضی فی الرّجل یضرب المرأة فتسقط علقة، فقضی بربع دیة الغرة، و ان کانت مضغه فنصف دیه الغرة، و ان کانت سقطا کاملا استبان قضی فیه بغرّة عبد او امة.

«المستدرک، ج۱۸، ص۳٦۵، ح ۲۲۹٦۹، باب ۲۰».

۹۷ : علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن عبد اللّه‌بن سنان عن رجل عن ابی‌جعفر عليه‌السلام قال:

قلت له: الرّجل یضرب المرأة فتطرح النّطفة قال علیه عشرون دینارا، فان کانت علقة فعلیه اربعون دینارا، و ان کانت مضغة فعلیه ستّون دینارا، و ان کان عظما فعلیه الدّیة.

«الکافی، ج۷، ص ۳۴۴، ح۸».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۹، ص۳۱۳، ح۳۵٦۷۵، باب۱۹، نقلا عن الکافی.
المستدرک ج۱۸، ص۳٦۴، ح۲۲۹٦۷، نقلا عن احمدبن محمّدبن عیسی فی نوادره.

۹۸ : الارشاد للمفید: و جاءه رجل فقال:

یا امیر المؤمنین انّه کان بین یدی تمر فبدرت زوجتی فأخذت منه واحدة فألقتها فی فیها فحلفت انّها لا تأکلها و لا تلفظها، فقال عليه‌السلام: تأکل نصفها و ترمی نصفها و قد تخلصت من یمینک. و قضی عليه‌السلام فی رجل ضرب امراة فألقت علقة انّ علیه دیتها اربعین دینارا، و تلا قوله عزّ و جلّ: «و لقد خلقنا الأنسان من سلالة من طین ثمّ جعلناه نطفة فی قرار مکین ثمّ خلقنا النّطفة علقة فخلقنا العلقة مضغة فخلقنا المضغة عظاما فکسونا العظام لحما ثمّ انشأناه خلقا آخر فتبارک اللّه احسن الخالقین». ثمّ قال: فی النّطفة عشرون دینارا، و فی العلقة اربعون دینارا، و فی المضغة ستّون دینارا، و فی العظم قبل ان یستوی خلقا ثمانون دینارا، و فی الصّورة قبل ان تلجها الرّوح مأة دینارا، و اذا ولجتها الرّوح کان فیه الف دینار.

«البحار، ج ۴۰، ص۲٦٦، ح۳۵، باب۹۷».

۹۹ : فقه الرّضا عليه‌السلام:

اعلم یرحمک اللّه انّ اللّه عزّ و جلّ جعل فی القصاص حیاة طولا منه و رحمة لئلاّ یتعدّی

النّاس حدود اللّه فيتفانون فجعل فى النّطفة اذا ضرب الرّجل المرأة و القتها عشرين دينارا، فان القت مع النّطفة قطرة دم جعل لتلک القطرة دينارين، ثمّ لكل قطرة ديناران الى تمام اربعين دينارا، و هى العلقة فان القت علقة و هى قطعة دم مجتمعة مشبكة فعليه اربعون دينارا، ثمّ فى المضغة ستّون دينارا، ثمّ فى العظم المكتسى لحما ثمانون دينارا، ثمّ للصورة و هى الجنين مأة دينارا، فاذا ولد المولود و استهلّ و استهلاله بكاؤه فديته اذا قتل متعمّدا الف دينار، او عشرة الف درهم، و الأنثى خمسة الف درهم، اذ كان لا فرق بين دية المولود و الرّجل. فاذا قتل الرّجل المرأة و هى حامل متمّ و لم‌تسقط ولدها و لم‌يعلم ذكر هو او انثى فديته سوى ديتها نصفان نصف دية الذّكر و نصف دية الأنثى.

«البحار، ج۱۰۴، ص۴۲۶، ح۶، باب۳».

مآخذ اخرى: المستدرک ج۱۸، ص۳۶۳، ح۲۲۹۶۵، باب۱۹، نقلا عن فقه الرّضا عليه‌السلام.

۱۰۰: علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن محمّدبن حفص عن الحسين‌بن خالد قال:

سألت اباالحسن عليه‌السلام فقلت:... قال دية الجنين اذا ضربت امّه فسقط من بطنها قبل ان تنشأ فيه الرّوح مأة دينار و هى لورثته.

«التّهذيب، ج۱۰، ص۲۷۳، ح۱۸، باب۴».

مآخذ اخرى: الاستبصار، ج۴، ص۲۹۸، ح۹، باب۱۷۸، باسناده عن محمّدبن علىّ‌بن محبوب عن محمّدبن الحسين عن محمّدبن اشيم عن الحسين‌بن خالد. الفقيه، ج۴، ص۱۵۷، ح۵۳۵۵، باب۲، باسناده عن الحسين‌بن خالد عن ابى‌الحسن موسى عليه‌السلام. البحار، ج۱۰۴، ص۳۶۵، ح۱، باب۱۳، و ص۴۲۵، ح۴، باب۳، نقلا عن العلل، عن ابيه عن محمّد العطّار عن الأشعرى عن ابن هاشم عن عمربن عثمان عن بعض اصحابنا عن الحسين‌بن خالد عن ابى‌الحسن عليه‌السلام.

۱۰۱: روى الحسين‌بن سعيد عن محمّدبن الفضيل قال:

سألت اباالحسن عليه‌السلام عن لصّ دخل على امراة حبلى فوقع عليها فألقت ما فى بطنها فوثبت عليه المرأة فقتلته، قال: يطلّ دم اللّصّ و على المقتول دية سخلتها.

«الفقيه، ج۴، ص۱۴۶، ح۵۳۲۴».

مآخذ اخرى: الفقيه، ج۴، ص۱۱۹، ح۵۲۴۳، باب۲، باسناده عن محمّدبن سهل‌بن اليسع عن ابيه عن الحسين‌بن مهران عن ابى‌عبداللّه عليه‌السلام قال: سألته... .

۱۰۲ : الخصال و امالی الصّدوق: ابن الولید عن الصّفّار عن ابن معروف عن ابن مهزیار عن فضّالة عن ابان عن محمّدبن مسلم عن ابی‌جعفر الباقر عليه السلام قال:

بعث رسول اللّه صلى الله عليه وآله خالدبن الولید الی حیّ یقال لهم بنوالمصطلق من بنی جذیمة و کان بینهم و بینه و بین بنی مخزوم احنّة فی الجاهلیّة [فلما ورد علیهم] کانوا قد اطاعوا رسول اللّه صلى الله عليه وآله و اخذوا منه کتابا، فلمّا ورد علیهم خالد امر منادیا فنادی بالصّلاة فصلّی و صلّوا، فلمّا کان صلاة الفجر امر منادیه فنادی فصلّی و صلّوا، ثمّ امر الخیل فشنّوا فیهم الغارة، فقتل و اصاب، فطلبوا کتابهم فوجدوه فأتوا به النّبیّ صلى الله عليه وآله و حدّثوه بما صنع خالدبن الولید فاستقبل صلى الله عليه وآله القبلة ثمّ قال: اللّهمّ انّی ابرء الیک ممّا صنع خالدبن الولید؛ قال: ثمّ قدّم علی رسول اللّه صلى الله عليه وآله تبر و متاع فقال لعلیّ عليه السلام: یا علیّ ائت بنی جذیمة من بنی‌المصطلق فأرضهم ممّا صنع خالد، ثمّ رفع صلى الله عليه وآله قدمیه فقال: یا علی اجعل قضاء اهل الجاهلیة تحت قدمیک. فأتاهم علیّ عليه السلام فلمّا انتهی الیهم حکم فیهم بحکم اللّه؛ فلمّا رجع الی النّبیّ صلى الله عليه وآله قال: یا علیّ اخبرنی بما صنعت؛ فقال: یا رسول اللّه عمدت فأعطیت لکلّ دم دیة و لکلّ جنین غرّة و لکلّ مال مالا، و فضلت معی فضلة، فأعطیتهم لمیلغة کلابهم و حبلة رعاتهم، و فضلت معی فضلة، فأعطیتهم لروعة نسائهم و فزع صبیانهم، و فضلت معی فضلة، فأعطیتهم لما یعلمون و لما لایعلمون، و فضلت معی فضلة، فأعطیتهم لیرضوا عنک یا رسول اللّه. فقال صلى الله عليه وآله: یا علیّ اعطیتهم لیرضوا عنّی رضی اللّه عنک؛ یا علیّ انّما انت منّی بمنزلة هارون من موسی الاّ انّه لا نبیّ بعدی.

«البحار، ج ۲۱، ص ۱۴۲، ح ۵».

۱۰۳ : محمّدبن الحسن باسناده عن الحسن‌بن محبوب عن ابی‌ایّوب عن سلیمان‌بن خالد عن ابی‌عبداللّه عليه السلام:

انّ رجلا جاء الی النّبیّ صلى الله عليه وآله و قد ضرب امراة حبلی فأسقطت سقطا میّتا، فأتی زوج المرأة الی النّبیّ صلى الله عليه وآله فاستعدی علیه، فقال الضّارب: یا رسول اللّه ما اکل و لا شرب و لا استهلّ و لا صاح و لا استبش (استبشر)؛ فقال النّبیّ صلى الله عليه وآله انّک رجل سجّاعة فقضی فیه رقبة.

«الوسائل، ج ۲۹، ص ۳۱۹، ح ۳۵۶۸۷، باب ۲۰».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۱۰، ص ۲۸٦، ح ۱۳، باب ۴. الاستبصار، ج ۴، ص ۳۰۰، ح ۷، باب ۱۷۹، کالتّهذیب.

۱۰۴ : محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن الحسن‌بن محبوب عن ابی‌ولّاد عن ابی‌مریم الأنصاریّ عن ابی‌جعفر عليه السلام قال:

اتی رسول اللّه ﷺ برجل قد ضرب امراة حاملا بعمود الفسطاط فقتلها، فخيّر رسول اللّه ﷺ اولياءها ان يأخذوا الدّية خمسة آلاف درهم، ووصيف او وصيفة للّذی فی بطنها، او يدفعوا الی اولياء القاتل خمسة [آلاف درهم] و يقتلوه.

«الكافی، ج۷، ص ۳۰۰، ح۹».

مآخذ اخری: التهذيب، ج ۱۰، ص ۱۸۱، ح ۵، باب ۴، باسناده عن احمدبن محمّد عن الحسن‌بن محبوب مثله. الوسائل، ج ۲۹، ص ۸۲، ح ۳۵۲۰۴، باب ۳۳، نقلا عن الكافی.

۱۰۵: احمدبن محمّد العاصمی عن علیّ‌بن الحسن الميثمی عن علیّ‌بن اسباط عن عمّه يعقوب‌بن سالم عن ابی‌عبداللّه عليه السلام قال:

كانت امرأة بالمدينة تؤتی، فبلغ ذلک عمر فبعث اليها فروّعها و امر ان يجاء بها اليه ففزعت المرأة فأخذها الطّلق فانطلقت الی بعض الدّور فولدت غلاما فاستهلّ الغلام ثمّ مات فدخل عليه من روعة المرأة و من موت الغلام ما شاء اللّه، فقال له بعض جلسائه: يا امير المؤمنين ما عليک من هذا شیء، و قال بعضهم: و ما هذا؟ قال: سلوا اباالحسن عليه السلام؛ فقال لهم ابوالحسن عليه السلام: لئن كنتم اجتهدتم ما اصبتم، و لئن كنتم قلتم برأيكم لقد اخطأتم؛ ثمّ قال: عليک دية الصّبی.

«الكافی، ج۷، ص۳۷۴، ح۱۱».

۱۰۶: علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن فضّال و محمّدبن عيسی عن يونس جميعا قالا:

عرضنا كتاب الفرائض عن امير المؤمنين عليه السلام علی ابی‌الحسن عليه السلام فقال: هو صحيح؛ و كان ممّا فيه انّ امير المؤمنين عليه السلام جعل دية الجنين مأة دينار و جعل منیّ الرّجل الی ان يكون جنينا خمسة اجزاء، فاذا كان جنينا قبل ان يلج الرّوح فيه مأة دينار، و ذلک انّ اللّه عزّ و جلّ خلق الأنسان من سلالة و هی النّطفة فهذا جزء، ثمّ علقة فهو جزءان ثمّ مضغة ثلاثة اجزاء ثمّ عظم فهی اربعة اجزاء ثمّ يكسی لحما حينئذ ثمّ جنينا فكملت له خمسة اجزاء مأة دينار، و المأة دينار خمسة اجزاء، فجعل للنّطفة خمس المأة عشرين دينارا، و للعلقة خمسی المأة اربعين دينارا، و للمضغة ثلاثة اخماس المأة ستّين دينارا، و للعظم اربعة اخماس المأة ثمانين دينارا، فاذا انشیء فيه خلق آخر و هو الرّوح، فهو حينئذ نفس الف دينار كاملة ان كان ذكرا، و ان كان انثی فخمسمأة دينار. و ان قتلت امراة و هی حبلی، فتمّ فلم تسقط ولدها، و لم‌يعلم أ ذكر هو ام

انثى، و لم‌یعلم أ بعدها مات ام قبلها، فدیته نصفان نصف دیة الذّکر و نصف دیة الأنثی، و دیة المرأة کاملة بعد ذلک، و ذلک ستّه اجزاء من الجنین. و افتی ﷺ فی منیّ الرّجل یفزع عن عرسه فعزل عنها الماء و لم‌یرد ذلک، نصف خمس المأة، عشرة دنانیر، و ان افرغ فیها عشرین دینارا، و قضی فی دیة جراح الجنین من حساب المأة، علی ما یکون من جراح الذّکر و الأنثی، الرّجل و المرأة کاملة، و جعل له فی قصاص جراحته و معقلته علی قدر دیته و هی مأة دینار.

«التّهذیب، ج ۱۰، ص ۲۸۵، ح ۹؛ و ص ۲۹۵، ح ۲۶».

۱۰۷: روی الحسن‌بن علیّ‌بن فضّال عن ظریف‌بن ناصح عن عبداللّه‌بن ایوب، قال: حدّثنی الحسین الرّواسی عن ابن ابی‌عمیر الطّبیب (ابن ابی‌عمر الطّبیب) قال:

عرضت هذه الرّوایه علی ابی‌عبداللّه ﷺ، فقال: «نعم، هی حقّ، و قد کان امیر المؤمنین ﷺ یأمر عمّاله بذلک». قال:... جعل دیة الجنین مأة دینار، و جعل دیة منیّ الرّجل الی ان یکون جنینا خمسة اجزاء فاذا کان جنینا قبل ان تلجه الرّوح مأة دینار و جعل للنّطفة عشرین دینارا، و هو الرّجل یفرغ عن عرسه فیلقی نطفته و هی لا ترید ذلک، فجعل فیها امیر المؤمنین ﷺ عشرین دینارا الخمس، و للعلقة خمس ذلک اربعین دینارا، و ذلک للمرأة ایضا تطرق او تضرب فتلقیه، ثمّ للمضغة ستّین دینارا اذا طرحته ایضا فی مثل ذلک، ثمّ للعظم ثمانین دینارا، اذا طرحته المرأة، ثمّ للجنین ایضا مأة دینار، اذا طرقهم عدوّ فأسقطت النّساء فی مثل هذا، و اوجب علی النّساء ذلک من جهة المعقلة مثل ذلک، فاذا ولد المولود و استهلّ ـ و هو البکاء ـ فبیّتوا بهم فقتلوا الصّبیان، ففیهم الف دینار، للذکر و الأنثی علی مثل هذا الحساب علی خمسمأة دینار؛ و امّا المرأة اذا قتلت و هی حامل متمّ و لم‌یسقط ولدها، و لم‌یعلم هو ذکر ام انثی و لم‌یعلم بعدها مات او قبلها فدیته نصفین، نصف دیة الذّکر و نصف دیة الأنثی، و دیة المرأة کاملة بعد ذلک؛ و افتی فی منیّ الرّجل یفزع عن عرسه فیعزل عنها الماء و لم‌ترد ذلک، نصف خمس المأة من دیة الجنین عشرة دنانیر، و ان افرغ، فیها عشرون دینارا؛ و جعل فی قصاص جراجته و معقلته علی قدر دیته، و هی مأة دینار؛ و قضی فی دیة جراح الجنین من حساب المأة علی ما یکون من جراح الرّجل و المرأة کاملة.

«الفقیه، ج ۴، ص ۷۵، ح ۵۱۵۰، باب ۲».

و فی التّهذیب: و جعل فی الرّوح و الجنین و الأشفار و الشّلل و الأعضاء و الأبهام، لکلّ جزء ستّة فرائض، جعل دیة الجنین مأة دینار و جعل منیّ الرّجل الی ان یکون جنینا خمسة اجزاء، فاذا

كان جنينا قبل ان تلجه الرّوح مأة دينار فجعل للنّطفة عشرين دينارا.

مآخذ اخرى: التّهذيب ج ۱۰، ص۲۹۵، ح۲۶، باب۴: محمّدبن الحسن‌بن الوليد عن محمّدبن الحسن الصّفّار عن احمدبن محمّدبن عيسى عن الحسن‌بن علىّ‌بن فضّال عن ظريف‌بن ناصح؛ و روى احمدبن محمّدبن يحيى عن العبّاس‌بن معروف عن الحسن‌بن علىّ‌بن فضّال عن ظريف‌بن ناصح؛ و علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن فضّال عن ظريف‌بن ناصح؛ و سهل‌بن زياد عن الحسن‌بن ظريف عن ابيه ظريف‌بن ناصح؛ و رواه محمّدبن الحسن بن الوليد عن احمدبن ادريس عن محمّدبن حسّان الرّازى عن اسماعيل‌بن جعفر الكندى عن ظريف‌بن ناصح قال: حدّثنى رجل يقال له عبد اللّه‌بن ايّوب، قال: حدّثنى ابو عمرو المتطبّب، قال: عرضت هذه الرّواية على ابى‌عبداللّه عليه السلام ... و روى علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن فضّال و محمّدبن عيسى عن يونس جميعا عن الرّضا عليه السلام قال: عرضنا عليه الكتاب فقال: هو نعم حقّ و قد كان امير المؤمنين عليه السلام يأمر عمّاله بذلك. المستدرك، ج۱۸، ص۳۶۲، ح۲۲۹۶۳، باب۱۹، نقلا عن ظريف‌بن ناصح فى كتاب الدّيات؛ و زاد فيه: «و قضى عليه السلام فى جراح الجنين من حساب المأة على ما يكون من جراح الرّجل و المرأة كاملة». البحار، ج ۶۰، ص۳۵۴، ح۳۷، باب۴۱، نقلا عن الكافى. الاستبصار، ج۴، ص۲۹۹، ح۳، باب۱۷۹. الكافى، ج۷، ص ۳۳۰، ح۱؛ و ص۳۴۲، ح۱، عن علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن فضّال و محمّدبن عيسى عن يونس جميعا قالا: عرضنا كتاب الفرائض عن امير المؤمنين عليه السلام على ابى‌الحسن الرّضا عليه السلام فقال: هو صحيح؛ و بهذا الاسناد عن امير المؤمنين عليه السلام. و عن عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد عن الحسن‌بن ظريف عن ابيه ظريف‌بن ناصح قال: حدّثنى رجل يقال له عبداللّه‌بن ايّوب قال: حدّثنى ابو عمرو المتطبّب قال: عرضته على ابى‌عبداللّه عليه السلام، قال: افتى امير المؤمنين عليه السلام فكتب النّاس فتياه و كتب به امير المؤمنين الى امرائه و رؤوس اجناده. الوسائل، ج۲۹، ص۳۱۲، ح۳۵۶۷۴، باب۱۹، نقلا عن الكافى.

۱۰۸: الحسن‌بن محبوب عن ابى‌ايّوب عن سليمان‌بن خالد قال:

سألت اباعبداللّه عليه السلام عن رجل ضرب ابنته و هى حامل، فطرحت ولدها، فاستعدى زوج المرأة

على ابيها، فقالت المرأة: ان كان لهذا السّقط دية فانّ ميراثى منه هبة لأبى. فقال: يجوز لأبيها ما جعلت له من حظّها. قال: و يؤدّى ابوها الى زوجها ثلثى دية السّقط.

«التّهذيب، ج ۱۰، ص۲۳۷، ح ۱۹، باب۴».

۱۰۹ : محمّدبن يحيى عن محمّدبن الحسين عن محمّدبن اسماعيل عن صالح‌بن عقبة عن سليمان‌بن صالح عن ابى‌عبدالله عليه السلام:

فى النّطفة عشرون دينارا، و فى العلقة اربعون دينارا، و فى المضغة ستّون دينارا، و فى العظم ثمانون دينارا، فاذا كسى اللّحم فمأة دينار، ثمّ هى ديته حتّى يستهلّ فاذا استهلّ فالدّية كاملة.

«الكافى، ج۷، ص۳۴۵، ح ۹».

مآخذ اخرى: الوسائل ج۲۹، ص۳۱۳، ح۳۵۶۷۶، باب۱۹، نقلا عن الكافى؛ و عن الصّدوق باسناده عن محمّدبن اسماعيل‌بن بزيع. التّهذيب ج ۱۰، ص۲۸۱، ح ۲، باب۴، باسناده عن محمّدبن يحيى. الاستبصار، ج ۴، ص۲۹۹،ح ۱، باب۱۷۹، كالتّهذيب.

۱۱۰ : احمد[۱] عن العبّاس عن ابن بكير عن حمران عن زرارة عن ابى‌جعفر عليه السلام قال:

قضى علىّ عليه السلام فى امرأة زنت فحبلت فقتلت ولدها سرّا، فأمر بها فجلّدها مأة جلدة ثمّ رجمت، و كان اوّل من رجمها.

«الاستبصار، ج ۴، ص ۲۰۱، ح ٦، باب۱۱۷».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج ۱۰، ص۵، ح۱۵، باب۴، كالاستبصار. المستدرک، ج۱۸، ص ۴۰، ح۲۱۹۵٦، باب۱ و ص٦۹، ح ۲۲۰۷۰، باب۳۳، نقلا عن احمدبن محمّدبن عيسى فى نوادره عن ابيه.

۱۱۱ : محمّدبن يعقوب عن علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن محبوب عن علىّ‌بن ابى‌حمزة عن ابى‌بصير عن عمران‌بن ميثم او صالح‌بن ميثم عن ابيه قال:

اتت امرأة مجحّ امير المؤمنين عليه السلام فقالت: يا امير المؤمنين انى زنيت فطهّرنى طهّرک الله، فانّ عذاب الدّنيا ايسر من عذاب الآخرة الّذى لا ينقطع، فقال لها: «مما اطهرک؟» فقالت: انّى زنيت. فقال لها: «و ذات بعل انت اذ فعلت ما فعلت ام غير ذلک؟» قالت: بل ذات بعل. فقال لها:

---

۱ - هو احمدبن محمّدبن عيسى الأشعرى؛ و العبّاس هو عبّاس‌بن عامر.

«أ فحاضرا كان بعلك اذ فعلت ما فعلت ام غائبا كان عنك؟» قالت: بل حاضرا. فقال لها: «انطلقى فضعى ما فى بطنك ثمّ ائتنى اطهّرک». فلمّا ولت عنه المرأة فصارت حيث لا يسمع كلامه قال: «اللّهمّ انّها شهادة». فلم تلبث ان اتته فقالت: قد وضعت فطهّرنى، قال: فتجاهل عليها فقال:... «فانطلقى فارضعيه حولين كاملين كما امرک اللّه» قال: فانصرفت المرأة فلمّا صارت منه حيث لا تسمع كلامه قال: «اللّهمّ انّهما شهادتان. قال: فلمّا مضى الحولان اتت المرأة فقالت: قد ارضعته حولين فطهّرنى يا امير المؤمنين فتجاهل عليها و قال:... «فانطلقى فاكفليه حتّى يعقل ان يأكل و يشرب و لا يتردى من سطح و لا يتهوّر فى بئر» قال: فانصرفت و هى تبكى فلمّا ولت فصارت حيث لا تسمع كلامه قال: «اللّهمّ هذه ثلاث شهادات...».

«الوسائل، ج۲۸، ص۱۰۳، ح۳۴۳۲۷، باب۱۶».

مآخذ اخرى: البحار، ج۷۹، ص۴۵، ح۳۲، باب ۷۰، نقلا عن المحاسن، عن ابيه عن علىّ‌بن ابى‌حمزة مثله. الكافى، ج۷، ص۱۸۵، ح۱. الفقيه، ج۴، ص۳۲، ح۵۰۱۸، باب۲، مرسلا.

۱۱۲ : محمّدبن محمّد المفيد ـ فى الأرشاد ـ عن امير المؤمنين عليه‌السلام:

انّه قال لعمر ـ و قد اتى بحامل قد زنت فأمر برجمها ـ فقال له على عليه‌السلام: «هب لک سبيل عليها، اىّ سبيل لک على ما فى بطنها و اللّه يقول و لا تزر وازرة وزر اخرى؟» فقال عمر: لا عشت لمعضلة لا يكون لها ابوالحسن، ثمّ قال: فما اصنع بها يا اباالحسن؟ قال: «احتط عليها حتّى تلد فاذا ولدت و وجدت لولدها من يكفله فأقم الحدّ عليها».

«الوسائل، ج۲۸، ص۱۰۸، ح۳۴۳۳۳، باب۱۶».

۱۱۳ : الجعفريّات: اخبرنا عبد اللّه‌بن محمّد، قال: اخبرنا محمّدبن محمّد، قال: حدّثنى موسى‌بن اسماعيل، قال: حدّثنا ابى عن ابيه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابيه عن علىّ عليه‌السلام قال:

ليس على الحبلى حدّ حتّى تضع و لا على النّفساء حتّى تطهر.

«المستدرک، ج۲، ص۴۹، ح۱۳۷۱، باب۴».

مآخذ اخرى: نفس المصدر، ج۱۸، ص۱۷، ح۲۱۸۷۵، باب ۱۱؛ و ص۱۸، ح۲۱۸۷۹، نقلا عن دعائم الاسلام.

۱۱۴ : الكافى: العدّة عن البرقى عن ابيه و عمروبن عثمان جميعا عن هارون‌بن الجهم عن محمّدبن مسلم قال:

سمعت اباجعفر و اباعبداللّه عليهما‌السلام يقولان: بينا الحسن‌بن على عليه‌السلام فى مجلس امير المؤمنين

صلوات اللّه عليه، اذ اقبل قوم فقالوا: يا بامحمّد اردنا امير المؤمنين، قال: «و ما حاجتكم؟» قالوا: اردنا ان نسأله عن مسألة، قال: «و ما هى تخبرونا بها؟» فقالوا: امرأة جامعها زوجها، فلمّا قام عنها قامت بحموتها فوقعت على جارية بكر فساحقتها، فألقت النّطفة فيها فحملت، فما تقول فى هذا؟ فقال الحسن عليه السلام: «معضله و ابوالحسن لها، و اقول، فان اصبت فمن اللّه ثمّ من امير المؤمنين، و ان اخطات فمن نفسى، فأرجو ان لا اخطىء ان شاء اللّه: يعمد الى المرأة فيؤخذ منها مهر الجارية البكر فى اوّل وهلة، لأنّ الولد لا يخرج منها حتّى يشقّ فتذهب عذرتها، ثمّ ترجم المرأة لأنّها محصنة، و ينتظر بالجارية حتّى تضع ما فى بطنها، و يرد الى ابيه صاحب النّطفة ثمّ تجلد الجارية الحدّ». قال: فانصرف القوم من عند الحسن فلقوا امير المؤمنين عليه السلام؛ فقال: «ما قلتم لأبى محمّد و ما قال لكم؟» فأخبروه؛ فقال: «لو انّنى المسؤول ما كان عندى فيها اكثر ممّا قال ابنى».

«البحار، ج۴۳، ص۳۵۲، ح ۳۰، باب۱۶».

مآخذ اخرى: الكافى، ج۷، ص۲۰۲، ح۱، بالاسناد المذكور.

۱۱۵ : محمّدبن علىّبن محبوب عن محمّدبن الحسين عن ابراهيمبن عقبة عن عمروبن عثمان عن ابىعبداللّه عليه السلام قال:

اتى قوم امير المؤمنين عليه السلام يستفتونه، فلم يصيبوه، فقال لهم الحسن عليه السلام: «هاتوا فتياكم، فان اصبت فمن اللّه و من امير المؤمنين عليه السلام، و ان اخطأت فانّ امير المؤمنين عليه السلام من ورائكم». فقالوا: امرأة جامعها زوجها، فقامت بحرارة جماعه فساحقت جارية بكرا، فألقت عليها النّطفة فحملت؛ فقال عليه السلام: «فى العاجل تؤخذ هذه المرأة بصداق هذه البكر، لأنّ الولد لا يخرج حتّى يذهب بالعذرة، و ينتظر بها حتّى تلد و يقام عليها الحدّ، و يلحق الولد بصاحب النّطفة، و ترجم المرأة ذات الزّوج». فانصرفوا فلقوا امير المؤمنين عليه السلام فقالوا: قلنا للحسن و قال لنا الحسن. فقال: «و اللّه لو انّ اباالحسن لقيتم ما كان عنده الاّ ما قال الحسن».

«التّهذيب، ج ۱۰، ص۵۸، ح۴، باب۴».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۸، ص۱۶۹، ح۳۴۴۷۶، باب۳، نقلا عن الطّوسى.

۱۱۶ : احمدبن محمّد عن الحسينبن سعيد عن فضّالةبن ايّوب عن الحسينبن عثمان عن ابن مسكان عن محمّدبن جعفر قال:

قلت لأبىالحسن عليه السلام: انّ امرأتى جعلت على نفسها صوم شهرين، فوضعت ولدها و ادركها

الحبل فلم تقو على الصّوم قال: فلتتصّدق مكان كلّ يوم بمدّ على مسكين.

«الكافی، ج ۴، ص ۱۳۷، ح ۱۱».

مآخذ اخری: الفقیه، ج ۲، ص ۱۴۷، ح ۱۹۹۴، باب ۲، باسناده عن ابن مسكان.

الوسائل، ج ۱۰، ص ۲۱٦، ح ۱۳۲۵۵، باب ۱۷، نقلا عن الفقيه.

۱۱۷: دعائم الاسلام عن علیّ عليه السلام انّه قال:

لمّا انزل اللّه عزّ و جلّ فريضة شهر رمضان و انزل: «و على الّذين يطيقونه فدية طعام مسكين»، اتى الى رسول اللّه صلى الله عليه وآله شيخ كبير يتوكّأ بين رجلين، فقال: يا رسول اللّه هذا شهر مفروض و لا اطيق الصّيام. قال: «اذهب فكل و اطعم عن كلّ يوم نصف صاع، و ان قدرت ان تصوم اليوم و اليومين و ما قدرت فصم». و اتته امرأة فقالت: يا رسول اللّه انّى امرأة حبلى، و هذا شهر رمضان (مفروض)، و انا اخاف على ما فى بطنى ان صمت. فقال لها: «انطلقى فافطرى، و ان اطقت فصومى». و اتته امرأة ترضع، فقالت: يا رسول اللّه هذا شهر مفروض صيامه، و ان صمت خفت ان ينقطع لبنى فيهلك ولدى. فقال: «انطلقى فافطرى فاذا اطقت فصومى».

«البحار، ج ۹٦، ص ۳۲۷، ح ۲۳، باب ۴۲».

مآخذ اخری: المستدرك، ج ۷، ص ۳۸۷، ح ۸۴۸۸، باب ۱۲، نقلا عن دعائم الاسلام.

۱۱۸: محمّدبن مسعود العيّاشى عن رفاعه عن ابىعبداللّه عليه السلام:

فى قوله عزّ و جلّ: «و على الّذين يطيقونه فدية طعام مسكين». قال: المرأة تخاف على ولدها و الشّيخ الكبير.

«الوسائل، ج ۱۰، ص ۲۱۲، ح ۱۳۲۴۷، باب ۱۵».

۱۱۹: محمّدبن عمربن عبد العزيز الكشّى (فى كتاب الرّجال) عن حمدويهبن نصير عن محمّدبن عيسى عن ابن فضّال عن ابن بكير عن محمّدبن مسلم:

انّ امرأة سألته فقالت: لى بنت عروس ضربها الطّلق، فما زالت تطلق ماتت و الولد يتحرّك فى بطنها، و يذهب و يجىء فما اصنع؟ قال: قلت: يا امة اللّه سئل محمّدبن على الباقر عليه السلام عن مثل ذلك، فقال: يشقّ بطن الميّت و يستخرج الولد.

«الوسائل، ج ۲، ص ۴۷۱، ح ۲٦۷٦، باب ۴٦».

مآخذ اخری: البحار، ج ۴۷، ص ۴۱۰، ح ۱۴، باب ۱۲، نقلا عن رجال الكشّى.

۱۲۰: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن بعض اصحابه عن ابی‌عبدالله علیه السلام:

فی المرأة تموت و یتحرّک الولد فی بطنها، أ یشقّ بطنها و یخرج الولد؟ قال: فقال: نعم و یخاط بطنها.

«الکافی، ج۳، ص۲۰۶، ح۱».

۱۲۱: اخبرنی الشّیخ ایّده الله تعالی عن ابی‌القاسم جعفربن محمّد عن محمّدبن یعقوب عن عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد عن اسماعیل‌بن مهران عن علیّ‌بن ابی‌حمزة عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال:

سألته عن المرأة تموت، و یتحرّک الولد فی بطنها، أ یشقّ بطنها و یستخرج ولدها؟ قال: نعم.

«التّهذیب، ج۱، ص۳۴۴، ح۱۷۴، باب۱۳».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۱، ص۳۴۳، ح۱۷۲، باب۱۳، باسناده عن احمدبن محمّد عن الحسن‌بن علیّ‌بن یقطین عن اخیه الحسین عن علیّ‌بن یقطین قال: سألت اباالحسن موسی علیه السلام.

۱۲۲: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن ابیه عن ابن وهب عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

اذا ماتت المرأة و فی بطنها ولد یتحرّک شقّ بطنها، و یخرج الولد. و قال فی المرأة تموت، فی بطنها الولد، فیتخوّف علیها، قال: لابأس ان یدخل الرّجل یده فیقطّعه و یخرجه.

«الکافی، ج۳، ص۱۵۵، ح۳».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۱، ص۳۴۴، ح۱۷۶، باب۱۳، باسناده عن محمّدبن یعقوب. البحار، ج۸۲، ص۱۲، ح۹، باب۱۱، نقلا عن قرب الأسناد عن السّندی‌بن محمّد عن ابی‌البختری عن جعفر عن ابیه عن علیّ علیه السلام.

۱۲۳: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن وهب‌بن وهب عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

اذا ماتت المرأة، و فی بطنها ولد یتحرّک، فیتخوّف علیه، فشقّ بطنها و اخرج الولد. و قال فی المرأة یموت ولدها فی بطنها، فیتخوّف علیها، قال: لابأس ان یدخل الرّجل یده فیقطّعه و یخرجه اذا لم ترفق به النّساء.

«الکافی، ج۳، ص۲۰۶، ح۲».

۱۲۴: فقه الرّضا: قال علیه السلام:

و اذا ماتت المرأة و هی حاملة و ولدها یتحرّک فی بطنها، شقّ بطنها من الجانب الأیسر و اخرج الولد؛ و ان مات الولد فی جوفها، و لم‌یخرج، ادخل انسان یده فی فرجها و قطّع الولد بیده فأخرجه. و روی انّها تدفن مع ولدها اذا مات فی بطنها. و اذا اسقطت المرأة و کان السّقط تامّا غسّل و حنّط و کفّن و دفن؛ و ان لم‌یکن تامّا، فلا یغسّل و یدفن بدمه؛ و حدّ اتمامه، اذا اتی علیه اربع اشهر.

«البحار، ج۸۲، ص۹، ح۸، باب۱۱».

۱۲۵ : قرب الأسناد: السّندی‌بن محمّد البزّاز عن ابی‌البختری عن الصّادق عن ابیه عن علیّ صلوات اللّه علیهم:

فی المرأة یموت، فی بطنها الولد، فیتخوّف علیها، قال: لا بأس ان یدخل الرّجل یده فیقطّعه فیخرجه اذا لم‌ترفق به النّساء.

«البحار، ج۱۰۴، ص۳۶، ح۲۲، باب۳۳».

۱۲۶ : الحسین‌بن محمّد عن معلّی‌بن محمّد عن الحسن‌بن علیّ الوشّاء عن علیّ‌بن میسرة قال: قال ابوعبداللّه عليه‌السلام:

انّ نطفة المؤمن لتکون فی صلب المشرک، فلا یصیبه من الشّرّ شیء حتّی اذا صار فی رحم المشرکة، لم‌یصبها من الشّرّ شیء حتّی تضعه، فاذا وضعته لم‌یصبه من الشّرّ شیء حتّی یجری علیه القلم.

«الکافی، ج۲، ص۱۳، ح۱».

مآخذ اخری: البحار، ج۶۷، ص۷۸، ح۵، باب۳، نقلا عن المحاسن، عن الوشّاء عن علی‌بن میسّر عمّن ذکره عن ابی‌عبداللّه عليه‌السلام.

۱۲۷ : الحسین‌بن محمّد عن معلّی‌بن محمّد عن الوشّاء عن طرخان النّخّاس قال:

مررت بأبی‌عبداللّه عليه‌السلام و قد نزل الحیرة... فقلت: جعلت فداک ادع اللّه لی، فقال: «اکثر اللّه مالک و ولدک» قال: فصرت اکثر اهل الکوفه مالا و ولدا.

«الکافی، ج۶، ص۵۳۷، ح۳».

۱۲۸ : عیون‌الأخبار: العطّار عن ابیه عن محمّدبن اسحاق‌الکوفی عن عمّه احمدبن عبداللّه‌بن حارثة الکرخی قال:

کان لا یعیش لی ولد، و توفّی لی بضعة عشر من الولد، فحججت و دخلت علی ابی‌الحسن الرّضا عليه‌السلام، فخرج الیّ و هو متأزّر بازار مورّد، فسلّمت علیه و قبّلت یده و سألته عن مسائل، ثمّ شکوت الیه بعد ذلک ما القی من قلّة بقاء الولد، فأطرق طویلا و دعا ملیّا، قال لی: «انّی لأرجو ان تنصرف و لک حمل، و ان یولد لک ولد بعد ولد و تمتع بهما ایّام حیاتک، فانّ اللّه تعالی اذا

اراد ان يستجيب الدّعاء فعل، و هو على كلّ شىء قدير». قال: فانصرفت من الحجّ الى منزلى، فأصبت اهلى ابنة خالى حاملا، فولدت لى غلاما، سمّيته ابراهيم. حملت بعد ذلک فولدت غلاما سمّيته محمّدا، وكنيته بأبى‌الحسن. فعاش ابراهيم نيّفا و ثلاثين سنة و عاش ابوالحسن اربعا و عشرين سنة، ثمّ انّهما اعتلاّ جميعا، و خرجت حاجّا و انصرفت و هما عليلان، فمكثا بعد قومى شهرين ثمّ توفّى ابراهيم فى اوّل الشّهر و توفّى محمّد فى آخر الشّهر. ثمّ مات بعدهما بسنة و نصف، و لم‌يكن يعيش له قبل ذلک ولد الاّ شهرا.

«البحار، ج۴۹، ص۴۳، ح۳۴، باب۳».

۱۲۹ : رجال الكشّى، عن حمدويه و ابراهيم ابنى نصير عن محمّدبن عيسى عن الحسن الوشّاء عن بشربن طرخان قال:

لمّا قدم ابوعبدالله عليه السلام الحيرة، اتيته فسألنى عن صناعتى، فقلت: نخّاس، فقال: «نخّاس الدّوابّ؟» فقلت: نعم، وكنت رثّ الحال، فقال: «اطلب لى بغلة فضحاء، بيضاء الأعفاج، بيضاء البطن» فقلت: ما رايت هذه الصّفة قطّ، فقال: «بلى». فخرجت من عنده فلقيت غلاما تحته بغلة بهذه الصّفة فسألته عنها فدلّنى على مولاه، فأتيته فلم‌ابرح حتّى اشتريتها، ثمّ اتيت اباعبدالله عليه السلام، فقال: «نعم هذه الصّفة طلبت». ثمّ دعا لى فقال: «انمى الله ولدک و كثّر مالک». فرزقت من ذلک ببركة دعائه، و قنيت من الأولاد ما قصرت عنه الأمنيّة.

«البحار، ج۶۴، ص۱۹۸، ح۴۵، باب۷».

۱۳۰ : عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن القاسم‌بن يحيى عن جدّه الحسن‌بن راشد عن محمّدبن مسلم عن ابى‌عبدالله عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه و آله:

اكثروا الولد اكاثر بكم الأمم غدا.

«الكافى، ج۶، ص۲، ح۳».

۱۳۱ : الخصال: ابن الوليد عن الصّفّار عن البرقى عن ابى‌على الواسطى عن عبد اللّه‌بن عصمة عن يحيى‌بن عبد اللّه عن عمروبن ابى‌المقدام عن ابيه عن ابى‌عبدالله عليه السلام قال:

دخل رسول الله صلى الله عليه و آله منزله، فاذا عائشة مقبلة على فاطمة تصايحها، و هى تقول: و الله يا بنت خديجة ما ترين الاّ انّ لأمّک علينا فضلا و اىّ فضل كان لها علينا؟ ما هى الاّ كبعضنا. فسمع مقالتها لفاطمة عليها السلام فلمّا رأت فاطمة رسول الله صلى الله عليه و آله بكت؛ فقال: «ما يبكيک يا بنت محمّد؟» قالت: ذكرت امّى فتنقّصتها فبكيت؛ فغضب رسول الله صلى الله عليه و آله ثمّ قال: «مه يا حميراء فانّ الله

تبارک و تعالی بارک فی الودود الولود، و انّ خدیجة رحمها اللّه ولدت منّی طاهرا و هو عبد اللّه و هو المطهّر، و ولدت منّی القاسم و فاطمة و رقیّة و امّ کلثوم و زینب؛ و انت ممّن اعقم اللّه رحمه فلم تلدی شیئا».

«البحار، ج۱٦، ص۳، ح٦».

۱۳۲ : و روی ابن عقدة عن ابی جعفر علیه السلام:

انّ الشّجرة رسول اللّه صلی الله علیه و آله، و فرعها علیّ علیه السلام، و غصن الشّجرة فاطمة علیها السلام، و ثمارها اولادها، و اوراقها شیعتنا؛ ثمّ قال علیه السلام: انّ الرّجل من شیعتنا لیموت، فتسقط من الشّجرة ورقة و انّ المولود من شیعتنا لیولد، فیورق مکان تلک الورقة ورقة.

«البحار، ج۹، ص۱۱۲، باب۱».

۱۳۳ : بصائر الدّرجات: الخشّاب عن عمروبن عثمان عن ابن عذافر عن الثّمالی عن ابی‌جعفر علیه السلام قال:

سألته عن قول اللّه تبارک و تعالی: «شجرة طیّبة اصلها ثابت و فرعها فی السّماء تؤتی اکلها کلّ حین باذن ربّها»، فقال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله: انا اصلها، و علیّ فرعها، و الأئمّة اغصانها، و علمنا ثمرها، و شیعتنا ورقها، یا اباحمزة هل تری فیها فضلا؟ قال: قلت: لا و اللّه ما اری فیها فضلا. قال: فقال: یا اباحمزة و اللّه انّ المولود یولد من شیعتنا فتورق ورقة منها و یموت فتسقط ورقة منها.

«البحار، ج۲۴، ص۱۳۸، ح۳، باب۴۴».

مآخذ اخری: البحار، ج٦۸، ص۴۲، ح۸٦، باب۱۵، نقلا عن ریاض الجنان باسناده عن ابی‌حمزة الثّمالی عن ابی‌جعفر علیه السلام.

۱۳۴ : قال ابوالحسن علیه السلام:

انّ اللّه تبارک و تعالی اذا اراد بعبد خیرا لم‌یمته حتّی یریه الخلف.

«الفقیه، ج۳، ص۴۸۱، ح۴٦۹۰».

مآخذ اخری: البحار، ج۱۰۴، ص۹۱، ح۷، نقلا عن مکارم الاخلاق.

۱۳۵ : الخرائج و الجرائح:

روی انّ النّبیّ صلی الله علیه و آله دعا لأنس، لمّا قالت امّه امّ سلیم: ادع له فهو خادمک. قال: «اللّهمّ اکثر ماله و ولده، و بارک له فیما اعطیته». قال انس: اخبرنی بعض ولدی انّه دفن من ولده اکثر من مأة.

«البحار، ج۱۸، ص۱۰، ح۲۲».

۱۳۶ : امالی الطّوسی: المفید عن الحسن‌بن علی النّحوی عن محمّدبن القاسم الأنباری عن محمّدبن احمد الطّایی عن علیّ‌بن محمّد الصّیمری قال:

تزوّجت ابنة جعفربن محمود الکاتب، فأحببتها حبّا لم‌یحبّ احد احدا مثله، و ابطأ علیّ الولد، فصرت الی ابی‌الحسن علیّ‌بن محمّدبن الرّضا ﷺ، فذکرت ذلک له فتبسّم و قال: اتخذ خاتما فصّه فیروزج، و اکتب علیه: «رب لا تذرنی فردا و انت خیر الوارثین». قال: ففعلت ذلک فما اتی علیّ حول حتّی رزقت منها ولدا ذکرا.

«البحار، ج۱۰۴، ص۷۸، ح۳».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۵، ص۹۵، ح۶۰۲۳، باب۵۶، نقلا عن الحسن‌بن محمّد الطّوسی فی امالیه عن ابیه عن المفید.

۱۳۷ : محمّدبن یعقوب عن عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد عن علیّ‌بن حسّان عن موسی‌بن بکر قال:

سمعت اباالحسن ﷺ یقول: کثرة اکل البیض تزید فی الولد.

«الوسائل، ج۲۵، ص۷۹، ح۳۱۲۴۵، باب۳۹».

مآخذ اخری: نفس المصدر: رواه الصّدوق باسناده عن موسی‌بن بکر نحوه. الکافی، ج۶، ص۳۲۵، ح۴.

۱۳۸ : المحاسن: علیّ‌بن حسّان عن موسی‌بن بکر قال:

سمعت اباالحسن ﷺ یقول: اکثروا من البیض، فانّه یزید فی الولد.

«البحار، ج۱۰۴، ص۸۰، ح۱۱».

مآخذ اخری: البحار، ج۶۶، ص۴۶، ح۱۲، باب۱۲، نقلا عن المحاسن.

۱۳۹ : محمّدبن یعقوب عن ابی‌علی الأشعری عن محمّدبن سالم عن احمدبن النّضر عن عمربن ابی‌حسنة الجمّال قال:

شکوت الی ابی‌الحسن ﷺ قلّة الولد، فقال لی: استغفر اللّه و کل البیض بالبصل.

«الوسائل، ج۲۵، ص۷۹، ح۳۱۲۴۶، باب۳۹».

مآخذ اخری: نفس المصدر: احمدبن ابی‌عبداللّه البرقی فی المحاسن، عن ابیه عن احمدبن النّضر مثله. البحار، ج۱۰۴، ص۸۰، ح۱۰، نقلا عن المحاسن. الکافی، ج۶، ص۳۲۴، ح۲.

۱۴۰ : فضل‌بن الحسن الطّبرسی فی مجمع البیان، عن علیّ‌بن مهزیار عن حمّادبن عیسی عن محمّدبن یوسف عن

ابیه قال:

سأل رجل اباجعفر عليه السلام و انا عنده، فقال: انّی کثیر المال و لیس یولد لی ولد فهل من حیلة؟ قال: استغفر ربّک سنة، فی آخر اللّیل مأة مرّة، فان ضیّعت ذلک باللّیلة، فاقضه بالنّهار، فانّ اللّه یقول: «استغفروا ربّکم» الآیة.

«الوسائل، ج۷، ص۱۷۸، ح۹۰۵۶، باب۲۳».

۱۴۱ : عوالی اللّئالی عن النّبیّ صلى الله عليه وآله قال:

حصیر ملفوف فی زاویة البیت، خیر من امرأة عقیم.

«المستدرک، ج۱۴، ص۱۷۶، ح۱۶۴۳۱، باب۱۴».

۱۴۲ : الحسن‌بن فضل الطّبرسی فی کتاب مکارم الاخلاق، عن کتاب الرّیاض قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه وآله:

شوهاء ولود خیر من حسناء عقیم.

«المستدرک، ج۱۴، ص۱۷۸، ح۱۶۴۳۵، باب۱۵».

۱۴۳ : علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن عبد اللّه‌بن سنان عن ابی‌عبداللّه عليه السلام قال:

لمّا لقی یوسف اخاه قال: یا اخی کیف استطعت ان تزوّج النّساء بعدی؟ فقال: انّ ابی امرنی، فقال: ان استطعت ان یکون لک ذرّیّة تثقل الأرض بالتّسبیح فافعل.

«الکافی، ج۵، ص۳۲۹، ح۴».

مآخذ اخری: الوسائل: ج ۲۰، ص۱۶، ح۲۴۹۰۶، باب۱، نقلا عن الکافی.

۱۴۴ : قال الصّادق عليه السلام:

میراث اللّه من عبده المؤمن، الولد الصّالح یستغفر له.

«الفقیه، ج۳، ص۴۸۱، ح۴۶۸۹».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۳۵۹، ح۲۷۲۹۹، باب۲، نقلا عن الفقیه. البحار، ج۱۰۴، ص۹۰، ح۲، نقلا عن مکارم الاخلاق. البحار ج۸۲، ص۱۲۴، ح۱۸، نقلا عن مشکوة الأنوار.

۱۴۵ : وجدت فی مجموعة عتیقة بخطّ بعض العلماء، و فیها بعض الخطب، و یظهر من بعض القرائن انّه اخذه من کتاب الخطب لأحمد بن عبدالعزیز الجلودیّ، ما صورته: بسم اللّه الرّحمن الرّحیم. حدّثنا یحیی‌بن عمر قال: حدّثنا عبس‌بن مسلم قال: حدّثنا عمربن اسحاق عن عبد اللّه‌بن ابی‌بکر عن محمّدبن مسلم عن مهران الثّقفی عن عبد اللّه‌بن محبوب عن رجل قال:

انّ الحولاء كانت امرأة عطّارة لآل رسول اللّه ﷺ؛ فلمّا كانت يوما من الأيام امرها زوجها بمعروف، فانتهرته، فأمسى و هو ساخط عليها؛ فلمّا دخل المسجد للصّلاة تبعته فأعرض عنها، فمشت اليه و قبّلت يده اليمنى و قبّلت رأسه فأعرض عنها، فعلمت انه ساخط عليها... فلمّا اصبح الصّباح قضت صلاتها، و تبرقعت، و اخذت على رأسها رداء، و خرجت سائرة الى دار رسول اللّه ﷺ، فلمّا وصلت انشأت تنادى: السّلام عليكم آل بيت النّبوة و....

فدخل رسول اللّه ﷺ... فقال:... يا حولاء من كانت منكنّ تؤمن باللّه و اليوم الآخر، لا تجعل زينتها لغير زوجها، و لا تبدى خمارها و معصمها، و ايّما امرأة جعلت شيئا من ذلك لغير زوجها، فقد افسدت دينها و اسخطت ربّها عليها؛ يا حولاء لا يحلّ لامراة ان تدخل بيتها من قد بلغ الحلم، و لا تملأ عينها منه، و لا عينه منها، و لاتأكل معه و لاتشرب الاّ ان يكون محرما عليها و ذلك بحضرة زوجها... يا حولاء و الّذى بعثنى بالحقّ نبيّا و رسولا و مبشّرا و نذيرا، ما من امرأة تحمل من زوجها ولدا، الاّ كانت فى ظلّ اللّه عزّ و جلّ حتّى يصيبها طلق يكون لها بكلّ طلقة عتق رقبة مؤمنة؛ فاذا وضعت حملها و اخذت فى رضاعه فما يمصّ الولد مصّة من لبن امّه الاّ كان بين يديها نورا ساطعا يوم القيامة يعجب من رآها من الأوّلين و الآخرين، و كتبت صائمة قائمة، و ان كانت مفطرة كتب لها صيام الدّهر كلّه و قيامه؛ فاذا فطمت ولدها قال الحقّ جلّ ذكره: ياايّتها المرأة قد غفرت لك ما تقدّم من الذّنوب فاستأنفى العمل رحمك اللّه...

«المستدرک، ج۱۴، ص۲۳۸ تا ۲۴۵، ح۱۶۶۰۴، باب ۶۱».

۱۴۶ : علىّ بن ابراهيم ـ فى تفسيره ـ قال:

قال الصّادق ؑ، فى قوله تعالى: «فأتوا حرثكم انّى شئتم»: اى متى شئتم فى الفرج؛ و الدّليل على قوله فى الفرج قوله تعالى: «نساؤكم حرث لكم»، فالحرث الزّرع فى الفرج فى موضع الولد.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۱۴۳، ح۲۵۲۵۳، باب ۷۲».

۱۴۷ : عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن يعقوب بن يزيد عن ابراهيم بن محمّد النّوفلى رفعه الى علىّ بن الحسين صلوات اللّه عليهما قال:

مرّ رسول اللّه ﷺ براعى ابل فبعث يستسقيه، فقال: امّا ما فى ضروعها فصبوح الحىّ، و امّا ما فى آنيتنا فغبوقهم، فقال رسول اللّه ﷺ: «اللّهمّ اكثر ماله و ولده»؛ ثمّ مرّ براعى غنم فبعث اليه يستسقيه فحلب له ما فى ضروعها، و أكفأ ما فى انائه فى اناء رسول اللّه ﷺ، و بعث اليه بشاة و

قال: هذا ما عندنا، و ان احببت ان نزيدک زدناک؛ قال: فقال رسول اللّه ﷺ: «اللّهمّ ارزقه الکفاف»؛ فقال له بعض اصحابه: یا رسول اللّه دعوت للّذی ردّک بدعاء عامّتنا نحبّه، و دعوت للّذی اسعفک بحاجتک بدعاء کلّنا نکرهه! فقال رسول اللّه ﷺ: «انّ ما قلّ و کفی خیر ممّا کثر و الهی، اللّهمّ ارزق محمّدا و آل محمّد الکفاف».

«الکافی، ج ۲، ص ۱۴۰، ح ۴».

۱۴۸ : عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد عن بعض اصحابنا عن ابی‌عبداللّه علیه السلام:
انّه شکا الیه رجل انّه لایولد له، فقال له ابوعبداللّه علیه السلام: اذا جامعت فقل: «اللّهمّ انّک ان رزقتنی ذکرا سمّیته محمّدا» قال: ففعل ذلک فرزق.

«الکافی، ج ٦، ص ۹، ح ۷».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۷۷، ح ۲۷۳۴۸، باب ۱۴، نقلا عن الکافی.

۱۴۹ : احمدبن محمّد العاصمی عن علیّ‌بن الحسن التّیملی عن عمروبن عثمان عن ابی جمیلة عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:
قال له رجل من اهل خراسان بالرّبذة: جعلت فداک لم ارزق ولدا، فقال له: اذا رجعت الی بلادک و اردت ان تأتی اهلک فاقرء اذا اردت ذلک: «و ذا النّون اذ ذهب مغاضبا فظنّ ان لن نقدر علیه فنادی فی الظّلمات ان لا اله الاّ انت سبحانک انّی کنت من الظّالمین» الی ثلاث آیات، فانّک سترزق ولدا ان شاء اللّه.

«الکافی، ج ٦، ص ۱۰، ح ۱۰».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۷۳، ح ۲۷۳۳۵، باب ۱۲، نقلا عن الکافی.

۱۵۰ : علیّ‌بن ابراهیم عن صالح‌بن السّندی عن جعفربن بشیر الخزّاز عن علیّ‌بن ابی‌حمزة عن ابی‌بصیر قال: قال ابوعبداللّه علیه السلام:
اذا ابطأ علی احدکم الولد فلیقل: «اللّهمّ لا تذرنی فردا و انت خیر الوارثین وحیدا وحشا فیقصر شکری عن تفکّری، بل هب لی عاقبة صدق، ذکورا و اناثا آنس بهم من الوحشة، و اسکن الیهم من الوحدة، و اشکرک عند تمام النّعمة، یا وهّاب یا عظیم یا معظّم، ثمّ اعطنی فی کلّ عافیة شکرا، حتّی تبلّغنی منها رضوانک فی صدق الحدیث، و اداء الأمانة و وفاء بالعهد».

«الکافی، ج ٦، ص ۷، ح ۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۳٦۸، ح ۲۷۳۲۵، باب ۸، نقلا عن الکافی.

۱۵۱: محمّدبن يعقوب عن محمّدبن يحيى عن احمد عن علىّبن الحكم عن سيف‌بن عميرة عن ابى‌بكر الحضرمى عن الحارث النّضرى قال:

قلت لأبى‌عبدالله عليه‌السلام: انّى من اهل بيت قد انقرضوا، و ليس لى ولد، قال: ادع و انت ساجد: «ربّ هب لى من لدنک وليّا، ربّ لاتذرنى فردا و انت خير الوارثين» قال ففعلت فولد لى علىّ و الحسين.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۳٦۹، ح ۲۷۳۲٦، باب ۸».

مآخذ اخرى: الكافى، ج ٦، ص ۸، ح ۲.

۱۵۲: اقول: وجدت بخطّ الشّيخ علىّ‌بن حسن‌بن جعفر المرزبانى و كان تاريخ كتابته سنة ثمان و تسعمأة، قال وجدت بخطّ الأمام العلاّمة الشّهيد السّعيد محمّدبن مكّى رحمه اللّه: روى عن جعفربن محمّد عن آبائه: قال: قال رسول اللّه صلى‌الله‌عليه‌وآله:

علّمنى جبرئيل عليه‌السلام دواء لا احتاج معه الى طبيب، فقال بعض اصحابه: نحبّ يا رسول اللّه ان تعلّمنا، فقال عليه‌السلام يؤخذ بنيسان يقرء عليه فاتحه الكتاب و آيه الكرسى و قل يا ايّها الكافرون و سبّح اسم ربک الأعلى سبعين مرّة، و المعوذتان و الأخلاص سبعين مرّة، يقرء لا اله الاّ اللّه سبعين مرّة، و اللّه اكبر سبعين مرّة، و صلى اللّه على محمّد و آل محمّد سبعين مرّة، و سبحان اللّه و الحمد للّه و لا اله الاّ اللّه و اللّه اكبر سبعين مرّة، ثمّ يشرب منه جرعة بالعشاء و جرعة غدوة سبعة ايّام متواليات، و قال النّبىّ صلى‌الله‌عليه‌وآله و الّذى بعثنى بالحقّ نبيّا انّ اللّه يدفع عمّن يشرب هذا الماء كلّ داء، و كلّ اذى فى جسده، و يطيب الفم، و يقطع البلغم، و لا يتخم اذا اكل...، و اىّ رجل احبّ ان تحبل امرأته حبلت امرأته و رزقه اللّه الولد؛ و ان كان رجل محبوسا و شرب ذلک اطلقه اللّه من السّجن و يصل الى ما يريد؛ الحديث.

«البحار، ج ٦٦، ص ۴۷۸، ۴۷۹، ح ۱، باب ۲۰».

۱۵۳: عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد عن يعقوب‌بن يزيد عن محمّدبن شعيب عن النّضربن شعيب عن سعيدبن يسار قال: قال رجل لأبى‌عبد اللّه عليه‌السلام:

لا يولد لى. فقال: استغفر ربّک فى السّحر مأة مرّة فان نسيته فاقضه.

«الكافى، ج ٦، ص ۹، ح ٦».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۷۲، ح ۲۷۳۳۲، باب ۱۰، نقلا عن الكافى.

۱۵۴: علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابى‌عمير عن بعض اصحابه قال:

شکا الأبرش الکلبی الی ابی‌جعفر عليه السلام انّه لا یولد له، فقال له علّمنی شیئا. قال: استغفر اللّه فی کلّ یوم [ا]و فی کلّ لیلة مأة مرّة، فانّ اللّه یقول: استغفروا ربّکم انّه کان غفّارا الی قوله و یمددکم بأموال و بنین.

«الکافی، ج ٦، ص ٨، ح ۴».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۷۱، ح ۲۷۳۳۰، باب ۱۰، نقلا عن الکافی.

۱۵۵ : طبّ الأئمّة: احمدبن عمران‌بن ابی‌لیلی عن ابن ابی‌نجران عن سلیمان‌بن جعفر الجعفری عن ابی‌جعفر الأوّل محمّد الباقربن علیّ بن الحسین‌بن علیّ عليهم السلام:

انّ رجلا شکا الیه قلّة الولد و انّه یطلب الولد من الاماء و الحرائر فلایرزق له و هو ابن ستّین سنة فقال عليه السلام: قل ثلاثة ایّام فی دبر صلواتک المکتوبه صلاة العشاء الآخرة، و فی دبر صلاة الفجر، سبحان اللّه سبعین مرّة، و استغفر اللّه سبعین مرّة، و تختمه بقول اللّه عزّ و جلّ: «و استغفروا ربّکم انّه کان غفّارا، یرسل السّماء علیکم مدرارا، و یمددکم بأموال و بنین و یجعل لکم جنّات و یجعل لکم انهارا»، واقع امراتک اللّیلة الثّالثة، فانّک ترزق باذن اللّه ذکرا سویّا؛ قال: ففعل ذلک و لم‌یحلّ الحول حتّی رزق قرّة عین.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۸۳، ح ۴۰».

مآخذ اخری: المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۲۰، ح ۱۷۷۲۳، باب ۸، نقلا عن طبّ الأئمّة. البحار، ج ٨٦، ص ۱۳۰، ح ۴، باب ۴۳، نقلا عن طبّ الأئمّة.

۱۵٦ : الدّروع الواقیة: فیما نذکره من الرّوایة بأدعیته ثلاثین فصلا، لکلّ یوم من الشّهر مرویّة عن الصّادق عليه السلام بروایات کثیرة و هی اختیارات الأیّام و دعاؤها، لکلّ دعاء جدید؛ فمن وفّق للدّعاء لکلّ یوم حلّت السّلامة به، و کان جدیرا ان لا یمسّه سوء ایّام حیاته، و امن بمشیّة اللّه من فوادح الدّهر و بوائق الأمور و محیت عنه سائر ذنوبه حتّی یکون کیوم ولدته امّه. الیوم الثّامن و العشرون، الدّعاء فیه:

«اللّهمّ انت الکبیر الأکبر من کل شیء، اللّهمّ لاتحرمنی خیر ما اعطیتنی، و لاتفتنّی بما منعتنی، اللّهمّ انّی اسألک خیر ما تعطی عبادک من الأهل و المال و الأیمان و الأمانة و الولد النّافع غیر الضّارّ و لا المضرّ».

«البحار، ج ۹۷، ص ۱۸۰، ح ۴، باب ۱».

۱۵۷ : العدد القویّة: الیوم الثّامن و العشرون: یستحبّ ان یدعا فیه ایضا بهذا الدّعاء:...

«اللّهمّ انی اسألک خیر ما تعطی عبادک من الأهل و المال و الأیمان و الأمانة و الولد النّافع غیر

الضّالّ و لا المضلّ، و غير الضّارّ و لا المضرّ».

«البحار، ج۹۷، ص۲۲۴، ۳۰۲، ح۳، باب ۱».

۱۵۸ : محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن علىّبن الحكم عن رجل عن محمّدبن مسلم عن ابى‌عبدالله عليه‌السلام قال:

من اراد ان يحبل له فليصلّ ركعتين بعد الجمعه يطيل فيهما الرّكوع والسّجود ثمّ يقول: «اللّهمّ انّى اسألك بما سألک به زكريّا، يا ربّ لا تذرنى فردا و انت خير الوارثين، اللّهمّ هب لى من لدنک ذرّيّة طيّبة انّک سميع الدّعاء، اللّهمّ باسمک استحللتها و فى امانتک اخذتها فان قضيت فى رحمها ولدا فاجعله غلاما مباركا [زكيّا] و لا تجعل للشّيطان فيه شركا و لا نصيبا.

«الكافى، ج۶، ص۸، ح۳».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۸، ص۱۴۴، ح۱۰۲۶۱، باب۳۸؛ و ج۲۱، ص۳۷۰، ح۲۷۳۲۹، باب۹، نقلا عن الكافى و الشّيخ الطّوسى؛ و نقلا عن المصباح عن محمّدبن مسلم. التّهذيب، ج۳، ص۳۱۵، ح۲۰، باب۱۳، باسناده عن احمدبن محمّد. المستدرک، ج۱۵، ص۱۲۰، ح۱۷۷۲۲، باب۷، نقلا عن جمال الأسبوع لسيّدبن طاووس: حدّث ابومحمّد هارون‌بن موسى التّلعكبرى رضى الله عنه قال: حدّثنا ابوعلىّ‌بن همام قال: حدّثنا عبداللّه‌بن محمّد عن احمدبن محمّدبن عيسى عن علىّ‌بن الحكم عن ابى‌بطىء عن محمّدبن مسلم عن ابى‌عبدالله عليه‌السلام.

۱۵۹ : روى محمّدبن عذافر عن ابيه عن ابى‌جعفر عليه‌السلام قال:

قلت له: لم حرّم اللّه الخمر و الميتة و الدّم و لحم الخنزير؟ فقال عليه‌السلام:... و امّا الميتة فانّه لم‌ينل احد منها الاّ ضعف بدنه و وهنت قوّته و انقطع نسله، و لا يموت آكل الميتة الاّ فجأة.

«الفقيه، ج۳، ص۳۴۵، ح۴۲۱۵».

مآخذ اخرى: الكافى، ج۶، ص۲۴۲، ح۱، عن عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد، و علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه جميعا عن عمروبن عثمان عن محمّدبن عبدالله عن بعض اصحابنا عن ابى‌عبدالله عليه‌السلام؛ و عن عدّة من اصحابنا ايضا عن احمدبن محمّدبن خالد عن محمّدبن اسلم عن عبدالرّحمن‌بن سالم عن مفضّل‌بن عمر. التّهذيب، ج۹، ص۱۲۸، ح۲۸۸، باب۴، باسناده عن محمّدبن يعقوب عن محمّدبن يحيى عن ابى‌اسحاق عن عمروبن عثمان عن محمّدبن عبدالله عن بعض

اصحابه. الوسائل، ج۲۴، ص۹۹، ح۳۰۰۸۳، باب۱، نقلا عن الکافی. المستدرک، ج۱٦، ص۱٦۳، ح۱۹۴٦۷، باب۱، الشیخ المفید فی الاختصاص عن محمّدبن عبدالله عن بعض اصحابه.

۱۶۰: المحاسن: محمّدبن علی عمّن ذکره عن خالدبن محمّد عن جدّه سفیان‌بن السّمط قال: قال ابوعبدالله علیه السلام:

من ادام اکل الهندباء کثر ماله و ولده.

«البحار، ج۱۰۴، ص۸۱، ح۲۲».

۱۶۱: المحاسن: قال الرّضا علیه السلام:

علیکم بأکل بقلة الهندباء، فانّها تزید فی المال و الولد، و من احبّ ان یکثر ماله و ولده فلیدمن اکل الهندباء.

«البحار، ج۱۰۴، ص۸۱، ح۲۱».

۱۶۲: المحاسن: علیّ‌بن الحکم عمّن ذکره عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال:

الهندباء تکثّر المال و الولد.

«البحار، ج۱۰۴، ص۸۱، ح۲۴».

مآخذ اخری: البحار، ج٦٦، ص۲۰۷، ح۱۲، باب۳، نقلا عن المحاسن.

۱۶۳: المحاسن: ابوعبدالله محمّدبن علیّ الهمدانی قال:

سمعت الرّضا علیه السلام یقول: علیکم بأکل بقلتنا الهندباء فانّها تزید فی المال و الولد.

«البحار، ج۱۰۴، ص۸۱، ح۲۳».

مآخذ اخری: البحار، ج٦٦، ص۲۰۷، ح۱۲، باب۳، نقلا عن المحاسن.

۱۶۴: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن علیّ‌بن الحکم عن خالدبن محمّد عن جدّه سفیان‌بن السّمط عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال:

من احبّ ان یکثر ماؤه و ولده، فلیدمن اکل الهندباء.

«الکافی، ج٦، ص۳٦۲، ح۲».

۱۶۵: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن النّوفلی عن السّکونی عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال:

من احبّ ان یکثر ماؤه و ولده فلیکثر اکل الهندباء.

«الکافی، ج٦، ص۳٦۳، ح۳».

۱۶٦: المحاسن: عن محمّدبن علیّ و غیره عن ابن سنان عن ابن مسکان عن ابی‌بصیر عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال:

الهندباء يقطر عليه قطرات من الجنّة و هو يزيد فی الولد.

«البحار، ج ٦٦، ص ۲۰۷، ح ۸، باب ۳».

۱۶۷ : المحاسن: ابی عمّن ذکره عن ابی‌بصیر قال: قال ابوعبدالله عليه السلام :

من سرّه ان یکثر ماله و یولد له الذّکور فلیکثر من اکل الهندباء.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۸۲، ح ۲۵».

۱۶۸ : محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد، و ابو علی الأشعری عن محمّدبن عبد الجبّار، جمیعا عن الحجّال عن ثعلبة عن رجل عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

علیک بالهندباء، فانّه یزید فی الماء و یحسن الولد، و هو حارّ لیّن، یزید فی الولد الذّکورة.

«الکافی، ج ٦، ص ٣٦٣، ح ٦».

مآخذ اخری: البحار، ج ٦٦، ص ۲۰۹، ح ۲۳، باب ۳، نقلا عن مکارم الاخلاق، عن السّیاری یرفعه؛ و ج ۱۰۴، ص ۸۳، ح ۳۸، نقلا عن طبّ‌الأئمّة.

۱۶۹ : روی موسی‌بن بکر الواسطی [1] عن ابی‌الحسن موسی‌بن جعفر عليه السلام قال: سمعته یقول:

اللّحم ینبت اللّحم، و السّمک یذیب الجسد، و الدّباء یزید فی الدّماغ، و کثرة اکل البیض یزید فی الولد، و ما استشفی مریض بمثل العسل، و من ادخل جوفه لقمة شحم اخرجت مثلها من الدّاء.

«الفقیه، ج ۳، ص ۳۵۱، ح ۴۲۳۵، باب ۲».

۱۷۰ : المحاسن: نوح‌بن شعیب عمّن ذکره عن ابی‌الحسن عليه السلام قال:

من تغیّر علیه ماء الظّهر، ینفع له اللّبن الحلیب و العسل.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۸۰، ح ۱۳».

۱۷۱ : احمدبن ابی‌عبدالله البرقی عن محمّدبن علیّ الیقطینی عن عبیداللّه‌بن عبد اللّه الدّهقان عن عبد اللّه‌بن سنان عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

انّ نبیّا من الأنبیاء شکا الی اللّه قلّة النّسل، فقال له: کل اللّحم بالبیض.

«المحاسن، ص ۴۸۱، ح ۵۰۸».

مآخذ اخری: الکافی، ج ٦، ص ۳۲۴، ح ۳، عدّة من اصحابنا عن احمدبن

---

۱ - لم یذکر طریقه فی مشیخة الفقیه.

ابی‌عبدالله عن محمّدبن عیسی عن عبید اللّه‌بن عبدالله الدّهقان عن درست عن عبداللّه‌بن سنان عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام. الوسائل، ج۲۵، ص۷۹، ح۳۱۲۴۳، باب۳۹، نقلا عن الکافی. البحار، ج۱۴، ص ۴۶۰، ح۱۸، باب۳۱، نقلا عن الکافی؛ و ج۶۶، ص۴۶، ح۱۰، باب۱۲؛ و ج۱۰۴، ص۸۰، ح۹، نقلا عن المحاسن.

۱۷۲ : احمدبن ابی‌عبدالله البرقی عن علیّ‌بن الحکم عن ابیه عن سعد عن الأصبغ عن علیّ علیه‌السلام قال:

انّ نبیّا من الأنبیاء شکا الی اللّه قلّة النّسل فی امّته فأمره ان یأمرهم بأکل البیض ففعلوا فکثر النّسل فیهم.

«المحاسن، ص۴۸۱، ح۵۰۶».

مآخذ اخری: البحار، ج۶۶، ص۴۸، ح۲۱، باب۱۲، نقلا عن مکارم الاخلاق، عن علیّ علیه‌السلام؛ و ج۱۰۴، ص۷۹، ح۷، نقلا عن المحاسن. الوسائل، ج۲۵، ص۸۰، ح۳۱۲۴۷، باب۳۹، نقلا عن المحاسن.

۱۷۳ : طبّ الأئمّة: عن محمّد الباقر علیه‌السلام انّه قال:

من عدم الولد فلیأکل البیض و لیکثر منه فانّه یکثر النّسل.

«البحار، ج۱۰۴، ص۸۳، ح۳۷».

مآخذ اخری: البحار، ج۶۶، ص۴۸، ح۲۱، باب۱۲، نقلا عن مکارم الاخلاق عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام؛ و ج۱۰۴، ص۸۰، ح۱۲، نقلا عن المحاسن، عن نوح‌بن شعیب عن کامل عن محمّدبن ابراهیم الجعفی عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام. الوسائل، ج۲۵، ص۸۰، ح۳۱۲۴۹، باب۳۹، نقلا عن المحاسن. المستدرک، ج۱۶، ص۳۵۸، ح۲۰۱۶۵، باب۳۰، نقلا عن طبّ الأئمّة عن محمّد الباقر علیه‌السلام.

۱۷۴ : احمدبن ابی‌عبدالله البرقی ـ فی المحاسن ـ عن ابی‌القاسم الکوفی و یعقوب‌بن یزید عن القندی عن عبد اللّه‌بن سنان عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام قال:

شکا نبیّ من الأنبیاء الی ربّه قلّة الولد فأمره بأکل البیض.

«الوسائل، ج۲۵، ص۸۰، ح۳۱۲۴۸، باب۳۹».

مآخذ اخری: البحار، ج۱۰۴، ص۷۹، ح۸؛ و ج۶۶، ص۴۶، ح۹، باب۱۲، نقلا عن المحاسن.

۱۷۵ : مکارم الاخلاق: قال ابو الحسن علیه‌السلام:

من اكل البيض و البصل و الزّيت، زاد فى جماعه؛ و من اكل اللّحم بالبيض كبر عظم ولده.
«البحار، ج۱۰۴، ص۸۴، ح۴۱».

۱۷۶: روى عن ابى سعيد الخدرى قال:
اوصى رسول اللّه ﷺ علىّ بن ابى‌طالب عليه السلام فقال: يا علىّ اذا دخلت العروس بيتک، فاخلع خفّيها حين تجلس، و اغسل رجليها، و صبّ الماء من باب دارک الى اقصى دارک، فانّک اذا فعلت ذلک اخرج اللّه من بيتک سبعين الف لون من الفقر، و ادخل فيه سبعين الف لون من البركة، و انزل عليه سبعين رحمة ترفرف على راس العروس حتّى تنال بركتها كلّ زاوية فى بيتک، و تأمن العروس من الجنون و الجذام و البرص ان يصيبها ما دامت فى تلک الدّار؛ و امنع العروس فى اسبوعها من الألبان و الخلّ و الكزبرة و التّفّاح الحامض من هذه الأربعة الأشياء، فقال علىّ عليه السلام: يا رسول اللّه و لأىّ شىء امنعها هذه الأشياء الأربعة؟ قال: لأنّ الرّحم تعقم و تبرد من هذه الأربعة الأشياء عن الولد، و لحصير فى ناحية البيت خير من امرأة لاتلد؛ فقال علىّ عليه السلام يا رسول اللّه ما بال الخلّ تمنع منه؟ قال: اذا حاضت على الخلّ لم‌تطهر ابدا بتمام، و الكزبرة تثير الحيض فى بطنها و تشدّد عليها الولادة، و التّفّاح الحامض يقطع حيضها فيصير داء عليها. ثمّ قال: يا علىّ لاتجامع امراتک فى اوّل الشّهر و وسطه و آخره فانّ الجنون و الجذام و الخبل ليسرع اليها و الى ولدها؛ يا علىّ لاتجامع امراتک بعد الظّهر فانّه ان قضى بينكما ولد فى ذلک الوقت يكون احول و الشّيطان يفرح بالحول فى الانسان؛ يا علىّ لاتتكلم عند الجماع فانّه ان قضى بينكما ولد لا يؤمن ان يكون اخرس، و لاينظرنّ احد الى فرج امرأته و ليغض بصره عند الجماع فانّ النّظر الى الفرج يورث العمى فى الولد؛ يا علىّ لاتجامع امراتک بشهوة امرأة غيرک فانّى اخشى ان قضى بينكما ولد ان يكون مخنّثا او مؤنّثا مخبلا؛ يا علىّ من كان جنبا فى الفراش مع امرأته فلايقرء القرآن فانّى اخشى ان تنزل عليهما نار من السّماء فتحرقهما[1]؛ يا علىّ لاتجامع امراتک الاّ و معک خرقة و مع اهلک خرقة و لا تمسحا بخرقة واحدة فتقع الشّهوة على الشّهوة فانّ ذلک يعقب العداوة بينكما ثمّ يؤدّيكما الى الفرقة و الطّلاق؛ يا علىّ لاتجامع امراتک من قيام فانّ ذلک من فعل الحمير، فان قضى بينكما ولد كان بوّالا فى الفراش كالحمير البوّالة فى كلّ مكان؛ يا علىّ لاتجامع امراتک فى ليلة الأضحى

---

۱ - قال مصنّف هذا الكتاب: يعنى به قراءة العزائم دون غيرها.

فانّه ان قضى بینکما ولد یکون له ستّ اصابع او اربع اصابع؛ یا علیّ لاتجامع امراتک تحت شجرة مثمرة فانّه ان قضی بینکما ولد یکون جلّادا قتّالا او عریفا؛ یا علیّ لاتجامع امراتک فی وجه الشّمس و تلألوئها الاّ ان ترخی سترا فیستركما فانّه ان قضی بینکما ولد لایزال فی بؤس و فقر حتّی یموت؛ یا علیّ لاتجامع امراتک بین الأذان و الاقامة فانّه ان قضی بینکما ولد یکون حریصا علی اهراق الدّماء؛ یا علیّ اذا حملت امراتک فلاتجامعها الاّ و انت علی وضوء فانّه ان قضی بینکما ولد یکون اعمی القلب بخیل الید؛ یا علیّ لاتجامع اهلک فی النّصف من شعبان فانّه ان قضی بینکما ولد یکون مشؤوما ذا شامه فی وجهه؛ یا علیّ لاتجامع اهلک فی آخر درجة منه اذا بقی یومان فانّه ان قضی بینکما ولد یکون عشّارا او عونا للظّالمین و یکون هلاک فئام من النّاس علی یدیه؛ یا علیّ لاتجامع اهلک علی سقوف البنیان فانّه ان قضی بینکما ولد یکون منافقا مرائیا مبتدعا؛ یا علیّ اذا خرجت فی سفر فلا تجامع اهلک من تلک اللّیله فانّه ان قضی بینکما ولد ینفق ماله فی غیر حقّ و قرء رسول اللّه ﷺ: «ان المبذّرین کانوا اخوان الشّیاطین». یا علیّ لا تجامع اهلک اذا خرجت الی سفر مسیره ثلاثة ایّام و لیالیهن فانّه ان قضی بینکما ولد یکون عونا لکلّ ظالم علیک؛ یا علیّ علیک بالجماع لیلة الأثنین فانّه ان قضی بینکما ولد یکون حافظا لکتاب اللّه راضیا بما قسّم اللّه عزّ و جلّ؛ یا علیّ ان جامعت اهلک فی لیله الثّلاثاء فقضی بینکما ولد فانّه یرزق الشّهادة بعد شهادة ان لا اله الاّ اللّه و انّ محمّدا رسول اللّه، و لا یعذّبه اللّه مع المشرکین و یکون طیّب النّکهة و الفم، رحیم القلب سخیّ الید طاهر اللّسان من الغیبة و الکذب و البهتان؛ یا علیّ ان جامعت اهلک لیلة الخمیس فقضی بینکما ولد فانّه یکون حاکما من الحکام او عالما من العلماء و ان جامعتها یوم الخمیس عند زوال الشّمس عن کبد السّماء فقضی بینکما ولد فانّ الشّیطان لا یقربه حتّی یشیب و یکون قیما و یرزقه اللّه عزّ و جلّ السّلامة فی الدّین و الدّنیا؛ یا علیّ و ان جامعتها لیلة الجمعة و کان بینکما ولد فانّه یکون خطیبا قوّالا مفوّها، و ان جامعتها یوم الجمعة بعد العصر فقضی بینکما ولد فانّه یکون معروفا مشهورا عالما، و ان جامعتها فی لیلة الجمعة بعد العشاء الآخرة فانّه یرجی ان یکون الولد من الأبدال ان شاء اللّه تعالی؛ یا علیّ لا تجامع اهلک فی اول ساعة من اللّیل فانّه ان قضی بینکما ولد لا یؤمن ان یکون ساحرا مؤثرا للّدنیا علی الآخرة؛ یا علیّ احفظ وصیّتی هذه کما حفظتها عن جبرئیل علیه السلام.

«الفقیه، ج ۳، ص ۵۵۱، ح ۴۸۹۹، باب ۲».

مآخذ اخرى: البحار، ج۱۰۳، ص۲۸۰، ح۱، باب۸، نقلا عن علل الشّرایع و امالی الصّدوق، عن الطّالقانی عن الحسن‌بن علیّ العدوی عن یوسف‌بن یحیی الاصبهانی عن اسماعیل‌بن حاتم عن احمدبن صالح‌بن سعید عن عمروبن حفص عن اسحاق‌بن نجیح عن حصیب عن مجاهد عن ابی‌سعید الخدری. الوسائل، ج۲۰، ص۲۴۹، ح۲۵۵۵۵، بـاب۱۴۷؛ و ص۲۵۲، ح۲۵۵۵۹، بـاب۱۵؛ و ص۱۲۳، ح۲۵۲۰۱، باب ۶۰؛ و ص۱۲۹، ح۲۵۲۱۴، باب۶۴؛ و ج۱، ص۳۸۵، ح۱۰۱۷، باب۱۳نقلا عن الفقیه و العلل و الامالی. المستدرک، ج۱۴، ص۲۹۸، ح۱۶۷۷۱، باب۱۱۲؛ و ج۱، ص۳۰۰، ح۶۷۹، باب۱۳، نقلا عن الشّیخ المفید فی الاختصاص، عن احمد عن عمروبن حفص و ابی‌بصیر و محمّدبن الهیثم عن اسحاق‌بن نجیح عن حصیف عن مجاهد عن الخدری.

۱۷۷ : الشّیخ المفید فی امالیه عن ابن الولید عن ابیه عن الصّفّار عن احمدبن محمّدبن عیسی عن محمّد ابن خالد البرقی قال: قال حمّادبن عیسی:

قلت لأبی‌الحسن موسی‌بن جعفر ﷺ: جعلت فداک ادع اللّه ان یرزقنی ولدا و لایحرمنی الحجّ ما دمت حیّا؛ قال: فدعا لی فرزقنی اللّه ابنی هذا، و ربما حضرت ایّام الحجّ و لا اعرف للنّفقة فیه وجها فیأتی اللّه بها من حیث لا احتسب.

«المستدرک، ج۸، ص۶۲، ح۹۰۷۶، باب۶۲».

۱۷۸ : محمّدبن یعقوب عن الحسین‌بن محمّد عن احمدبن محمّد السّیاری عن عبد الرّحمن‌بن ابی‌نجران عن سلیمان‌بن جعفر عن شیخ مدینی عن زرارة عن ابی‌جعفر ﷺ ـ فی حدیث ـ:

انّه علّم حاجب هشام و کان لایولد له فقال له: قل کلّ یوم اذا اصبحت و امسیت، سبحان اللّه سبعین مرّة، و تستغفر اللّه عشر مرّات، و تسبّح تسع مرّات و تختم العاشرة بالاستغفار، یقول اللّه عزّ و جلّ: «استغفروا ربّکم انّه کان غفّارا یرسل السّماء علیکم مدرارا و یمددکم بأموال و بنین و یجعل لکم جنّات و یجعل لکم انهارا». فقالها الحاجب فرزق ذرّیّة کثیرة، و کان بعد ذلک یصل اباجعفر و اباعبداللّه ﷺ.

«الوسائل، ج۲۱، ص۳۷۱، ح۲۷۳۳۱، باب۱۰».

۱۷۹ : محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّدبن عیسی عن ابن محبوب عن عمربن یزید عن ابی‌عبداللّه ﷺ قال:

کان فی بنی اسرائیل رجل فدعا اللّه ان یرزقه غلاما ثلاث سنین فلما رای انّ اللّه لا یجیبه قال یا

ربّ أ بعید انا منک فلاتسمعنی ام قریب انت منّی فلاتجیبنی؟ قال فأتاه آت فی منامه فقال تدعوا اللّه عزّ و جلّ منذ ثلاث سنین بلسان بذییء و قلب عات غیر تقیّ و نیّة غیر صادقة، فاقلع عن بذائک و لیتّق اللّه قلبک و لتحسن نیّتک. قال: ففعل الرّجل ذلک ثمّ دعا اللّه فولد له غلام.

«الکافی، ج ۲، ص ۳۲۴، ح ۷».

۱۸۰ : قال علیّ‌بن الحسین علیه‌السلام لبعض اصحابه:

قل فی طلب الولد: «ربّ لاتذرنی فردا و انت خیر الوارثین، و اجعل لی من لدنک ولیّا یرثنی فی حیاتی و یستغفر لی بعد موتی، و اجعله لی خلقا سویّا و لاتجعل للشّیطان فیه نصیبا. اللّهمّ انّی استغفرک و اتوب الیک انّک انت الغفور الرّحیم» سبعین مره، فانّه من اکثر من هذا القول رزقه اللّه تعالی ما تمنّی من مال و ولد و من خیر الدّنیا و الآخرة فانّه یقول: «استغفروا ربّکم انّه کان غفّارا، یرسل السّماء علیکم مدرارا، و یمددکم بأموال و بنین و یجعل لکم جنّات و یجعل لکم انهارا».

«الفقیه، ج ۳، ص ۴۷۴، ح ۴۶۶۰».

مآخذ اخری: البحار، ج ۱۰۴، ص ۸۴، ح ۴۵، نقلا عن مکارم الاخلاق. الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۶۹، ح ۲۷۳۲۸، باب ۸، نقلا عن الفقیه.

۱۸۱ : الفضل‌بن الحسن الطّبرسی ـ فی مجمع البیان ـ عن الرّبیع‌بن صبیح:

انّ رجلا اتی الحسن علیه‌السلام فشکا الیه الجدوبة فقال له الحسن: استغفر اللّه، و اتاه آخر فشکا الیه الفقر فقال له: استغفر اللّه، و اتاه آخر فقال له: ادع اللّه ان یرزقنی ابنا فقال: استغفر اللّه. فقلنا له اتاک رجال یشکون ابوابا و یسألون انواعا فأمرتهم کلّهم بالاستغفار! فقال ما قلت ذلک من ذات نفسی انّما اعتبرت فیه قول اللّه: «استغفروا ربّکم انّه کان غفّارا» الأیات.

«الوسائل، ج ۷، ص ۱۷۷، ح ۹۰۵۵، باب ۲۳».

۱۸۲ : عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن عبد الرّحمن‌بن حمّاد و غیره عن حنّان‌بن سدیر الصّیرفی قال:

سمعت اباعبداللّه علیه‌السلام یقول: نعیت الی النّبیّ صلی‌الله‌علیه‌وآله نفسه و هو صحیح لیس به وجع، قال: نزل به الرّوح الأمین، قال: فنادی صلی‌الله‌علیه‌وآله: الصّلاة جامعة، و امر المهاجرین و الأنصار بالسّلاح و اجتمع النّاس فصعد النّبیّ صلی‌الله‌علیه‌وآله المنبر فنعی الیهم نفسه، ثمّ قال: اذکر اللّه الوالی من بعدی علی امّتی الاّ یرحم علی جماعة المسلمین فأجلّ کبیرهم و رحم ضعیفهم و وقّر عالمهم، و لم یضربهم

فیذلّهم، و لم‌یفقرهم فیکفرهم، و لم‌یغلق بابه دونهم فیأکل قویّهم ضعیفهم، و لم‌یخبزهم فی بعوثهم فیقطع نسل امّتی؛ ثمّ قال: [قد] بلّغت و نصحت فاشهدوا. و قال ابوعبداللّه علیه السلام: هذا آخر کلام تکلّم به رسول اللّه صلی الله علیه و آله علی منبره.

«الکافی، ج ۱، ص ۴۰۶، ح ۴».

مآخذ اخری: البحار، ج ۲۷، ص ۲۴۶، ح ۶، باب ۱۳، نقلا عن الکافی؛ و ج ۱۰۰، ص ۳۲، ح ۹، باب ۳، نقلا عن قرب الأسناد باسناده عن عبدالصّمدبن محمّد و محمّدبن عبدالحمید معا عن حنّان‌بن سدیر.

۱۸۳: معانی الأخبار: ابن الولید عن الصّفّار عن ابن ابی‌الخطّاب عن ابن اسباط عن البطائنی عن ابی‌بصیر عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

صلة الرّحم تزید فی العمر، و صدقة السّرّ تطفیء غضب الرّبّ، و انّ قطیعة الرّحم و الیمین الکاذبة لتذران الدّیار بلاقع من اهلها و یثقّلان الرّحم و ان [فی] تثقّل الرّحم انقطاع النّسل.

«البحار، ج ۷۴، ص ۹۴، ح ۲۴، باب ۳».

مآخذ اخری: البحار، ج ۱۰۴، ص ۲۰۸، ح ۱۲، باب ۱، نقلا عن معانی الأخبار.

۱۸۴: تفسیر علیّ‌بن ابراهیم:

«ثمّ لقطعنا منه الوتین»، قال: عرق فی الظّهر یکون منه الولد.

«البحار، ج ۶۰، ص ۳۷۵، ح ۸۵، باب ۴۱».

۱۸۵: محمّدبن علیّ‌بن الحسین ـ فی العلل و عیون الأخبار ـ بأسانیده عن محمّدبن سنان عن الرّضا علیه السلام فیما کتب الیه من جواب مسائله:

و علّة تحریم الذّکران للذّکران و الأناث للأناث لما رکب فی الأناث و ما طبع علیه الذّکران، و لما فی اتیان الذّکران للذّکران و الأناث للأناث من انقطاع النّسل و فساد التّدبیر و خراب الدّنیا.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۳۱، ح ۲۵۷۵۱، باب ۱۷».

مآخذ اخری: البحار، ج ۶، ص ۱۰۳، ح ۲، باب ۲۳، نقلا عن عیون الأخبار؛ و ج ۷۹، ص ۶۴، ح ۶، باب ۷۱، نقلا عن العلل.

۱۸۶: محمّدبن یحیی عن احمد عن الحسن‌بن محبوب عن مالک‌بن عطیّة عن ابی‌عبیدة عن ابی‌جعفر علیه السلام قال:

فی کتاب علی علیه السلام ثلاث خصال لایموت صاحبهنّ ابدا حتّی یری وبالهنّ: البغی و قطیعة الرّحم و الیمین الکاذبة، یبارز اللّه بها و انّ اعجل الطّاعة ثوابا لصلة الرّحم، و انّ القوم لیکونون

فجّارا فيتواصلون فتنمى اموالهم و يثرون، و انّ اليمين الكاذبة و قطيعة الرّحم لتذران الدّيار بلاقع من اهلها و تنقّل الرّحم، و انّ نقل الرّحم انقطاع النّسل.

«الكافى، ج ۲، ص ۳۴۷، ح ۴».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۹۲، ح ۲۷۶۷۴، باب ۹۵، نقلا عن الكافى؛ و نقلا عن الحسين‌بن سعيد فى كتاب الزّهد عن الحسن‌بن محبوب مثله. البحار، ج ۷۴، ص ۱۳۴، ح ۱۰۴، باب ۳، نقلا عن الكافى. البحار، ج ۷۵، ص ۲۷۴، ح ۲، باب ۷۰، نقلا عن الخصال، عن ابن المتوكّل عن الحميرى عن البرقى عن ابن محبوب عن ابن عطيّة عن الحذّاء عن ابى‌جعفر عليه السلام. البحار، ج ۱۰۴، ص ۲۰۸، ح ۱۰، باب ۱، نقلا عن الخصال و ثواب الأعمال. البحار، ج ۷۴، ص ۹۹، ح ۴۳، باب ۳، نقلا عن مجالس المفيد عن احمدبن الوليد عن ابيه عن الصّفّار عن ابن عيسى عن ابن محبوب.

۱۸۷ : ثواب الاعمال: ابى عن سعد عن البرقى عن ابيه عن محمّدبن يحيى الخزّاز و محمّدبن سنان و ابن المغيرة جميعا عن طلحة‌بن زيد عن ابى‌عبدالله عليه السلام قال:

انّ اليمين الفاجرة لتثقّل الرّحم قلت: ما معنى تثقّل الرّحم؟ قال: تعقّم.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۲۱۰، ح ۲۲، باب ۱».

۱۸۸ : عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد عن منصوربن العبّاس عن الحسن‌بن معاوية‌بن وهب عن ابيه قال:

اكلنا عند ابى‌عبدالله عليه السلام فلّما رفع الخوان لقط ما وقع منه فأكله ثمّ قال لنا انّه ينفى الفقر و يكثّر الولد.

«الكافى، ج ٦، ص ۳۰۰، ح ۴».

مآخذ اخرى: البحار، ج ٦٦، ص ۴۲۹، ح ۸، باب ۲۰، نقلا عن محاسن البرقى عن منصوربن العبّاس.

۱۸۹ : جامع الشّرايع: و روى انّ:

رفع الصّوت بالأذان فى المنزل ينفى الأمراض و ينمى الولد.

«البحار، ج ۸۴، ص ۱۷۱، ح ۷۴، باب ۱۳».

۱۹۰ : محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن ابن محبوب عن مالك‌بن عطيّة عن ابى‌عبيدة الحذّاء عن ابى‌جعفر عليه السلام قال:

انّ فی کتاب علیّ علیه‌السلام انّ الیمین الکاذبة و قطیعة الرّحم تذران الدّیار بلاقع من اهلها و تنغّل الرّحم ـ یعنی انقطاع النّسل ـ.

«الکافی، ج۷، ص۴۳۶، ح۹».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۳، ص۲۰۷، ح۲۹۳۸۱، نقلا عن معانی الأخبار عن محمّدبن الحسن عن الصّفّار عن محمّدبن الحسین‌بن ابی‌الخطّاب عن علیّ‌بن اسباط عن علیّ‌بن ابی‌حمزة عن ابی‌بصیر عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام قال: قال رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآله؛ و ح۲۹۳۸۲، باب۴، نقلا عن الخصال عن محمّدبن موسی‌بن المتوکّل عن عبد اللّه‌بن جعفر الحمیری عن احمدبن محمّدبن خالد عن الحسن‌بن محبوب مثله. البحار ج۷۴، ص۹۴، ح۲۴، نقلا عن معانی الأخبار؛ و ص۱۳۴، ح۱۰۴، نقلا عن الکافی.

۱۹۱: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن محمّدبن یحیی عن طلحة‌بن زید عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام قال:

انّ الیمین الفاجرة تنغّل فی الرّحم؛ قال: قلت: جعلت فداک ما معنی تنغّل فی الرّحم؟ قال: تعقر.

«الکافی، ج۷، ص۴۳۷، ح۱۰».

۱۹۲: و قال الشّهید قدّس سرّه: قال امیر المؤمنین علیه‌السلام:

کلوا ما یسقط من الخوان بالکسر فانّه شفاء من کلّ داء. و روی انّه ینفی الفقر و یکثّر الولد و یذهب بذات الجنب...، و شکی رجل الی ابی‌الحسن علیه‌السلام قلّة الولد، فقال علیه‌السلام: استغفر اللّه و کل البیض بالبصل. روی للنّسل اللّحم و البیض... و السّفرجل یذکّی و یشجّع و یصفّی اللّون و یحسّن الولد و یذهب الغمّ و ینطق آکله بالحکمة و ما بعث اللّه نبیّا الاّ و معه رائحة السّفرجل... و سبع ورقات من الهندباء امان من القولنج لیلته، و علی کل ورقة قطرة من الجنّة فلیؤکل و لا ینفض، و هو یزید فی الباه و یحسّن الولد، و فیه شفاء من الف داء... ماء الفرات یصبّ فیه میزابان من الجنّة و تحنیک الولد به یحبّبه الی الولایة.

«البحار، ج۶۲، ص۲۸۰، ۲۸۱، ۲۸۴، ۲۸۶، ح۷۲، باب۸۸».

مآخذ اخری: البحار، ج۶۶، ص۴۳۰، ح۱۰، باب ۲۰، نقلا عن المحاسن عن ابیه عن یونس عن عمروبن جمیع عن الصّادق علیه‌السلام.

۱۹۳: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن العبّاس‌بن معروف عن علیّ‌بن مهزیار عن محمّدبن راشد قال:

حدّثني هشام‌بن ابراهيم، انّه شكا الى ابی‌الحسن عليه السلام سقمه و انّه لايولد له، فأمره ان يرفع صوته بالأذان فی منزله قال ففعلت فأذهب اللّه عنی سقمی و كثر ولدی. قال محمّدبن راشد: و كنت دائم العلّة ما انفک منها فی نفسی و جماعة خدمی و عيالی حتّی انّی كنت ابقی وحدی و ما لی احد يخدمنی، فلمّا سمعت ذلک من هشام عملت به فأذهب اللّه عنّی و عن عيالی العلل و الحمد للّه.

«الكافی، ج ٦، ص٩، ح ٩».
مآخذ اخری: الوسائل، ج ٢١، ص٣٧٣، ح ٢٧٣٣٤، باب ١١، نقلا عن الكافی بالاسناد المذكور؛ و ج ٥، ص٤١٢، ح ٦٩٦٠، باب ١٨، نقلا عن الكافی بالاسناد الآتی. التّهذيب، ج ٢، ص٥٩، ح ٤٧، باب ٢٣، باسناده عن علیّ‌بن مهزيار مثله. الفقيه، ج ١، ص ٢٩٢، ح ٩٠٣، باسناده عن هشام‌بن ابراهيم. الكافی، ج ٣، ص ٣٠٨، ح ٣٣، عن الحسين‌بن محمّد عن عبداللّه‌بن عامر عن علیّ‌بن مهزيار مثله.

١٩٤ : تفسير الامام العسكری عليه السلام و الأحتجاج: بالاسناد الى ابی‌محمّد العسكری عليه السلام انّه قال:

قلت لأبی علی‌بن محمّد عليه السلام: هل كان رسول اللّه صلی الله عليه و آله يناظر اليهود و المشركين اذا عاتبوه و يحاجّهم؟ قال: بلی مرارا كثيرة...؛ مناظرة النّبیّ صلی الله عليه و آله مع ابی‌جهل:... فقال ابوجهل: يا محمّد ههنا واحدة أ لست زعمت انّ قوم موسی احترقوا بالصّاعقة لمّا سألوه ان يريهم اللّه جهرة؟ قال: بلی؛ قال: فلو كنت نبيّا لاحترقنا نحن ايضا، فقد سألنا اشدّ ممّا سأل قوم موسی، لأنّهم زعمت انّهم قالوا ارنا اللّه جهرة و نحن نقول (قلنا) لن نؤمن لک حتّی تأتی باللّه و الملائكة قبيلا نعاينهم. فقال رسول اللّه صلی الله عليه و آله: يا اباجهل أ ما علمت قصّة ابراهيم الخليل عليه السلام لمّا رفع فی الملكوت و ذلک قول ربّی: «و كذلک نری ابراهيم ملكوت السموات و الأرض و ليكون من الموقنين» قوی اللّه بصره لمّا رفعه دون السّماء حتّی ابصر الأرض و من عليها ظاهرين و مستترين، فرای رجلا و امرأة علی فاحشة فدعا عليهما بالهلاک فهلكا، ثمّ رای آخرين فدعا عليهما بالهلاک فهلكا ثمّ رای آخرين فهمّ بالدّعاء عليهما فأوحی اللّه اليه ان يا ابراهيم اكفف دعوتک عن عبادی و امائی فانّی انا الغفور الرّحيم... و عبادی معی بين خلال ثلاث: امّا تابوا الیّ فتبت عليهم و غفرت ذنوبهم و سترت عيوبهم؛ و امّا كففت عنهم عذابی لعلمی بانّه سيخرج من اصلابهم ذرّيّات مؤمنون فأرفق بالآباء الكافرين و اتأنّی بالأمهات الكافرات و ارفع عنهم عذابی ليخرج ذلک المؤمن من اصلابهم فاذا تزايلوا حقّ بهم عذابی و حاق بهم بلائی؛ و ان لم‌يكن هذا و لا هذا فانّ الّذی اعددته لهم من عذابی اعظم ممّا تريده بهم، فانّ

عذابی لعبادی علی حسب جلالی و کبریائی... ثمّ قال رسول اللّه ﷺ: انّ اللّه یا اباجهل انّما دفع عنک العذاب لعلمه بانّه سیخرج من صلبک ذرّیة طیّبة...

«البحار، ج۹، ص۲۶۹، ۲۷۸، ۲۷۹، ح۲».

مآخذ اخری: البحار، ج۱۲، ص۶۰، ح۵، باب۳، نقلا عن تفسیر الامام ایضا.

۱۹۵: قصص الأنبیاء: الصّدوق عن جعفربن محمّدبن شاذان عن ابیه عن الفضل عن محمّدبن زیاد عن ابان‌بن عثمان عن ابان‌بن تغلب عن عکرمة عن ابن عبّاس قال:

قال عزیر: یا ربّ انّی نظرت فی جمیع امورک و احکامها فعرفت عدلک بعقلی و بقی باب لم اعرفه انّک تسخط علی اهل البلیّة فتعمهم بعذابک و فیهم الأطفال؛ فأمره اللّه تعالی ان یخرج الی البریّة و کان الحرّ شدیدا فرای شجرة فاستظلّ بها و نام فجاءت نملة فقرصته فدلک الأرض برجله فقتل من النّمل کثیرا، فعرف انّه مثل ضرب؛ فقیل له یا عزیر انّ القوم اذا استحقوا عذابی قدرت نزوله عند انقضاء آجال الأطفال فماتوا اولئک بآجالهم و هلک هؤلاء بعذابی.

«البحار، ج۵، ص۲۸۶، ح۸».

۱۹۶: روی الحسن‌بن محبوب عن بعض رجاله عن ابی‌عبداللّه علیه السلام:

فی رجل رکل امرأة فی فرجها فزعمت انّها لا تحیض و کان طمثها مستقیما، قال: یتربّص بها سنة فان رجع الیها الطّمث و الا غرم الرّجل ثلث دیتها لفساد طمثها و عقر رحمها.

«الفقیه، ج۴، ص۱۵۱، ح۵۳۳۴، باب۲».

۱۹۷: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن اسماعیل‌بن مهران عن سیف‌بن عمیرة عن عمروبن شمر عن جابر عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

من قدّم من المسلمین ولدین یحتسبهما عند اللّه عزّ و جلّ حجباه من النّار باذن اللّه تعالی.

«الکافی، ج۳، ص۲۱۹، ح۶».

۱۹۸: جامع الاخبار: روی صاحب جمل الغرائب فی کتابه بأسناد له عن النّبیّ ﷺ انّه قال:

خمسة فی قبورهم و ثوابهم یجری الی دیوانهم: من غرس نخلا، و من حفر بئرا، و من بنی للّه مسجدا، و من کتب مصحفا، و من خلف ابنا صالحا.

«البحار، ج۱۰۴، ص۹۷، ح۵۹».

مآخذ اخری: المستدرک، ج۱۲، ص۲۲۹، ح۱۳۹۵۹، باب۱۵، نقلا عن جامع الاخبار.

۱۹۹: قال رسول الله صلی الله علیه و آله:

لا يدخل الجنّة رجل ليس له فرط؛ فقال له رجل ممّن لم‌يولد له و لم‌يقدم ولدا: يا رسول اللّه أ و لكلّنا فرط فقال نعم انّ من فرط الرّجل المؤمن اخاه فى اللّه عزّ و جلّ.

«الفقيه، ج ۱، ص ۱۷۶، ح ۵۲۰».

۲۰۰: اعلام الدّين: عن النّبىّ صلی الله علیه و آله قال:

تجىء يوم القيامة اطفال المؤمنين عند عرض الخلائق للحساب، فيقول اللّه تعالى لجبرئيل علیه السلام: اذهب بهؤلاء الى الجنّة، فيقفون على ابواب الجنّة و يسألون عن آبائهم و امّهاتهم، فتقول لهم الخزنة آباؤكم و امّهاتكم ليسوا كأمثالكم، لهم ذنوب و سيّئات يطالبون بها، فيصيحون صيحة باكين، فيقول اللّه تعالى: يا جبرئيل ما هذه الصّيحة فيقول اللّهمّ انت اعلم، هؤلاء اطفال المؤمنين، يقولون: لا ندخل الجنّة حتّى يدخل آباؤنا و امهاتنا؛ فيقول اللّه سبحانه و تعالى: يا جبرئيل تخلل الجمع و خذ بيد آبائهم و امّهاتهم فأدخلهم معهم الجنّة برحمتى.

«البحار، ج ۸۲، ص ۱۲۳، ح ۱۵».

مآخذ اخرى: المستدرک، ج ۲، ص ۳۸۹، ح ۲۲۷۰، باب ۶۰، نقلا عن اعلام الدّين.

۲۰۱: ابوعلى الأشعرى عن محمّدبن عبد الجبّار عن صفوان‌بن يحيى عن اسحاق‌بن عمّار عن ابى‌عبداللّه علیه السلام قال: انّ فلانا ـ رجلا سمّاه ـ قال:

انّى كنت زاهدا فى الولد حتّى وقفت بعرفة، فاذا الى جانبى غلام شابّ يدعو و يبكى و يقول: يا ربّ والدىّ والدىّ فرغبنى فى الولد حين سمعت ذلک.

«الكافى، ج ۶، ص ۳، ح ۵».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۵۵، ح ۲۷۲۸۱، باب ۱، نقلا عن الكافى.

۲۰۲: محمّدبن يعقوب عن محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّدبن عيسى عن علىّ‌بن الحكم عن ابان‌بن عثمان عن محمّد الواسطى عن ابى‌عبداللّه علیه السلام قال:

انّ ابراهيم علیه السلام سأل ربّه ان يرزقه ابنة تبكيه و تندبه بعد موته.

«الوسائل ج ۲۱، ص ۳۶۱، ح ۲۷۳۰۳، باب ۴».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۳، ص ۲۴۱، ح ۳۵۱۷، باب ۷۰، نقلا عن محمّدبن الحسن الطّوسى. البحار، ج ۱۰۴، ص ۹۹، ح ۷۶، باب ۲، نقلا عن عدةالدّاعى؛ و

ج۸۲، ص۹۲، ح۴۴، باب۱٦، نقلا عن مسكّن الفؤاد؛ و ج۱۲، ص۱۱۷، ح۵۳، باب۵، نقلا عن التهذيب. الكافى، ج٦، ص۵، ح۳.التهذيب، ج۱، ص۴٦۵، ح۱٦۹، باب۲۳، باسناده عن احمدبن محمّد عن علىّبن الحكم عن ابانبن عثمان عن محمّدبن الحسن الواسطى عن ابىعبداللّه عليه السلام.

۲۰۳: عن النّبىّ صلى الله عليه و آله قال:

يقال للولدان يوم القيامة: ادخلوا الجنّة فيقولون: يا ربّ حتّى يدخل آباؤنا و امهاتنا؛ فيأتون فيقول اللّه عزّ و جلّ: ما لى اراهم محبنطئين ادخلوا الجنّة فيقولون يا ربّ آباؤنا فيقول عزّ و جلّ: ادخلوا الجنّة انتم و آباؤكم.

«المستدرك، ج۲، ص۳۹۳، ح۲۲۸۰، باب٦۰».

۲۰۴: البحار، عن اعلام الدّين للدّيلمى قال: قال النّبىّ صلى الله عليه و آله:

اذا مرض الصّبىّ كان مرضه كفّارة لوالديه.

«المستدرك، ج۲، ص٦۷، ح۱۴۳۲، باب۲».

۲۰۵: مجالس الصّدوق: عن محمّدبن موسى عن عبد اللّه ـ ابن جعفر ـ الحميرى عن احمدبن محمّدبن عيسى عن علىّبن سيف عن اخيه الحسين عن ابيه سيفبن عميرة عن عمروبن شمر عن جابر الجعفى عن ابىجعفر عليه السلام قال:

من قدّم اولادا يحتسبهم عند اللّه حجبوه من النّار باذن اللّه عزّ و جلّ.

«البحار، ج۸۲، ص۱۱۴، ح۲، باب۱۷».

مآخذ اخرى: الكافى ج۳، ص۲۲۰، ح۱۰، عن محمّدبن يحيى عن سلمةبن الخطّاب عن علىّبن سيف عن ابيه عن عمروبن شمر عن جابر عن ابىجعفر عليه السلام. امالى الصّدوق، ج۱، ص۴۳۴. الفقيه، ج۱، ص۱۸۸، ح۵۷۴، مرسلا. الوسائل، ج۳، ص۲۴۵، ح۳۵۲۸، باب۷۲، نقلا عن ثواب الاعمال عن ابيه عن عبد اللّهبن جعفر مثله؛ و عن الكافى و الفقيه و المجالس.

۲۰٦: مسكّن الفؤاد: روى:

انّ امرأة اتت النّبىّ صلى الله عليه و آله و معها ابن لها مريض فقالت: يا رسول اللّه ادع اللّه ان يشفى ابنى هذا، فقال لها رسول اللّه صلى الله عليه و آله: هل لک فرط قالت نعم يا رسول اللّه، قال صلى الله عليه و آله: فى الجاهليّة او فى الاسلام؟ قالت: بل فى الاسلام، فقال رسول اللّه صلى الله عليه و آله: جنّة حصينة جنّة حصينة.

«البحار، ج۸۲، ص۱۱۹، ح۱۲».

مآخذ اخرى: المستدرک، ج ۲، ص۳۹۴، ح۲۲۸۴، باب ٦٠، نقلا عن مسكّن الفؤاد.

۲۰۷ : عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن علىّبن الحكم عن ابى العبّاس الزّيات عن حمزةبن حمران يرفعه، قال:

اتى رجل و هو عند النّبىّ، فأخبر بمولود اصابه فتغيّر وجه الرّجل فقال له النّبىّ ﷺ: ما لک فقال خير فقال: قل، قال: خرجت و المرأة تمخض فأخبرت انّها ولدت جارية فقال له النّبىّ ﷺ: الأرض تقلّها، و السّماء تظلّها، و اللّه يرزقها، و هى ريحانة تشمّها؛ ثمّ اقبل على اصحابه فقال: من كانت له ابنة فهو مفدوح، و من كانت له ابنتان فياغوثاه باللّه، و من كانت له ثلاث وضع عنه الجهاد و كل مكروه، و من كان له اربع فيا عباد اللّه اعينوه، يا عباد اللّه اقرضوه، يا عباد اللّه ارحموه.

«الكافى، ج ٦، ص٥، ح ٦».

مآخذ اخرى: البحار، ج۱۰۴، ص۹۱، ح۱۱، نقلا عن مكارم الاخلاق عن حمزةبن حمران. الوسائل، ج ۲۱، ص۳٦۳، ح۲۷۳۱۱، باب۵، نقلا عن الفقيه باسناده عن حمزةبن حمران نحوه. و نقلا عن ثواب الاعمال عن محمّدبن الحسن عن الصّفّار عن محمّدبن عيسى عن العبّاس الزّيّات. الفقيه، ج۳، ص۴۸۲، ح۴٦۹۷، باب ۲.

۲۰۸ : مكارم الاخلاق عن زيدبن علىّ عن آبائه عليهم السلام قال:

ذكر رسول اللّه ﷺ الجهاد فقالت امرأة: يا رسول اللّه ما للنساء من هذا شىء؟ فقال: بلى للمراة ما بين حملها الى فطامها من الأجر كالمرابط فى سبيل اللّه، فان هلكت فيما بين ذلک كان لها مثل منزلة الشّهيد.

«البحار، ج۱۰۴، ص۹۷، ح٥٦».

مآخذ اخرى: الفقيه، ج۳، ص٥٦۱، ح۴۹۲٦، باب ۲، باسناده عن الحسينبن علوان عن عمروبن خالد عن زيدبن علىّ عن آبائه عن على عليهم السلام.

۲۰۹ : الخصال، ابى عن محمّد العطّار عن الأشعرى عن ابىعبداللّه الرّازى عن سجادة عن درست عن ابىخالد السّجستانى عن ابىعبداللّه عليه السلام قال:

خمس خصال من فقد منهنّ واحدة، لم‌يزل ناقص العيش، زائل العقل، مشغول القلب؛ فأوّلها صحّة البدن، و الثّانية الأمن، و الثّالثة السّعة فى الرّزق، و الرّابعة الأنيس الموافق، قلت: و ما الأنيس الموافق؟ قال: الزّوجة الصّالحة، و الولد الصّالح، و الخليط الصّالح، و الخامسة و هى تجمع هذه الخصال الدّعة.

«البحار، ج ۷۴، ص ۱۸۶، ح ۵، باب ۱۳».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۷۸، ص ۱۹۴، ح ۱۲، باب ۲۳؛ و ج ۷۹، ص ۲۹۹، ح ۶، باب ۱۰۹، نقلا عن الخصال.

۲۱۰: نوادر الرّاوندى باسناده عن موسى‌بن جعفر عن آبائه: قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

تزوّجوا السّوداء الولود الودود، و لا تزوّجوا الحسناء الجميلة العاقر، انّى اباهى بكم الأمم يوم القيامة، أ و ما علمت انّ الولدان تحت عرش الرّحمن يستغفرون لآبائهم يحضنهم ابراهيم و تربّيهم سارة صلّى اللّه عليهما فى جبل من مسك و عنبر و زعفران؟

«البحار، ج ۱۰۳، ص ۲۳۷، ح ۳۳، باب ۳».

مآخذ اخرى: البحار ج ۱۲ ص ۱۴ ح ۴۳، باب ۱؛ و ج ۵، ص ۲۹۳، ح ۱۶، باب ۱۳، بالاسناد المذكور. المستدرك، ج ۱۴، ص ۱۷۷، ح ۱۶۴۳۳، باب ۱۵، نقلا عن الجعفريّات: اخبرنا عبد اللّه اخبرنا محمّد حدّثنى موسى قال: حدّثنا ابى عن ابيه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابيه عن جدّه علىّ‌بن الحسين عن ابيه عن علىّ عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله.

۲۱۱: عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد عن علىّ‌بن سعيد الرّقى قال: حدّثنى سليمان‌بن جعفر الجعفرى عن ابى‌الحسن الرّضا عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله لرجل:

تزوّجها سوءاء ولودا و لاتزوّجها حسناء عاقرا، فانّى مباه بكم الأمم يوم القيامة؛ أ و ما علمت انّ الولدان تحت العرش يستغفرون لآبائهم، يحضنهم ابراهيم و تربّيهم سارة فى جبل من مسك و عنبر و زعفران؟.

«الكافى، ج ۵، ص ۳۳۴، ح ۴».

مآخذ اخرى: الوسائل ج ۲۰، ص ۵۴، ح ۲۵۰۱۹، باب ۱۶، نقلا عن الكافى. المستدرك، ج ۱۴، ص ۱۷۷، ح ۱۶۴۳۳، باب ۱۵، نقلا عن الجعفريّات؛ و نقلا عن النّوادر.

۲۱۲: عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد عن ابراهیم‌بن عبد الحمید عن عثمان‌بن عیسی عن ابن مسکان عن بعض اصحابنا عن علیّ‌بن الحسین علیه السلام قال:

من سعادة المرء ان یکون متجره فی بلده، و یکون خلطاؤه صالحین، و یکون له ولد یستعین بهم؛ و من شقاء المرء ان تکون عنده امرأة معجب بها و هی تخونه.

«الکافی، ج۵، ص۲۵۸، ح۳».

مآخذ اخری: الفقیه، ج۳، ص۱۶۴، ح۳۵۹۸، مرسلا. الکافی، ج۵، ص۲۵۷، ح۱؛ و ج۶، ص۲، ح۲، عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن عثمان‌بن عیسی عن ابن مسکان عن بعض اصحابه انّه قال: قال علیّ‌بن الحسین علیه السلام. الوسائل، ج۱۷، ص۲۴۳، ح۲۲۴۳۴، باب۶۹، نقلا عن الکافی. البحار، ج۱۰۴، ص۱۰۲، ح۹۰، نقلا عن الخصال، عن ابیه عن السّعد آبادی عن البرقی عن عثمان‌بن عیسی عن ابن مسکان رفعه الی علیّ‌بن الحسین علیه السلام.

۲۱۳: عدّة الدّاعی: و قال الصّادق علیه السلام:

من تمنّی موت البنات حرم اجرهنّ و لقی اللّه تعالی عاصیا.

«البحار، ج۱۰۴، ص۹۹، ح۷۸».

۲۱۴: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن هشام‌بن الحکم عن عمربن یزید عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

من عال ثلاث بنات او ثلاث اخوات وجبت له الجنّة؛ فقیل: یا رسول اللّه و اثنتین؟ فقال و اثنتین؛ فقیل: یا رسول اللّه و واحدة؟ فقال و واحدة.

«الکافی، ج۶، ص۶، ح۱۰».

مآخذ اخری: البحار، ج۱۰۴، ص۹۲، ح۱۲، نقلا عن مکارم الاخلاق. الوسائل ج۲۱، ص۳۶۱، ح۲۷۳۰۵، باب ۴؛ و ص۳۶۸، ح۲۷۳۲۴، باب۷، نقلا عن الکافی و الفقیه. الفقیه، ج۳، ص۴۸۲، ح۴۶۹۸، باب۲، مرسلا.

۲۱۵: الخصال: محمّدبن ابی‌عبداللّه الفرغانی عن محمّدبن جعفربن الأشعث عن ابی حاتم عن محمّدبن عبد اللّه عن ابن جریح عن ابی‌الزبیر عن عمربن تیهان عن ابی‌هزیره عن النّبیّ صلی الله علیه و آله قال:

من کنّ له ثلاث بنات فصبر علی لأوائهنّ و ضرّائهنّ و سرّائهنّ کنّ له حجابا یوم القیامة.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۰۲، ح۹۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۳۶۲، ح۲۷۳۰۸، باب۴، نقلا عن الخصال.

۲۱۶ : الخصال: ابن الوليد عن الصّفّار عن اليقطينى عن زكريّا المؤمن رفعه الى ابى‌عبدالله عليه السلام قال:

من عال ابنتين او اختين او عمّتين او خالتين حجبتاه من النّار.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ٦۹، ح ۳، باب ۱».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۵۲۷، ح ۲۷۷٦۵، باب ۱۲، نقلا عن الخصال.

الفقيه، ج ۳، ص ۴۸۲، ح ۴٦۹۹، باب ۲، مرسلا.

۲۱۷ : عدّة الدّاعى: و قال النّبىّ صلى الله عليه و آله:

من عال ثلاث بنات و مثلهنّ من الأخوات و صبر على لأوائهنّ حتّى يبنّ الى ازواجهنّ او يمتن فيصرن الى القبور، كنت انا و هو فى الجنّة كهاتين ـ و اشار بالسّبّابة و الوسطى ـ فقلت: يا رسول اللّه و اثنتين؟ قال: و اثنتين؛ قلت: و واحدة؟ قال و واحدة.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۹۹، ح ۷۹».

مآخذ اخرى: الوسائل ج ۲۱، ص ۳٦۲، ح ۲۷۳۰۹، باب ۴، نقلا عن عدّة الدّاعى.

۲۱۸ : ثواب الاعمال: ابى و ابن الوليد معا عن احمدبن ادريس و محمّد العطّار معا عن الأشعرىّ عن ابن يزيد رفعه الى احدهما عليهما السلام قال:

اذا اصاب الرّجل ابنة، بعث اللّه عزّ و جلّ اليها ملكا، فأمرّ جناحه على راسها و صدرها و قال: ضعيفة خلقت من ضعف، المنفق عليها معان الى يوم القيامة.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۰۴، ح ۱۰۲، باب ۲».

مآخذ اخرى: الفقيه، ج ۳، ص ۴۸۲، ح ۴۷۰۰، مرسلا. الوسائل، ج ۲۱، ص ۳٦۸، ح ۲۷۳۲۳، باب ۷، نقلا عن الفقيه، و ثواب الأعمال.

۲۱۹ : علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابى‌عمير عن ابان‌بن عثمان عن حريز عن وليد قال:

جاءت امرأة سائلة الى رسول اللّه صلى الله عليه و آله فقال رسول اللّه صلى الله عليه و آله: والدات والهات رحيمات بأولادهنّ لو لا ما يأتين الى ازواجهنّ لقيل لهن: ادخلن الجنّة بغير حساب.

«الكافى، ج ۵، ص ۵۵۴، ح ۲».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۷٦، ح ۲۵۳۵۳، باب ۹۱، نقلا عن الكافى.

۲۲۰ : على‌بن محمّد عن ابن جمهور عن ابيه عن فضّالةبن ايّوب عن السّكونى قال:

دخلت على ابى‌عبداللّه عليه السلام و انا مغموم مكروب فقال لى يا سكونى ممّا غمّك؟ قلت ولدت لى ابنة؛ فقال: يا سكونى على الأرض ثقلها و على اللّه رزقها، تعيش فى غير اجلك و تأكل من غير

رزقک؛ فسری و اللّه عنّی. فقال لی: ما سمّیتها؟ قلت فاطمة. قال: آه آه؛ ثمّ وضع یده علی جبهته فقال: قال رسول اللّه ﷺ: حقّ الولد علی والده اذا کان ذکرا ان یستفره امّه، و یستحسن اسمه، و یعلّمه کتاب اللّه، و یطهّره، و یعلّمه السّباحة؛ و اذا کانت انثی ان یستفره امها، و یستحسن اسمها، و یعلّمها سورة النّور، و لایعلّمها سورة یوسف، و لاینزلها الغرف، و یعجّل سراحها الی بیت زوجها؛ اما اذا سمّیتها فاطمة فلاتسبّها، و لاتلعنها و لاتضربها.

«الکافی، ج ٦، ص ٤٨، ح ٦».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ٤٨٢، ح ۲۷٦٤۷، باب ۸۷، نقلا عن الکافی و التّهذیب. التّهذیب، ج ۸، ص ۱۱۲، ح ٣٦، باب ٣٦، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۲۲۱: ابی رحمه اللّه قال: حدّثنی احمدبن ادریس و محمّدبن یحیی العطّار جمیعا عن محمّدبن احمد عن محمّدبن حسّان عن الحسین بن محمّد النّوفلی من ولد نوفل‌بن عبدالمطّلب قال: اخبرنی جعفربن محمّد عن محمّدبن علیّ عن عیسی‌بن عبداللّه العمری عن ابیه عن جدّه عن امیر المؤمنین ؑ:

فی المرض یصیب الصّبیّ قال: کفّارة لوالدیه.

«ثواب الاعمال، ص ٤٣١، ح ۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲، ص ٤٠٤، ح ۲٤۷٥، باب ۲؛ و ج ۲۱، ص ۳٥۷، ب ۱، ح ۲۷۲۹۱، نقلا عن الفقیه؛ و نقلا عن ثواب الاعمال. البحار ج ۸۱، ص ۱۸٦، ح ٤٠، نقلا عن ثواب الاعمال. التّهذیب، ج ۸، ص ۱۱٥، ح ٤٦، باسناده عن محمّدبن یعقوب. الکافی، ج ٦، ص ٥۲، ح ۱، ابوعلیّ الأشعری عن محمّدبن حسّان عن الحسین‌بن محمّد النّوفلی من ولد نوفل‌بن عبدالمطّلب قال: اخبرنی محمّدبن جعفر عن محمّدبن علیّ عن عیسی‌بن عبداللّه العمری عن ابیه عن جدّه قال: قال امیر المؤمنین ؑ.

۲۲۲: محمّدبن یحیی عن محمّدبن الحسین عن یعقوب‌بن یزید عن ابن ابی‌عمیر عن محمّدبن مسلم قال: کنت جالسا عند ابی‌عبداللّه ؑ اذ دخل یونس‌بن یعقوب فرایته یانّ فقال له ابوعبداللّه ؑ ما لی اراک تانّ؟ قال: طفل لی تأذّیت به اللّیل اجمع؛ فقال له ابوعبداللّه ؑ: یا یونس حدّثنی ابی محمّدبن علی عن آبائه: عن جدّی رسول اللّه ﷺ: انّ جبرئیل نزل علیه و رسول اللّه و علیّ صلوات اللّه علیهما یانّان فقال جبرئیل ؑ: یا حبیب اللّه ما لی اراک تانّ؟ فقال رسول اللّه ﷺ: طفلان لنا تأذّینا ببکائهما فقال جبرئیل: مه یا محمّد، فانّه سیبعث لهؤلاء القوم شیعة اذا بکی

احدهم، فبكاؤه لا اله الا اللّه، الى ان يأتى عليه سبع سنين، فاذا جاز السّبع فبكاؤه استغفار لوالديه، الى ان يأتى على الحدّ، فاذا جاز الحدّ، فما اتى من حسنة فلوالديه و ما اتى من سيّئة فلا عليهما.

«الكافى، ج ٦، ص ۵۲، ح ۵».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۹۵، ح ۲۷۶۸۲، باب ۹۶، نقلا عن الكافى.

۲۲۳: جامع الاخبار عن النّبىّ صلى الله عليه وآله انّه:

اذا قال المعلّم للصّبى: قل بسم اللّه الرّحمن الرّحيم، فقال الصّبىّ: بسم اللّه الرّحمن الرّحيم، كتب اللّه براءة للصّبى و براءة لأبويه و براءة للمعلّم.

«المستدرک، ج ۴، ص ۳۸٦، ح ۴۹۸۸، باب ۴۵».

۲۲۴: الخصال ـ حديث الأربعمأة عن علىّ عليه السلام ـ قال:...

انّ اللّه تبارک و تعالى اطّلع الى الأرض فاختارنا و اختار لنا شيعة ينصروننا، و يفرحون لفرحنا و يحزنون لحزننا و يبذلون اموالهم و انفسهم فينا، اولئک منّا و الينا؛ ما من الشّيعة عبد يقارف امرا نهينا عنه فيموت حتّى يبتلى ببلية تمحّص بها ذنوبه، امّا فى ماله و امّا فى ولده و امّا فى نفسه، حتّى يلقى اللّه عزّ و جلّ و ما له ذنب؛ و انّه ليبقى عليه الشّىء من ذنوبه فيشدّد به عليه عند موته.

«البحار، ج ۱۰، ص ۱۱۴، ح ۱».

۲۲۵: علىّ بن موسى بن طاووس ـ فى كتاب غياث سلطان الورى لسكّان الثّرى ـ عن حمّاد بن عثمان فى كتابه قال: قال ابوعبداللّه عليه السلام:

انّ الصّلاة و الصّوم و الصّدقة و الحجّ و العمرة و كلّ عمل صالح ينفع الميّت؛ حتّى انّ الميّت ليكون فى ضيق فيوسّع عليه و يقال: هذا بعمل ابنک فلان و بعمل اخيک فلان اخوک فى الدّين.

«الوسائل، ج ۸، ص ۲۸۰، ح ۱۰٦٦۱، باب ۱۲».

۲۲٦: على بن محمّد عن ابن جمهور عن محمّد بن عمر بن مسعدة عن الحسن بن راشد عن جدّه عن ابى عبداللّه عليه السلام قال:

قراءة القرآن فى المصحف تخفّف العذاب عن الوالدين و لو كانا كافرين.

«الكافى، ج ۲، ص ٦۱۳، ح ۴».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ٦، ص ۲۰۴، ح ۷۷۳٦، باب ۱۹، نقلا عن الكافى.

۲۲۷: (صلاة ليلة نصف شعبان: و هی مأة ركعة، كلّ ركعة بالحمد مرّة، و عشر مرّات قل هو اللّه احد) من كتاب محمّدبن علیّ الطّرازی: (قال: راوی الحديث) و لقد حدّثنی ثلاثون من اصحاب رسول اللّه صلی الله علیه و آله انّه:

من صلّى هذه الصّلاة فی هذه اللّيلة نظر اللّه اليه سبعين نظرة، و قضى له بكلّ نظرة سبعين حاجة، ادناها المغفرة، ثمّ لو كان شقيّا فطلب السّعادة لأسعده اللّه، «يمحو اللّه ما يشاء و يثبت و عنده امّ الكتاب» و لو كان والداه من اهل النّار و دعا لهما اخرجا من النّار بعد ان لا يشركا باللّه شيئا.

«البحار، ج۹۸، ص۴۱۴، ح۱، باب ۳۰».

۲۲۸: محمّدبن اسماعيل عن الفضل‌بن شاذان عن صفوان‌بن يحيى عن معاوية‌بن عمّار قال:

قلت لأبی‌عبداللّه علیه السلام: ما يلحق الرّجل بعد موته؟ فقال: سنّة سنّها يعمل بها بعد موته، فيكون له مثل اجر من عمل بها، من غير ان ينتقص من اجورهم شیء، و الصّدقة الجارية تجری من بعده، و الولد الصّالح يدعو لوالديه بعد موتهما و يحجّ و يتصدّق عنهما و يعتق و يصوم و يصلّی عنهما؛ فقلت اشركهما فی حجّی؟ قال: نعم.

«الكافی، ج۷، ص۵۷، ح۴».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲، ص۴۴۴، ح۲۶۰۳، باب۲۸؛ و ج۱۹، ص۱۷۲، ح۲۴۳۷۹، باب۱؛ و البحار: ج۸۲، ص۶۳، ح۴، باب۱۴، جميعا عن الكافی.

۲۲۹: الارشاد: و من كلام امير المؤمنين علیه السلام فی الحكمة و الموعظة:

اربعة لا تردّ لهم دعوة: الامام العادل لرعيّته، و الولد البارّ لوالده، و الوالد البارّ لولده، و المظلوم؛ يقول اللّه: و عزّتی و جلالی لأنتصرنّ لک و لو بعد حين.

«البحار، ج۷۷، ص۴۲۳، ح۴۰، باب۱۵».

۲۳۰: مسكّن الفؤاد: عن ايّوب‌بن موسى انّ النّبیّ صلی الله علیه و آله قال للزّبير:

يا زبير انّک ان تقدّم سقطا، خير من ان تدع بعدک من ولدک مأة كلّ منهم على فرس يجاهدون فی سبيل اللّه تبارک و تعالى.

«المستدرک، ج۲، ص۳۹۲، ح۲۲۷۹، باب ۶۰».

۲۳۱: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّدبن عيسى و عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد جميعا عن ابن مهران قال:

كتب رجل الى ابی‌جعفر الثّانی علیه السلام يشكو اليه مصابه بولده و شدّة ما دخله، فكتب اليه اما علمت انّ اللّه عزّ و جلّ يختار من مال المؤمن و من ولده انفسه ليأجره على ذلک.

«الكافی، ج۳، ص۲۱۸، ح۳».

مآخذ اخری: البحار، ج۸۲، ص۱۲۳، ح۱۸، نقلا عن مشكاة الأنوار عن مهران.

۲۳۲ : ثواب الاعمال: عن ابيه عن عبد اللّه‌بن جعفر الحميرى عن احمدبن محمّدبن عيسى عن علىّ‌بن سيف عن اخيه الحسين عن ابيه سيف‌بن عميرة عن عبد الحميدبن بهرام عن شهربن حوشب عن عمربن عنبسة السّلمى قال:

سمعت رسول اللّه ﷺ يقول: ايّما رجل قدّم ثلاثة اولاد لم‌يبلغوا الحنث او امرأة قدّمت ثلاثة اولاد فهم حجاب يسترونه من النّار.

«البحار، ج۸۲، ص۱۱۵، ح۵».

۲۳۳ : عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن محمّدبن اسماعيل‌بن بزيع عن ابى اسماعيل السرّاج عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

ولد يقدّمه الرّجل افضل من سبعين ولدا يخلفهم بعده كلّهم قد ركبوا الخيل و جاهدوا فى سبيل اللّه.

«الكافی، ج۳، ص۲۱۸، ح۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۳، ص۲۴۳، ح۳۵۲۱، باب ۷۲، نقلا عن الكافى.

۲۳۴ : ابوعلىّ الأشعرى عن محمّدبن سالم عن احمدبن النّضر عن عمروبن شمر عن جابر عن ابى‌جعفر عليه السلام قال:

دخل رسول اللّه ﷺ على خديجة حين مات القاسم ابنها و هى تبكى، فقال لها: ما يبكيك؟ فقالت: درّت دريرة فبكيت، فقال: يا خديجة أ ما ترضين اذا كان يوم القيامة ان تجيئى الى باب الجنّة و هو قائم فيأخذ بيدك فيدخلك الجنّة و ينزلك افضلها؟ و ذلك لكلّ مؤمن انّ اللّه عزّ و جلّ احكم و اكرم ان يسلب المؤمن ثمرة فؤاده ثمّ يعذّبه بعدها ابدا.

«الكافی، ج۳، ص۲۱۸، ح۲».

مآخذ اخری: البحار، ج۱۶ ص۱۵، ح۱۴؛ و الوسائل، ج۳، ص۲۴۳، ح۳۵۲۳، باب ۷۲، جميعا عن الكافى.

۲۳۵ : محمّدبن علىّ‌بن الحسين قال: و قال رسول اللّه ﷺ:

اعلموا انّ احدكم يلقى سقطه محبنطئا على باب الجنّة حتّى اذا رآه، اخذه بيده حتّى يدخله الجنّة؛ و انّ ولد احدكم اذا مات اجر فيه و ان بقى بعده استغفر له بعد موته.

«الوسائل، ج۲۱، ص۳۵۷، ح۲۷۲۹۲، باب ۱».

مآخذ اخری: الفقيه، ج۳، ص۴۸۳، ح۴۷۰۱، باب ۲، مرسلا.

۲۳۶ : مسكّن الفؤاد: و عن بريدة قال:

كان رسول اللّه ﷺ يتعاهد الأنصار و يعودهم و يسأل عنهم، فبلغه انّ امرأة مات ابن لها فجزعت عليه، فأتاها فأمرها بتقوى اللّه عزّ و جلّ و الصّبر؛ فقالت يا رسول اللّه انى امرأة رقوب لاالد، و لم‌يكن لى ولد غيره، فقال رسول اللّه ﷺ الرّقوب الّتى يبقى لها ولدها، ثمّ قال: ما من امرىء مسلم و لا امرأة مسلمة يموت لهما ثلاثة من الولد الاّ ادخلهما الجنّة؛ فقيل له: و اثنان؟ فقال: و اثنان؛ و فى حديث آخر انه ﷺ قال لها: أ ما تحبين ان ترينه على باب الجنّة و هو يدعوك اليها فقالت بلى قال فانّه كذلک.

«البحار، ج ۸۲، ص ۱۲۰، ح ۱۲، باب ۱۷».

۲۳۷ : الشّريف الزّاهد محمّدبن على الحسينى فى كتاب التّعازى باسناده عن عابس‌بن ربيعة عن ابيه عن علىّ عليه‌السلام قال: قال رسول اللّه ﷺ:

انّ السّقط يراغم ربّه ان يدخل ابويه النّار، فيقال له: ايّها السّقط المراغم ربّه! ارجع، فقد ادخلت ابويک الجنّة، فيجرّهما بسرره حتّى يدخلهما الجنّة.

«المستدرک، ج ۲، ص ۴۰۰، ح ۲۳۰۰، باب ۶۰».

۲۳۸ : و حكى الشّيخ ابوعبداللّه‌بن النّعمان فى كتاب مصباح الظّلام عن بعض الثّقات:

انّ رجلا اوصى بعض اصحابه ممّن حجّ، ان يقرء سلامه لرسول اللّه ﷺ و يدفن رقعة مختومة اعطاها له عند راسه الشّريف، ففعل ذلک؛ فلمّا رجع من حجّه اكرمه الرّجل و قال له: جزاک اللّه خيرا لقد بلّغت الرّسالة، فتعجّب المبلّغ من ذلک و قال: من اين علمت بتبليغها قبل ان احدّثک؟ فانشأ يحدّثه، قال: كان لى اخ مات و ترک ابنا صغيرا فربّيته و احسنت تربيته ثمّ مات قبل ان يبلغ الحلم. فلمّا كان ذات ليلة رايت فى المنام انّ القيامة قد قامت، و الحشر قد وقعت، و النّاس قد اشتدّ بهم العطش من شدّة الجهد، و بيد ابن اخى ماء فالتمست ان يسقينى فأبى و قال: ابى احقّ به منک؛ فعظم علىّ ذلک و انتبهت فزعا؛ فلمّا اصبحت تصدّقت بجملة دنانيرى و سألت اللّه ان يرزقنى ولدا ذكرا فرزقنيه و اتّفق سفرک فكتبت لک تلک الرّقعه، و مضمونها التّوسل بالنّبىّ الى اللّه عزّ و جلّ فى قبوله منّى رجاء ان اجده يوم الفزع الأكبر فلم‌يلبث ان حمّ و مات، و كان ذلک يوم وصولک فعلمت انّک بلّغت الرّسالة.

«البحار، ج ۸۲، ص ۱۲۱، ح ۱۴».

۲۳۹ : مسكّن الفؤاد: و روى:

انّ رجلا کان یجیء بصبیّ له معه الی رسول اللّه ﷺ، و انّه مات فاحتبس والده عن رسول اللّه ﷺ، فسأل عنه فقالوا مات صبیّه الّذی رایته معه، فقال ﷺ: هلاّ آذنتمونی فقوموا الی اخینا نعزّیه؛ فلمّا دخل علیه اذا الرّجل حزین و به کآبة، فعزّاه، فقال: یا رسول اللّه، کنت ارجوه لکبر سنّی و ضعفی؛ فقال رسول اللّه ﷺ اما یسرّک ان یکون یوم القیامة بازائک، فیقال له: ادخل الجنّة فیقول: یا ربّ و ابوای، فلایزال یشفع حتّی یشفّعه اللّه عزّ و جلّ فیکم فیدخلکم جمیعا الجنّة؟

«البحار، ج ۸۲، ص ۱۱۸، ح ۱۱».

مآخذ اخری: المستدرک، ج ۲، ص ۳۹۳، ح ۲۲۸۱ باب ۶۰، نقلا عن المسکّن.

۲۴۰ : الشّریف الزّاهد محمّدبن علیّ الحسینی فی کتاب التّعازی باسناده عن نافع عن ابن عمر قال: قال رسول اللّه ﷺ:

یجمع اللّه اطفال امّة محمّد ﷺ یوم القیامة فی حیاض تحت العرش، قال: فیطلع اللّه علیهم اطلاعة، فیقول: ما لی اراکم رافعی رؤوسکم الیّ؟ فیقولون: یا ربّنا الآباء و الأمّهات فی عطش القیامة، و نحن فی هذه الحیاض! قال: فیوحی اللّه الیهم ان اغرفوا فی هذه الآنیة من الحیاض، ثمّ تخلّلوا صفوف القیامة فاسقوا الآباء و الأمّهات.

«المستدرک، ج ۲، ص ۴۰۱، ح ۲۳۰۴، باب ۶۰».

۲۴۱ : مسکّن الفؤاد، عن عبیدبن عمیر اللّیثی قال:

اذا کان یوم القیامة، خرج ولدان المسلمین من الجنّة بأیدیهم الشّراب؛ قال: فیقول لهم النّاس: اسقونا اسقونا؛ فیقولون ابوینا ابوینا؛ قال: حتّی السّقط محبنطئا باب الجنّة یقول: لا ادخل حتّی یدخل ابوای.

«البحار، ج ۸۲، ص ۱۱۸، ح ۱۱، باب ۱۷».

۲۴۲ : مسکّن الفؤاد، عن عبادةبن الصّامت: انّ رسول اللّه ﷺ قال:

النّفساء یجرّها ولدها یوم القیامة بسرره الی الجنّة.

«البحار، ج ۸۲، ص ۱۱۷، ح ۱۰».

۲۴۳ : مسکّن الفؤاد: قال رسول اللّه ﷺ:

اذا کان یوم القیامة نودی فی اطفال المؤمنین و المسلمین ان اخرجوا من قبورکم، فیخرجون من قبورهم ثمّ ینادی فیهم ان امضوا الی الجنّة زمرا، فیقولون: ربّنا و والدینا معنا؛ [ثمّ ینادی

فیهم الثّانیة ان امضوا الی الجنّة زمرا، فیقولون: ربّنا و والدینا معنا] فیقول فی الثّالثة و والدیکم معکم؛ فیثب کلّ طفل الی ابویه فیأخذون بأیدیهم فیدخلون بهم الجنّة؛ فهم اعرف بآبائهم و امّهاتهم یومئذ من اولادکم الّذین فی بیوتکم.

«البحار، ج ۸۲، ص ۱۱۸، ح ۱۱».

مآخذ اخری: المستدرک، ج ۲، ص ۳۹۱، ح ۲۲۷۶، باب ۶۰.

۲۴۴ : فقه الرّضا: قال علیه السلام:

اعلم یرحمک اللّه: انّ صلاة الأستسقاء رکعتان بلا اذان و لا اقامة؛ یخرج الأمام، یبرز الی ما تحت السّماء، و یخرج المنبر، و المؤذنین امامه، فیصلّی بالنّاس رکعتین، ثمّ یسلّم و یصعد المنبر... و یقول: اللّهمّ صلّ علی محمّد و علی آل محمّد؛ اللّهمّ اسقنا غیثا مغیثا مجلّلا؛... اللّهمّ انزل علینا من برکات سمائک ماء طهورا، و انبت لنا من برکات ارضک نباتا مسقیّا، و تسقیه ممّا خلقت انعاما و اناسیّ کثیرا اللّهمّ ارحمنا بالمشایخ رکّعا و الصّبیان رضّعا و البهائم رتّعا و الشّبان خضّعا...

«البحار، ج ۹۱، ص ۳۳۳، ح ۱۸، باب ۱».

۲۴۵ : الحسن‌بن ابی‌الحسن الدّیلمی فی کتاب ارشاد القلوب عن النّبیّ صلی الله علیه و آله انّه قال:

خلق اللّه تعالی ملکا تحت العرش یسبّحه بجمیع اللّغات المختلفة، فاذا کان لیلة الجمعة امره ان ینزل من السّماء الی الدّنیا، و یطلع الی اهل الأرض، و یقول: یا ابناء العشرین! لاتغرّنّکم الدّنیا، و یا ابناء الثّلاثین! اسمعوا و عوا، و یا ابناء الأربعین جدّوا و اجتهدوا... ثمّ یقول: لو لا مشایخ رکّع و فتیان خشّع و صبیان رضّع لصبّ علیکم العذاب صبّا.

«المستدرک، ج ۶، ص ۷۵، ح ۶۴۷۴، باب ۳۶».

۲۴۶ : عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد عن علیّ‌بن اسباط عن ابن عرفة عن ابی‌الحسن علیه السلام قال:

انّ للّه عزّ و جلّ فی کلّ یوم و لیلة منادیا ینادی: مهلا مهلا عباد اللّه عن معاصی اللّه فلو لا بهائم رتّع و صبیة رضّع و شیوخ رکّع لصبّ علیکم العذاب صبّا ترضّون به رضّا.

«الکافی، ج ۲، ص ۲۷۶، ح ۳۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۱۵، ص ۳۰۷، ح ۲۰۵۹۳، باب ۴۱، نقلا عن الکافی.

۲۴۷ : حدّثنا محمّدبن موسی‌بن المتوکّل قال: حدّثنا علیّ‌بن الحسین السّعدآبادی عن احمدبن ابی‌عبداللّه عن علیّ‌بن الحکم عن سیف بن عمیرة عن سعدبن طریف عن الأصبغ‌بن نباتة قال: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

انّ اللّه تعالى ليهمّ بعذاب اهل الأرض جميعا حتّى لايريد ان يحاشى منهم احـدا اذا عـملوا بالمعاصى و اجترحوا السّيّئات فاذا نظر الى الشّيب ناقلى اقدامـهم الى الصّـلوات و الولدان يتعلّمون القرآن رحمهم فأخّر عنهم ذلک.

«علل الشّرايع، ج ۲، ص ۵۲۱، ح ۲، باب ۲۹۸».

۲۴۸ : ثواب الاعمال عن ابيه عن محمّدبن احمدبن هشام عن محمّدبن اسماعيل عن علىّبن الحكم عن سيفبن عميرة عن سعدبن طريف عن الأصبغبن نباتة قال: قال رسول اللّه ﷺ لأمير المؤمنين عليه السلام:

انّ اللّه عزّ و جلّ ليهمّ بعذاب اهل الأرض جميعا، لايحاشى منهم احدا اذا عملوا بالمعاصى و اجترحوا السّيّئات، فاذا نظر الى الشّيب ناقلى اقدامهم الى الصّلاة و الولدان يتعلّمون القرآن رحمهم فأخّر ذلک عنهم.

«البحار، ج ۸۴، ص ۱۴، ح ۹۳».

مآخذ اخرى: المستدرک، ج ۳، ص ۳۶۰، ح ۳۷۸۰، باب ۳، نقلا عن علل الشّرايع. الفقيه، ج ۱، ص ۲۳۹، ح ۷۲۳، مرسلا. الوسائل، ج ۶، ص ۱۸۰، ح ۷۶۷۵، باب ۷، نقلا عن ثواب الاعمال. البحار، ج ۷۳، ص ۳۸۲، ح ۵، باب ۱۳۹. البحار، ج ۸۴، ص ۱۴، ح ۹۳، عن ابيه عن احمدبن ادريس عن محمّدبن احمد الأشعرى عن محمّدبن السّندى عن علىّبن الحكم مثله؛ و نقلا عن العلل عن محمّدبن موسىبن المتوكّل عن علىّبن الحسين السّعدآبادى عن احمدبن ابىعبداللّه البرقى عن علىّبن الحكم مثله.

۲۴۹ : قرب الأسناد: ابن طريف عن ابن علوان عن الصّادق عن ابيه عليه السلام قال: قال رسول اللّه ﷺ:

قلّة العيال احد اليسارين.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۷۱، ح ۸».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۱۰۴، ص ۷۱، ح ۹؛ و ح ۱۰؛ و ص ۷۲، ح ۱۵، باب ۱؛ و ص ۷۳، ح ۱۹، بـاب ۱؛ و ج ۱۰، ص ۹۹، ح ۱، بـاب ۷؛ و ج ۷۷، ص ۱۲۱، ح ۱۵، باب ۶؛ و ص ۳۸۵، ح ۱۰، بـاب ۱۵؛ وج ۷۸، ص ۵۳، ح ۸۸، بـاب ۱۶؛ و ص ۶۰، ح ۱۳۸، بـاب ۱۶؛ و ص ۲۰۳، ح ۴۱، بـاب ۲۳؛ و ص ۲۰۸، ح ۷۷، بـاب ۲۳؛ و ص ۳۲۶، ح ۴، باب ۲۵، نقلا عن السّرائر، عن موسىبن بكر عن عبدالصّالح قال: قال النّبىّ ﷺ؛ و عن نهج البلاغة؛ و قرب الأسناد؛ و عن العيون و امالى الصّدوق، عن علىّبن احمدبن موسى عن الصّوفى عن عبيداللّه موسى الرّويانى عن

عبدالعظيم‌بن عبداللّه الحسنى عن ابى‌جعفر الثّانى عن آبائه عن امير المؤمنين عليه السلام؛ و عن تحف العقول؛ و كشف الغمّة؛ و نقلا عن الخصال، عن ابيه عن سعد عن اليقطينى عن القاسم‌بن يحيى عن جدّه الحسن‌بن راشد عن ابى‌بصير و محمّدبن مسلم عن ابى‌عبداللّه عليه السلام عن آبائه عليهم السلام. الفقيه، ج۴، ص۴۱۶، ح۵۹۰۴، باب۲، باسناده عن صفوان‌بن يحيى و محمّدبن ابى‌عمير عن موسى‌بن بكر عن زرارة عن الصّادق جعفربن محمّد عليه السلام.

۲۵۰: تفسير علىّ‌بن ابراهيم: فى رواية ابى الجارود عن ابى‌جعفر عليه السلام:

فى قوله: «يهب لمن يشاء اناثا»، اى: ليس معهنّ ذكر، و «يهب لمن يشاء الذّكور»، اى ليس معهم انثى، «او يزوّجهم ذكرانا و اناثا»، جميعا يجمع له البنين و البنات...

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۳۵، ح۱».

۲۵۱: الحسن‌بن علىّ‌بن شعبة ـ فى تحف العقول ـ عن ابى‌الحسن الثّالث عليه السلام:

انّ يحيى‌بن أكثم سأله عن قوله تعالى: «او يزوّجهم ذكرانا و اناثا» يزوّج اللّه عباده الذّكران، فقد عاقب قوما فعلوا ذلک؟ فقال عليه السلام: قوله: «يزوجهم ذكرانا و اناثا»، اى يولد له ذكر و يولد له اناث يقال لكلّ اثنين مقرونين زوجان كلّ واحد منهما زوج، و معاذ اللّه ان يكون عنى الجليل ما لبست به على نفسک تطلب الرّخص لارتكاب المآثم؛ «و من يفعل ذلک يلق اثاما، يضاعف له العذاب يوم القيامة و يخلد فيه مهانا» ان لم‌يتب.

«الوسائل، ج۲۰، ص۳۳۳، ح۲۵۷۵۶، باب۱۷».

۲۵۲: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن عدّة من اصحابه عن الحسن‌بن علىّ‌بن يوسف عن الحسن‌بن سعيد اللّخمى قال:

ولد لرجل من اصحابنا جارية فدخل على ابى‌عبداللّه عليه السلام فرآه متسخّطا فقال له ابوعبداللّه عليه السلام: ارايت لو انّ اللّه تبارک و تعالى اوحى اليک ان اختار لک او تختار لنفسک، ما كنت تقول؟ قال: كنت اقول: يا ربّ تختار لى قال: فانّ اللّه قد اختار لک. قال: ثمّ قال: انّ الغلام الّذى قتله العالم الّذى كان مع موسى عليه السلام، و هو قول اللّه عزّ و جلّ: «فأردنا ان يبدلهما ربّهما خيرا منه زكوة و اقرب رحما»، ابدلهما اللّه به جارية ولدت سبعين نبيّا.

«الكافى، ج۶، ص۶، ح۱۱».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۱، ص۳۶۴، ح۲۷۳۱۳، باب۵، نقلا عن الكافى.

۲۵۳: تفسير العيّاشىّ، عن ابى يحيى الواسطى رفعه الى احدهما عليهما السلام:

فی قول اللّه: «و امّا الغلام فکان ابواه مؤمنین» الی قوله: «و اقرب رحما»، قال: ابدلهما مکان الابن بنت فولدت سبعین نبیّا.

«المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۱۷، ح ۱۷۷۱۲، باب ۴».

۲۵۴ : عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن محمّدبن اسماعیل‌بن بزیع عن ابراهیم‌بن مهزم عن ابراهیم الکرخی عن ثقة حدّثه من اصحابنا قال:

تزوّجت بالمدینة، فقال لی ابوعبداللّه ﷺ: کیف رایت؟ قلت: ما رای رجل من خیر فی امرأة الاّ و قد رایته فیها، و لکن خانتنی؛ فقال: و ما هو؟ قلت: ولدت جاریة؛ قال: لعلّک کرهتها، انّ اللّه عزّ و جلّ یقول: «آباؤکم و ابناؤکم لاتدرون ایّهم اقرب لکم نفعا».

«الکافی، ج ٦، ص ۴، ح ۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۳٦۳، ح ۲۷۳۱۰، باب ۵، نقلا عن الکافی.

۲۵۵ : محمّدبن یعقوب عن علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن حمّادبن عثمان عن ابی‌عبداللّه ﷺ قال:

کان رسول اللّه ﷺ ابا بنات.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۳٦۱، ح ۲۷۳۰۴، باب ۴».

مآخذ اخری: الکافی، ج ٦، ص ۵، ح ۲.

۲۵٦ : محمّدبن علیّ‌بن الحسین قال:

و قال ﷺ فی قول اللّه عزّ و جلّ: «و امّا الغلام فکان ابواه مؤمنین فخشینا ان یرهقهما طغیانا و کفرا فأردنا ان یبدلهما ربّهما خیرا منه زکوة و اقرب رحما» قال: ابدلهما اللّه عزّ و جلّ مکان الابن ابنة، فولد منها سبعون نبیّا.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۳٦۵، ح ۲۷۳۱۵، باب ۵».

مآخذ اخری: الفقیه، ج ۳، ص ۴۹۱، ح ۴۷۳۸، باب ۲.

۲۵۷ : نوادر الرّاوندی: باسناده عن موسی‌بن جعفر عن آبائه : قال: قال علیّ ﷺ:

کان رسول اللّه ﷺ اذا بشّر بجاریة، قال: ریحانة و رزقها علی اللّه عزّ و جلّ.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۹۷، ح ٦۲».

مآخذ اخری: المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۱۴، ح ۱۷٦۹۸، باب ۳، نقلا عن الجعفریّات: اخبرنا عبد اللّه‌بن محمّد قال: اخبرنا محمّدبن محمّد قال: حدّثنی موسی‌بن اسماعیل قال: حدّثنا ابی عن ابیه عن جدّه جعفر بن محمّد عن ابیه عن جدّه علیّ‌بن الحسین عن ابیه عن علیّ‌بن ابی‌طالب ﷺ.

۲۵۸ : عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن بعض اصحابنا عن محمّدبن سنان عمّن حدّثه قال:

كان علىّبن الحسين عليه السلام اذا بشّر بالولد لم‌يسأل: «أ ذكر هو ام انثى؟»، حتّى يقول: «أ سوىّ؟» فان كان سويّا، قال: «الحمد للّه الّذى لم‌يخلق منّى شيئا مشوّها».

«الكافى، ج ۶، ص ۲۱، ح ۱».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۲۳ ح ۶۸، نقلا عن مكارم الاخلاق. الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۱۲، ح ۲۷۴۴۰، باب ۳۷، نقلا عن الكافى. التهذيب، ج ۷، ص ۴۳۹، ح ۱۸، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۲۵۹ : محمّدبن علىّبن الحسين باسناده عن عمربن يزيد انّه قال لأبى‌عبداللّه عليه السلام:

انّ لى بنات؛ فقال: لعلك تتمنّى موتهنّ؟ اما انّک ان تمنّيت موتهنّ و متن، لم‌توجر يوم القيامة و لقيت ربّک حين تلقاه و انت عاص.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۶۶، ح ۲۷۳۱۸، باب ۶».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۱۰۴، ص ۹۱، ح ۱۰، نقلا عن مكارم الاخلاق. الكافى، ج ۶، ص ۵، ح ۴، عن علىّبن ابراهيم عن ابيه و عن محمّدبن اسماعيل عن الفضل‌بن شاذان جميعا عن بن ابى‌عمير عن هشام‌بن الحكم عن جارود قال: قلت لأبى عبداللّه عليه السلام. الفقيه، ج ۳، ص ۴۸۲، ح ۴۶۹۶.

۲۶۰ : مكارم الاخلاق: عن حذيفة اليمانى قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

خير اولادكم البنات.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۹۱، ح ۶».

مآخذ اخرى: المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۱۶، ح ۱۷۷۰۸، باب ۳، نقلا عن مكارم الاخلاق.

۲۶۱ : الجعفريّات: باسناده عن جعفربن محمّد عن ابيه عن جدّه علىّبن الحسين عن ابيه عن علىّبن ابى‌طالب عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

من يمن المرأة ان يكون بكرها جارية اى اوّل ولدها ابنة.

«المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۱۱، ح ۱۷۶۸۲، باب ۱».

۲۶۲ : الحسين‌بن محمّد عن معلّى‌بن محمّد عن منصوربن العبّاس عن شعيب‌بن جناح عن مطر مولى معن عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

ثلاثة للمؤمن فيها راحة: دار واسعة توارى عورته و سوء حاله من النّاس، و امرأة صالحة تعينه على امر الدّنيا و الآخرة، و ابنة يخرجها امّا بموت او بتزويج.

«الكافى، ج۵، ص۳۲۷، ح۶».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۵، ص۲۹۹، ح۶۵۹۳، باب۱؛ و ج ۲۰، ص۴۱، ح۲۴۹۸۲، نقلا عن الكافى؛ و عن الخصال عن ابيه عن محمّدبن علىّ‌بن الصّلت عن احمدبن محمّدبن علىّ‌بن خالد عن منصوربن العبّاس عن سعيدبن جناح. الكافى، ج۶، ص۵۲۵، ح۳، عن عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد و محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد جميعا عن سعيدبن جناح عن مطرف مولى معن عن ابى‌عبدالله عليه السلام.

۲۶۳: الشّريف الزّاهد محمّدبن علىّ الحسنى فى كتاب التّعازى، باسناده عن اسماعيل‌بن موسى الفزارى عن الحسن عن اصحابه عن رسول الله صلى الله عليه وآله انّه قال فى حديث:

و من عال واحدة او اثنتين من البنات جاء معى يوم القيامة كهاتين ـ و ضمّ اصبعيه ـ.

«المستدرک، ج۱۵، ص۱۱۶، ح۱۷۷۱۰، باب۳».

۲۶۴: مكارم الاخلاق من الرّوضة قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله:

نعم الولد البنات المخدّرات؛ من كانت عنده واحدة جعلها الله سترا من النّار، و من كانت عنده اثنتان ادخله الله بها الجنّة، و من يكن له ثلاث او مثلهنّ من الأخوات وضع عنه الجهاد و الصّدقة.

«البحار، ج۱۰۴، ص۹۱، ح۵».

مآخذ اخرى: المستدرک، ج۱۵، ص۱۱۶، ح۱۷۷۰۷، باب۳، نقلا عن الرّوضة.

۲۶۵: مكارم الاخلاق:

و بشّر النّبىّ صلى الله عليه وآله بابنة فنظر فى وجوه اصحابه فراى الكراهة فيهم، فقال: ما لكم؟ ريحانة اشمّها و رزقها على الله.

«البحار، ج۱۰۴، ص۹۰، ح۴».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۱، ص۳۶۵، ح۲۷۳۱۴، باب۵، نقلا عن الفقيه؛ و عن ثواب الاعمال عن ابيه عن محمّدبن يحيى عن محمّدبن احمد عن ابراهيم‌بن هاشم عن البرقى رفعه. المستدرک، ج۱۵، ص۱۱۷، ح۱۷۷۱۴، باب۴، نقلا عن الخصال

باسناده مثل ثواب الأعمال. الفقيه، ج ۳، ص ۴۸۱، ح ۴۶۹۳، باب ۲، مرسلا. البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۰۴، ح ۱۰۰، نقلا عن ثواب الاعمال.

۲۶۶ : نوادر الرّاوندی: باسناده عن موسی‌بن جعفر علیه السلام عن آبائه قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

من سعادة المرء المسلم الزوجة الصّالحة، و المسکن الواسع و المرکب الهنیء، و الولد الصّالح؛ و من یمن المرأة ان یکون بکرها جاریة یعنی اوّل ولدها.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۹۸، ح ۶۴».

مآخذ اخری: البحار، ج ۷۶، ص ۱۵۵، ح ۳۵، باب ۲۶.

۲۶۷ : عیون اخبارالرّضا علیه السلام: محمّدبن القاسم المفسّر عن احمدبن الحسن الحسینی عن الحسن‌بن علیّ عن ابیه عن جدّه عن الرّضا عن ابیه موسی‌بن جعفر علیه السلام قال:

سأل الصّادق جعفربن محمّد علیه السلام عن بعض اهل مجلسه، فقیل: علیل؛ فقصده عائدا و جلس عند راسه، فوجده دنفا؛ فقال له: احسن ظنّک باللّه؛ قال امّا ظنّی باللّه فحسن، و لکن غمّی لبناتی ما امرضنی غیر غمّی بهنّ فقال الصّادق علیه السلام: الّذی ترجوه لتضعیف حسناتک و محو سیّئاتک فارجه لاصلاح حال بناتک؛ اما علمت انّ رسول اللّه صلی الله علیه و آله قال: لمّا جاوزت سدرة المنتهی، و بلغت اغصانها و قضبانها، رایت بعض ثمار قضبانها اثداء معلّقة یقطر من بعضها اللّبن، و من بعضها العسل، و من بعضها الدّهن، و یخرج عن بعضها شبه دقیق السّمیذ، و عن بعضها الثّیاب، و عن بعضها کالنّبق، فیهوی ذلک کلّه نحو الأرض؛ فقلت فی نفسی این مقرّ هذه الخارجات عن هذه الأثداء؟ و ذلک انّه لم‌یکن معی جبرئیل لأنّی کنت جاوزت مرتبته و اختزل دونی؛ فنادانی ربّی عزّ و جلّ فی سرّی: یا محمّد هذه انبتّها من هذا المکان الأرفع لأغذو منها بنات المؤمنین من امّتک و بنیهم، فقل لأباء البنات لاتضیقنّ صدورکم علی فاقتهن، فانّی کما خلقتهنّ ارزقهنّ.

«البحار، ج ۵، ص ۱۴۶، ح ۲، باب ۵».

مآخذ اخری: الوسائل ج ۲، ص ۴۴۸، ح ۲۶۱۴، ب ۳۱، نقلا عن العیون عن محمّدبن القاسم المفسّر عن احمدبن الحسن الحسینی عن الحسن‌بن علیّ العسکری عن آبائه علیهم السلام. البحار، ج ۱۸، ص ۳۵۲، ح ۶۳، باب ۳؛ و ج ۷۱، ص ۱۳۷، ح ۱۹، باب ۶۳، نقلا عن العیون بالأسانید الثّلاثة عن الرّضا علیه السلام.

۲۶۸ : محمّدبن علیّ‌بن الحسین ـ فی عیون الأخبار ـ عن محمّدبن القاسم المفسّر عن احمدبن الحسن الحسینی

عن الحسن‌بن علیّ العسکریّ عن آبائه عن الصّادق عليه السلام:

انّ رجلا شکا الیه غمّه ببناته؛ فقال: الّذی ترجوه لتضعیف حسناتک و محو سیّئاتک، فارجه لصلاح حال بناتک؛ أ ماعلمت انّ رسول اللّه صلی الله علیه و آله قال: لمّا جاوزت سدرة المنتهی، و بلغت قضبانها و اغصانها، رایت بعض ثمار قضبانها اثداؤه معلّقه یقطر من بعضها اللبن، و من بعضها العسل، و من بعضها الدّهن، و من بعضها شبه دقیق السّمید، و من بعضها الثّیاب، و من بعضها کالنبق؛ فیهوی ذلک کلّه نحو الأرض؛ فقلت فی نفسی: این مقرّ هذه الخارجات؟ فنادانی ربّی: یا محمّد هذه انبتّها من هذا المکان، لأغذو منها بنات المؤمنین من امّتک و بنیهم؛ فقل لآباء البنات لاتضیقنّ صدورکم علی بناتکم فانّی کما خلقتهنّ ارزقهنّ.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۶۵، ح ۲۷۳۱۷، باب ۵».

مآخذ اخری: البحار، ج ۱۸، ص ۳۵۲، ح ۶۳، باب ۳؛ و ج ۵، ص ۱۴۶، ح ۲، باب ۵؛ و ج ۷۱، ص ۱۳۷، ح ۱۹، باب ۶۳، نقلا عن عیون الأخبار.

۲۶۹: کتاب النّجوم: روینا باسنادنا الی الشّیخ ابی‌جعفر الطّبری من کتابه عن ابی المفضّل الشّیبانی عن الکلینی، قال القاسم‌بن العلاء:

کتبت الی صاحب الزّمان ثلاثة کتب فی حوائج لی، و اعلمته انّنی رجل قد کبر سنّی، و انّه لا ولد لی، فأجابنی عن الحوائج و لم‌یجبنی فی الولد بشیء؛ فکتبت الیه فی الرّابعه کتابا، و سألته ان یدعو الی اللّه ان یرزقنی ولدا، فأجابنی و کتب بحوائجی، و کتب: «اللّهمّ ارزقه ولدا ذکرا»؛ فورد الکتاب و انا لااعلم، انّ لی حملا، فدخلت الی جاریتی فسألتها عن ذلک، فأخبرتنی انّ علّتها قد ارتفعت فولدت غلاما.

«البحار، ج ۵۱، ص ۳۰۳، ح ۱۹، باب ۱۵».

۲۷۰: مکارم الاخلاق: من کتاب نوادر الحکمة عن ابی‌عبداللّه عليه السلام قال:

دخل رجل علیه فقال: یابن رسول اللّه ولد لی ثمانیة بنات رأس علی رأس و لم‌ار قطّ ذکرا، فادع اللّه عزّ و جلّ ان یرزقنی ذکرا، فقال الصّادق عليه السلام: اذا اردت المواقعة و قعدت مقعد الرّجل من المرأة فضع یدک الیمنی علی یمین سرّة المرأة، و اقرء انّا انزلناه فی لیلة القدر سبع مرّات، ثمّ واقع اهلک، فانّک تری ما تحبّ؛ و اذا تبیّنت الحمل فمتی ما تقلّبت اللّیل فضع یدک علی یمنة سرّتها و اقرء انّا انزلناه فی لیلة القدر سبع مرّات؛ قال الرّجل ففعلت ذلک فولد لی سبع ذکور رأس علی رأس و قد فعل ذلک غیر واحد فرزقوا ذکورة.

«البحار، ج۱۰۴، ص۸۶، ح ۵۰».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۱، ص۳۷۴، ح۲۷۳۳۶، باب۱۲، نقلا عن مكارم الاخلاق.

۲۷۱ : معانى الأخبار: ابى عن محمّد العطّار عن الأشعرى عن علىّ‌بن السّندى عن محمّدبن عمروبن سعيد عن ابيه قال:

كنت عند ابى‌الحسن عليه السلام حيث دخل عليه داوود الرّقى فقال له: جعلت فداک انّ النّاس يقولون: اذا مضى للحامل ستّة اشهر فقد فرغ اللّه من خلقه فقال ابوالحسن عليه السلام: يا داوود ادع و لو بشقّ الصّفا؛ قلت: جعلت فداک و اىّ شىء الصّفا؟ قال: ما يخرج مع الولد؛ فانّ اللّه عزّ و جلّ يفعل ما شاء.

«البحار، ج۱۰۴، ص۷۹، ح۵».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۷، ص۱۴۱، ح۸۹۴۹، باب۶۴، نقلا عن معانى الأخبار.

۲۷۲ : السّيّد علىّ‌بن طاووس فى مهج الدّعوات نقلا من كتاب زاد العابدين تأليف حسين‌بن ابى‌الحسن‌بن خلف الكاشغرىّ الملقّب بالفضل، ما هذا لفظه: حديث نيسان: قال: و اخبرنا الوالد ابوالفتوح رحمه اللّه حدّثنا ابوبكر محمّدبن عبداللّه الخشانى البلخى حدّثنا ابونصر محمّدبن احمد الباب الحريرىّ حدّثنا ابونصر عبد اللّه‌بن العبّاس المذكر البلخىّ احمدبن احمد البلخىّ حدّثنا عيسى‌بن هارون عن محمّدبن جعفربن عبد اللّه‌بن عمر قال: حدّثنا نافع عن ابن عمر قال:

كنّا جلوسا اذ دخل علينا رسول اللّه صلى الله عليه و آله و سلّم علينا فرددنا عليه السّلام، فقال: أ لا اعلّمكم دواء علّمنى جبرئيل عليه السلام حيث لااحتاج الى دواء الأطبّاء؟ و قال علىّ عليه السلام و سلمان و غيرهما رحمة اللّه عليهم: و ما ذاک الدّواء؟ فقال النّبىّ صلى الله عليه و آله لعلىّ عليه السلام: تأخذ من ماء المطر بنيسان، و تقرء عليه فاتحة الكتاب سبعين مرّة، و آية الكرسىّ، سبعين مرّة، و قل هو اللّه احد سبعين مرّة، و قل اعوذ بربّ الفلق سبعين مرّة، و قل اعوذ بربّ النّاس سبعين مرّة، و قل يا ايّها الكافرون سبعين مرّة، و تشرب من ذلک الماء غدوة و عشيّة سبعة ايّام متواليات، قال النّبىّ صلى الله عليه و آله و الّذى بعثنى بالحقّ نبيّا، انّ جبرائيل قال: انّ اللّه يرفع عن الّذى يشرب من هذا الماء كلّ داء فى جسده و يعافيه و يخرج من عروقه و جسده و عظمه و جميع اعضائه و يمحو ذلک من اللّوح المحفوظ؛ و الّذى بعثنى بالحقّ نبيّا، ان لم‌يكن له ولد و احبّ ان يكون له ولد بعد ذلک فشرب من [ذلک] الماء كان له ولد؛ و ان كانت المرأة عقيما شربت من ذلک الماء

رزقها اللّه ولدا؛ و ان كان الرّجل عنّينا و المرأة عقيما، و شرب من ذلك الماء، اطلق اللّه عنه و ذهب ما عنده، و يقدر على المجامعة، و ان احبّت ان تحمل بابن حملت، و ان احبّت ان تحمل بذكر او انثى حملت؛ و تصديق ذلك فى كتاب اللّه: «يهب لمن يشاء اناثا و يهب لمن يشاء الذّكور او يزوّجهم ذكرانا و اناثا و يجعل من يشاء عقيما».

«المستدرک، ج۱۷، ص۳۲، ح۲۰٦٦۷، باب ۳۰».

مآخذ اخرى: المستدرک، ج۱۷، ص۳۵، ح۲۰٦٦۸، نقلا عن البحار: وجدت بخطّ الشّيخ علىّبن حسنبن جعفر المرزبانى و كان تاريخ كتابته سنة ثمان و تسعمأة قال: وجدت بخطّ الامام العلاّمة الشّهيد السّعيد محمّدبن مكّى رحمه اللّه، روى عن جعفربن محمّد عن آبائه: قال: قال رسول اللّه ﷺ: علّمنى جبرئيل عليه السلام دواء. البحار، ج٦٦، ص۴۷٦، ح۱، باب۳، نقلا عن مهج الدّعوات نقلا من كتاب زاد العابدين تأليف الحسينبن الحسنبن خلف الكاشونى قال: اخبرنا الوالد ابو الفتوح رحمه اللّه عن ابىبكر محمّدبن عبد اللّه البلخى عن ابىنصر محمّدبن احمدبن الباب حريزى عن عبد اللّه بن عبّاس المذكر البلخى عن محمّدبن احمد عن عيسىبن هارون عن محمّدبن جعفربن عبداللّهبن عمربن نافع عن ابن عمر قال كنّا جلوسا... .

۲۷۳ : قرب الأسناد: احمدبن محمّد عن الوشّاء قال:

حججت ايّام خالى اسماعيلبن الياس، فكتبنا الى ابىالحسن الأوّل عليه السلام، فكتب خالى: انّ لى بنات، و ليس لى ذكر، و قد قلّ رجالنا، و قد خلّفت امراتى و هى حامل فادع اللّه ان يجعله غلاما و سمّه. فوقّع فى الكتاب: قد قضى اللّه تبارک و تعالى حاجتک و سمّه محمّدا. فقدمنا الكوفة، و قد ولد لى غلام قبل دخولى الكوفة بستّة ايّام، و دخلنا يوم سابعه؛ قال ابو محمّد: فهو و اللّه اليوم رجل و له اولاد.

«البحار، ج۴۸، ص۴۳، ح۲۱، باب۴».

مآخذ اخرى: البحار، ج۴۸، ص۳۲، ح۲، باب۴، نقلا عن كشف الغمّة، عن الوشّاء الحسنبن علىّ.

۲۷۴ : كشف الغمّة: ايّوببن نوح قال:

كتبت الى ابىالحسن عليه السلام انّ لى حملا فادع اللّه ان يرزقنى ابنا فكتب الىّ اذا ولد فسمّه محمّدا؛ قال: فولد ابن فسمّيته محمّدا. قال: و كان ليحيىبن زكريّا حمل، فكتب اليه: انّ لى حملا فادع

اللّه ان یرزقنی ابنا. فکتب الیه: ربّ ابنة خیر من ابن؛ فولدت له ابنة.

«البحار، ج ۵۰، ص۱۷۷، ح۵۵، باب۳».

۲۷۵: طبّ الأئمّة: سعدبن مهران عن محمّدبن صدقة عن محمّدبن سنان الزّاهریّ عن یونس‌بن ظبیان عن محمّدبن اسماعیل عن جابر بن یزید الجعفیّ قال:

جاء رجل من بنی‌امیّة الی ابی‌جعفر علیه السلام، و کان مؤمنا من آل فرعون یوالی آل محمّد، فقال: یابن رسول اللّه انّ جاریتی قد دخلت فی شهرها و لیس لی ولد، فادع اللّه ان یرزقنی ابنا؛ فقال: اللّهمّ ارزقه ابنا ذکرا سویّا؛ ثمّ قال: اذا دخلت فی شهرها فاکتب لها انّا انزلناه، ـ و عوّذها بهذه العوذة و ما فی بطنها ـ بمسک و زعفران، و اغسلها و اسقها ماءها و انضح فرجها؛ و العوذة هذه: «اعیذ مولودی بسم‌اللّه بسم‌اللّه‌و انّا لمسنا السّماء فوجدناها ملئت حرسا شدیدا و شهبا؛ و انّا کنّا نقعد منها مقاعد للسّمع فمن یستمع الآن یجد له شهابا رصدا» ثمّ یقول: «بسم اللّه بسم اللّه اعوذ باللّه السّمیع العلیم من الشّیطان الرّجیم، انا و انت و البیت و من فیه و الدّار و من فیها نحن کلنا فی حرز اللّه و عصمة اللّه و جیران اللّه و جوار اللّه آمنین محفوظین» ثمّ تقرء المعوّذتین و تبدء بفاتحة الکتاب قبلهما، ثمّ سورة الأخلاص ثمّ تقرء: «افحسبتم انّما خلقناکم عبثا و انّکم الینا لاترجعون»؛ «فتعالی اللّه الملک الحقّ لااله الاّ هو ربّ العرش الکریم»؛ «و من یدع مع اللّه الها آخر لا برهان له به فانّما حسابه عند ربّه انّه لایفلح الکافرون»؛ «و قل ربّ اغفر و ارحم و انت خیر الراحمین»؛ «لو انزلنا هذا القرآن» الی آخر السّورة؛ ثمّ تقول: «مدحور[ا] من یشاقّ اللّه و رسوله؛ اقسمت علیک یا بیت و من فیک بالأسماء السّبعة و الأملاک السّبعة الّذین یختلفون بین السّماء و الأرض محجوبا عن هذه المرأة و ما فی بطنها، کل عرض و اختلاس او لمس او لمعة او طیف مسّ من انس او جانّ». و ان قال عند فراغه من هذا القول و من العوذة کلّها: «اعنّی بهذا القول و هذه العوذة فلانا و اهله و ولده و داره و منزله»؛ فلیسمّ نفسه و لیسمّ داره و منزله و اهله و ولده و لیلفظ به ولیقل اهل فلان‌بن فلان و ولده فلان‌بن فلان فانّه احکم له و اجود و انا الضّامن علی نفسه و اهله و ولده ان لا یصیبهم آفة و لا خبل و لا جنون باذن‌اللّه تعالی.

«البحار، ج۹۵، ص۱۱۸، ح۵، باب۹۴».

مآخذ اخری: المستدرک، ج۱۵، ص۲۰۸، ح۱۸۰۲۹، باب۷۹، نقلا عن کتاب طبّ الأئمّة.

۲۷۶ : مناقب آل ابی‌طالب لابن شهرآشوب: قیس‌بن الرّبیع عن جابر الجعفیّ عن تمیم‌بن خرام الأسدی:

انّه رفع الی عمر منازعة جاریتین تنازعتا فی ابن و بنت، فقال: این ابوالحسن مفرّج الکرب؟ فدعی له به فقصّ علیه القصّة، فدعا بقارورتین فوزنهما ثمّ امر کل واحدة فحلبت فی قارورة و وزن القارورتین فرجّحت احداهما علی الأخری؛ فقال: الأبن للّتی لبنها ارجح، و البنت للّتی لبنها اخفّ. فقال عمر: من این قلت ذلک یا اباالحسن؟ فقال لأن اللّه جعل للذّکر مثل حظّ الأنثیین و قد جعلت الأطبّاء ذلک اساسا فی الأستدلال علی الذّکر و الأنثی.

«البحار، ج ۴۰، ص۲۳۴، ح۱۳، باب۹۷».

مآخذ اخری: المستدرک، ج۱۷، ص۳۹۲، ح ۲۱۶۵۰، باب۱۷، نقلا عن مناقب ابن شهرآشوب.

۲۷۷ : علل الشّرایع: ابن المتوکّل عن السّعدآبادی عن البرقی عن البزنطی عن ابان‌بن عثمان قال:

قلت لأبی‌عبداللّه علیه‌السلام:... فقال:... و حرم الخصیتان لأنهما موضع للنّکاح و مجری للنّطفة...

«البحار، ج۱۲، ص۱۳۰، ح ۱۰، باب ۶».

۲۷۸ : محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن علیّ‌بن الحکم عن علیّ‌بن ابی‌حمزة عن ابی‌بصیر قال:

سمعت اباعبداللّه علیه‌السلام یقول خطب رسول اللّه صلی‌الله‌علیه‌وآله النّساء فقال: یا معاشر النّساء تصدّقن و لو من حلیکن، و لو بتمرة، و لو بشقّ تمرة، فانّ اکثرکنّ حطب جهنّم، ان کنّ تکثرن اللّعن و تکفرن العشیرة؛ فقالت امرأة من بنی‌سلیم لها عقل: یا رسول اللّه أ لیس نحن الأمّهات الحاملات المرضعات؟ أ لیس منّا البنات المقیمات و الأخوات المشفقات؟ فرقّ لها رسول اللّه صلی‌الله‌علیه‌وآله فقال: حاملات والدات مرضعات رحیمات، لو لا ما یأتین الی بعولتهنّ ما دخلت مصلّیة منهنّ النّار.

«الکافی، ج۵، ص۵۱۳، ح ۲».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۰، ص۱۷۵، ح ۲۵۳۵۱، باب ۹۱، نقلا عن الکافی.

۲۷۹ : امالی الشّیخ: جماعة عن ابی المفضّل باسناده رفعه عن الصّادق علیه‌السلام قال:

سألت امّ‌سلمة رسول اللّه صلی‌الله‌علیه‌وآله عن فضل النّساء فی خدمة ازواجهنّ، فقال: ایّما امرأة رفعت من بیت زوجها شیئا من موضع الی موضع ترید به صلاحا الاّ نظر اللّه الیها، و من نظر اللّه الیه لم یعذّبه؛ فقالت امّ‌سلمة رضی اللّه عنها: زدنی فی النّساء المساکین من الثّواب بأبی انت و امّی؛ فقال صلی‌الله‌علیه‌وآله: یا امّ‌سلمة انّ المرأة اذا حملت کان لها من الأجر کمن جاهد بنفسه و ماله فی سبیل اللّه عزّ و جلّ، فاذا وضعت قیل لها قد غفر لک ذنبک فاستأنفی العمل، فاذا ارضعت فلها

بكلّ رضعة تحرير رقبة من ولد اسماعيل.

«البحار، ج۱۰۳، ص۲۵۱، ح ۴۹، باب ۴».

۲۸۰ : علل الشّرايع: عن محمّدبن موسی‌بن المتوكّل عن علیّ‌بن الحسين السّعدآبادی عن احمدبن ابی‌عبداللّه البرقی عن الحسن‌بن محبوب عن ابی ايّوب الخزاز عن ابی عبيدة الحذّاء عن ابی‌جعفر محمّدبن علیّ عليه السلام قال:

الحيض من النّساء نجاسة رماهنّ اللّه بها؛ قال: و قد كنّ النّساء فی زمن نوح انّما تحيض المرأة فی كلّ سنة حيضة، حتّی خرجن نسوة من حجابهنّ، و هنّ سبعمأة امرأة، فانطلقن فلبسن المعصفرات من الثّياب و تحلّين و تعطّرن، ثمّ خرجن فتفرّقن فی البلاد، فجلسن مع الرّجال و شهدن الأعياد معهم و جلسن فی صفوفهم، فرماهنّ اللّه بالحيض عند ذلک فی كلّ شهر اولئک النّسوة بأعيانهن، فسالت دماؤهنّ، فخرجن من بين الرّجال و كنّ يحضن فی كلّ شهر حيضة؛ قال: فأشغلهنّ اللّه تبارک و تعالی بالحيض، و كسر شهوتهنّ؛ قال: و كان غيرهنّ من النّساء اللّواتی لم‌يفعلن مثل فعلهنّ يحضن فی كلّ سنة حيضة؛ قال: فتزوّج بنو اللاّتی يحضن فی كلّ شهر حيضة، بنات اللاّتی يحضن فی كلّ سنة حيضة؛ قال: فامتزج القوم فحضن بنات هؤلاء فی كلّ شهر حيضة؛ و قال: و كثر اولاد اللاّتی يحضن فی كلّ شهر حيضة لاستقامة الحيض و قلّ اولاد اللاّتی لا يحضن فی السنّة الاّ حيضة لفساد الدّم؛ قال: فكثر نسل هؤلاء و قلّ نسل اولئک.

«البحار، ج۸۱، ص۸۲، ح۳، باب۴».

مآخذ اخری: الفقيه، ج۱، ص۸۸، ح۱۹۳، مرسلا. الوسائل، ج۲، ص۲۹۲، ح۲۱۶۵، باب۹، نقلا عن الفقيه و العلل.

۲۸۱ : محمّدبن علیّ‌بن الحسين ـ فی ثواب الاعمال ـ عن ابيه عن سعدبن عبداللّه عن عبّادبن سليمان عن محمّدبن سليمان الدّيلمی عن ابيه عن محمّدبن يزيد النّيسابوریّ عن ابی‌حمزة الثّمالیّ عن علیّ‌بن الحسين عليه السلام قال:

من قضی لأخيه حاجة... و من زوّجه زوجة يأنس بها و يسكن اليها آنسه اللّه فی قبره بصورة احبّ اهله اليه؛ و من كفاه بما هو يمتهنه و يكفّ وجهه و يصل به ولده اخدمه اللّه عزّ و جلّ من الولدان المخلّدين.

«الوسائل، ج۱۶، ص۳۴۲، ح۲۱۷۱۶، باب ۲۲».

۲۸۲ : روی الشّهيد الثّانی الشّيخ زين الدّين فی رسالة الغيبة باسناده عن الشّيخ الطّوسی عن المفيد عن جعفربن محمّد بن قولويه عن ابيه عن سعدبن عبد اللّه عن احمدبن محمّدبن عيسی عن ابيه محمّدبن عيسی الأشعری عن

عبد اللّه‌بن سليمان النّوفلى قال:

كنت عند جعفربن محمّد الصّادق عليه السلام... قال:... من زوّج اخاه المؤمن امرأة يأنس بها و تشدّ عضده و يستريح اليها، زوجّه اللّه من الحور العين و آنسه بمن احبّه من الصّدّيقين من اهل بيت نبيّه و اخوانه و آنسهم به.

«الوسائل، ج۱۷، ص ۲۱۰، ح۲۲۳۵۴، باب۴۹».

۲۸۳ : روى عن محمّدبن ابى‌عمير عن حريز عن الوليد قال: قال ابوعبداللّه عليه السلام:

من ترک التّزويج مخافة الفقر فقد اساء الظّنّ باللّه عزّ و جلّ انّ اللّه عزّ و جلّ يقول: ان يكونوا فقراء يغنهم اللّه من فضله.

«الفقيه، ج۳، ص۳۸۵، ح۴۳۵۳».

۲۸۴ : و قال النّبىّ صلى الله عليه و آله:

من سرّه ان يلقى اللّه طاهرا مطهّرا فليلقه بزوجة، و من ترک التّزويج مخافة العيلة فقد اساء الظّنّ باللّه عزّ و جلّ.

«الفقيه، ج۳، ص۳۸۵، ح۴۳۵۴، باب۲».

۲۸۵ : علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابى‌عمير عن ابان‌بن عثمان عن حريز عن وليدبن صبيح عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

من ترک التّزويج مخافة العيلة فقد اساء باللّه الظّنّ.

«الكافى، ج۵، ص ۳۳۰، ح۱».

مآخذ اخرى: الوسائل ج۲۰، ص۴۲، ح۲۴۹۸۳، باب۱۰، نقلا عن الكافى.

المستدرک، ج۱۴، ص۱۷۲، ح۱۶۴۱۸، باب۹، نقلا عن ابن ابى‌جمهور فى درر اللّئالى عن النّبىّ صلى الله عليه و آله.

۲۸۶ : قصص الأنبياء: بالاسناد الى الصّدوق عن ابيه عن علىّ عن ابيه عن ابن ابى‌عمير عن علىّ‌بن ابى‌حمزة عن ابى‌بصير عن ابى‌جعفر عليه السلام قال:

لمّا فقد يعقوب يوسف عليه السلام اشتدّ حزنه و تغيّر حاله... فانّه بعث عدة من ولده ببضاعة يسيرة مع رفقة خرجت، فلما دخلوا على يوسف عليه السلام عرفهم و لم‌يعرفوه، فقال هلمّوا بضاعتكم حتّى ابدء بكم قبل الرّفاق... فلمّا احتاجوا الى الميرة بعد ستة اشهر بعثهم و بعث معهم ابن يامين ببضاعة يسيرة فأخذ عليهم موثقا من اللّه لتأتننى به، فانطلقوا مع الرّفاق حتّى دخلوا على

يوسف، فهيّأ لهم طعاما و قال: ليجلس كلّ بنىاَمّ على مائدة، فجلسوا و بقى ابن يامين قائما، فقال له يوسف: ما لک لم تجلس؟ فقال: ليس لى فيهم ابن امّ فقال يوسف فما لک ابن امّ؟ قال: بلى، زعم هؤلاء انّ الذّئب اكله؛ قال: فما بلغ من حزنک عليه؟ قال: ولد لى احد عشر ابنا لكلّهم اشتقّ اسما من اسمه، قال: اراک قد عانقت النّساء فشممت الولد من بعده! فقال: انّ لى ابا صالحا، قال لى: تزوّج لعلّ اللّه ان يخرج منک ذرّية يثقل الأرض بالتّسبيح...

«البحار، ج ۱۲، ص۲۸۷، ح ۷۱، باب۹».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۱۲، ص۳۰۷، ح۱۱۵ و ح ۱۱٦، باب۹؛ و المستدرک، ج ۱۴، ص۱۷۷، ح ۱٦۴۳۴، باب۱۵، نقلا عن تفسير العيّاشىّ عن ابان الأحمر عن ابى‌عبداللّه عليه السلام، و عنه عن علىّ‌بن مهزيار عن بعض اصحابنا عن ابيه عن ابى‌عبداللّه عليه السلام.

۲۸۷ : عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد عن احمدبن محمّدبن ابى‌نصر عن ابى المغرّا عن عبيدبن زرارة عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

انّى لذات يوم عند زيادبن عبيد اللّه الحارثى اذ جاء رجل يستعدى على ابيه، فقال: اصلح اللّه الأمير، انّ ابى زوّج ابنتى بغير اذنى، فقال زياد: لجلسائه الّذين عنده: ما تقولون فيما يقول هذا الرّجل؟ قالوا نكاحه باطل قال: ثمّ اقبل علىّ، فقال: ما تقول يا اباعبداللّه؟ فلمّا سألنى اقبلت على الّذين اجابوه فقلت لهم أ ليس فيما تروون انتم عن رسول اللّه صلى الله عليه و آله: انّ رجلا جاء يستعديه على ابيه فى مثل هذا، فقال له رسول اللّه صلى الله عليه و آله انت و مالک لأبيک؟ قالوا بلى فقلت لهم: فكيف يكون هذا و هو و ماله لأبيه و لا يجوز نكاحه [عليه]؟ قال: فأخذ بقولهم و ترک قولى.

«الكافى، ج ۵، ص۳۹۵، ح۳».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۰، ص۲۹۰، ح۲۵٦۵۳، باب۱۱؛ و البحار، ج۴۷، ص۲۲۵، ح ۱۴، باب۷، نقلا عن الكافى.

۲۸۸ : محمّدبن علىّ‌بن الحسين ـ فى الخصال ـ عن ابيه عن محمّدبن يحيى عن محمّدبن احمد عن ابى‌عبداللّه الرّازى عن سجّادة عن درست عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

خمس خصال من لم يكن فيه شىء منها لم يكن فيه كثير مستمتع؛ اوّلها: الوفاء، و الثّانية: التّدبير، و الثّالثة: الحياء، و الرّابعة: حسن الخلق، و الخامسة و هى تجمع هذه الخصال: الحرّيّة. و قال: عليه السلام خمس خصال من فقد واحدة منهنّ لم يزل ناقص العيش زائل العقل مشغول

القلب؛ فأوّلها: صحّة البدن، و الثّانية: الأمن، و الثّالثة: السّعة فى الرّزق، و الرّابعة: الأنيس الموافق. قلت: و ما الأنيس الموافق؟ قال: الزّوجة الصّالحة، و الولد الصّالح، و الجليس الصّالح، و الخامسة و هى تجمع هذه الخصال: الدّعة.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۵۱، ح ۲۵۰۱۰، باب۱۴».

۲۸۹: الجعفريّات: اخبرنا عبد اللّه اخبرنا محمّد حدّثنى موسى قال: حدّثنا ابى عن ابيه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابيه عن جدّه علىّ بن الحسين عن ابيه عن علىّ عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

تزوّجوا سوداء ودودا ولودا، و لا تزوّجوا حسناء جميلا عاقرا؛ فانّى مباه بكم الأمم يوم القيامة؛ أ و ما علمت انّ الولدان تحت عرش الرّحمن، ليستغفرون لآبائهم، يحضنهم ابراهيم، و تربّيهم سارة فى جبل من مسك و عنبر و زعفران؟.

«المستدرك، ج۱۴، ص۱۷۷، ح۱۶۴۳۳، باب۱۵».

مآخذ اخرى: نفس المصدر، نقلا عن السّيّد فضل اللّه فى نوادره باسناده عنه صلى الله عليه و آله مثله.

۲۹۰: محمّدبن يعقوب عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن عثمانبن عيسى عن خالدبن نجيح عن ابىعبداللّه عليه السلام قال:

تذاكروا الشّؤم عند ابى عليه السلام فقال: الشّؤم فى ثلاث: فى المرأة و الدّابة و الدّار؛ فأمّا شؤم المرأة فكثرة مهرها و عقم رحمها.

«الوسائل، ج ۲۱، ص۲۴۹، ح ۲۷۰۱۱، باب۵».

مآخذ اخرى: الكافى، ج۵، ص۵۶۷، ح ۵۱. الوسائل، ج ۲۰، ص۵۳، ح۲۵۰۱۶، باب۱۵، نقلا عن الكافى.

۲۹۱: محمّدبن يعقوب عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد و سهلبن زياد جميعا عن الحسنبن محبوب عن العلاءبن رزين عن محمّدبن مسلم عن ابىجعفر عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

تزوّجوا بكرا ولودا و لاتزوّجوا حسناء جميلة عاقرا؛ فانّى اباهى بكم الأمم يوم القيامه.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۵۴، ح۲۵۰۱۸، باب۱۶».

مآخذ اخرى: الكافى، ج۵، ص۳۳۳، ح ۲. المستدرك، ج۱۴، ص۱۷۶، ح۱۶۴۲۹، باب۱۴، نقلا عن دعائم الاسلام.

۲۹۲: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّدبن عيسى عن ابى يوسف عن الميثمى رفعه قال:

اتی رجل امیر المؤمنین علیه السلام فقال له انّی تزوّجت فادع اللّه لی؛ فقال: قل: «اللّهمّ بکلماتک استحللتها، و بأمانتک اخذتها، اللّهمّ اجعلها ولودا ودودا لا تفرک، تأکل ممّا راح و لا تسأل عمّا سرح».

«الکافی، ج ۵، ص ۵۰۱، ح ۴».

۲۹۳: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد البرقیّ عن ابی علیّ الواسطیّ رفعه الی ابی‌جعفر علیه السلام قال:

انّ المرأة اذا کبرت ذهب خیر شطریها و بقی شرّهما: ذهب جمالها، و عقم رحمها، و احتدّ لسانها.

«الکافی، ج ۵، ص ۵۱۵، ح ۶».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۸۲، ح ۲۵۳۷۴، باب ۹۶؛ و ص ۲۵۶، ح ۲۵۵۶۶، باب ۱۵۲، نقلا عن الکافی.

۲۹۴: و روی جابر عن ابی‌جعفر علیه السلام انّه قال فی النّساء:

لاتشاوروهنّ فی النّجوی، و لا تطیعوهنّ فی ذی قرابة، انّ المرأة اذا کبرت ذهب خیر شطریها و بقی شرّهما: ذهب جمالها، و احتدّ لسانها، و عقم رحمها؛ و انّ الرّجل اذا کبر ذهب شرّ شطریه و بقی خیرهما: ثبت عقله، و استحکم رأیه و قلّ جهله.

«الفقیه، ج ۳، ص ۴۶۸، ح ۴۶۲۱، باب ۲».

مآخذ اخری: البحار، ج ۱۰۳، ص ۲۲۷، ح ۲۴، باب ۲، نقلا عن مکارم الاخلاق.

۲۹۵: نوادر الرّاوندی باسناده عن موسی‌بن جعفر عن آبائه: قال: قال رسول اللّه علیه السلام:

النّساء اربع: ربیع مربع، و جامع مجمع، و خرقاء مقمع، و عاقر.

«البحار، ج ۱۰۳، ص ۲۳۷، ح ۳۲، باب ۳».

مآخذ اخری: المستدرک، ج ۱۴، ص ۱۶۰، ح ۱۶۳۷۴، باب ۵، نقلا عن الجعفریّات: اخبرنا عبد اللّه اخبرنا محمّد حدّثنی موسی قال: حدّثنا ابی عن ابیه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابیه عن جدّه علیّ‌بن الحسین عن ابیه عن علیّ علیه السلام قال: قال رسول اللّه صلّی اللّه علیه و آله.

۲۹۶: الشّیخ ابوالفتوح فی تفسیره: عن عیاض‌بن غنم الأشعری قال: قال رسول اللّه صلّی اللّه علیه و آله:

لاتزوّجنّ عجوزا و لا عاقرا، فانّی مکاثر بکم یوم القیامة.

«المستدرک، ج ۱۴، ص ۱۷۸، ح ۱۶۴۳۶، باب ۱۵».

۲۹۷: عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد و احمدبن محمّد عن ابن محبوب عن علیّ‌بن رئاب عن عبد الأعلی‌بن اعين مولی آل سام عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله:

تزوّجوا الأبكار، فانّهنّ اطيب شیء افواها.

و فی حديث آخر: **و انشفه ارحاما، و ادرّ شیء اخلافا، و افتح شیء ارحاما، اما علمتم انّی اباهی بكم الأمم يوم القيامة حتّی بالسّقط؟ يظلّ محبنطأ علی باب الجنّة فيقول الله عزّ و جلّ ادخل الجنّة فيقول: لا ادخل حتی يدخل ابوای قبلی، فيقول الله تبارک و تعالی لملک من الملائكه: ايتنی بأبويه، فيأمر بهما الی الجنّة، فيقول: هذا بفضل رحمتی لک.**

«الكافی، ج ۵، ص ۳۳۴، ح ۱».

مآخذ اخری: الوسائل ج ۲۰، ص ۵۵، ح ۲۵۰۲۱، باب ۱۷، نقلا عن الكافی و التّهذيب؛ و نقلا عن الصّدوق فی التّوحيد عن محمّدبن الحسن عن الصّفّار عن العبّاس‌بن معروف عن الحسن‌بن محبوب. التّهذيب، ج ۷، ص ۴۰۰، ح ۷، باب ۳۴، باسناده عن الحسن‌بن محبوب.

۲۹۸: مصباح الشّريعة: قال الصّادق عليه السلام:

ثلاثة اشياء فی كلّ زمان عزيزة: الأخ فی الله، و الزّوجة الصّالحة الأليفة فی دين الله، و الولد الرّشيد؛ و من اصاب احد الثّلاثة فقد اصاب خير الدّارين و الحظّ الأوفر من الدّنيا؛ و احذر ان تواخی من ارادک لطمع او خوف او ميل، او للأكل و الشّرب؛ و اطلب مؤاخاة الأتقياء و لو فی ظلمات الأرض، و ان افنيت عمرک فی طلبهم، فانّ الله عزّ و جلّ لم‌يخلق علی وجه الأرض افضل منهم بعد الأنبياء و الأولياء، و ما انعم الله علی العبد بمثل ما انعم به من التّوفيق بصحبتهم؛ قال الله عزّ و جلّ: «الأخلاّء يومئذ بعضهم لبعض عدوّ الاّ المتّقين».

و اظنّ انّ من طلب فی زماننا هذا صديقا بلا عيب، بقی بلا صديق، أ لا يری انّ اوّل كرامة اكرم الله بها انبياءه عند اظهار دعوتهم، صديق امين او ولیّ؟ و كذلک من اجل ما اكرم الله به اصدقاءه و اولياءه و امناءه صحبة انبيائه، و هو دليل علی انّ ما فی الدّارين نعمة اجلّ و اطيب و ازكی و اولی من الصّحبة فی الله و المؤاخاة لوجهه.

«البحار، ج ۷۴، ص ۲۸۲، ح ۳، باب ۱۹».

۲۹۹: الحسن‌بن فضل الطّبرسی فی مكارم الاخلاق نقلا من كتاب الرّياض قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: **ذروا الحسناء العقيم، و عليكم بالسّوداء الولود، فانّی مكاثر بكم الأمم حتّی بالسّقط.**

«المستدرک، ج ۱۴، ص ۱۷۶، ح ۱۶۴۳۰، باب ۱۴».

۳۰۰: علیّ‌بن ابراهیم عن‌ابیه عن‌ابن ابی‌عمیر عن‌احمدبن عبدالرّحمن عن‌اسماعیل‌بن عبدالخالق عمّن حدّثه قال:

شکوت الی ابی‌عبداللّه قلّة ولدی و انّه لا ولد لی، فقال لی: اذا اتیت العراق فتزوّج امرأة، و لا علیک ان تکون سوءاء؛ قلت: جعلت فداک و ما السّوءاء؟ قال: امرأة فیها قبح فانّهنّ اکثر اولادا.

«الکافی، ج۵، ص۳۳۳، ح۳».

۳۰۱: محمّدبن علیّ‌بن الحسین قال: قال علیه السلام:

اعلموا ان السّوداء اذا کانت ولودا احبّ الی من الحسناء العاقر.

«الوسائل، ج۲۰، ص۵۴، ح۲۵۰۱۷، باب۱۵».

مآخذ اخری: الفقیه، ج۳، ص۳۹۲، ح۴۳۷۸، باب۲، نحوه.

۳۰۲: روی الحسن‌بن محبوب عن داوود الکرخی قال: قلت لأبی‌عبداللّه علیه السلام:

انّ صاحبتی هلکت و کانت لی موافقة، و قد هممت ان اتزوّج، فقال: انظر این تضع نفسک، و من تشرکه فی مالک، و تطّلعه علی دینک و سرک و امانتک، فان کنت لا بد فاعلا، فبکرا تنسب الی الخیر و الی حسن الخلق.

ألا انّ النّساء خلقن شتّی — فمنهنّ الغنیمة و الغرام

و منهنّ الهلال اذا تجلّی — لصاحبه و منهنّ الظّلام

فمن یظفر بصالحهنّ یسعد — و من یغبن فلیس له انتقام

و هنّ ثلاث: فامراة ولود ودود، تعین زوجها علی دهره لدنیاه و آخرته، و لاتعین الدّهر علیه؛ و امرأة عقیم، لا ذات جمال و لا خلق، و لاتعین زوجها علی خیر؛ و امرأة صخّابة ولاّجة همّازة، تستقلّ الکثیر و لاتقبل الیسیر.

«الفقیه، ج۳، ص۳۸۶، ح۴۳۵۸».

مآخذ اخری: الکافی، ج۵، ص۳۲۳، ح۳، عن عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد و احمدبن محمّد، جمیعا عن ابن محبوب عن ابراهیم الکرخی. الوسائل ج۲۰، ص۲۷، ح۲۴۹۴۱، باب۶، نقلا عن الشّیخ الطّوسی. التّهذیب، ج۷، ص۴۰۱، ح۱۰، باب۳۴، باسناده عن علیّ‌بن الحسن‌بن فضّال عن عمروبن عثمان عن الحسن‌بن محبوب عن ابراهیم الکرخی. البحار، ج۱۰۳، ص۲۳۲، ح۱۱، باب۳، نقلا عن معانی الأخبار عن محمّدبن موسی‌بن المتوکّل عن عبداللّه‌بن جعفر الحمیری عن احمدبن محمّدبن عیسی عن الحسن‌بن محبوب.

۳۰۳: روی علی‌بن رئاب عن ابی‌حمزة الثّمالی عن جابربن عبدالله الأنصاری قال:

کنّا جلوسا مع رسول اللّه ﷺ، قال: فتذاکرنا النّساء و فضل بعضهنّ علی بعض، فقال رسول اللّه ﷺ: أ لا اخبرکم بخیر نسائکم؟ قالوا: بلی یا رسول اللّه، فأخبرنا؛ قال: انّ من خیر نسائکم الولود الودود السّتیرة العفیفة.

«الفقیه، ج۳، ص۳۸۹، ح۴۳۶۷».

۳۰۴: عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد، و محمّد این یحیی عن احمدبن محمّد، و علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه، جمیعا عن ابن محبوب عن علیّ‌بن رئاب عن ابی‌حمزة عن جابربن عبدالله قال: سمعته یقول: قال رسول اللّه ﷺ:

أ لا اخبرکم بشرار نسائکم؟ الذّلیلة فی اهلها، العزیزة مع بعلها، العقیم الحقود الّتی لاتورّع من قبیح، المتبرّجة اذا غاب عنها بعلها، الحصان معه اذا حضر، لاتسمع قوله و لاتطیع امره، و اذا خلا بها بعلها تمنّعت منه کما تمنّع الصّعبة عن رکوبها، لاتقبل منه عذرا، و لاتغفر له ذنبا.

«الکافی، ج۵، ص۳۲۵، ح۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۳۴، ح۲۴۹۵۸، باب۷، نقلا عن الشّیخ الطّوسی و الکافی. التّهذیب، ج۷، ص۴۰۰، ح۶، باب۳۴، الحسن‌بن محبوب عن علیّ‌بن رئاب عن ابی‌حمزة قال: سمعت جابر الأنصاری. الفقیه، ج۳، ص۳۹۱، ح۴۳۷۶، باب۲، مرسلا. البحار، ج۱۰۳، ص۲۳۹، ح۵۱، باب۳؛ و المستدرک، ج۱۴، ص۱۶۵، ح۱۶۳۸۹، باب۶، نقلا عن کتاب الغایات مرسلا.

۳۰۵: روضة الواعظین: و قال جابربن عبد اللّه الأنصاری:

کنّا جلوسا مع رسول اللّه ﷺ، فذکرنا النّساء و فضل بعضهنّ علی بعض، فقال رسول اللّه ﷺ: أ لا اخبرکم؟ فقلنا: بلی یا رسول اللّه، فأخبرنا فقال: انّ من خیر نسائکم، الولود الودود السّتیرة، العزیزة فی اهلها، الذّلیلة مع بعلها، المتبرّجة من زوجها، الحصان عن غیره، الّتی تسمع قوله و تطیع امره، و اذا خلا بها بذلت له ما اراد منها، و لم‌تبذل له تبذّل الرّجل؛ ثمّ قال: أ لا اخبرکم بشرّ نسائکم؟ قالوا: بلی، قال: انّ من شرّ نسائکم الذّلیلة فی اهلها، العزیزة مع بعلها، العقیم الحقود، الّتی لاتتورّع من قبیح، المتبرّجة اذا غاب عنها بعلها، و اذا خلا بها بعلها تمنّعت منه تمنّع الصّعبة عند رکوبها، و لاتقبل منه عذرا و لاتغفر له ذنبا.

«البحار، ج۱۰۳، ص۲۳۵، ح۲۰، باب۳».

مآخذ اخری: المستدرک، ج۱۴، ص۱۶۶، ح۱۶۳۹۳، باب۶، نقلا عن روضة الواعظین عن جابربن عبد اللّه الأنصاری.

۳۰۶: محمّدبن الحسن باسناده عن احمدبن محمّدبن عیسی عن علیّ‌بن الحکم عن مثنّی‌بن الولید الحنّاط عن ابی‌بصیر قال: قال ابوعبدالله علیه السلام:

اذا تزوّج احدکم کیف یصنع؟ قال: قلت له: مادری جعلت فداک؛ قال: فاذا همّ بذلک فلیصلّ رکعتین، و یحمد الله و یقول: «اللّهمّ انّی ارید ان اتزوّج، اللّهمّ فاقدر لی من النّساء اعفّهنّ فرجا و احفظهنّ لی فی نفسها و فی مالی، و اوسعهنّ رزقا و اعظمهنّ برکة، و اقدر لی منها ولدا طیّبا تجعله خلفا صالحا فی حیاتی و بعد موتی»؛ فاذا ادخلت علیه، فلیضع یده علی ناصیتها و یقول «اللّهمّ علی کتابک تزوّجتها، و فی امانتک اخذتها، و بکلماتک استحللت فرجها، فان قضیت فی رحمها شیئا فاجعله مسلما سویّا و لا تجعله شرک شیطان»؛ قلت: و کیف یکون شرک شیطان؟ فقال: انّ الرّجل اذا دنا من المرأة و جلس مجلسه، حضره الشّیطان؛ فان هو ذکر اسم الله تنحّی الشّیطان عنه، و ان فعل و لم‌یسمّ، ادخل الشّیطان ذکره، فکان العمل منهما جمیعا و النّطفة واحدة؛ قلت: فبأیّ شیء یعرف هذا جعلت فداک؟ قال: بحبّنا و بغضنا.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۱۳، ح ۲۵۱۷۲، باب ۵۳».

مآخذ اخری: التهذیب، ج ۷، ص ۴۰۷، ح ۱، باب ۳۴. الفقیه، ج ۳، ص ۳۹۴، ح ۴۳۸۷، باب ۲، باسناده عن مثنّی‌بن الولید الحنّاط عن ابی‌بصیر قال: قال لی ابوعبدالله علیه السلام. البحار، ج ۱۰۳، ص ۲۶۳، ح ۱، باب ۶، نقلا عن مکارم الاخلاق. البحار، ج ۶۳، ص ۲۰۲، ح ۲۳، باب ۳، نقلا عن التّهذیب.

۳۰۷: مکارم الاخلاق عن السّکونی عن جعفربن محمّد عن ابیه علیهما السلام قال: قال النّبیّ صلی الله علیه و آله:

من سعادة‌المرء المرأة الصّالحة، و المسکن الواسع، و المرکب البهیّ، و الولد الصّالح.

«البحار، ج ۷۶، ص ۱۵۳، ح ۳۴، باب ۲۶».

۳۰۸: حمیدبن زیاد عن ابن سماعة عن بعض اصحابه عن ابی‌حمزة عن علیّ‌بن الحسین علیه السلام قال: قال رسول الله صلی الله علیه و آله:

اطلبوا الأولاد من امّهات الأولاد فانّ فی ارحامهنّ البرکة.

«الکافی، ج ۵، ص ۴۷۴، ح ۲».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۸۱، ح ۲۶۵۸۱، باب ۱، نقلا عن الکافی.

۳۰۹: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن جعفربن محمّد الأشعری عن ابن القدّاح عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال: قال رسول‌الله صلی الله علیه و آله:

عليكم بأُمّهات الأولاد فانّ فی ارحامهنّ البرکة.

«الکافی، ج ۵، ص ۴۷۴، ح ۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۸۱، ح ۲۶۵۸۰، باب ۱، نقلا عن الکافی.

۳۱۰: امالی الطّوسی، (ابو علیّ‌بن شیخ‌الطّائفة) عن ابیه عن الحسین‌بن عبیداللّه الغضائری عن ابی‌محمّد هارون‌بن موسی التّلعکبری عن محمّدبن همام عن علیّ‌بن الحسین الهمدانی عن محمّدبن خالد البرقی عن ابی‌قتادة قال: قال ابوعبداللّه عليه السلام:

ثلاثة هی من السّعادة: الزّوجة المواتیة، و الولد البارّ، و الرّزق یرزق معیشة یغدو علی اصلاحها و یروح علی عیاله.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۰۳، ح ۹۴».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۷، ص ۲۳۶، ح ۵۲، باب ۲۱، باسناده عن احمدبن محمّد عن علیّ‌بن الحسین عن جعفربن بکر عن عبد اللّه‌بن ابی‌سهل عن حمّاد عن عبد الکریم قال: قال ابوعبداللّه عليه السلام. البحار، ج ۱۰۳، ص ۵، ح ۱۹، باب ۱؛ و ص ۲۱۹، ح ۱۲، باب ۱، بالاسناد المذکور.

۳۱۱: احمدبن محمّد عن علیّ‌بن الحسین التّیمی عن جعفربن بکر عن عبداللّه‌بن ابی‌سهل عن عبداللّه‌بن عبدالکریم قال: قال ابوعبداللّه عليه السلام:

ثلاثة من السّعادة: الزّوجة المواتیة، و الأولاد البارّون، و الرّجل یرزق معیشته ببلده یغدو الی اهله و یروح.

«الکافی، ج ۵، ص ۲۵۸، ح ۲».

۳۱۲: دعوات الرّاوندی، عن ربیعة‌بن کعب قال:... و سمعته ـ رسول اللّه صلّی اللّه عليه و آله ـ یقول:

من اعطی له خمسا، لم‌یکن له عذر فی ترک عمل الآخرة: زوجة صالحة تعینه علی امر دنیاه و آخرته، و بنون ابرار، و معیشة فی بلده، و حسن خلق یداری به النّاس، و حبّ اهل بیتی.

«البحار، ج ۶۹، ص ۴۰۷، ۴۰۸، ۱۱۷، باب ۳۸».

مآخذ اخری: البحار، ج ۱۰۳، ص ۲۳۸، ح ۴۰، باب ۳، نقلا عن دعوات الرّاوندی.

۳۱۳: الحسین‌بن حمدان الحضینی فی هدایته و کتابه الأخر فی المناقب، و اللّفظ للثّانی، عن محمّدبن اسماعیل و علیّ‌بن عبد اللّه الحسنیّین عن ابی‌شعیب محمّدبن نصیر عن عمربن فرات عن محمّدبن المفضّل عن المفضّل‌بن عمر عن الصّادق عليه السلام فی حدیث طویل:...

قلت: يا مولای فالمتعة؟ قال: المتعة حلال طلق، و الشّاهد بها قول اللّه جلّ ثناؤه فی النّساء المزوّجات بالولیّ و الشّهود: «و لا جناح علیکم فیما عرّضتم من خطبة النّساء او اکننتم فی انفسکم، علم اللّه انّکم ستذکرونهنّ و لکن لاتواعدوهنّ سرّا الاّ ان تقولوا قولا معروفا» ای مشهودا، و القول المعروف هو المشهور بالولیّ و الشّهود؛ و انّما احتیج الی الولیّ و الشّهود فی النّکاح لیثبت النّسل و یصحّ النّسب و یستحقّ المیراث...؛ و المتعة الّتی احلّها اللّه فی کتابه و اطلقها الرّسول لسائر المسلمین فهی قوله جلّ من قائل: «و المحصنات من النّساء الاّ ما ملکت ایمانکم کتاب اللّه علیکم و احلّ لکم ما وراء ذلکم ان تبتغوا بأموالکم محصنین غیر مسافحین فما استمتعتم به منهنّ فآتوهنّ اجورهنّ فریضة و لاجناح علیکم فیما تراضیتم به من بعد الفریضة انّ اللّه کان علیما حکیما». و الفرق بین المزوّجة و المتمتّعة: انّ للمزوّجة صداقا و للمتمتّعة اجرة، فتمتّع سائر المسلمین علی عهد رسول اللّه ﷺ فی الحجّ و غیره و ایّام ابی‌بکر، و اربع سنین من ایّام عمر، حتّی دخل علی اخته عفراء، فوجد فی حضنها ولدا یرضع من ثدیها، فقال: یا اختی ما هذا؟ فقالت: ابنی من احشائی؛ و لم‌تکن متبعّلة؛ فقال لها: اللّه!؟ فقالت اللّه؛ و کشفت عن ثدییها، فنظر الی درّ اللّبن فی فم الطّفل، فغضب و ارعد و اربد لونه و اخذ الطّفل علی یدیه مغیضا و خرج وردا حتّی اتی المسجد، فرقی المنبر و قال: نادوا فی النّاس انّ الصّلاة جامعة و کان فی غیر وقت الصّلاة، فعلم النّاس انه لأمر یریده عمر، فحضروا، فقال: یا معاشر النّاس من المهاجرین و الأنصار و اولاد قحطان و نزارا! من منکم یحبّ ان یری المحرمات علیه من النّساء و لها مثل هذا الطّفل، قد خرج من احشائها، و سقته لبنها، و هی غیر متبعّلة؟ فقال بعض القوم: ما نحبّ هذا یا امیر المؤمنین؛ فقال: أ لستم تعلمون انّ اختی عفراء من حنتمة امّی و ابی الخطاب؟ قالوا بلی یا امیر المؤمنین قال: دخلت علیها فی هذه السّاعة فوجدت هذا الطّفل فی حجرها، فسألتها: «انّی لک هذا؟» فقالت: «ابنی و من احشائی» و رایت درّة اللّبن من ثدیها فی فیه؛ فقلت: من این لک هذا؟ فقالت: «تمتعت». و اعلموا معاشر النّاس انّ هذه المتعة الّتی کانت حلالا علی المسلمین فی عهد رسول اللّه ﷺ و بعده، قد رایت تحریمها؛ فمن اتاها ضربت جنبیه بالسّوط.

فلم‌یکن فی القوم منکر قوله و لا رادّ علیه و لا قائل له: ایّ رسول بعد رسول اللّه ﷺ؟ او کتاب بعد کتاب اللّه؟ و لا نقبل خلافک علی اللّه و علی رسوله و کتابه. بل سلّموا و رضوا... قلت: یا سیّدی... روینا عنکم... و قول امیر المؤمنین ؏: فلو لاه ما زنی الاّ شقیّ او شقیّة، لأنّه کان

للمسليمن غناء فی المتعة عن الزّنی؛ و روینا عنکم انّکم قلتم: انّ الفرق بین الزّوجة و المتمتّع بها انّ المتمتّع، له ان یعزل عن المتعة، و لیس للزّوج ان یعزل عن الزّوجه، لأنّ اللّه تعالی یقول: «و من النّاس من یعجبک قوله فی الحیاة الدّنیا و یشهد اللّه علی ما فی قلبه و هو الدّ الخصام. و اذا تولّی سعی فی الأرض لیفسد فیها و یهلک الحرث و النّسل و اللّه لا یحبّ الفساد»؛ و اتی فی کتاب الکفّارات عنکم: انّه من عزل نطفة عن رحم مزوّجة، فدیة النّطفة عشرة دنانیر کفّارة؛ و انّ من شرط المتعة انّ الماء له یضعه حیث یشاء من المتمتّع بها، فان وضعه فی الرحم فخلق منه ولد کان لاحقا بأبیه.

الی هنا انتهت روایة الهدایة و زاد فی کتابه الآخر:

قال الصّادق عليه‌السلام: یا مفضل حدّثنی ابی محمّدبن علیّ عن آبائه یرفعه الی رسول اللّه صلى‌الله‌عليه‌وآله انّه قال: انّ اللّه اخذ المیثاق علی سائر المؤمنین ان لا تعلق منه فرج من متعة، انّه احد محن المؤمن الّذی تبیّن ایمانه من کفره، اذا علق منه فرج من متعة. و قال رسول اللّه صلى‌الله‌عليه‌وآله: ولد المتعة حرام؛ و انّ الأجود ان لا یضع النّطفة فی رحم المتعة.

«المستدرک، ج۱۴، ص۴۷۴، ح۱۷۳۴۸، باب۳۲».

مآخذ اخری: البحار، ج۵۳، ص۲۶، ح۱، باب۲۸؛ و ج۱۰۳، ص۳۰۱، ح۱۱، باب۹، نقلا عن، بعض مؤلّفات اصحابنا، عن الحسین‌بن حمدان عن محمّدبن اسماعیل و علیّ‌بن عبداللّه الحسنی عن ابی‌شعیب [و] محمّدبن نصیر عن عمربن الفرات عن محمّدبن المفضّل عن المفضّل‌بن عمر قال.

۳۱۴: دعائم الاسلام، عن جعفربن محمّد عليه‌السلام انّه قال:

اذا اراد الرّجل ان یجامع فلیسمّ اللّه و یدعوه بما قدر علیه، و لیقل: «اللّهمّ ان قضیت منّی الیوم خلفا فاجعله لک خالصا، و لاتجعل للشّیطان فیه شرکا و لا حظّا و لا نصیبا، و اجعله زکیّا و لاتجعل فی خلقه نقصا و لا زیادة، و اجعله الی خیر عاقبه.

«المستدرک، ج۱۴، ص۲۳۰، ح۱۶۵۷۳، باب۵۲».

۳۱۵: قال الصّادق عليه‌السلام لبعض اصحابه:

اذا ادخلت علیک اهلک فخذ بناصیتها و استقبل بها القبلة و قل: «اللّهمّ بأمانتک اخذتها، و بکلماتک استحللت فرجها، فان قضیت لی منها ولدا فاجعله مبارکا سویّا، و لاتجعل للشّیطان فیه شرکا و لا نصیبا.

«الفقیه، ج۳، ص۴۰۲، ح۴۴۰۵، باب۲».

۳۱۶: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن ابی‌ایّوب الخزّاز عن ابی‌بصیر عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال:

اذا دخلت بأهلک فخذ بناصیتها و استقبل القبله و قل: «اللّهمّ بأمانتک اخذتها، و بکلماتک استحللتها، فان قضیت لی منها ولدا، فاجعله مبارکا تقیّا، من شیعة آل محمّد، و لاتجعل للشّیطان فیه شرکا و لا نصیبا».

«الکافی، ج ۵، ص ۵۰۰، ح ۲».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۱۶، ح ۲۵۱۷۷، باب ۵۵، نقلا عن الکافی؛ و عن الفقیه مرسلا.

۳۱۷: مکارم الاخلاق: عن امیر المؤمنین علیه السلام قال:

اذا اردت الولد فتوضّأ وضوء سابغا، و صلّ رکعتین و حسّنهما، و اسجد بعدهما سجدة، و قل: «استغفر اللّه» احدی و سبعین مرّة ثمّ تغشی امراتک و قل: «اللّهمّ ان ترزقنی ولدا لأسمّینّه باسم نبیّک صلی الله علیه و آله، فانّ اللّه یفعل ذلک».

«البحار، ج ۹۱، ص ۳۶۳، ح ۲۳، باب ۲».

۳۱۸: حدیث الأربعمأة ـ عن علیّ علیه السلام قال ـ:...

اذا اتی احدکم زوجته فلیقلّ الکلام، فانّ الکلام عند ذلک یورث الخرس؛ لاینظرنّ احدکم الی باطن فرج امرأته لعله یری ما یکره و یورث العمی؛ اذا اراد احدکم مجامعة زوجته فلیقل: «اللّهمّ انّی استحللت فرجها بأمرک و قبلتها بأمانتک، فان قضیت لی منها ولدا فاجعله ذکرا سویّا و لا تجعل للشّیطان فیه نصیبا و لا شرکا».

«البحار، ج ۱۰، ص ۱۱۵، ح ۱».

مآخذ اخری: الوسائل ج ۲۰، ص ۱۲۴، ح ۲۵۲۰۲، باب ۶۰، نقلا عن الخصال.

۳۱۹: دعائم الاسلام، عن رسول اللّه صلی الله علیه و آله انّه قال:

اذا اقبل الرّجل المؤمن علی امرأته المؤمنة اکتنفه ملکان، و کان کالشّاهر سیفه فی سبیل اللّه، فاذا فرغ منها تحاتّت عنه الذّنوب کما یتحاتّ ورق الشّجر اوان سقوطه، فاذا هو اغتسل انسلخ من الذّنوب؛ فقالت امرأة: بأبی انت و امّی یا رسول اللّه، هذا للرّجال، فما للنّساء؟ قال: اذا هی حملت کتب اللّه لها اجر الصّائم القائم، فاذا اخذها الطّلق لم‌یدر ما لها من الأجر الاّ اللّه؛ فاذا وضعت کتب اللّه لها بکلّ مصّة یعنی من الرّضاع حسنة و محا عنها سیّئة.

«المستدرک، ج ۱۴، ص ۱۵۱، ح ۱۶۳۴۰، باب ۱».

۳۲۰: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن ابن محبوب عن رفاعة قال: قلت لأبی‌عبدالله عليه السلام:
اشتری الجارية، فربما احتبس طمثها من فساد دم او ريح فی الرّحم، فتسقی الدّواء لذلک فتطمث من يومها أ فيجوز لی ذلک و انا لا ادری ذلک من حبل هو او من غيره؟ فقال لی: لاتفعل ذلک؛ فقلت له: انّه انّما ارتفع طمثها منها شهرا، و لو کان ذلک من حبل انّما کان نطفة کنطفة الرّجل الّذی يعزل، فقال لی: انّ النّطفة اذا وقعت فی الرّحم تصير الی علقة، ثمّ الی مضغة، ثمّ الی ما شاء اللّه؛ و انّ النّطفة اذا وقعت فی غير الرّحم، لم‌يخلق منها شیء، فلاتسقها دواء اذا ارتفع طمثها شهرا و جاز وقتها الّذی کانت تطمث فيه.

«الکافی، ج ۳، ص ۱۰۸، ح ۲».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲، ص ۳۳۸، ح ۲۳۰۵، باب ۳۳، نقلا عن الکافی.

۳۲۱: قرب الأسناد: ابن عيسی عن البزنطی قال:
سألت الرّضا عليه السلام ان يدعو اللّه لامرأة من اهلنا بها حمل، فقال: قال ابو جعفر عليه السلام: الدّعاء ما لم‌يمض اربعة اشهر. فقلت له: انّما لها اقلّ من هذا؛ فدعا لها؛ ثمّ قال: انّ النّطفة تکون فی‌الرّحم ثلاثين يوما، و تکون علقة ثلاثين يوما، و تکون مضغة ثلاثين يوما، و تکون مخلّقة و غير مخلّقة ثلاثين يوما، و اذا تمّت الأربعة اشهر بعث اللّه تبارک و تعالی اليها ملکين خلاّقين يصوّرانه، و يکتبان رزقه و اجله، شقيّا او سعيدا.

«البحار، ج ۵، ص ۱۵۴، ح ۳، باب ۶؛ و ج ۱۰۴، ص ۷۸، ح ۲».

مآخذ اخری: نفس المصدر نقلا عن الخرائج و الجرائح، عن بکربن صالح.
الوسائل، ج ۷، ص ۱۴۲، ح ۸۹۵۱، باب ۶۴، نقلا عن قرب الأسناد.

۳۲۲: الخبر المشتهر بتوحيد المفضّل‌بن عمر: روی محمّدبن سنان قال: حدّثنا المفضّل‌بن عمر قال:
کنت ذات يوم بعد العصر جالسا فی الرّوضه بين القبر و المنبر و انا مفکّر فيما خصّ اللّه به سيّدنا محمّدا صلی الله عليه و آله من الشّرف و الفضائل و؛...
قال المفضّل: فخرجت من المسجد محزونا مفکّرا فيما بلی به الاسلام و اهله من کفر هذه العصابة و تعطيلها، فدخلت علی مولای صلوات اللّه عليه، فرآنی منکسرا فقال ما لک؟ فأخبرته بما سمعت من الدّهريّين، و بما رددت عليهما؛ فقال: لألقينّ اليک من حکمة الباری جلّ و علا و تقدّس اسمه فی خلق العالم و السّباع و البهائم و الطّير و الهوام و کلّ ذی‌روح من الأنعام و النبات و الشّجرة المثمرة و؛...

نبتدی یا مفضّل بذکر خلق الانسان فاعتبر به: فأوّل ذلک ما یدبّر به الجنین فی‌الرّحم، و هو محجوب فی ظلمات ثلاث: ظلمة البطن و ظلمة الرّحم و ظلمة المشیمة، حیث لا حیلة عنده فی طلب غذاء، و لا دفع اذی، و لا استجلاب منفعة و لا دفع مضرّة، فانّه یجری الیه من دم الحیض ما یغذوه کما یغذو الماء النبات، فلایزال ذلک غذاؤه، حتّی اذاکمل خلقه و استحکم بدنه و قوی ادیمه علی مباشرة الهواء، و بصره علی ملاقاة الضّیاء، هاج الطّلق بأمّه فأزعجه اشدّ ازعاج و اعنفه، حتّی یولد؛ و اذا ولد، صرف ذلک الدّم الّذی کان یغذوه من دم امّه الی ثدییها، فانقلب الطّعم و اللّون الی ضرب آخر من الغذاء، و هو اشدّ موافقة للمولود من الدّم فیوافیه فی وقت حاجته الیه، فحین یولد قد تلمّظ و حرّک شفتیه طلبا للرّضاع، فهو یجد ثدیی امّه کالإداوتین المعلّقتین لحاجته الیه، فلایزال یغتذی باللّبن ما دام رطب البدن، رقیق الأمعاء، لیّن الأعضاء، حتّی اذا تحرّک و احتاج الی غذاء فیه صلابة لیشتدّ و یقوی بدنه، طلعت له الطّواحن من الأسنان و الأضراس لیمضغ به الطّعام فیلین علیه و یسهل له اساغته؛ فلایزال کذلک حتّی یدرک؛ فاذا ادرک و کان ذکرا طلع الشّعر فی وجهه فکان ذلک علامة الذّکر و عزّ الرّجل الّذی یخرج به من حدّ الصّبا و شبه النّساء، و ان کانت انثی یبقی وجهها نقیّا من الشّعر لتبقی لها البهجة و النّضارة الّتی تحرّک الرّجال، لما فیه دوام النّسل و بقاؤه.

اعتبر یا مفضّل فیما یدبّر به الانسان فی هذه الأحوال المختلفة، هل تری یمکن ان یکون بالاهمال أ فرایت لو لم‌یجر الیه ذلک الدّم و هو فی‌الرّحم أ لم‌یکن سیذوی و یجفّ کما یجفّ النّبات اذا فقد الماء؟ و لو لم‌یزعجه المخاض عند استحکامه أ لم‌یکن سیبقی فی‌الرّحم کالموؤود فی الأرض؟ و لو لم‌یوافقه اللّبن مع ولادته أ لم‌یکن سیموت جوعا، او یغتذی بغذاء لایلائمه و لایصلح علیه بدنه؟ و لو لم‌تطلع علیه الأسنان فی وقتها أ لم‌یکن سیمتنع علیه مضغ الطّعام و اساغته، او یقیمه علی الرّضاع فلا یشدّ بدنه، و لا یصلح لعمل، ثمّ کان تشتغل امّه بنفسه عن تربیة غیره من الأولاد؟ و لو لم‌یخرج الشّعر فی وجهه فی وقته أ لم‌یکن سیبقی فی هیأة الصّبیان و النّساء، فلا تری له جلالة و لا وقارا؟

فقال المفضّل: فقلت: یا مولای، فقد رایت من یبقی علی حالته و لا ینبت الشّعر فی وجهه و ان بلغ حال الکبر. فقال: «ذلک بما قدّمت ایدیهم و انّ اللّه لیس بظلّام للعبید»، فمن هذا الّذی یرصده حتّی یوافیه بکلّ شیء من هذه المآرب الاّ الّذی انشأه خلقا بعد ان لم‌یکن، ثمّ توکّل له بمصلحته بعد ان کان؟ فان کان الاهمال یأتی بمثل هذا التّدبیر، فقد یجب ان یکون العمد و

التقدير يأتيان بالخطاء و المحال، لأنهما ضد الاهمال، و هذا فظيع من القول، و جهل من قائله، لأنّ الأهمال لا يأتى بالصّواب، و التّضادّ لا يأتى بالنّظام، تعالى اللّه عمّا يقول الملحدون علوّا كبيرا.

و لو كان المولود يولد فهما عاقلا، لأنكر العالم عند ولادته، و لبقى حيران تائه العقل اذا راى ما لم يعرف، و ورد عليه ما لم ير مثله من اختلاف صور العالم من البهائم و الطّير، الى غير ذلک مما يشاهده ساعة بعد ساعة، و يوما بعد يوم. و اعتبر ذلک بأنّ من سبى من بلد الى بلد و هو عاقل، يكون كالواله الحيران، فلا يسرع فى تعلّم الكلام، و قبول الأدب، كما يسرع الّذى يسبى صغيرا غير عاقل؛ ثمّ لو ولد عاقلا كان يجد غضاضة اذا راى نفسه محمولا مرضعا معصبا بالخرق مسجّى فى المهد، لأنّه لا يستغنى عن هذا كله، لرقّة بدنه و رطوبته حين يولد، ثمّ كان لا يوجد له من الحلاوة و الوقع من القلوب ما يوجد للطّفل. فصار يخرج الى الدّنيا غبيّا غافلا عمّا فيه اهله، فيلقى الأشياء بذهن ضعيف و معرفة ناقصة، ثمّ لا يزال يتزايد فى المعرفة قليلا قليلا و شيئا بعد شىء و حالا بعد حال حتّى يألف الأشياء و يتمرّن و يستمرّ عليها، فيخرج من حدّ التأمّل لها و الحيرة فيها الى التّصرّف و الاضطراب الى المعاش بعقله و حيلته، و الى الأعتبار و الطّاعة و السّهو و الغفلة و المعصية. و فى هذا ايضا وجوه آخر فانّه لو كان يولد تامّ العقل مستقلاً بنفسه لذهب موضع حلاوة تربية الأولاد، و ما قدّر ان يكون للوالدين فى الاشتغال بالولد من المصلحة، و ما يوجب التّربية للآباء على الأبناء من المكلّفات بالبرّ و العطف عليهم عند حاجتهم الى ذلک منهم، ثمّ كان الأولاد لا يألفون آباءهم و لا يألف الآباء ابناءهم لأنّ الأولاد كانوا يستغنون عن تربية الأباء و حياطتهم، فيتفرّقون عنهم حين يولدون، فلا يعرف الرّجل اباه و امّه، و لا يمتنع من نكاح امّه و اخته و ذوات المحارم منه اذا كان لا يعرفهنّ. و اقلّ ما فى ذلک من القباحة بل هو اشنع و اعظم و افظع و اقبح و ابشع، لو خرج المولود من بطن امّه و هو يعقل ان يرى منها ما لا يحل له، و لا يحسن به ان يراه؛ أ فلا ترى كيف اقيم كلّ شىء من الخلقة على غاية الصّواب و خلا من الخطأ دقيقه و جليله؟

اعرف يا مفضّل ما للأطفال فى البكاء من المنفعه، و اعلم انّ فى ادمغة الأطفال رطوبة، ان بقيت فيها احدثت عليهم احداثا جليلة و عللا عظيمة، من ذهاب البصر و غيره، فالبكاء يسيل تلک الرّطوبة من رؤوسهم فيعقبهم ذلک الصّحة فى ابدانهم و السّلامة فى ابصارهم، أ فليس قد جاز ان يكون الطّفل ينتفع بالبكاء و والداه لا يعرفان ذلک؟ فهما دائبان ليسكتاه و يتوخّيان فى

الأمور مرضاته لئلاّ يبكى، و هما لا يعلمان انّ البكاء اصلح له، و اجمل عاقبة؛ فهكذا يجوز ان يكون فى كثير من الأشياء منافع لا يعرفها القائلون بالاهمال، و لو عرفوا ذلک لم يقضوا على الشىء: انّه لا منفعة فيه؛ من اجل انهم لا يعرفونه و لا يعلمون السّبب فيه؛ فانّ كل ما لا يعرفه المنكرون يعلمه العارفون، و كثير ممّا يقصر عنه علم المخلوقين، محيط به علم الخالق جلّ قدسه و علت كلمته.

فأمّا ما يسيل من افواه الأطفال من الرّيق، ففى ذلک خروج الرّطوبة الّتى لو بقيت فى ابدانهم، لأحدثت عليهم الأمور العظيمة، كمن تراه قد غلبت عليه الرّطوبة، فأخرجته الى حدّ البله و الجنون و التخليط، الى غير ذلک من الأمراض المختلفه كالفالج و اللّقوة و ما اشبههما؛ فجعل اللّه تلک الرّطوبة تسيل من افواههم فى صغرهم، لما لهم فى ذلک من الصّحّة فى كبرهم؛ فتفضّل على خلقه بما جهلوه، و نظر لهم بما لم يعرفوه. و لو عرفوا نعمه عليهم لشغلهم ذلک عن التّمادى فى معصيته. فسبحانه ما اجل نعمته و اسبغها على المستحقّين و غيرهم من خلقه! و تعالى عمّا يقول المبطلون علوّا كبيرا.

انظر الآن يا مفضّل كيف جعلت آلات الجماع فى الذّكر و الأنثى جميعا، على ما يشاكل ذلک. فجعل للذّكر آلة ناشرة تمتدّ، حتّى تصل النّطفة الىالرّحم اذاكان محتاجا الى ان يقذف ماءه فى غيره؛ و خلق للأنثى وعاءا قعر ليشتمل على المائين جميعا، و يحتمل الولد و يتّسع له و يصونه حتّى يستحكم؛ أ ليس ذلک من تدبير حكيم لطيف؟ سبحانه و تعالى عمّا يشركون.

هكذا تجد الذّكر من الحيوان كأنّه فرد من زوج مهيا من فرد انثى فيلتقيان، لما فيه من دوام النّسل و بقائه؛ فتبّا و خيبة و تعسا لمنتحلى الفلسفة، كيف عميت قلوبهم عن هذه الخلقة العجيبة، حتّى انكروا التّدبير و العمد فيها. لو كان فرج الرّجل مسترخيا، كيف كان يصل الى قعر الرّحم حتّى يفرغ النّطفة فيه؟ و لو كان منعّظا ابدا، كيف كان الرّجل يتقلّب فى الفراش؟ او يمشى بين النّاس و شىء شاخص امامه؟ ثمّ يكون فى ذلک مع قبح المنظر تحريک الشّهوة فى كلّ وقت من الرّجال و النّساء جميعا. فقدّر اللّه جلّ اسمه ان يكون اكثر ذلک لا يبدو للبصر فى كلّ وقت، و لا يكون على الرّجال منه مؤونة؛ بل جعل فيه القوّة على الأنتصاب وقت الحاجة الى ذلک، لما قدّر ان يكون فيه دوام النّسل و بقاؤه.

فكر يا مفضّل فى اعضاء البدن اجمع و تدبير كلّ منها للارب؛ فاليدان للعلاج، و الرّجلان للسّعى، و العينان للاهتداء، و الفم للأغتذاء، و المعدة للهضم، و الكبد للتّخليص، و المنافذ

لتنفيذ الفضول، و الأوعية لحملها، و الفرج لأقامة النّسل و....
فكر يا مفضّل فى الأفعال الّتى جعلت فى الانسان من الطّعم و النّوم و الجماع، و ما دبّر فيها؛ فانّه جعل لكل واحد منها فى الطّباع نفسه محرّک يقتضيه و يستحثّ به، فالجوع يقتضى الطّعم الّذى به حياة البدن و قوامه، و الكرى تقتضى النّوم الّذى فيه راحة البدن و اجمام قواه، و الشّبق يقتضى الجماع الّذى فيه دوام النّسل و بقاؤه. و لو كان الانسان انّما يصير الى اكل الطّعام لمعرفته بحاجة بدنه اليه، و لم‌يجد من طباعه شيئا يضطرّه الى ذلک، كان خليقا ان يتوانى عنه احيانا بالتّثقّل و الكسل، حتّى ينحلّ بدنه فيهلک، كما يحتاج الواحد الى الدّواء بشىء ممّا يصلح ببدنه، فيدافع به حتّى يؤدّيه ذلک الى المرض و الموت. و كذلک لو كان انّما يصير الى النّوم بالتّفكر فى حاجته الى راحة البدن و اجمام قواه، كان عسى ان يتثاقل عن ذلک فيدمغه حتّى ينهک بدنه. و لو كان انّما يتحرّک للجماع بالرّغبه فى الولد كان غير بعيد ان يفترّ عنه حتّى يقلّ النّسل او ينقطع؛ فانّ من النّاس من لا يرغب فى الولد و لا يحفل به. فانظر كيف جعل لكلّ واحد من هذه الأفعال الّتى بها قوام الانسان و صلاحه محرّک من نفس الطّبع، يحركه لذلک و يحدوه عليه!....
اعتبر يا مفضّل بأشياء خلقت لمآرب الانسان، و ما فيها من التّدبير... فانّ حاجة الانسان الى الماء اشدّ من حاجته الى الخبز؛ و ذلک انّ صبره على الجوع اكثر من صبره على العطش... فجعل الماء مبذولا لا يشترى لتسقط عن الانسان المؤونة فى طلبه و تكلّفه؛ و جعل الخبز متعذّرا لا ينال الاّ بالحيلة و الحركة، ليكون للانسان فى ذلک شغل يكفّه عمّا يخرجه اليه الفراغ من الأشر و العبث؛ ا لا ترى انّ الصّبىّ يدفع الى المؤدّب و هو طفل لم‌يكمل ذاته للتّعليم؟ كلّ ذلک ليشتغل عن اللّعب و العبث اللّذين ربما جنيا عليه و على اهله المكروه العظيم. و هكذا الانسان لو خلا من الشغل لخرج من الأشر و العبث و البطر الى ما يعظم ضرره عليه و على من قرب منه. و اعتبر ذلک بمن نشأ فى الجدّ و رفاهية العيش....
لم صار الرّجل و المرأة اذا ادركا نبتت لهما العانة، ثمّ نبتت اللّحية للرجل و تخلّفت عن المرأة؟ لو لا التّدبير فى ذلک فانّه لما جعل اللّه تبارک و تعالى الرّجل قيّما و رقيبا على المرأة، و جعل المرأة عرسا و خولا للّرجل. اعطى الرّجل اللّحيه لما له من العزّة و الجلالة و الهيبة؛ و منعها المرأة لتبقى لها نضارة الوجه و البهجة الّتى تشاكل المفاكهة و المضاجعة....
و قد كان من القدماء طائفة انكروا العمد و التّدبير فى الأشياء، و زعموا انّ كونها بالعرض و

الاتفاق. و كان مما احتجّوا به: هذه الآفات الّتی تلد غير مجری العرف و العادة، كالأنسان يولد ناقصا او زائدا اصبعا، او يكون المولود مشوّها مبدل الخلق. فجعلوا هذا دليلا علی انّ كون الأشياء ليس بعمد و تقدير بل بالعرض كيف ما اتّفق ان يكون؛ و قد كان ارسطاطاليس ردّ عليهم، فقال: «انّ الّذی يكون بالعرض و الاتّفاق، انّما هو شیء يأتی فی الفرط مرّة لاعراض تعرض للطّبيعة فتزيلها عن سبيلها، و ليس بمنزلة الأمور الطّبيعيّة الجارية علی شكل واحد جريا دائما متتابعا».

و انت يا مفضّل تری اصناف الحيوان ان يجری اكثر ذلک علی مثال و منهاج واحد. الانسان يولد و له يدان و رجلان و خمس اصابع، كما عليه الجمهور من النّاس. فأمّا ما يولد علی خلاف ذلک فانّه لعلّة تكون فی‌الرّحم او فی المادّة الّتی ينشأ منها الجنين؛ كما يعرض فی الصّناعات حين يتعمّد الصّانع الصّواب فی صنعته فيعوّق دون ذلک عائق فی الأداة، او فی الآلة الّتی يعمل فيها الشّیء. فقد يحدث مثل ذلک فی اولاد الحيوان للأسباب الّتی وصفنا؛ فيأتی الولد زائدا او ناقصا او مشوّها؛ و يسلم اكثرها فيأتی سويّا لا علّة فيه. فكما انّ الّذی يحدث فی بعض الأعمال الأعراض لعلّة فيه لا توجب عليها جميعا الاهمال و عدم الصّانع، كذلک ما يحدث علی بعض الأفعال الطّبيعيّة لعائق يدخل عليها، لا يوجب ان يكون جميعها بالعرض و الاتّفاق...

ثمّ لو كانوا لا يتوالدون و لا يتناسلون لذهب موضع الأنس بالقرابات و ذوی الأرحام، و الأنتصار بهم عند الشّدائد و موضع تربية الأولاد و السّرور بهم. ففی هذا دليل علی انّ كلّما تذهب اليه الأوهام سوی ما جری به التّدبير خطأ و سفاه من الرّأی و القول...

«البحار، ج ۳، ص ٦۲ به بعد، ح ۱، باب ۴، الخبر المشتهر بتوحيد المفضّل».

مآخذ اخری: البحار، ج ٦۰، ص ۳۸۰، ح ۹۸، باب ۴۱، ذكر جزء من الرّواية.

۳۲۳: علل الشّرايع: المظفّر - ابن جعفربن المظفّر - العلوی عن جعفربن محمّدبن مسعود - العياشی - عن ابيه عن علیّ‌بن الحسين عن محمّدبن عبد اللّه‌بن زرارة عن علیّ‌بن عبد اللّه عن ابيه عن جدّه عن امير المؤمنين: قال:

تعتلج النّطفتان فی‌الرّحم، فأيّتهما كانت اكثر، جاءت تشبهها. فان كانت نطفة المرأة اكثر، جاءت تشبه اخواله؛ و ان كانت نطفة الرّجل اكثر، جاءت تشبه اعمامه. و قال: تحوّل النّطفة فی‌الرّحم اربعين يوما، فمن اراد ان يدعو اللّه عزّ و جلّ، ففی تلک الأربعين قبل ان تخلق. ثمّ يبعث اللّه عزّ و جلّ ملک الأرحام، فيأخذها فيصعد بها الی اللّه عزّ و جلّ، فيقف منه ما شاء

اللّه، فیقول: یا الهی أ ذکر ام انثی؟ فیوحی اللّه عزّ و جلّ من ذلک ما یشاء، و یکتب الملک؛ ثمّ یقول: الهی أ شقیّ ام سعید؟ فیوحی اللّه عزّ و جلّ من ذلک ما یشاء، و یکتب الملک؛ فیقول: اللّهمّ کم رزقه و ما اجله؟ ثمّ یکتبه و یکتب کلّ شیء یصیبه فی الدّنیا بین عینیه؛ ثمّ یرجع به فیردّه فی الرّحم. فذلک قول اللّه عزّ و جلّ: «ما اصاب من مصیبة فی الأرض و لا فی انفسکم الاّ فی کتاب من قبل ان نبرأها».

«البحار، ج۵، ص۱۵۴، ح۶، باب ۶».

مآخذ اخری: البحار، ج ۶۰، ص ۳۴۰، ح ۲۰، نقلا عن العلل.

۳۲۴: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن محمّدبن الحسین عن محمّدبن اسماعیل او غیره قال: قلت لأبی جعفر عليه السلام:

جعلت فداک الرّجل یدعو للحبلی ان یجعل اللّه ما فی بطنها ذکرا سویّا. قال: یدعو ما بینه و بین اربعة اشهر؛ فانّه اربعین لیلة نطفة، و اربعین لیلة علقة، و اربعین لیلة مضغة، فذلک تمام اربعة اشهر. ثمّ یبعث اللّه ملکین خلاّقین، فیقولان: یا ربّ ما نخلق ذکرا ام انثی؟ شقیّا او سعیدا؟ فیقال ذلک. فیقولان: یا ربّ ما رزقه، و ما اجله، و ما مدّته؟ فیقال ذلک. و میثاقه بین عینیه ینظر الیه؛ و لا یزال منتصبا فی بطن امّه؛ حتّی اذا دنا خروجه بعث اللّه عزّ و جلّ الیه ملکا فزجره زجرة فیخرج و ینسی المیثاق.

«الکافی، ج۶، ص۱۶، ح۶».

مآخذ اخری: البحار ج ۶۰، ص۳۴۶، ح ۳۱؛ و الوسائل، ج۷، ص ۱۴۰، ح۸۹۴۸، باب ۶۴، نقلا عن الکافی.

۳۲۵: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد، و علیّبن ابراهیم عن ابیه، جمیعا عن ابن محبوب عن ابن رئاب عن ابیبصیر عن ابیعبداللّه عليه السلام قال:

انّ اللّه تعالی اوحی الی عمران: انّی واهب لک ذکرا سویّا مبارکا، یبریء الأکمه و الأبرص، و یحیی الموتی باذن اللّه، و جاعله رسولا الی بنیاسرائیل. فحدّث عمران امرأته حنة بذلک، و هی امّ مریم فلمّا حملت کان حملها بها عند نفسها غلام، فلمّا وضعتها قالت: «ربّ انّی وضعتها انثی و لیس الذّکر کالأنثی» ای لا یکون البنت رسولا. یقول اللّه عزّ و جلّ: «و اللّه اعلم بما وضعت». فلمّا وهب اللّه تعالی لمریم عیسی، کان هو الّذی بشّر به عمران و وعده ایّاه. فاذا قلنا فی الرّجل منّا شیئا و کان فی ولده او ولد ولده فلا تنکروا ذلک.

«الکافی، ج ۱، ص۵۳۵، ح ۱».

۳۲۶: عوالی اللّئالی، عن النّبیّ صلی الله علیه و آله قال:

اقتلوا ذا الطّفیتین و الأبتر فانّهما یطمسان البصر و یستسقطان الحبل.

«المستدرک، ج ۸، ص ۲۹۹، ح ۹۴۹۴، باب ۳۹».

۳۲۷: محمّدبن علیّ‌بن الحسین ـ فی الامالی ـ عن محمّدبن الحسن عن الصّفّار عن محمّدبن الحسین‌بن ابی الخطّاب عن الحکم‌بن مسکین عن ابی‌خالد الکعبی عن ابی‌عبدالله علیه السلام: انّ رسول اللّه صلی الله علیه و آله قال:

ایّما امرأة دفعت من بیت زوجها شیئا من موضع الی موضع ترید به صلاحا، نظر اللّه الیها، و من نظر اللّه الیه لم‌یعذّبه. فقالت امّ سلمة: یا رسول اللّه ذهب الرّجال بکل خیر فأیّ شیء للنّساء المساکین؟ فقال: بلی، اذا حملت المرأة، کانت بمنزلة الصّائم القائم المجاهد بنفسه و ماله فی سبیل اللّه؛ فاذا وضعت کان لها من الأجر ما لا یدری احد ما هو، لعظمه؛ فاذا ارضعت کان لها بکلّ مصّة کعدل عتق محرّر من ولد اسماعیل؛ فاذا فرغت من رضاعه ضرب ملک کریم علی جنبها، و قال: استأنفی العمل فقد غفر لک.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۵۱، ح ۲۷۵۵۷، باب ۶۷».

مآخذ اخری: البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۰۶، ح ۱، باب ۳، نقلا عن امالی الصّدوق.

۳۲۸: روی العلاء عن محمّدبن مسلم عن ابی‌جعفر علیه السلام قال: سمعته یقول:

الحامل المقرب و المرضع القلیلة اللّبن، لا حرج علیهما ان تفطرا فی شهر رمضان؛ لأنّهما لا تطیقان الصّوم. و علیهما ان تتصدّق کلّ واحدة منهما فی کلّ یوم تفطر فیه بمدّ من طعام و علیهما قضاء کلّ یوم افطرا فیه ثمّ تقضیانه بعد.

«الفقیه، ج ۲، ص ۱۳۴، ح ۱۹۵۰».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۱۰، ص ۲۱۵، ح ۱۳۲۵۴، باب ۱۷، نقلا عن محمّدبن یعقوب عن محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن ابن محبوب عن العلاءبن رزین عن محمّدبن مسلم قال سمعت ابا جعفر علیه السلام یقول؛ و عنه عن محمّدبن الحسین عن محمّدبن عبداللّه‌بن هلال عن العلاء مثله؛ و نقلا عن الشّیخ باسناده عن محمّد بن یعقوب بالاسناد الأوّل مثله.

۳۲۹: القطب الرّاوندی فی الخرائج: روی احمدبن محمّد عن جعفربن الشّریف الجرجانی عن ابی‌محمّد علیه السلام فی حدیث قال:

فقلت: یابن رسول اللّه انّ ابراهیم‌بن اسماعیل الجرجانی من شیعتک، کثیر المعروف الی

اوليائک، الی ان قال: فقال عليه السلام: شكَر اللّه لأبی‌اسحاق ابراهيم‌بن اسماعيل صنيعه الی شيعتنا، و رزقه ذکرا سويّا قائلا بالحقّ؛ فقل له: يقول لک الحسن‌بن علیّ: سمّ ابنک احمد. الخبر.

«المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۳۱، ح ۱۷۷۵۹، باب ۱۷».

۳۳۰: علیّ‌بن عيسی فی کشف الغمّة نقلا عن دلائل الحميری عن جعفربن محمّد القلانسی قال:

کتب اخی محمّد الی ابی‌محمّد عليه السلام و امرأته حامل مقرب، ان يدعو اللّه ان يخلّصها و يرزقه ذکرا و يسميّه. فکتب يدعو اللّه بالصّلاح و يقول: رزقک اللّه ذکرا سويّا، و نعم الأسم محمّدا و عبدالرّحمن؛ فولدت. الی ان قال: فسمّی واحدا محمّد و الآخر صاحب الزّوائد عبدالرّحمن.

«المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۲۹، ح ۱۷۷۵۳، باب ۱۵».

۳۳۱: حدّثنا محمّدبن الحسن رحمه اللّه قال: حدّثنا محمّدبن الحسن الصّفّار عن احمدبن محمّد عن جعفربن يحيی الخزاعی عن يحيی‌بن ابی‌العلاء عن اسحاق‌بن عمّار قال:

دخلت علی ابی‌عبداللّه عليه السلام فخبّرته انّه ولد لی غلام؛ فقال: أ لا سمّيته محمّدا؟ قلت: قد فعلت؛ قال: فلا تضرب محمّدا، و لا تشتمه؛ جعله اللّه قرّة عين لک فی حياتک، و خلف صدق بعدک. قال: قلت: جعلت فداک، و فی ایّ الأعمال اضعه؟ قال: اذا عزلته عن خمسة اشياء، فضعه حيث شئت: لا تسلّمه الی صيرفیّ، فانّ الصّيرفیّ لا يسلم من الرّبا؛ و لا الی بيّاع الأکفان، فانّ صاحب الأکفان سيره الوبا؛ و لا الی صاحب طعام، فانّه لا يسلم من الأحتکار؛ و لا الی جزّار، فانّ الجزّار تسلب منه الرّحمة؛ ولا تسلّمه الی نخّاس، فانّ رسول اللّه صلی الله عليه و آله قال: شرّ النّاس من باع النّاس.

«علل الشّرايع، ج ۲، ص ۵۳۰، ح ۱، باب ۳۱۴».

مآخذ اخری: الاستبصار، ج ۳، ص ۶۲، ح ۱، باب ۳۷، باسناده عن احمدبن محمّد عن جعفربن يحيی الخزاعی مثله. البحار، ج ۱۰۳، ص ۷۷، ح ۳، باب ۱۵، نقلا عن علل الشّرايع. التّهذيب، ج ۶، ص ۳۶۱، ح ۱۵۸، باب ۲۲، کالاستبصار. الوسائل، ج ۱۷، ص ۱۳۵، ح ۲۲۱۸۶، باب ۲۱، نقلا عن الکافی و العلل. الکافی، ج ۵، ص ۱۱۴، ح ۴، عن محمّدبن يحيی عن احمدبن محمّد عن جعفربن يحيی الخزاعی مثله.

۳۳۲: الشّهيد، فی مجموعته، نقلا عن «منافع القرآن» المنسوبة الی الصّادق عليه السلام:

الفتح، تشربها المرأة، فيدرّ لبنها و يحفظ جنينها. الحجرات، اذا غسل بمائها فم الطّفل،

خرجت اسنانه بغير الم. قَ، من كتبها فی صحیفة و محاها بماء المطر، و شربها الخائف و الولهان و الشّاکی بطنه و فمه، زال المه؛ و اذا غسل بمائها فم الطّفل الصّغیر، خرجت اسنانه بغیر الم.

«المستدرک، ج۴، ص۳۱۲، ح۴۷۶۶، باب۳۳».

۳۳۳: محمّدبن علیّ‌بن الحسین فی الامالی عن محمّدبن علیّ ماجیلویه عن محمّدبن یحیی عن محمّدبن احمدبن یحیی عن موسی‌بن جعفر البغدادی عن علیّ‌بن معبد عن بندار‌بن حمّاد عن عبد اللّه‌بن فضّالة عن احدهما علیهما السلام:

اذا بلغ الغلام ثلاث سنین، یقال له سبع مرّات: قل لا اله الاّ اللّه؛ ثمّ یترک حتّی یتمّ له ثلاث سنین و سبعة اشهر و عشرون یوما، فیقال له: قل محمّد رسول اللّه صلی الله علیه و آله، سبع مرّات؛ و یترک حتّی یتمّ اربع سنین، ثمّ یقال له سبع مرات: قل صلّی اللّه علی محمّد و آل محمّد؛ و یترک حتّی یتمّ له خمس سنین، ثمّ یقال له: ایّهما یمینک و ایّهما شمالک؟ فاذا عرف ذلک، حوّل وجهه الی القبلة و یقال له: اسجد؛ ثمّ یترک حتّی یتمّ له ستّ سنین، فاذا تم له ستّ سنین، صلّی و علّم الرّکوع و السّجود، حتّی یتمّ له سبع سنین، فاذا تمّ له سبع سنین، قیل له: اغسل وجهک و کفّیک، فاذا غسلهما قیل له: صلّ؛ ثمّ یترک حتّی یتمّ له تسع، فاذا تمّت له، علّم الوضوء و ضربت علیه، و علّم الصّلاة و ضرب علیها، فاذا تعلّم الوضوء و الصّلاة غفر اللّه لوالدیه.

«الوسائل، ج۲۱، ص۴۷۴، ح۲۷۶۲۰، باب۸۲».

مآخذ اخری: نفس المصدر، نقلا عن الفقیه باسناده عن عبداللّه‌بن فضّاله عن ابی‌عبداللّه او ابی‌جعفر علیه السلام. البحار، ج۱۰۴، ص۹۴، ح۳۶، نقلا عن مکارم الاخلاق؛ و ص۱۰۰، ح۸۲، نقلا عن امالی الصّدوق. المستدرک، ج۳، ص۱۸، ح۲۹۰۵، باب۳، نقلا عن مجالس ابن الشّیخ. البحار، ج۸۸، ص۱۳۱، ح۲، باب۴، نقلا عن مجالس ابن الشّیخ عن ابیه عن الحسین‌بن عبیداللّه عن الصّدوق عن محمّدبن علیّ ماجیلویه عن محمّدبن یحیی العطّار عن محمّدبن احمد الأشعری عن موسی‌بن جعفر البغدادی عن علیّ‌بن معبد عن بندار‌بن حمّاد عن عبداللّه‌بن فضّالة عن ابی‌عبداللّه او ابی‌جعفر علیه السلام.

۳۳۴: تفسیر الامام العسکری علیه السلام: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

انّ قراءة القرآن یأتی یوم القیامة بالرّجل الشّاحب، یقول لربّه عزّ و جلّ: یا ربّ هذا اظمأت

نهاره، و اسهرت ليله، و قويت فی رحمتک طمعه، و فسحت فی مغفرتک امله، فکن عند ظنّی فيک و ظنّه. فيقول اللّه تعالی: اعطوه الملک بيمينه، و الخلد بشماله، و اقرنوه بأزواجه من الحور العين، و اکسوا والديه حلّة لا تقوم لها الدّنيا بما فيها؛ فينظر اليهما الخلائق فيعظّمونهما و ينظران الی انفسهما فيعجبان منهما؛ فيقولان: يا ربّنا انّی لنا هذه و لم تبلغها اعمالنا؟ فيقول اللّه عزّ و جلّ: و مع هذا تاج الکرامة لم ير مثله الرّاؤون، و لم يسمع بمثله السّامعون، و لم يتفکّر فی مثله المتفکّرون؛ فيقال: هذا بتعليمکما ولدکما القرآن، و بتصييرکما ايّاه بدين الاسلام و برياضتکما ايّاه علی محمّد رسول اللّه و علیّ ولیّ اللّه، و تفقيهکما ايّاه بفقههما، لأنّهما اللّذان لا يقبل اللّه لأحد عملا الاّ بولايتهما و معادات اعدائهما، و ان کان ما بين الثّری الی العرش ذهبا يتصدّق به فی سبيل اللّه. فتلک البشارات الّتی تبشّرون بها.

«البحار، ج۷، ص۳۰۵، ح۷۹».

مآخذ اخری: المستدرک، ج۴، ص۲۴٦، ح۴٦۱۱، باب٦، نقلا عن تفسير الامام العسکری عليه السلام.

۳۳۵: اقبال الأعمال: ادعية السّحر فی ليالی شهر رمضان؛ فمن ذلک ما رويناه باسنادنا الی ابی‌محمّد هارون‌بن موسی التّلعکبری باسناده عن الحسن‌بن محبوب عن ابی‌حمزة الثّمالی انّه قال:

کان علیّ‌بن الحسين (صلوات اللّه عليهما) **يصلّی عامّة ليلته فی شهر رمضان؛ فاذا کان السّحر دعا بهذا الدّعاء:...**

اللّهمّ و اعطنی السّعة فی الرّزق، و الأمن فی الوطن، و قرّة العين فی الأهل و المال و الولد، و المقام فی نعمک عندی، و الصّحة فی الجسم، و القوّة فی البدن، و السّلامة فی الدّين؛ و استعملنی بطاعتک و طاعة رسولک محمّد و اهل بيته صلواتک عليه و آله ابدا ما استعمرتنی....

«البحار، ج۹۸، ص۹۱، ح۲، باب٦».

۳۳٦: محمّدبن يحيی عن احمدبن محمّد عن معمّربن خلاّد قال:

کان داوودبن زربی **شکا ابنه الی ابی‌الحسن عليه السلام فيما افسد له؛ فقال عليه السلام له: استصلحه؛ فما مأةالف فيما انعم اللّه به عليک؟.**

«الکافی، ج٦، ص۴۸، ح۲».

مآخذ اخری: الوسائل ج۲۱، ص۴۸۰، ح۲۷٦۳۹، باب۸٦، نقلا عن الکافی.

۳۳۷: الصّحيفة السّجّاديّة: و كان من دعائه عليه السّلام لأولاده عليهم السّلام:...

و اعنّى على تربيتهم و تأديبهم و برّهم، و هب لى من لدنک معهم اولادا ذکورا، و اجعل ذلک خيرا لى، و اجعلهم لى عونا على ما سألتک، و اعذنى و ذرّيّتى من الشّيطان الرّجيم.

«الصّحيفة السّجّاديّة، ص ۲۴۰، دعاى ۲۵».

۳۳۸: امالى‌الصّدوق: رسالة علىّ‌بن الحسين عليهما السلام المعروفة برسالة الحقوق:...

و امّا حقّ ابيک: فتعلم انّه اصلک، و انّک فرعه، و انّک لو لاه لم‌تکن، فمهما رايت فى نفسک ممّا يعجبک فاعلم انّ اباک اصل النّعمة عليک فيه، و احمد اللّه و اشکره على قدر ذلک، و لا قوّة الاّ باللّه.

و امّا حقّ ولدک: فتعلم انّه منک، و مضاف اليک فى عاجل الدّنيا بخيره و شرّه، و انّک مسؤول عمّا ولّيته من حسن الأدب، و الدّلالة على ربّه، و المعونة له على طاعته، فيک و فى نفسه؛ فمثاب على ذلک و معاقب؛ فاعمل فى امره عمل المتزيّن بحسن اثره عليه فى عاجل الدّنيا، المعذّر الى ربّه فيما بينک و بينه بحسن القيام عليه و الأخذ له منه [و لا قوّة الاّ باللّه]...

و امّا حقّ الصّغير: فرحمته و تثقيفه و تعليمه، و العفو عنه، و السّتر عليه، و الرّفق به، و المعونة [له و السّتر] على جرائر حداثته، فانّه سبب للتّوبة؛ و المداراة له، و ترک مماحکته، فانّ ذلک ادنى لرشده....

و امّا حقّ اهل بيتک عامّة: فاضمار السّلامة، و نشر جناح الرّحمة، و الرّفق بمسيئهم، و تألّفهم، و استصلاحهم، و شکر محسنهم الى نفسه و اليک، فانّ احسانه الى نفسه احسانه اليک اذا کفّ عنک اذاه، و کفاک مؤونته، و حبس عنک نفسه؛ فعمّهم جميعا بدعوتک، و انصرهم جميعا بنصرتک، و انزلهم جميعا منک منازلهم: کبيرهم بمنزلة الوالد، و صغيرهم بمنزلة الولد، و اوسطهم بمنزلة الأخ. فمن اتاک تعاهدته بلطف و رحمة و صل اخاک بما يجب للأخ على اخيه...

«البحار، ج ۷۴، ص ۱۵، ۱۹، ۲۱، ح ۲».

مآخذ اخرى: الخصال، ج ۲، ص ۵۶۴، عن علىّ‌بن احمدبن موسى قال: حدّثنا محمّدبن ابى‌عبداللّه الکوفى قال: حدّثنا جعفربن محمّدبن مالک‌الفزارى قال: حدّثنا خيران‌بن داهر قال: حدّثنى احمد بن علىّ‌بن سليمان الجبلى عن ابيه عن محمّدبن علىّ عن محمّدبن فضيل عن ابى‌حمزة الثّمالى. الفقيه، ج ۲، ص ۶۱۸،

باسناده عن اسماعیل‌بن الفضل عن ثابت‌بن دینار عن سیّد العابدین علیّ‌بن الحسین‌بن علیّ‌بن ابی‌طالب علیهم‌السلام. الوسائل، ج۱۵، ص۱۷۲، ح۲۰۲۲۶، نقلا عن الطّبرسی فی مکارم الاخلاق مرسلا. المستدرک، ج۱۱، ص۱۶۱، باب۳؛ و ج۱۵، ص۲۰۱، ح۱۸۰۰۹، باب۷۷، نقلا عن الحسن‌بن علیّ‌بن شعبة فی تحف العقول عن السّجّاد علیه‌السلام.

۳۳۹: الصّحیفة السّجّادیّة: و کان من دعائه علیه السّلام لأولاده علیهم السّلام:

اللّهمّ و منّ علیّ ببقاء ولدی، و باصلاحهم لی، و بإمتاعی بهم. الهی امدد لی فی اعمارهم، و زد لی فی آجالهم، و ربّ لی صغیرهم، و قوّ لی ضعیفهم، و اصحّ لی ابدانهم و ادیانهم و اخلاقهم، و عافهم فی انفسهم، و فی جوارحهم، و فی کلّ ما عنیت به من امرهم، و ادرز لی و علی یدی ارزاقهم، واجعلهم ابرارا اتقیاء، بصراء سامعین، مطیعین لک و لأولیائک محبّین مناصحین، و لجمیع اعدائک معاندین و مبغضین آمین....

«الصّحیفة السّجّادیّة، ص۲۴۰، دعای ۲۵».

۳۴۰: الصّحیفة السّجّادیّة: و کان من دعائه علیه السّلام لأولاده علیهم السّلام:

اللّهمّ اشدد بهم عضدی، و اقم بهم اودی، و کثّر بهم عددی، و زیّن بهم محضری، و احی بهم ذکری، و اکفنی بهم فی غیبتی، و اعنّی بهم علی حاجتی، و اجعلهم لی محبّین، و علیّ حدبین، مقبلین مستقیمین لی مطیعین غیر عاصین و لا عاقّین و لا مخالفین و لا خاطئین....

«الصّحیفة السّجّادیّة، ص۲۴۰، دعای ۲۵».

۳۴۱: البحار، نقلا من کتاب الامامة و التّبصرة لعلیّ‌بن بابویه عن سهل‌بن احمد عن محمّدبن محمّد الأشعث عن موسی‌بن اسماعیل‌بن موسی‌بن جعفر عن آبائه: قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

اذا نظر الوالد الی ولده فسرّه، کان للوالد عتق نسمة. قیل: یا رسول اللّه و ان نظر ستّین و ثلاثمأة نظرة؟ قال: اللّه اکبر.

«المستدرک، ج۱۵، ص۱۶۹، ح۱۷۸۸۶، باب۶۳».

مآخذ اخری: البحار ج۷۴، ص۸۰، ح۸۲.

۳۴۲: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن شریف‌بن سابق عن الفضل‌بن ابی‌قرّة عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

من قبّل ولده کتب اللّه عزّ و جلّ له حسنة؛ و من فرّحه فرّحه اللّه یوم القیامة؛ و من علّمه القرآن

دعی بالأبوين فيكسيان حلّتين يضیء من نورهما وجوه اهل الجنّة.

«الكافى، ج ۶، ص ۴۹، ح ۱».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۷، ص ۳۰۴، ح ۷۴، نقلا عن الكافى؛ و ج ۱۰۴، ص ۹۹، ح ۷۱، نقلا عن عدّة الدّاعى.

۳۴۳: الاختصاص، عن الأوزاعى: ـ قال لقمان ـ:

يا بنىّ! كن لليتيم كالأب الرّحيم و للأرملة كالزّوج العطوف... يا بنى! النّساء اربع: ثنتان صالحتان، و ثنتان ملعونتان؛ فأمّا احدى الصّالحتين: فهى الشّريفة فى قومها، الذّليلة فى نفسها، الّتى ان اعطيت شكرت، و ان ابتليت صبرت، القليل فى يديها كثير؛ و الثّانى: الولود الودود، تعود بخير على زوجها، هى كالأمّ الرّحيم، تعطف على كبيرهم و ترحم صغيرهم، و تحب ولد زوجها و ان كانوا من غيرها؛ جامعة الشّمل، مرضيّة البعل، مصلحة فى النّفس و الأهل و المال و الولد؛ فهى كالذّهب الأحمر، طوبى لمن رزقها؛ ان شهد زوجها اعانته، و ان غاب عنها حفظته. و امّا احدى الملعونتين: فهى العظيمة فى نفسها، الذّليلة فى قومها، الّتى ان اعطيت سخطت، و ان منعت عتبت و غضبت؛ فزوجها منها فى بلاء، و جيرانها منها فى عناء؛ فهى كالأسد، ان جاورته اكلك، و ان هربت منه قتلك. و الملعونه الثّانية: فهى قلى عن زوجها، و ملّها جيرانها؛ انّما هى سريعة السّخطة، سريعة الدّمعة؛ ان شهد زوجها لم تنفعه، و ان غاب عنها فضحته؛ فهى بمنزلة الأرض النّشاشة، ان اسقيت افاضته الماء و غرقت، و ان تركتها عطشت، و ان رزقت منها ولدا لم تنتفع به. يا بنىّ لا تتزوّج بأمة فيباع ولدك بين يديك و هو فعلك بنفسک... يا بنىّ لا تأكل مال اليتيم فتفتضح يوم القيامة، و تكلّف ان تردّه اليه. يا بنىّ لو انّه اغنى احد عن احد لأغنى الولد عن والده... يا بنىّ اقبل وصية الوالد الشّفيق.

«البحار، ج ۱۳، ص ۴۲۸، ۴۲۹، ۴۳۰، ح ۲۳، باب ۱۸».

۳۴۴: علىّ بن ابراهيم عن ابيه عن هارون بن مسلم عن مسعدة بن صدقة عن ابى عبدالله عليه السلام قال: قال النّبىّ صلى الله عليه و آله:

اكرموا الخبز فانّه قد عمل فيه ما بين العرش الى الأرض و ما فيها من كثير من خلقه؛ ثمّ قال لمن حوله: أ لا اخبركم؟ قالوا: بلى يا رسول الله فداک الأباء و الأمّهات. فقال: انّه كان نبىّ فيمن كان قبلكم يقال له دانيال، و انّه اعطى صاحب معبر رغيفا لكى يعبر به، فرمى صاحب المعبر بالرّغيف و قال: ما اصنع بالخبز؟ هذا الخبز عندنا قد يداس بالأرجل. فلما راى ذلک منه دانيال رفع يده الى السّماء ثمّ قال: اللّهمّ اكرم الخبز، فقد رايت يا ربّ ما صنع هذا العبد و ما

قال. قال: فأوحى اللّه عزّ و جلّ الى السّماء ان تحبس الغيث، و اوحى الى الأرض ان كونى طبقا كالفخّار. قال: فلم يمطروا حتّى انه بلغ من امرهم انّ بعضهم اكل بعضا. فلمّا بلغ منهم ما اراد اللّه عزّ و جلّ من ذلک، قالت امرأة لأخرى، و لهما ولدان: يا فلانة تعالى حتّى نأكل انا و انت اليوم ولدى، و اذا كان غدا اكلنا ولدک؛ قالت لها: نعم؛ فأكلتاه فلمّا ان جاعتا من بعد راودت الأخرى على اكل ولدها فامتنعت عليها، فقالت لها: بينى و بينک نبىّ اللّه؛ فاختصما الى دانيال عليه السلام، فقال لهما: و قد بلغ الأمر الى ما ارى؟ قالتا له: نعم يا نبىّ اللّه و اشدّ. قال: فرفع يده الى السّماء، فقال: «اللّهمّ عد علينا بفضلک و فضل رحمتک، و لا تعاقب الأطفال و من فيه خير بذنب صاحب المعبر و اضرابه لنعمتک». قال: فأمر اللّه عزّ و جلّ السّماء ان امطرى على الأرض، و امر الأرض ان انبتى لخلقى ما قد فاتهم من خيرک، فانّى قد رحمتهم بالطّفل الصّغير.

«الكافى، ج ۶، ص ۳۰۲، ح ۲».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۴، ص ۳۸۳، ح ۳۰۸۴۲، باب ۷۹، نقلا عن الكافى.

۳۴۵: تفسير العيّاشىّ: عن ابىعبيده الحذّاء عن ابىجعفر عليه السلام قال:

سمعته يقول: وجدنا فى بعض كتب امير المؤمنين عليه السلام قال: حدّثنى رسول اللّه صلى الله عليه و آله انّ جبرئيل عليه السلام حدّثه: انّ يونس بن متى عليه السلام بعثه اللّه الى قومه... و انّه اقام فيهم يدعوهم الى الأيمان باللّه و التّصديق به، و اتّباعه ثلاثا و ثلاثين سنة، فلم يؤمن به و لم يتّبعه من قومه الاّ رجلان... فلمّا رأى يونس عليه السلام انّ قومه لا يجيبونه و لا يؤمنون به، ضجر و عرف من نفسه قلّة الصّبر؛ فشكا ذلک الى ربّه، و كان فيما شكا ان قال: يا ربّ انّک بعثتنى الى قومى و لى ثلاثون سنة فلبثت فيهم ادعوهم الى الايمان بک و التّصديق برسالاتى، و اخوّفهم عذابک و نقمتک ثلاثا و ثلاثين سنة، فكذّبونى و لم يؤمنوا بى و جحدوا نبوّتى و استخفّوا برسالاتى، و قد تواعدونى و خفت ان يقتلونى، فأنزل عليهم عذابک فانّهم قوم لا يؤمنون؛ قال: فأوحى اللّه الى يونس انّ فيهم الحمل و الجنين و الطّفل و الشّيخ الكبير و المرأة الضعيفة و المستضعف المهين؛ و انا الحكم العدل سبقت رحمتى غضبى، لا اعذّب الصّغار بذنوب الكبار من قومک...

«البحار، ج ۱۴، ص ۳۹۲، ح ۱۲ باب ۲۶».

۳۴۶: علل الشّرايع: ابن المتوكّل عن السّعدآبادى عن البرقى عن عبد العظيم الحسنى عن محمّدبن عمربن يزيد عن حمّادبن عثمان عن عمربن يزيد قال: قال ابوعبداللّه عليه السلام:

جاءت امرأة من اهل البادية الى النّبىّ صلى الله عليه و آله و معها صبيّان، حاملة واحدا و آخر يمشى؛

فأعطاها النّبیّ ﷺ قرصا ففلقته بینهما. فقال رسول اللّه ﷺ: الحاملات الرّحیمات، لو لا کثرة لعبهنّ لدخلت مصلّیاتهنّ الجنّة.

«البحار، ج١٠٣، ص٢٢٧، ح١٨، باب٢».

٣٤٧: اقبال الأعمال: روینا بأسنادنا الی ابی‌محمّد هارون‌بن موسی التّلعکبری باسناده الی ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:
تقول عند حضور شهر رمضان... اللّهمّ انّی استغفرک و اتوب الیک من کلّ ذنب تبت الیک منه ثمّ عدت فیه، و ممّا ضیّعت من فرائضک و اداء حقّک، من الصّلاة و الزّکاة و الصّیام و الجهاد و الحجّ و العمرة، او اسباغ الوضوء و الغسل من الجنابة، و قیام اللّیل، و کثرة الذّکر، و کفّارة الیمین، و الأسترجاع فی المعصیة، و الصّدود من کلّ شیء قصّرت فیه من فریضة او سنّة. استغفرک و اتوب الیک منه و ممّا رکبت من الکبائر، و اتیت من المعاصی، و عملت من الذّنوب، و اجترحت من السّیّئات، و اصبت من الشّهوات، و باشرت من الخطایا، مما عملته من ذلک عمدا او خطأ، سرّا او علانیة فانّی اتوب الیک منه، و من سفک الدّم و عقوق الوالدین، و قطیعة الرّحم، و الفرار من الزّحف، و قذف المحصنات، و اکل اموال الیتامی ظلما... و قلّة العدد فی الأهل و المال و الولد، و رکوب الظّنّ، و اتّباع الهوی و العمل بالشّهوة، و الأمر بالمنکر و... و قهر الیتیم، و انتهار السّائل و الحنث فی الأیمان...

«البحار، ج٩٧، ص٣٢٦، ٣٢٨، ٣٢٩، ح١، باب٢».

٣٤٨: محمّدبن علیّ‌بن الحسین باسناده عن محمّدبن سنان عن الرّضا علیه السلام:
کتب علیّ‌بن موسی الرّضا علیه السلام الی محمّدبن سنان فیما کتب من جواب مسائله: ... و حرّم اللّه تبارک و تعالی عقوق الوالدین، لما فیه من الخروج من التّوقیر للّه عزّ و جلّ و التّوقیر للوالدین، و کفران النّعمة، و ابطال الشّکر، و ما یدعو من ذلک الی قلّة النّسل و انقطاعه، لما فی العقوق من قلّة توقیر الوالدین و العرفان بحقّهما، و قطع الأرحام، و الزّهد من الوالدین فی الولد، و ترک التّربیة لعلة ترک الولد برّهما.
و حرم اللّه تعالی الزّنا، لما فیه من الفساد من قتل الأنفس و ذهاب الأنساب، و ترک التّربیة للأطفال، و فساد المواریث، و ما اشبه ذلک من وجوه الفساد.
و حرم اللّه عزّ و جلّ قذف المحصنات، لما فیه من فساد الأنساب و نفی الولد، و ابطال المواریث، و ترک التّربیة، و ذهاب المعارف، و ما فیه من الکبائر الّتی تؤدّی الی فساد الخلق.
و حرّم اکل مال الیتیم ظلما لعلل کثیرة من وجوه الفساد؛ اوّل ذلک: اذا اکل الانسان مال الیتیم

ظلما، فقد اعان على قتله؛ اذ اليتيم غير مستغن، و لا يتحمّل لنفسه، و لا قائم بشأنه، و لا له من يقوم عليه و يكفيه كقيام والديه؛ فاذا اكل ماله فكأنّه قد قتله و صيّره الى الفقر و الفاقة، مع ما حرم اللّه عليه، و جعل له من العقوبة، فى قوله عزّ و جلّ: «وليخش الّذين لو تركوا من خلفهم ذرّية ضعافا خافوا عليهم فليتّقوا اللّه و ليقولوا قولا سديدا»؛ و لقول ابى جعفر عليه السلام انّ اللّه اوعد فى اكل مال اليتيم عقوبتين: عقوبه فى الدّنيا و عقوبه فى الآخرة. ففى تحريم مال اليتيم استبقاء اليتيم و استقلاله لنفسه، و السّلامة للعقب ان يصيبهم ما اصابه، لما اوعد اللّه عزّ و جلّ فيه من العقوبة؛ مع ما فى ذلک من طلب اليتيم بثاره اذا ادرک، و وقوع الشّحناء و العداوة و البغضاء، حتّى يتفانوا.

«الفقيه، ج ٣، ص ٥٦٥، ح ٤٩٣٤، باب ٢».

مآخذ اخرى: البحار، ج ٦، ص ٩٥، ح ٢، باب ٢٣؛ و ج ٧٤، ص ٧٤، ح ٦٦، باب ٢، نقلا عن علل الشّرايع ـ صدر الحديث ـ. الوسائل ج ١٧، ص ٢٤٦، ح ٢٢٤٤٢؛ و ج ٢١، ص ٥٠٢، ح ٢٧٧٠٠، باب ١٠٤، نقلا عن العلل و عيون الأخبار و الفقيه.

٣٤٩: الخصال: ابى عن محمّد العطّار عن ايّوب بن نوح عن محمّدبن سنان عن موسى بن بكر الواسطى قال:

قلت لأبى الحسن موسى بن جعفر عليه السلام: الرّجل يقول لابنه او لابنته: بأبى انت و امّى، او بأبوىّ؛ اترى بذلک بأسا؟ فقال: ان كان ابواه حيّين، فأرى ذلک عقوقا؛ و ان كانا قد ماتا فلا بأس. قال: ثمّ قال: كان جعفر عليه السلام يقول: «سعد امرؤ لم يمت حتّى يرى خلفه من بعده و قد و اللّه ارانى اللّه خلفى من بعدى».

«البحار، ج ٧٤، ص ٦٩، ح ٤٤، باب ٢».

مآخذ اخرى: الفقيه، ج ١، ص ١٨٧، ح ٥٦٤، مرسلا. الخصال، ج ١، ص ٢٦، ح ٩٤، عن موسى بن بكر الواسطى. الوسائل، ج ٢، ص ٤٤٠، ح ٢٥٨٨، باب ٢٦، نقلا عن الفقيه.

٣٥٠: الحسين بن محمّد عن معلّى بن محمّد عن الحسن بن علىّ عن عبد اللّه بن سنان عن محمّدبن مسلم عن ابى جعفر عليه السلام قال:

انّ العبد ليكون بارّا بوالديه فى حياتهما، ثمّ يموتان فلا يقضى عنهما ديونهما، و لا يستغفر لهما، فيكتبه اللّه عاقّا؛ و انّه ليكون عاقّا لهما فى حياتهما غير بارّ بهما، فاذا ماتا قضى دينهما، و استغفر لهما، فيكتبه اللّه عزّ و جلّ بارّا.

و زاد فی البحار و الوسائل نقلا عن کتاب حسین‌بن سعید: قال ابوعبدالله علیه السلام و ان احببت ان یزید الله فی عمرک فسرّ ابویک. قال: و سمعته یقول: انّ البرّ یزید فی الرّزق.

«الکافی، ج ۲، ص۱۶۳، ح ۲۱».

مآخذ اخری: الوسائل ج ۲۱، ص۵۰۶، ح۲۷۷۰۸، باب۱۰۶؛ و البحار ج۷۴، ص۵۹، ح ۲۱، نقلا عن الکافی. و ایضا البحار، ج۷۴، ص۸۱، ح۸۴، باب۲؛ و الوسائل، ج۱۸، ص ۳۷۱، ح۲۳۸۷۴، باب ۳۰، نقلا عن کتاب حسین‌بن سعید، عن النّضر و فضّالة عن عبدالله‌بن سنان عن حفص عن محمّدبن مسلم عن ابی‌جعفر علیه السلام؛ و زاد فی آخره ما مرّ.

۳۵۱: فقه الرّضا علیه السلام:

علیک بطاعة الأب و برّه، و التّواضع و الخضوع و الاعظام و الاکرام له، و خفض الصّوت بحضرته؛ فان الأب اصل الابن، و الابن فرعه؛ لو لاه لم‌یکن یقدره الله. ابذلوا لهم الأموال و الجاه و النّفس. و قد اروی: «انت و مالک لأبیک». فجعلت له النّفس و المال. تابعوهم فی الدّنیا احسن المتابعة بالبرّ؛ و بعد الموت بالدّعاء لهم، و التّرحم علیهم؛ فانّه روی انّه من برّ اباه فی حیاته و لم‌یدع له بعد وفاته، سمّاه الله عاقّا. و معلّم الخیر و الدّین یقوم مقام الأب، و یجب له مثل الّذی یجب له، فاعرفوا حقّه. و اعلم انّ حقّ الأمّ الزم الحقوق و اوجب، لأنّها حملت حیث لا یحمل احد احدا، و وقت بالسّمع و البصر و جمیع الجوارح، مسرورة مستبشرة بذلک؛ فحملته بما فیه من المکروه، و الّذی لا یصبر علیه احد؛ رضیت بأن تجوع و یشبع، و تظمأ و یروی، و تعری و یکتسی، و تظلّه و تضحی؛ فلیکن الشّکر لها و البرّ و الرّفق بها علی قدر ذلک، و ان کنتم لا تطیقون بأدنی حقّها الاّ بعون الله؛ و قد قرن الله عزّ و جلّ حقّها بحقّه، فقال: «اشکر لی و لوالدیک الیّ المصیر». و روی: «انّ کلّ اعمال البرّ یبلغ العبد الذّروة منها، الاّ ثلاث حقوق: حقّ رسول الله و حقّ الوالدین».

و قال فی المستدرک: حقّ‌الله و حقّ رسول‌الله و حقّ الوالدین.

«البحار، ج۷۴، ص۷۶، ۷۷، ح ۷۱».

مآخذ اخری: المستدرک، ج۵، ص۲۴۸، ح۵۷۹۷، باب۴۲؛ و ج ۶، ص۴۳۷، ح۷۱۷۳، باب ۱۰؛ و ج۱۵، ص۱۷۶، ح ۱۷۹۲۰، باب۶۸، نقلا عن فقه الرّضا علیه السلام.

۳۵۲: تفسیر الامام العسکری علیه السلام: قال الامام علیه السلام فی ثواب قراءة سورة البقرة: قال رسول الله صلی الله علیه و آله:

انّ والدی القاریء لیتوّجان بتاج الکرامة یضیء نوره من مسیرة عشره آلاف سنة، و یکسیان

حلّة لا يقوم لأقلّ سلک منها مأة الف ضعف ما فی الدّنیا بما يشتمل عليه من خيراتـها؛ ثـمّ يعطى هذا القارىء الملک بيمينه فی کتاب، و الخلد بشماله فی کتاب، يقرء من کتابه بيمينه: «قد جعلت من افاضل ملوک الجنان، و من رفقاء محمّد سيّد الأنبياء، و علیّ خير الأوصياء، و الأئمّة بعدهما ساده الأتقياء»؛ و يقرء من کتابه بشماله: «قد أمنت الزّوال و الانتقال عن هذا الملک، و اعذت من الموت و الأسقام، و کفيت الأمراض و الأعلال، و جنّبت حسد الحاسدين و کيد الکائدين»؛ ثمّ يقال له: اقرء و ارق و منزلک عند آخر آية تقرؤها. فاذا نظر والداه الى حلّيتيهما و تاجيهما، قالا: ربّنا انّى لنا هذا الشّرف، و لم تبلغه اعمالنا؟ فقال اللّه عزّ و جلّ لهما: هذا لکما بتعليمکما ولدکما القرآن.

«البحار، ج۷، ص۲۰۸، ح۹۶، باب۸».

مآخذ اخرى: البحار، ج۷، ص۲۹۲، ح۵، باب۱۵؛ و المستدرک، ج۴، ص۲۴۷، ح۴۶۱۲، باب۶، نقلا عن تفسير الامام العسکرى عليه السلام.

۳۵۳: الصّحيفة السّجّاديّة: و کان من دعائه عليه السّلام لأبويه عليهما السّلام:

اللّهمّ خفّض لهما صوتى، و اطب لهما کلامى، و الن لهما عريکتى، واعطف عليهما قلبى، و صيّرنى بهما رفيقا و عليهما شفيقا.

«الصّحيفة السّجّاديّة، ص۲۲۲، دعاى ۲۴».

۳۵۴: الجعفريّات: اخبرنا عبد اللّهبن محمّد، قال: اخبرنا محمّدبن محمّد، قال: حدّثنى موسىبن اسماعيل، قال: حدّثنا ابى عن ابيه عن جدّه جعفربن محمّد، عن ابيه عن جدّه علیّبن الحسين، عن ابيه، عن علیّبن ابىطالب عليه السلام: انّ رسول اللّه صلّى اللّه عليه و آله کان يدعو بهذا الدّعاء: «اللّهمّ انّى اعوذ بک من امرأة تشيبنى قبل المشيب، و اعوذ بک من ولد يکون علیّ ربّا، و اعوذ بک من مال يکون علیّ عقابا، و اعوذ بک من صاحب خديعة ان راى حسنة دفنها، و ان راى سيّئة افشاها».

«المستدرک، ج۱۴، ص۱۶۴، ح۱۶۳۸۶، باب۶».

۳۵۵: محمّدبن الحسن باسناده عن موسىبن القاسم عن صفوانبن يحيى عن معاوية عن ابىعبداللّه عليه السلام قال: سألته عن امرأة حجّت معنا و هى حبلى و لم تحجّ قطّ، يزاحم بها حتّى تستلم الحجر؛ قال: لا تغرّروا بها. قلت: فموضوع عنها؟ قال: کنّا نقول: لا بد من استلامه فى اوّل سبع، واحدة؛ ثمّ رأينا النّاس قد کثروا و حرصوا فلا. الحديث.

«الوسائل، ج۱۳، ص۳۲۸، ح۱۷۸۶۴، باب۱۶».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج۵، ص۳۹۹، ح۳۳.

٣٥٦: روى ابراهيم‌بن عبد الحميد عن ابی‌الحسن موسی‌بن جعفر عليه السلام قال:

جاء رجل الى النّبیّ فقال: يا رسول اللّه قد علّمت ابنی هذا، الكتاب، ففی ایّ شیء اسلّمه؟ فقال؟ اسلمه للّه ابوک، و لا تسلّمه فی خمس: لا تسلّمه سيّاء، و لا صائغا، و لا قصّابا، و لا حنّاطا، و لا نخّاسا، فقال: يا رسول اللّه، و ما السّيّاء؟ قال: الّذی يبيع الأكفان و يتمنی موت امّتی، و للمولود من امّتی احبّ الیّ ممّا طلعت عليه الشّمس؛ و امّا الصّائغ، فانّه يعالج غبن امّتی؛ و امّا القصّاب، فانّه يذبح حتّی تذهب الرّحمة من قلبه؛ و امّا الحنّاط فانّه يحتكر الطّعام علی امّتی، و لأن يلقی اللّه العبد سارقا احبّ الیّ من ان يلقاه قد احتكر طعاما اربعين يوما؛ و امّا النّخّاس، فانّه اتانی جبرئيل عليه السلام فقال: يا محمّد انّ شرّ امّتک، الّذين يبيعون النّاس.

«الفقيه، ج ٣، ص ١٥٨، ح ٣٥٨٢، باب ٢».

مآخذ اخری: التهذيب، ج ٦، ص ٣٦٢، ح ١٥٩، باب ٢٢؛ و الاستبصار، ج ٣، ص ٦٣، ح ٢، باب ٣٧، باسناده عن محمّدبن الحسن الصّفّار عن محمّدبن عيسی عن عبيداللّه الدّهقان عن درست‌بن ابی‌منصور الواسطی عن ابراهيم‌بن عبدالحميد عن ابی‌الحسن عليه السلام قال. البحار، ج ١٠٣، ص ٧٧، ح ١، باب ١٥، نقلا عن الصّدوق فی معانی الأخبار عن ابيه عن سعدبن عبد اللّه عن احمدبن ابی‌عبداللّه عن محمّدبن علیّ الكوفی عن عبيداللّه الدّهقان عن درست عن ابراهيم‌بن عبد الحميد عن ابی الحسن موسی عليه السلام. الوسائل، ج ١٧، ص ١٣٧، ح ٢٢١٨٩، باب ٢١، نقلا عن الصّدوق فی معانی الأخبار بالاسناد المذكور؛ و نقلا عن العلل عن محمّدبن الحسن عن الصّفّار عن احمدبن ابی‌عبداللّه؛ و عن الخصال عن محمّدبن الحسن الصّفّار عن احمدبن ابی‌عبداللّه عن محمّدبن عيسی مثله؛ و نقلا عن الشّيخ الطّوسی بالاسناد المذكور.

٣٥٧: حدّثنا محمّدبن الحسن رحمه اللّه قال: حدّثنا محمّدبن الحسن الصّفّار عن احمدبن ابی‌عبداللّه عن محمّدبن عيسی عن عبيداللّه الدّهقان عن درست‌بن ابی‌منصور الواسطی عن ابراهيم‌بن عبدالحميد عن ابی‌الحسن موسی عليه السلام قال:

جاء رجل الى النّبیّ صلی الله عليه و آله فقال: يا رسول اللّه قد علّمت ابنی هذا الكتابة، ففی ایّ شیء اسلّمه؟ فقال: اسلمه للّه ابوک، و لا تسلّمه فی خمس: لا تسلّمه سبّاء، و لا صائغا، و لا قصّابا، و لا حنّاطا، و لا نخّاسا؛ فقال: يارسول اللّه صلی الله عليه و آله ما السّبّاء؟ قال: الّذی يبيع الأكفان و يتمنّی موت امّتی، و للمولود من امّتی احبّ الیّ ممّا طلعت عليه الشّمس؛ و امّا الصّائغ، فانّه يعالج دين امّتی؛ و امّا القصّاب، فانّه يذبح حتّی تذهب الرّحمة من قلبه؛ و امّا الحنّاط، فانّه يحتكر الطّعام

على امّتى، و لأن يلقى اللّه العبد سارقا احبّ الى من ان يلقاه قد احتكر طعاما اربعين يوما؛ و امّا النّخّاس، فانّه اتانى جبرئيل فقال: يا محمّد انّ شرار امّتک الّذين يبيعون النّاس.

«علل الشّرايع، ج ۲، ص ۵۳۰، ح ۲، باب ۳۱۴».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج ۶، ص ۳۶۲، ح ۱۵۹، باب ۲۲؛ و الاستبصار، ج ۳، ص ۶۳، ح ۲، باب ۳۷، باسناده عن محمّدبن الحسن الصّفّار عن محمّدبن عيسى عن عبيد اللّه الدّهقان عن درستبن ابى‌منصور الواسطى عن ابراهيم‌بن عبد الحميد عن ابى‌الحسن عليه السلام. البحار، ج ۱۰۳، ص ۷۷، ح ۱، باب ۱۵، نقلا عن معانى الأخبار: ابى عن سعد عن البرقى عن محمّدبن علىّ الكوفى عن الدّهقان عن درست عن ابراهيم‌بن عبد الحميد عن ابى‌الحسن موسى عليه السلام. الوسائل، ج ۱۷، ص ۱۳۷، ح ۲۲۱۸۹، باب ۲۱، نقلا عن الشّيخ الطّوسى.

۳۵۸: محمّدبن الحسن باسناده عن موسى‌بن القاسم عن صفوان عن سعيدبن يسار قال:

قلت لأبى‌عبد اللّه عليه السلام: الرّجل يحجّ من مال ابنه و هو صغير؟ قال: نعم، يحجّ منه حجة الاسلام. قلت: و ينفق منه؟ قال: نعم. ثمّ قال: مال الولد لوالده. انّ رجلا اختصم هو و والده الى النّبىّ صلى الله عليه و آله، فقضى انّ المال و الولد للوالد.

«الوسائل، ج ۱۱، ص ۹۱، ح ۱۴۳۲۵، باب ۳۶».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج ۵، ص ۱۵، ح ۴۴؛ باسناده عن احمدبن محمّدبن عيسى عن علىّ‌بن الحكم عن عمروبن حفص عن سعيدبن يسار.

۳۵۹: محمّدبن علىّ‌بن الحسين ـ فى العلل و عيون الأخبار ـ بأسانيده عن محمّدبن سنان عن الرّضا عليه السلام فيما كتب اليه من جواب مسائله:

و علّة تحليل مال الولد لوالده بغير اذنه، و ليس ذلک للولد، لأنّ الولد موهوب للوالد فى قوله عزّ و جلّ: «يهب لمن يشاء اناثا و يهب لمن يشاء الذّكور»، مع انّه المأخوذ بمؤنته صغيرا و كبيرا، و المنسوب اليه و المدعوّ له، لقوله عزّ و جلّ: «ادعوهم لآبائهم هو اقسط عند اللّه»، و لقول النّبىّ صلى الله عليه و آله: «انت و مالک لأبيک» و ليس للوالدة مثل ذلک؛ لا تأخذ من ماله شيئا الاّ باذنه او باذن الأب. و لأنّ الوالد مأخوذ بنفقة الولد، و لا تؤخذ المرأة بنفقة ولدها.

«الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۶۶، ح ۲۲۴۸۷، باب ۷۸».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۱۰۳، ص ۷۳، ح ۳، باب ۱۳، نقلا عن عيون الأخبار و علل الشّرايع.

۳۶۰: محمّدبن الحسن باسناده عن محمّدبن احمدبن يحيى عن محمّدبن الحسين عن ابى‌الجوزاء عن الحسين‌بن

علوان عن زیدبن علیّ عن آبائه عن علیّ علیه السلام قال:

اتی النّبیّ صلی الله علیه و آله رجل، فقال: یا رسول اللّه صلی الله علیه و آله انّ ابی عمد الی مملوکی فأعتقه کهیئة المضرّة لی؛ فقال رسول اللّه صلی الله علیه و آله: انت و مالک من هبة اللّه لأبیک انت سهم من کنانته، «یهب لمن یشاء اناثا و یهب لمن یشاء الذّکور و یجعل من یشاء عقیما»؛ جازت عتاقة ابیک؛ یتناول والدک من مالک و بدنک، و لیس لک ان تتناول من ماله و لا بدنه شیئًا الاّ باذنه.

«الوسائل، ج۲۳، ص۱۰۴، ح۲۹۲۰۳، باب۶۷».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۸، ص۲۳۵، ح ۸۲، باب ۳۶.

۳۶۱: محمّدبن یحیی عن عبد اللّه‌بن محمّد عن علیّ‌بن الحکم عن الحسین‌بن ابی العلاء قال:

قلت لأبی‌عبداللّه علیه السلام ما یحلّ للرّجل من مال ولده؟ قال: قوته بغیر سرف اذا اضطرّ الیه. قال: فقلت له: فقول رسول اللّه صلی الله علیه و آله للرّجل الّذی اتاه فقدم اباه، فقال له: «انت و مالک لأبیک»؟ فقال: انّما جاء بأبیه الی النّبیّ صلی الله علیه و آله فقال: یا رسول اللّه هذا ابی و قد ظلمنی میراثی من امّی، فأخبره الأب انه قد انفقه علیه و علی نفسه، فقال: «انت و مالک لأبیک» و لم‌یکن عند الرّجل شیء أ فکان رسول اللّه صلی الله علیه و آله یحبس الأب للأبن.

«الکافی، ج۵، ص۱۳۶، ح۶».

مآخذ اخری: الوسائل ج۱۷، ص۲۶۵، ح۲۲۴۸۶، باب۷۸، نقلا عن الکافی و الفقیه؛ و عن معانی الأخبار عن ابیه عن احمدبن ادریس عن محمّدبن احمد عن محمّدبن عیسی عن علیّ‌بن الحکم؛ و عن الشّیخ الطّوسی. الفقیه، ج۳، ص۱۷۷، ح۳۶۶۹، باب۲، باسناده عن الحسین‌بن ابی‌العلاء مثله. البحار، ج۱۰۳، ص۷۴، ح۵، باب۱۳، نقلا عن معانی الأخبار. الاستبصار، ج۳، ص۴۹، ح۶، باب۲۶، باسناده عن محمّدبن یحیی مثله. التّهذیب، ج۶، ص۳۴۴، ح۸۷، باب۲۲، باسناده عن محمّدبن یعقوب مثله.

۳۶۲: محمّدبن الحسن باسناده عن الحسن‌بن محبوب عن ابی‌حمزة الثّمالی عن ابی‌جعفر علیه السلام:

انّ رسول اللّه صلی الله علیه و آله قال لرجل: «انت و مالک لأبیک»، قال ابو جعفر علیه السلام: ما احبّ (لا یحبّ) ان یأخذ من مال ابنه الاّ ما احتاج الیه ممّا لابد منه، «انّ اللّه لا یحبّ الفساد».

«الوسائل، ج۱۷، ص۲۶۳، ح۲۲۴۸۰، باب۷۸».

مآخذ اخری: الکافی، ج۵، ص۱۳۵، ح۳، عن سهل‌بن زیاد عن ابن محبوب

عن ابی‌حمزة الثّمالی عن ابی‌جعفر عليه‌السلام. التّهذیب، ج٦، ص٣٤٣، ح٨٣، باب٢٢.
الاستبصار، ج٣، ص٤٨، ح٢، باب٢٦.

٣٦٣: ابوالقاسم الکوفی فی کتاب الأخلاق قال: قال رجل لأمیر المؤمنین عليه‌السلام:

کان لی عبد فأعتقه والدی علیّ من غیر امری و لا رضای، فقال: والدک املک بک و بمالک منک؛ فانّک و مالک من هبه اللّه لوالدک.

«المستدرک، ج١٣، ص١٩٧، ح١٥٠٩١، باب٦٢».

٣٦٤: محمّدبن الحسن باسناده عن الحسن‌بن محبوب عن العلاءبن رزین عن محمّدبن مسلم عن ابی‌عبداللّه عليه‌السلام قال:

سألته عن الرّجل یحتاج الی مال ابنه، قال: یأکل منه ما شاء من غیر سرف. و قال: فی کتاب علیّ عليه‌السلام: «انّ الولد لا یأخذ من مال والده شیئًا الاّ باذنه، و الوالد یأخذ من مال ابنه ما شاء، و له ان یقع علی جاریة ابنه اذا لم‌یکن الأبن وقع علیها». و ذکر: انّ رسول اللّه صلى‌الله‌عليه‌وآله قال لرجل: «انت و مالک لأبیک».

«الوسائل، ج١٧، ص٢٦٢، ح٢٢٤٧٩، باب٧٨».

مآخذ اخری: الکافی، ج٥، ص١٣٥، ح٥، سهل‌بن زیاد عن ابن محبوب عن العلاء بن رزین عن محمّدبن مسلم عن ابی‌جعفر عليه‌السلام. التّهذیب، ج٦، ص٣٤٣، ح٨٢، باب٢٢.

٣٦٥: الحسین‌بن سعید عن عثمان‌بن عیسی عن سماعة‌بن مهران عن ابی‌عبداللّه عليه‌السلام قال:

اذا کانت المرأة حبلی لم ترجم.

«التّهذیب، ج٨، ص١٩٠، ح٢١، باب٣٦».

مآخذ اخری: الاستبصار، ج٣، ص٣٧٦، ح٣، باب٢١٨، کالتّهذیب.

٣٦٦: روی عمّاربن موسی السّاباطی عن ابی‌عبداللّه عليه‌السلام:...

و سئل عن محصنة زنت و هی حبلی قال تقرّ حتّی تضع ما فی بطنها و ترضع ولدها ثمّ ترجم.

«الفقیه، ج٤، ص٣٩، ح٥٠٣٥، باب٢».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج١٠، ص٤٩، ح١٨٢، باب٤، عن محمّدبن علیّ‌بن محبوب عن احمدبن الحسن عن عمربن سعید عن مصدّق‌بن صدقة عن عمّار السّاباطی. الوسائل، ج٢٨، ص١٠٦، ح٣٤٣٣٠، باب١٦، نقلا عن التّهذیب؛ و ص١٠٧، ح٣٤٣٣٢، باب١٦، نقلا عن الفقیه.

٣٦٧: الشّیخ المفید فی الاختصاص عن یعقوب‌بن یزید البغدادی عن محمّدبن ابی‌عمیر فی حدیث مناظرة

ابی‌جعفر مؤمن الطّاق مع ابی حنیفة الی ان قال ابوجعفر:

و اتی یعنی عمر بامراة حبلی شهدوا علیها بالفاحشة فأمر برجمها فقال له علی عليه‌السلام: ان [کان] لک السّبیل علیها فما سبیلک علی ما فی بطنها؟ فقال: لو لا علی لهلک عمر.

«المستدرک، ج۱۸، ص۷۵، ح۲۲۰۹۳، باب۴۲».

مآخذ اخری: البحار، ج۱۰، ص۲۳۰، ح۱، باب۱۵، نقلا عن الاختصاص.

۳۶۸: مناقب آل ابی‌طالب لابن شهر آشوب: الارشاد للمفید: و روی:

انّه (عمر) اتی بحامل قد زنت، فأمر برجمها، فقال له امیر المؤمنین عليه‌السلام هب انّ لک سبیلا علیها، ایّ سبیل لک علی ما فی بطنها؟ و اللّه تعالی یقول: «الاّ تزر وازرة وزر اخری». فقال عمر: لا عشت لمعضلة لا یکون لها ابوالحسن. ثمّ قال: فما اصنع بها؟ قال: احتط علیها حتّی تلد فاذا ولدت و وجدت لولدها من یکفله، فأقم علیها الحدّ؛ فسری ذلک عن عمر، و عول فی الحکم به علی امیر المؤمنین عليه‌السلام.

و روی انّه کان استدعی امرأة کان یتحدّث عندها الرّجال، فلمّا جاءها رسله فزعت و ارتاعت، و خرجت معهم فأملصت و وقع الی الأرض ولدها یستهلّ ثمّ مات؛ فبلغ عمر ذلک؛ فجمع اصحاب رسول اللّه صلى‌الله‌عليه‌وآله و سألهم عن الحکم فی ذلک؛ فقالوا بأجمعهم نراک مؤدّبا و لم ترد الاّ خیرا و لا شیء علیک فی ذلک؛ و امیر المؤمنین عليه‌السلام جالس لا یتکلم؛ فقال له عمر: ما عندک فی هذا یا اباالحسن؟ فقال: لقد سمعت ما قالوا؛ قال: فما عندک انت؟ قال: قد قال القوم ما سمعت؛ قال: اقسمت علیک لتقولّن ما عندک؛ قال: ان کان القوم قاربوک فقد غشّوک، و ان کانوا ارتاؤوا فقد قصروا؛ الدّیة علی عاقلتک لأنّ قتل الصّبیّ خطأ تعلّق بک. فقال: انت و اللّه نصحتنی من بینهم، و اللّه لا تبرح حتّی تجری الدّیة علی بنی عدیّ، ففعل ذلک امیر المؤمنین عليه‌السلام.

«البحار، ج۴۰، ص۲۵۰، ح۲۵، باب۹۷».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۸، ص۱۰۸، ح۳۴۳۳۳، باب۱۶، نقلا عن الأرشاد للمفید.

۳۶۹: محمّدبن علیّ‌بن الحسین ـ فی العلل و عیون الأخبار ـ بأسانیده عن محمّدبن سنان عن الرّضا عليه‌السلام فیما کتب الیه من جواب مسائله:

و علّة ضرب القاذف و شارب الخمر ثمانین جلدة لأنّ فی القذف نفی الولد و قطع النّسل و

ذهاب النسب.... .

«الوسائل، ج۲۸، ص۱۷٦، ح۳۴۴۹۵، باب۲».

مآخذ اخری: البحار، ج٦، ص۱۰۲، ح۲، باب۲۳، نقلا عن العیون.

۳۷۰: فی روایة محمّدبن ابی‌عمیر عن محمّدبن ابی‌حمزة عن داوودبن فرقد عن ابی‌عبدالله عليه‌السلام قال:

جاءت امرأة فاستعدت علی اعرابی قد افزعها فألقت جنینا؛ فقال الأعرابی: لم‌یهلّ و لم‌یصح و مثله یطلّ. فقال له النّبیّ صلی‌الله‌علیه‌وآله: اسکت سجّاعة. علیک غرّة عبد او امة.

«الفقیه، ج۴، ص۱۴۵، ح۵۳۱۹».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۹، ص۳۱۹، ح۳۵٦۸۵، باب۲۰، نقلا عن الشّیخ الطّوسی. الکافی، ج۷، ص۳۴۳، ح۳، عن علیّ‌بن ابراهیم عن ابن ابی‌عمیر عن محمّدبن ابی‌حمزة عن داوودبن فرقد عن ابی‌عبدالله عليه‌السلام. التّهذیب، ج۱۰، ص۲۸٦، ح۱۲، باب۴؛ و الاستبصار، ج۴، ص۳۰۰، ح٦، باب۱۷۹، باسناده عن علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن محمّدبن ابی‌حمزة عن داوودبن فرقد عن ابی‌عبدالله عليه‌السلام.

۳۷۱: روی محمّدبن اسماعیل عن یونس الشّیبانی قال: قلت لأبی‌عبدالله عليه‌السلام:

فان خرج فی النّطفة قطرة دم؟ قال: فی القطرة عشر النّطفة، فیها اثنان و عشرون دینارا؛ قال: قلت: فان قطرت قطرتان؟ قال: فأربعة و عشرون دینارا؛ قلت: فان قطرت ثلاث؟ قال: فستّة و عشرون دینارا؛ قلت: فأربع؟ قال: ثمان و عشرون؛ و فی خمس، ثلاثون؛ فان زادت علی النّصف فبحساب ذلک، حتّی تصیر علقة فاذا کان علقة فأربعون دینارا.

«الفقیه، ج۴، ص۱۴۳، ح۵۳۱۷».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۹، ص۳۱۵، ح۳۵٦۷۸، باب۱۹، نقلا عن الکافی. التّهذیب، ج۱۰، ص۲۸۳، ح۷، باب۴؛ باسناده عن احمدبن محمّدبن عیسی عن محمّدبن عیسی عن عبداللّه‌بن المغیره؛ و باسناده عن محمّدبن الحسن الصّفّار عن محمّدبن الحسین‌بن ابی‌الخطاب عن محمّدبن اسماعیل. البحار، ج٦۰، ص۳۵۵، ح۳۹، باب۴۱، نقلا عن الکافی؛ و ج۱۰۴، ص۴۲۴، ح۲، باب۳؛ نقلا عن تفسیر علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن سلیمان‌بن خالد عن ابی‌عبدالله عليه‌السلام. الکافی، ج۷، ص۳۴۵، ح۱۱، عن محمّدبن یحیی عن محمّدبن الحسین عن محمّدبن اسماعیل عن صالح‌بن عقبة عن یونس مثله.

۳۷۲: روی محمّدبن اسماعیل عن ابی‌شبل قال:

حضرت یونس الشّیبانی و ابوعبداللّه علیه السلام یخبره بالدّیات، فقلت له: فانّ النّطفة خرجت متخضخضة بالدّم؛ قال: قد علقت ان کان دم صاف، ففیه اربعون، و ان کان دم اسود فلا شیء علیه الاّ التّعزیر، لأنّه ما کان من دم صاف فذلک للولد و ما کان من دم اسود فانما ذلک من الجوف. قال ابوشبل فانّ العلقة قد صارت فیها شبه العرق من اللّحم؛ قال: فیه اثنان و اربعون العشر. قلت: فانّ عشر اربعین اربعة! قال: انّما هو عشر المضغة، لأنّه انّما ذهب عشرها، و کلّما زادت، زید، حتّی تبلغ السّتّین. قال: قلت: فانّی رأیت فی المضغة شبه العقدة عظما یابسا، قال: فذاک العظم الّذی اوّل ما یبتدء، فیه اربعة دنانیر؛ فان زاد فزد حتّی یتمّ الثّمانین؛ و کذلک اذا کسی العظم لحما؛ و کذلک قال: قلت: فاذا وکزها فسقط الصّبیّ لا یدری ا حیّ ام لا؟ قال هیهات یا اباشبل اذا ذهبت الخمسة اشهر فقد صارت فیه الحیاة و استوجب الدّیة.

«الفقیه، ج ۴، ص ۱۴۴، ح ۵۳۱۸».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۹، ص ۳۱۵، ح ۳۵۶۷۹، باب ۱۹، نقلا عن الکافی. التّهذیب، ج ۱۰، ص ۲۸۳، ح ۷، باب ۴؛ باسناده عن احمدبن محمّدبن عیسی عن محمّدبن عیسی عن عبداللّه‌بن المغیره؛ و باسناده عن محمّدبن الحسن الصّفّار عن محمّدبن الحسین‌بن ابی‌الخطاب عن محمّدبن اسماعیل. البحار، ج ۶۰، ص ۳۵۵، ح ۳۹، باب ۴۱، نقلا عن الکافی؛ و ج ۱۰۴، ص ۴۲۴، ح ۲، باب ۳؛ نقلا عن تفسیر علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن سلیمان‌بن خالد عن ابی‌عبداللّه علیه السلام. الکافی، ج ۷، ص ۳۴۵، ح ۱۱، عن محمّدبن یحیی عن محمّدبن الحسین عن محمّدبن اسماعیل عن صالح‌بن عقبة عن یونس مثله.

۳۷۳: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن محبوب عن عبد اللّه‌بن غالب عن ابیه عن سعیدبن المسیّب قال:

سألت علیّ‌بن الحسین علیه السلام عن رجل ضرب امرأة حاملا برجله، فطرحت ما فی بطنها میّتا؛ فقال: ان کان نطفة فانّ علیه عشرین دینارا؛ قلت: فما حدّ النّطفة؟ فقال: هی الّتی اذا وقعت فی الرّحم فاستقرّت فیه اربعین یوما؛ قال: و ان طرحته و هو علقة، فانّ علیه اربعین دینارا؛ قلت: فما حدّ العلقة؟ فقال: هی الّتی اذا وقعت فی‌الرّحم فاستقرّت فیه ثمانین یوما؛ قال: و ان طرحته و هو مضغة، فانّ علیه ستّین دینارا؛ قلت: فما حدّ المضغة؟ فقال: هی الّتی اذا وقعت فی‌الرّحم فاستقرّت فیه مأة و عشرین یوما؛ قال: و ان طرحته و هو نسمة مخلّقة له عظم و لحم

مزيل الجوارح قد نفخ فيه روح العقل، فانّ عليه دية كاملة. قلت له: أ رايت تحوّله فی بطنها الی حال أ بروح كان ذلک او بغير روح؟ قال: بروح عدا الحياة القديم المنقول فی اصلاب الرّجال و ارحام النّساء؛ و لو لا انّه كان فيه روح عدا الحياة ما تحوّل عن حال بعد حال فی الرّحم، و ما كان اذاً علی من يقتله دية و هو فی تلک الحال.

«الكافی، ج۷، ص۳۴۷، ح۱۵».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۹، ص۳۱٦، ح۳۵٦۸۱، باب۱۹، نقلا عن الكافی و التهذيب. التهذيب، ج۱۰، ص۲۸۱، ح۳، باب۴، باسناده عن علیّ‌بن ابراهيم مثله. البحار، ج٦۰، ص۳۵٦، ح۴۰، باب۴۱، نقلا عن الكافی؛ و ج۱۰۴، ص۴۲۷، ح۸، باب۳، نقلا عن مناقب آل ابی‌طالب لابن شهرآشوب عن تفسير علی‌بن هاشم القمی، قال سعيد المسيّب. المستدرک، ج۱۸، ص۳٦۴، ح۲۲۹٦٦، باب۱۹، نقلا عن المناقب لابن شهرآشوب.

۳۷۴: محمّدبن محمّد المفيد ـ فی الارشاد ـ قال:

قضی علیّ عليه السلام فی رجل ضرب امرأة فألقت علقة، انّ عليه ديتها اربعين دينارا؛ و تلا عليه السلام: «و لقد خلقنا الانسان من سلالة من طين، ثمّ جعلناه نطفة فی قرار مكين، ثمّ خلقنا النّطفة علقة، فخلقنا العلقة مضغة، فخلقنا المضغة عظاما، فكسونا العظام لحما، ثمّ انشأناه خلقا آخر، فتبارک اللّه احسن الخالقين». ثمّ قال: فی النّطفة عشرون دينارا، و فی العلقة اربعون دينارا، و فی المضغة ستّون دينارا، و فی العظم قبل ان يستوی خلقه ثمانون دينارا، و فی الصورة قبل ان تلجه الرّوح مأة دينار، فاذا ولجتها الرّوح كان فيها الف دينار.

«الوسائل، ج۲۹، ص۳۱۷، ح۳۵٦۸۳، باب۱۹».

مآخذ اخری: البحار ج۴۰، ص۲٦٦، ح۳۵؛ و ج۱۰۴، ص۴۲٦، ح۷، باب۳، نقلا عن الأرشاد.

۳۷۵: محمّدبن يحيی عن احمدبن محمّد، و علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه، جميعا عن ابن محبوب عن ابی‌ايّوب عن الحلبی و ابی‌عبيده عن ابی‌عبداللّه عليه السلام قال:

سئل عن رجل قتل امرأة خطأ و هی علی رأس الولد تمخض؛ قال: عليه الدّية خمسة آلاف درهم، و عليه للّذی فی بطنها غرّة وصيف او وصيفة او اربعون دينارا.

«الكافی، ج۷، ص۲۹۹، ح۵».

مآخذ اخری: التّهذیب ج ۱۰، ص۲۸٦، ح۱۴؛ و الاستبصار، ج۴، ص۳۰۱، ح۸، باب۱۷۹، باسناده عن محمّد بن علیّ‌بن محبوب عن احمدبن محمّد عن الحسن‌بن محبوب عن ابی‌ایّوب. التّهذیب، ج ۱۰، ص۱۸۵، ح۲۲، باب۴، باسناده عن الحسن‌بن محبوب عن ابی‌ایّوب عن ابی‌عبیدة و الحلبی عن ابی‌عبدالله عليه‌السلام. الوسائل، ج۲۹، ص۲۰٦، ح۳۵۴۵۹، باب۵؛ و ص۳۲۰، ح۳۵٦۸۹، باب ۲۰، نقلا عن الشّیخ الطّوسی.

۳۷٦: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّدبن عیسی عن ابن محبوب عن ابی‌ایّوب الخزّاز عن محمّدبن مسلم قال:
سألت اباجعفر عليه‌السلام عن الرّجل یضرب المرأة فتطرح النّطفة؛ فقال: علیه عشرون دینارا؛ فقلت: یضربها فتطرح العلقة؛ فقال: علیه اربعون دینارا؛ قلت: فیضربها فتطرح المضغة؛ قال: علیه ستّون دینارا؛ قلت: فیضربها فتطرحه و قد صار له عظم؛ فقال: علیه الدّیه کاملة؛ و بهذا قضی امیر المؤمنین عليه‌السلام. قلت: فما صفة خلقة النّطفة الّتی تعرف بها؟ فقال: النّطفة تکون بیضاء مثل النّخامة الغلیظة، فتمکث فی الرّحم اذا صارت فیه، اربعین یوما؛ ثمّ تصیر الی علقة. قلت: فما صفة خلقة العلقة الّتی تعرف بها؟ فقال: هی علقة کعلقة الدّم المحجمة الجامدة، تمکث فی‌الرّحم بعد تحویلها عن النّطفة اربعین یوما، ثمّ تصیر مضغة؛ قلت: فما صفة المضغة و خلقتها الّتی تعرف بها؟ قال: هی مضغة لحم حمراء، فیها عروق خضر مشتبکة ثمّ تصیر الی عظم؛ قلت: فما صفة خلقته اذا کان عظما؟ فقال: اذا کان عظما شقّ له السّمع و البصر و رتّبت جوارحه، فاذا کان کذلک فانّ فیه الدّیة کاملة.

«الکافی، ج۷، ص۳۴۵، ح ۱۰».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۹، ص۳۱۴، ح۳۵٦۷۷، باب۱۹، نقلا عن الکافی و التّهذیب. التّهذیب، ج ۱۰، ص۲۸۳، ح۵، باب۴، باسناده عن احمدبن محمّدبن عیسی.

۳۷۷: روی محمّدبن اسماعیل‌بن بزیع عن صالح‌بن عقبة عن سلیمان‌بن صالح عن ابی‌عبدالله عليه‌السلام قال:
انّ فی النّطفة عشرین دینارا، و فی العلقة اربعین دینارا، و فی المضغة ستّین دینارا، و فی العظم ثمانین دینارا، فاذا کسی اللّحم فمأة؛ ثمّ هی مأة حتّی یستهلّ فاذا استهلّ فالدّیة کاملة.

«الفقیه، ج۴، ص۱۴۳، ح۵۳۱٦».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۱۰، ص۲۸۱، ح۲، باب۴، محمّدبن یحیی عن محمّدبن الحسین عن محمّدبن اسماعیل مثله.

۳۷۸: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن فضّال؛ و محمّدبن عیسی عن یونس جمیعا قالا:

عرضنا کتاب الفرائض عن امیر المؤمنین علیه السلام علی ابی‌الحسن الرّضا علیه السلام، فقال: هو صحیح. و بهذا الاسناد عن امیر المؤمنین علیه السلام قال: جعل دیة الجنین مأة دینار و جعل منیّ الرّجل الی ان یکون جنینا خمسة اجزاء، فاذا کان جنینا قبل ان تلجه الرّوح، مأة دینار؛ و ذلک انّ اللّه عزّ و جلّ خلق الانسان من سلالة و هی النّطفة، فهذا جزء؛ ثمّ علقة، فهو جزءان؛ ثمّ مضغة، فهو ثلاثة اجزاء؛ ثمّ عظما، فهو اربعة اجزاء؛ ثمّ یکسی لحما، فحینئذ تمّ جنینا، فکملت له خمسة اجزاء مأة دینار؛ و المأه دینار خمسة اجزاء؛ فجعل للنّطفة خمس المأة: عشرین دینارا؛ و للعلقة خمسی المأة: اربعین دینارا؛ و للمضغة ثلاثة اخماس المأة: ستّین دینارا؛ و للعظم اربعة اخماس المأة: ثمانین دینارا؛ فاذا کسی اللّحم کانت له مأة دینار کاملة؛ فاذا نشأ فیه خلق آخر و هو الرّوح، فهو حینئذ نفس، فیه الف دینار، دیة کاملة ان کان ذکرا؛ و ان کان انثی فخمسمأة دینار. و ان قتلت امرأة و هی حبلی فتمّ فلم‌یسقط ولدها، و لم‌یعلم أ ذکر هو ام انثی، و لم‌یعلم أ بعدها مات او قبلها، فدیته نصفان: نصف دیة الذّکر و نصف دیة الأنثی؛ و دیة المرأة کاملة بعد ذلک، و ذلک ستّة اجزاه من الجنین. و افتی علیه السلام فی منیّ الرّجل یفرغ من عرسه فیعزل عنها الماء و لم‌یرد ذلک، نصف خمس المأة: عشرة دنانیر؛ و اذا افرغ فیها عشرین دینارا. و قضی فی دیة جراح الجنین من حساب المأة، علی ما یکون من جراح الذّکر و الأنثی، الرّجل و المرأة کاملة. و جعل له فی قصاص جراحته و معقلته علی قدر دیته و هی مأة دینار.

«الکافی، ج۷، ص ۳۳۰، ۳۴۲، ح ۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۹، ص۳۱۲، ح۳۵۶۷۴، باب۱۹، نقلا عن الکافی. التّهذیب، ج ۱۰، ص۲۸۵، ح۹، باب۴؛ و الاستبصار، ج۴، ص۲۹۹، ح۳، باب ۱۷۹، عن علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن فضّال و محمّدبن عیسی عن یونس جمیعا قالا: عرضنا کتاب الفرائض عن امیر المؤمنین علیه السلام علی ابی‌الحسن علیه السلام فقال هو صحیح. البحار، ج ۶۰، ص۳۵۴، ح۳۷، باب ۴۱، البحار، نقلا عن الکافی. المستدرک، ج۱۸، ص۳۶۲، ح۲۲۹۶۳، باب۱۹، عن ظریف‌بن ناصح فی کتاب الدّیات باسناده الی امیر المؤمنین علیه السلام.

۳۷۹: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّدبن عیسی عن علیّ‌بن الحکم عن علیّ‌بن ابی‌حمزة عن ابی‌بصیر عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

ان ضرب رجل بطن امرأة حبلى فألقت ما فى بطنها ميّتا، فانّ عليه غرّة عبد او امة يدفعها اليها.

«الكافى، ج۷، ص۳۴۴، ح۴».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۹، ص۳۲۰، ح۳۵۶۸۸، باب ۲۰، نقلا عن الطّوسى. التّهذيب، ج۱۰، ص۲۸۶، ح۱۰، باب۴؛ و الاستبصار، ج۴، ص۳۰۰، ح۴، باب۱۷۹، باسناده عن احمد عن محمّدبن عيسى.

۳۸۰: روى الحسن‌بن محبوب عن علىّ‌بن رئاب عن ابى‌عبيدة عن ابى‌عبدالله عليه السلام:

فى امرأة شربت دواء و هى حامل لتطرح ولدها، فألقت ولدها؛ قال: ان كان له عظم قد نبت عليه اللّحم و شقّ له السّمع و البصر، فانّ عليها دية تسلّمها الى ابيه؛ قال: و ان كان علقة او مضغة فانّ عليها اربعين دينارا، او غرّة تسلّمها الى ابيه؛ قلت: فهى لا ترث من ولدها من ديته؟ قال: لا لأنّها قتلته.

«الفقيه، ج۴، ص۱۴۵، ح۵۳۲۱؛ و ص۳۱۹، ح۵۶۸۸».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۶، باب۸، ص۳۱، ح۳۲۴۲۴، نقلا عن الكافى. الكافى، ج۷، ص۳۴۴، ح۶، عن محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد؛ و علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه جميعا عن ابن محبوب عن علىّ‌بن رئاب عن ابى‌عبيدة عن ابى‌جعفر عليه السلام. الاستبصار، ج۴، ص۳۰۱، ح۹، باب۱۷۹؛ و التّهذيب، ج۱۰، ص۲۸۷، ح۱۵، باب۴، باسناده عن الحسين‌بن سعيد عن ابن محبوب عن علىّ‌بن رئاب عن ابى‌عبيدة عن ابى‌عبدالله عليه السلام. الوسائل، ج۲۹، ص۳۱۸، ح۳۵۶۸۴، باب ۲۰، نقلا عن الشّيخ.

۳۸۱: عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد، و محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد، جميعا عن الحسن‌بن محبوب عن ابن رئاب عن ابى‌عبيدة قال:

سألت ابا جعفر عليه السلام عن امرأة شربت دواء و هى حامل، و لم‌يعلم بذلك زوجها، فألقت ولدها؛ قال: فقال: ان كان له عظم و قد نبت عليه اللّحم، عليها دية تسلّمها لأبيه؛ و ان كان حين طرحته علقة او مضغة، فانّ عليها اربعين دينارا او غرّة تؤدّيها الى ابيه. قلت له: فهى لا ترث ولدها من ديته مع ابيه؟ قال: لا لأنّها قتلته فلا ترثه.

«الكافى، ج۷، ص۱۴۱، ح۶؛ و ص۳۴۴، ح۶».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۶، ص۳۱، ح۳۲۴۲۴، نقلا عن الكافى و الفقيه؛ و نقلا

عن الشّيخ باسناده عن الحسين بن سعيد عن ابن محبوب. الفقيه ج۴، ص۳۱۹، ح۵۶۸۸، باسناده عن الحسن‌بن محبوب عن علیّ‌بن رئاب مثله. التّهذیب، ج۹، ص۳۷۹، ح۹، باب۴؛ و ج ۱۰، ص۲۳۸، ح۲۱، باب۴، باسناده عن الحسن‌بن محبوب عن ابن رئاب مثله.

۳۸۲: محمّدبن الحسن باسناده عن محمّدبن الحسن الصّفّار احمدبن محمّدبن عیسی عن العبّاس‌بن موسی الورّاق عن یونس‌بن عبدالرّحمن عن ابی‌جریر القمی قال:

سألت العبد الصّالح عليه السلام عن النّطفة ما فيها من الدّية؟ و ما فی العلقة؟ و ما فی المضغة؟ و ما فی المخلقة و ما يقرّ فی الأرحام؟ فقال: انّه يخلق فی بطن امّه خلقا من بعد خلق، يكون نطفة اربعين يوما، ثمّ يكون علقة اربعين يوما، ثمّ مضغة اربعين يوما؛ ففی النّطفة اربعون دينارا؛ و فی العلقة ستّون دينارا؛ و فی المضغة ثمانون دينارا؛ فاذا اكتسی العظام لحما ففيه مأة دينار؛ قال اللّه عزّ و جلّ: «ثمّ انشأناه خلقا آخر فتبارک اللّه احسن الخالقين» فان كان ذكرا ففيه الدّية و ان كانت انثی ففيها ديتها.

«الوسائل، ج ۲۹، ص۳۱۷، ح ۳۵۶۸۲، باب ۱۹».

مآخذ اخری: البحار، ج ۶۰، ص ۳۷۱، ح۷۹، باب ۴۱، نقلا عن الشّيخ الطّوسی. التّهذیب، ج ۱۰، ص ۲۸۲، ح ۴، باب ۴.

۳۸۳: سأل سماعة اباعبداللّه عليه السلام:

عن رجل ضرب ابنته و هی حبلی فأسقطت سقطا ميّتا، فاستعدی زوج المرأة عليه، فقالت المرأة لزوجها: ان كان لهذا السّقط دية و لی منه ميراث فانّ ميراثی منه لأبی. قال: يجوز لأبيها ما وهبت له.

«الفقيه، ج ۴، ص۱۴۶، ح۵۳۲۳؛ و ص۳۱۹، ح۵۶۸۹».

مآخذ اخری: الكافی، ج۷ ص۳۴۶، ح۱۴، عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن عثمان‌بن عيسی عن سماعة عن ابی‌عبداللّه عليه السلام. التّهذیب، ج ۱۰، ص۲۸۸، ح۱۹، و ح ۲۰، باب ۴، باسناده عن الحسين‌بن سعيد عن الحسن عن زرعة عن سماعة. الفقيه، ج ۴، ص۳۱۹، ح۵۶۸۹، باب ۲، باسناده عن زرعة عن سماعة. الوسائل، ج۲۶، ص۳۸، ح۳۲۴۳۸، باب ۱۰؛ و ج ۲۹، ص۳۲۴، ح۳۵۶۹۷، باب۲۳، نقلا عن الكافی و الفقيه و الشّيخ الطّوسی.

۳۸۴: فی روایة محمّدبن احمدبن یحییبن عمران الأشعری عن محمّدبن هارون عن ابییحیی الواسطی رفعه الی ابیعبدالله علیه السلام قال:

الولد یکون من البیضة الیسری، فاذا قطعت ففیها ثلثا الدّیة؛ و فی الیمنی ثلث الدّیة.

«الفقیه، ج ۴، ص ۱۵۲، ح ۵۳۳۷، باب ۲».

مآخذ اخری: البحار، ج ۶۰، ص ۳۷۷، ح ۹۷، باب ۴۱، نقلا عن الفقیه.

۳۸۵: ابن محبوب عن هشامبن سالم عن ابیبصیر قال:

قلت لأبی جعفر علیه السلام: ما تری فی رجل ضرب امرأة شابّة علی بطنها، فعقر رحمها، فأفسد طمثها، و ذکرت انّها قد ارتفع طمثها عنها لذلک، و قد کان طمثها مستقیما؟ قال: ینتظر بها سنة، فان رجع طمثها الی ما کان، و الاّ استحلفت و غرم ضاربها ثلث دیتها لفساد رحمها و انقطاع طمثها.

«الکافی، ج ۷، ص ۳۱۴، ح ۱۶».

مآخذ اخری: المستدرک، ج ۱۸، ص ۳۹۸، ح ۲۳۰۷۱، باب ۱۰، نقلا عن الصّدوق فی المقنع: سأل ابوبصیر اباجعفر علیه السلام. التّهذیب، ج ۱۰، ص ۲۵۱، ح ۳۰، باب ۴، باسناده عن الحسنبن محبوب عن هشامبن سالم. الفقیه، ج ۴، ص ۱۵۱، ح ۵۳۳۵، باب ۲، باسناده عن الحسنبن محبوب عن هشامبن سالم.

۳۸۶: محمّدبن یعقوب عن احمدبن محمّد العاصمی عن علیّبن الحسن المیثمی عن علیّبن اسباط عن عمّه یعقوببن سالم عن ابیعبدالله علیه السلام قال:

کانت امرأة تؤتی فبلغ ذلک عمر، فبعث الیها، فروّعها و امر ان یجاء بها الیه، ففزعت المرأة فأخذها الطّلق فذهبت الی بعض الدّور فولدت غلاما فاستهلّ الغلام ثمّ مات، فدخل علیه من روعة المرأة و من موت الغلام ما شاء الله؛ فقال له بعض جلسائه یا امیر المؤمنین ما علیک من هذا شیء؛ و قال بعضهم و ما هذا؟ قال: سلوا اباالحسن علیه السّلام فقال لهم ابوالحسن علیه السلام: «لئن کنتم اجتهدتم، ما اصبتم؛ ولئن کنتم برأیکم قلتم، لقد اخطأتم»؛ ثمّ قال: «علیک دیة الصّبیّ».

«الوسائل، ج ۲۹، ص ۲۶۷، ح ۳۵۵۹۳، باب ۳۰».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۱۰، ص ۳۱۲، ح ۶، باسناده عن احمدبن محمّد العاصمی مثله. الکافی، ج ۷، ص ۳۷۴، ح ۱۱.

۳۸۷: العلل لمحمّدبن علیّ‌بن ابراهیم قال:

العلّة فی ان لا یقتل والد بولده، انّ الولد مملوک للأب، لقول رسول اللّه ﷺ: «انت و مالک لأبیک» و هو عند النّاس حرّ.

«البحار، ج۱۰۴، ص۴۰٦، ح۹، باب۷».

مآخذ اخری: المستدرک، ج۱۸، ص۲۳۹، ح۲۲٦۲۱، باب۲۹، نقلا عن البحار عن العلل.

۳۸۸: علیّ‌بن ابراهیم عن محمّدبن عیسی عن یونس او غیره عن ابن مسکان عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

دیة الجنین خمسة اجزاء، خمس للنّطفة: عشرون دینارا؛ و للعلقة خمسان: اربعون دینارا؛ و للمظغة ثلاثة اخماس: ستّون دینارا؛ و للعظم اربعة اخماس: ثمانون دینارا؛ فاذا تمّ الجنین، کانت له مأة دینار؛ فاذا انشأ فیه الرّوح فدیته الف دینار او عشرة آلاف درهم ان کان ذکرا؛ و ان کان انثی فخمسمأه دینار. و ان قتلت المرأة و هی حبلی فلم‌یدر أ ذکر کان ولدها او انثی، فدیة الولد نصفان: نصف دیة الذّکر و نصف دیة الأنثی، و دیتها کاملة.

«الکافی، ج۷، ص۳۴۳، ح۲».

مآخذ اخری: التهذیب، ج۱۰، ص۲۸۱، ح۱، باب۳؛ و الاستبصار، ج۴، ص۲۹۹، ح۲، باب۱۷۹ باسناده عن علیّ‌بن ابراهیم عن محمّدبن عیسی عن یونس عن عبد اللّه‌بن مسکان عمّن ذکره عن ابی‌عبداللّه علیه السلام. الوسائل، ج۲۹، ص۲۲۹، ح۳۵۵۱۹، باب۲۱، نقلا عن الکافی.

۳۸۹: علیّ‌بن ابراهیم عن محمّدبن عیسی عن یونس عن عبد اللّه‌بن مسکان عمّن ذکره عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

دیة الجنین اذا تمّ، مأة دینار؛ فاذا انشیء فیه الرّوح، فدیته الف دینار او عشرة آلاف درهم ان کان ذکرا؛ و ان کان انثی فخمسمأة دینار. و ان قتلت المرأة و هی حبلی، و لم‌یدر أ ذکر هو ام انثی، فدیة الولد نصفان: نصف دیة الذّکر و نصف دیة الأنثی، و دیتها کاملة.

«الاستبصار، ج۴، ص۲۹۹، ح۲، باب۱۷۹».

۳۹۰: کشف الغمّة: من مناقب الخوارزمی عن الزّمخشری مرفوعا الی الحسن علیه السلام:

انّ عمربن الخطّاب اتی بامراة مجنونة حبلی قد زنت، فأراد ان یرجمها؛ فقال له علی علیه السلام: یا عمر! أ ما سمعت ما قال رسول اللّه ﷺ؟ قال: و ما قال؟ قال: قال رسول اللّه ﷺ: «رفع القلم عن ثلاثة: عن المجنون حتّی یبرأ، و عن الغلام حتّی یدرک، و عن النّائم حتّی یستیقظ»؛ قال:

فخلّی عنها.

و منه عن علیّ علیه السلام قال:

لمّا کان فی ولایة عمر اتی بامرأة حاملة، فسألها عمر فاعترفت بالفجور، فأمر بها عمر ان ترجم، فلقیها علیّ‌بن ابی‌طالب علیه السلام، فقال: ما بال هذه؟ فقالوا: امر بها عمر ان ترجم؛ فردّها علیّ علیه السلام، فقال: امرت بها ان ترجم؟ فقال: نعم، اعترفت عندی بالفجور؛ فقال: هذا سلطانک علیها فما سلطانک علی ما فی بطنها؟ ثمّ قال له علی علیه السلام: فلعلّک انتهرتها او اخفتها؛ فقال: قد کان ذلک؛ قال: او ما سمعت رسول اللّه صلی الله علیه و آله یقول: «لا حدّ علی معترف بعد بلاء»؟ انّه من قیّدت او حبست او تهدّدت فلا اقرار له؛ فخلّی عمر سبیلها؛ ثمّ قال: عجزت النّساء ان تلد مثل علیّ‌بن ابی‌طالب علیه السلام؛ لو لا علیّ لهلک عمر.

«البحار، ج ۴۰، ص۲۷۷، ح ۴۱، باب۹۷».

۳۹۱: اکمال الدّین: قال الحسین‌بن اسماعیل الکندی:

کتب جعفربن حمدان فخرجت الیه هذه المسائل: استحللت بجاریة و شرطت علیها ان لا اطلب ولدها و لم‌الزمها منزلی فلمّا اتی لذلک مدّة، قالت لی: قد حبلت؛ فقلت لها کیف، و لا اعلم انی طلبت منک الولد؟ ثمّ غبت و انصرفت و قد اتت بولد ذکر؛ فلم‌انکره، و لا قطعت عنها الاجراء و النّفقة؛ و لی ضیعة قد کنت قبل ان تصیر الیّ هذه المرأة سبّلتها علی وصایای و علی سایر ولدی، علی انّ الأمر فی الزّیادة و النّقصان منه الی ایّام حیاتی؛ و قد اتت هذه بهذا الولد فلم‌الحقه فی الوقف المتقدّم المؤبّد و اوصیت: ان حدث بی الموت ان یجری علیه ما دام صغیرا فاذاکبر اعطی من هذه الضّیعة جملة مأتی دینار غیر مؤبّد، و لا یکون له و لا لعقبه بعد اعطائه ذلک فی الوقف شیء. فرأیک اعزّک اللّه فی ارشادی فیما عملته، و فی هذا الولد بما أمتثله، و الدّعاء لی بالعافیة و خیر الدّنیا و الآخرة.

و جوابها: «امّا الّذی استحلّ بالجاریة و شرط علیها ان لا یطلب ولدها، فسبحان من لا شریک له فی قدرته، شرطه علی الجاریة شرط علی اللّه عزّ و جلّ، هذا ما لا یؤمن ان یکون؛ و حیث عرف فی هذه الشّک و لیس یعرف الوقت الّذی اتاها فیه، فلیس ذلک بموجب لبراءة فی ولده. و امّا اعطاء المأتی دینار و اخراجه من الوقف، فالمال ماله، فعل فیه ما اراد». قال ابو الحسین: حسب الحساب فجاء الولد مستویا. قال: وجدت فی نسخة ابی‌الحسن الهمدانی: اتانی ابقاک اللّه کتابک الّذی انفذته. و روی هذا التّوقیع الحسن‌بن علیّ‌بن ابراهیم عن السّیاری.

«البحار، ج۱۰۴، ص۶۲، ح۷، باب ۴۰».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۱۹، ص۱۸۴، ح۲۴۴۰۳، باب۵؛ و ج۲۱، ص۳۸۵، ح۲۷۳۶۸، باب۱۹، نقلا عن اكمال الدّين.

۳۹۲: محمّدبن علىّبن الحسين ـ فى كتاب اكمال الدّين ـ عن الحسين‌بن اسماعيل الكندى عن ابى‌طاهر البلالى قال:

كتب جعفربن حمدان: فخرجت اليه هذه المسائل: استحللت بجارية و شرطت عليها ان لا اطلب ولدها، و لم‌الزمها منزلى؛ فلمّا اتى لذلک مدّة، قالت لى: قد حبلت. ثمّ اتت بولد فلم‌انكره؛ الى ان قال: فخرج جوابها ـ يعنى من صاحب الزّمان عليه السلام ـ: «و امّا الرّجل الّذى استحلّ بالجارية و شرط عليها ان لا يطلب ولدها، فسبحان من لا شريک له فى قدرته، شرطه على الجارية شرط على اللّه؛ هذا ما لا يؤمن ان يكون، و حيث عرض له فى هذا الشّک و ليس يعرف الوقت الّذى اتاها فليس ذلک بموجب للبراءة من ولده».

«الوسائل، ج۲۱، ص۳۸۵، ح۲۷۳۶۸، باب۱۹».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۱۹، ص۱۸۴، ح۲۴۴۰۳، باب۵.

۳۹۳: عيون اخبار الرّضا عليه السلام: ماجيلويه عن عمّه عن محمّدبن علىّ الكوفى عن محمّدبن سنان؛ و حدّثنا علىّ‌بن احمدبن محمّدبن عمران الدّقّاق و محمّدبن احمد السّنانى و علىّ‌بن عبد اللّه الورّاق و الحسين‌بن ابراهيم‌بن احمدبن هشام المكتب رضى اللّه عنهم قالوا: حدّثنا محمّدبن ابى‌عبداللّه الكوفى عن محمّدبن اسماعيل عن علىّ‌بن العبّاس قال: حدّثنا القاسم‌بن الرّبيع الصّحّاف عن محمّدبن سنان؛ و حدّثنا علىّ‌بن احمدبن ابى‌عبداللّه البرقى و علىّ‌بن عيسى المجاور فى مسجد الكوفة و ابوجعفر محمّدبن موسى البرقى بالرّىّ رضى اللّه عنهم، قالوا: حدّثنا محمّدبن علىّ ماجيلويه عن احمدبن محمّدبن خالد عن ابيه عن محمّدبن سنان انّ اباالحسن علىّ‌بن موسى الرّضا عليهما السّلام كتب اليه فى جواب مسائله:...

و العلّة فى شهادة اربعة فى الزّنا و اثنين فى سائر الحقوق، لشدّة حدّ المحصن؛ لأنّ فيه القتل؛ فجعلت الشّهادة فيه مضاعفة مغلظّة، لما فيه من قتل نفسه و ذهاب نسب ولده، و لفساد الميراث. و علّة تحليل مال الولد لوالده بغير اذنه و ليس ذلک للولد لأنّ الولد موهوب للوالد فى قول اللّه عزّ و جلّ: «يهب لمن يشاء اناثا و يهب لمن يشاء الذّكور»، مع انّه المأخوذ بمؤونته صغيرا و كبيرا، و المنسوب اليه و المدعوّ له، لقول اللّه عزّ و جلّ: «ادعوهم لآبائهم هو اقسط عند اللّه»، و قول النّبىّ صلّى اللّه عليه و آله: «انت و مالک لأبيک»؛ و ليست الوالدة كذلک، لا تأخذ من ماله الاّ

باذنه او باذن الأب؛ لأنّ الأب مأخوذ بنفقة الولد، و لا تؤخذ المرأة بنفقة ولدها...
و علّة ضرب القاذف و شارب الخمر ثمانين جلدة، لأنّ فی القذف نفی الولد، و قطع النّسل، و ذهاب النسب...
و علّة تحریم الذّکران للذّکران و الأناث للأناث، لما رکب فی الأناث و ما طبع علیه الذّکران؛ و لما فی اتیان الذّکران الذّکران و الأناث للأناث من انقطاع النّسل و فساد التّدبیر و خراب الدّنیا.
«البحار، ج٦، ص ۹۴، ۹۵، ۱۰۱، ۱۰۲، ۱۰۳، ح ۲، باب۲۳».
مآخذ اخرى: الوسائل، ج۱۷، ص۲٦٦، ح۲۲۴۸۷، باب۷۸؛ و البحار، ج۱۰۳، ص۷۳، ح ۳، باب۱۳، نقلا عن العیون و العلل، فی علل محمّدبن سنان عن الرّضا علیه السلام.

۳۹۴: مسکّن الفؤاد: عن زرارةبن اوفی:
انّ رسول اللّه صلی الله علیه و آله عزّی رجلا علی ابنه، فقال: آجرک اللّه و اعظم لک الأجر؛ فقال الرّجل: یا رسول اللّه انا شیخ کبیر، و کان ابنی قد اجزء عنّی؛ فقال النّبیّ صلی الله علیه و آله: أ یسرّک ان تتلاقی من ابواب الجنّة بالکأس؟ قال: من لی بذلک یا رسول اللّه؟ قال: اللّه لک به و لکلّ مسلم مات له ولد فی الاسلام.
«المستدرک، ج ۲، ص۳۹۴، ح۲۲۸۳، باب ٦۰».

۳۹۵: الشّریف الزّاهد محمّدبن علیّ الحسینی فی کتاب التّعازی باسناده عن معاویةبن ابی‌قرّة عن ابیه:
انّ رجلا کان یختلف الی النّبیّ صلی الله علیه و آله و معه ابنه، فقال له رسول اللّه صلی الله علیه و آله: أ تحبّه؟ فقال: احبک اللّه کما أُحبّه. قال: احسبه. فقده النّبیّ صلی الله علیه و آله، قال: فقال: یا فلان ما فعل بابنک؟ فقال: یا رسول اللّه أ ما شعرت انه مات؟ قال له النّبیّ صلی الله علیه و آله: أ ما یسرّک الاّ تأتی یوم‌القیامة بابا من ابواب الجنّة الاّ جاء یسعی حتّی یفتح لک؟ قالوا: یا رسول‌اللّه لهذا خاصّة ام لنا عامّة؟ قال: لکم عامّة.
«المستدرک، ج ۲، ص ۴۰۰، ح ۲۳۰۱، باب ٦۰».

۳۹٦: مسکّن الفؤاد: عن قرّةبن ایاس:
انّ النّبیّ صلی الله علیه و آله کان یختلف الیه رجل من الأنصار مع‌بن له فقال له النّبیّ صلی الله علیه و آله ذات یوم: یا فلان تحبّه؟ قال: نعم یا رسول اللّه احبّه کحبّک قال: ففقده النّبیّ صلی الله علیه و آله فسأل عنه، فقالوا: یا رسول اللّه مات ابنه. فلمّا راه قال صلی الله علیه و آله: أ ما ترضی او لا ترضی ان لا تأتی یوم القیامة بابا من ابواب الجنّة الاّ جاء حتّی یفتحه لک؟ فقال رجل: یا رسول اللّه أ له وحده ام لکلّنا؟ قال: بل لکلّکم.
«المستدرک، ج ۲، ص۳۹۳، ح ۲۲۸۲، باب ٦۰».

۳۹۷: حمیدبن زیاد عن الحسن‌بن محمّدبن سماعة عن محمّدبن ابی‌حمزة عن علیّ‌بن یقطین قال:

سألت العبد الصّالح عليه السلام عن المرأة تموت و ولدها فی بطنها؛ قال: یشقّ بطنها و یخرج ولدها.

«الکافی، ج۳، ص۱۵۵، ح۱».

مآخذ اخری: الکافی، ج۳، ص۱۵۵، ح۲، عن سهل‌بن زیاد عن اسماعیل‌بن مهران عن علیّ‌بن ابی‌حمزة عن ابی‌عبدالله عليه السلام. التّهذیب، ج۱، ص۳۴۳، ح۱۷۳، باب۱۳، عن الشّیخ ایّده الله تعالی عن ابی‌القاسم جعفربن محمّد عن محمّدبن یعقوب عن حمیدبن زیاد؛ و ص۳۴۴، ح۱۷۴، باسناده عن محمّدبن یعقوب مثله.

۳۹۸: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن النّوفلی عن السّکونی عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله:

اذا قبض ولد المؤمن و الله اعلم بما قال العبد، قال الله تبارک و تعالی لملائکته: «قبضتم ولد فلان؟» فیقولون: نعم ربّنا؛ قال: فیقول: «فما قال عبدی؟» قالوا: حمدک و استرجع؛ فیقول الله تبارک و تعالی: «اخذتم ثمرة قلبه و قرّة عینه فحمدنی و استرجع ابنوا له بیتا فی الجنّة و سمّوه بیت الحمد».

«الکافی، ج۳، ص۲۱۸، ح۴».

مآخذ اخری: البحار، ج۸۲، ص۱۱۸، ح۱۱، نقلا عن کتاب المسکّن عن عبدالله‌بن قیس عن رسول الله صلى الله عليه وآله. الفقیه، ج۱، ص۱۷۷، ح۵۲۳، مرسلا. الوسائل، ج۳، ص۲۴۶، ح۳۵۳۲، باب۷۳، نقلا عن الکافی.

۳۹۹: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه، و محمّدبن اسماعیل عن الفضل‌بن شاذان جمیعا عن ابن ابی‌عمیر عن ابن بکیر عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

ثواب المؤمن من ولده اذا مات الجنّة صبر او لم‌یصبر.

«الکافی، ج۳، ص۲۱۹، ح۸».

مآخذ اخری: الفقیه، ج۱، ص۱۷۶، ح۵۱۸، مرسلا.

۴۰۰: مسکّن الفؤاد: عن قبیصة قال:

کنت عند رسول الله صلى الله عليه وآله جالسا، اذ اتته امرأة فقالت: یا رسول الله ادع الله لی فانّه لیس یعیش لی ولد؛ قال صلى الله عليه وآله: و کم مات لک ولد؟ قالت: ثلاثة؛ قال: لقد احتظرت من النّار بحظار شدید.

«البحار، ج۸۲، ص۱۲۱، ح۱۳».

۴۰۱: دعائم الاسلام عن النّبیّ صلى الله عليه وآله قال:

من مات له ثلاثة من الولد فاحتسبهم، حجبوه من النّار. فقيل يا رسول اللّه و اثنان؟ قال: و اثنان.

«البحار، ج ۸۲، ص ۱۲۳، ح ۱۷».

۴۰۲: الشّيخ ابوالفتوح فی تفسيره عن رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

انّه مرّ فی يوم احد على امرأة حملت ثلاث جنائز على بعير، فقال صلی الله علیه و آله: من هؤلاء؟ فقالت اخی و ابنی و زوجی يا رسول اللّه صلی الله علیه و آله، فما لی ان صبرت؟ فقال صلی الله علیه و آله: ان صبرت فلک الجنّة. قالت: فما ابالی بعد هذا.

«المستدرک، ج ۲، ص ۴۳۰، ح ۲۳۷۶، باب ۶۴».

۴۰۳: مسكّن الفؤاد: و عن جابربن سمرة قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

من دفن ثلاثة فصبر عليهم و احتسب، وجبت له الجنّة؛ فقالت امّايمن: و اثنين؟ فقال: من دفن اثنين و صبر عليهما و احتسبهما وجبت له الجنّة؛ فقالت امّايمن و واحدا؟ فسكت و امسک. ثمّ قال: يا امّايمن، من دفن واحدا فصبر عليه و احتسبه وجبت له الجنّة.

«البحار، ج ۸۲، ص ۱۲۰، ح ۱۲، باب ۱۷».

۴۰۴: مسكّن الفؤاد عن ثوبان قال: سمعت رسول اللّه صلی الله علیه و آله يقول:

بخّ بخّ، خمس ما اثقلهنّ فی الميزان: لا اله الاّ اللّه، و سبحان اللّه، و اللّه اكبر، و الحمد للّه، و الولد الصّالح يتوفّى للمرء المسلم فيحتسبه.

«البحار، ج ۸۲، ص ۱۱۷، ح ۹».

مآخذ اخرى: البحار ج ۸۲، ص ۱۱۵، ح ۴؛ و ج ۹۳، ص ۱۶۹، ح ۶، باب ۲، نقلا عن الخصال عن محمّدبن جعفر البندار عن ابی‌العبّاس الحمادی عن محمّدبن علیّ الصّايغ عن عمربن سهل عن الوليدبن مسلم عن الأوزاعی عن ابی‌سلام الأسود عن ابی‌سالم راعی رسول اللّه صلی الله علیه و آله قال.

۴۰۵: مسكّن الفؤاد عن معاذ قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

من كان له ابن، و كان عليه عزيزا، و به ضنينا، و مات، فصبر على مصيبته و احتسبه، ابدل اللّه الميّت دارا خيرا من داره، و قرارا خيرا من قراره، و ابدل المصاب الصّلوة و الرّحمة و المغفرة و الرّضوان.

«البحار، ج ۸۲، ص ۱۲۳، ح ۱۴، باب ۱۷».

۴۰۶: مجالس الصّدوق: عن محمّدبن موسى عن محمّدبن ابى‌عبدالله الكوفى عن محمّدبن اسماعيل عن عبد اللّه‌بن وهب المصرى عن ثوابةبن مسعود عن انس‌بن مالک قال:

توفّى ابن لعثمان‌بن مظعون رضى اللّه عنه، فاشتدّ حزنه عليه حتّى اتّخذ من داره مسجدا يتعبّد فيه، فبلغ ذلک رسول اللّه ﷺ، فقال له: يا عثمان انّ اللّه تبارک و تعالى لم‌يكتب علينا الرّهبانيّة؛ انّما رهبانيّة امّتى الجهاد فى سبيل اللّه؛ يا عثمان‌بن مظعون للجنّة ثمانية ابواب، و للنّار سبعة ابواب، أ فما يسرّک ان لا تأتى بابا منها الاّ وجدت ابنک الى جنبک، آخذا بحجزتک، يشفع لک الى ربّک؟ قال: بلى؛ فقال المسلمون: و لنا يا رسول اللّه فى فرطنا ما لعثمان؟ قال: نعم، لمن صبر منكم و احتسب. تمام الخبر.

«البحار، ج۸۲، ص۱۱۴، ح۱، باب۱۷».

مآخذ اخرى: المستدرک، ج۲، ص۴۰۱، ح۲۳۰۳، باب۶۰، نقلا عن كتاب التّعازى لمحمّدبن علىّ الحسينى باسناده عن عبداللّه‌بن وهب المصرى يرفعه الى انس‌بن مالک قال.

۴۰۷: ثواب الاعمال: عن محمّدبن الحسن عن الصّفّار عن احمدبن الحسين‌بن سعيد عن علىّ‌بن ميسر عن ابيه عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

ولد واحد يقدّمه الرّجل، افضل من سبعين ولدا يبقون بعده، يدركون القائم عليه السلام.

«البحار، ج۸۲، ص۱۱۶، ح۷».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۳، ص۲۴۵، ح۳۵۳۰، باب۷۲، نقلا عن ثواب الاعمال.

۴۰۸: مسكّن الفؤاد: عن علىّ‌بن ميسرة عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

ولد واحد يقدّمه الرّجل افضل من سبعين يخلفونه من بعده، كلّهم قد ركب الخيل و قاتل فى سبيل اللّه.

و عنه عليه السلام قال: **ثواب المؤمن من ولده الجنّة، صبر او لم‌يصبر.**

و عنه عليه السلام: **من اصيب بمصيبة، جزع عليها او لم‌يجزع، صبر عليها او لم‌يصبر، كان ثوابه من اللّه الجنّة.**

«البحار، ج۸۲، ص۱۱۶، ح۸».

۴۰۹: الجعفريّات، اخبرنا عبداللّه‌بن محمّد قال: اخبرنا محمّدبن محمّد قال: حدّثنى موسى‌بن اسماعيل قال: حدّثنا ابى عن ابيه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابيه عن جدّه على‌بن الحسين عن ابيه عن علىّ‌بن ابى‌طالب عليه السلام:

انّ رسول اللّه صلى الله عليه وآله مرّ علی امرأة و هی تبکی علی ولدها فقال: اصبری ایّتها المرأة؛ فقالت: اذهب الی عملک؛ فمضی رسول اللّه صلى الله عليه وآله؛ فقیل لها: هذا رسول اللّه صلى الله عليه وآله فأتبعته، فقالت: یا رسول اللّه انّی لم‌اعرفک، فهل لی من اجر فی مصیبتی؟ فقال لها: الأجر مع الصّدمة الأولی.

«المستدرک، ج ۲، ص ۳۵۱، ح ۲۱۷۳، باب ۴۲».

مآخذ اخری: البحار، ج ۸۲، ص ۱۴۴، ح ۲۹، نقلا عن دعائم الاسلام عنه صلى الله عليه وآله مثله.

۴۱۰: لبّ اللّباب: عن النّبیّ صلى الله عليه وآله قال:

انّ السّقط یظلّ محبنطئا علی باب الجنّة، فیقال له: ادخل الجنّة؛ فیقول: حتّی یدخل ابوای معی.

«المستدرک، ج ۲، ص ۳۹۸، ح ۲۲۹۴، باب ۶۰».

۴۱۱: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن اسماعیل‌بن مهران عن عمروبن شمر عن جابر عن ابی‌جعفر عليه السلام قال:

لمّا توفّی طاهربن رسول اللّه صلى الله عليه وآله، نهی رسول اللّه خدیجة عن البکاء، فقالت: بلی یا رسول اللّه و لکن درّت علیه الدّریرة فبکیت؛ فقال: أ ما ترضین ان تجدیه قائما علی باب الجنّة، فاذا اراک اخذ بیدک فأدخلک الجنّة اطهرها مکانا و اطیبها؟ قالت: و انّ ذلک کذلک؟ قال: اللّه اعزّ و اکرم من ان یسلب عبدا ثمرة فؤاده فیصبر و یحتسب و یحمد اللّه عزّ و جلّ ثمّ یعذبه.

«الکافی، ج ۳، ص ۲۱۹، ح ۷».

۴۱۲: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر و غیره قال:

الماء ماء الرّجل یضعه حیث شاء، الاّ انّه اذا جاء ولد لم‌ینکره و شدّد فی انکار الولد.

«الکافی، ج ۵، ص ۴۶۴، ح ۲».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۷۰، ح ۲۶۵۶۰، باب ۳۳؛ و ص ۷۱، ح ۲۶۵۶۳، باب ۳۴، نقلا عن الکافی.

۴۱۳: الخرائج و الجرائح: روی عن احمدبن عمرة قال:

خرجت الی الرّضا عليه السلام و امراتی حبلی فقلت: له انّی قد خلّفت اهلی و هی حامل، فادع اللّه ان یجعله ذکرا، فقال لی: و هو ذکر، فسمّه عمر؛ فقلت: نویت ان اسمّیه علیّا، و امرت الأهل به؛ قال عليه السلام: سمّه عمر؛ فوردت الکوفة و قد ولد ابن لی و سمّی علیّا، فسمّیته عمر؛ فقال لی

جیرانی لا نصدّق بعدها بشیء ممّا کان یحکی عنک. فعلمت انّه کان انظر الیّ من نفسی.

«البحار، ج۴۹، ص۵۲، ح۵۵، باب۳».

۴۱۴: علیّ ابن محمّد عن ابن جمهور عن ابیه رفعه قال: قال امیر المؤمنین علیه‌السلام فی بعض کلامه:

انّ السّباع همّها بطونها، و انّ النّساء همّهنّ الرّجال.

«الکافی، ج۵، ص۳۳۷، ح۵».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۶۲، ح۲۵۰۴۱، باب۲۳، نقلا عن الکافی.

۴۱۵: روی عبداللّه‌بن الحکم عن ابی‌جعفر علیه‌السلام قال: قال رسول اللّه صلی‌الله‌علیه‌وآله:

ما بنی بناء فی الاسلام احبّ الی اللّه تعالی من التّزویج.

«الفقیه، ج۳، ص۳۸۳، ح۴۳۴۳، باب۲».

۴۱۶: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّدبن عیسی عن بعض اصحابه عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام قال:

من سعادةالمرء ان لا تطمث ابنته فی بیته.

«الکافی، ج۵، ص۳۳٦، ح۱».

مآخذ اخری: البحار، ج۱۰۴، ص۹۲، ح۱۳، نقلا عن مکارم الاخلاق. الوسائل ج۲۰، ص٦۱، ح۲۵۰۳٦، باب۲۳، نقلا عن الکافی. الفقیه، ج۳، ص۴۷۲، ح۴٦۴۷، باب۲، مرسلا.

۴۱۷: محمّدبن یعقوب عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن ابی‌عبداللّه عن ابی‌عبداللّه الجامورانی عن الحسن‌بن علیّ ابن ابی‌حمزة عن المؤمن عن اسحاق‌بن عمّار قال:

قلت لأبی‌عبداللّه علیه‌السلام: الحدیث الّذی یرویه النّاس حقّ: «ان رجلا اتی النّبیّ صلی‌الله‌علیه‌وآله فشکی الیه الحاجة فأمره بالتّزویج، ففعل، ثمّ اتاه فشکی الیه الحاجة فأمره بالتّزویج، حتّی امره ثلاث مرّات»؟ فقال ابوعبداللّه علیه‌السلام: هو حقّ ثمّ قال: الرّزق مع النّساء و العیال.

«الوسائل، ج۲۰، ص۴۴، ح۲۴۹۹۰، باب۱۱».

مآخذ اخری: الکافی، ج۵، ص۳۳۰، ح۴.

۴۱۸: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّدبن عیسی عن علیّ‌بن الحکم عن صفوان‌بن مهران عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام قال: قال رسول اللّه صلی‌الله‌علیه‌وآله:

تزوّجوا و زوّجوا الا فمن حظّ امرء مسلم، انفاق قیّمة ایّمة؛ و ما من شیء احبّ الی اللّه عزّ و جلّ من بیت یعمر فی الاسلام بالنکاح؛ و ما من شیء ابغض الی اللّه عزّ و جلّ من بیت یخرب

فی الاسلام بالفرقة، یعنی الطلاق. ثمّ قال ابوعبداللّه علیه‌السلام انّ اللّه عزّ و جلّ انّما وکّد فی الطّلاق و کرّر فیه القول من بغضه الفرقة.

«الکافی، ج۵، ص۳۲۸، ح۱».

۴۱۹: محمّدبن یحیی عن عبد اللّه‌بن محمّد عن علیّ‌بن الحکم عن ابان‌بن عثمان عن عبدالرّحمن‌بن سیّابة عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام قال:

انّ اللّه خلق حوّاء من آدم فهمّة النّساء للرّجال فحصّنوهنّ فی البیوت.

«الکافی، ج۵، ص۳۳۷، ح۳».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۶۲، ح۲۵۰۳۹، باب۲۳، نقلا عن الکافی.

۴۲۰: محمّدبن یحیی عن عبد اللّه‌بن محمّد عن علیّ‌بن الحکم عن ابان عن الواسطی عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام قال:

انّ اللّه خلق آدم علیه‌السلام من الماء و الطّین؛ فهمّة ابن آدم فی الماء و الطّین؛ و خلق حوّاء من آدم فهمّة النّساء فی الرّجال فحصّنوهنّ فی البیوت.

«الکافی، ج۵، ص۳۳۷، ح۴».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۶۲، ح۲۵۰۴۰، باب۲۳، نقلا عن الکافی.

البحار، ج۱۱، ص۱۱۶، ح۴۵، باب۱؛ و ج۱۰۳، ص۶۶، ح۱۴، باب۱۰، نقلا عن تفسیر العیّاشیّ، عن ابی‌علیّ الواسطی.

۴۲۱: محمّدبن یعقوب عن ابی‌علیّ الأشعری عن بعض اصحابه عن صفوان‌بن یحیی عن معاویة‌بن وهب عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام:

فی قول اللّه عزّ و جلّ: «و لیستعفف الّذین لا یجدون نکاحا حتّی یغنیهم اللّه من فضله» قال: یتزوّجوا حتّی یغنیهم اللّه من فضله.

«الوسائل، ج۲۰، ص۴۳، ح۲۴۹۸۸، باب۱۱».

مآخذ اخری: الکافی، ج۵، ص۳۳۱، ح۷.

۴۲۲: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن القاسم‌بن یحیی عن جدّه الحسن‌بن راشد عن محمّدبن مسلم عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام قال: قال امیر المؤمنین علیه‌السلام:

تزوّجوا فانّ رسول اللّه صلی‌الله‌علیه‌وآله قال: من احبّ ان یتّبع سنّتی فانّ من سنّتی التّزویج.

«الکافی، ج۵، ص۳۲۹، ح۵».

۴۲۳: علیّ‌بن محمّدبن بندار و غیره عن احمدبن ابی‌عبداللّه البرقی عن ابن فضّال و جعفربن محمّد عن ابن

القدّاح عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

جاء رجل الی ابی‌عبدالله عليه السلام فقال له: هل لک من زوجه؟ فقال: لا؛ فقال ابی: و ما احبّ انّ لی الدّنیا و ما فیها و انّی بتّ لیلة و لیست لی زوجة. ثمّ قال: الرّکعتان یصلّیهما رجل متزوّج، افضل من رجل اعزب یقوم لیله و یصوم نهاره. ثمّ اعطاه ابی، سبعة دنانیر، ثمّ قال له: تزوّج بهذه؛ ثمّ قال ابی: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «اتخذوا الأهل فانّه ارزق لکم».

«الکافی، ج۵، ص۳۲۹، ح۶».

مآخذ اخری: التهذیب، ج۷، ص۲۳۹، ح۳، باب۲۱، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۴۲۴: محمّدبن یحیی عن احمد و عبد الله ابنی محمّدبن عیسی عن علیّ‌بن الحکم عن هشام‌بن سالم عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

جاء رجل الی النّبیّ صلى الله عليه وآله فشکا الیه الحاجة، فقال: تزوّج فتزوّج فوسّع علیه.

«الکافی، ج۵، ص۳۳۰، ح۲».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۴۳، ح۲۴۹۸۷، باب۱۱، نقلا عن الکافی.

۴۲۵: محمّدبن یعقوب عن عدّة من اصحابنا عن احمد عن الجاموراني عن الحسن‌بن علیّ‌بن ابی‌حمزة عن عمروبن جبیر العزرمی عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

جاءت امرأة الی النّبیّ صلى الله عليه وآله فسألته عن حقّ الزّوج علی المرأة، فخبّرها؛ ثمّ قالت: فما حقّها علیه؟ قال: یکسوها من العری، و یطعمها من الجوع، و اذا اذنبت غفر لها؛ قالت: فلیس لها علیه شیء غیر هذا؟ قال: لا؛ قالت: لا و الله لا تزوّجت ابدا؛ ثمّ ولت فقال النّبیّ صلى الله عليه وآله: ارجعی، فرجعت؛ فقال: انّ الله عزّ و جلّ یقول: «و ان یستعففن خیر لهنّ».

«الوسائل، ج۲۰، ص۱۶۶، ح۲۵۳۲۰، باب۸۴».

۴۲۶: محمّدبن علیّ‌بن الحسین - فی الخصال - باسناده - فی حدیث الأربعمأة - عن علیّ عليه السلام:

اذا رای احدکم امرأة تعجبه فلیأت اهله، فانّ عند اهله مثل ما رای؛ فلا یجعلنّ للشّیطان علی قلبه سبیلا؛ لیصرف بصره عنها؛ فاذا لم‌یکن له زوجة فلیصلّ رکعتین و یحمد الله کثیرا و لیصلّ علی النّبیّ صلى الله عليه وآله، ثمّ یسأل الله من فضله فانّه ینتج له من رأفته ما یغنیه.

«الوسائل، ج۲۰، ص۱۰۵، ح۲۵۱۵۵، باب۴۷».

۴۲۷: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن نوح‌بن شعیب رفعه قال: قال ابوعبدالله عليه السلام:

كان علىّ ابن الحسين عليه السلام: اذا اتاه ختنه على ابنته او على اخته بسط له رداءه ثمّ اجلسه ثمّ يقول: مرحبا بمن كفى المؤونة و ستر العورة.

«الكافى، ج ۵، ص ۳۳۸، ح ۸».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۰، ص ۶۵، ح ۲۵۰۵۰، باب ۲۴، نقلا عن الكافى.

۴۲۸ : الجعفريّات: اخبرنا عبد اللّه اخبرنا محمّد حدّثنى موسى قال: حدّثنا ابى عن ابيه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابيه عن جدّه علىّبن الحسين عن ابيه عن علىّ عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه وآله:

تزوّجوا اياماكم فانّ اللّه تعالى يحسن لهنّ فى اخلاقهنّ، و يوسّع لهنّ فى ارزاقهنّ و يزيدهنّ فى مروءاتهنّ.

«المستدرک، ج ۱۴، ص ۳۰۳، ح ۱۶۷۸۰، باب ۱۱۸».

۴۲۹ : الجعفريّات، اخبرنا عبد اللّه اخبرنا محمّدبن الأشعث حدّثنا محمّدبن بريد المقرى حدّثنا ايّوببن النّجّار حدّثنا الطّيّببن محمّد عن عطاء عن ابى‌هريرة قال:

لعن رسول اللّه صلى الله عليه وآله مخنّثين الرّجال المتشبّهين بالنّساء، و المترجلاّت من النّساء المتشبّهات بالرّجال، و المتبتّلين من الرّجال الّذين يقولون: لا نتزوّج، و المتبتّلات من النّساء، الّتى يقلن ذاک، و راكب الفلاة وحده حتّى اشتدّ ذلک على اصحاب رسول اللّه صلى الله عليه وآله و استبان ذلک فى وجوههم؛ قال: و النائم وحده.

«المستدرک، ج ۳، ص ۴۶۱، ح ۳۹۹۷، باب ۱۴».

۴۳۰ : الشّيخ ابو الفتوح الرّازى فى تفسيره: عن عكّافبن وداعة الهلالى قال:

اتيت الى رسول اللّه صلى الله عليه وآله، فقال لى: يا عكاف أ لک زوجة؟ قلت: لا؛ قال: أ لک جارية؟ قلت: لا؛ قال: و انت صحيح موسر؟ قلت: نعم و الحمد للّه؛ قال: فانّک اذاً من اخوان الشّياطين؛ امّا ان تكون من رهبان النّصارى، و امّا ان تصنع كما يصنع المسلمون، و انّ من سنّتنا النّكاح. شراركم عزابكم، و اراذل موتاكم عزابكم، ـالى ان قال: ـ ويحک يا عكاف تزوّج تزوّج فانّک من الخاطئين. قلت: يا رسول اللّه، زوّجنى قبل ان اقوم، فقال صلى الله عليه وآله: زوّجتک كريمة بنت كلثوم الحميرى.

«المستدرک، ج ۱۴، ص ۱۵۵، ح ۱۶۳۵۹، باب ۲».

۴۳۱ : روضة الواعظين: و قال صلى الله عليه وآله:

يا معشر الشّباب، من استطاع منكم الباه فليتزوّج، و من لم‌يستطعها فليدمن الصّوم فانّه

له وجاء.

«البحار، ج۱۰۳، ص۲۲۰، ح۲۰، باب۱».

مآخذ اخرى: المستدرک، ج۷، ص۵۰٦، ح۸۷٦۲، نقلا عن لبّ اللّباب لقطب الدّين الرّاوندى عن رسول اللّه ﷺ؛ و ج۱۴، ص۱۵۳، ح۱٦۳۵۰، باب۱، نقلا عن درر اللّئالى عن النّبىّ ﷺ.

۴۳۲: مجمع البيان: عن انس‌بن مالک قال:

سأل النّبىّ ﷺ رجلا من اصحابه فقال: يا فلان هل تزوّجت؟ قال: لا و ليس عندى ما اتزوّج به؛ قال: أ ليس معک «قل هو اللّه احد»؟ قال: بلى؛ قال: ربع القرآن. قال: أ ليس معک «قل يا ايّها الكافرون»؟ قال: بلى؛ قال: ربع القرآن. قال: أ ليس معک «اذا زلزلت»؟ قال: بلى؛ قال: ربع القرآن. ثمّ قال: تزوّج تزوّج تزوّج.

«المستدرک، ج۴، ص۳٦۷، ح۴۹۵۵، باب۴۴».

۴۳۳: محمّدبن يعقوب عن علىّبن ابراهيم[1] عن صالح‌بن السّندى عن جعفربن بشير عن علىّ ابن ابى‌حمزة عن ابى‌بصير عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

اتى رسول اللّه ﷺ شابّ من الأنصار فشكا اليه الحاجة فقال له: تزوّج؛ فقال الشّابّ انّى لأستحيى ان اعود الى رسول اللّه ﷺ، فلحقه رجل من الأنصار فقال: انّ لى بنتا وسيمة فزوّجها ايّاه؛ قال: فوسّع اللّه عليه؛ فأتى الشّابّ النّبىّ ﷺ فأخبره؛ فقال رسول اللّه ﷺ: يا معشر الشّباب عليكم بالباه.

«الوسائل، ج۲۰، ص۴۴، ح۲۴۹۸۹، باب۱۱».

مآخذ اخرى: الكافى، ج۵، ص۳۳۰، ح۳.

۴۳۴: علىّبن محمّدبن بندار عن احمدبن محمّدبن خالد عن الجامورانى عن الحسن‌بن علىّ ابن ابى‌حمزة عن كليب‌بن معاوية الأسدى عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال: قال رسول اللّه ﷺ:

من تزوّج احرز نصف دينه و فى حديث آخر فليتّق اللّه فى النّصف الآخر؛ او الباقى.

«الكافى، ج۵، ص۳۲۸، ح۲».

مآخذ اخرى: الفقيه، ج۳، ص۳۸۳، ح۴۳۴۲، باب۲، باسناده عن الحسن‌بن

---

۱ - فى الكافى: علىّبن ابراهيم عن ابيه عن...

علیّ‌بن ابی‌حمزة عن ابی‌عبدالله علیه السلام. المستدرک، ج۱۴، ص۱۵۴، ح۱۶۳۵۱، باب۱، نقلا عن الرّاوندی فی لبّ اللّباب عن النّبیّ صلی الله علیه و آله.

۴۳۵: نوادر الرّاوندی: باسناده عن موسی ابن جعفر علیه السلام عن آبائه علیهم السلام عن النّبیّ صلی الله علیه و آله قال:

ما من شابّ تزوّج فی حداثة سنّه الاّ عجّ شیطانه: «یا ویله یا ویله، عصم منّی ثلثی دینه»؛ فلیتّق اللّه العبد فی الثّلث الباقی.

«البحار، ج۱۰۳، ص۲۲۱، ح۳۴، باب۱».

مآخذ اخری: المستدرک، ج۱۴، ص۱۴۹، ح۱۶۳۳۱، باب۱، نقلا عن الجعفریّات: اخبرنا عبد اللّه اخبرنا محمّد حدّثنی موسی قال: حدّثنا ابی عن ابیه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابیه عن جدّه علیّ‌بن الحسین عن ابیه عن علیّ علیه السلام قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله.

۴۳۶: محمّدبن یعقوب عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن عثمان‌بن عیسی عن سماعة‌بن مهران عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال:

من زوّج اعزبا کان ممّن ینظر اللّه الیه یوم القیامة.

«الوسائل، ج۲۰، ص۴۵، ح۲۴۹۹۲، باب۱۲».

۴۳۷: جامع الاخبار: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله لأحد من اصحابه و هو زیدبن ثابت:

تزوّج فانّ فی التّزویج برکة، و التّعفّف مع عفّتک؛ و لا تزوّج اثنتی عشرة نساء؛ قال: و ما الاثنتا عشرة یا رسول اللّه صلی الله علیه و آله؟ فقال صلی الله علیه و آله: لا تزوّج هنفصة و لا عنفضة و لا شهبرة و لا سلقلقیّة و لا مذبوتة و لا مذموتة و لا حنّانة و لا منّانة و لا رفثاء و لا هیدرة و لا ذقناء و لا لفوتا. و فی روایة اخری: و لا لهبرة و لا هنیرة.

«المستدرک، ج۱۴، ص۱۶۲، ح۱۶۳۸۵».

۴۳۸: محمّدبن علیّ‌بن الحسین ـ فی معانی الأخبار ـ عن محمّدبن عمربن علیّ البصری عن علیّ‌بن الحسن‌بن بندار عن محمّدبن یوسف الطّوسی عن ابیه عن علیّ‌بن حشرم عن الفضل‌بن موسی عن ابی‌حنیفه النّعمان‌بن ثابت عن حمّادبن ابی‌سلیمان عن ابراهیم النّخعی عن عبد اللّه‌بن عتیبة عن زیدبن ثابت قال: قال لی رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

یا زید تزوّجت؟ قلت: لا، قال: تزوّج تستعفّ مع عفّتک، و لا تزوّجنّ خمسا، قال زید: و من هنّ؟ قال: لا تزوّجنّ شهبرة و لا لهبرة و لا نهبرة و لا هیدرة و لا لفوتا. قال زید: ما عرفت ممّا قلت شیئا (یا رسول اللّه). قال: أ لستم عربا؟ امّا الشّهبرة فالزّرقاء البذیّة، و امّا اللّهبرة فالطّویلة

المهزولة، و امّا النهبرة فالقصيرة الذّميمة، و امّا الهيدرة فالعجوز المدبرة، و امّا اللّفوت فذات الولد من غيرک.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۳۵، ح۲۴۹۶۴، باب۷».

مآخذ اخری: نفس المصدر، نقلا عن الخصال مثله. البحار، ج۱۰۳، ص۲۳۰، ح۶، باب۳، نقلا عن معانی الأخبار و الخصال عن محمّدبن عمر البصری عن علیّ ابن الحسن‌بن بندار عن محمّدبن یوسف الطّبرسی عن ابیه عن علیّ‌بن خشرم عن الفضل‌بن موسی قال: قال ابوحنیفه النّعمان‌بن ثابت: افیدک حدیثا طریفا لم‌تسمع اطرف منه، قال: فقلت: نعم، فقال ابوحنیفه: اخبرنی حمّادبن ابی‌سلیمان عن ابراهیم النّخعی عن عبداللّه‌بن نجیة عن زیدبن ثابت قال: قال رسول‌اللّه صلی الله علیه و آله: یا زید... .

۴۳۹: عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد عن الحسین‌بن بشّار الواسطی قال:

کتبت الی ابی‌جعفر علیه السلام اسأله عن النّکاح، فکتب الیّ من خطب الیکم فرضیتم دینه و امانته فزوّجوه، الاّ تفعلوه تکن فتنة فی الأرض و فساد کبیر.

«الکافی، ج ۵، ص۳۴۷، ح ۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۰، ص۷۷، ح۲۵۰۷۵، باب۲۸، نقلا عن الکافی و الشّیخ الطّوسی. التّهذیب، ج۷، ص۳۹۶، ح۹، باب۲۱، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۴۴۰: بعض اصحابنا ـ سقط عنّی اسناده ـ عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

انّ اللّه عزّ و جلّ لم‌یترک شیئا ممّا یحتاج الیه الاّ علّمه نبیّه صلی الله علیه و آله، فکان من تعلیمه ایّاه، انّه صعد المنبر ذات یوم فحمد اللّه و اثنی علیه، ثمّ قال: ایّها النّاس انّ جبرئیل اتانی عن اللّطیف الخبیر فقال: انّ الأبکار بمنزلة الثّمر علی الشّجر، اذا ادرک ثمرة فلم‌یجتن افسدته الشّمس و نثرته الرّیاح، و کذلک الأبکار اذا ادرکن ما یدرک النّساء فلیس لهنّ دواء الاّ البعولة، و الاّ لم‌یؤمن علیهنّ الفساد لأنّهنّ بشر. قال: فقام الیه رجل، فقال: یا رسول اللّه فمن نزوّج؟ فقال: الأکفاء. فقال: یا رسول اللّه و من الأکفاء؟ فقال: المؤمنون بعضهم اکفاء بعض، المؤمنون بعضهم اکفاء بعض.

«الکافی، ج ۵، ص۳۳۷، ح ۲».

مآخذ اخرى: الوسائل ج ۲۰، ص ٦١، ح ۲۵۰۳۷، باب ۲۳، نقلا عن الشيخ الطّوسى. التّهذيب، ج ۷، ص ۳۹۷، ح ۱۲، باب ۱، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۴۴۱: علل الشّرايع: ابى عن القاسم‌بن محمّدبن علىّ‌بن ابراهيم النّهاوندى عن صالح‌بن راهويه عن ابى‌جويد مولى الرّضا عليه السلام عن الرّضا عليه السلام قال:

نزل جبرئيل على النّبىّ صلى الله عليه و آله فقال: يا محمّد انّ ربّك يقرئك السّلام و يقول: انّ الأبكار من النّساء بمنزلة الثّمر على الشّجر، فاذا اينع الثّمر فلا دواء له الاّ اجتناؤه، و الاّ افسدته الشّمس و غيّرته الرّيح؛ و انّ الأبكار اذا ادركن ما تدرك النّساء، فلا دواء لهنّ الاّ البعول و الاّ لم‌يؤمن عليهنّ الفتنة فصعد رسول الله صلى الله عليه و آله المنبر فجمع النّاس ثمّ اعلمهم ما امر الله عزّ و جلّ به، فقالوا: ممّن يا رسول الله؟ فقال: من الأكفاء. فقالوا: و من الأكفاء؟ فقال: المؤمنون بعضهم اكفاء بعض؛ ثمّ لم‌ينزل حتّى زوّج ضباعة من المقدادبن الأسود؛ ثمّ قال: ايّها النّاس انّى زوّجت ابنة عمّى المقداد ليتّضع النّكاح.

«البحار، ج ۱٦، ص ۲۲۳، ح ۲۲».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۰، ص ٦۲، ح ۲۵۰۳۸، باب ۲۳، نقلا عن العلل و العيون؛ و فيه: «ابى‌حيّون» بدل «ابى‌جويد».. البحار، ج ۲۲، ص ۴۳۷، ح ۱، نقلا عن معانى الأخبار و العيون.

۴۴۲: عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد و محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد جميعا عن علىّ‌بن مهزيار قال:

كتب علىّ‌بن اسباط الى ابى‌جعفر عليه السلام فى امر بناته و انّه لا يجد احدا مثله. فكتب اليه ابوجعفر عليه السلام: فهمت ما ذكرت من امر بناتك و انّك لا تجد احدا مثلك فلا تنظر فى ذلك رحمك الله فانّ رسول الله صلى الله عليه و آله قال: «اذا جاءكم من ترضون خلقه و دينه فزوّجوه، الاّ تفعلوه تكن فتنة فى الأرض و فساد كبير».

«الكافى، ج ۵، ص ۳۴۷، ح ۲».

مآخذ اخرى: الوسائل ج ۲۰، ص ۷٦، ح ۲۵۰۷۳، باب ۲۸، نقلا عن الكافى. التّهذيب، ج ۷، ص ۳۹۵، ح ۴، باب ۲۱، باسناده عن حسن‌بن فضّال عن علىّ‌بن مهزيار قال: قرأت كتاب ابى‌جعفر عليه السلام الى ابى‌شيبة الاصبهانى: فهمت ما ذكرت...؛ و ص ۳۹٦، ح ۱۰، باب ۲۱، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۴۴۳: محمّدبن يعقوب عن محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن ابن فضّال عن ابن بكير عن زرارة عن

ابی‌جعفر عليه‌السلام:

انّه اراد ان یتزوّج امرأة، فکره ذلک ابوه، قال: فمضیت فتزوّجتها حتّی اذاکان بعد ذلک زرتها، فنظرت فلم‌ار ما یعجبنی، فقمت انصرف، فبادرتنی القیمة الباب لتغلقه علیّ فقلت: لا تغلقیه، لک الّذی تریدین؛ فلمّا رجعت الی ابی اخبرته بالأمر کیف کان، فقال: یا بنیّ انّه لیس علیک الاّ نصف المهر، و قال: انت تزوّجتها فی ساعة حارّة.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۹۳، ح ۲۵۱۱۹، باب۳۸».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۰، ص۲۹۳، ح۲۵۶۵۹، باب۱۳؛ و ج ۲۱، ص۳۲۳، ح۲۷۱۹۶، باب۵۵، نقلا عن الشّیخ الطّوسی و الکافی. التّهذیب، ج۷، ص۴۶۶، ح۷۶، باسناده عن علیّ‌بن الحسن‌بن فضّال عن محمّدبن عبداللّه‌بن زرارة؛ و محمّد و احمد ابنی الحسن‌بن علیّ عن الحسن‌بن علیّ عن ابن بکیر.

۴۴۴: احمدبن محمّد عن علیّ‌بن الحسن‌بن علیّ عن العبّاس‌بن عامر عن محمّدبن یحیی الخثعمی عن ضریس‌بن عبد الملک قال:

لمّا بلغ اباجعفر صلوات اللّه علیه: انّ رجلا تزوّج فی ساعة حارّة عند نصف النّهار؛ فقال ابوجعفر عليه‌السلام: ما اراهما یتّفقان فافترقا.

«الکافی، ج۵، ص۳۶۶، ح۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۰، ص۹۳، ح۲۵۱۱۸، باب۳۸، نقلا عن الکافی.

۴۴۵: محمّدبن علیّ‌بن الحسین ـ فی عیون الأخبار و العلل ـ عن محمّدبن احمد السّنانی عن محمّدبن ابی‌عبداللّه الکوفی عن سهل‌بن زیاد عن عبدالعظیم‌بن عبداللّه الحسنی عن علیّ‌بن محمّد العسکری عن آبائه: ـ فی حدیث ـ:

من تزوّج و القمر فی العقرب لم‌یر الحسنی؛ و قال: من تزوّج فی محاق الشّهر فلیسلّم لسقط الولد.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۱۱۵، ح۲۵۱۷۵، باب۵۴».

مآخذ اخری: البحار، ج۵۸، ص۱۹۹، ح۳۶، باب۹ و ص۲۶۸، ح۵۵، باب ۱۰، نقلا عن نوادر علیّ‌بن اسباط، عن ابراهیم‌بن محمّدبن حمران عن ابیه عن ابی‌عبداللّه عليه‌السلام؛ نقلا عن الکافی، عن عدّه من اصحابه عن احمدبن محمّد عن علیّ‌بن اسباط عن ابراهیم‌بن حمران عن ابیه مثله. و عن المحاسن عن بعض

اصحابنا عن ابن اسباط عن ابراهیم‌بن محمّدبن حمران عن ابیه مثله. التهذیب، ج۷، ص۴۰۷، ح۲، باب۳۴؛ و ص۴۶۱، ح۵۲، باب۳۶، باسناده عن احمدبن محمّدبن عیسی عن علیّ‌بن اسباط عن اسماعیل‌بن منصور عن ابراهیم‌بن محمّدبن حمران مثله. الفقیه، ج۲، ص۲۶۷، ح۲۴۰۱، باب۲، باسناده عن محمّدبن حمران عن ابیه مثله. الوسائل، ج۲۰، ص۱۱۵، ح۲۵۱۷۵، باب۵۴، نقلا عن عیون الأخبار و علل الشّرایع. المستدرک، ج۸، ص۱۲۱، ح۹۲۱۴، باب۹، نقلا عن علیّ‌بن اسباط فی نوادره مثله.

۴۴۶: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن ابان عن عبد الرّحمن‌بن اعین قال: سمعت اباعبداللّه علیه السلام یقول:

اذا اراد الرّجل ان یتزوّج المرأة فلیقل: اقررت بالمیثاق الّذی اخذ اللّه: «امساک بمعروف او تسریح باحسان».

«الکافی، ج۵، ص۵۰۱، ح۵».

۴۴۷: علیّ‌بن موسی‌بن جعفربن طاووس - فی کتاب الدّروع الواقیة - باسناده عن الشّیخ ابی‌جعفر الطّوسی عن جماعة عن ابی‌المفضّل محمّدبن عبداللّه‌بن المطّلب الشّیبانی - و ذکر انّه کثیر الرّوایة حسن الحفظ - عن محمّدبن معقل‌بن وضّاح العجلی عن محمّد بن الحسن‌بن بنت الیاس عن ابیه عن صدقة‌بن غزوان عن اخیه سعیدبن غزوان عن یونس‌بن ظبیان عن ابی‌عبداللّه جعفربن محمّد الصّادق علیه السلام:

انّه ذکر لهم اختیارات الأیّام، الی ان قال: اوّل یوم من الشّهر یوم مبارک خلق اللّه فیه آدم... . و جاءت فی هذه الرّوایة تناسُب الأیّام و اللّیالی للزّواج فراجع المأخذ ان شئت.

«الوسائل، ج۱۱، ص۴۰۱، ح۱۵۱۰۹، باب۲۷».

۴۴۸: و روی انّه:

یکره التّزویج فی محاق الشّهر.

«الفقیه، ج۳، ص۳۹۴، ح۴۳۸۹، باب۲».

۴۴۹: الدّروع الواقیة: عن الصّادق علیه السلام:

- الیوم الثّانی من الشّهر - فیه خلقت حوّاء من آدم، یصلح للتّزویج، و بناء المنازل، و کتب العهود، و السّفر، و طلب الحوائج و الاختیار، و من مرض فیه اوّل النّهار خفّ امره بخلاف آخره، و المولود فیه یکون صالح التّربیة؛ و قال سلمان: هو روز بهمن، اسم ملک تحت العرش،

یوم مبارک للتّزویج و قضاء الحوائج سعید.

«البحار، ج۵۹، ص۵۷، ح۱۳، باب۲۱».

مآخذ اخری: البحار، ج۹۷، ص۱۳۷، ح۴، باب۱.

۴۵۰: الدّروع الواقیة: عن الصّادق عليه السلام:

ـ الیوم السّادس من الشّهر ـ انّه یوم صالح للتّزویج، و من سافر فیه فی برّ او بحر رجع الی اهله بما یحبّه، جیّد لشراء الماشیة، و من ضلّ فیه او ابق وجد، و من مرض فیه بریء، و من ولد فیه صلحت تربیته و سلم من الآفات؛ و قال سلمان رضی اللّه عنه: روز خرداد اسم ملک موکّل بالجنّ یصلح للتّزویج و المعاش، و کلّ حاجة، و الأحلام یظهر تأویلها بعد یوم او یومین.

«البحار، ج۵۹، ص۶۰، ح۳۳، باب۲۱».

مآخذ اخری: البحار، ج۹۷، ص۱۴۳، ح۴، باب۱.

۴۵۱: الدّروع الواقیة: عن الصّادق عليه السلام:

ـ الیوم الثّانی عشر من الشّهر ـ انّه یوم صالح للتّزویج، و فتح الحوانیت و الشّرکة و رکوب البحار، و یجتنب فیه الوساطة بین النّاس، و المریض یوشک ان یبرء، و المولود فیه یکون هیّن التّربیة؛ و قال سلمان رضی اللّه عنه: روزماه یوم مختار و هو اسم ملک موکّل بالقمر. و فی الرّوایة الأخری مثل الحادی عشر.

«البحار، ج۵۹، ص۶۵، ح۶۳، باب۲۱».

مآخذ اخری: البحار، ج۹۷، ص۱۵۳، ح۴، باب۱.

۴۵۲: الزّوائد: عن الصّادق عليه السلام:

ـ الیوم الثّامن عشر من الشّهر ـ یوم مختار للسّفر و التّزویج، و لطلب الحوائج، و من خاصم فیه عدوّه خصمه و غلبه و قهره، و من ولد فیه کان حسن التّربیة محمود العیش، و من مرض فیه او فی لیلته بریء و نجا باذن اللّه تعالی.

«البحار، ج۵۹، ص۷۳، ح۱۱۱، باب۲۱».

۴۵۳: الدّروع الواقیة: عن الصّادق عليه السلام:

ـ الیوم الثّالث و العشرون من الشّهر ـ انّه ولد فیه یوسف عليه السلام، و هو یوم صالح لطلب الحوائج، و التّجارة و التّزویج و الدّخول علی السّلطان، و من سافر فیه غنم و اصاب خیرا، و من ولد فیه کان حسن التّربیة، و قال سلمان رضی اللّه عنه: روز بندین اسم من اسمائه تعالی، یوم خفیف

صالح لسائر الحوائج. و فی الرّواية الأُخری مثل الثّانی و العشرين.
«البحار، ج ۵۹، ص ۷۹، ح ۱۵۲، باب ۲۱».

۴۵۴: الدّروع الواقية: عن الصّادق عليه السلام:
ـ اليوم الثّلاثون من الشّهر ـ انّه يوم جيّد للبيع و الشّراء و التّزويج، و من ولد فيه يكون حليما مباركا، و تعسر تربيته، و يسوء خلقه، و يرزق رزقا يمنع منه، و من هرب فيه اخذ، و من ضلّت له ضالّة وجدها، و من اقترض فيه شيئا ردّه سريعا؛ و قال سلمان رضی اللّه عنه: روز انيران اسم ملک موکّل بالدّهور و الأزمنة يوم سعيد مبارک يصلح لکلّ شیء تريده.
«البحار، ج ۵۹، ص ۹۰، ح ۲۱۴، باب ۲۱».
مآخذ اخری: البحار، ج ۹۷، ص ۱۸۴، ح ۴، باب ۱.

۴۵۵: علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابی‌عمير عن عمربن اذينه عن فضيل‌بن يسار عن ابی‌جعفر عليه السلام قال:
الصّداق ما تراضيا عليه النّاس من قليل او کثير فهذا الصّداق.
«الکافی، ج ۵، ص ۳۷۸، ح ۳».

۴۵۶: علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن اسماعيل‌بن مرار عن يونس عن النّضربن سويد عن موسی‌بن بکر عن زرارة‌بن اعين عن ابی‌جعفر عليه السلام قال:
الصّداق کلّ شیء تراضی عليه النّاس قلّ او کثر فی متعة او تزويج غير متعه.
«الکافی، ج ۵، ص ۳۷۸، ح ۴».

۴۵۷: محمّدبن يحيی عن احمدبن محمّدبن عيسی عن محمّدبن اسماعيل عن محمّدبن الفضيل عن ابی‌الصباح الکنانی عن ابی‌عبداللّه عليه السلام قال:
سألته عن المهر ما هو؟ قال: ما تراضيا عليه النّاس.
«الکافی، ج ۵، ص ۳۷۸، ح ۱».

۴۵۸: محمّدبن يحيی عن احمدبن محمّدبن عيسی عن ابن فضّال عن ابن بکير عن عبيدبن زرارة قال:
سمعت اباعبداللّه عليه السلام يقول: مهر رسول اللّه صلی الله عليه و آله نساءه اثنتی عشرة اوقية و نشّا، و الأوقية اربعون درهما، و النّشّ نصف الأوقية و هو عشرون درهما.
«الکافی، ج ۵، ص ۳۷۶، ح ۴».

۴۵۹: علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابی‌عمير عن جميل‌بن دراج عن ابی‌عبداللّه عليه السلام قال:
المهر ما تراضی عليه النّاس او اثنتی عشرة اوقية و نشّ او خمسمأة درهم.
«الکافی، ج ۵، ص ۳۷۸، ح ۲».

۴۶۰ : محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن علىّبن الحكم عن العلاءبن رزين عن محمّدبن مسلم عن ابى‌جعفر عليه السلام قال:

جاءت امرأة الى النبىّ صلى الله عليه و آله فقالت: زوّجنى فقال رسول اللّه صلى الله عليه و آله: من لهذه؟ فقام رجل فقال: انا يا رسول اللّه، زوّجنيها؛ فقال: ما تعطيها؟ فقال: ما لى شىء؛ فقال: لا؛ قال: فأعادت، فأعاد رسول اللّه صلى الله عليه و آله الكلام، فلم‌يقم احد غير الرّجل؛ ثمّ اعادت، فقال رسول اللّه صلى الله عليه و آله فى المرّة الثّالثة: أ تحسن من القرآن شيئا؟ قال: نعم، فقال: قد زوّجتكها على ما تحسن من القرآن فعلّمها ايّاه.

«الكافى، ج۵، ص ۳۸۰، ح ۵».

۴۶۱ : علىّ‌بن محمّد عن ابن جمهور عن ابيه رفعه عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

نهى رسول اللّه صلى الله عليه و آله عن نكاح الشّغار و هى الممانحة و هو ان يقول الرّجل للرّجل: زوّجنى ابنتك حتّى ازوّجك ابنتى، على ان لا مهر بينهما.

«الكافى، ج۵، ص ۳۶۱، ح ۳».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج۷، ص۳۵۵، ح۹، باب ۲۱، باسناده عن محمّدبن يعقوب عن علىّ‌بن محمّدبن الحكم‌بن جمهور عن ابيه رفعه عن ابى‌عبداللّه عليه السلام.
الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۰۴، ح ۲۵۶۸۱، باب ۲۸، نقلا عن الكافى.

۴۶۲ : علىّ‌بن ابراهيم عن صالح‌بن السّندى عن جعفربن بشير عن غياث‌بن ابراهيم قال:

سمعت اباعبداللّه عليه السلام يقول: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله: لا جلب و لا جنب و لا شغار فى الاسلام و الشّغار ان يزوّج الرّجل الرّجل ابنته او اخته و يتزوّج هو ابنة المتزوّج او اخته، و لا يكون بينهما مهر غير تزويج هذا من هذا و هذا من هذا.

«الكافى، ج۵، ص ۳۶۱، ح ۲».

۴۶۳ : دعائم الاسلام: عن رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

انّه نهى عن نكاح الشّغار و هو ان ينكح الرّجل ابنته من رجل على ان ينكحه الآخر ابنته و ليس بينهما صداق، فقال: لا شغار فى الاسلام؛ و قال علىّ عليه السلام: و هو نكاح كانت الجاهليّة تعقده على هذا.

«المستدرك، ج ۱۴، ص ۳۲۳، ح ۱۶۸۳۸، باب ۱۶».

مآخذ اخرى: المستدرك، ج ۱۴، ص ۳۲۴، ح ۱۶۸۳۹، باب ۱۶، نقلا عن عوالى اللّئالى.

۴۶۴: معانی‌الأخبار: ابی عن سعد عن ابن‌ابی الخطّاب عن جعفربن بشیر عن غیاث قال: سمعت اباعبدالله علیه‌السلام یقول:

لا جنب و لا جلب و لا شغار فی الاسلام. قال: الجلب الّذی یجلب مع الخیل یرکض معها، و الجنب الّذی یقوم فی اعراض الخیل فیصیح بها، و الشّغار کان یزوّج الرّجل فی الجاهلیّة ابنته بأخته.

«البحار، ج۱۰۳، ص۱۹۰، ح۷، باب۴».

۴۶۵: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن علیّ‌بن الحکم عن العلاءبن رزین عن محمّدبن مسلم عن احدهما علیهماالسلام قال:

سألته عن رجل کان له ولد فزوّج منهم اثنین و فرض الصّداق ثمّ مات، من این یحسب الصّداق؟ من جملة المال او من حصّتهما؟ قال: من جمیع المال، انّما هو بمنزلة الدّین.

«الکافی، ج۵، ص۴۰۰، ح۳».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۲۸۸، ح۲۷۱۰۶، باب۲۸، نقلا عن الکافی. التّهذیب، ج۷، ص۳۶۸، ح۵٦، باب۲۱؛ و ص۳۸۹، ح۳۳، باب۲۱؛ باسناده عن الحسین‌بن سعید عن فضّالةبن ایّوب عن العلاء عن محمّدبن مسلم؛ و باسناده عن محمّدبن یعقوب؛ و باسناده عن علیّ‌بن الحسن‌بن فضّال عن محمّدبن عبداللهبن زرارة عن الحسن‌بن علیّ عن علا القلا عن محمّدبن مسلم.

۴۶۶: محمّدبن علیّ‌بن محبوب عن احمدبن محمّد عن احمدبن ابی‌نصر عن ابی‌الحسن الرّضا علیه‌السلام قال:

سئل ابوالحسن الأوّل علیه‌السلام عن الرّجل یزوّج ابنته أ له ان یأکل من صداقها؟ قال: لیس له ذلک.

«التّهذیب، ج۷، ص۳۷۵، ح۷۹، باب۲۱».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۷، ص۳۶۴، ح۳۷، باب۲۱، باسناده عن محمّدبن احمدبن یحیی عن احمدبن محمّدبن ابی‌نصر.

۴۶۷: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن حمّاد عن الحلبی عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام قال:

سألته عن المهر، فقال: ما تراضی علیه النّاس، او اثنتی عشرة اوقیة و نشّ او خمسمأة درهم.

«الکافی، ج۵، ص۳۷۹، ح۵».

۴۶۸: عبداللهبن جعفر الحمیری فی قرب الأسناد عن محمّدبن عیسی عن الحسن‌بن محبوب عن علیّ‌بن رئاب عن حمّادبن عیسی قال: سمعت اباعبدالله علیه‌السلام یقول: قال ابی علیه‌السلام:

ما زوّج رسول اللّه ﷺ شيئا من بناته و لا تزوّج شيئا من نسائه، على اكثر من اثنى عشر اوقية و نشّ، يعنى نصف اوقية.

«البحار، ج ۲۲، ص ۱۹۷، ح ۱۳، باب ۲».

۴۶۹: معانى الأخبار: ابى عن سعد عن ابن عيسى عن ابيه عن ابن ابى‌عمير عن بعض اصحابنا عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال: **ما تزوّج رسول اللّه ﷺ شيئا من نسائه و لا زوّج شيئا من بناته على اكثر من اثنى عشر اوقية و نشّ و الأوقية اربعون درهما و النّشّ عشرون درهما.**

«البحار، ج ۲۲، ص ۱۹۸، ح ۱۴، باب ۲».

۴۷۰: الكافى: علىّ عن ابيه عن حمّادبن عيسى عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال: سمعته يقول: قال ابى: **ما زوّج رسول اللّه ﷺ ساير بناته و لا تزوّج شيئا من نسائه على اكثر من اثنتى عشرة اوقية و نشّ؛ الأوقية اربعون درهما، و النّشّ عشرون درهما. و روى حمّاد عن ابراهيم‌بن ابى‌يحيى عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال و كانت الدّراهم وزن ستّة يومئذ.**

«البحار، ج ۲۲، ص ۲۰۵، ح ۲۴، باب ۲».

مآخذ اخرى: الكافى، ج ۵، ص ۳۷۶، ح ۵.

۴۷۱: محمّدبن يعقوب عن علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن حمّادبن عيسى عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال: سمعته يقول: قال ابى:

ما زوّج رسول اللّه ﷺ شيئا من بناته و لا تزوّج شيئا من نسائه على اكثر من اثنتى عشرة اوقية و نشّ؛ و الأوقية اربعون، و النّشّ عشرون درهما.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۲۴۶، ح ۲۷۰۰۳، باب ۴».

مآخذ اخرى: نفس المصدر، نقلا عن الصّدوق فى معانى الأخبار، عن ابيه عن سعدبن عبداللّه عن احمدبن محمّدبن عيسى عن ابيه عن ابن ابى‌عمير عن بعض اصحابنا عن ابى‌عبداللّه عليه السلام؛ و نقلا عن الحميرى فى قرب الأسناد عن محمّدبن عيسى و الحسن‌بن طريف و علىّ‌بن اسماعيل كلّهم عن حمّادبن عيسى؛ و نقلا عن الحميرى ايضا فى قرب الأسناد عن محمّدبن الوليد عن حمّادبن عيسى مثله، الاّ انّه قال: «على اقلّ من اثنتى عشرة اوقية و نشّ، و النّشّ نصف الأوقية».

۴۷۲: محمّدبن يعقوب عن علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن النّوفلى عن السّكونى عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

لا يحل النّكاح اليوم فى الاسلام بإجارة، ان يقول: اعمل عندك كذا و كذا سنة، على ان

تزوّجنی ابنتک او اختک؛ قال: حرام، لأنّه ثمن رقبتها، و هی احقّ بمهرها.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۲۸۱، ح ۲۷۰۸۹، باب ۲۲».

مآخذ اخری: نفس المصدر، نقلا عن الشّیخ باسناده عن محمّدبن یعقوب؛ و نقلا عن الصّدوق باسناده عن اسماعیل‌بن ابی‌زیاد عن جعفر عن ابیه عن علیّ علیه السلام مثله. المستدرک، ج ۱۵، ص ۷۸، ح ۱۷۵۹۰، باب ۱۹، نقلا عن الجعفریّات: اخبرنا عبدالله، اخبرنا محمّد، حدّثنی موسی قال: حدّثنا ابی عن ابیه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابیه عن علیّ علیه السلام.

۴۷۳: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن علیّ‌بن الحکم عن علیّ‌بن ابی‌حمزة قال:

سألت اباابراهیم علیه السلام عن رجل زوّج ابنته ابن اخیه، و امهرها بیتا و خادما، ثمّ مات الرّجل؛ قال: یؤخذ المهر من وسط المال. قال: قلت: فالبیت و الخادم؟ قال: وسط من البیوت، و الخادم وسط من الخدم؛ قلت: ثلاثین اربعین دینارا و البیت نحو من ذلک؟ فقال هذا سبعین ثمانین دینارا [ا]و مأة نحو من ذلک.

«الکافی، ج ۵، ص ۳۸۱، ح ۸».

۴۷۴: عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد، و علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه، جمیعا عن احمدبن محمّدبن ابی‌نصر قال:

قلت لأبی الحسن علیه السلام: قول شعیب علیه السلام: «انّی ارید ان انکحک احدی ابنتی هاتین علی ان تأجرنی ثمانی حجج فان اتممت عشرا فمن عندک»، ایّ الأجلین قضی؟ قال: الوفاء منهما ابعدهما عشر سنین؛ قلت: فدخل بها قبل ان ینقضی الشّرط او بعد انقضائه؟ قال: قبل ان ینقضی؛ قلت له: فالرّجل یتزوّج المرأة و یشترط لأبیها اجارة شهرین، یجوز ذلک؟ فقال: انّ موسی علیه السلام قد علم انّه سیتمّ له شرطه، فکیف لهذا بأن یعلم انّه سیبقی حتّی یفی له؟ و قد کان الرّجل علی عهد رسول الله صلی الله علیه و آله یتزوّج المرأة علی السّورة من القرآن، و علی الدّرهم، و علی القبضة من الحنطة.

«الکافی، ج ۵، ص ۴۱۴، ح ۱».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۷، ص ۳۶۶، ح ۴۶، باب ۲۱، باسناده عن علیّ‌بن اسماعیل عن احمدبن محمّد عن ابی‌الحسن علیه السلام. البحار، ج ۱۳، ص ۳۷، ح ۸، باب ۲، نقلا عن الکافی؛ و ص ۲۲، باب ۲؛ و ج ۱۰۳، ص ۳۵۲، ح ۲۷، باب ۱۷، نقلا عن الحسین‌بن سعید عن صفوان‌بن یحیی عن ابی‌عبدالله علیه السلام؛ و عنه عن صفوان‌بن یحیی: قلت لأبی‌الحسن علیه السلام.

۴۷۵: الحسین‌بن محمّد عن معلّی‌بن محمّد و محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد جمیعا عن الوشّاء عن

الرّضا عليه السلام قال: سمعته يقول:

لو انّ رجلا تزوّج امرأة، و جعل مهرها عشرين الفا، و جعل لأبيها عشرة آلاف، كان المهر جايزا؛ و الّذى جعل لأبيها، فاسدا.

«الكافى، ج ۵، ص ۳۸۴، ح ۱».

مآخذ اخرى: التهذيب، ج ۷، ص ۳۶۱، ح ۲۸، باب ۲۱؛ و الاستبصار، ج ۳، ص ۲۲۴، ح ۱۲، باب ۱۳۸، باسناده عن محمّدبن يعقوب. الوسائل، ج ۲۱، ص ۲۶۳، ح ۲۷۰۴۶، باب ۹، نقلا عن الكافى.

۴۷۶: الحسين‌بن محمّد عن معلّى‌بن محمّد عن الحسن‌بن علىّ عن ابان عن عبد الرّحمن‌بن ابى‌عبداللّه عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

تزوّج المرأة من شاءت، اذا كانت مالكة لأمرها؛ فان شاءت جعلت وليّا.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۲۷۰، ح ۲۵۶۰۱، باب ۳».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۰۱، ح ۲۵۱۴۱، باب ۴۴، نقلا عن الكافى.

۴۷۷: عبد اللّه‌بن جعفر ـ فى قرب الأسناد ـ عن احمدبن محمّدبن عيسى عن احمدبن محمّدبن ابى‌نصر البزنطى عن الرّضا عليه السلام قال:

البكر لا تتزوّج متعة الاّ باذن ابيها.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۳، ح ۲۶۴۵۱، باب ۱۱».

۴۷۸: دعائم الاسلام، عن علىّ عليه السلام انّه قال:

لا ينكح احدكم ابنته حتّى يستأمرها فى نفسها، فهى اعلم بنفسها، فان سكتت او بكت او ضحكت فقد اذنت، و ان ابت لم‌يزوجها.

«المستدرك، ج ۱۴، ص ۳۱۶، ح ۱۶۸۱۰، باب ۴».

۴۷۹: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن الحسين‌بن سعيد عن عبد اللّه‌بن الصّلت قال:

سألت اباالحسن الرّضا عليه السلام عن الجارية الصّغيرة يزوّجها ابوها، أ لها امر اذا بلغت؟ قال: لا ليس لها مع ابيها امر. قال: و سألته عن البكر اذا بلغت مبلغ النّساء، أ لها مع ابيها امر؟ قال: لا، ليس لها مع ابيها امر ما لم‌تكبر.

«الكافى، ج ۵، ص ۳۹۴، ح ۶».

مآخذ اخرى: الوسائل ج ۲۰، ص ۲۷۱، ح ۲۵۶۰۴، باب ۳، نقلا عن التّهذيب؛ و

ص۲۷٦، ح ۲۵٦۲۰، باب٦، نقلا عن الكافی. التـهذیب، ج۷، ص۳۸۱، ح۱٦، باب۲۱؛ و الاستبصار، ج۳، ص۲۳٦، ح۱، باب۱۴۵، باسناده عن الحسین‌بن سعید عن عبداللّه‌بن الصّلت.

۴۸۰: محمّدبن الحسن عن محمّدبن علیّ‌بن محبوب عن العبّاس عن سعدان‌بن مسلم قال: قال ابوعبداللّه علیه‌السلام:

لا بأس بتزویج البکر اذا رضیت بغیر اذن ابیها.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۲۸۵، ح ۲۵٦۴۰، باب۹».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۷، ص۲۵۴، ح ۲۰، باب۲۱؛ و ص ۳۸۰، ح۱۴، باب۲۱، باسناده عن محمّدبن احمدبن یحیی عن العبّاس‌بن معروف عن سعدان‌بن مسلم عن رجل عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام، الاّ انّ فیه: «بغیر اذن ابویها» بدل «ابیها». المستدرک، ج۱۴، ص۳۱۹، ح۱٦۸۲۵، باب۸، نقلا عن الشّیخ المفید فی رسالة المتعة، عن جعفربن محمّدبن قولویه عن ابیه عن سعدبن عبداللّه عن احمدبن محمّدبن عیسی عن رجاله مرفوعا الی الأئمّة علیهم‌السلام؛ منهم محمّدبن مسلم قال: قال ابوعبداللّه علیه‌السلام.

۴۸۱: محمّدبن الحسن باسناده عن محمّدبن احمدبن یحیی عن العبّاس‌بن معروف عن سعدان‌بن مسلم عن رجل عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام قال:

لا بأس بتزویج البکر اذا رضیت من غیر اذن ابویها.

«الوسائل، ج ۲۱، ص۳۴، ح ۲٦۴۵۴، باب۱۱».

۴۸۲: احمدبن محمّدبن عیسی عن البرقی عن ابن فضّال عن ابن بکیر عن رجل عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام قال:

لا بأس ان تزوّج المرأة نفسها اذا کانت ثیّبا بغیر اذن ابیها اذا کان لا بأس بما صنعت.

«التّهذیب، ج۷، ص۳۸۵، ح۲۵، باب۲۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۰، ص۲۷۲، ح۲۵٦۰۷، باب۳، نقلا عن الطّوسی.

۴۸۳: عبد اللّه‌بن جعفر ـ فی قرب الأسناد ـ عن عبد اللّه‌بن الحسن عن علیّ‌بن جعفر عن اخیه موسی‌بن جعفر علیه‌السلام قال:

سألته عن رجل اتاه رجلان یخطبان ابنته، فهوی ان یزوّج احدهما، و هوی ابوه الآخر، ایّهما احقّ ان ینکح؟ قال: الّذی هوی الجدّ احقّ بالجاریة، لأنّها و اباها للجدّ.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۲۹۱، ح۲۵٦۵٦، باب۱۱».

مآخذ اخرى: نفس المصدر، نقلا عن علىّ‌بن جعفر فى كتابه. البحار، ج۱۰۳، ص۳۲۹، ح۱، باب۱۴، نقلا عن قرب الأسناد؛ و ج۱۰، ص۲۵۲، ح۱، باب۱۷: اخبرنا احمدبن موسى‌بن جعفربن ابى‌العبّاس قال: حدّثنا ابوجعفربن يزيدبن النّضر الخراسانى من كتابه فى جمادى الآخرة سنة احدى و ثمانين و مأتين قال: حدّثنا علىّ‌بن الحسن‌بن علىّ‌بن عمربن علىّ‌بن الحسين‌بن علىّ‌بن ابى‌طالب: عن علىّ‌بن جعفربن محمّد عن اخيه موسى‌بن جعفر عليهما السلام.

۴۸۴: روى ابان عن ابى‌مريم عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

العذراء الّتى لها اب، لا تتزوّج متعة الاّ باذن ابيها.

«الفقيه، ج۳، ص۴۶۱، ح۴۵۹۳».

مآخذ اخرى: الاستبصار، ج۳، ص۱۴۵، ح۳، باب۹۴؛ و التّهذيب، ج۷، ص۲۵۴، ح۲۴، باب۲۱، باسناده عن احمدبن محمّد عن محمّدبن اسماعيل عن ابى‌الحسن ظريف عن ابان عن ابى‌مريم عن ابى‌عبداللّه عليه السلام. الوسائل، ج۲۱، ص۳۵، ح۲۶۴۵۸، باب۱۱، نقلا عن الشّيخ الطّوسى.

۴۸۵: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن علىّ‌بن الحكم عن علاءبن رزين عن ابن ابى‌يعفور عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

لا تزوّج ذوات الآباء من الأبكار الاّ باذن آبائهنّ.

«الكافى، ج۵، ص۳۹۳، ح۱».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۰، ص۲۷۷، ح۲۵۶۲۲، باب۶، نقلا عن الكافى. التّهذيب، ج۷، ص۳۷۹، ح۷، باب۲۱؛ و الاستبصار، ج۳، ص۲۳۵، ح۱، باب۱۴۴، باسناده عن محمّدبن يعقوب. الفقيه، ج۳، ص۳۹۵، ح۴۳۹۰، باسناده عن العلاءبن رزين عن ابن ابى‌يعفور عن ابى‌عبداللّه عليه السلام.

۴۸۶: الجعفريّات: اخبرنا عبداللّه اخبرنا محمّد حدّثنى موسى قال: حدّثنا ابى عن ابيه عن جعفربن محمّد عن ابيه عن جدّه علىّ‌بن الحسين عن ابيه عن علىّ عليه السلام:

انّه قال فى رجل تزوّج امرأة بغير ولىّ و لكن تزوّجها بشاهدين، فقال على عليه السلام: النّكاح جائز صحيح، انّما جعل الولىّ ليثبت الصّداق.

«المستدرك، ج۱۴، ص۲۱۳، ح۱۶۵۲۴، باب۳۵».

۴۸۷: دعائم الاسلام: عن جعفربن محمّد عليه السلام انّه قال:

اذا غاب الأب فأنكح الأخ - يعنى بوكالة المرأة - فهو جائز.

«المستدرک، ج ۱۴، ص ۳۱۸، ح ۱۶۸۱۹، باب ۶».

۴۸۸: الجعفريّات: اخبرنا عبد اللّه اخبرنا محمّد حدّثنى موسى قال: حدّثنا ابى عن ابيه عن جدّه عن جعفربن محمّد عن ابيه عن علىّ عليه السلام انّه قال:

فى وليّين اذا انكح وليّان، فالنّكاح نكاح الأوّل اذا كان فيه الكفاية.

«المستدرک، ج ۱۴، ص ۳۱۸، ح ۱۶۸۲۱، باب ۶».

۴۸۹: الحسين‌بن سعيد عن النّضربن سويد عن القاسم‌بن سليمان عن عبيدبن زرارة عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

اذا زوّج الرّجل ابنة ابنه، فهو جائز على ابنه؛ قال: و لابنه ايضا ان يزوّجها. فان هوى ابوها رجلا و جدّها رجلا فالجدّ اولى بنكاحها. و لا تستأمر الجارية فى ذلک اذا كانت بين ابويها فاذا كانت ثيّبا فهى اولى بنفسها.

«التّهذيب، ج ۷، ص ۳۸۵، ح ۲۳، باب ۲۱».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۰، ص ۲۷۱، ح ۲۵۶۰۶، باب ۳، نقلا عن الطّوسى.

۴۹۰: عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد عن احمدبن محمّدبن ابى‌نصر عن داوودبن الحصين عن ابى‌العبّاس عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

اذا زوّج الرّجل فأبى ذلک والده، فانّ تزويج الأب جائز، و ان كره الجد؛ ليس هذا مثل الّذى يفعله الجدّ ثمّ يريد الأب ان يردّه.

«الكافى، ج ۵، ص ۳۹۶، ح ۶».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۰، ص ۲۹۱، ح ۲۵۶۵۴، باب ۱۱، نقلا عن الكافى.

التّهذيب، ج ۷، ص ۳۹۰، ح ۳۹، باب ۲۱، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۴۹۱: محمّدبن يعقوب عن محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن ابن محبوب عن علىّ‌بن رئاب عن زرارة‌بن اعين قال: سمعت اباجعفر عليه السلام يقول:

لا ينقض النّكاح الاّ الأب.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۲۷۲، ح ۲۵۶۰۹، باب ۴».

مآخذ اخرى: الكافى، ج ۵، ص ۳۹۲، ح ۸. التّهذيب، ج ۷، ص ۳۷۹، ح ۸ و ۹، باب ۲۱؛ و الاستبصار، ج ۳، ص ۲۳۵، ح ۲ و ۳، باب ۱۴۴، باسناده عن علىّ‌بن

الحسن‌بن فضّال عن محمّدبن علیّ عن الحسن‌بن محبوب عن علیّ‌بن رئاب مثله؛ و باسناده عنه ایضا، عن احمدبن الحسن عن ابیه عن علیّ‌بن الحسن‌بن رباط عن شعیب الحدّاد عن محمّدبن مسلم عن ابی‌جعفر عليه‌السلام. الوسائل، ج ۲۰، ص۲۷۳، ح۲۵۶۱۳، باب۴؛ و ص۲۸۵، ح ۲۵۶۴۱، باب۹، نقلا عن الشّیخ الطّوسی.

۴۹۲: دعائم الاسلام عن ابی‌عبدالله عليه‌السلام انّه قال:

من طلّق امرأته ثلاثا فتزوّجت مجبوبا ـ یعنی مصطلم الأحالیل ـ او غلاما لم‌یحتلم، لم‌یجز للأوّل ان مات عنها او طلّقها الثّانی ان ینکحها، حتّی یتزوّج من یحلها له علی ماینبغی.

«المستدرک، ج ۱۵، ص۳۲۸، ح ۱۸۴۰۱، باب۸».

۴۹۳: محمّدبن الحسن باسناده عن احمدبن محمّدبن عیسی عن ابن فضّال، عن صفوان قال:

استشار عبدالرّحمن موسی‌بن جعفر عليه‌السلام فی تزویج ابنته لابن اخیه، فقال: افعل و یکون ذلک برضاها، فانّ لها فی نفسها نصیبا. قال: و استشار خالدبن داوود موسی‌بن جعفر عليه‌السلام فی تزویج ابنته علی‌بن جعفر، فقال: افعل، و یکون ذلک برضاها، فانّ لها فی نفسها حظّا.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۲۸۴، ح۲۵۶۳۸، باب۹».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۷، ص۳۷۹، ح ۱۰، باب۲۱.

۴۹۴: البحار، نقلا عن العدد القویّة لأخ العلاّمة عن محمّدبن جریر الطّبری الشّیعی قال:... فقال امیر المؤمنین عليه‌السلام:

انّ رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآله [کان] اذا اتته کریمة قوم لا ولیّ لها و قد خطبت، یأمر ان یقال لها: انت راضیة بالبعل؟ فان استحیت و سکتت، جعل اذنها صمتها، و امر بتزویجها، و ان قالت لا، لم‌یکرهها علی ما تختاره؛ الخبر.

«المستدرک، ج ۱۴، ص۳۱۶، ح ۱۶۸۱۱، باب۴».

۴۹۵: علیّ‌بن الحسن عن محمّدبن خالد الأصمّ عن عبد اللّه‌بن بکیر عن زرارة قال:

قلت لأبی‌عبدالله عليه‌السلام انّ ضریسا کانت تحته ابنة حمران، فجعل لها ان لا یتزوج علیها ابدا فی حیاتها، و لا بعد موتها، علی ان جعلت له هی ان لا تتزوّج بعده، فجعلا علیهما من الحجّ و العمرة و الهدی و النّذور و کلّ مال یملکانه فی المساکین، و کلّ مملوک لهم حرّ ان لم‌یف کلّ واحد منهما لصاحبه؛ ثمّ انّه اتی اباعبدالله عليه‌السلام و ذکر ذلک له؛ فقال: انّ لأبیها حمران حقّا و لا یحملنا ذلک علی ان لا نقول لک الحقّ؛ اذهب فتزوّج و تسرّ، فانّ ذلک لیس بشیء، و لیس

علیک شیء، و لا علیها، و لیس ذلک الّذی صنعتما بشیء. فتسری و ولد له بعد ذلک اولاد.

«التّهذیب، ج۷، ص۳۷۱، ح۶۵، باب۲۱».

مآخذ اخری: الاستبصار، ج۳، ص۲۳۱، ح۲، باب۱۴۲، کالتّهذیب. الوسائل، ج۲۱، ص۲۷۶، ح۲۷۰۷۹، باب۲۰، نقلا عن الشّیخ الطّوسی؛ و عن محمّدبن یعقوب عن محمّدبن یحیی عن احمد عن علیّبن الحکم عن موسیبن بکر عن زرارة؛ و عن الصّدوق باسناده عن موسیبن بکر نحوه.

۴۹۶: ابو الفتح الکراجکی فی کنز الفوائد عن القاضی السّلمی اسدبن ابراهیم قال: اخبرنی العتکی عمربن علیّ قال: حدّثنی محمّدبن اسحاق البغدادی قال: حدّثنی الکدیمی قال: حدّثنی بشربن صهران قال: حدّثنی شریک عن شبیب عن عرقدة عن المستطیلبن حصین قال:

خطب عمربن الخطّاب الی علیّبن ابیطالب علیه السلام ابنته فاعتلّ بصغرها و قال: انّی اعددتها لابن اخی، جعفر؛ فقال عمر: انّی سمعت رسول اللّه صلی الله علیه و آله یقول: کل حسب و نسب منقطع یوم القیامة ما خلا حسبی و نسبی، و کل بنیانثی عصبتهم لأبیهم ما خلا بنی فاطمة فانّی انا ابوهم و انا عصبتهم.

«المستدرک، ج۱۴، ص۱۶۷، ح۱۶۳۹۹».

۴۹۷: محمّدبن علیّبن محبوب عن احمدبن محمّد عن ابیعبداللّه عن الحسنبن الحسین الطّبری عن حمّادبن عیسی عن جعفر عن ابیه علیه السلام قال:

خطب رجل الی قوم فقالوا ما تجارتک؟ فقال: ابیع الدّوابّ؛ فزوّجوه فاذا هو یبیع السّنانیر، فمضوا الی علیّ علیه السلام فأجاز نکاحه و قال: انّ السّنانیر دوابّ.

«التّهذیب، ج۷، ص۴۳۳، ح۳۹، باب۳۶».

۴۹۸: محمّدبن علیّبن الحسین ـ فی الامالی ـ عن ابیه عن سعد عن الهیثم عن ابن محبوب عن ابیایّوب عن محمّدبن مسلم عن ابیعبداللّه علیه السلام ـ فی حدیث ـ قال:

لا تجالسوا شارب الخمر، و لا تزوّجوه، و لا تتزوّجوا الیه، و ان مرض فلا تعودوه، و ان مات فلا تشیّعوا جنازته؛ انّ شارب الخمر یجیء یوم القیامة مسودّا وجهه، مزرقة عیناه، مائلا شدقه، سائلا لعابه، دالعا لسانه من قفاه.

«الوسائل، ج۲۵، ص۳۱۲، ح۳۱۹۸۷، باب۱۱».

۴۹۹: علیّبن ابراهیم ـ فی تفسیره ـ عن ابیه عن ابن ابیعمیر عن ابیبصیر عن ابیعبداللّه علیه السلام قال:

قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

شارب الخمر لا تصدّقوه اذا حدّث، و لا تزوّجوه اذا خطب، و لا تعودوه اذا مرض، و لا تحضروه اذا مات، و لا تأتمنوه على امانة، فمن ائتمنه على امانة فاستهلكها فليس له على اللّه ان يخلف عليه.

«الوسائل، ج۲۵، ص۳۱۲، ح۳۱۹۸۸، باب۱۱».

۵۰۰: محمّدبن يعقوب عن علىّبن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابىعمير عن بعض اصحابه عن ابىعبداللّه عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

شارب الخمر لا يزوج اذا خطب.

«الوسائل، ج۲۰، ص۷۹، ح۲۵۰۸۲، باب۲۹».

مآخذ اخرى: الكافى، ج۵، ص۳۴۸، ح۲.

۵۰۱: الجعفريّات: اخبرنا عبد اللّه اخبرنا محمّد حدّثنى موسى قال: حدّثنا ابى عن ابيه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابيه عن جدّه علىّبن الحسين عن ابيه عن علىّبن ابىطالب عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

لا خيل ابقى من الدّهم، و لا امرأة كبنت العم.

«المستدرك، ج۸، ص۲۵۵، ح۹۳۸۴، باب۵».

۵۰۲: الحسنبن محمّد الطّوسى -فى الامالى- عن ابيه عن جماعة عن ابىالمفضّل عن الفضلبن محمّد عن المجاشعى عن محمّدبن جعفر عن ابيه عن ابىعبداللّه، و عن المجاشعى عن الرّضا عن آبائه: قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

النّكاح رقّ فاذا انكح احدكم وليدة فقد ارقّها فلينظر احدكم لمن يرقّ كريمته.

«الوسائل، ج۲۰، ص۷۹، ح۲۵۰۸۰، باب۲۸».

مآخذ اخرى: البحار، ج۱۰۳، ص۳۷۱، ح۲، باب۲۱، نقلا عن امالى الشّيخ.

۵۰۳: و عن ابن مسعود قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

ليأتينّ على النّاس زمان لا يسلم لذى دين دينه الاّ من يفرّ من شاهق الى شاهق، و من جحر الى جحر، كالثّعلب بأشباله؛ قالوا: و متى ذلك الزّمان؟ قال: اذا لم تنل المعيشة الاّ بمعاصى اللّه، فعند ذلك حلّت العزوبة؛ قالوا: يا رسول اللّه امرتنا بالتّزويج! قال: بلى، و لكن اذا كان ذلك الزّمان فهلاك الرّجل على يدى ابويه، فان لم يكن له ابوان فعلى يدى زوجته و ولده، فان لم تكن له زوجة و لا ولد فعلى يدى قرابته و جيرانه؛ قالوا: و كيف ذلك يا رسول اللّه؟ قال:

يعيّرونه بضيق المعيشة، و يكلّفونه ما لا يطيق، يوردوه موارد الهلكة.

«المستدرک، ج ۱۱، ص ۳۸۷، ح ۱۳۳۳۶، باب ۵۱».

۵۰۴: الکافی: محمّدبن يحيى عن سلمةبن الخطّاب عن الحسينبن علیّبن يقطين عن عاصمبن حميد عن ابراهيمبن ابی‌يحيى عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

تزوّج رسول الله صلی الله علیه و آله امّ سلمة، زوّجها ايّاه عمربن ابی‌سلمة و هو صغير لم‌يبلغ الحلم.

«البحار، ج ۲۲، ص ۲۲۴، ح ۵».

۵۰۵: محمّدبن يحيى عن عبد اللّهبن محمّد عن علیّبن الحكم عن ابانبن عثمان عن الفضلبن عبد الملک قال:

سألت اباعبدالله عليه السلام عن الرّجل يزوّج ابنه و هو صغير، قال: لا بأس؛ قلت: يجوز طلاق الأب؟ قال: لا؛ قلت: على من الصّداق؟ قال: على الأب ان كان ضمنه لهم، و ان لم‌يكن ضمنه فهو على الغلام، الاّ ان لا يكون للغلام مال فهو ضامن له و ان لم‌يكن ضمن؛ و قال: اذا زوّج الرّجل ابنه فذالک الى ابيه[1]، و اذا زوّج الابنة جاز.

«الکافی، ج ۵، ص ۴۰۰، ح ۱».

مآخذ اخرى: الوسائل ج ۲۱، ص ۲۸۷، ح ۲۷۱۰۵، باب ۲۸؛ و ج ۲۲، ص ۸۰، ح ۲۸۰۷۴، باب ۳۳، نقلا عن الکافی. التهذيب، ج ۷، ص ۳۸۹، ح ۳۵، باب ۲۱، باسناده عن محمّدبن يعقوب. البحار، ج ۱۰۳، ص ۳۳۰، ح ۶، باب ۱۴، نقلا عن كتابی الحسينبن سعيد عن صفوان عن العلا عن محمّد عن احدهما عليهما السلام.

۵۰۶: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن الحسنبن علیّبن فضّال عن عبد اللّهبن بكير عن عبيدبن زرارة قال:

سألت اباعبدالله عليه السلام عن الرّجل يزوّج ابنه و هو صغير، قال: ان كان لابنه مال فعليه المهر، و ان لم‌يكن للأبن مال فالأب ضامن المهر ضمن او لم‌يضمن.

«الکافی، ج ۵، ص ۴۰۰، ح ۲».

مآخذ اخرى: الوسائل ج ۲۱، ص ۲۸۷، ح ۲۷۱۰۴، باب ۲۸، نقلا عن الکافی. التهذيب، ج ۷، ص ۳۸۹، ح ۳۴، باب ۲۱، باسناده عن محمّدبن يعقوب. المستدرک، ج ۱۴، ص ۳۱۸، ح ۱۶۸۱۷، باب ۵؛ و ج ۱۵، ص ۸۳، ح ۱۷۶۰۵، باب ۲۵، نقلا عن

---

۱ ـ الهامش: فی بعض النّسخ، «فذلک الى ابنه» فلعلّ المراد انه اذا كان التّزويج حال بلوغ الابن.

احمدبن محمّدبن عیسی فی نوادره عن صفوان عن عبداللّهبن بکیر عن عبیدبن زرارة. البحار، ج۱۰۳، ص۳۳۰، ح۸، باب۱۴، نقلا عن کتابی حسین‌بن سعید، عن صفوان عن عبداللّهبن بکیر عن عبیدبن زرارة.

۵۰۷: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن محمّدبن اسماعیل‌بن بزیع قال:

سألت اباالحسن ﷺ عن الصبیّة یزوّجها ابوها ثمّ یموت و هی صغیرة فتکبر قبل ان یدخل بها زوجها، أ یجوز علیها التّزویج او الأمر الیها؟ قال: یجوز علیها تزویج ابیها.

«الکافی، ج۵، ص۳۹۴، ح۹».

مآخذ اخری: الوسائل ج۲۰، ص۲۷۵، ح۲۵۶۱۸، باب۶، نقلا عن الکافی و التّهذیب و الفقیه؛ و نقلا عن العیون عن جعفربن نعیم‌بن شاذان عن محمّدبن شاذان عن الفضل‌بن شاذان عن محمّدبن اسماعیل. التّهذیب، ج۷، ص۳۸۱، ح۱۷؛ و الاستبصار، ج۳، ص۲۳۶، ح۲، باب۱۴۵، باسناده عن احمدبن محمّدبن عیسی عن محمّدبن اسماعیل. الفقیه، ج۳، ص۳۹۵، ح۴۳۹۱، باب۲، باسناده عن محمّدبن اسماعیل‌بن بزیع.

۵۰۸: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه و محمّدبن اسماعیل عن الفضل‌بن شاذان (جمیعا) عن ابن ابی‌عمیر عن هشام‌بن سالم و محمّدبن حکیم عن ابی‌عبداللّه ﷺ قال:

اذا زوّج الأب و الجدّ کان التّزویج للأوّل، فان کان جمیعا فی حال واحدة فالجدّ اولی.

«الکافی، ج۵، ص۳۹۵، ح۴».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۲۸۹، ح۲۵۶۵۱، باب۱۱، نقلا عن الکافی. التّهذیب، ج۷، ص۳۹۰، ح۳۸، باب۲۱، باسناده عن محمّدبن یعقوب. الفقیه، ج۳، ص۳۹۵، ح۴۳۹۳، باب۲، باسناده عن هشام‌بن سالم و محمّدبن حکیم عن ابی‌عبداللّه ﷺ.

۵۰۹: محمّدبن احمدبن یحیی عن الهیثم‌بن ابی‌مسروق النّهدی عن احمدبن محمّدبن ابی‌نصر و محمّدبن الحسن الأشعری عن محمّدبن عبداللّه الأشعری قال:

قلت للرّضا ﷺ الرّجل یتزوّج بالمرأة، فیقع فی قلبه انّ لها زوجا، قال: ما علیه، أ رایت لو سألها البیّنة کان یجد من یشهد ان لیس لها زوج؟ و البکر اذا کانت بین ابویها و کانت بالغة فلا بأس بالتّمتع بها الاّ انّه لا یفضی الیها؛ هذا اذا کان بغیر اذن ابیها؛ فان کانت صغیرة فلا یجوز العقد

عليها الاّ باذن ابيها.

«التّهذيب، ج۷، ص۲۵۳، ح۱۹، باب۴».

۵۱۰: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن علىّبن مهزيار عن محمّدبن الحسن الأشعرى قال:

كتب بعض بنى عمّى الى ابى‌جعفر الثّانى عليه‌السلام: ما تقول فى صبيّة زوّجها عمّها، فلمّا كبرت ابت التّزويج؟ فكتب بخطّه لاتكره على ذلک و الأمر امرها.

«الكافى، ج۵، ص۳۹۴، ح۷».

مآخذ اخرى: الوسائل ج۲۰، ص۲۷۶، ح۲۵۶۱۹، باب ٦، نقلا عن الكافى.

التّهذيب، ج۷، ص۳۸٦، ح۲۷، بـاب۲۱؛ و الاستبصار، ج۳، ص۲۳۹، ح۲، باب۱۴٦، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۵۱۱: علىّ ابن الحسن الطّاطرى قال: حدّثنى محمّدبن ابى‌حمزة و محمّدبن زياد عن ابى‌ايّوب عن ابى‌عبدالله عليه‌السلام قال:

سأله محمّدبن مسلم و انا جالس عن رجل نال من خالته و هو شابّ ثمّ ارتدع أ يتزوّج ابنتها؟ قال: لا؛ قال: انّه لم‌يكن افضى اليها انّما كان شىء دون ذلک، قال: كذب، و من تزوّج بصبيّة فدخل بها قبل ان تبلغ تسع سنين فرّق بينهما، و لم‌تحلّ له ابدا.

«التّهذيب، ج۷، ص۳۱۱، ح۴۹، باب۲٦».

۵۱۲: دعائم الاسلام عن ابى‌جعفر و ابى‌عبدالله عليهما‌السلام انّهما قالا:

الجدّ اب الأب يقوم مقام ابنه فى تزويج ابنته الطّفلة، و الجدّ اولى بالعقد الاّ ان يكون الأب قد عقده؛ و ان عقداه جميعا فالعقد عقد الأوّل منهما.

«المستدرک، ج۱۴، ص۳۲۰، ح۱٦۸۲۸، باب۱۰».

۵۱۳: دعائم الاسلام، عن علىّ عليه‌السلام انّه قال:

تزويج الآباء جائز على البنين و البنات اذا كانوا صغارا، و ليس لهم خيار اذا كبروا.

«المستدرک، ج۱۴، ص۳۱۷، ح۱٦۸۱۴، باب۵».

مآخذ اخرى: المستدرک ج۱۴، ص۳۲۱، ح۱٦۸۳۰، باب۱۱، نقلا عن دعائم الاسلام.

۵۱۴: محمّدبن اسماعيل عن الفضل‌بن شاذان، و علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه، جميعا عن ابن ابى‌عمير عن هشام‌بن الحكم عن ابى‌عبدالله عليه‌السلام او ابى‌الحسن عليه‌السلام قال:

قیل له: انّا نزوّج صبیاننا و هم صغار؛ قال: فقال عليه السلام: اذا زوّجوا و هم صغار لم‌یکادوا یتألّفوا.

«الکافی، ج۵، ص۳۹۸، ح۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۱۰۴، ح۲۵۱۵۲، باب۴۶، نقلا عن الکافی.

۵۱۵: محمّدبن یعقوب عن محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن محمّدبن اسماعیل‌بن بزیع قال:

سأله رجل عن رجل مات و ترک اخوین و ابنة، و البنت صغیرة فعمد احد الأخوین الوصیّ فزوّج الابنة من ابنه، ثمّ مات ابو الابن المزوّج، فلمّا ان مات، قال الآخر: اخی لم‌یزوّج ابنه فزوّج الجاریة من ابنه، فقیل للجاریة ایّ الزّوجین احبّ الیک؟ الأوّل او الآخر؟ قالت: الآخر؛ ثمّ انّ الأخ الثّانی مات، و للأخ الأوّل ابن اکبر من الابن المزوّج، فقال للجاریة: اختاری ایّهما احبّ الیک، الزّوج الأوّل او الزّوج الآخر؛ فقال: الرّوایة فیها انّها للزّوج الأخیر، و ذلک انّها قد کانت ادرکت حین زوّجها و لیس لها ان تنقض ما عقدته بعد ادراکها.

«الوسائل، ج۲۰، ص۲۸۲، ح۲۵۶۳۱، باب۸».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۷، ص۳۸۷، ح۳۰، باب۲۱، باسناده عن محمّدبن یعقوب. الکافی، ج۵، ص۳۹۷، ح۳.

۵۱۶: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن عمربن اذینه عن زرارة‌بن اعین قال:

سئل ابوعبدالله عليه السلام عن الرّجل یتزوّج المرأة بغیر شهود؟ فقال: لا بأس بتزویج البتّة فیما بینه و بین الله، انّما جعل الشّهود فی تزویج البتّة من اجل الولد، لو لا ذلک لم‌یکن به بأس.

«الکافی، ج۵، ص۳۸۷، ح۱».

۵۱۷: روی عن علاءبن سیابة قال:

سألت اباعبدالله عليه السلام عن امرأة وکّلت رجلا بأن یزوّجها من رجل، فقبل الوکالة فأشهدت له بذلک فذهب الوکیل فزوّجها ثمّ انّها انکرت ذلک الوکیل و زعمت انّها عزلته عن الوکالة فأقامت شاهدین انّها عزلته، فقال: ما یقول من قبلکم فی ذلک؟ قال: قلت: یقولون: ینظر فی ذلک، فان کانت عزلته قبل ان یزوّج فالوکالة باطلة، و التّزویج باطل، و ان عزلته و قد زوّجها، فالتّزویج ثابت علی ما زوّج الوکیل و علی ما اتّفق معها من الوکالة اذا لم‌یتعدّ شیئا ممّا امرت به و اشترطت علیه فی الوکالة، قال: ثمّ قال: یعزلون الوکیل عن وکالتها و لم‌تعلمه بالعزل؟ فقلت: نعم، یزعمون انّها لو وکّلت رجلا و اشهدت فی الملأ، و قالت فی الملأ: اشهدوا انّی قد عزلته، و ابطلت وکالته بلا ان یعلم بالعزل؛ و ینقضون جمیع ما فعل الوکیل فی النّکاح خاصّة؛ و فی غیره

لا يبطلون الوكالة الاّ ان يعلم الوكيل بالعزل. و يقولون: المال منه عوض لصاحبه، و الفرج ليس منه عوض اذا وقع منه ولد؛ فقال عليه السلام: سبحان اللّه ما اجوَر هذا الحكم و افسده! انّ النّكاح احرى و احرى ان يحتاط فيه و هو فرج و منه يكون الولد.

«الفقيه، ج۳، ص۸۴، ح۳۳۸۳، باب۲».

۵۱۸: محمّدبن علیّ‌بن الحسين ـ في الخصال ـ عن ابيه عن سعد عن احمدبن ابی‌عبداللّه عن النّهيكی عن علیّ‌بن جعفر عن اخيه موسی‌بن جعفر عليه السلام قال:

ثلاثة يستظلّون بظلّ عرش اللّه يوم القيامة، يوم لا ظلّ الاّ ظلّه: رجل زوّج اخاه المسلم، او اخدمه، او كتم له سرّا.

«الوسائل، ج۲۰، ص۴۵، ح۲۴۹۹۴، باب۱۲».

۵۱۹: محمّدبن علیّ‌بن الحسين عن حمزة‌بن محمّد العلوی عن علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن عثمان‌بن عيسی عن سماعة‌بن مهران عن ابی‌عبداللّه عليه السلام قال:

اربعة ينظر اللّه اليهم يوم القيامة: من اقال نادما، او اغاث لهفان، او اعتق نسمة، او زوّج عزبا.

«الوسائل، ج۲۰، ص۴۶، ح۲۴۹۹۵، باب۱۲».

۵۲۰: علیّ‌بن الحسن‌بن فضّال عن علیّ‌بن مهزيار قال:

قرأت كتاب ابی‌جعفر عليه السلام الی ابی شيبة الاصبهانی: «فهمت ما ذكرت من امر بناتک و انّک لا تجد احدا مثلک، فلا تنظر فی ذلک يرحمک اللّه، فانّ رسول اللّه صلی الله عليه و آله قال: اذا جاءكم من ترضون خلقه و دينه فزوّجوه انّكم الاّ تفعلوا ذلک تكن فتنة فی الأرض و فساد كبير».

«التّهذيب، ج۷، ص۳۹۵، ح۴، باب۲۱».

۵۲۱: محمّدبن الحسن باسناده عن علیّ‌بن الحسن‌بن فضّال عن محمّدبن عبد اللّه‌بن زرارة عن عيسی‌بن عبد اللّه عن ابيه عن جدّه عن علیّ عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلی الله عليه و آله:

اذا جاءكم من ترضون خلقه و دينه فزوّجوه؛ قلت: يا رسول اللّه و ان كان دنيا فی نسبه؟ قال: اذا جاءكم من ترضون خلقه و دينه فزوّجوه، الاّ تفعلوه تكن فتنة فی الأرض و فساد كبير.

«الوسائل، ج۲۰، ص۷۸، ح۲۵۰۷۸، باب۲۸».

مآخذ اخری: التّهذيب، ج۷، ص۳۹۴، ح۲.

۵۲۲: عدّة من اصحابنا عن احمدبن ابی‌عبداللّه عن ابراهيم‌بن محمّد الهمدانی قال:

كتبت الی ابی‌جعفر عليه السلام فی التّزويج، فأتانی كتابه بخطّه: «قال رسول اللّه صلی الله عليه و آله: اذا جاءكم من

ترضون خلقه و دينه فزوّجوه، الاّ تفعلوه تكن فتنة فی الأرض و فساد كبير».

«الكافی، ج ۵، ص ۳۴۷، ح ۳».

مآخذ اخرى: الوسائل ج ۲۰، ص ۷۷، ح ۲۵۰۷۴، باب ۲۸، نقلا عن الكافی.

التّهذيب، ج ۷، ص ۳۹۶، ح ۸، باب ۲۱، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۵۲۳: روى محمّدبن الوليد عن الحسين‌بن بشار قال:

كتبت الى ابی‌جعفر عليه السلام فی رجل خطب الیّ؛ فكتب: من خطب اليكم، فرضيتم دينه و امانته، كائنا من كان، فزوّجوه؛ (و) الاّ تفعلوا تكن فتنة فی الأرض و فساد كبير.

«الفقيه، ج ۳، ص ۳۹۳، ح ۴۳۸۱، باب ۲».

مآخذ اخرى: الكافی، ج ۵، ص ۳۴۷، ح ۱، عن عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد عن الحسين‌بن بشّار الواسطی.

۵۲۴: محمّدبن علیّ‌بن الحسين فی معانی الأخبار عن ابيه عن علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن عبد اللّه‌بن ميمون عن ابی‌عبداللّه عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

الشّؤم فی ثلاثة اشياء فی المرأة و الدّابّة و الدّار؛ فأمّا المرأة فشؤمها غلاء مهرها و عسر ولادتها، و امّا الدّابّة فشؤمها كثرة عللها و سوء خلقها، و امّا الدّار فشؤمها ضيقها و خبث جيرانها. و قال من بركة المرأة خفّة مؤنتها، و يسر ولادتها؛ و من شؤمها شدّة مؤونتها و تعسّر ولادتها.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۲۵۲، ح ۲۷۰۲۰، باب ۵».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج ۷، ص ۳۹۹، ح ۲، باب ۳۴، باسناده عن علیّ‌بن الحسن‌بن فضّال عن محمّد و احمد ابنی الحسن عن ابيهما عن عبداللّه‌بن بكير عن محمّدبن مسلم عن ابی‌عبداللّه عليه السلام.

۵۲۵: عبد اللّه‌بن جعفر ـ فی قرب الأسناد ـ عن عبد اللّه‌بن الحسن عن جدّه علیّ‌بن جعفر عن اخيه قال:

سألته انّ زوج ابنتی غلام فيه لين، و ابوه لا بأس به، قال: اذا لم‌يكن فاحشة فزوّجه؛ يعنی الخنث.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۸۱، ح ۲۵۰۸۷، باب ۳۰».

مآخذ اخرى: نفس المصدر: رواه علیّ‌بن جعفر فی كتابه عن اخيه نحوه. البحار، ج ۱۰۳، ص ۳۷۲، ح ۵، باب ۲۱، نقلا عن قرب الأسناد.

۵۲۶: محمّدبن الحسن باسناده عن علیّ‌بن الحسن‌بن فضّال عن علیّ‌بن اسباط عن عمّه یعقوب الأحمر عن محمّدبن مسلم عن ابی‌جعفر علیه السلام قال:

اتی رجل رسول اللّه صلی الله علیه و آله یستأمره فی النّکاح، فقال: نعم، انکح، و علیک بذوات الدّین تربت یداک. و قال: انّما مثل المرأة الصّالحة مثل الغراب الأعصم الّذی لا یکاد یقدر علیه؛ قال: و ما الغراب الأعصم؟ قال: الأبیض احدی رجلیه.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۳۸، ح ۲۴۹۷۱، باب۹».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۷، ص۴۰۱، ح۹. الکافی، ج۵، ص۵۱۵، ح۴، عن احمدبن محمّد العاصمی عن علیّ‌بن الحسن مثله.

۵۲۷: عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد عن علیّ‌بن اسباط عن عمّه یعقوب‌بن سالم عن محمّدبن مسلم قال: قال ابوجعفر علیه السلام:

اتی رجل النّبیّ صلی الله علیه و آله یستأمره فی النّکاح، فقال له رسول اللّه صلی الله علیه و آله: انکح، و علیک بذات الدّین تربت یداک.

«الکافی، ج۵، ص۳۳۲، ح ۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۰، ص ۵۰، ح۲۵۰۰۵، باب۱۴، نقلا عن الکافی.

۵۲۸: نوادر الرّاوندی: باسناده عن موسی‌بن جعفر عن آبائه: قال: قال علی علیه السلام:

من اراد منکم التّزویج، فلیصلّ رکعتین و لیقرء سورة فاتحة الکتاب و سورة یس؛ فاذا فرغ من الصّلاة فلیحمد اللّه عزّ و جلّ، و لیثن علیه، و لیقل: «اللّهمّ ارزقنی زوجة صالحة ودودا ولودا شکورا قنوعا غیورا، ان احسنتُ شکرت و ان اسأتُ غفرت، و ان ذکرت اللّه تعالی اعانت، و ان نسیت ذکرت، و ان خرجت من عندها حفظت، و ان دخلت علیها سرّت، و ان امرتها اطاعتنی، و ان اقسمت علیها ابرت قسمی، و ان غضبت علیها ارضتنی، یا ذا الجلال و الاکرام، هب لی ذلک فانّما اسألک و لا اجد الاّ ما قسمت لی». فمن فعل ذلک اعطاه اللّه ما سأل، ثمّ اذا زفّت الیه و دخلت علیه فلیصلّ رکعتین، ثمّ لیمسح یده علی ناصیتها، و لیقل: «اللّهمّ بارک لی فی اهلی، و بارک لها فیّ، و ما جمعتَ بیننا فاجمع بیننا فی خیر و یمن و برکة، و ان جعلتها فرقة فاجعلها فرقة الی خیر».

«البحار، ج۱۰۳، ص۲۶۸، ح۱۸، باب۶».

۵۲۹: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن ابی‌العبّاس الکوفی، و علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه جمیعا عن عمروبن

عثمان عن عبد اللّه الدّهقان عن درست عن عبد الحميد عن ابی‌ابراهیم علیه السلام قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

تزوّجوا الى آل فلان فانّهم عفّوا فعفّت نساؤهم، و لا تزوّجوا الى آل فلان فانّهم بغوا فبغت نساؤهم. و قال: مكتوب فى التّوراة: «انا اللّه قاتل القاتلين و مفقر الزّانين، ايّها النّاس لا تزنوا فتزنى نساؤكم، كما تدين تدان.

«الكافی، ج۵، ص۵۵۴، ح۴».

۵۳۰: الشّيخ الطّوسی فی اماليه عن جماعة عن ابی‌المفضّل عن عبيد اللّه‌بن الحسين‌بن ابراهيم العلوى عن ابراهيم‌بن احمد العلوى عن عمّه الحسن‌بن ابراهيم [عن ابيه ابراهيم‌بن اسماعيل] عن ابيه اسماعيل عن ابيه ابراهيم‌بن الحسن‌بن الحسن علیه السلام عن امّه فاطمة بنت الحسين عن ابيها الحسين‌بن علیّ علیهما السلام عن ابيه علیّ‌بن ابی‌طالب علیه السلام قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

من اعطى اربع خصال، اعطى خير الدّنيا و الآخرة، و فاز بحظّه منهما: ورع يعصمه من محارم اللّه، و حسن خلق يعيش به فى النّاس، و حلم يدفع به جهل الجاهل، و زوجة صالحة تعينه على امر الدّنيا و الآخرة.

«المستدرک، ج۱۴، ص۱۷۰، ح۱۶۴۱۰، باب۸».

۵۳۱: حميدبن زياد عن الحسن‌بن موسى الخشّاب عن الحسن‌بن علیّ‌بن يوسف‌بن بقّاح عن معاذ الجوهرى عن عمروبن جميع عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

خير نسائكم: الطّيّبة الطّعام، الطّيّبة الرّيح الّتى ان انفقت انفقت بمعروف، و ان امسكت امسكت بمعروف، فتلك عامل من عمّال اللّه، و عامل اللّه لا يخيب.

«الكافی، ج۵، ص۳۲۵، ح۷».

مآخذ اخرى: الكافی، ج۵، ص۳۲۵، ح۶، عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد البرقى عن ابيه عن محمّدبن سنان عن بعض رجاله. التّهذيب، ج۷، ص۴۰۲، ح۱۴. الوسائل ج۲۰، ص۳۰، ح۲۴۹۴۶، باب۶، نقلا عن الصّدوق مرسلا؛ و عن الكافی؛ و عن الشّيخ باسناده عن الحسن‌بن محبوب عن الحسن‌بن علیّ‌بن يوسف.

۵۳۲: علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابی‌عمير عن حمّادبن عثمان عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

خير نساء ركبن الرّحال نساء قريش احناه على ولد و خيرهنّ لزوج.

«الكافی، ج۵، ص۳۲۶، ح۱».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۶، ح ۲۴۹۶۵، نقلا عن الكافی؛ و ص ۳۷، ح ۲۴۹۶۸، باب ۸ نقلا عن عيون الأخبار. المستدرک، ج ۱۴، ص ۱۶۷، ح ۱۶۳۹۶، باب ۷، نقلا عن الجعفريّات: اخبرنا عبداللّه اخبرنا محمّد حدّثنی موسى قال: حدّثنا ابی عن ابيه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابيه عن جدّه علیّ بن الحسين عن ابيه عن علیّ عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله. عيون الأخبار، ج ۲، ص ۶۲، ح ۲۵۳، عن محمّدبن عمر بن سلم بن البرّاء عن الحسن بن عبداللّه بن محمّدبن العبّاس الرّازی عن علیّ بن موسى الرّضا عن آبائه عن النّبیّ صلى الله عليه و آله.

۵۳۳: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّدبن عيسى عن مالک بن اشيم عن بعض رجاله عن ابی عبداللّه عليه السلام قال: قال امير المؤمنين عليه السلام:

تزوّجوا سمراء عيناء عجزاء مربوعة فان كرهتها فعلیّ مهرها.

«الكافی، ج ۵، ص ۳۳۵، ح ۲».

مآخذ اخرى: الكافی، ج ۵، ص ۳۳۵، ح ۸، عدّة من اصحابنا عن سهل عن بكربن صالح عن مالک بن اشيم مثله. التّهذيب، ج ۷، ص ۴۰۳، ح ۱۶، باب ۳۴، باسناده عن محمّدبن يعقوب عن عدّة من اصحابنا عن بكر بن صالح عن مالک. الفقيه، ج ۳، ص ۳۸۷، ح ۴۳۶۲، باب ۲، مرسلا. المستدرک، ج ۱۴، ص ۱۷۹، ح ۱۶۴۴۲، باب ۱۷، نقلا عن المقنع عن امير المؤمنين عليه السلام.

۵۳۴: علیّ بن ابراهيم عن ابيه عن النّوفلی عن السّكونی عن ابی عبداللّه عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

تزوّجوا الزّرق فانّ فيهنّ اليمن.

«الكافی، ج ۵، ص ۳۳۵، ح ۶».

مآخذ اخرى: المستدرک، ج ۱۴، ص ۱۸۰، ح ۱۶۴۴۵، نقلا عن الجعفريّات: اخبرنا عبد اللّه اخبرنا محمّد حدّثنی موسى قال: حدّثنا ابی عن ابيه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابيه عن جدّه علیّ بن الحسين عن ابيه عن علیّ عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله؛ و ح ۱۶۴۴۶، باب ۱۹، نقلا عن دعائم الاسلام.

۵۳۵: دعائم الاسلام عن جعفربن محمّد عليه السلام انّه قال:

اذا تزوّج الرّجل المرأة لحسنها او لمالها وكّل الى ذلک، و ان تزوّجها لدينها و فضلها رزقه اللّه الجمال و المال؛ قال اللّه عزّ و جلّ: «و انكحوا الأيامى منكم و الصّالحين من عبادكم و امائكم،

ان يكونوا فقراء يغنهم اللّه من فضله و اللّه واسع عليم».

«المستدرک، ج ۱۴، ص ۱۷۵، ح ۱۶۴۲۷، باب ۱۳».

۵۳۶: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابی‌اسحاق الخفّاف عن محمّدبن ابی‌زید عن ابی‌هارون المکفوف قال: قال لی ابوعبداللّه عليه‌السلام:

أ یسرّک ان یکون لک قائد یا اباهارون؟ قال: قلت: نعم جعلت فداک، قال: فأعطانی ثلاثین دینارا فقال: اشتر خادما کسومیا؛ فاشتراه فلمّا ان حجّ دخل علیه فقال له: کیف رایت قائدک یا اباهارون؟ فقال: خیرا؛ فأعطاه خمسة و عشرین دینارا، فقال له: اشتر جاریة شبانیّة، فانّ اولادهنّ قرّة؛ فاشتریت جاریة شبانیّة فزوّجتها منه، فأصبت ثلاث بنات، فأهدیت واحدة منهنّ الی بعض ولد ابی‌عبداللّه عليه‌السلام و ارجو ان یجعل ثوابی منها الجنّة، و بقیت بنتان، ما یسرّنی بهنّ الوف.

«الکافی، ج ۵، ص ۴۸۰، ح ۴».

۵۳۷: عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد عن احمدبن محمّدبن ابی‌نصر عن عبد اللّه‌بن المغیره عن ابی‌الحسن عليه‌السلام قال: سمعته یقول:

علیکم بذوات الأوراک فانّهنّ انجب.

«الکافی، ج ۵، ص ۳۳۴، ح ۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۰، ص ۵۷، ح ۲۵۰۲۴، باب ۱۸، نقلا عن الکافی.
التّهذیب، ج ۷، ص ۴۰۲، ح ۱۱، باسناده عن الحسن‌بن علیّ‌بن فضّال عن معاویةبن حکیم عن احمدبن محمّدبن ابی‌نصر مثله.

۵۳۸: الجعفریّات: اخبرنا عبد اللّه اخبرنا محمّد حدّثنی موسی قال: حدّثنا ابی عن ابیه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابیه عن جدّه علیّ‌بن الحسین عن ابیه عن علیّ عليه‌السلام قال: قال رسول اللّه صلّی‌اللّه‌علیه‌وآله:

تزوّجوا الأبکار فانّهن اعذب افواها، و افتق ارحاما، و اسرع تعلیما و اثبت للمودّة.

«المستدرک، ج ۱۴، ص ۱۷۸، ح ۱۶۴۳۸، باب ۱۶».

۵۳۹: المستدرک، نقلا عن دعائم الاسلام، عن رسول اللّه صلّی‌اللّه‌علیه‌وآله انّه قال:

تزوّجوا الأبکار فانّهن اعذب افواها و انتق ارحاما و اسرعهنّ تعلّما و اثبتهنّ مودّة الخبر.

«المستدرک، ج ۱۴، ص ۹۷۸، ح ۱۶۴۳۹، باب ۱۶».

۵۴۰: المستدرک نقلا عن عوالی اللّئالی: عن النّبیّ صلّی‌اللّه‌علیه‌وآله قال:

عليکم بالأبکار من النّساء فانّهنّ اعذب افواها و انتق ارحاما و ارضی باليسير.

«المستدرک، ج۱۴، ص۱۷۹، ح۱۶۴۴۱، باب۱۶».

۵۴۱: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد البرقی عن اسماعيل‌بن مهران عن سليمان الجعفری عن ابی‌الحسن الرّضا عليه‌السلام قال: قال امير المؤمنين عليه‌السلام:

خير نسائکم الخمس، قيل: يا امير المؤمنين و ما الخمس؟ قال: الهيّنة اللّيّنة المواتية الّتی اذا غضب زوجها لم تکتحل بغمض حتّی يرضی، و اذا غاب عنها زوجها، حفظته فی غيبته؛ فتلک عامل من عمّال اللّه و عامل اللّه لا يخيب.

«الکافی، ج۵، ص۳۲۴، ح۵».

مآخذ اخری: الوسائل ج۲۰، ص۲۹، ح۲۴۹۴۴، نقلا عن الکافی؛ و ح۲۴۹۴۵، باب۶، نقلا عن الطّوسی فی الامالی عن ابيه عن الحفّار عن اسماعيل‌بن علیّ الدّعبلی عن علیّ‌بن علیّ اخی‌دعبل عن الرّضا عن آبائه: مثله؛ و زاد: «و النّساء جامع مجمع، و ربيع مربع، و کرب مقمع، و غلّ قمل يجعله اللّه فی عنق من يشاء، و ينزعه منه اذا شاء».

۵۴۲: ابوعلیّ الأشعری عن محمّدبن عبدالجبّار عن صفوان عن اسحاق‌بن عمّار عن ابی‌بصير عن احدهما عليهما‌السلام قال:

خطب النّبیّ صلی‌الله‌عليه‌وآله امّ‌هانی بنت ابی‌طالب فقالت: يا رسول اللّه انّی مصابة فی حجری ايتام، و لا يصلح لک الاّ امرأة فارغة؛ فقال رسول اللّه صلی‌الله‌عليه‌وآله: ما رکب الابل مثل نساء قريش احناه علی ولد، و لا ارعی علی زوج فی ذات يديه.

«الکافی، ج۵، ص۳۲۶، ح۳».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۳۷، ح۲۴۹۶۶، باب۸، نقلا عن الکافی.

۵۴۳: ابوالقاسم الکوفی فی کتاب الاستغاثة عن رسول اللّه صلی‌الله‌عليه‌وآله:

انّه زوّج ابنة عمّه ضباعة بنت الزّبيربن عبدالمطّلب من المقداد، وکان المقداد من موالی کندة، و قال صلی‌الله‌عليه‌وآله: أ تعلمون لم زوّجت المقداد من ضباعة ابنة عمّی؟ قالوا: لا؛ قال: ليتّسع النّکاح فيناله کلّ منکم، و لتعلموا «انّ اکرمکم عند اللّه اتقاکم».

«المستدرک، ج۱۴، ص۱۸۵، ح۱۶۴۶۰، باب۲۲».

۵۴۴: عدّة من اصحابنا عن احمدبن ابی‌عبداللّه البرقی عن غير واحد عن زياد القندی عن ابی‌وکيع عن

ابی‌اسحاق السّبیعی عن الحارث الأعور قال: قال امیر المؤمنین علیه السلام: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

خیر نسائکم نساء قریش الطفهنّ بأزواجهنّ و ارحمهنّ بأولادهنّ، المجون لزوجها، الحصان لغیره، قلنا: و ما المجون؟ قال: الّتی لا تمنع.

«الکافی، ج۵، ص۳۲۶، ح۲».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۳۷، ح۲۴۹۶۷، باب۸، نقلا عن الکافی و التّهذیب. التّهذیب، ج۷، ص۴۰۴، ح۲۵، باب۳۴، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۵۴۵: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن ابن فضّال عن علیّ‌بن عقبة عن بریدبن معاویة العجلی عن ابی‌جعفر علیه السلام قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله: قال اللّه عزّ و جلّ:

اذا اردت ان اجمع للمسلم خیر الدّنیا و الآخرة، جعلت له قلبا خاشعا، و لسانا ذاکرا، و جسدا علی البلاء صابرا، و زوجة مؤمنة تسرّه اذا نظر الیها، و تحفظه اذا غاب عنها فی نفسها و ماله.

«الکافی، ج۵، ص۳۲۷، ح۲».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۴۰، ح۲۴۹۷۷، باب۹، نقلا عن الکافی.

۵۴۶: عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد عن جعفربن محمّد الأشعری عن عبد اللّه‌بن میمون القدّاح عن ابی‌عبداللّه علیه السلام عن آبائه: قال: قال النّبیّ صلی الله علیه و آله:

ما استفاد امرء مسلم فائدةً بعد الاسلام افضل من زوجة مسلمة تسرّه اذا نظر الیها، و تطیعه اذا امرها، و تحفظه اذا غاب عنها فی نفسها و ماله.

«الکافی، ج۵، ص۳۲۷، ح۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۴۰، ح۲۴۹۷۹، باب۹، نقلا عن الکافی و التّهذیب؛ و عن المفید فی المقنعة، و المحقّق فی الشّرایع. التّهذیب، ج۷، ص۲۴۰، ح۴، باب۲۱، باسناده عن محمّدبن یعقوب. الفقیه، ج۳، ص۳۸۹، ح۴۳۶۸، باب۲، مرسلا.

۵۴۷: محمّدبن اسماعیل عن الفضل‌بن شاذان عن صفوان‌بن یحیی عن ابی‌الحسن علیّ‌بن موسی الرّضا علیه السلام قال:

ما افاد عبد فائدة خیرا من زوجة صالحة اذا رآها سرّته و اذا غاب عنها حفظته فی نفسها و ماله.

«الکافی، ج۵، ص۳۲۷، ح۳».

مآخذ اخری: الوسائل ج۲۰، ص۳۹، ح۲۴۹۷۵، باب۹، نقلا عن الکافی؛ و

ص۱۹، ح۲۴۹۱۷، باب۲، و نقلا عن الحمیری فی قرب الأسناد، عن محمّدبن عیسی عن عبداللّه‌بن میمون القدّاح.

۵۴۸: الحسن‌بن محبوب عن علیّ‌بن رئاب عن ابی‌حمزة قال: سمعت جابر الأنصاری یحدّث، قال:
کنّا جلوسا مع رسول اللّه ﷺ فذکرنا النّساء و فضل بعضهنّ علی بعض؛ فقال رسول اللّه ﷺ: أ لا اخبرکم؟ فقلنا بلی یا رسول اللّه؛ فأخبرنا فقال: انّ من خیر نساءکم الولود الودود السّتیرة، العزیزة فی اهلها، الذّلیلة مع بعلها، المتبرّجة مع زوجها، الحصان عن غیره، الّتی تسمع قوله و تطیع امره، و اذا خلا بها بذلت له ما اراد منها، و لم‌تبذل له تبذّل الرّجل. ثمّ قال: أ لا اخبرکم بشرّ نساءکم؟ قالوا: بلی؛ قال: انّ من شرّ نساءکم الذّلیلة فی اهلها، العزیزة مع بعلها، العقیم الحقود، الّتی لا تتورّع من قبیح، المتبرّجة اذا غاب عنها بعلها، الحصان معه اذا حضر، الّتی لا تسمع قوله و لا تطیع امره، و اذا خلا بها بعلها تمنّعت منه تمنّع الصّعبة عند رکوبها، و لا تقبل له عذرا، و لا تغفر له ذنبا، ثمّ قال: أ فلا اخبرکم بخیر رجالکم؟ فقلنا: بلی؛ قال: انّ من خیر رجالکم التّقیّ النّقیّ السّمح الکفّین، السّلیم الطّرفین، البرّ بوالدیه، و لا یلجیء عیاله الی غیره، ثمّ قال: أ فلا اخبرکم بشرّ رجالکم؟ فقلنا: بلی؛ قال: انّ من شرّ رجالکم البهّات الفاحش، الآکل وحده، المانع رفده، الضّارب اهله و عبده، البخیل الملجیء عیاله الی غیره، العاقّ بوالدیه.

«التّهذیب، ج۷، ص۴۰۰، ح۶، باب۳۴».

مآخذ اخری: الکافی، ج۵، ص۳۲۴، ح۱، عن عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد و محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّدبن عیسی و علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه جمیعا عن الحسن‌بن محبوب عن علیّ‌بن رئاب عن ابی‌حمزة قال: سمعت جابربن عبد اللّه یقول. الوسائل، ج۲۰، ص۳۴، ح۲۴۹۵۸، باب۷، نقلا عن الشّیخ الطّوسی؛ و ص۲۹، ح۲۴۹۴۲، باب۶، نقلا عن الکافی. الفقیه، ج۳، ص۳۸۹، ح۴۳۶۷، باب۲، باسناده عن علیّ‌بن رئاب.

۵۴۹: روی الحسن‌بن محبوب عن العلاءبن رزین عن محمّدبن مسلم عن ابی‌جعفر علیه‌السلام قال:
سألته عن الرّجل المسلم یتزوّج المجوسیّة؟ فقال: لا، و لکن ان کانت له امة مجوسیّة، فلا بأس ان یطأها، و یعزل عنها و لا یطلب ولدها.

«الفقیه، ج۳، ص۴۰۷، ح۴۴۲۳».

مآخذ اخری: الوسائل ج۲۰، ص۵۴۳، ح۲۶۲۹۸، باب۶، باسناده عن الحسن‌بن

محبوب عن العلاءبن رزين عن محمّدبن مسلم عن ابی‌جعفر عليه‌السلام. التّهذیب، ج۸، ص۲۱۲، ح۶۳، باب۳۶، نقلا عن الفقیه.

۵۵۰: الحسین‌بن محمّد عن معلّی‌بن محمّد عن الحسن‌بن علیّ عن ابان‌بن عثمان عن محمّدبن مسلم عن ابی‌جعفر عليه‌السلام:

فی قوله عزّ و جلّ: «الزّانی لا ینکح الاّ زانیة او مشرکة»، قال: هم رجال و نساء کانوا علی عهد رسول اللّه صلى‌الله‌عليه‌وآله مشهورین بالزّنا، فنهی اللّه عزّ و جلّ عن اولئک الرّجال و النّساء؛ و النّاس الیوم علی تلک المنزلة، مَن شهر شیئا من ذلک او اقیم علیه الحدّ فلا تزوّجوه حتّی تعرف توبته.

«الکافی، ج۵، ص۳۵۵، ح۳».

۵۵۱: الشّیخ المفید فی رسالة المتعة عن محمّدبن مسلم عن ابی‌جعفر محمّدبن علیّ عليه‌السلام قال:

من شهر بالزّنی او اقیم علیه الحدّ فلا تزوّجه.

«المستدرک، ج۱۴، ص۳۹۲، ح۱۷۰۶۲، باب۱۳».

۵۵۲: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن علیّ‌بن الحکم عن موسی‌بن بکر عن زرارة‌بن اعین عن ابی‌عبداللّه عليه‌السلام قال:

تزوّجوا فی الشّکاک و لا تزوّجوهم فانّ المرأة تأخذ من ادب زوجها و یقهرها علی دینه.

«الکافی، ج۵، ص۳۴۹، ح۵».

مآخذ اخری: الکافی، ج۵، ص۳۴۸، ح۱، عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد عن احمدبن محمّد ابی‌نصر عن عبدالکریم‌بن عمرو عن ابی‌بصیر عن ابی‌عبداللّه عليه‌السلام. التّهذیب، ج۷، ص۳۰۴، ح۲۴، باب۲۱، باسناده عن الحسین‌بن سعید عن احمدبن محمّد عن عبدالکریم عن ابی‌بصیر عن ابی‌عبداللّه عليه‌السلام. المستدرک، ج۱۴، ص۴۴۰، ح۱۷۲۲۷، باب۹، نقلا عن نوادر احمدبن محمّد، عن احمدبن محمّد عن عبدالکریم عن ابی‌بصیر و النّضربن سوید عن موسی‌بن بکر مثله.

۵۵۳: عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد عن احمدبن محمّدبن ابی‌نصر عن داوودبن سرحان عن زرارة قال:

سألت اباعبداللّه عليه‌السلام عن قول اللّه عزّ و جلّ: «الزّانی لا ینکح الاّ زانیة او مشرکة»، قال: هنّ نساء مشهورات بالزّنا، و رجال مشهورون بالزّنا، شهروا و عرفوا به؛ و النّاس الیوم بذلک المنزل، فمن اقیم علیه حدّ الزّنا او متّهم بالزّنا، لم‌ینبغ لأحد ان یناکحه حتّی یعرف منه التّوبة.

«الکافی، ج۵، ص۳۵۴، ح۱».

۵۵۴: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن عبدالرّحمن‌بن ابی‌نجران عن عبد اللّه‌بن سنان قال:
سألت اباعبداللّه عليه السلام عن النّاصب الّذی قد عرف نصبه و عداوته، هل نزوّجه المؤمنه و هو قادر على ردّه، و هو لا يعلم بردّه؟ قال: لا يزوج المؤمن النّاصبة، و لا يتزوّج النّاصب المؤمنة، و لا يتزوّج المستضعف مؤمنه.

«الكافی، ج۵، ص۳۴۹، ح۸».

۵۵۵: علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابی‌عمير عن علیّ‌بن ابی‌حمزة عن ابی‌بصير عن ابی‌عبداللّه عليه السلام انّه قال:
تزوّج اليهوديّة و النّصرانيّة افضل، او قال: خير من تزوّج النّاصب و النّاصبيّة.

«الكافی، ج۵، ص۳۵۱، ح۱۶».

۵۵۶: قال الصّادق عليه السلام:
زوّجوا الأحمق و لا تزوّجوا الحمقاء فانّ الأحمق قد ينجب و الحمقاء لا تنجب.

«الفقيه، ج۳، ص۵۶۱، ح۴۹۲۹».

مآخذ اخرى: الكافی، ج۵، ص۳۵۴، ح۲، عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن ابی‌عبداللّه عن ابيه عمّن حدّثه عن ابی‌عبداللّه عليه السلام. الوسائل، ج۲۰، ص۸۴، ح۲۵۰۹۵، باب۳۳، نقلا عن الشّيخ الطّوسی و الكافی. التّهذيب، ج۷، ص۴۰۶، ح۳۲، باب۳۴، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۵۵۷: جعفربن احمد القمی فی كتاب الغايات عن رسول اللّه صلّى اللّه عليه و آله انّه قال:
شرّ الأشياء المرأة السّوء.

«المستدرک، ج۱۴، ص۱۶۵، ح۱۶۳۸۹، باب۶».

۵۵۸: مكارم الاخلاق: من كتاب نوادر الحكمة عن امير المؤمنين عليه السلام قال:
من اراد الباه، فليتزوّج امرأة قريبة من الأرض، بعيدة ما بين المنكبين، سمراء اللّون، فان لم يحظّها فعلیّ مهرها.

«البحار، ج۱۰۳، ص۲۳۴، ح۱۶، باب۳».

۵۵۹: روى عن عبداللّه‌بن بكير عن محمّدبن مسلم قال: قال ابوعبداللّه عليه السلام:
من بركة المرأة خفّة مؤونتها و تيسير ولادتها، و من شؤمها شدّة مؤونتها و تعسير ولادتها.

«الفقيه، ج۳، ص۳۸۷، ح۴۳۵۹».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۰، ص۱۱۲، ح۲۵۱۶۹، باب۵۲، نقلا عن الشّيخ

الطّوسى؛ و ج۲۱، ص۲۵۰، ح۲۷۰۱۳، باب۵، نقلا عن الكافى. الكافى، ج۵، ص۵٦۴، ح۳۷، عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن ابن فضّال عن ابن بكير عن محمّدبن مسلم عن ابى‌عبدالله عليه‌السلام. التهذيب، ج۷، ص۳۹۹، ح۳، باب۳۴، علىّ‌بن الحسن‌بن فضّال عن محمّد و احمد عن ابيهما عن عبدالله‌بن بكير عن محمّدبن مسلم عن ابى‌عبدالله عليه‌السلام.

۵٦۰: روى عن عبد الله‌بن سنان عن ابى‌عبدالله عليه‌السلام قال:

اغلب الأعداء للمؤمن زوجة السّوء.

«الفقيه، ج۳، ص۳۹۰، ح۴۳۷۰، باب۲».

۵٦۱: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن محمّدبن علىّ عن محمّدبن الفضيل عن سعدبن ابى عمر[و] الجلاّب عن ابى‌عبدالله عليه‌السلام انّه قال لامرأة سعد:

هنيئا لک يا خنساء، فلو لم‌يعطک الله شيئا الاّ ابنتک امّ الحسين، لقد اعطاک الله خيرا كثيرا؛ انّما مثل المرأة الصّالحة فى النّساء كمثل الغراب الأعصم فى الغربان و هو الأبيض احدى الرّجلين.

«الكافى ج۵، ص۵۱۵، ح۲».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۰، ص۴۰، ح۲۴۹۷۸، باب۹، نقلا عن الكافى.

۵٦۲: محمّدبن الحسين عن ابراهيم‌بن اسحاق الأحمر عن عبد الله‌بن حمّاد عن خطّاب‌بن سلمة قال:

كانت عندى امرأة تصف هذا الأمر، و كان ابوها كذلک، و كانت سيّئة الخلق، فكنت اكره طلاقها لمعرفتى بايمانها و ايمان ابيها، فلقيت اباالحسن موسى عليه‌السلام و انا اريد ان اسأله عن طلاقها، فقلت: جعلت فداک ان لى اليک حاجة فتأذن لى ان اسألک عنها؟ فقال: ايتنى غدا صلاة الظّهر؛ قال: فلمّا صلّيت الظّهر، اتيته فوجدته قد صلّى و جلس، فدخلت عليه و جلست بين يديه، فابتدأنى فقال: يا خطّاب كان ابى زوّجنى ابنة عمّ لى و كانت سيّئة الخلق، و كان ابى ربما اغلق علىّ و عليها الباب، رجاء ان القاها فاتسلّق الحائط و اهرب منها، فلمّا مات ابى طلّقتها. فقلت: الله اكبر اجابنى و الله عن حاجتى من غير مسأله.

«الكافى، ج٦، ص۵۵، ح۲».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۲، ص۱۰، ح۲۷۸۸۵، باب۳، نقلا عن الكافى.

۵٦۳: امالى الطّوسى: باسناد اخى دعبل عن الرّضا عليه السّلام عن آبائه: قال: قال امير المؤمنين عليه‌السلام:

النّساء اربع: جامع مجمع، ربيع مربع، وكرب مقمع، و غلّ قمل يجعله اللّه فى عنق من يشاء و ينتزعه منه اذا شاء.

«البحار، ج۱۰۳، ص۲۳۱، ح۹، باب۳».

مآخذ اخرى: الكافى، ج۵، ص۳۲۲، ح۱، عن علىّبن ابراهيم عن ابيه عن النّوفلى عن السّكونى عن ابىعبداللّه عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه وآله ـ او قال امير المؤمنين عليه السلام ـ؛ و ص۳۲۴، ح۴، عن محمّدبن يحيى عن سلمةبن الخطّاب عن سليمانبن سماعة عن الحذّاء عن عمّه عاصم عن ابىعبداللّه عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه وآله. الفقيه، ج۳، ص۳۸۶، ح۴۳۵۷، باب۲، باسناده عن مسعدةبن زياد عن جعفربن محمّد عن ابيه عليه السلام. البحار، ج۱۰۳، ص۲۳۰، ح۴، باب۳، نقلا عن الخصال عن ابن المغيرة باسناده عن السّكونى عن الصّادق عن آبائه: قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه وآله.

۵۶۴: ورّامبن ابىفراس فى كتابه قال: قال عليه السلام:

من تزوّج امرأة لجمالها، جعل اللّه جمالها وبالا عليه.

«الوسائل، ج۲۰، ص۵۲، ح۲۵۰۱۴، باب۱۴».

۵۶۵: عوالى اللّئالى، عن النّبىّ صلى الله عليه وآله قال:

ايّاكم من النّساء خمسا لا تتزوجوهن؛ فقيل: يا رسول اللّه من هنّ؟ قال: الشّهيرة و النّهيرة و اللّهيرة و الهيدرة و اللّفوت؛ فقالوا: يا رسول اللّه ما نعرف ممّا قلت شيئا، فقال: أ لستم عربا؟ الشّهيرة، الزّرقاء البذيّة؛ و النّهيرة، العجوز المدبرة؛ و اللّهيرة، الطّويلة المهزولة؛ و الهيدرة، القصيرة الذّميمة؛ و اللّفوت، ذات الولد من غيرك.

«المستدرك، ج۱۴، ص۱۶۴، ح۱۶۳۸۷، باب۶».

۵۶۶: علىّبن ابراهيم عن ابيه عن حمّادبن عيسى عن حريزبن عبد اللّه عن محمّدبن مسلم عن ابىجعفر عليه السلام قال:

سألته عن الخبيثة اتزوّجها؟ قال: لا.

«الكافى، ج۵، ص۳۵۳، ح۱».

۵۶۷: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن علىّبن الحكم عن العلاءبن رزين عن محمّدبن مسلم قال:

سألت اباجعفر عليه السلام عن الخبيثة يتزوّجها الرّجل؟ قال: لا. و قال: ان كان له امة، وطئها، و لا يتّخذها امّ ولده.

«الکافی، ج ۵، ص ۳۵۳، ح ۴».

مآخذ اخری: التهذیب، ج ۸، ص ۲۰۷، ح ۳۹، باب ۳۶، باسناده عن الحسن‌بن محمّدبن سماعة عن عبداللّه‌بن جبلة و محمّدبن العبّاس عن العلا عن محمّدبن مسلم عن احدهما علیهما السلام.

۵۶۸: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن بعض اصحابه عن ملحان عن عبد اللّه‌بن سنان قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

شرار نسائکم المعقرة الدّنسة اللّجوجة العاصية الذّليلة فی قومها، العزيزة فی نفسها، الحصان علی زوجها، الهلوک علی غيره.

«الکافی، ج ۵، ص ۳۲۶، ح ۲».

۵۶۹: احمدبن محمّد عن ابن فضّال عن علیّ‌بن يعقوب عن مروان‌بن مسلم عن الحسين‌بن موسی الحنّاط عن الفضيل‌بن يسار قال: قلت لأبی‌عبداللّه علیه السلام:

انّ لامراتی اختا عارفة علی رأينا، و ليس علی رأينا بالبصرة الاّ قليل، فأزوّجها ممّن لا يری رأيها؟ قال: لا و لا نعمة [و لا کرامة] انّ اللّه عزّ و جلّ يقول: «فلا ترجعوهنّ الی الکفّار، لا هنّ حلّ لهم، و لا هم يحلّون لهنّ».

«الکافی، ج ۵، ص ۳۴۹، ح ۶».

۵۷۰: محمّدبن يعقوب عن علیّ‌بن ابراهيم عن هارون‌بن مسلم عن مسعدة‌بن زياد عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال: قال امير المؤمنين علیه السلام:

ايّاکم و نکاح الزّنج فانّه خلق مشوّه.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۸۲، ح ۲۵۰۸۸، باب ۳۱».

مآخذ اخری: الکافی، ج ۵، ص ۳۵۲، ح ۱. التهذيب، ج ۷، ص ۴۰۵، ح ۲۹، باسناده عن محمّدبن يعقوب مثله.

۵۷۱: محمّدبن يعقوب عن عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد عن موسی‌بن جعفر عن عمروبن سعيد عن محمّدبن عبداللّه الهاشمی عن احمدبن يوسف عن علیّ‌بن داوود الحدّاد عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

لا تناکحوا الزّنج و الخزر، فانّ لهم ارحاما تدلّ علی غير الوفا. قال؛ و السّند و الهند و القند ليس فيهم نجيب؛ يعنی القندهار.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۸۲، ح ۲۵۰۸۹، باب ۳۱».

مآخذ اخرى: الكافى، ج۵، ص۳۵۲، ح۳.

۵۷۲: محمّدبن علىّ‌بن الحسين -فى العلل- عن ابيه عن سعد عن ابراهيم‌بن هاشم عن عبداللّه‌بن حمّاد عن شريك عن جابر عن ابى‌جعفر عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

لا تسبّوا قريشا، و لا تبغضوا العرب، و لا تذلّوا الموالى، و لا تساكنوا الخوز، و لا تزوّجوا اليهم، فانّ لهم عرقا يدعوهم الى غير الوفاء.

«الوسائل، ج۲۰، ص۸۳، ح۲۵۰۹۱، باب۳۱».

۵۷۳: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن ابن فضّال عن ابن بكير عن زرارة عن ابى‌جعفر عليه السلام قال:

قلت: ما تقول فى مناكحة النّاس؟ فانّى قد بلغت ما ترى و ما تزوّجت قط. قال: و ما يمنعك من ذلک؟ قلت: ما يمنعنى الاّ انّى اخشى ان لا يكون يحلّ لى مناكحتهم، فما تأمرنى؟ قال: كيف تصنع و انت شابّ؟ أ تصبر؟ قلت: اتّخذ الجوارى؛ قال: فهات الآن، فبم تستحلّ الجوارى؟ اخبرنى؛ فقلت: انّ الأمة ليست بمنزلة الحرّة، ان رابتنى الأمة بشىء، بعتها او اعتزلتها؛ قال: حدّثنى، فبم تستحلّها؟ قال: فلم يكن عندى جواب؛ قلت: جعلت فداک، اخبرنى، ما ترى اتزوّج؟ قال: ما ابالى ان تفعل؛ قال: قلت: ارايت قولک: «ما ابالى ان تفعل»؟ فانّ ذلک على وجهين: تقول: لست ابالى ان تأثم انت من غير ان آمرک؟ فما تأمرنى؟ افعل ذلک عن امرک؟ قال: فانّ رسول اللّه صلى الله عليه و آله قد تزوّج؛ وكان من امرأة نوح و امرأة لوط ما قص اللّه عزّ و جلّ؛ و قد قال اللّه تعالى: «ضرب اللّه مثلا للّذين كفروا امرأة نوح و امرأة لوط كانتا تحت عبدين من عبادنا صالحين فخانتاهما». فقلت انّ رسول اللّه صلى الله عليه و آله لست فى ذلک مثل منزلته، انّما هى تحت يديه و هى مقرّة بحكمه، مظهرة دينه، اما و اللّه ما عنى بذلک الاّ فى قول اللّه عزّ و جلّ: «فخانتاهما»، ما عنى بذلک الاّ و قد زوّج رسول اللّه صلى الله عليه و آله فلانا. قلت: اصلحک اللّه فما تأمرنى؟ انطلق فأتزوّج بأمرک؟ فقال: ان كنت فاعلا فعليک بالبلهاء من النّساء؛ قلت: و ما البلهاء؟ قال: ذوات الخدور العفايف؛ فقلت: من هو على دين سالم ابى‌حفص؟ فقال: لا. فقلت: من هو على دين ربيعة الرّأى؟ قال: لا و لكنّ العواتق اللاّتى لا ينصبن و لا يعرفن ما تعرفون.

«الكافى، ج۵، ص۳۵۰، ح۱۲».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۰، ص۵۵۷، ح۲۶۳۴۲، باب۱۱، نقلا عن الكافى.

۵۷۴: محمّدبن اسماعيل عن الفضل‌بن شاذان عن ابن ابى‌عمير عن ربعى عن الفضيل‌بن يسار عن ابى‌عبداللّه عليه السلام

قال: قال له الفضيل:

اتزوّج النّاصبة؟ قال: لا، و لا كرامة. قلت: جعلت فداك، و اللّه انّى لأقول لک هذا، و لو جاءنى ببيت ملآن دراهم، ما فعلت.

«الكافى، ج۵، ص۳۴۸، ح۴».

۵۷۵: علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن النّوفلى عن السّكونى عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

كان من دعاء رسول اللّه صلى الله عليه و آله: اعوذ بک من امرأة تشيبنى قبل مشيبى.

«الكافى، ج۵، ص۳۲۶، ح۳».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۰، ص۳۴، ح۲۴۹۶۰، باب۷، نقلا عن الكافى.

۵۷۶: محمّدبن علىّ‌بن الحسين باسناده عن يعقوب‌بن يزيد عن الحسين‌بن بشّار الواسطى قال:

كتبت الى ابى‌الحسن الرّضا عليه السلام: انّ لى قرابة قد خطب الىّ، و فى خلقه سوء، قال: لا تزوّجه ان كان سيّىء الخلق.

«الوسائل، ج۲۰، ص۸۱، ح۲۵۰۸۶، باب۳۰».

مآخذ اخرى: الكافى، ج۵، ص۵۶۳، ح۳۰، عن محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن يعقوب‌بن يزيد عن الحسين‌بن بشّار الواسطى. الفقيه، ج۳، ص۴۰۹، ح۴۴۲۸، باب۲. المستدرک، ج۱۴، ص۱۹۲، ح۱۶۴۸۰، باب۲۶، نقلا عن الحسن بن فضل الطّبرسى فى مكارم الاخلاق، عن كتاب نوادر الحكمة عن الحسين‌بن بشّار.

۵۷۷: الحسن‌بن فضل الطّبرسى فى مكارم الاخلاق عن جابربن عبداللّه فى حديث قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

هل تزوّجت؟ قلت: نعم؛ قال: بمن؟ قلت: بفلانة بنت فلان بأيّم كانت بالمدينة؛ قال: فهلاّ فتاة تلاعبها و تلاعبک؟ قلت: يا رسول اللّه كنّ عندى نسوة خرق ـ يعنى اخواته ـ فكرهت ان آتيهنّ بامرأة خرقاء، فقلت هذه اجمع لأمرى؛ قال: اصبت و رشدت الخبر.

«المستدرک، ج۱۴، ص۱۷۹، ح۱۶۴۴۰، باب۱۶».

۵۷۸: محمّدبن يعقوب عن محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن الحسن‌بن محبوب عن خالدبن جرير عن ابى‌الرّبيع عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

من شرب الخمر بعد ما حرّمها اللّه على لسانى فليس بأهل ان يزوّج اذا خطب.

«الوسائل، ج۲۰، ص۸۰، ح۲۵۰۸۳، باب۲۹».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۰، ص۸۰، ح۲۵۰۸۵، باب۲۹. الكافى، ج۵،

ص۳۴۸، ح۳؛ و ج۶، ص۳۹۶، ح۲؛ و ص۳۹۷، ح۹، عن حميدبن زياد عن الحسن‌بن محمّدبن سماعة عن غير واحد عن ابان‌بن عثمان عن حمّادبن بشير عن ابی‌عبدالله عليه‌السلام، و عن علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه و محمّدبن يحيی عن احمدبن محمّد؛ و عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد جميعا عن ابن محبوب عن خالدبن جرير عن ابی‌الرّبيع الشّامی عن ابی‌عبدالله عليه‌السلام. التّهذيب، ج۹، ص۱۰۳، ح۱۸۲، باب۴، باسناده عن الحسن‌بن محبوب عن خالدبن جرير عن ابی‌الرّبيع عن ابی‌عبدالله عليه‌السلام.

۵۷۹: علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن النّوفلی عن السّكونی عن ابی‌عبدالله عليه‌السلام قال: قال امير المؤمنين عليه‌السلام:

ايّاكم و تزويج الحمقاء، فانّ صحبتها بلاء و ولدها ضياع.

«الكافی، ج۵، ص۳۵۳، ح۱».

مآخذ اخری: الوسائل ج۲۰، ص۸۴، ح۲۵۰۹۴، باب۳۳، نقلا عن الكافی. البحار، ج۱۰۳، ص۲۳۷، ح۳۵، باب۳، نقلا عن نوادر الرّاوندی مرسلا. التّهذيب، ج۷، ص۴۰۶، ح۳۱، باب۳۴، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۵۸۰: روی ابن ابی‌عمير عن يحيی‌بن عمران عن ابی‌عبدالله عليه‌السلام قال:

الشّجاعة فی اهل خراسان، و الباه فی اهل بربر، و السّخاء و الحسد فی العرب، فتخيّروا لنطفكم.

«الفقيه، ج۳، ص۴۷۲، ح۴۶۴۸».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۴۹، ح۲۵۰۰۳، باب۱۳؛ و ص۲۴۹، ح۲۵۵۵۴، باب۱۴۶، نقلا عن الفقيه.

۵۸۱: حميدبن زياد عن الحسن‌بن محمّد عن غير واحد عن ابان‌بن عثمان عن الفضيل‌بن يسار قال:

سألت اباعبدالله عليه‌السلام عن نكاح النّاصب، فقال: لا و اللّه، ما يحلّ؛ قال فضيل: ثمّ سألته مرّة اخری، فقلت: جعلت فداک ما تقول محمّد فی نكاحهم؟ قال و المرأة عارفة؟ قلت: عارفة، قال: انّ العارفة لا توضع الاّ عند عارف.

«الكافی، ج۵، ص۳۵۰، ح۱۱».

۵۸۲: علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابی‌عمير عن حمّاد عن الحلبی عن ابی‌عبدالله عليه‌السلام:

انّه اتاه قوم من اهل خراسان من وراء النّهر، فقال لهم: تصافحون اهل بلادكم و تناكحونهم، اما

انّكم اذا صافحتموهم انقطعت عروة من عرى الاسلام، و اذا ناكحتموهم انتهک الحجاب بينكم و بين اللّه عزّ و جلّ.

«الكافی، ج ۵، ص ۳۵۲، ح ۱۷».

۵۸۳: علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابی‌عمير عن جميل‌بن درّاج عن زرارة قال:

قلت لأبی‌جعفر عليه‌السلام انّی اخشی ان لا يحلّ لی ان اتزوّج من لم‌يكن علی امری، فقال: ما يمنعک من البله من النّساء؟ قلت: و ما البله؟ قال: هنّ المستضعفات من اللاّتی لا ينصبن و لا يعرفن ما انتم عليه.

«الكافی، ج ۵، ص ۳۴۹، ح ۷».

مآخذ اخری: المستدرک، ج ۱۴، ص ۴۴۱، ح ۱۷۲۳۰، باب ۹، نقلا عن احمدبن محمّدبن عيسی فی نوادره.

۵۸۴: و روی عنه حفص‌بن البختری انّه قال:

كان نوح عليه‌السلام يقول اذا اصبح و امسی:... «و اعوذ بک من امرأة تشيبنی قبل اوان مشيبی، و اعوذ بک من ولد يكون علیّ ربّاء، و اعوذ بک من مال يكون علیّ عذابا، و اعوذ بک من صاحب خديعة، ان رأی حسنة دفنها، و ان رأی سيّئة افشاها؛ اللّهمّ لا تجعل لفاجر عندی يدا و لا منّة».

«الفقيه، ج ۱، ص ۳۳۵، ح ۹۸۱».

۵۸۵: و كان النّبیّ صلی‌الله‌عليه‌وآله يقول فی دعائه:

اللّهمّ انّی اعوذ بک من ولد يكون علیّ ربّا، و من مال يكون علیّ ضياعا، و من زوجة تشيبنی قبل اوان مشيبی، و من خليل ماكر عيناه ترانی و قلبه يرعانی، ان رأی خيرا دفنه و ان رأی شرّا اذاعه، و اعوذ بک من وجع البطن.

«الفقيه، ج ۳، ص ۵۵۸، ح ۴۹۱۷، باب ۲».

۵۸۶: الحسين‌بن سعيد عن النّضربن سويد عن محمّدبن ابی‌حمزة عن شعيب الحدّاد قال: قلت لأبی‌عبداللّه عليه‌السلام:

رجل من مواليک يقرؤک السّلام، و قد اراد ان يتزوّج امرأة، و قد وافقته و اعجبه بعض شأنها، و قد كان لها زوج فطلّقها ثلاثا علی غير السّنّة، و قد كره ان يقدّم علی تزويجها حتّی يستأمرک، فتكون انت تأمره؛ فقال ابوعبداللّه عليه‌السلام: هو الفرج، و امر الفرج شديد، و منه يكون الولد، و نحن نحتاط فلا يتزوّجها.

«التّهذيب، ج۷، ص ۴۷۰، ح۹۳، باب ٦».

مآخذ اخرى: الاستبصار، ج۳، ص۲۹۳، ح۱۱، باب ۱۷۰، كالتّهذيب. الكافى، ج۵، ص۴۲۳، ح۲، عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن عيسى عن الحسين‌بن سعيد عن النّضربن سويد عن محمّدبن ابى‌حمزة عن شعيب الحدّاد.

۵۸۷: دعائم الاسلام، عن علىّ عليه السلام انّه قال:

من يمن المرأة تيسير نكاحها و تيسير رحمها.

«المستدرك، ج۱۴، ص۲۱٦، ح۱٦۵۳۲، باب۳۸».

۵۸۸: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد البرقى عن احمدبن محمّدبن ابى‌نصر عن حمّادبن عثمان عن ابى‌بصير عن ابى‌عبدالله عليه السلام قال:

خير نسائكم الّتى اذا خلت مع زوجها خلعت له درع الحياء، و اذا لبست، لبست معه درع الحياء.

«الكافى، ج۵، ص۳۲۴، ح۲».

مآخذ اخرى: الوسائل ج۲۰، ص۲۹، ح۲۴۹۴۳، باب٦، نقلا عن الكافى.

۵۸۹: علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن الحسن‌بن علىّ‌بن فضّال عن ثعلبة‌بن ميمون عن عمربن ابى‌بكّار عن ابى‌بكر الحضرمى عن ابى‌عبدالله عليه السلام قال:

انّ رسول الله صلى الله عليه و آله زوّج مقدادبن الأسود ضباعة ابنة الزّبيربن عبد المطّلب، و انّما زوّجه لتتّضع المناكح و ليتأسّوا برسول الله صلى الله عليه و آله و ليعلموا انّ اكرمهم عند الله اتقاهم.

«الكافى، ج۵، ص۳۴۴، ح۱».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۰، ص۷۰، ح۲۵۰۵۸؛ و ص٦۹، ح۲۵۰۵۷، باب۲٦، نقلا عن الكافى؛ و ص٦۲، ح۲۵۰۳۸، باب۲۳، نقلا عن الشّيخ باسناده عن محمّدبن يعقوب مثله. الكافى، ج۵، ص۳۴۴، ح۲، عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن عيسى عن علىّ‌بن الحكم عن هشام‌بن سالم عن رجل عن ابى‌عبدالله عليه السلام.

۵۹۰: محمّدبن علىّ‌بن الحسين ـ فى الخصال ـ عن محمّدبن الحسن عن سعدبن عبدالله عن يعقوب‌بن يزيد عن

الحسن‌بن علیّ[1] عن ابن رئاب عن الحلبی قال: قال ابوعبدالله عليه‌السلام:

ثلاثة اشياء لا يحاسب اللّه عليها المؤمن: طعام يأكله، و ثوب يلبسه، و زوجة صالحة تعاونه و يحصن بها فرجه.

«الوسائل، ج۵، ص۶، ح۵۷۴۴، باب۱».

مآخذ اخرى: الکافی، ج۶، ص۲۸۰، ح۲، عن عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد عن ابن محبوب عن علیّ‌بن رئاب مثله. التّهذيب، ج۷، ص۴۰۱، ح۸، باب۳۴، باسناده عن الحسن‌بن محبوب عن علیّ‌بن رئاب. البحار، ج۷۹، ص۲۹۹، ح۵، باب۱۰۹ و ج۱۰۳، ص۲۱۷، ح۴، باب۱؛ و المستدرک، ج۱۶، ص۲۴۸، ح۱۹۷۵۶، باب۴، نقلا عن الخصال.

۵۹۱: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن عثمان‌بن عيسى عن عبداللّه‌بن مسكان عن بعض اصحابه قال: سمعت اباعبداللّه عليه‌السلام يقول:

انّما المرأة قلادة فانظر الى ما تقلده؟ قال: و سمعته يقول: ليس للمراة خطر لا لصالحتهنّ و لا لطالحتهنّ، امّا صالحتهنّ فليس خطرها الذّهب و الفضّة بل هی خير من الذّهب و الفضّة و امّا طالحتهنّ، فليس التّراب خطرها بل التّراب خير منها.

«الکافی، ج۵، ص۳۳۲، ح۱».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج۷، ص۴۰۲، ح۱۳، باسناده عن الحسن‌بن محبوب عن الحسن‌بن علیّ‌بن يوسف عن عثمان‌بن عيسى. الوسائل ج۲۰، ص۴۷، ح۲۴۹۹۸، باب۱۳، نقلا عن الکافی و الشّيخ؛ و ص۳۳، ح۲۴۹۵۶، باب۶، نقلا عن معانی الأخبار، عن ابيه عن محمّدبن ابی‌القاسم ماجيلويه عن محمّدبن علیّ الکوفی عن عثمان‌بن عيسى عن عبداللّه‌بن سنان عن بعض اصحابنا.

۵۹۲: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن محمّدبن اسماعيل عن حنّان‌بن سدير عن ابيه عن ابی‌جعفر عليه‌السلام قال: قال رسول اللّه صلی‌الله‌عليه‌وآله:

انّ من القسم المصلح للمرء المسلم ان يكون له المرأة، اذا نظر اليها سرّته و اذا غاب عنها حفظته، و اذا امرها اطاعته.

---

۱ ـ فی بعض النّسخ: «الحسن‌بن علیّ‌بن زياد عن الحلبی».

«الکافی، ج ۵، ص ۳۲۷، ح ۵».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۹، ح ۲۴۹۷۶، باب ۹، نقلا عن الکافی.

۵۹۳: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن النّوفلی عن السّکونی عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

افضل نساء امّتی اصبحهنّ وجها و اقلّهنّ مهرا.

«الکافی، ج ۵، ص ۳۲۴، ح ۴».

۵۹۴: عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد، و علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه، جمیعا عن ابن محبوب عن ابن رئاب عن ابی‌حمزة عن جابربن عبد اللّه قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

أ لا اخبرکم بخیر رجالکم؟ قلنا: بلی یا رسول اللّه، قال: انّ من خیر رجالکم التّقیّ النّقیّ السّمح الکفّین، النّقیّ الطّرفین، البرّ بوالدیه، و لا یلجیء عیاله الی غیره.

«الکافی، ج ۲، ص ۵۷، ح ۷».

۵۹۵: دعائم الاسلام، عن ابی‌جعفر محمّدبن علیّ علیه السلام:

انّه سئل عن المرأة الخبیثة الفاجرة یتزوّجها الرّجل؟ قال: لا ینبغی له ذلک، و اهل السّتر و العفاف خیر له؛ و ان کانت امة، وطئها ان شاء، و لم‌یتّخذها امّ ولد، لقول رسول اللّه صلی الله علیه و آله تخیّروا لنطفکم.

«المستدرک، ج ۱۴، ص ۳۸۹، ح ۱۷۰۵۵، باب ۱۲».

۵۹۶: محمّدبن الحسن باسناده عن علیّ‌بن الحسن‌بن فضّال عن محمّدبن عبداللّه‌بن زرارة عن الحسن‌بن علیّ عن علیّ‌بن عقبة عن برید العجلی عن ابی‌جعفر علیه السلام قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

من تزوّج امرأة لا یتزوّجها الاّ لجمالها، لم‌یر فیها ما یحبّ؛ و من تزوّجها لمالها، لا یتزوّجها الاّ له وکّله اللّه الیه؛ فعلیکم بذات الدّین.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۵۰، ح ۲۵۰۰۷، باب ۱۴».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۷، ص ۳۹۹، ح ۱، باب ۳۴. البحار، ج ۱۰۳، ص ۲۳۵، ح ۱۹، باب ۳، نقلا عن روضة الواعظین.

۵۹۷: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن النّوفلی عن السّکونی عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

من سعادةالمرء الزّوجة الصّالحة.

«الکافی، ج ۵، ص ۳۲۷، ح ۴».

مآخذ اخری: الوسائل ج ۲۰، ص ۴۱، ح ۲۴۹۸۱، باب ۹، نقلا عن الکافی.

۵۹۸: محمّدبن علیّ‌بن الحسین باسناده عن جمیل‌بن درّاج عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال:

خیر نسائکم الّتی ان غضبت او اغضبت قالت لزوجها: یدی فی یدک لا اکتحل بغمض حتّی ترضی عنّی. قال: و کان النّبیّ صلی الله علیه و آله یقول فی دعائه: «اللّهمّ انّی اعوذ بک من ولد یکون علیّ ربّا، و من مال یکون علیّ ضیاعا، و من زوجة تشیبنی قبل اوان مشیبی، و من خلیل ماکر؛ الحدیث.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۳۹، ح ۲۴۹۷۲، باب ۹».

۵۹۹: احمدبن علیّ‌بن ابی‌طالب الطّبرسی ـ فی الاحتجاج ـ عن محمّدبن عبدالله‌بن جعفر الحمیری عن صاحب الزّمان علیه السلام انّه کتب الیه:

هل یجوز للرّجل ان یتزوّج بنت امرأته؟ فأجاب علیه السلام: ان کانت ربّیت فی حجره فلا یجوز، و ان لم تکن ربّیت فی حجره و کانت امّها فی غیر حباله، فقد روی انّه جائز. و کتب الیه: هل یجوز ان یتزوّج بنت ابنة امرأة ثمّ یتزوّج جدّتها بعد ذلک ام لا یجوز؟ فأجاب علیه السلام: قد نهی عن ذلک.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۴۵۹، ح ۲۶۰۹۳، باب ۱۸».

مآخذ اخری: البحار، ج۵۳، ص۱۶۴، ح۴، باب ۳۱؛ و ج۱۰۴، ص۱۷، ح۷، باب ۲۸، نقلا عن الاحتجاج.

۶۰۰: محمّدبن یعقوب عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن ابیه عن عبدالرّحمن‌بن محمّد عن یزیدبن حاتم قال:

کان لعبدالملک‌بن مروان عین بالمدینة یکتب الیه بأخبار ما یحدث فیها، و انّ علیّ‌بن الحسین علیه السلام اعتق جاریة له ثمّ تزوّجها، فکتب العین الی عبدالملک، فکتب عبدالملک الی علیّ‌بن الحسین علیه السلام: امّا بعد فقد بلغنی تزویجک مولاتک، و قد علمت انّه کان فی اکفائک من قریش من تمجّد به فی الصّهر، و تستنجبه فی الولد، فلا لنفسک نظرت و لا علی ولدک ابقیت، و السّلام.

فکتب الیه علیّ‌بن الحسین علیه السلام: امّا بعد فقد بلغنی کتابک، تعنّفنی بتزویجی مولاتی، و تزعم انّه قد کان فی نساء قریش من اتمجّد به فی الصّهر، و استنجبه فی الولد؛ و انّه لیس فوق رسول الله صلی الله علیه و آله مرتقی فی مجد، و لا مستزاد فی کرم، و انّما کانت ملک یمینی خرجت منّی، اراد الله عزّ و جلّ منّی بأمر التمست (التمس) ثوابه، ثمّ ارتجعتها علی سنّته؛ و من کان زکیّا فی دین الله فلیس یخل به شیء من امره، و قد رفع الله بالاسلام الخسیسة، و تمّم به النّقیصة، و اذهب به اللّؤم، فلا لؤم علی امرء مسلم، انّما اللّؤم، لؤم الجاهلیّة، و السّلام.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۷۲، ح ۲۵۰۶۳، باب ۲۷».
مآخذ اخرى: الكافى، ج ۵، ص ۳۴۴، ح ۴.

۶۰۱: محمّدبن الحسن باسناده عن علىّ‌بن الحسن‌بن فضّال عن السّندى‌بن محمّد عن ابان‌بن عثمان عن عبدالله‌بن فضل الهاشمى قال: قال ابوعبدالله عليه السلام:

الكفو ان يكون عفيفا و عنده يسار.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۷۸، ح ۲۵۰۷۹، باب ۲۸».
مآخذ اخرى: التّهذيب، ج ۷، ص ۳۹۴، ح ۳؛ و ح ۱ باسناده عن احمدبن محمّدبن عيسى عن البرقى عن محمّدبن الفضيل عمّن ذكره عن ابى‌عبدالله عليه السلام. الكافى ج ۵، ص ۳۴۷، ح ۱، عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن علىّ‌بن الحكم عن ابان عن رجل عن ابى‌عبدالله عليه السلام. الوسائل ج ۲۰، ص ۷۸، ح ۲۵۰۷۷، باب ۲۸؛ و ح ۲۵۰۷۶، نقلا عن الكافى و الشّيخ؛ و نقلا عن الصّدوق مرسلا.

۶۰۲: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّدبن عيسى عن الحسن‌بن محبوب عن مالك‌بن عطيّة عن ابى‌حمزة الثّمالى قال:

كنت عند ابى‌جعفر عليه السلام، اذا استأذن عليه رجل فأذن له، فدخل عليه فسلّم، فرحب به ابوجعفر عليه السلام و ادناه و ساء له؛ فقال: جعلت فداك انّى خطبت الى مولاک فلان‌بن ابى‌رافع‌بن بنته فلانة، فردّنى و رغب عنّى و ازدرأنى لدمامتى و حاجتى و غربتى، و قد دخلنى من ذلك غضاضة هجمة، غضّ لها قلبى، تمنّيت عندها الموت. فقال ابوجعفر عليه السلام: اذهب، فأنت رسولى اليه، و قل له: يقول لک محمّدبن علىّ‌بن الحسين‌بن علىّ‌بن ابى‌طالب عليه السلام: زوّج منجح‌بن رباح مولاى ابنتک فلانة، و لا تردّه. قال ابو حمزة: فوثب الرّجل فرحا مسرعا برسالة ابى‌جعفر عليه السلام، فلمّا ان توارى الرّجل قال ابوجعفر عليه السلام: انّ رجلا كان من اهل اليمامة، يقال له جويبر، اتى رسول الله صلى الله عليه و آله منتجعا للأسلام، فأسلم و حسن اسلامه، و كان رجلا قصيرا دميما محتاجا عاريا، و كان من قباح السّودان فضمّه رسول الله صلى الله عليه و آله لحال غربته و عراه، و كان يجرى عليه طعامه صاعا من تمر بالصّاع الأوّل، و كساه شملتين، و امره ان يلزم المسجد و يرقد فيه باللّيل؛ فمكث بذلک ما شاء الله حتّى كثر الغرباء ممّن يدخل فى الاسلام من اهل الحاجة بالمدينه، و ضاق بهم المسجد، فأوحى الله عزّ و جلّ الى نبيّه صلى الله عليه و آله ان طهّر مسجدک، و اخرج من المسجد من يرقد فيه باللّيل و مر بسدّ ابواب من كان له فى مسجدک باب، الاّ باب علىّ عليه السلام و مسكن فاطمة عليها السلام، و لا يمرّنّ فيه جنب، و لا يرقد فيه غريب. قال: فأمر رسول الله صلى الله عليه و آله بسدّ ابوابهم الاّ

باب علیّ عليه السلام و اقرّ مسکن فاطمة عليها السلام علی حاله. قال: ثمّ انّ رسول اللّه صلى الله عليه و آله امر ان یتّخذ للمسلمین سقیفة فعملت لهم و هی الصّفّة؛ ثمّ امر الغرباء و المساکین ان یظلّوا فیها نهارهم و لیلهم، فنزلوها و اجتمعوا فیها، فکان رسول اللّه صلى الله عليه و آله یتعاهدهم بالبرّ و التّمر و الشّعیر و الزّبیب، اذا کان عنده؛ و کان المسلمون یتعاهدونهم و یرقّون علیهم لرقّة رسول اللّه صلى الله عليه و آله و یصرفون صدقاتهم الیهم فانّ رسول اللّه نظر الی جویبر ذات یوم برحمة منه له و رقّة علیه؛ فقال له: یا جویبر لو تزوّجت امرأة فعفّفت بها فرجک و اعانتک علی دنیاک و آخرتک. فقال له جویبر: یا رسول اللّه بأبی انت و امّی من یرغب فیّ فواللّه ما من حسب و لا نسب و لا مال و لا جمال، فأیّة امرأة ترغب فیّ؟ فقال له رسول اللّه صلى الله عليه و آله: یا جویبر انّ اللّه قد وضع بالاسلام من کان فی الجاهلیّة شریفا، و شرّف بالاسلام من کان فی الجاهلیّة وضیعا، و اعزّ بالاسلام من کان فی الجاهلیّة ذلیلا، و اذهب بالاسلام ما کان من نخوة الجاهلیّة و تفاخرها بعشائرها، و باسق انسابها، فالنّاس الیوم کلّهم ابیضهم و اسودهم و قرشیّهم و عربیّهم و عجمیّهم، من آدم؛ و انّ آدم خلقه اللّه من طین، و انّ احبّ النّاس الی اللّه عزّ و جلّ یوم القیامة اطوعهم له و اتقاهم؛ و ما اعلم یا جویبر لأحد من المسلمین علیک الیوم فضلا الاّ لمن کان اتقی للّه منک و اطوع؛ ثمّ قال له: انطلق یا جویبر الی زیادبن لبید فانّه من اشرف بنی‌بیاضة حسبا فیهم، فقل له: انّی رسول رسول اللّه الیک، و هو یقول لک: زوّج جویبرا ابنتک الذّلفاء. قال: فانطلق جویبر برسالة رسول اللّه صلى الله عليه و آله الی زیادبن لبید و هو فی منزله، و جماعة من قومه عنده فاستأذن فأعلم، فأذن له فدخل و سلّم علیه ثمّ قال: یا زیادبن لبید انّی رسول رسول اللّه صلى الله عليه و آله الیک فی حاجة لی، فأبوح بها ام اسرّها الیک؟ فقال له زیاد: بل بح بها، فانّ ذلک شرف لی و فخر؛ فقال له جویبر: انّ رسول اللّه صلى الله عليه و آله یقول لک: زوّج جویبرا ابنتک الذّلفاء؛ فقال له زیاد: أ رسول اللّه ارسلک الیّ بهذا؟ فقال له: نعم، ما کنت لأکذب علی رسول اللّه صلى الله عليه و آله؛ فقال له زیاد: انّا لا نزوّج فتیاتنا الاّ اکفاءنا من الأنصار، فانصرف یا جویبر حتّی القی رسول اللّه صلى الله عليه و آله فأخبره بعذری. فانصرف جویبر و هو یقول و اللّه ما بهذا نزل القرآن و لا بهذا ظهرت نبوّة محمّد صلى الله عليه و آله؛ فسمعت مقالته الذّلفاء بنت زیاد و هی فی خدرها، فارسلت الی ابیها، ادخل الیّ فدخل الیها، فقالت له ما هذا الکلام الّذی سمعته منک تحاور به جویبر؟ فقال لها: ذکر لی انّ رسول اللّه صلى الله عليه و آله ارسله و قال: یقول لک رسول اللّه صلى الله عليه و آله: زوّج جویبرا ابنتک الذّلفاء فقالت له: و اللّه ما کان جویبر لیکذب علی رسول اللّه صلى الله عليه و آله بحضرته، فابعث الآن رسولا یردّ علیک جویبرا. فبعث زیاد رسولا فلحق

جويبرا، فقال له زياد: يا جويبر مرحبا بک، اطمئنّ حتّى اعود اليک. ثمّ انطلق زياد الى رسول اللّه ﷺ فقال له: بأبى انت و امّى انّ جويبرا اتانى برسالتک، و قال: انّ رسول اللّه ﷺ يقول لک: زوّج جويبرا ابنتک الذّلفاء، فلم الن له بالقول، و رايت لقاءک، و نحن لا نتزوّج الاّ اكفاءنا من الأنصار. فقال له رسول اللّه ﷺ: يا زياد، جويبر مؤمن، و المؤمن كفو للمؤمنة و المسلم كفو للمسلمة، فزوّجه يا زياد و لا ترغب عنه. قال: فرجع زياد الى منزله و دخل على ابنته، فقال لها ما سمعه من رسول اللّه ﷺ؛ فقالت له: انّک ان عصيت رسول اللّه ﷺ كفرت، فزوّج جويبرا. فخرج زياد فأخذ بيد جويبر، ثمّ اخرجه الى قومه فزوّجه على سنّة اللّه و سنّة رسوله ﷺ، و ضمّن صداقه. قال: فجهّزها زياد و هيّؤوها، ثمّ ارسلوا الى جويبر، فقالوا له: أ لک منزل فنسوقها اليک؟ فقال: و اللّه ما لى من منزل؛ قال: فهيّؤوها و هيّؤوا لها منزلا، و هيّؤوا فيه فراشا و متاعا، و كسوا جويبرا ثوبين، و ادخلت الذّلفاء فى بيتها، و ادخل جويبر عليها معتمّا؛ فلمّا رآها نظر الى بيت و متاع و ريح طيّبة، قام الى زاوية البيت، فلم‌يزل تاليا للقرآن راكعا و ساجدا حتّى طلع الفجر، فلمّا سمع النّداء خرج، و خرجت زوجته الى الصّلاة فتوضّأت و صلّت الصّبح، فسُئلت: هل مسّک؟ فقالت: ما زال تاليا للقرآن و راكعا و ساجدا حتّى سمع النّداء فخرج. فلمّا كانت اللّيلة الثّانية فعل مثل ذلک و اخفوا ذلک من زياد. فلمّا كان اليوم الثّالث فعل مثل ذلک، فأخبر بذلک ابوها فانطلق الى رسول اللّه ﷺ فقال له: بأبى انت و امّى يا رسول اللّه، امرتنى بتزويج جويبر و لا و اللّه ما كان من مناكحنا، و لكن طاعتک اوجبت علىّ تزويجه. فقال له النّبىّ ﷺ: فما الّذى انكرتم منه؟ قال: انّا هيّئنا له بيتا و متاعا، و ادخلت ابنتى البيت، و ادخل معها معتمّا، فما كلّمها و لا نظر اليها و لا دنا منها، بل قام الى زاوية البيت فلم‌يزل تاليا للقرآن راكعا و ساجدا حتّى سمع النّداء فخرج، ثمّ فعل مثل ذلک فى اللّيلة الثّانية، و مثل ذلک فى الثّالثة و لم‌يدن منها و لم‌يكلّمها الى ان جئتک؛ و ما نراه يريد النّساء فانظر فى امرنا. فانصرف زياد و بعث رسول اللّه ﷺ الى جويبر، فقال له: اما تقرب النّساء؟ فقال له جويبر: او ما انا بفحل؟ بلى يا رسول اللّه، انّى لشبق نهمّ الى النّساء؛ فقال له رسول اللّه ﷺ: قد خبرت بخلاف ما وصفت به نفسک، قد ذكر لى انّهم هيّؤوا لک بيتا و فراشا و متاعا و ادخلت عليک فتاة حسناء عطرة و اتيت معتمّا فلم‌تنظر اليها و لم‌تكلّمها و لم‌تدن منها، فما دهاک اذن؟ فقال له جويبر: يا رسول‌اللّه دخلت بيتا واسعا و رايت فراشا و متاعا و فتاة حسناء عطرة و ذكرت حالى الّتى كنت عليها و غربتى و حاجتى و وضيعتى و كسوتى مع الغرباء و المساكين،

فأحببت اذ اولانى اللّه ذلک ان اشکره على ما اعطانى و اتقرّب اليه بحقيقة الشّکر، فنهضت الى جانب البيت فلم‌ازل فى صلاتى تاليا للقرآن راکعا و ساجدا اشکر اللّه حتّى سمعت النّداء فخرجت، فلمّا اصبحت رايت ان اصوم ذلک اليوم، ففعلت ذلک ثلاثة ايّام و لياليها، و رايت ذلک فى جنب ما اعطانى اللّه يسيرا و لکنّى سأرضيها و ارضيهم اللّيلة ان شاء اللّه. فأرسل رسول اللّه ﷺ الى زياد، فأتاه فأعلمه ما قال جويبر، فطابت انفسهم؛ قال و وفى لها جويبر بما قال. ثمّ انّ رسول اللّه ﷺ خرج فى غزوة له، و معه جويبر، فاستشهد رحمه اللّه تعالى فما کان فى الأنصار ايّم انفق منها بعد جويبر.

«الکافى، ج ۵، ص ۳۳۹، ح ۱».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۰، ص ۶۷، ح ۲۵۰۵۵، باب ۲۵، نقلا عن الکافى.

۶۰۳: محمّدبن يعقوب عن الحسين‌بن الحسن (الحسن‌بن الحسين) الهاشمى عن ابراهيم‌بن اسحاق الأحمر، و عن علىّ‌بن محمّدبن بندار عن السّيّارى عن بعض البغداديّين عن علىّ‌بن بلال قال:

لقى هشام‌بن الحکم بعض الخوارج، فقال: يا هشام ما تقول فى العجم؟ يجوز ان يتزوّجوا فى العرب؟ قال: نعم، قال: فالعرب يتزوّجوا من قريش؟ قال: نعم، قال: فقريش يتزوّج فى بنى‌هاشم؟ قال: نعم، قال: عمّن اخذت هذا؟ قال: عن جعفربن محمّد ؈، سمعته يقول: أ تتکافأ دماؤکم و لا تتکافأ فروجکم... الحديث.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۷۰، ح ۲۵۰۵۹، باب ۲۶».

مآخذ اخرى: التهذيب، ج ۷، ص ۳۹۵، ح ۷، باب ۲۱، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۶۰۴: ابن شهرآشوب فى المناقب: قال بعض الخوارج لهشام‌بن الحکم:

العجم تتزوّج فى العرب؟ قال: نعم؛ قال: فالعرب تتزوّج فى قريش؟ قال: نعم؛ قال: فقريش تتزوّج فى بنى هاشم؟ قال: نعم فجاء الخارجىّ الى الصّادق ؈ فقصّ عليه، ثمّ قال: أ سمعه منک؟ فقال [نعم] قد قلت ذاک؛ قال الخارجىّ: فها انا اذا قد جئتک خاطبا. فقال له ابوعبداللّه ؈: انّک لکفؤ فى دينک و حسبک فى قومک، و لکنّ اللّه عزّ و جلّ صاننا عن الصّدقات و هى اوساخ ايدى النّاس، فنکره ان نشرک فيما فضّلنا اللّه به من لم‌يجعل اللّه له مثل ما جعل لنا. فقام الخارجىّ و هو يقول: باللّه ما رأيت رجلا مثله، ردّنى و اللّه اقبح ردّ و ما خرج من قول صاحبه.

«المستدرک، ج ۱۴، ص ۱۸۴، ح ۱۶۴۵۷، باب ۲۲».

۶۰۵: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد و علیّبن ابراهیم عن ابیه جمیعا عن الحسن‌بن علیّ‌بن فضّال عن عبد اللّه‌بن بکیر عن زرارةبن اعین عن ابی‌جعفر علیه السلام قال:

مرّ رجل من اهل البصرة شیبانیّ یقال له عبد الملک‌بن حرملة علی علیّ‌بن الحسین علیه السلام، فقال له علیّ‌بن الحسین علیه السلام أ لک اخت؟ قال: نعم، قال: فتزوّجنیها؟ قال: نعم، قال: فمضی الرّجل و تبعه رجل من اصحاب علیّ‌بن الحسین علیه السلام حتّی انتهی الی منزله، فسأل عنه، فقیل له: فلان‌بن فلان و هو سیّد قومه؛ ثمّ رجع الی علیّ‌بن الحسین علیه السلام فقال له: یا اباالحسن سألت عن صهرک هذا الشّیبانی فزعموا انّه سیّد قومه؛ فقال له علیّ‌بن الحسین علیه السلام: انّی لأبدیک یا فلان عمّا اری و عمّا اسمع، اما علمت انّ اللّه عزّ و جلّ رفع بالاسلام الخسیسة و اتمّ به النّاقصة، و اکرم به اللّؤم، فلا لؤم علی المسلم، انّما اللّؤم لؤم الجاهلیّة.

«الکافی، ج ۵، ص ۳۴۴، ح ۳».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۰، ص ۷۲، ح ۲۵۰۶۲، باب ۲۷، نقلا عن الکافی.

۶۰۶: محمّدبن الحسن باسناده عن علیّ‌بن الحسن‌بن فضّال عن محمّدبن عبد اللّه‌بن زرارة عن محمّدبن ابی‌عمیر عن هشام‌بن سالم عن محمّدبن مسلم عن احدهما علیهما السلام قال:

لمّا زوّج علیّ‌بن الحسین علیه السلام امّه مولاه و تزوّج هو مولاته، فکتب الیه عبدالملک کتابا یلومه فیه و یقول: قد وضعت شرفک و حسبک. فکتب الیه علیّ‌بن الحسین علیه السلام: انّ اللّه رفع بالاسلام کلّ خسیسة و اتمّ به النّاقصة و اذهب به اللّوم، فلا لوم علی مسلم و انّما اللّوم لوم الجاهلیّة و امّا تزویج امّی فانّما اردت بذلک برّها. فلمّا انتهی الکتاب الی عبدالملک قال: لقد صنع علیّ‌بن الحسین علیه السلام امرین ما کان یصنعهما احد الاّ علیّ‌بن الحسین فانّه بذلک زاد شرفا.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۷۵، ح ۲۵۰۷۰، باب ۲۷».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۷، ص ۳۹۷، ح ۱۱.

۶۰۷: تحف العقول: و من کلامه ـ الصّادق ـ علیه السلام سمّاه بعض الشّیعة نثر الدّرر:

لا غنی بالزّوج عن ثلاثة اشیاء فیما بینه و بین زوجته، و هی: الموافقه، لیجتلب بها موافقتها و محبّتها و هواها؛ و حسن خلقه معها؛ و استعماله استمالة قلبها بالهیئة الحسنة فی عینها؛ و توسعته علیها. و لا غنی بالزّوجة فیما بینها و بین زوجها الموافق لها عن ثلاث خصال، و هنّ: صیانة نفسها عن کل دنس حتّی یطمئنّ قلبه الی الثّقة بها فی حال المحبوب و المکروه؛ و حیاطته لیکون ذلک عاطفا علیها عند زلّة تکون منها؛ و اظهار العشق له بالخلابة و الهیئة

الحسنة لها فی عینه.

«البحار، ج۷۸، ص۲۲۹، ۲۳۷، ح۱۰۷، باب۲۳».

۶۰۸: تحف العقول: و منَ کلامه ـ الصّادق ـ علیه السلام سمّاه بعض الشّیعة نثر الدّرر:

انّ المرء یحتاج فی منزله و عیاله الی ثلاث خلال یتکلّفها، و ان لم یکن فی طبعه ذلک: معاشرة جمیلة؛ و سعة بتقدیر؛ و غیرة بتحصّن.

«البحار، ج۷۸، ص۲۳۶، ح۱۰۷، باب۲۳».

۶۰۹: محمّدبن الحسن الصّفّار عن علیّبن محمّد عن القاسمبن محمّد عن سلیمانبن داوود المنقری عن عیسیبن یونس الأوزاعی عن الزّهری عن علیّبن الحسین علیه السلام قال:

لا یحلّ للأسیر ان یتزوّج فی ایدی المشرکین، مخافة ان یلد له فیبقی ولده کافرا فی ایدیهم. و قال: اذا اخذت اسیرا فعجز عن المشی و لم یک معک محمل فأرسله و لا تقتله، فانّک لا تدری ما حکم الامام فیه. و قال: الأسیر اذا اسلم فقد حقن دمه و صار فیئا.

«التّهذیب، ج۶، ص۱۵۳، ح۳، باب۶۹».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۱۵، ص۱۱۸، ح۲۰۱۰۹، باب۴۵، نقلا عن الشّیخ الطّوسی؛ و عن العلل عن ابیه عن سعد عن القاسمبن محمّد عن سلیمانبن داوود عن عیسیبن یونس عن الأوزاعی عن الزّهری عن علیّبن الحسین علیه السلام.

۶۱۰: عیون اخبار الرّضا: محمّدبن علیّبن بشّار عن المظفّربن احمد عن العبّاسبن محمّدبن القاسم عن الحسنبن سهل عن محمّدبن حامد عن ابیهاشم الجعفری قال:

سألت اباالحسن الرّضا علیه السلام عن الغلاة و المفوّضة، فقال: الغلاة کفّار، و المفوّضة مشرکون؛ من جالسهم او خالطهم او واکلهم (آکلهم) او شاربهم او واصلهم او زوّجهم او تزوّج الیهم (او تزوّج منهم او ائتمنهم علی امانة) او امنهم او ائتمنهم علی امانة او صدّق حدیثهم او اعانهم بشطر کلمة، خرج من ولایة اللّه عزّ و جلّ، و ولایة الرّسول صلی الله علیه و آله و ولایتنا اهل البیت.

«البحار، ج۲۵، ص۲۷۳، ح۱۹، باب۱۰».

۶۱۱: عبداللّهبن جعفر ـ فی قرب الأسناد ـ عن احمد و عبداللّه ابنی محمّدبن عیسی عن الحسنبن محبوب عن علیّبن رئاب قال:

سألت اباعبداللّه علیه السلام عن المرأة الفاجرة یتزوّجها الرّجل المسلم؟ قال: نعم و ما یمنعه؟ و لکن اذا فعل فلیحصن بابه مخافة الولد.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۴۳۸، ح ۲۶۰۳۳، باب ۱۲».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۱۰۴، ص ۶، ح ۱، باب ۲۶، نقلا عن قرب الأسناد.

۶۱۲: محمّدبن يعقوب عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد رفعه قال: قال ابوعبدالله عليه السلام:

من زوّج كريمته من شارب خمر فقد قطع رحمها.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۷۹، ح ۲۵۰۸۱، باب ۲۹».

مآخذ اخرى: الكافى، ج ۵، ص ۳۴۷، ح ۱. التهذيب، ج ۷، ص ۳۹۸، ح ۱۴، باب ۲۱، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۶۱۳: محمّدبن علىّبن الحسين قال: قال: الصّادق عليه السلام:

شارب الخمر ان مرض فلا تعودوه، و ان مات فلا تشهدوه، و ان شهد فلا تزكّوه، و ان خطب اليكم فلا تزوّجوه؛ فانّ من زوّج ابنته شارب خمر فكأنّما قادها الى النّار؛ و من زوّج ابنته مخالفا على دينه فقد قطع رحمها؛ و من ائتمن شارب خمر لم يكن له على الله ضمان.

«الوسائل، ج ۲۵، ص ۳۱۲، ح ۳۱۹۸۶، باب ۱۱».

مآخذ اخرى: الكافى، ج ۶، ص ۳۹۶، ح ۴، عن علىّبن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابى‌عمير عن بعض اصحابه عن ابى‌عبدالله عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه و آله؛ و ص ۳۹۷، ح ۵، عن ابى‌علىّ الأشعرى عن محمّدبن عبدالجبّار عن صفوان عن العلاء عن بعض اصحابنا عن ابى‌عبدالله عليه السلام. الفقيه، ج ۴، ص ۵۸، ح ۵۰۹۱، باب ۲. الوسائل، ج ۲۰، ص ۸۰، ح ۲۵۰۸۴، باب ۲۹.

۶۱۴: الحسن‌بن ابى‌الحسن الدّيلمى فى ارشاد القلوب عن رسول الله صلى الله عليه و آله انّه قال:

من زوّج كريمته بفاسق نزل عليه كلّ يوم الف لعنة، و لا يصعد له عمل الى السّماء، و لا يستجاب له دعاؤه، و لا يقبل منه صرف و لا عدل.

«المستدرك، ج ۵، ص ۲۷۹، ح ۵۸۵۲، باب ۶۲».

۶۱۵: عوالى اللّئالى عن النّبىّ صلى الله عليه و آله قال:

من زوّج كريمته من شارب الخمر فكأنّما ساقها الى الزّنى.

«المستدرك، ج ۱۴، ص ۱۹۱، ح ۱۶۴۷۸، باب ۲۵».

۶۱۶: كتابى حسين‌بن سعيد: صفوان عن عبد اللّه‌بن بكير عن الفضيل‌بن يسار قال:

قلت لأبى‌جعفر عليه السلام انّ لامراتى اختا مسلمة لا بأس برأيها، و ليس بالبصرة احد، فما ترى فى

تزويجها من النّاس؟ فقال: لا تزوّجها الاّ ممّن هو على رأيها؛ و تزويج المرأة الّتى ليست بناصبة لا بأس به.

«البحار، ج۱۰۳، ص۳۷۸، ح۱۶، باب۲۲».

مآخذ اخرى: المستدرک، ج۱۴، ص۴۳۹، ح۱۷۲۲۴، باب۸، نقلا عن احمدبن محمّدبن عيسى فى نوادره عن صفوان عن عبداللّهبن بكير عن الفضيلبن يسار.

۶۱۷: روى الحسنبن محبوب عن سليمان الحمّار عن ابىعبداللّه عليه السلام قال:

لا ينبغى للرّجل المسلم ان يتزوّج النّاصبيّة، و لا يزوّج ابنته ناصبا، و لا يطرحها عنده.

«الفقيه، ج۳، ص۴۰۸، ح۴۴۲۴، باب۲».

۶۱۸: دعائم الاسلام، عن ابىجعفر محمّدبن علىّ عليه السلام:

انّه سئل عن امرأة مؤمنة عارفة و ليس بالموضع احد على دينها، هل تزوّج منهم؟ قال: لا تزوّج الاّ من كان على دينها؛ و امّا انتم فلا بأس ان يتزوّج الرّجل منكم المستضعفة البلهاء، و امّا النّاصبة ابنة النّاصبة فلا و لا كرامة، لأنّ المرأة المستضعفة البلهاء، تأخذ من ادب زوجها و يردّها الى ما هو عليه؛ فتزوّجوا ان شئتم فى الشّكاک و لا تزوّجوهم؛ الخبر.

«المستدرک، ج۱۴، ص۴۴۲، ح۱۷۲۳۳، باب۹».

۶۱۹: روى الحسنبن محبوب عن يونسبن يعقوب عن حمرانبن اعين و كان بعض اهله يريد التّزويج فلميجد امرأة يرضاها، فذكر ذلک لأبىعبداللّه عليه السلام، فقال:

اين انت من البلهاء و اللّواتى لا يعرفن شيئا؟ قلت: انّما يقول: انّ النّاس على وجهين: كافر و مؤمن؛ فقال: فأين الّذين «خلطوا عملا صالحا و آخر سيئا»؟ و اين «المرجون لأمر اللّه» اى عفو اللّه؟

«الفقيه، ج۳، ص۴۰۸، ح۴۴۲۷، باب۲».

۶۲۰: ابوعلىّ الأشعرى عن محمّدبن عبدالجبّار عن صفوانبن يحيى عن عبداللّهبن مسكان عن يحيى الحلبى عن عبدالحميد الطّائى عن زرارةبن اعين قال: قلت لأبىعبداللّه عليه السلام:

اتزوّج بمرجئة او حروريّة؟ قال: لا، عليک بالبله من النّساء. قال زرارة: فقلت و اللّه ما هى الاّ مؤمنة او كافرة، فقال ابوعبداللّه عليه السلام: و اين اهل ثنوى اللّه عزّ و جلّ؟ قول اللّه عزّ و جلّ اصدق من قولک «الاّ المستضعفين من الرّجال و النّساء و الولدان لا يستطيعون حيلة و لا يهتدون سبيلا».

«الکافی، ج۵، ص۳۴۸، ح۲».

مآخذ اخری: التهذیب، ج۷، ص۳۰۴، ح۲۵، باب۲۱؛ و الاستبصار، ج۳، ص۱۸۵، ح۸، باب۱۱۹، باسناده عن الحسین‌بن سعید عن النّضربن سوید عن یحیی الحلبی مثله. البحار، ج۷۲، ص۱۶۴، ح۲۴، باب۱۰۲، نقلا عن تفسیر العیّاشی؛ و ج۱۰۳، ص۳۷۷، ح۷، باب۲۲، نقلا عن کتابی حسین‌بن سعید، عن النّضربن سوید عن الحلبی عن عبدالحمید الکلبی عن زرارة.

۶۲۱: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن محمّدبن ابی‌عمیر عن عبد اللّه‌بن سنان عن ابی‌عبداللّه ۷ قال:

سأله ابی و انا اسمع عن نکاح الیهودیّة و النّصرانیّة، فقال: نکاحهما احبّ الیّ من نکاح النّاصبیّة؛ و ما احبّ للرّجل المسلم ان یتزوّج الیهودیّة و لا النّصرانیّة، مخافة ان یتهوّد ولده او یتنصّر.

«الکافی، ج۵، ص۳۵۱، ح۱۵».

۶۲۲: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن حمّادبن عثمان عن الحلبی عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

سألته عن المرأة تلد من الزّنا، و لا یعلم بذلک احد الاّ ولیّها، أ یصلح له ان یزوّجها و یسکت علی ذلک، اذا کان قد رأی منها توبة او معروفا؟ فقال: ان لم‌یذکر ذلک لزوجها، ثمّ علم بعد ذلک فشاء ان یأخذ صداقها من ولیّها بما دلّس علیه، کان له ذلک علی ولیّها؛ و کان الصّداق الّذی اخذت لها لا سبیل علیها فیه بما استحلّ من فرجها؛ و ان شاء زوجها ان یمسکها فلا بأس.

«الکافی، ج۵، ص۴۰۸، ح۱۵».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۲۱۷، ح۲۶۹۳۴، باب۶، نقلا عن الکافی.

۶۲۳: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن حفص‌بن البختری عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

فی الرّجل یتزوّج البکر متعة، قال: یکره، للعیب علی اهلها.

«الکافی، ج۵، ص۴۶۲، ح۱».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۷، ص۲۵۵، ح۲۷، باب۲۱، باسناده عن محمّدبن احمدبن یحیی عن یعقوب‌بن یزید عن محمّدبن ابی‌عمیر مثله. الفقیه، ج۳، ص۴۶۱، ح۴۵۹۲، باب۲، باسناده عن حفص البختری عن ابی‌عبداللّه علیه السلام.

۶۲۴: محمّدبن علیّ‌بن الحسین باسناده عن علیّ‌بن اسباط عن محمّدبن عذافر عمّن ذکره عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

سألته عن التّمتّع بالأبكار، فقال: هل جعل ذلک الاّ لهنّ؟ فليستترن و ليستعففن.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۳، ح ۲٦۴۵۰، باب ۱۱».

۶۲۵: محمّدبن احمدبن يحيى عن موسى‌بن عمربن يزيد عن محمّدبن سنان عن ابى‌سعيد قال:

سئل ابوعبدالله عليه السلام عن التّمتّع من الأبكار اللّواتى بين الأبوين، فقال: لا بأس، و لا اقول كما يقول هؤلاء الأقشاب.

«التّهذيب، ج ۷، ص ۲۵۴، ح ۲۲، باب ۲۴».

مآخذ اخرى: الاستبصار، ج ۳، ص ۱۴۵، ح ۱، باب ۹۴، كالتّهذيب.

۶۲۶: محمّدبن احمدبن يحيى عن محمّدبن عبد الجبّار عن صفوان‌بن يحيى عن ابراهيم‌بن محمّد الأشعرى عن ابراهيم‌بن محرز الخثعمى عن محمّدبن مسلم قال:

سألته عن الجارية يتمتّع منها الرّجل؟ قال: نعم، الاّ ان تكون صبيّة تخدع. قال: قلت: اصلحک اللّه، فكم حدّ الّذى اذا بلغته لم تخدع؟ قال: بنت عشر سنين.

«التّهذيب، ج ۷، ص ۲۵۵، ح ۲۵، باب ۴».

مآخذ اخرى: الفقيه، ج ۳، ص ۴٦۱، ح ۴۵۹۱، باب ۲، باسناده عن محمّدبن يحيى الخثعمى عن محمّدبن مسلم. الاستبصار، ج ۳، ص ۱۴۵، ح ۴، باب ۹۴، كالتّهذيب.

۶۲۷: محمّدبن يحيى عن احمد و عبدالله ابنى محمّدبن عيسى عن علىّ‌بن الحكم عن زيادبن ابى‌الحلال قال: سمعت اباعبدالله عليه السلام يقول:

لا بأس بأن يتمتّع بالبكر ما لم يفض اليها، مخافة كراهيّة العيب على اهلها.

«الكافى، ج ۵، ۴٦۲، ح ۲».

۶۲۸: محمّدبن احمدبن يحيى عن موسى‌بن عمربن يزيد عن محمّدبن سنان عن ابى‌سعيد القمّاط عمّن رواه قال: قلت لأبى‌عبدالله عليه السلام:

جارية بكر بين ابويها، تدعونى الى نفسها سرّا من ابويها، أ فأفعل ذلک؟ قال: نعم و اتّق موضع الفرج. قال: قلت فان رضيت بذلک؟ قال: و ان رضيت بذلک؛ فانّه عار على الأبكار.

«التّهذيب، ج ۷، ص ۲۵۴، ح ۲۱، باب ۲۱».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۳، ح ۲٦۴۵۳، باب ۱۱، نقلا عن الشّيخ الطّوسى.

۶۲۹: محمّدبن يعقوب عن علىّ عن ابيه عن ابن ابى‌عمير عن عمربن اذينة عن اسماعيل‌بن الفضل الهاشمى قال:

سألت اباعبدالله علیه‌السلام عن المتّعة؛ فقال: الق عبد الملک‌بن جریح فسله عنها، فانّ عنده منها علما؛ فلقیته فأملی علیّ شیئا کثیرا فی استحلالها؛ و کان فیما روی لی فیها ابن جریح، انه لیس فیها وقت و لا عدد، انّما هی بمنزلة الاماء یتزوّج منهنّ کم شاء، و صاحب الأربع نسوة یتزوّج منهنّ ما شاء بغیر ولیّ و لا شهود، فاذا انقضی الأجل بانت منه بغیر طلاق، و یعطیها الشّیء الیسیر، و عدّتها حیضتان، و ان کانت لا تحیض فخمسة و اربعون یوما. قال: فأتیت بالکتاب اباعبدالله علیه‌السلام، فقال: صدق، و اقرّ به. قال ابن اذینة: و کان زرارة یقول هذا و یحلف انّه الحق، الاّ انّه کان یقول: ان کانت تحیض فحیضة و ان کانت لا تحیض فشهر و نصف.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۱۹، ح ۲۶۴۱۳، باب ۴».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۶۴، ح ۲۶۵۴۱، باب ۳۱.

۶۳۰: محمّدبن احمدبن یحیی عن محمّدبن عیسی عن الفضل‌بن کثیر المدائنی عن المهلب الدّلاّل:

انّه کتب الی ابی‌الحسن علیه‌السلام: انّ امرأة کانت معی فی الدّار، ثمّ انّها زوّجتنی نفسها و اشهدت الله و ملائکته علی ذلک، ثمّ انّ اباها زوّجها من رجل آخر، فما تقول؟ فکتب علیه‌السلام التّزویج الدّائم لا یکون الاّ بولیّ و شاهدین؛ و لا یکون تزویج متعة ببکر؛ استر علی نفسک و اکتم رحمک الله.

«التهذیب، ج ۷، ص ۲۵۵، ح ۲۶، باب ۲۴».

مآخذ اخری: الاستبصار، ج ۳، ص ۱۴۶، ح ۵، باب ۹۴، کالتهذیب. الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۴، ح ۲۶۴۵۷، باب ۱۱، نقلا عن الشّیخ الطّوسی.

۶۳۱: الشّیخ المفید فی رسالة المتعة، باسناده عن جعفربن محمّدبن قولویه عن ابیه عن سعدبن عبدالله عن احمدبن محمّدبن عیسی عن رجاله مرفوعا الی الأئمّة: منهم محمّدبن مسلم، قال: قال ابوعبدالله علیه‌السلام:

لا بأس بتزویج البکر اذا رضیت من غیر اذن ابیها. و جمیل‌بن درّاج حیث سئل الصّادق علیه‌السلام عن التّمتّع بالبکر، قال: لا بأس ان یتمتّع بالبکر ما لم یفض الیها کراهیّة العیب الی اهلها.

«المستدرک، ج ۱۴، ص ۴۵۹، ح ۱۷۲۸۴، باب ۱۰».

۶۳۲: ابوسعید[۱] عن الحلبی قال:

سألته عن التّمتّع من البکر اذا کانت بین ابویها بلا اذن ابویها، قال: لا بأس ما لم یقتض ما هناک

---

۱ - هو ابوسعید القمّاط - خالدبن سعید -.

لتعفّ بذلک.

«التّهذيب، ج۷، ص۲۵۴، ح۲۳، باب۲۱».

مآخذ اخرى: الاستبصار، ج۳، ص۱۴۵، ح۲، باب۹۴، کالتّهذيب، الاّ انّ فيه: «ما لم‌يفتضّ». الوسائل، ج۲۱، ص۳۴، ح۲۶۴۵۵، باب۱۱، نقلا عن الشّيخ الطّوسی.

۶۳۳: الحسين‌بن سعيد عن القاسم‌بن عروة عن ابن بکير عن زرارة قال:

سألت اباعبداللّه عليه السلام عن رجل تزوّج متعة بغير شهود، قال: لا بأس بالتّزويج البتّة بغير شهود فيمابينه و بين‌اللّه، و انّما جعل الشّهود فی تزويج البتّة من اجل‌الولد، و لولا ذلک لم‌يکن به بأس.

«التّهذيب، ج۷، ص۲۴۹، ح۲، باب۲۴».

مآخذ اخرى: الاستبصار، ج۳، ص۱۴۸، ح۱، باب۹۷، کالتّهذيب. البحار، ج۱۰۳، ص۲۶۶، ح۱۲، باب۶، نقلا عن کتابی حسين‌بن سعيد، القاسم‌بن عروة عن ابن بکير عن زرارة.

۶۳۴: و روى عن محمّدبن اسماعيل‌بن بزيع قال:

سأل رجل الرّضا عليه السلام، عن الرّجل يتزوّج امرأة متعة، و يشترط عليها ان لا يطلب ولدها، فتأتی بعد ذلک بولد، فينکر الولد. فشدّد فی ذلک و قال: يجحد؟ و کيف يجحد؟ ـ اعظاما لذلک ـ قال الرّجل: فان اتّهمها؟ قال: لا ينبغی لک ان تتزوّج الاّ بمأمونة؛ انّ اللّه عزّ و جلّ قال: «الزّانی لا ينکح الاّ زانية او مشرکة و الزّانية لا ينکحها الاّ زان او مشرک و حرّم ذلک على المؤمنين».

«الفقيه، ج۳، ص۴۵۹، ح۴۵۸۷، باب۲».

مآخذ اخرى: الکافی، ج۵، ص۴۵۴، ح۳، عن محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن محمّدبن اسماعيل. التّهذيب، ج۷، ص۲۶۹، ح۸۲، باسناده عن احمدبن محمّدبن عيسى عن محمّدبن اسماعيل‌بن بزيع. الوسائل، ج۲۱، ص۲۷، ح۲۶۴۳۳، باب۸، نقلا عن محمّدبن يعقوب و الصّدوق و الشّيخ الطّوسی؛ البحار، ج۱۰۳، ص۳۱۸، ح۳۷، باب۱۰، نقلا عن کتابی حسين بن سعيد عن محمّدبن اسماعيل‌بن بزيع.

۶۳۵: الحسين‌بن سعيد عن صفوان عن ابن مسکان عن عمربن حنظلة قال:

سألت اباعبداللّه عليه السلام عن شروط المتعة، فقال: يشارطها على ما شاء من العطيّة، و يشترط الولد

ان اراد، و ليس بينهما ميراث.

«الاستبصار، ج۳، ص۱۵۳، ح۵، باب ۱۰۰».

مآخذ اخرى: التهذيب، ج۷، ص ۲۷۰، ح۸۳، كالاستبصار. الوسائل، ج۲۱، ص۷۰، ح۲۶۵۵۸، باب۳۳، نقلا عن الشيخ الطّوسى مثله. البحار، ج۱۰۳، ص۳۱۷، ح۲۹، باب۱۰، نقلا عن كتابى حسين‌بن سعيد، عن ابن مسكان عن عمربن حنظلة.

۶۳۶: محمّدبن الحسن باسناده عن علىّ‌بن الحسن‌بن فضّال عن محمّد و احمد ابنى الحسن عن علىّ‌بن يعقوب عن مروان‌بن مسلم عن بريد عن ابى‌جعفر عليه السلام قال: حدّثنى جابربن عبدالله انّ النّبىّ صلى الله عليه و آله قال:

من تزوّج امرأة لمالها، وكّله اللّه اليه؛ و من تزوّجها لجمالها، رأى فيها ما يكره؛ و من تزوّجها لدينها جمع اللّه له ذلک.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۵۱، ح ۲۵۰۰۸، باب ۱۴».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج۷، ص۳۹۹، ح ۵، باب ۳۴.

۶۳۷: علىّ‌بن محمّدبن بندار عن احمدبن ابى‌عبدالله عن ابيه عن احمدبن النّضر عن بعض اصحابه عن اسحاق‌بن عمّار قال: سمعت اباعبدالله عليه السلام يقول:

من تزوّج امرأة يريد مالها، الجأه اللّه الى ذلک المال.

«الكافى، ج ۵، ص۳۳۳، ح ۲».

مآخذ اخرى: الوسائل ج ۲۰، ص ۵۰، ح ۲۵۰۰۶، باب ۱۴، نقلا عن الكافى.

۶۳۸: علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه و محمّدبن اسماعيل عن الفضل‌بن شاذان جميعا عن ابن ابى‌عمير عن هشام‌بن الحكم عن ابى‌عبدالله عليه السلام قال:

اذا تزوّج الرّجل امرأة لجمالها او مالها، وكّل الى ذلک و اذا تزوّجها لدينها، رزقه اللّه الجمال و المال.

«الكافى، ج ۵، ص۳۳۳، ح۳».

مآخذ اخرى: الوسائل ج ۲۰، ص۴۹، ح ۲۵۰۰۴، باب ۱۴، نقلا عن الكافى و التّهذيب؛ و عن الصّدوق، باسناده عن هشام‌بن الحكم. التّهذيب، ج۷، ص۴۰۳، ح۱۸، باب ۳۴، باسناده عن محمّدبن يعقوب مثله.

۶۳۹: محمّدبن يحيى عن محمّدبن احمد عن محمّدبن عيسى عن ابى‌محمّد الأنصارى عن عمروبن شمر عن

جابربن يزيد قال:

سألت اباجعفر ﷺ عن القابله، أ يحلّ للمولود ان ينكحها؟ فقال: لا و لا ابنتها، هـى بـعض امّهاته. و فى رواية معاويةبن عمّار عن ابى‌عبدالله ﷺ قال: قال: ان قبلت و مرّت فالقوابل اكثر من ذلک؛ و ان قبلت و ربّت حرمت عليه.

«الكافى، ج۵، ص۴۴۷، ح۲».

مآخذ اخرى: المستدرک، ج۱۴، ص۴۱۶، ح۱۷۱۴۷، باب۳۷، نقلا عن الصّدوق فى المقنع. التّهذيب، ج۷، ص۴۵۵، ح۳۱، باب۳۶؛ و الاستبصار، ج۳، ص۱۷۶، ح۳، باب۱۱۵، باسناده عن محمّدبن الحسن الصّفّار عن محمّدبن عيسى‌بن عبيد عن ابى‌محمّد الأنصارى عن عـمروبن شـمر عـن جـابر. الفـقيه، ج۳، ص۴۱۰، ح۴۴۳۱، باب۲، باسناده عن عمروبن شمر عن جابر. الوسائل، ج۲۰، ص۳۶۲، ح۲۵۸۳۴، باب۱؛ و ص۵۰۰، ح۲۶۱۹۸، باب۳۹، نقلا عن الكافى.

۶۴۰: حميدبن زياد عن عبد اللّه‌بن احمد عن علىّ‌بن الحسن عن محمّدبن زيادبن عيسى بيّاع السّابرى عن ابان‌بن عثمان عن ابراهيم عن ابى‌عبدالله ﷺ قال:

اذا استقبل الصّبىّ القابلة بوجهه، حرمت عليه، و حرم عليه ولدها.

«الكافى، ج۵، ص۴۴۸، ح۳».

۶۴۱: علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عـن ابـن ابـى‌عمير عـن خـلاد السّـندى عـن عـمروبن شـمر [عـن جـابر] عـن ابى‌عبدالله ﷺ قال:

قلت له: الرّجل يتزوّج قابلته؟ قال: لا و لا ابنتها.

«الكافى، ج۵، ص۴۴۷، ح۱».

مآخذ اخرى: المستدرک، ج۱۴، ص۴۱۶، ح۱۷۱۴۸، باب۳۷، نقلا عن كتاب خلاّد السّدى البزّاز الكوفى، عن عمروبن شمر.

۶۴۲: احمدبن محمّدبن عيسى عن علىّ‌بن الحكم عن علىّ‌بن ابى‌حمزة عن ابى‌بصير عن ابى‌عبدالله ﷺ قال:

لا يتزوّج المرأة الّتى قبلته و لا ابنتها.

«الاستبصار، ج۳، ص۱۷۶، ح۲، باب۱۱۵».

۶۴۳: محمّدبن الحسن باسناده عن احمدبن محمّدبن عيسى عن ابن ابى‌عمير عن ابراهيم‌بن عبد الحميد قال:

سألت اباالحسن ﷺ عن القابلة تقبل الرّجل، أ له ان يتزوّجها؟ فقال: اذا كانت قبلته المرّة و

المرّتین و الثّلاثة، فلا بأس؛ و ان کانت قبلته و ربّته و کفّلته، فانّی انهی نفسی عنها و ولدی. و فی خبر آخر: و صدیقی.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۵۰۲، ح ۲۶۲۰۴، باب ۳۹».

۶۴۴: دعائم الاسلام، عن رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

انّه نهی ان یتزوّج الرّجل قابلته و لا ابنتها.

«المستدرک، ج ۱۴، ص ۴۱۶، ح ۱۷۱۴۶، باب ۳۷».

۶۴۵: عبد اللّه‌بن جعفر ـ فی قرب الأسناد ـ عن احمدبن محمّدبن عیسی عن احمدبن محمّدبن ابی‌نصر عن الرّضا علیه السلام قال:

سألته عن المرأة تقبلها القابلة فتلد الغلام، یحلّ للغلام ان یتزوّج قابلة امّه؟ قال: سبحان اللّه و ما یحرم علیه من ذلک.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۵۰۲، ح ۲۶۲۰۲، باب ۳۹».

۶۴۶: فقه الرّضا علیه السلام:

نروی انّ رسول اللّه صلی الله علیه و آله نظر الی ولدی امیر المؤمنین الحسن و الحسین علیهما السلام و بنات جعفربن ابی‌طالب علیه السلام فقال: بنونا لبناتنا و بناتنا لبنینا.

«المستدرک، ج ۱۴، ص ۱۸۷، ح ۱۶۴۶۴، باب ۲۳».

۶۴۷: نظر النّبیّ صلی الله علیه و آله الی اولاد علی و جعفر علیه السلام فقال:

بناتنا لبنینا و بنونا لبناتنا.

«الفقیه، ج ۳، ص ۳۹۳، ح ۴۳۸۴، باب ۲».

مآخذ اخری: البحار، ج ۱۰۳، ص ۳۷۲، ح ۸، باب ۲۱، نقلا عن فقه الرّضا مرسلا.

۶۴۸: قال: علیّ‌بن الحسین سیّد العابدین علیه السلام:

من تزوّج للّه عزّ و جلّ و لصلة الرّحم توّجه اللّه تعالی بتاج الملک و (الکرامة).

«الفقیه، ج ۳، ص ۳۸۵، ح ۴۳۵۵، باب ۲».

۶۴۹: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن حمّاد عن الحلبی عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

فی ابنة الأخ من الرّضاع: لا آمر به احدا، و لا انهی عنه، و انّما انهی عنه نفسی و ولدی؛ و قال: عرض علی رسول‌اللّه صلی الله علیه و آله ان یتزوّج ابنة حمزة فأبی رسول‌اللّه صلی الله علیه و آله و قال: هی ابنة اخی من الرّضاع.

«الکافی، ج ۵، ص ۴۳۷، ح ۵».

۶۵۰: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن حمّاد عن الحلبی قال:

قلت لأبی عبد اللّه عليه السلام: ام ولد رجل ارضعت صبیّا، و له ابنة من غیرها یحلّ لذلک الصّبیّ هذه الأبنة؟ فقال: ما احبّ ان تتزوّج ابنة رجل قد رضعت من لبن ولده.

«الکافی، ج۵، ص۴۴۱، ح۶».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۷، ص۳۱۹، ح۲۷، باب۲۱؛ و الاستبصار، ج۳، ص۱۹۹، ح۴، باب۱۲۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب مثله. الوسائل، ج۲۰، ص۳۹۰، ح۲۵۹۰۹، باب۶، نقلا عن الکافی.

۶۵۱: محمّدبن احمدبن یحیی عن هارون‌بن مسلم عن مسعدةبن زیاد عن جعفر عن آبائه عليهم السلام ان النّبیّ صلى الله عليه و آله قال:

لا تجامعوا فی النّکاح علی الشّبهة؛ یقول: اذا بلغک انّک قد رضعت من لبنها، و انّها لک محرّم و ما اشبه ذلک، فانّ الوقوف عند الشّبهة خیر من الاقتحام فی الهلکة.

«التّهذیب، ج۷، ص۴۷۴، ح۱۱۲، باب۳۶».

۶۵۲: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن علیّ‌بن مهزیار قال: سأل عیسی‌بن جعفربن عیسی اباجعفر الثّانی عليه السلام:

انّ امرأة ارضعت لی صبیّا، فهل یحلّ لی ان اتزوّج ابنة زوجها؟ فقال لی: ما اجود ما سألت، من ههنا یؤتی ان یقول النّاس: حرمت علیه امرأته من قبل لبن الفحل؛ هذا هو لبن الفحل لا غیره؛ فقلت له [انّ] الجاریة لیست ابنة المرأة الّتی ارضعت لی، هی ابنة غیرها؛ فقال: لو کنّ عشرا متفرّقات، ما حلّ لک منهنّ شیء، و کنّ فی موضع بناتک.

«الکافی، ج۵، ص۴۴۱، ح۸».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۷، ص۳۲۰، ح۲۸، باب۲۱؛ و الاستبصار، ج۳، ص۱۹۹، ح۵، باب۱۲۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب. الوسائل، ج۲۰، ص۳۶۳، ح۲۵۸۳۶، باب۲؛ و ص۳۹۱، ح۲۵۹۱۱، باب۶، نقلا عن الکافی.

۶۵۳: محمّدبن احمدبن یحیی عن احمدبن ابی‌عبداللّه عن علیّ‌بن اسباط قال:

سأل ابن فضّال ابن بکیر فی المسجد، فقال: ما تقولون فی امرأة ارضعت غلاما سنتین، ثمّ ارضعت صبیّة، لها اقلّ من سنتین، حتّی تمّت السّنتان أ یفسد ذلک بینهما؟ فقال: لا یفسد ذلک بینهما، لأنّه رضاع بعد فطام؛ و انّما قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله: «لا رضاع بعد فطام»، ای انّه اذا

تمّ للغلام سنتان، او الجارية، فقد خرج عن حدّ اللّبن، و لا يفسد بينه و بين من يشرب من لبنه؛ قال: و اصحابنا يقولون: انّه لا يفسد الاّ ان يكون الصّبى و الصّبيّة يشربان شربة شربة.

«الاستبصار، ج ۳، ص ۱۹۷، ح ۱۹، باب ۱۲۵».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۸۵، ح ۲۵۸۹۵، باب ۵، نقلا عن الشّيخ الطّوسى. التّهذيب، ج ۷، ص ۳۱۷، ح ۱۹، باب ۲۱، كالاستبصار.

۶۵۴: دعائم الاسلام، عن جعفربن محمّد عليه‌السلام انّه قال:

لبن الحرام لا يحرّم الحلال؛ و مثل ذلک امرأة ارضعت بلبن زوجها، ثمّ ارضعت بلبن فجور. قال: و من ارضع من فجور بلبن صبيّة لم‌يحرم من نكاحها لأنّ اللّبن الحرام لا يحرّم الحلال.

«المستدرک، ج ۱۴، ص ۳۷۳، ح ۱۷۰۰۰، باب ۱۱».

۶۵۵: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن ابن محبوب عن عبد اللّه‌بن سنان قال:

سألت اباعبداللّه عليه‌السلام عن لبن الفحل، قال: هو ما ارضعت امراتک من لبنک و لبن ولدک ولد امرأة اخرى، فهو حرام.

«الكافى، ج ۵، ص ۴۴۰، ح ۱».

مآخذ اخرى: الكافى، ج ۵، ص ۴۴۰، ح ۳، عن علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابى‌نجران عن عبداللّه‌بن سنان. التّهذيب، ج ۷، ص ۳۱۹، ح ۲۴، باب ۲۱؛ و الاستبصار، ج ۳، ص ۱۹۹، ح ۱، باب ۱۲۶، باسناده عن محمّدبن يعقوب مثله. الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۸۹، ح ۲۵۹۰۵، باب ۶، نقلا عن محمّدبن يعقوب.

۶۵۶: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن الحسن‌بن محبوب عن جميل‌بن صالح عن ابى‌بصير عن ابى‌عبداللّه عليه‌السلام:

فى رجل تزوّج امرأة فولدت منه جارية، ثمّ ماتت المرأة فتزوّج اخرى، فولدت منه ولدا، ثمّ انّها ارضعت من لبنها غلاما، أ يحلّ لذلک الغلام الّذى ارضعته، ان يتزوّج ابنة المرأة الّتى كانت تحت الرّجل قبل المرأة الأخيرة؟ فقال: ما احبّ ان يتزوّج ابنة فحل قد رضع من لبنه.

«الكافى، ج ۵، ص ۴۴۰، ح ۵».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج ۷، ص ۳۱۹، ح ۲۶، باب ۲۱؛ و الاستبصار، ج ۳، ص ۱۹۹، ح ۳، باب ۱۲۶، باسناده عن محمّدبن يعقوب مثله. الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۸۹، ح ۲۵۹۰۶، باب ۶، نقلا عن الصّدوق فى المقنع؛ و نقلا عن الكافى.

۶۵۷: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن ابن فضّال عن ابن بکیر عن ابی‌یحیی الحنّاط قال:
قلت لأبی‌عبدالله ﷺ: انّ ابنی و ابنة اخی فی حجری، و اردت ان ازوّجها ایّاه، فقال بعض اهلی: انّا قد ارضعناهما؛ قال: فقال: کم؟ قلت: ما ادری؛ قال: فأدرانی علی ان اوقّت؛ قال: فقلت: ما ادری؛ قال: فقال: زوّجه.

«الکافی، ج۵، ص۴۴۵، ح۸».
مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۴۰۰، ح۲۵۹۳۲، باب۱۱، نقلا عن الکافی.

۶۵۸: محمّدبن یعقوب عن محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد، و عن علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه جمیعا عن ابن محبوب عن هشام‌بن سالم عن‌السّاباطی عن ابی‌عبدالله ﷺ قال:
سألته عن غلام رضع من امرأة، أ یحلّ له ان یتزوّج اختها لأبیها من الرّضاع؟ فقال: لا؛ فقد رضعا جمیعا من لبن فحل واحد من امرأة واحدة.

«الوسائل، ج۲۰، ص۳۶۷، ح۲۵۸۴۴، باب۴».
مآخذ اخری: الکافی، ج۵، ص۴۴۲، ح۱۰.

۶۵۹: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن ابن سنان عن رجل عن ابی‌عبدالله ﷺ قال:
سئل و انا حاضر عن امرأة ارضعت غلاما مملوکا لها من لبنها حتّی فطمته هل لها ان تبیعه؟ قال: فقال: لا، هو ابنها من الرّضاعة، حرم علیها بیعه و اکل ثمنه؛ قال: ثمّ قال: أ لیس رسول الله ﷺ قال: یحرم من الرّضاع ما یحرم من النسب؟

«الکافی، ج۵، ص۴۴۶، ح۱۶».
مآخذ اخری: التّهذیب، ج۷، ص۳۲۶، ح۵۰، باب۲۱؛ و ج۸، ص۲۴۴، ح۱۱۳، باب۳۶، باسناده عن احمدبن محمّد عن الحسن‌بن محبوب عن ابن سنان؛ و باسناده عن الحسن‌بن سماعة عن ابن محبوب. الوسائل، ج۲۰، ص۳۷۲، ح۲۵۸۵۶، باب۱؛ و ص۴۰۵، ح۲۵۹۴۴، باب۱۷، نقلا عن محمّدبن یعقوب عن محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن ابن محبوب عن ابن سنان یعنی عبدالله عن ابی‌عبدالله ﷺ؛ و نقلا عن الشّیخ الطّوسی.

۶۶۰: دعائم الاسلام، عن جعفربن محمّد ﷺ:
انه سئل عن امرأة رجل ارضعت جاریة، أ تصلح لولده من غیرها؟ قال: لا، قد نزلت منزلة الأخت من الرّضاعة من قبل الأب، لأنّها ارضعت بلبنه.

«المستدرک، ج۱۴، ص۳۶۹، ح۱۶۹۸۲، باب۴».

۶۶۱: محمّدبن یحیی عن عبد اللّهبن جعفر قال:

کتبت الی ابی‌محمّد علیه السلام: امرأة ارضعت ولد الرّجل هل یحلّ لذلک الرّجل ان یتزوّج ابنة هذه المرضعة ام لا؟ فوقّع علیه السلام لا، لا تحلّ له.

«الکافی، ج۵، ص۴۴۷، ح۱۸».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۴۰۴، ح۲۵۹۴۳، باب۱۶، نقلا عن الصّدوق باسناده عن عبداللّهبن جعفر؛ ونقلا عن الکافی.

۶۶۲: محمّدبن یحیی عن محمّدبن الحسین عن عثمان‌بن عیسی عن سماعة قال:

سألته عن رجل کان له امراتان فولدت کل واحدة منهما غلاما، فانطلقت احدی امراتیه، فأرضعت جاریة من عرض النّاس، أ ینبغی لابنه ان یتزوّج بهذه الجاریة؟ قال: لا، لأنّها ارضعت بلبن الشّیخ.

«الکافی، ج۵، ص۴۴۰، ح۲».

مآخذ اخری: الاستبصار، ج۳، ص۱۹۹، ح۲، باب۱۲۶؛ و التّهذیب، ج۷، ص۳۱۹، ح۲۵، باب۲۱؛ و ص۳۲۲، ح۳۵، باب۲۱، باسناده عن محمّدبن یعقوب. الوسائل، ج۲۰، ص۳۹۰، ح۲۵۹۰۷، باب۶، نقلا عن الکافی.

۶۶۳: محمّدبن الحسن باسناده عن محمّدبن احمدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن الحسن‌بن محبوب عن هشام‌بن سالم عن عمّاربن موسی السّاباطی عن جمیل‌بن صالح عن زیادبن سوقة قال:

قلت لأبی‌جعفر علیه السلام: هل للرّضاع حدّ یؤخذ به؟ فقال: لا یحرم الرّضاع اقلّ من یوم و لیلة، او خمس عشرة رضعة متوالیات من امرأة واحدة، من لبن فحل واحد، لم‌یفصل بینها رضعة امرأة غیرها؛ فلو انّ امرأة ارضعت غلاما او جاریة عشر رضعات، من لبن فحل واحد، و ارضعتها امرأة اخری من فحل آخر عشر رضعات، لم‌یحرم نکاحهما.

«الوسائل، ج۲۰، ص۳۷۴، ح۲۵۸۶۰، باب۲».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۷، ص۳۱۵، ح۱۲، باب۲۱. الاستبصار، ج۳، ص۱۹۲، ح۱، باب۱۲۵.

۶۶۴: محمّدبن یعقوب عن محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد؛ و علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه، جمیعا عن ابن محبوب عن هشام‌بن سالم عن برید العجلی ـ فی حدیث ـ قال:

سألت اباجعفر علیه السلام عن قول رسول اللّه صلی الله علیه و آله: «یحرم من الرّضاع ما یحرم من النّسب»، فسّر لی

ذلک؛ فقال: کلّ امرأة ارضعت من لبن فحلها ولد امرأة اخری من جاریة او غلام، فذلک الّذی قال رسول اللّه ﷺ؛ و کلّ امرأة ارضعت من لبن فحلین، کانا لها واحدا بعد واحد من جاریة او غلام، فانّ ذلک رضاع لیس بالرّضاع الّذی قال رسول اللّه ﷺ: «یحرم من الرّضاع ما یحرم من النّسب»؛ و انّما هو من نسب ناحیة الصّهر رضاع؛ و لا یحرم شیئا، و لیس هو سبب رضاع من ناحیة لبن الفحولة فیحرم.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۳۸۸، ح ۲۵۹۰۲، باب ۶».

مآخذ اخری: الکافی، ج۵، ص۴۴۲، ح۹. الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۷۱، ح ۲۵۸۵۰، باب ۱، نقلا عن الصّدوق باسناده عن الحسن‌بن محبوب نحوه.

۶۶۵: محمّدبن یعقوب عن محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد؛ و علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه، جمیعا عن ابن محبوب عن ابی‌ایّوب الخزّاز عن ابن مسکان عن الحلبی قال:

سألت اباعبداللّه علیه السلام عن الرّجل یرضع من امرأة و هو غلام، أ یحلّ له ان یتزوّج اختها لأمّها من الرّضاعة؟ فقال: ان کانت المراتان رضعتا من امرأة واحدة، من لبن فحل واحد، فلا یحلّ؛ فان کانت المراتان رضعتا من امرأة واحدة، من لبن فحلین، فلا بأس بذلک.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۳۸۹، ح۲۵۹۰۴، باب۶».

مآخذ اخری: الکافی، ج۵، ص۴۴۳، ح۱۱. التّهذیب، ج۷، ص۳۲۱، ح۳۱، باب ۲۱؛ و الاستبصار، ج۳، ص۲۰۱، ح۸، باب۱۲۶، باسناده عن ابن محبوب عن ابی‌ایّوب الخزّاز عن ابن مسکان عن الحلبی.

۶۶۶: محمّدبن الحسن باسناده عن محمّدبن الحسن الصّفّار عن احمدبن الحسن‌بن علیّ‌بن فضّال عن ابن ابی‌عمیر عن جمیل‌بن درّاج عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

اذا رضع الرّجل من لبن امرأة حرم علیه کلّ شیء من ولدها، و ان کان من غیر الرّجل الّذی کانت ارضعته بلبنه، و اذا رضع من لبن رجل، حرم علیه کلّ شیء من ولده، و ان کان من غیر المرأة الّتی ارضعته.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۴۰۳، ح ۲۵۹۴۱، باب ۱۵».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۷، ص ۳۲۱، ح۳۳، باب ۲۱. الاستبصار، ج۳، ص۲۰۱، ح ۱۰، باب۱۲۶.

۶۶۷: محمّدبن یعقوب عن ابی‌علیّ الأشعری عن محمّدبن عبد الجبّار، و عن محمّدبن اسماعیل عن الفضل‌بن

شاذان، جمیعا عن صفوان‌بن یحیی عن ابی‌الحسن علیه‌السلام فی حدیث قال:

قلت له: ارضعت امّی جاریة بلبنی، فقال: هی اختک من الرّضاعة؛ قلت: فتحلّ لأخ لی من امّی لم‌ترضعها امّی بلبنه، یعنی لیس بهذا البطن و لکن ببطن آخر؟ قال: و الفحل واحد؟ قلت: نعم، هو اخی لأبی و امّی؛ قال: اللّبن للفحل، صار ابوک اباها و امّک امّها.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۹۵، ح ۲۵۹۲۱، باب ۸».

مآخذ اخری: نفس المصدر، نقلا عن الصّدوق فی المقنع مرسلا. الکافی، ج ۵، ص ۴۴۴، ح ۳؛ و ص ۴۳۹، ح ۷. التّهذیب، ج ۷، ص ۳۲۲، ح ۳۶، باب ۲۱، باسناده عن محمّدبن یعقوب عن محمّدبن اسماعیل مثله.

۶۶۸: محمّدبن یعقوب عن علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه، و عن محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن ابن ابی‌نجران عن محمّدبن عبیدة الهمدانی قال: قال الرّضا علیه‌السلام:

ما یقول اصحابک فی الرّضاع؟ قال: قلت: کانوا یقولون: اللّبن للفحل، حتّی جاءتهم الرّوایه عنک: انّک تحرم من الرّضاع ما یحرم من النّسب؛ فرجعوا الی قولک؛ قال: فقال: و ذاک انّ امیر المؤمنین سألنی عنها البارحة، فقال لی: «اشرح لی اللّبن للفحل»، و انا اکره الکلام، فقال لی: کما انت حتّی اسألک عنها؛ ما قلت فی رجل کانت له امّهات اولاد شتّی فأرضعت واحدة منهنّ بلبنها غلاما غریبا، أ لیس کلّ شیء من ولد ذلک الرّجل من امّهات الأولاد الشّتّی محرما علی ذلک الغلام؟ قال: قلت: بلی؛ قال: فقال ابوالحسن علیه‌السلام: فما بال الرّضاع یحرم من قبل الفحل و لا یحرم من قبل الأمّهات، و انّما الرّضاع من قبل الأمّهات و ان کان لبن الفحل ایضا یحرم؟

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۹۱، ح ۲۵۹۱۰، باب ۶».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۷، ص ۳۲۰، ح ۳۰، باب ۲۱؛ و الاستبصار، ج ۳، ص ۲۰۰، ح ۷، باب ۱۲۶، باسناده عن علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه؛ و باسناده عن محمّدبن یحیی مثله.. الکافی، ج ۵، ص ۴۴۱، ح ۷.

۶۶۹: محمّدبن یعقوب عن محمّدبن یحیی عن احمد عن علیّ‌بن الحکم عن موسی‌بن بکر عن زرارة قال: قال ابوجعفر علیه‌السلام ـ فی حدیث ـ:

و اذا تزوّج الرّجل امرأة تزویجا حلالا، فلا تحلّ تلک المرأة لأبیه و لا لابنه.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۴۱۲، ح ۲۵۹۵۷، باب ۲».

مآخذ اخری: نفس المصدر، نقلا عن الشّیخ باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۶۷۰: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن حمّاد عن الحلبی قال:

سألت اباعبدالله ﷺ عن رجل تزوّج امرأة فلامسها قال: مهرها واجب، و هی حرام علی ابیه و ابنه.

«الکافی، ج۵، ص۴۱۸، ح۱».

مآخذ اخری: الکافی، ج۵، ص۴۱۹، ح۶، عن ابی‌علیّ الأشعری عن محمّدبن عبدالجبّار عن صفوان‌بن یحیی عن ابن مسکان عن الحسن‌بن زیاد عن محمّدبن مسلم.

۶۷۱: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن علیّ‌بن الحکم عن عبد اللّه‌بن یحیی الکاهلی قال:

سئل ابوعبدالله ﷺ و انا عنده عن رجل اشتری جاریة و لم‌یمسّها، فأمرت امرأته ابنَه و هو ابن عشر سنین، ان یقع علیها، فوقع علیها، فما تری فیه؟ فقال: اثم الغلام و اثمت امّه، و لا اری للأب اذا قرّبها الابن، ان یقع علیها. قال: و سألته عن رجل یکون له جاریة فیضع ابوه یده علیها من شهوة، او ینظر منها الی محرّم من شهوة؛ فکره ان یمسّها ابنه.

«الکافی، ج۵، ص۴۱۸، ح۴».

۶۷۲: محمّدبن الحسن الصّفّار عن احمدبن محمّد عن ابیه محمّدبن عیسی‌بن عبدالله الأشعری عن محمّدبن ابی‌عمیر عن ابی‌بصیر قال:

سألته عن الرّجل یفجر بالمرأة، أ تحلّ لابنه؟ او یفجر بها الابن، أ تحلّ لأبیه؟ قال: ان کان الأب او الابن مسّها و اخذ منها، فلا تحلّ.

«التّهذیب، ج۷، ص۲۸۲، ح۳۰، باب۲۵».

مآخذ اخری: الاستبصار، ج۳، ص۱۶۳، ح۱، باب۱۰۷، کالتّهذیب. الوسائل، ج۲۰، ص۴۳۰، ح۲۶۰۱۰، باب۹، نقلا عن الشّیخ.

۶۷۳: محمّدبن احمدبن یحیی عن یعقوب‌بن یزید عن ابن ابی‌عمیر عن رجل عن ابی‌عبدالله ﷺ:

فی الرّجل یعبث بالغلام، قال: اذا اوقب حرمت علیه اخته و ابنته.

«التّهذیب، ج۷، ص۳۱۰، ح۴۴، باب۲۶».

۶۷۴: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه او عن محمّدبن علیّ عن موسی‌بن سعدان عن بعض رجاله، قال:

کنت عند ابی‌عبدالله ﷺ، فأتاه رجل، فقال له: جعلت فداک ما تری فی شابّین کانا مضطجعین، فولد لهذا غلام و للآخر جاریة أ یتزوج ابن هذا ابنة هذا؟ قال: فقال: نعم، سبحان

اللّه لم لا یحلّ؟! فقال: انّه کان صدیقا له؛ قال: فقال: و ان کان فلا بأس؛ قال: فقال: فانّه کان یفعل به؛ قال: فأعرض بوجهه [عنه] ثمّ اجابه و هو مستتر بذراعیه، فقال: ان کان الّذی کان منه دون الایقاب، فلا بأس ان یتزوّج، و ان کان قد اوقب فلا یحلّ له ان یتزوّج.

«الکافی، ج۵، ص۴۱۷، ح۳».

مآخذ اخری: التهذیب، ج۷، ص ۳۱۰، ح۴۳، باب۲۱، باسناده عن محمّدبن الحسن الصّفّار عن ابراهیم‌بن هاشم عن علیّ‌بن اسباط عن موسی‌بن سعدان عن بعض رجاله.

۶۷۵: محمّدبن علیّ‌بن الحسین قال: قال: الصّادق علیه السلام:

انّ احدکم لیأتی اهله فتخرج من تحته، فلو اصابت زنجیا لتشبّثت به؛ فاذا اتی احدکم اهله فلیکن بینهما مداعبة فانّه اطیب للأمر.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۱۱۸، ح۲۵۱۸۳، باب۵۶».

۶۷۶: مکارم الاخلاق: و بروایة عنه ـ ابی‌عبداللّه ـ علیه السلام لطلب الولد قال:

اذا اردت المباشرة فلتقرء ثلاث مرّات: «و ذاالنّون اذ ذهب مغاضبا» الآیة.

«البحار، ج۱۰۴، ص۸۶، ح۴۸».

۶۷۷: محمّدبن علیّ‌بن الحسین باسناده عن ابی‌سعید الخدری فی وصیّة النّبیّ صلی الله علیه و آله لعلیّ علیه السلام قال:

و لا ینظر احد الی فرج امرأته و لیغضّ بصره عند الجماع فانّ النّظر الی الفرج یورث العمی فی الولد.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۱۲۱، ح۲۵۱۹۵ باب۵۹».

مآخذ اخری: نفس المصدر، نقلا عن العلل و امالی الصّدوق.

۶۷۸: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّدبن عیسی و عدّة من اصحابنا عن احمدبن ابی‌عبداللّه عن القاسم‌بن یحیی عن جدّه الحسن بن راشد عن ابی‌بصیر قال: قال لی ابوجعفر علیه السلام:

اذا تزوّج احدکم کیف یصنع؟ قلت: لا ادری، قال: اذا همّ بذلک، فلیصلّ رکعتین و لیحمد اللّه عزّ و جلّ ثمّ یقول: «اللّهمّ انّی ارید ان اتزوّج، فقدّر لی من النّساء اعفّهنّ فرجا، و احفظهنّ لی فی نفسها و مالی، و اوسعهنّ رزقا، و اعظمهنّ برکة، و قدّر لی ولدا طیّبا، تجعله خلفا صالحا فی حیاتی، و بعد موتی». قال: فاذا دخلت الیه، فلیضع یده علی ناصیتها و لیقل: «اللّهمّ علی کتابک تزوّجتها، و فی امانتک اخذتها، و بکلماتک استحللت فرجها، فان قضیت لی فی

رحمها شيئا فاجعله مسلما سويّا، و لا تجعله شرک شيطان». قال: قلت: و کیف یکون شرک شيطان؟ قال: ان ذکر اسم اللّه تنحّى الشّيطان، و ان فعل و لم‌يسمّ ادخل ذکره، و کان العمل منهما جميعا، و النّطفة واحدة.

«الکافی، ج ۵، ص ۵۰۱، ح ۳».

مآخذ اخرى: التهذيب، ج ۷، ص ۴۰۷، ح ۱، باب ۳۵، باسناده عن احمدبن محمّدبن عيسى عن علىّبن الحكم عن مثنّى ابن الوليد الحنّاط عن ابى‌بصير.
الوسائل ج ۲۰، ص ۱۱۳، ح ۲۵۱۷۲، باب ۵۳، نقلا عن الکافی، و الشّيخ؛ و عن الصّدوق باسناده عن مثنّى‌بن الوليد نحوه الى قوله «و بعد موتى».

۶۷۹: الحسين‌بن محمّد عن معلّى‌بن محمّد، و عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد، جميعا عن الوشّاء عن موسى‌بن بكر عن ابى‌بصير قال: قال ابوعبداللّه عليه السلام:

يا ابا محمّد، اىّ شىء يقول الرّجل منكم اذا دخلت عليه امرأته؟ قلت: جعلت فداک أ يستطيع الرّجل ان يقول شيئا؟ فقال: الا اعلّمک ما تقول؟ قلت: بلى، قال: تقول: «بكلمات اللّه استحللت فرجها، و فى امانة اللّه اخذتها، اللّهمّ ان قضيت لى فى رحمها شيئا فاجعله بارّا تقيّا، و اجعله مسلما سويّا، و لا تجعل فيه شركا للشّيطان». قلت: و بأى شىء يعرف ذلک؟ قال: اما تقرء كتاب اللّه عزّ و جلّ؟ ثمّ ابتدا هو: «و شاركهم فى الأموال و الأولاد»، ثمّ قال: انّ الشّيطان ليجىء حتّى يقعد من المرأة كما يقعد الرّجل منها، و يحدّث كما يحدّث، و ينكح كما ينكح؛ قلت: بأىّ شىء يعرف ذلک؟ قال: بحبّنا و بغضنا؛ فمن احبّنا كان نطفة العبد، و من ابغضنا كان نطفة الشّيطان.

«الکافی، ج ۵، ص ۵۰۲، ح ۲».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۳۵، ح ۲۵۲۳۳، باب ۶۸؛ و البحار، ج ۶۳، ص ۲۰۷، ح ۴۰، نقلا عن الکافی.

۶۸۰: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن ابيه عن حمزة‌بن عبداللّه عن جميل‌بن درّاج عن ابى‌الوليد عن ابى‌بصير قال: قال لى ابوعبداللّه عليه السلام:

يا ابامحمّد، اذا اتيت اهلک فأىّ شىء تقول؟ قال: قلت: جعلت فداک، و اطيق ان اقول شيئا؟ قال: بلى، قل: «اللّهمّ بكلماتک استحللت فرجها، و بأمانتک اخذتها، فان قضيت فى رحمها شيئا فاجعله تقيّا زكيّا، و لا تجعل للشّيطان فيه شركا»؛ قال: قلت: جعلت فداک، و يكون فيه

شرک الشّیطان؟ قال: نعم، اما تسمع قول اللّه عزّ و جلّ فی کتابه: «و شارکهم فی الأموال و الأولاد»؟ انّ الشّیطان یجیء فیقعد کما یقعد الرّجل، و ینزل کما ینزل الرّجل. قال: قلت بأیّ شیء یعرف ذلک؟ قال: بحبّنا و بغضنا.

«الکافی، ج۵، ص۵۰۳، ح۵».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۱۳۶، ح۲۵۲۳۶، باب۶۸، نقلا عن الکافی.

۶۸۱: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن علیّبن حسّان الواسطی عن عبدالرّحمن‌بن کثیر قال:
کنت عند ابی‌عبداللّه جالسا فذکر شرک الشّیطان فعظّمه حتّی افزعنی؛ قلت: جعلت فداک فما المخرج من ذلک؟ قال: اذا اردت الجماع فقل: «بسم اللّه الرّحمن الرّحیم الّذی لا اله الاّ هو، بدیع السّماوات و الأرض، اللّهمّ ان قضیت منّی فی هذه اللّیلة خلیفة، فلا تجعل للشّیطان فیه شرکا و لا نصیبا و لا حظّا، و اجعله مؤمنا مخلصا مصفّی من الشّیطان و رجزه جلّ ثناؤک».

«الکافی، ج۵، ص۵۰۳، ح۴».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۱۳۶، ح۲۵۲۳۵، باب۶۸، نقلا عن الکافی.
البحار، ج۱۰۳، ص۲۹۴، ح۴۶، باب۸؛ و المستدرک، ج۱۴، ص۲۲۹، ح۱۶۵۷۱، باب۵۲، نقلا عن تفسیر العیّاشیّ، عن یونس عن ابی‌الرّبیع الشّامی.

۶۸۲: عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد عن جعفربن محمّد الأشعری عن ابن القدّاح عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:
قال امیر المؤمنین علیه السلام:
اذا جامع احدکم فلیقل: «بسم اللّه و باللّه، اللّهمّ جنّبنی الشّیطان، و جنّب الشّیطان ما رزقتنی». قال: فان قضی اللّه بینهما ولدا لا یضرّه الشّیطان بشیء ابدا.

«الکافی، ج۵، ص۵۰۳، ح۳».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۱۳۶، ح۲۵۲۳۴، باب۶۸، نقلا عن الکافی.

۶۸۳: عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد عن الحسن‌بن محبوب عن علیّ‌بن رئاب عن الحلبی قال:
قال ابوعبدَاللّه علیه السلام: فی الرّجل اذا اتی اهله فخشی ان یشارکه الشّیطان، قال: یقول: «بسم اللّه» و یتعوّذ باللّه من الشّیطان.

«الکافی، ج۵، ص۵۰۲، ح۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۱۳۵، ح۲۵۲۳۲، باب۶۸، نقلا عن الکافی.

۶۸۴: الجعفریّات: اخبرنا عبداللّه اخبرنا محمّد حدّثنی موسی قال: حدّثنا ابی عن ابیه عن جدّه جعفربن محمّد

عن ابيه عن جدّه عن علیّ عليه السلام:

انّ رجلا اتاه، فقال: يا امير المؤمنين، انّ امراتی وضعت غلاما و انّی قلت: و اللّه لا اقربک حتّی تفطميه، مخافة ان تحمل عليه فيقله؛ فقال علی عليه السلام: ليس فی الاصلاح ايلاء.

«المستدرک، ج۱۵، ص۴۰۲، ح۱۸۶۳۶، باب۴».

۶۸۵: الحسين‌بن بسطام و اخوه ـ فی طبّ الأئمّة ـ عن محمّدبن اسماعيل عن احمدبن محرز عن عمروبن ابی‌المقدام عن جابر عن ابی‌جعفر عليه السلام قال: قال علی عليه السلام:

کره رسول اللّه صلی الله عليه و آله الجماع فی اللّيلة الّتی يريد فيها الرّجل سفرا، و قال: ان رزق ولدا کان جوّاله.

«الوسائل، ج۲۰، ص۲۵۳، ح۲۵۵۶۰، باب۱۵۰».

۶۸۶: محمّدبن علیّ‌بن الحسين باسناده عن ابی‌سعيد الخدری فی وصيّة النّبیّ صلی الله عليه و آله لعلیّ عليه السلام انّه قال:

يا علیّ لا تجامع امراتک بعد الظّهر[1]، فانّه ان قضی بينکما ولد فی ذلک الوقت، يکون احول، و الشّيطان يفرح بالحول فی الانسان؛ (الی ان قال:) يا علیّ لا تجامع امراتک فی ليلة الفطر، فانّه ان قضی بينکما ولد، (لم‌يکن ذلک الولد الاّ کثير الشّرّ) فيکبر ذلک الولد و لا يصيب ولدا الاّ علی کبر السّن؛ يا علیّ لا تجامع امراتک فی ليلة الأضحی، فانّه ان قضی بينکما ولد، يکون له ستّ اصابع او اربع اصابع؛ يا علیّ لا تجامع امراتک تحت شجرة مثمرة، فانّه ان قضی بينکما ولد، يکون جلاّدا قتّالا او عريفا؛ يا علیّ لا تجامع امراتک فی وجه الشّمس و تلألوئها، الاّ ان ترخی سترا فيستركما، فانّه ان قضی بينکما ولد لا يزال فی بؤس و فقر حتّی يموت؛ يا علی لا تجامع امراتک بين الأذان و الاقامة فانّه ان قضی بينکما ولد، يکون حريصا علی اهراق الدّماء؛ يا علیّ لا تجامع اهلک فی النّصف من شعبان، فانّه ان قضی بينکما ولد يکون مشؤوما ذا شامة فی وجهه.

«الوسائل، ج۲۰، ص۲۵۱، ح۲۵۵۵۷، باب۱۴۹».

مآخذ اخری: نفس المصدر، نقلا عن العلل و امالی الصّدوق. الفقيه، ج۳، ص۵۵۱، ح۴۸۹۹.

۶۸۷: الشّيخ المفيد فی الاختصاص: عن احمد عن عمروبن حفص و ابی‌بصير و محمّدبن الهيثم، و عن

---

۱ ـ فی العلل: «قبل الظّهر».

اسحاق‌بن نجیح عن حصیف عن مجاهد عن الخدری عن رسول اللّه صلی الله علیه و آله انّه قال:

یا علیّ لا تجامع امراتک بعد الظّهر، فانّه ان قضی بینکما ولد فی ذلک الوقت [لا یـؤمن ان] یکون احول؛ و الشّیطان یفرح بالأحول من الانسان؛ الی ان قال: یا علیّ لا تجامع امراتک فی لیلة الفطر، فانّه ان قضی بینکما ولد ینکد ذلک الولد، و لا یصیب الولد الاّ علی کبر السّنّ؛ یا علیّ لا تجامع فی لیلة الأضحی، فانّه ان قضی بینکما ولد عسی ان یکون له ستّ اصابع او اربع اصابع؛ یا علی لا تجامع اهلک تحت شجرة مثمرة، فانّه ان قضی بینکما ولد یکون جلاّدا او قتّالا او عریفا؛ یا علیّ لا تجامع اهلک فی وجه الشّمس و تلألئها الاّ ان ترخی سترا، فانّه ان قضی بینکما ولد لا یزال فی بؤس و فقر حتّی یموت؛ یا علیّ لا تجامع امراتک بین الأذان و الاقامة، فانّه ان قضی بینکما ولد یکون حریصا علی هراقة الدّماء؛ یا علی لا تجامع امراتک فی لیلة نصف من شعبان، فانّه ان قضی بینکما ولد یکون مشوّها ذا شامة فی شعره و وجهه؛ الخبر.

«المستدرک، ج۱۴، ص۲۹۸، ح۱۶۷۷۲، باب۱۱۳».

۶۸۸: روی الحسن‌بن محبوب عن ابی‌ایّوب الخزّاز عن عمروبن عثمان عن ابی‌جعفر علیه السلام قال:

سألته: أ یکره الجماع فی ساعة من السّاعات؟ قال: نعم، یکره فی لیلة ینخسف فیها القمر، و الیوم الّذی تنکسف فیه الشّمس، و فیما بین غروب الشّمس الی ان یغیب الشّفق، و من طلوع الفجر الی طلوع الشّمس، و فی الرّیح السّوداء و الحمراء و الصّفراء و الزّلزله؛ و لقد بات رسول اللّه صلی الله علیه و آله لیلة عند بعض نسائه فانخسف القمر فی تلک اللّیلة، فلم‌یکن منه شـیء، فـقالت له زوجته: یا رسول اللّه بأبی انت و امّی أ کلّ هذا لبغض؟ فقال: ویحک حدث هذا الحادث فی السّماء، فکرهت ان اتلذّذ و ادخل فی شیء، و لقد عیّر اللّه تعالی قوما فقال: «و ان یروا کسفا من‌السّماء ساقطا یقولوا سحاب مرکوم». و ایم اللّه لا یجامع احـد فـی‌هذه السّـاعات الّـتی وصفت فیرزق من جماعه ولدا و قد سمع هذا الحدیث فیری ما یحبّ.

«الفقیه، ج۳، ص۴۰۳، ح۴۴۰۷».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۷، ص۴۱۱، ح۱۴، باب۳۶، باسناده عـن الحسـن‌بن محبوب عن ابی‌ایّوب عن عمروبن عثمان عن ابی‌جعفر علیه السلام.

۶۸۹: سلیمان‌بن جعفر البصری عن عبد اللّه‌بن الحسین‌بن زیدبن علیّ‌بن الحسین‌بن علیّ‌بن ابی‌طالب عن ابیه عن الصّادق عن ابیه عن آبائه: قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله فی حدیث:

کره النّظر الی فروج النّساء و قال: یورث العمی؛ و کره الکلام عند الجماع و قال: یورث الخرس

و... و كره المجامعة تحت السّماء و... و كره للرّجل ان يغشّى امرأته و هى حائض، فان غشيها فخرج الولد مجذوما او ابرص فلا يلومنّ الاّ نفسه؛ و كره ان يغشّى الرّجل المرأة و قد احتلم، حتّى يغتسل من احتلامه الّذى رأى، فان فعل و خرج الولد مجنونا فلا يلومنّ الاّ نفسه.

«الفقيه، ج۳، ص٥٥٦، ح۴۹۱۴، باب۲».

مآخذ اخرى: الفقيه، ج۴، ص۳٥۲، ح٥۷٦۲، باسناده عن حمّادبن عمرو و انس‌بن محمّد عن ابيه عن جعفربن محمّد عن آبائه :؛ و ج۳، ص۴۰۴، ح۴۴۱۲ و ۴۴۱۳ بـاب۲، مرسلا؛ و ج۱، ص۹٦، ح۲۰۱. الوسائل، ج۱٥، ص۳۴۴، ح۲۰۷۰۰، باب۴۹؛ و ج۲، ص۳۱۸، ح۲۲۴۱؛ و ص۳۱۹، ح۲۲۴٥، باب۲۴؛ و ج۲۰، ص۱۳۹، ح۲٥۲۴٥، باب۷۰، نقلا عن الفقيه و المحاسن. امالى الصّدوق، ص۲۴۸، ح۳، بسند الخصال. البحار، ج۱۰۳، ص۲۸۳، ح۳، و ص۲۸٦، ح۱۸، باب۸؛ و ج۷٦، ص۳۳۷، ح۲، باب٦۷؛ و ج۷۷، ص٥۰، ح۳، باب۳؛ و ج۸۱، ص۴۷، ح۱٥، باب۳، نقلا عن علل الشّرايع عن محمّدبن علىّ‌بن الشّاه عن احمدبن محمّدبن احمد عن احمدبن خالد عن محمّدبن احمد التّميمى عن ابيه عن محمّدبن حاتم عن حمّادبن عمرو عن جعفربن محمّد عن ابيه عن جدّه عن علىّ‌بن ابى‌طالب عليه السلام فى حديث طويل يذكر فيه وصيّة النّبىّ صلى الله عليه و آله؛ و عن امالى الصّدوق؛ و عن الخصال، عن ابيه عن سعد؛ و عن مجالس الصّدوق و الخصال، عن محمّدبن موسى‌بن المتوكّل عن سعدبن عبدالله عن ابراهيم‌بن هاشم عن الحسين‌بن الحسن القرشى عن سليمان‌بن جعفر البصرى عن عبدالله‌بن الحسين‌بن زيد عن ابيه عن الصّادق عليه السلام. المحاسن، ص۳۲۱، ح٦۰، عن ابراهيم عن الحسين‌بن ابى‌الحسن الفارسى عن سليمان‌بن جعفر. التّهذيب، ج۷، ص۴۱۲، ح۱۸، باب۳٦، باسناده عن محمّدبن العيص عن ابى‌عبد الله عليه السلام.

٦۹۰: نوادر الرّاوندى: باسناده عن جعفربن محمّد عن آبائه : قال: قال رسول الله صلى الله عليه و آله:

ايّاكم و ان يجامع الرّجل امرأته و الصّبىّ فى المهد ينظر اليهما.

«البحار، ج۱۰۳، ص۲۹٥، ح٥۱، باب۸».

٦۹۱: فقه الرّضا: قال عليه السلام:...

و ان احتلمت فلا تجامع حتّى تغتسل من الاحتلام.

«البحار، ج ٨١، ص ٥٢، ح ٢٣، باب ٣».

مآخذ اخرى: البحار، ج ٨١، ص ٧٢، ح ٦٠، باب ٣، نقلا عن كتاب الهداية.

٦٩٢: الحسين بن بسطام و اخوه ـ في طبّ الأئمّة ـ عن الباقر عليه السلام قال: قال الحسين عليه السلام لأصحابه:

اجتنبوا الغشيان فى اللّيلة الّتى تريدون فيها السّفر، فانّ من فعل ذلك ثمّ رزق ولدا كان جوّالة.

«الوسائل، ج ٢٠، ص ٢٥٣، ح ٢٥٥٦١، باب ١٥٠».

٦٩٣: الرّسالة الذّهبيّة فى الطّبّ الّتى بعث بها الامام علىّ بن موسى الرّضا عليه السلام الى المأمون العبّاسى، فى حفظ صحّة المزاج و تدبيره بالأغذية و الأشربة و الأدوية:... كتب الرّضا عليه السلام الى المأمون كتابا نسخته:

بسم اللّه الرّحمن الرّحيم... و قد وصفت لك يا امير المؤمنين فيما تقدّم من كتابى هذا، ما فيه كفاية لمن اخذ به، و انا اذكر امر الجماع، فلا تقرب النّساء من اوّل اللّيل صيفا و لا شتاء، و ذلك لأنّ المعدة و العروق تكون ممتلئة و هو غير محمود، و يتولّد منه القولنج و الفالج و اللّقوة و النّقرس و الحصاة و التّقطير و الفتق و ضعف البصر و رقّته، فاذا اردت ذلك، فليكن فى آخر اللّيل، فانّه اصلح للبدن، و ارجى للولد، و ازكى للعقل، فى الولد الّذى يقضى اللّه بينهما... .

«البحار، ج ٦٢، ص ٣٢٧».

٦٩٤: فقه الرّضا:

اتق الجماع فى اوّل ليلة من الشّهر و فى وسطه و فى آخره، فانّه من فعل ذلك ليس يسلم الولد من السّقطة، و ان تمّ يوشك ان يكون مجنونا؛ و اتّق الجماع فى اليوم الّذى تنكسف فيه الشّمس او فى ليلة ينكسف فيها القمر، و فى الزّلزلة، و عند الرّيح الصّفراء و الحمراء و السّوداء، فمن فعل ذلك و قد بلغه الحديث رأى فى ولده ما يكره؛ و لا تجامع فى السّفينة، و لا تجامع مستقبل القبلة و لا تستدبرها.

«البحار، ج ١٠٣، ص ٢٩٠، ح ٣٣، باب ٨».

٦٩٥: علىّ بن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابى‌عمير عن الحسن بن عطيّة عن عذافر الصّيرفىّ قال: قال ابوعبداللّه عليه السلام:

ترى هؤلاء المشوّهين خلقهم؟ قال: قلت: نعم؛ قال: هؤلاء الّذين آباؤهم يأتون نساءهم فى الطّمث.

«الكافى، ج ٥، ص ٥٣٩، ح ٥».

٦٩٦: محمّد بن علىّ بن الحسين باسناده عن ابى‌سعيد الخدرى فى وصيّه النّبىّ صلى الله عليه و آله لعلىّ عليه السلام قال:

يا علىّ عليك بالجماع ليلة الاثنين، فانّه ان قضى بينكما ولد، يكون حافظا لكتاب اللّه راضيا

بما قسّم اللّه عزّ و جلّ؛ يا علىّ ان جامعت اهلک ليلة الثّلثاء فقضى بينكما ولد، فانّه يرزق الشّهادة بعد شهادة ان «لا اله الاّ اللّه و انّ محمّدا رسول اللّه» و لا يعذّبه اللّه مع المشركين، و يكون طيّب النّكهة و الفم، رحيم القلب، سخىّ اليد، طاهر اللّسان من الكذب و الغيبة و البهتان؛ يا علىّ و ان جامعت اهلک ليلة الخميس فقضى بينكما ولد، فانّه يكون حاكما من الحكّام (الحكماء) او عالما من العلماء، و ان جمعتها يوم الخميس عند زوال الشّمس عن كبد السّماء فقضى بينكما ولد، فانّ الشّيطان لا يقربه حتّى يشيب، و يكون قيما، و يرزقه اللّه عزّ و جلّ السّلامة فى الدّين و الدّنيا؛ يا علىّ و ان جامعتها ليلة الجمعة و كان بينكما ولد، فانّه يكون خطيبا قوّالا مفوّها، و ان جمعتها يوم الجمعة بعد العصر فقضى بينكما ولد، فانّه يكون معروفا مشهورا عالما، و ان جامعتها فى ليلة الجمعة بعد العشاء الآخرة، فانّه يرجى ان يكون الولد من الأبدال ان شاء اللّه تعالى....

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۲۵۴، ح ۲۵۵۶۲، باب ۱۵۱».
مآخذ اخرى: الفقيه، ج ۳، ص ۵۵۳، ح ۴۸۹۹.

۶۹۷: امالى الصّدوق فى خبر المناهى:

انّ النّبىّ ﷺ نهى عن الأكل على الجنابة، و قال: انّه يورث الفقر؛ و نهى ان يكثر الكلام عند المجامعة، و قال: منه يكون خرس الولد؛ و نهى ان يجامع الرّجل اهله مستقبل القبلة و على طريق عامر، فمن فعل ذلک فعليه لعنة اللّه و الملائكة و النّاس اجمعين؛ و نهى ان يدخل الرّجل حليلته الى الحمام.

«البحار، ج ۱۰۳، ص ۲۸۴، ح ۵، باب ۸».

۶۹۸: و قال الصّادق عليه السلام:

لا تجامع فى اوّل الشّهر و لا فى وسطه و لا فى آخره، فانّه من فعل ذلک فليسلّم لسقط الولد، فان تمّ اوشک ان يكون مجنونا؛ الا ترى انّ المجنون اكثر ما يصرع، فى اوّل الشّهر و وسطه و آخره؟

«الفقيه، ج ۳، ص ۴۰۳، ح ۴۴۰۸».
مآخذ اخرى: الوسائل ج ۲۰، ص ۱۲۹، ح ۲۵۲۱۲، باب ۵۴؛ و ص ۱۲۹، ح ۲۵۲۱۵، نقلا عن العيون و العلل عن محمّدبن احمد السّنانى عن محمّدبن ابى‌عبداللّه الكوفى عن سهل‌بن زياد عن عبدالعظيم‌بن عبداللّه الحسنى عن علىّ‌بن محمّد العسكرى عن آبائه عليهم السلام.

۶۹۹: الرسالة الذّهبيّة فی الطّبّ الّتی بعث بها الامام علیّ‌بن موسی الرّضا علیه السلام الی المأمون العبّاسی فی حفظ صحّة المزاج و تدبیره بالأغذیّة و الأشربه و الأدویّة:...

کتب الرّضا علیه السلام الی المأمون کتابا نسخته: بسم اللّه الرّحمن الرّحیم... و اتیان المرأة الحائض یورث الجذام فی الولد؛ و الجماع من غیر اهراق الماء علی اثره یوجب الحصاة؛ و الجماع علی الجماع من غیر فصل بینهما بغسل یورث للولد الجنون...

«البحار، ج۶۲، ص۳۲۱، باب۸۸».

۷۰۰: الهدایة:

و یکره الجماع فی اوّل لیلة من الشّهر، و فی وسطه، و فی آخره، و من فعل ذلک فلیسلّم لسقط الولد، فان تمّ اوشک ان یکون مجنونا، أ لا تری انّ المجنون اکثر ما یصرع، فی اوّل الشّهر و وسطه و آخره؛ و یکره الجماع فی الیوم الّذی تنکسف فیه الشّمس و فی اللّیلة الّتی ینکسف فیها القمر، و فی الزّلزلة و الرّیح الصّفراء و السّوداء و الحمراء، فانّه من فعل ذلک و قد بلغه الحدیث رأی فی ولده ما یکره.

«البحار، ج۱۰۳، ص۲۹۵، ح۵۲، باب۸».

۷۰۱: روی سلیمان‌بن جعفر الجعفری عن ابی‌الحسن موسی‌بن جعفر علیه السلام قال: سمعته یقول:

من اتی اهله فی محاق الشّهر فلیسلّم لسقط الولد.

«الفقیه، ج۳، ص۴۰۲، ح۴۴۰۶».

مآخذ اخری: الوسائل ج۲۰، ص۱۲۷، ح۲۵۲۰۸، باب۶۳، نقلا عن الکافی. الکافی، ج۵، ص۴۹۹، ح۲، عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن بکربن صالح عن سلیمان‌بن جعفر الجعفری عن ابی‌الحسن علیه السلام. التّهذیب، ج۷، ص۴۱۱، ح۱۵، باب۳۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب مثله. البحار، ج۱۰۳، ص۲۷۴، ح۲۹، باب۶۳.

۷۰۲: حدیث الأربعمأة عن علیّ علیه السلام:

اذا اراد احدکم ان یأتی اهله فلیتوقّ اوّل الأهلّة و انصاف الشّهور فانّ الشّیطان یطلب الولد فی هذین الوقتین؛ و الشّیاطین یطلبون الشّرک فیهما فیجیئون و یخبلون.

«الوسائل، ج۲۰، ص۱۳۰، ح۲۵۲۱۶، باب۶۴».

مآخذ اخری: البحار، ج۵۹، ص۵۴، ح۱، باب۲۱، نقلا عن الخصال. الخصال، ص۶۳۷؛ و فیه: «یحبلون».

۷۰۳: الحسن‌بن علیّ‌بن شعبه ـ فی تحف العقول ـ عن النّبیّ صلی الله علیه و آله انّه قال لعلیّ علیه السلام:

يا علىّ لا تجامع اهلک ليلة النّصف، و لا ليلة الهلال؛ اما رأيت المجنون يصرع فى ليلة الهلال و ليلة النّصف كثيرا؟ يا علىّ اذا ولد لک غلام او جارية فأذّن فى اذنه اليمنى و اقم فى اليسرى، فانّه لا يضرّه الشّيطان ابدا.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۳۱، ح ۲۵۲۱۹، باب ۶۴».

۷۰۴: محمّدبن يعقوب عن محمّدبن يحيى عن محمّدبن الحسين عن الحسن‌بن علىّ عن زكريّا المؤمن عن ابن مسكان عن بعض اصحابنا عن ابى‌عبدالله عليه السلام قال:

انّ رجلا اتى بامرأته الى عمر، فقال: انّ امراتى هذه سوداء و انا اسود، و انّها ولدت غلاما ابيض؛ فقال لمن بحضرته: ما ترون؟ قالوا: نرى ان ترجمها، فانّها سوداء و زوجها اسود و ولدها ابيض. قال: فجاء امير المؤمنين عليه السلام و قد وجّه بها لترجم، فقال: ما حالكما؟ فحدّثاه؛ فقال للأسود: أ تتّهم امرأتک؟ فقال: لا، فقال: فأتيتها و هى طامث؟ قال: قد قالت لى فى ليلة من اللّيالى: انا طامث؛ فظننت انّها تتّقى البرد، فوقعت عليها؛ فقال للمراة: هل اتاک و انت طامث؟ قالت: نعم، سله، قد حرجت عليه و ابيت. قال: فانطلقا فانّه ابنكما، و انّما غلب الدّم النّطفة فابيضّ، و لو قد تحرّک اسود، فلما ايفع اسود.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۵۰۴، ح ۲۷۷۰۲، باب ۱۰۵».

مآخذ اخرى: الكافى، ج ۵، ص ۵۶۶، ح ۴۶.

۷۰۵: علل الشّرايع، امالى الصّدوق: الحسين‌بن احمد العلوى عن علىّ‌بن احمدبن موسى عن احمدبن علىّ عن الحسن‌بن ابراهيم العبّاسى عن عميربن مرداس الدّولقى عن جعفربن بشير المكّى عن وكيع عن المسعودى رفعه عن سلمان الفارسىّ رحمه الله قال:

مرّ ابليس لعنه الله بنفر يتناولون امير المؤمنين عليه السلام، فوقف امامهم، فقال القوم: من الّذى وقف امامنا؟ فقال: انا ابومرّة؛ فقالوا يا ابامرّة، اما تسمع كلامنا؟ فقال: سوأة لكم، تسبّون مولاكم علىّ‌بن ابى‌طالب؟ فقالوا له: من اين علمت انّه مولانا؟ فقال: من قول نبيّكم: «من كنت مولاه فعلىّ مولاه، اللّهمّ وال من والاه و عاد من عاداه و انصر من نصره و اخذل من خذله»، فقالوا له: فأنت من مواليه و شيعته؟ فقال ما انا من مواليه و لا من شيعته، و لكنّى احبّه، و ما يبغضه احد الاّ شاركته فى المال و الولد؛ فقالوا له: يا ابامرّة، فتقول فى علىّ شيئا؟ فقال لهم: اسمعوا منّى معاشر النّاكثين و القاسطين و المارقين، عبدت الله عزّ و جلّ فى الجانّ اثنتى عشرة الف سنة، فلمّا اهلک الله الجانّ شكوت الى الله عزّ و جلّ الوحدة، فعرج بى الى السّماء الدّنيا، فعبدت

اللّه فی السّماء الدّنیا اثنتی عشره الف سنة اخری فی جملة الملائکة، فبینا نحن کذلک نسبح اللّه عزّ و جلّ و نقدّسه، اذ مرّ بنا نور شعشعانیّ فخرّت الملائکة لذلک النّور سجّدا، فقالوا سبّوح قدّوس، نور ملک مقرب او نبیّ مرسل؟ فاذا النّداء من قبل اللّه جلّ جلاله: «لا نور ملک مقرب و لا نبیّ مرسل، هذا نور طینة علیّ بن ابی طالب صلوات اللّه علیه».

«البحار، ج ۳۹، ص ۱۶۲، ح ۱، باب ۸۳».

۷۰۶: الکافی من الرّوضة، عن محمّدبن یحیی عن محمّدبن الحسین عن محمّدبن اسماعیل‌بن بزیع عن عمّه حمزة‌بن بزیع و الحسین بن محمّد الأشعری عن احمدبن محمّدبن عبد اللّه عن یزیدبن عبد اللّه عمّن حدّثه قال: کتب ابو جعفر عليه السلام الی سعد الخیر: «بسم اللّه الرّحمن الرّحیم، امّا بعد، فانّی اوصیک بتقوی اللّه، فانّ فیها السّلامة من التّلف و الغنیمة فی المنقلب، انّ اللّه عزّ و جلّ یقی بالتّقوی عن العبد ما عزب عنه عقله، و یجلّی بالتّقوی عنه عماه و جهله؛ و بالتّقوی نجّی نوح و من معه فی السّفینة، و صالح و من معه من الصّاعقة؛ و بالتّقوی فاز الصّابرون و نجت تلک العصب من المهالک، و لهم اخوان علی تلک الطّریقة یلتمسون تلک الفضیلة؛ نبذوا طغیانهم من الایراد بالشّهوات، لما بلغهم فی الکتاب من المثلات؛ حمدوا ربّهم علی ما رزقهم، و هو اهل الحمد؛ و ذمّوا انفسهم علی ما فرّطوا و هم اهل الذّم. و اعلموا انّ اللّه تبارک و تعالی الحلیم العلیم، انّما غضبه علی من لم‌یقبل منه رضاه، و انّما یمنع من لم‌یقبل منه عطاه، و انّما یضلّ من لم‌یقبل منه هداه؛ ثمّ امکن اهل السّیّئات من التّوبة بتبدیل الحسنات؛ دعا عباده فی الکتاب الی ذلک بصوت رفیع لم‌ینقطع، و لم‌یمنع دعاء عباده، فلعن اللّه الّذین یکتمون ما انزل اللّه و کتب علی نفسه الرّحمة فسبقت قبل الغضب فتمّت صدقا و عدلا، فلیس یبتدء العباد بالغضب قبل ان یغضبوه، و ذلک من علم الیقین و علم التّقوی؛ و کلّ امّة قد رفع اللّه عنهم علم الکتاب حین نبذوه، و ولّاهم عدوّهم حین تولّوه؛ و کان من نبذهم الکتاب ان اقاموا حروفه و حرّفوا حدوده، فهم یروونه و لا یرعونه. و الجهال یعجبهم حفظهم للرّوایة، و العلماء یحزنهم ترکهم للرّعایة؛ و کان من نبذهم الکتاب ان ولّوه الّذین لا یعلمون، فأوردوهم الهوی و اصدروهم الی الرّدی، و غیّروا عری الدّین، ثمّ ورثوه فی السّفه و الصّبا؛ فالأمّة یصدرون عن امر النّاس بعد امر اللّه تبارک و تعالی، و علیه یردّون؛ بئس للظّالمین بدلا ولایة النّاس بعد ولایة اللّه، و ثواب النّاس بعد ثواب اللّه، و رضا النّاس بعد رضا اللّه، فأصبحت الأمّة کذلک، و فیهم المجتهدون فی العبادة علی تلک الضّلالة، معجّبون مفتونون؛ فعبادتهم فتنة لهم و لمن اقتدی بهم؛ و قد کان

فی الرّسل ذکری للعابدین. انّ نبیّا من الأنبیاء کان یستکمل الطّاعة ثمّ یعصی اللّه تبارک و تعالی فی الباب الواحد، فیخرج به من الجنّة، و ینبذ به فی بطن الحوت، ثمّ لا ینجیه الاّ الأعتراف و التّوبة؛ فاعرف اشباه الأحبار و الرّهبان الّذین ساروا بکتمان الکتاب و تحریفه، «فما ربحت تجارتهم و ما کانوا مهتدین» ثمّ اعرف اشباههم من هذه الأمّة الّذین اقاموا حروف الکتاب و حرّفوا حدوده. فهم مع السّادة و الکبرة فاذا تفرّقت قادة الأهواء کانوا مع اکثرهم دنیا «و ذلک مبلغهم من العلم» لا یزالون کذلک فی طمع و طبع و لا یزال یسمع صوت ابلیس علی السنتهم بباطل کثیر، یصبر منهم العلماء علی الأذی و التّعنیف و یعیبون علی العلماء بالتّکلیف، و العلماء فی انفسهم خانة ان کتموا النّصیحة ان رأوا تائها ضالاً لا یهدونه او میّتا لا یحیونه؛ فبئس ما یصنعون، لأن اللّه تبارک و تعالی اخذ علیهم المیثاق فی الکتاب ان یأمروا بالمعروف و بما امروا به، و ان ینهوا عمّا نهوا عنه، و ان یتعاونوا علی البرّ و التّقوی و لا یتعاونوا علی الاثم و العدوان؛ فالعلماء من الجهّال فی جهد و جهاد، ان وعظت قالوا: طغت؛ و ان علموا الحقّ الّذی ترکوا، قالوا: خالفت؛ و ان اعتزلوهم قالوا: فارقت؛ و ان قالوا: هاتوا برهانکم علی ما تحدثون، قالوا: نافقت؛ و ان اطاعوهم [قالوا] عصت اللّه عزّ و جلّ. فهلک جهال فیما لا یعلمون امّیون فیما یتلون یصدّقون بالکتاب عند التّعریف، و یکذّبون به عند التّحریف فلا ینکرون؛ اولئک اشباه الأحبار و الرّهبان قادة فی الهوی، سادة فی الرّدی. و آخرون منهم جلوس بین الضّلالة و الهدی، لا یعرفون احدی الطّائفتین من الأخری، یقولون ما کان النّاس یعرفون هذا و لا یدرون ما هو؛ و صدقوا ترکهم رسول اللّه ﷺ علی البیضاء لیلها من نهارها؛ لم یظهر فیهم بدعة و لم یبدل فیهم سنّة لا خلاف عندهم و لا اختلاف. فلمّا غشی النّاس ظلمة خطایاهم صاروا امامین داع الی اللّه تبارک و تعالی و داع الی النّار؛ فعند ذلک نطق الشّیطان فعلی صوته علی لسان اولیائه و کثر خیله و رجله و شارک فی المال و الولد؛ من اشرکه فعمل بالبدعة و ترک الکتاب و السّنّة، و نطق اولیاء اللّه بالحجّة، و اخذوا بالکتاب و الحکمة، فتفرّق من ذلک الیوم اهل الحقّ و اهل الباطل، و تخاذل و تهادن اهل الهدی، و تعاون اهل الضّلالة حتّی کانت الجماعة مع فلان و اشباهه.

«البحار، ج۷۸، ص۳۵۸، ح۲، باب۲۷».

۷۰۷: المحاسن: عبد اللّه‌بن الصّلت عن ابی‌هدیة عن انس‌بن مالک:

انّ رسول اللّه ﷺ کان ذات یوم جالسا علی باب الدّار و معه علیّ‌بن ابی‌طالب علیه السلام، اذ اقبل

شیخ فسلّم علی رسول اللّه صلّی اللّه علیه و آله، ثمّ انصرف؛ فقال رسول اللّه صلّی اللّه علیه و آله لعلیّ علیه السلام: أ تعرف الشّیخ؟ فقال علیّ علیه السلام: ما اعرفه؛ فقال صلّی اللّه علیه و آله: هذا ابلیس؛ فقال علیّ علیه السلام: لو علمت یا رسول اللّه لضربته ضربة بالسّیف فخلصت امّتک منه. قال: فانصرف ابلیس الی علیّ علیه السلام، فقال له: ظلمتنی یا اباالحسن، اما سمعت اللّه عزّ و جلّ یقول: «و شارکهم فی الأموال و الأولاد؟» فواللّه ماشرکت احدا احبّک فی امّه.

«البحار، ج۱۸، ص۸۸، ح۵».

۷۰۸: مناقب آل ابی‌طالب لابن شهرآشوب: کتاب الشّیرازی:

روی سفیان الثّوری عن واصل عن الحسن عن ابن عبّاس فی قوله: «و شارکهم فی الأموال و الأولاد»، انّه جلس الحسن‌بن علیّ و یزیدبن معاویة‌بن ابی‌سفیان یأکلان الرّطب، فقال یزید: یا حسن انّی مذ کنت، ابغضک؛ قال الحسن: اعلم یا یزید: انّ ابلیس شارک اباک فی جماعه، فاختلط الماءان، فأورثک ذلک عداوتی، لأنّ اللّه تعالی یقول: «و شارکهم فی الأموال و الأولاد». و شارک الشّیطان حربا عند جماعه فولد له صخر، فلذلک کان یبغض جدّی رسول اللّه صلّی اللّه علیه و آله.

«البحار، ج۴۴، ص۱۰۴، ح۱۲، باب۲۰».

۷۰۹: تفسیر العیّاشیّ: عن سلیمان‌بن خالد قال:

قلت لأبی‌عبداللّه علیه السلام: ما قول اللّه: «شارکهم فی الأموال و الأولاد»؟ فقال: قل فی ذلک قولا: «اعوذ باللّه السّمیع العلیم من الشّیطان الرّجیم».

«البحار، ج۱۰۳، ص۲۹۴، ح۴۷، باب۸».

۷۱۰: ثواب الاعمال: عن ابیه عن محمّد العطّار عن احمدبن محمّد عن ابن فضّال عن عبیدبن زرارة عن عبد الملک‌بن اعین قال:

سمعت اباجعفر علیه السلام یقول: اذا زنا الرّجل، ادخل الشّیطان ذکره فعملا جمیعا، و کانت النّطفة واحدة و خلق منها الولد، و یکون شرک شیطان.

«البحار، ج۷۹، ص۲۶، ح۲۶، باب۶۹».

مآخذ اخری: البحار، ج۷۹، ص۲۷، ح۳۴، باب۶۹، نقلا عن المحاسن، عن ابیه عن ابن فضّال عن ابن بکیر عن زرارة؛ و ص۲۸، ح۳۸، نقلا عن تفسیر العیّاشی.

۷۱۱: تفسیر العیّاشیّ: عن محمّدبن مسلم عن ابی‌جعفر علیه السلام قال:

سألته عن شرک الشّیطان قوله: «و شارکهم فی الأموال و الأولاد» قال: ما کان من مال حرام فهو شرک الشّیطان. قال: و یکون مع الرّجل حین یجامع فیکون الولد من نطفته و نطفة الرّجل اذا کان حراما.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۳۶، ح ۵».

مآخذ اخری: البحار، ج ۶۰، ص ۳۴۲، ح ۲۵، باب ۴۱، نقلا عن تفسیر العیّاشیّ.

۷۱۲: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن عثمان‌بن عیسی عن عمربن اذینه عن ابان‌بن ابی‌عیّاش عن سلیم‌بن قیس عن امیر المؤمنین علیه السلام قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

انّ اللّه حرّم الجنّة علی کلّ فحاش بذیء قلیل الحیاء، لا یبالی ما قال و لا ما قیل له؛ فانّک ان فتّشته لم‌تجده الاّ لغیّة او شرک شیطان. فقیل: یا رسول اللّه و فی النّاس شرک شیطان؟ فقال رسول اللّه صلی الله علیه و آله: اما تقرء قول اللّه عزّ و جلّ «و شارکهم فی الأموال و الأولاد»؟

«الکافی، ج ۲، ص ۳۲۳، ح ۳».

مآخذ اخری: البحار، ج ۷۷، ص ۱۴۹، ح ۱، باب ۷، نقلا عن تحف العقول؛ و ج ۷۹، ص ۱۱۲، ح ۱۰، باب ۸۳، نقلا عن تفسیر العیّاشیّ عن سلیم‌بن قیس الهلالی عن امیر المؤمنین علیه السلام. الوسائل، ج ۱۶، ص ۳۵، ح ۲۰۹۰۴، باب ۷۲، نقلا عن الکافی؛ و عن الحسین‌بن سعید فی کتاب الزّهد عن عثمان‌بن عیسی.

۷۱۳: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن علیّ‌بن الحکم عن هشام‌بن سالم عن ابی‌عبداللّه علیه السلام:

فی النّطفتین اللّتین للآدمی و الشّیطان اذا اشترکا، فقال ابوعبداللّه علیه السلام: ربما خلق من احدهما و ربما خلق منهما جمیعا.

«الکافی، ج ۵، ص ۵۰۳، ح ۶».

۷۱۴: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن عبد اللّه‌بن سنان عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

اذا رأیتم الرّجل لا یبالی ما قال و لا ما قیل له، فانّه لغیّة او شرک شیطان.

«الکافی، ج ۲، ص ۳۲۳، ح ۲».

مآخذ اخری: البحار، ج ۷۷، ص ۱۴۹، ح ۶۳، باب ۷، نقلا عن تحف العقول.

۷۱۵: مناقب آل ابی‌طالب لابن شهرآشوب: جابر عن ابی‌جعفر علیه السلام: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

یا علیّ ائت الوادی؛ فدخل الوادی و دار فیه، فلم‌یر احدا حتّی اذا صار علی بابه لقیه شیخ، فقال: ما تصنع هنا؟ قال: ارسلنی رسول اللّه صلی الله علیه و آله؛ قال: تعرفنی؟ قال: ینبغی ان تکون انت

الملعون؛ فقال: ما ترى اصارعک؟ فصارعه، فصرعه علىّ عليه السلام، فقال: قم عنّى حتّى ابشّرک؛ فقام عنه، فقال: بم تبشّرنى يا ملعون؟ قال: اذا كان يوم القيامة، صار الحسن عن يمين العرش و الحسين عن يسار العرش يعطون شيعتهم الجواز من النّار؛ فقام اليه فقال: اصارعک مرّة اخرى؟ قال: نعم؛ فصرعه مرّة اخرى امير المؤمنين عليه السلام؛ فقال: قم عنّى حتّى ابشّرک فقام عنه، قال: لمّا خلق اللّه تعالى آدم، اخرج ذرّيّته عن ظهره مثل الذّر، فأخذ ميثاقهم: «أ لست بربّكم قالوا: بلى فأشهدهم على انفسهم» فأخذ ميثاق محمّد و ميثاقک، فعرف وجهک الوجوه، و روحک الأرواح، فلا يقول لک احد يحبّک الاّ عرفته، و لا يقول لک احد ابغضک الاّ عرفته؛ قال: قم صارعنى ثالثة؛ قال: نعم، فصارعه فاعتنقه ثمّ صارعه فصرعه امير المؤمنين عليه السلام؛ قال: يا علىّ لا تنقضنى قم عنّى حتّى ابشّرک فقال: ابرء منک و ألعنک؛ قال: و اللّه يابن ابى‌طالب ما احد يبغضک الاّ شركت اباه فى رحم امّه و ولده و ماله، اما قرات كتاب اللّه: «و شاركهم فى الأموال و الأولاد»؟ الآية.

«البحار، ج۳۹، ص۱۷۸، ح۲۱، باب۸۳».

مآخذ اخرى: البحار، نقلا عن تفسير الفرات، اسماعيل‌بن اسحاق‌بن ابراهيم الفارسى معنعنا عن ابى‌جعفر عليه السلام.

۷۱۶: تفسير العيّاشىّ: صفوان الجمال قال:

كنت عند ابى‌عبداللّه عليه السلام فاستأذن عيسى‌بن منصور عليه، فقال له: ما لک و لفلان يا عيسى؟ اما انّه ما يحبّک؛ فقال: بأبى و امّى، يقول قولنا و يتولاّ من نتولاّ؛ فقال: انّ فيه نخوة ابليس؛ فقال: بأبى و امّى، أ ليس يقول ابليس: «خلقتنى من نار و خلقته من طين»؟ فقال ابوعبداللّه عليه السلام: و قد يقول اللّه: «و شاركهم فى الأموال و الأولاد». فالشيطان يباضع ابن آدم هكذا، و قرن بين اصبعيه.

«البحار، ج۱۰۳، ص۲۹۴، ح۴۹، باب۸».

۷۱۷: تفسير فرات‌بن ابراهيم: محمّدبن القاسم‌بن عبيد معنعنا عن عبد اللّه‌بن عبّاس قال:

بينا رسول اللّه صلى الله عليه و آله جالس اذا نظر الى حيّة كأنّها بعير، فهمّ على ان يضربها بالعصا، فقال له النّبىّ صلى الله عليه و آله: انّه ابليس و انّى قد اخذت عليه شروطا، ما يبغضک مبغض الاّ شارک فى رحم امّه و ذلک قوله تعالى: «و شاركهم فى الأموال و الأولاد».

«البحار، ج۳۹، ص۱۷۲، ح۱۲، باب۸۳».

۷۱۸: مناقب آل ابی‌طالب لابن شهرآشوب: تاریخ الخطیب و کتاب النّطنزی باسنادهما عن ابن جریح عن مجاهد عن ابن عبّاس و باسناد الخطیب عن الأعمش عن ابی‌وائل عن عبد اللّه عن علیّ‌بن ابی‌طالب علیه السلام، و فی ابانة الخرکوشی باسناده عن الضّحّاک عن ابن عبّاس؛ و قد رواه القاضی ابوالحسن الأشنانی عن اسحاق الأحمر؛ و روی من اصحابنا جماعة منهم ابو جعفربن بابویه فی الامتحان ـ و لفظ الحدیث للخرکوشی ـ قال ابن عبّاس:

کنت انا و رسول اللّه صلی الله علیه و آله و علیّ‌بن ابی‌طالب علیه السلام بفناء الکعبة، اذ اقبل شخص عظیم ممّا یلی الرّکن الیمانی کفیل، فتفل رسول اللّه صلی الله علیه و آله و قال: لعنت؛ فقال علی علیه السلام: ما هذا یا رسول اللّه صلی الله علیه و آله؟ قال: أ و ما تعرفه؟ ذاک ابلیس اللّعین؛ فوثب علیّ، و اخذ بناصیته و خرطومه، و جذبه فأزاله عن موضعه، و قال: لأقتلنّه یا رسول اللّه؛ فقال رسول اللّه صلی الله علیه و آله: أ ما علمت یا علیّ انّه قد اجّل له الی یوم الوقت المعلوم؟ فترکه؛ فوقف ابلیس و قال: یا علیّ دعنی ابشّرک فما لی علیک و لا علی شیعتک سلطان، و اللّه ما یبغضک احد الاّ شارکت اباه فیه کما هو فی القرآن: «و شارکهم فی الأموال و الأولاد». فقال النّبیّ صلی الله علیه و آله: دعه یا علیّ؛ فترکه.

«البحار، ج۳۹، ص۱۷۹، ح۲۲، باب۸۳».

۷۱۹: علل الشّرایع: الحسین‌بن محمّدبن سعید الهاشمی، عن فرات‌بن ابراهیم الکوفی عن محمّدبن علیّ‌بن معتمر عن احمدبن علیّ‌بن محمّد الرّملی عن احمدبن موسی‌بن یعقوب‌بن اسحاق المروزی عن عمربن منصور عن اسماعیل‌بن ابان عن یحیی‌بن ابی‌کثیر عن ابیه عن ابی‌هارون العبدی عن جابربن عبد اللّه الأنصاری قال:

کنّا بمنی مع رسول اللّه صلی الله علیه و آله اذ بصرنا برجل ساجد و راکع و متضرّع، فقلنا یا رسول اللّه ما احسن صلاته! فقال صلی الله علیه و آله: هو الّذی اخرج اباکم من الجنّة، فمضی الیه علیّ علیه السلام غیر مکترث، فهزّه هزّة ادخل اضلاعه الیمنی فی الیسری و الیسری فی الیمنی؛ ثمّ قال: لأقتلنّک ان شاء اللّه تعالی. فقال: لن تقدر علی ذلک الی اجل معلوم من عند ربّی؛ ما لک ترید قتلی؟ فواللّه ما ابغضک احد الاّ سبقت نطفتی الی رحم امّه قبل نطفة ابیه؛ و لقد شارکت مبغضیک فی الأموال و الأولاد، و هو قول اللّه عزّ و جلّ فی محکم کتابه: «و شارکهم فی الأموال و الأولاد». قال النّبیّ صلی الله علیه و آله: صدق یا علیّ لا یبغضک من قریش الاّ سفاحیّ، و لا من الأنصار الاّ یهودیّ، و لا من العرب الاّ دعیّ، و لا من سائر النّاس الاّ شقیّ، و لا من النّساء الاّ سلقلقیّة، و هی الّتی تحیض من دبرها، ثمّ اطرق ملیّا، ثمّ رفع رأسه، فقال: معاشر الأنصار، اعرضوا اولادکم علی محبّة علیّ، قال جابربن عبد اللّه: فکنّا نعرض حبّ علیّ علیه السلام علی اولادنا فمن احبّ علیّا علمنا انّه من اولادنا، و من ابغض علیّا انتفینا منه.

«البحار، ج٦٣، ص٢٣٦، ح ٨٠ باب٣».

مآخذ اخرى: البحار، ج٢٧، ص١٥١، ح ٢٠؛ و ج٣٩، ص١٧٤، ح١٦؛ و ج١٨، ص٨٨، ح٦، العلل.

٧٢٠: و قال الصّادق عليه السلام:

من لم‌يبال ما قال: و ما قيل فيه، فهو شرك شيطان؛ و من لم‌يبال ان يراه النّاس مسيئا، فهو شرك شيطان؛ و من اغتاب اخاه المؤمن من غير تره بينهما، فهو شرك شيطان؛ و من شغف بمحبّة الحرام و شهوة الزّنا فهو شرك شيطان؛ ثمّ قال عليه السلام: لولد الزّنا علامات: احدها: بغضنا اهل البيت، و ثانيها: انّه يحنّ الى الحرام الّذى خلق منه، و ثالثها: الاستخفاف بالدّين، و رابعها: سوء المحضر للنّاس، و لا يسىء محضر اخوانه الاّ من ولد على غير فراش ابيه، او من حملت به امّه فى حيضها.

«الفقيه، ج٤، ص٤١٧، ح٥٩٠٩، باب٢».

مآخذ اخرى: المستدرك، ج٢، ص١٩، ح١٢٨٩، باب١٩، نقلا عن معانى الأخبار. معانى الأخبار، ص٤٠٠، ح٦٠، عن جعفربن محمّدبن مسرور عن الحسين‌بن محمّدبن عامر عن عمّه عبداللّه‌بن عامر عن محمّدبن زياد عن سيف‌بن عميرة عن الصّادق عليه السلام. البحار، ج٧٢، ص١٩٧، ح٢٥، باب١٠٥؛ و ج٧٣، ص٣٥٦، ح٦٦، باب١٣٧، نقلا عن الاختصاص، عن الصّدوق عن ابيه عن الحسين‌بن محمّدبن عامر عن عمّه عبداللّه عن محمّدبن زياد عن ابن ابى‌عميرة؛ و عن الخصال، عن ابن مسرور عن ابن عامر عن عمّه عن محمّد بن زياد عن ابن عميرة عن الصّادق عليه السلام؛ و نقلا عن الفقيه. الوسائل، ج١٥، ص٣٤٤، ح٢٠٦٩٨، باب٤٩، نقلا عن الفقيه.

٧٢١: امالى الصّدوق، عن حمزة‌بن محمّد العلوى عن عبد العزيزبن محمّدبن عيسى الأبهرى عن محمّدبن زكريّا الجوهرى الغلابى عن شعيب‌بن واقد عن الحسين‌بن زيد عن الصّادق جعفربن محمّد عن ابيه عن آبائه عليهم السلام عن امير المؤمنين عليه السلام قال:

نهى رسول اللّه صلى الله عليه و آله... و نهى ان يكثر الكلام عند المجامعه، و قال: منه يكون خرس الولد... و قال: لا يبيتنّ احد و يده غمرة، فان فعل فأصابه لمم الشّيطان فلا يلومنّ الاّ نفسه.

«البحار، ج٧٦، ص٣٢٨، ٣٢٩، ح١، باب٦٧».

مآخذ اخرى: الفقيه، ج۴، ص۳، ح۴۹۶۸، باب۲، باسناده عن شعيب‌بن واقد عن الحسين‌بن زيد عن الصّادق عن آبائه : فى حديث المناهى. الوسائل، ج۲۰، ص۱۲۳، ح۲۵۲۰۰، باب۶۰، نقلا عن الفقيه.

۷۲۲: الحسين‌بن سعيد عن الحسن عن زرعة عن سماعة قال:

سألته عن الرّجل ينظر فى فرج المرأة و هو يجامعها؛ قال: لا بأس به الاّ انّه يورث العمى فى الولد.

«التّهذيب، ج۷، ص۴۱۴، ح۲۸، باب۳۶».

۷۲۳: محمّدبن يعقوب عن علىّ‌بن محمّدبن بندار عن احمدبن ابى‌عبداللّه عن ابيه عن عبد اللّه‌بن القاسم عن عبداللّه‌بن سنان قال: قال ابوعبداللّه:

اتّقوا الكلام عند ملتقى الختانين، فانّه يورث الخرس.

«الوسائل، ج۲۰، ص۱۲۳، ح۲۵۱۹۹، باب۶۰».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج۷، ص۴۱۳، ح۲۵، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۷۲۴: محمّدبن علىّ‌بن الحسين باسناده عن حمّادبن عمرو و انس‌بن محمّد عن ابيه جميعا عن جعفربن محمّد عن آبائه : فى وصيّة النّبىّ ﷺ لعلىّ عليه السلام قال:

يا علىّ كره اللّه لأمّتى العبث فى الصّلاة، و المنّ فى الصّدقة، و اتيان المساجد جنبا، و الضّحک بين القبور، و التّطلّع فى الدّور، و النّظر الى فروج النّساء لأنّه يورث العمى؛ و كره الكلام عند الجماع لأنّه يورث الخرس.

«الوسائل، ج۲۰، ص۱۲۲، ح۲۵۱۹۷، باب۵۹».

مآخذ اخرى: الفقيه، ج۴، ص۳۵۷، ح۵۷۶۲.

۷۲۵: عبد اللّه‌بن جعفر ـ فى قرب الأسناد ـ عن السّندى ابن محمّد عن ابى‌البخترى عن جعفر عن ابيه عن علىّ عليه السلام و ابن عبّاس انّهما قالا:

النّظر الى الفرج عند الجماع يورث العمى.

«الوسائل، ج۲۰، ص۱۲۲، ح۲۵۱۹۸، باب۵۹».

۷۲۶: كتاب العروس، باسناده عن ابى‌سعيد الخدرى قال:

كان فيما اوصى رسول اللّه ﷺ عليّا: يا علىّ ان جامعت اهلک ليلة الجمعة، فانّ الولد يكون حليما قوّالا مفوّها؛ و ان جامعتها ليلة الجمعة بعد العشاء الآخرة، فانّ الولد يرجى ان يكون من

الأبدال؛ و ان جامعتها بعد العصر يوم الجمعة فانّ الولد يكون مشهورا معروفا عالما.

«البحار، ج۸۹، ص۳۱۳، ح۱۸، باب۳».

۷۲۷: محمّدبن الحسن باسناده عن الحسن‌بن محبوب عن ابی‌ايّوب عن عمروبن عثمان عن ابی‌جعفر قال:

قلت لأبی‌عبداللّه عليه‌السلام: أ يكره الجماع فی ساعة من السّاعات؟ فقال: نعم، يكره فی اللّيلة الّتی ينكسف فيها القمر، و اليوم الّذی تنكسف فيه الشّمس، و فيما بين غروب الشّمس الی ان يغيب الشّفق، و من طلوع الفجر الی طلوع الشّمس، و فی الرّيح السّوداء و الصّفراء و الحمراء و الزّلزلة؛ و لقد بات رسول اللّه صلی‌الله‌عليه‌وآله عند بعض النّساء و انكسف القمر فی تلک اللّيلة، فلم‌يكن فيها شیء؛ فقالت له زوجته: يا رسول اللّه بأبی انت و امّی كلّ هذا أ لبغض؟ فقال لها: ويحک، هذا الحادث فی السّماء، فكرهت ان اتلذّذ و ادخل فی شیء؛ و لقد عير اللّه قوما، فقال: «و ان يروا كسفا من السّماء ساقطا يقولوا سحاب مركوم»؛ و ايم اللّه لا يجامع فی هذه السّاعات الّتی وصفت فيرزق من جماعه ولدا و قد سمع بهذا الحديث، فيری ما يحبّ.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۱۲۶، ح۲۵۲۰۷، باب۶۲».

مآخذ اخری: نفس المصدر، نقلا عن الصّدوق باسناده عن الحسن‌بن محبوب.

التّهذيب، ج۷، ص۴۱۱، ح۱۴.

۷۲۸: الحسين‌بن بسطام و اخوه عبداللّه ـ فی طبّ الأئمّة ـ عن احمدبن الحسن النّيسابوری عن النّضربن سويد عن فضّالة‌بن ايّوب عن عبدالرّحمن‌بن سالم قال:

قلت لأبی‌جعفر عليه‌السلام: لم‌تكرهون الجماع عند مستهلّ الهلال و فی النّصف من الشّهر؟ فقال: لأنّ المصروع اكثر ما يصرع فی هذين الوقتين. قلت: قد عرفت مستهلّ الهلال، فما بال النّصف من الشّهر؟ قال: انّ الهلال يتحوّل من حالة الی حالة يأخذ فی النّقصان، فان فعل ذلک ثمّ رزق ولدا كان مقلاً فقيرا ضئيلا ممتحنا.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۳۰، ح۲۵۲۱۸، باب۶۴».

۷۲۹: الحسين‌بن بسطام ـ فی طبّ الأئمّة ـ عن محمّدبن جعفر النّرسی عن محمّدبن يحيی الأرمنی عن محمّدبن سنان عن يونس‌بن ظبيان عن اسماعيل‌بن ابی‌زينب عن ابی‌عبداللّه عليه‌السلام انّه قال لرجل من اوليائه:

لا تجامع اهلک و انت مختضب، فانّک ان رزقت ولدا كان مخنّثا.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۱۲۵، ح۲۵۲۰۵، باب۶۱».

۷۳۰: الحسين‌بن بسطام و اخوه عبداللّه ـ فی طبّ الأئمّة ـ عن محمّدبن خلف عن الوشّاء عن محمّدبن الجهم

عن سعد المولى قال: قال لی ابوعبدالله علیه السلام:

ایّاک و الجماع فی اللّیلة الّتی یهلّ فیها الهلال، فانّک ان فعلت ثمّ رزقت ولداکان مخبوطا؛ قلت: و لم تکرهون ذلک؟ قال: أ ما تری المصروع اکثرهم لا یصرعون الاّ فی رأس الهلال؟

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۳۰، ح ۲۵۲۱۷، باب ۶۴».

۷۳۱: محمّدبن یعقوب عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن ابیه عمّن ذکره عن ابی‌الحسن موسی علیه السلام عن ابیه عن جدّه قال: فیما اوصی به رسول الله صلی الله علیه و آله علیا علیه السلام قال:

یا علیّ لا تجامع اهلک فی اوّل لیلة من الهلال، و لا فی لیلة النّصف، و لا فی آخر لیلة، فانّه یتخوّف علی ولد من یفعل ذلک، الخبل؛ فقال علیّ علیه السلام: و لم ذاک یا رسول الله صلی الله علیه و آله؟ فقال: انّ الجنّ یکثرون غشیان نسائهم فی اوّل لیلة من الهلال، و لیلة النّصف، و فی آخر لیلة، اما رایت المجنون یصرع فی اوّل الشّهر و فی وسطه و فی آخره.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۲۸، ح ۲۵۲۱۰، باب ۶۴».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۷، ص ۴۱۱، ح ۱۶، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب. الکافی، ج ۵، ص ۴۹۹، ح ۳.

۷۳۲: محمّدبن علیّ‌بن الحسین ـ فی العلل و عیون الأخبار ـ عن محمّدبن احمد السّنانی عن محمّدبن ابی‌عبدالله عن سهل‌بن زیاد عن عبدالعظیم الحسنی عن علیّ‌بن محمّد العسکری عن ابیه عن آبائه علیهم السلام قال:

یکره للرّجل ان یجامع اهله فی اوّل لیلة من الشّهر، و فی وسطه، و فی آخره؛ فانّه من فعل ذلک خرج الولد مجنونا؛ أ لا تری المجنون اکثر ما یصرع، فی اوّل الشّهر و فی وسطه و فی آخره.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۲۹، ح ۲۵۲۱۵، باب ۶۴».

مآخذ اخری: البحار، ج ۱۰۳، ص ۲۷۳، ح ۲۷، باب ۶۳، نقلا عیون الأخبار و علل الشّرایع: السّنانی عن الأسدی عن عبدالعظیم الحسنی عن ابی‌الحسن الثّالث عن آبائه عن ابی‌جعفر الباقر علیه السلام.

۷۳۳: محمّدبن یعقوب عن علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن عبدالرّحمن‌بن سالم عن ابیه عن ابی‌جعفر علیه السلام قال:

قلت له: هل یکره الجماع فی وقت من الأوقات و ان کان حلالا؟ قال: نعم، ما بین طلوع الفجر الی طلوع الشّمس، و من مغیب الشّمس الی مغیب الشّفق، و فی الیوم الّذی تنکسف فیه الشّمس، و فی اللّیلة الّتی ینکسف فیها القمر، و فی اللّیلة و فی الیوم اللّذین یکون فیهما الرّیح

السّوداء و الرّيح الحمراء و الرّيح الصّفراء، و اليوم و اللّيلة اللّذين يكون فيهما الزّلزلة و لقد بات رسول اللّه ﷺ عند بعض ازواجه فى ليلة انكسف فيها القمر فلم يكن منه فى تلك اللّيلة ما يكون منه فى غيرها، حتّى اصبح، فقالت له: يا رسول اللّه أ لبغض كان هذا منک فى هذه اللّيلة؟ قال: لا و لكن هذه الآيه ظهرت فى هذه اللّيلة، فكرهت ان اتلذّذ و الهو فيها؛ و قد عيّر اللّه فى كتابه اقواما فقال: «و ان يروا كسفا من السّماء ساقطا يقولوا سحاب مركوم فذرهم حتّى يلاقوا يومهم الّذى فيه يصعقون». ثمّ قال ابوجعفر عليه السلام: و ايم اللّه لا يجامع احد فى هذه الأوقات الّتى نهى عنها رسول اللّه ﷺ و قد انتهى اليه الخبر فيرزق ولدا فيرى فى ولده ذلک ما يحبّ.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۱۲۵، ح۲۵۲۰۶، باب۶۲».

مآخذ اخرى: نفس المصدر، نقلا عن البرقى فى المحاسن عن محمّدبن علىّ عن محمّدبن اسلم عن عبدالرّحمن‌بن سالم. الكافى، ج۵، ص۴۹۸، ح۱.

۷۳۴: محمّدبن علىّ‌بن الحسين باسناده عن ابى‌سعيد الخدرى فى وصيّة النّبىّ ﷺ لعلىّ عليه السلام انه قال:

يا علىّ لا تجامع اهلک فى آخر درجة اذا بقى يومان، فانّه ان قضى بينكما ولد يكون عشارا و عونا للظّالمين و يكون هلاک فيام من النّاس على يده.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۱۲۷، ح۲۵۲۰۹، باب۶۳».

مآخذ اخرى: الفقيه، ج۳، ص۵۵۱، ح۴۸۹۹.

۷۳۵: كشف اليقين: من كتاب ابراهيم‌بن محمّد الثّقفى عن عبّادبن يعقوب عن الحكم‌بن زهير عن جابر قال:

كان رسول اللّه ﷺ قاعدا مع اصحابه فرأى عليّا عليه السلام فقال: هذا امير المؤمنين، و سيّد المسلمين، و امير الغرّ المحجّلين؛ فجلس بين النّبىّ ﷺ و بين عائشة؛ فقالت: يابن ابى‌طالب ما وجدت مقعدا غير فخذى؟ فضربها رسول اللّه ﷺ بيده، من خلفها، ثمّ قال: لا تؤذينى فى حبيبى، فانّه لا يبغضه الاّ ثلاثة: لزنيّة، او منافق، او من حملته امّه فى بعض حيضها.

«البحار، ج۲۷، ص۱۵۵، ح۲۷».

مآخذ اخرى: المستدرک، ج۲، ص۱۹، ح۱۲۹۰، باب۱۹، نقلا عن سيّدبن طاووس فى كتاب كشف اليقين مثله.

۷۳۶: كشف اليقين للعلاّمة قدّس سرّه:

كان لأبى‌دلف ولد، فتحادث اصحابه فى حبّ علىّ عليه السلام و بغضه، فروى بعضهم عن النّبىّ ﷺ

انّه قال: يا علىّ لا يحبّک الاّ مؤمن تقىّ، و لا يبغضک الاّ ولد زنيّة او حيضة؛ فقال ولد ابى‌دلف: ما تقولون فى الأمير هل يؤتى فى اهله؟ فقالوا لا؛ فقال: و اللّه انّى لأشدّ النّاس بغضا لعلىّ‌بن ابى‌طالب. فخرج ابوه و همّ فى التّشاجر؛ فقال: و اللّه انّ هذا الخبر لحقّ، و اللّه انّه لولد زنيّة و حيضة معا؛ انّى كنت مريضا فى دار اخى فى حمى ثلاث، فدخلت علىّ جارية لقضاء حاجة، فدعتنى نفسى اليها فأبت و قالت: انّى حائض؛ فكابرتها على نفسها، فوطئتها، فحملت بهذا الولد؛ فهو لزنيّة و حيضة معا. و حكى والدى رحمه اللّه، قال: اجتزت يوما فى بعض دروب بغداد مع اصحابى، فأصابنى عطش، فقلت لبعض اصحابى: اطلب ماء من بعض الدّروب؛ فمضى يطلب الماء، و وقفت انا و باقى اصحابى ننتظر الماء، و صبيّان يلعبان، احدهما يقول: الامام هو علىّ‌بن ابى‌طالب امير المؤمنين، و الآخر يقول: انّه ابوبكر؛ فقلت: صدق النّبىّ ﷺ: «يا علىّ ما يحبّک الاّ مؤمن، و لا يبغضک الاّ ولد حيضة»، فخرجت المرأة بالماء، فقالت: باللّه عليک يا سيّدى اسمعنى ما قلت؛ فقلت: حديث رويته عن النّبىّ ﷺ لا حاجة الى ذكره، فكرّرت السّؤال، فرويته لها، فقالت: و اللّه يا سيّدى انّه لخبر صدق؛ انّ هذين ولداى؛ الّذى يحبّ عليّا ولد، طهر و الّذى يبغضه، حملته فى الحيض، جاء والده الىّ فكابرنى على نفسى حالة الحيض، فنال منّى، فحملت بهذا الّذى يبغض عليّا.

«البحار، ج ۳۹، ص ۲۸۷، ح ۸۰، باب ۸۷».

۷۳۷: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّدبن عيسى عن ابن فضّال عن ابى‌المغرّا عن ابى‌بصير عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

[انّ] من علامات شرک‌الشّيطان الّذى لايشکّ فيه: ان يكون فحّاشا لايبالى ماقال و لا ما قيل فيه.

«الكافى، ج ۲، ص ۳۲۳، ح ۱».

۷۳۸: قال الصّادق عليه السلام:

اذا اتى احدكم اهله فليذكر اللّه، فانّ من لم‌يذكر اللّه عند الجماع و كان منه ولد، كان ذلک شرک شيطان، و يعرف ذلک بحبّنا و بغضنا.

«الفقيه، ج ۳، ص ۴۰۴، ح ۴۴۱۴».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۳۷، ح ۲۵۲۳۷، باب ۶۸، نقلا عن الفقيه.

۷۳۹: المحاسن: بعض اصحابنا عمّن ذكره عن ابى‌ايّوب عن محمّدبن مسلم قال:

نظر ابوعبداللّه عليه السلام الى غلام جميل، فقال: ينبغى ان يكون ابو هذا الغلام أكل السّفرجل. و قال:

السّفرجل يحسن الوجه، و يجمّ الفؤاد.

«البحار، ج۱۰۴، ص۸۱، ح۱۹».

۷۴۰: المحاسن: ابوالحسن البجلی عن الحسن‌بن ابراهیم عن سلیمان الجعفری عن ابی‌الحسن موسی قال: قال رسول اللّه صلّی اللّه علیه و آله:

السّفرجل يصفّى اللّون، و يحسن الولد.

«البحار، ج۱۰۴، ص۸۱، ح۱۷».

۷۴۱: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن النّوفلی عن السّکونی عن ابی‌عبداللّه علیه السلام:

انّ رسول اللّه صلّی اللّه علیه و آله دخل على رجل من الأنصار، و اذا وليدة عظيمة البطن تختلف، فسأل عنها، فقال: اشتريتها يا رسول اللّه و بها هذا الحبل؛ قال: أ قربتها؟ قال: نعم، قال: اعتق ما فى بطنها؛ قال: يا رسول اللّه و بما استحقّ العتق؟ قال: لأنّ نطفتك غذّت سمعه و بصره و لحمه و دمه.

«الکافی، ج۵، ص۴۸۷، ح۲».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج۸، ص۱۷۸، ح۴۹، باب۳۶، باسناده عن محمّدبن يعقوب. البحار ج۱۰۳، ص۳۳۷، ح۲۳، باب۱۵، نقلا عن نوادر الرّاوندی باسناده عن موسى‌بن جعفر علیه السلام عن آبائه. المستدرک، ج۱۵، ص۸، ح۱۷۳۷۳، باب۶، نقلا عن الجعفريّات: اخبرنا عبد اللّه اخبرنا محمّد حدّثنی موسى قال: حدّثنا ابی عن ابيه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابيه عن جدّه علیّ‌بن الحسين عن ابيه عن علیّ علیه السلام ان رسول اللّه صلّی اللّه علیه و آله. الوسائل، ج۲۱، ص۹۵، ح۲۶۶۱۸، باب۹، نقلا عن الکافی.

۷۴۲: تفسير العيّاشیّ: عن ابی‌بکر الحضرمی عن ابی‌جعفر علیه السلام قال:

انّ آدم ولد له اربعة ذكور، فأهبط اللّه اليهم اربعة من الحور العين، فزوّج كلّ واحد منهم واحدة، فتوالدوا؛ ثمّ انّ اللّه رفعهن و زوّج هؤلاء الأربعة اربعة من الجنّ، فصار النّسل فيهم؛ فما كان من حلم، فمن آدم؛ و ما كان من جمال، فمن قبل الحور العين؛ و ما كان من قبح او سوء خلق فمن الجنّ.

«البحار، ج۱۱، ص۲۴۴، ح۳۹، باب۵».

۷۴۳: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن النّوفلی عن السّکونی عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال: قال النّبیّ صلّی اللّه علیه و آله:

اختاروا لنطفكم؛ فانّ الخال احد الضّجيعين.

و باسناده قال: قال رسول الله ﷺ:

انکحوا الأکفاء و انکحوا فیهم و اختاروا لنطفکم.

«الکافی، ج۵، ص۳۳۲، ح۲ و ۳».

مآخذ اخری: الوسائل ج۲۰، ص۴۷، ح۲۴۹۹۹ و ۲۵۰۰۰، باب۱۳، نقلا عن الکافی؛ و عن الشیخ باسناده عن الحسن‌بن محبوب عن عمروبن عثمان عن عبدالله‌بن المغیرة عن اسماعیل‌بن ابی‌زیاد الشّعیری عن ابی‌عبدالله ؑ عن ابیه قال: قال: رسول الله ﷺ. التهذیب، ج۷، ص۴۰۲، ح۱۲، باب۳۴ باسناده عن ابن فضّال عن عمروبن عثمان عن عبدالله‌بن المغیرة عن اسماعیل‌بن ابی‌زیاد الشّعیری عن ابی‌عبدالله ؑ. المستدرک: ج۱۴، ص۱۷۴، ح۱۶۴۲۲، باب۱۲، نقلا عن الجعفریّات: اخبرنا عبد الله اخبرنا محمّد حدّثنی موسی قال: حدّثنا ابی عن ابیه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابیه عن جدّه عن علیّ‌بن الحسین عن ابیه عن علیّ ؑ قال: قال رسول الله ﷺ. البحار ج۱۰۳، ص۲۳۶، ح۲۸، باب۳؛ و ح۲۹ و ص۳۷۵، ح۱۶ باب۲۱، نقلا عن نوادر الرّاوندی مرسلا.

۷۴۴: عدّة من اصحابنا عن احمدبن ابی‌عبدالله عن ابیه عن ابی‌الجهم عن ابی‌خدیجة قال:

سمعت اباعبدالله ؑ یقول لا یطیب ولد الزّنا، و لا یطیب ثمنه ابدا، و الممراز لا یطیب الی سبعة آباء؛ و قیل له: و ایّ شیء الممراز؟ فقال: الرّجل یکتسب مالا من غیر حلّه فیتزّوج به او یتسرّی به فیولد له؛ فذاک الولد هو الممراز.

«الکافی، ج۵، ص۲۲۵، ح۶».

۷۴۵: الحسین‌بن بسطام عن خلف‌بن احمر عن محمّدبن مروان عن ابن ابی‌عمیر عن سلمة عن ابی‌بصیر عن ابی‌عبدالله ؑ انّه قال:

ایّاک ان تجامع اهلک و صبیّ ینظر الیک؛ فانّ رسول الله ﷺ کان یکره ذالک اشدّ کراهیّة.

«الوسائل، ج۲۰، ص۱۳۴، ح۲۵۲۳۰، باب۷».

۷۴۶: الجعفریّات: اخبرنا عبد الله اخبرنا محمّد حدّثنی موسی قال: حدّثنا ابی عن ابیه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابیه عن جدّه علیّ‌بن الحسین عن ابیه عن علیّ ؑ قال:

نهی رسول الله ﷺ ان یجامع الرّجل امرأته و الصّبیّ فی المهد ینظر الیهما.

«المستدرک، ج۱۴، ص۲۲۸، ح۱۶۵۶۸، باب۵۱».

مآخذ اخری: المستدرک، ج۱۴، ص۲۲۹، ح۱۶۵۷۰، نقلا عن دعائم الاسلام.

۷۴۷: الحسين‌بن بسطام و اخوه فی ـ طبّ الأئمّة ـ عن احمدبن الحسن‌بن الخليل عن محمّدبن اسماعيل عن النّعمان‌بن يعلی عن جابر قال: قال ابوجعفر عليه‌السلام:

ايّاک و الجماع حيث يراک صبیّ، يحسن ان يصف حالک؛ قلت: يابن رسول اللّه کراهة الشّنعة؟ قال: لا، فانّک ان رزقت ولدا کان شهرة علما فی الفسق و الفجور.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۳۴، ح ۲۵۲۲۹، باب ۶۷».

۷۴۸: محمّدبن يعقوب عن علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن القاسم‌بن محمّد الجوهری عن اسحاق‌بن ابراهيم عن ابی‌ايّوب عن ابن راشد عن ابيه قال: سمعت اباعبداللّه عليه‌السلام يقول:

لا يجامع الرّجل امرأته و لا جاريته و فی البيت صبیّ، فانّ ذلک ممّا يورث الزّنا.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۳۲، ح ۲۵۲۲۲، باب ۶۷».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۳۴، ح ۲۵۲۲۸، باب ۲۶، نقلا عن الکافی و التّهذيب و العلل؛ و نقلا عن البرقی عن ابيه عن القاسم‌بن محمّد مثله. التّهذيب، ج ۷، ص ۴۱۴، ح ۲۷، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن يعقوب مثله. الکافی، ج ۵، ص ۴۹۹، ح ۱. علل الشّرايع، ص ۵۰۲، ح ۱، باب ۲۶۷، عن محمّدبن الحسن الصّفّار عن احمدبن محمّد عن ابيه عن القاسم‌بن محمّد عن اسحاق‌بن ابراهيم عن حنّان‌بن سدير عن ابيه عن ابی‌عبداللّه عليه‌السلام.

۷۴۹: محمّدبن يعقوب عن علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن عبد اللّه‌بن الحسين‌بن زيد عن ابيه عن ابی‌عبداللّه عليه‌السلام قال رسول اللّه صلی‌الله‌عليه‌وآله:

و الّذی نفسی بيده، لو انّ رجلا غشی امرأته و فی البيت صبیّ مستيقظ يراهما و يسمع کلامهما و نفسهما، ما افلح ابدا، ان کان غلاما کان زانيا، او جارية کانت زانية؛ و کان علیّ‌بن الحسين عليه‌السلام اذا اراد ان يغشّی اهله اغلق الباب و ارخی السّتور و اخرج الخدم.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۳۳، ح ۲۵۲۲۳، باب ۶۷».

مآخذ اخری: الکافی، ج ۵، ص ۵۰۰، ح ۲.

۷۵۰: عنه [حميدبن زياد عن الحسن‌بن محمّدبن سماعة] عن زکريّا المؤمن او بينه و بينه رجل و لا اعلمه الاّ حدّثنی عن عمّار السّجستانی قال: سمعت اباعبداللّه عليه‌السلام يقول لمولی له:

انطلق فقل للقاضی: قال رسول اللّه صلی‌الله‌عليه‌وآله حدّ المرأة ان يدخل بها علی زوجها، ابنة تسع سنين.

«الکافی، ج ۵، ص ۳۹۸، ح ۴».

مآخذ اخری: الوسائل ج ۲۰، ص ۱۰۲، ح ۲۵۱۴۴ باب ۴۵، نقلا عن الکافی.

۷۵۱: محمّدبن الحسن باسناده عن محمّدبن (ابی)خالد عن محمّدبن یحیی عن طلحةبن زید عن جعفر عن ابیه عن علیّ عليه السلام قال:

من تزوّج بکرا فدخل بها فی اقلّ من تسع سنین، فعیبت، ضمن.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۰۳، ح ۲۵۱۴۷، باب ۴۵».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۷، ص ۴۱۰، ح ۱۱، باب ۳٦.

۷۵۲: محمّدبن الحسن باسناده عن محمّدبن (ابی)خالد عن محمّدبن یحیی عن غیاث‌بن ابراهیم عن جعفر عن ابیه عن علیّ عليه السلام قال:

لا توطأ جاریة لأقلّ من عشر سنین، فان فعل فعیبت، فقد ضمن.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۰۳، ح ۲۵۱۴۸، باب ۴۵».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۷، ص ۴۱۰، ح ۱۲.

۷۵۳: حمیدبن زیاد عن الحسن‌بن محمّدبن سماعة، عن صفوان عن موسی‌بن بکر عن زرارة عن ابی‌جعفر عليه السلام قال:

لا یدخل بالجاریة حتّی تأتی لها تسع سنین او عشر سنین.

«الکافی، ج ۷، ص ٦۸، ح ۵».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۱۸، ص ۴۱۱، ح ۲۳۹۴۷، باب ۲؛ و ج ۱۹، ص ۳٦٦، ح ۲۴۷۷۴، باب ۴۵؛ و ج ۲۰، ص ۱۰۱، ح ۲۵۱۴۳؛ و ص ۱۰۲، ح ۲۵۱۴۵، باب ۴۵، نقلا عن الکافی و الفقیه و التّهذیب؛ و عن الصّدوق فی الخصال عن ابیه عن محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّدبن عیسی عن ابیه عن صفوان‌بن یحیی. الکافی، ج ۵، ص ۳۹۸، ح ۱، عن عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد عن احمدبن محمّد بن ابی‌نصر عن عبد الکریم‌بن عمرو عن ابی‌بصیر عن ابی‌جعفر عليه السلام. التّهذیب، ج ۷، ص ۳۹۱، ح ۴۲، باب ۲۱؛ و ص ۴۱۰، ح ۹، باب ۳٦؛ و ص ۴۵۱، ح ۱۴، باب ۳٦؛ و ج ۹، ص ۱۸۴، ح ۱۷، باب ۴، باسناده عن محمّدبن یعقوب عن حمیدبن زیاد؛ و باسناده عن صفوان‌بن یحیی عن موسی‌بن بکر عن زرارة عن ابی‌جعفر عليه السلام؛ و باسناده عن الحسین‌بن سعید عن صفوان عن موسی عن زرارة عن ابی‌جعفر عليه السلام. الفقیه، ج ۳، ص ۴۱۲، ح ۴۴۴۰، باب ۲؛ و ج ۴، ص ۲۲۱، ح ۵۵۲۱، باب ۲، باسناده عن موسی‌بن بکر عن زرارة عن ابی‌جعفر عليه السلام.

۷۵۴: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه، و محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد، جمیعا عن ابن ابی‌عمیر عن حمّاد عن الحلبی عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام قال: قال:

اذا تزوّج الرّجل الجاریة و هی صغیرة، فلا یدخل بها حتّی یأتی لها تسع سنین.

«الکافی، ج ۵، ص ۳۹۸، ح ۲».

مآخذ اخری: الوسائل ج ۲۰، ص ۱۰۱، ح ۲۵۱۴۲، باب ۴۵، نقلا عن الکافی.

المستدرک، ج ۱۴، ص ۲۱۳، ح ۱۶۵۲۶، باب ۳۶۲، نقلا عن نوادر احمدبن محمّدبن عیسی عن ابن ابی‌عمیر.

۷۵۵: حمّاد عن الحلبی عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام:

انّ من دخل بامرأة قبل ان تبلغ تسع سنین فأصابها عیب فهو ضامن.

«الفقیه، ج ۳، ص ۴۱۳، ح ۴۴۴۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۰، ص ۱۰۳، ح ۲۵۱۴۹، باب ۴۵، نقلا عن الفقیه.

الخصال، ص ۴۲۰، ح ۱۶، حدّثنا محمّدبن الحسن‌بن احمدبن الولید رضی الله عنه قال: حدّثنا محمّدبن الحسن الصّفّار عن یعقوب‌بن یزید عن محمّدبن ابی‌عمیر عن حمّادبن عثمان عن عبیدالله‌بن علیّ الحلبی عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام.

۷۵۶: عیون الأخبار: باسناد التّمیمی عن الرّضا علیه‌السلام عن آبائه: قال:

نهی النّبیّ صلی‌الله‌علیه‌وآله عن وطی الحبالی حتّی یضعن.

«البحار، ج ۱۰۳، ۲۸۹، ح ۲۵، باب ۸».

۷۵۷: علیّ عن ابیه عن النّوفلی عن السّکونی عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام قال:

اتی رجل امیر المؤمنین علیه‌السلام فقال: یا امیر المؤمنین انّ امراتی ارضعت غلاما، و انّی قلت: و الله لا اقربک حتّی تفطمیه؛ فقال: لیس فی الاصلاح ایلاء.

«الکافی، ج ۶، ص ۱۳۲، ح ۶».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۸، ص ۷، ح ۱۸، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

الوسائل، ج ۲۲، ص ۳۴۴، ح ۲۸۷۴۸، باب ۴، نقلا عن الکافی.

۷۵۸: الحسن‌بن محبوب عن رفاعة‌بن موسی قال:

سألت اباالحسن موسی‌بن جعفر علیه‌السلام قلت: اشتری الجاریة فتمکث عندی الأشهر لا تطمث و لیس ذلک من کبر، قلت: و اریتها النّساء فیقلن: لیس بها حبل أ فلی ان انکحها فی فرجها؟ قال:

فقال: انّ الطّمث قد تحبسه الرّيح من غير حمل، فلا بأس ان تمسّها فی الفرج؛ قلت: فان کان حملا فما لی منها ان اردت؟ فقال: لک ما دون الفرج الی ان تبلغ فی حملها اربعة اشهر و عشرة ایّام، فاذا جاز حملها اربعة اشهر و عشرة ایّام فلا بأس بنکاحها فی الفرج. قلت: انّ المغیرة و اصحابه یقولون: لا ینبغی للرّجل ان ینکح امرأته و هی حامل و قد استبان حملها، حتّی تضع فتغذو ولده؛ قال: هذا من افعال الیهود.

«التّهذیب، ج۷، ص۴۶۸، ح۸۶، باب۳۶».

مآخذ اخری: نفس المصدر، ج۸، ص۱۷۷، ح۴۶، باب۳۶. الوسائل، ج۲۱، ص۵۰۸، ح۲۷۷۱۳، باب۱۰۹، نقلا عن الشّیخ. الکافی، ج۳، ص۱۰۸، ح۱، عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن ابن محبوب عن رفاعه‌بن موسی النّخاس قال: سألت اباالحسن موسی‌بن جعفر علیه السلام؛ و ج۵، ص۴۷۵، ح۲، عن محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن الحسن‌بن محبوب عن رفاعة.

۷۵۹: محمّدبن علیّ‌بن الحسین - فی معانی الأخبار - عن محمّدبن هارون الزّنجانی عن علیّ‌بن عبد العزیز عن القاسم‌بن سلام رفعه عن النّبیّ صلی الله علیه و آله انّه قال:

لقد هممت ان انهی عن الغیلة، و هی الغیل، و هو ان یجامع الرّجل المرأة و هی مرضع.

«الوسائل، ج۲۰، ص۱۹۰، ح۲۵۳۹۳، باب۱۰۲».

مآخذ اخری: البحار، ج۷۶، ص۳۴۷، ح۱۲، باب۶۷، نقلا عن معانی الأخبار، عن محمّدبن هارون الزّنجانی عن علیّ‌بن عبدالعزیز عن ابی‌عبید القاسم‌بن سلام بأسانید متّصلة الی النّبیّ صلی الله علیه و آله.

۷۶۰: علیّ‌بن ابراهیم - فی تفسیره - عن محمّدبن الفضیل عن ابی‌الصّباح الکنانی عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال:

لا ینبغی للرّجل ان یمتنع من جماع المرأة فیضارّ بها اذا کان لها ولد مرضع، و یقول لها: لا اقربک فانّی اخاف علیک الحبل فتغیلی فتغیلین ولدی؛ و کذلک المرأة لا یحلّ لها ان تمتنع علی الرّجل، فتقول: انّی اخاف ان احبل فأغیل ولدی؛ و هذه المضارّة فی الجماع علی الرّجل و المرأة، و علی الوارث مثل ذلک. قال: لا یضارّ المرأة الّتی یولد لها ولد و قد توفّی زوجها. و لا یحلّ للوارث ان یضارّ امّ الولد فی النّفقة فیضیق علیها.

«الوسائل، ج۲۱، ص۴۵۸، ح۲۷۵۷۴، باب۷۲».

مآخذ اخری: تفسیر القمی، ج۱، ص۷۶.

۷۶۱: محمّدبن مسعود العيّاشیّ ـ فی تفسیره ـ عن جميل‌بن درّاج قال:

سألت اباعبدالله عليه السلام عن قوله عزّ و جلّ لا تضارّ والدة بولدها و لا مولود له بولده؛ قال: الجماع.

«الوسائل، ج ۲۱، ص۴۵۸، ح۲۷۵۷۵، باب ۷۲».

۷۶۲: كنز الكراجكی: محمّدبن العبّاس رفعه الی محمّدبن زياد قال:

سأل ابن مهران عبد اللّه‌بن العبّاس عن تفسير قوله تعالى: «و انّا لنحن الصّافّون، و انّا لنحن المسبّحون». فقال ابن عبّاس: انّا كنّا عند رسول اللّه صلی الله علیه و آله، فأقبل علیّ بن ابی‌طالب عليه السلام، فلمّا رآه النّبیّ صلی الله علیه و آله تبسّم فی وجهه و قال:... الا و انّ اللّه عزّ و جلّ خلق ملائكة، بأيديهم اباريق اللّجين مملوّة من ماء الحياة من الفردوس، فما احد من شيعة علیّ عليه السلام الاّ و هو طاهر الوالدين تقیّ نقیّ مؤمن باللّه، فاذا اراد احدهم ان يواقع اهله، جاء ملك من الملائكة الّذين بأيديهم اباريق ماء الجنّة، فيطرح من ذلک الماء فی الآنية الّتی يشرب منها فيشربه، فبذلک الماء ينبت الايمان فی قلبه كما ينبت الزّرع، فهم على بيّنة من ربّهم و من نبيّهم و من وصيّه علیّ عليه السلام و من ابنتی الزّهراء؛ الحديث.

«البحار، ج ۲۴، ص۸۸، ح ۴، باب ۳۳».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۲۶، ص۳۴۵، ح۱۸، باب۸، نقلا عن ارشاد القلوب، باسناده الى محمّدبن زياد قال: سأل ابن مهران عبداللّه‌بن العبّاس؛ و ج ۳۵، ص۲۹، ح ۲۵، باب ۱، نقلا عن كنز الكراجكی.

۷۶۳: علل الشّرايع عن المظفّربن نفيس عن ابراهيم‌بن محمّد عن احمدبن الهذيل عن الفتح‌بن قرّة عن محمّدبن خلف (عن يونس‌بن ابراهيم) عن ابن لهيعة عن ابی‌الزّبير عن جابر عن ابی‌ايّوب عن رسول اللّه صلی الله علیه و آله انّه قال لعلیّ عليه السلام:

لا يحبّک الاّ مؤمن؛ و لا يبغضک الاّ منافق، او ولد زنيّة، او من حملته امّه و هی طامث.

«الوسائل، ج ۲، ص۳۱۹، ح ۲۲۴۳، باب ۲۴».

۷۶۴: علل الشّرايع: محمّدبن المظفّربن نفيس المصری عن ابراهيم‌بن محمّدبن احمدبن اخی‌شباب عن احمدبن الهذيل الهمدانی عن الفتح‌بن قرّة السّمرقندی عن محمّدبن خلف المروزی عن يونس‌بن ابراهيم عن ابن لهيعة عن ابی‌الزّبير عن جابر قال: قال ابوايّوب الأنصاری:

اعرضوا حبّ علیّ على اولادكم، فمن احبّه فهو منكم، و من لم‌يحبّه فاسألوا امّه من اين جاءت به؟ فانّی سمعت رسول اللّه صلی الله علیه و آله يقول لعلیّ‌بن ابی‌طالب عليه السلام: لا يحبّک الاّ مؤمن، و لا يبغضک

الاّ منافق، او ولد زنيّة، او حملته امّه و هی طامث.

«البحار، ج ۳۹، ص ۳۰۱، ح ۱۱۰، باب ۸۷».

مآخذ اخری: علل الشّرایع، ص ۱۴۵، ح ۱۲، باب ۱۲۰.

۷۶۵: محمّدبن علیّ‌بن الحسین ـ فی الخصال ـ عن الحسین‌بن احمدبن ادریس عن ابیه عن محمّدبن احمد عن ابی‌نصر البغدادی عن محمّدبن جعفر الأحمر عن اسماعیل‌بن عبّاس عن داوودبن الحسن عن ابی‌رافع عن علیّ علیه السلام قال: قال رسول الله صلی الله علیه و آله:

من لم‌یحبّ عترتی فهو لأحدی ثلاث: امّا منافق، و امّا لزنیّة، و امّا امرؤ حملت به امّه فی غیر طهر.

«الوسائل، ج ۲، ص ۳۱۹، ح ۲۲۴۴، باب ۳۱۹».

مآخذ اخری: الخصال، ص ۱۱۰، ح ۸۲.

۷۶۶: الحمیری فی قرب الأسناد عن محمّدبن عیسی عن عبد اللّه‌بن میمون القدّاح عن جعفر عن ابیه علیه السلام قال:

قام رجل الی علیّ علیه السلام فقال: جعلنی اللّه فداک انّی لأحبّکم اهل البیت، قال: و کان فیه لین، قال: فأثنی علیه عدّه؛ فقال: کذبت، ما یحبّنا مخنّث، و لا دیّوث و لا ولد زنا، و لا من حملت به امّه فی حیضها؛ قال: فذهب الرّجل، فلمّا کان یوم صفّین قتل مع معاویه.

«المستدرک، ج ۲، ص ۱۸، ح ۱۲۸۸، باب ۱۹».

مآخذ اخری: البحار، ج ۴۲، ص ۱۷، ح ۲، باب ۱۱۶، نقلا عن الخرائج و الجرائح: روی عن ابی‌حمزة الثّمالی عن ابی‌جعفر علیه السلام.

۷۶۷: الکتاب القدیم الّذی وجدناه فی الخزانة الرّضویّة قال: اخبرنا اسماعیل‌بن عبادة عن بدربن محمود عن ابی‌جسرة الأنصاری عن داوودبن حصین عن ابی‌رافع مولی النّبیّ صلی الله علیه و آله عن امیر المؤمنین علیه السلام قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

من لم‌یعرف حقّ عترتی من الأنصار و العرب فهو لأحد ثلاث: امّا منافق، و امّا لزنیّة، و امّا امرؤ حملت به امّه علی غیر طهر.

«المستدرک، ج ۲، ص ۲۰، ح ۱۲۹۲، باب ۱۹».

مآخذ اخری: المستدرک، ج ۱۲، ص ۳۷۶، ح ۱۴۳۳۸، باب ۱۷، نقلا عن الشّیخ الأقدم الحسن‌بن محمّد القمی فی کتاب قم، عن یوسف‌بن الحارث عن محمّدبن جعفر الأحمر عن اسماعیل‌بن عبّاس عن زیدبن جبیرة عن داوودبن الحصین عن ابی‌رافع عن امیر المؤمنین علیه السلام.

۷۶۸: محمّدبن علیّ‌بن الحسین فی العلل عن محمّدبن الحسن عن الصّفّار عن احمدبن الحسین‌بن سعید عن علیّ‌بن الحکم عن المفضّل‌بن صالح عن جابر الجعفی عن ابراهیم القرشی قال:
کنّا عند امّ‌سلمة، فقالت: سمعت رسول اللّه ﷺ یقول لعلی علیه‌السلام:
لا یبغضکم الاّ ثلاثة: ولد زنا، و منافق، و من حملت به امّه و هی حائض.

«الوسائل، ج ۲، ص ۳۱۸، ح ۲۲۴۲، باب ۲۴».

مآخذ اخری: البحار، ج ۸۱، ص ۱۰۴، ح ۱۹، باب ۴، نقلا عن عن علل الشّرایع.
علل الشّرایع، ص ۱۴۲، ح ۶، باب ۱۲۰.

۷۶۹: علل الشّرایع: احمدبن محمّد عن ابیه عن محمّدبن احمد عن ابراهیم‌بن اسحاق عن محمّدبن علیّ الکوفی عن محمّدبن لفضیل عن سعدبن عمر الجلاّب قال: قال لی ابوعبداللّه علیه‌السلام:
انّ اللّه عزّ و جلّ خلق الجنّة طاهرة مطهّرة فلا یدخلها الاّ من طابت ولادته؛ و قال ابوعبداللّه علیه‌السلام: طوبی لمن کانت امّه عفیفة.

«البحار، ج ۵، ص ۲۸۵، ح ۴، باب ۱۲».

۷۷۰: محمّدبن الحسن باسناده عن محمّدبن علیّ‌بن محبوب عن محمّدبن الحسین عن عبد اللّه‌بن القاسم الحضرمی عن عبد اللّه‌بن سنان قال: قال ابوعبداللّه علیه‌السلام:
علی کلّ امریء غنم او اکتسب الخمس ممّا اصاب، لفاطمة علیهاالسلام و لمن یلی امرها من بعدها من ذرّیّتها، الحجج علی النّاس؛ فذاک لهم خاصّة یضعونه حیث شاؤوا و حرم علیهم الصّدقة حتّی الخیّاط یخیط قمیصا بخمسة دوانیق فلنا منه دانق، الاّ من احللنا من شیعتنا لتطیب لهم به الولادة، انّه لیس من شیء عند اللّه یوم القیامة اعظم من الزّنا، انّه لیقوم صاحب الخمس فیقول: یا ربّ سل هؤلاء بما ابیحوا؟

«الوسائل، ج ۹، ص ۵۰۳، ح ۱۲۵۸۶، باب ۸».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۴، ص ۱۲۲، ح ۵، باب ۱. الاستبصار، ج ۲، ص ۵۵، ح ۲، باب ۳۰.

۷۷۱: محمّدبن علیّ‌بن الحسین - فی کتاب اکمال الدّین - عن محمّدبن محمّدبن عصام الکلینی عن محمّدبن یعقوب الکلینی عن اسحاق‌بن یعقوب فیما ورد علیه من التّوقیعات بخطّ صاحب الزّمان علیه‌السلام:
امّا ما سألت عنه من امر المنکرین لی، الی ان قال: و امّا المتلبّسون بأموالنا، فمن استحلّ منها شیئا فأکله فانّما یأکل النّیران، و امّا الخمس فقد ابیح لشیعتنا و جعلوا منه فی حلّ الی ان یظهر

امرنا لتطيب ولادتهم و لا تخبث.

«الوسائل، ج۹، ص ۵۵۰، ح ۱۲۶۹۰، باب۴».

مآخذ اخرى: نفس المصدر، نقلا عن الاحتجاج عن اسحاق‌بن يعقوب مثله.
اكمال الدّين، ص۴۸۵، باب ذكر التوقيعات.

۷۷۲: سعدبن عبدالله عن ابى‌جعفر عن محمّدبن سنان عن صباح الأزرق عن محمّدبن مسلم عن احدهما عليهما السلام قال:

انّ اشدّ ما فيه النّاس يوم القيامة، ان يقوم صاحب الخمس فيقول: يا ربّ خمسى، و قد طيّبنا ذلک لشيعتنا لتطيب ولادتهم و لتزكو اولادهم.

«التهذيب، ج۴، ص۱۳۶، ح۴، باب۱».

مآخذ اخرى: الاستبصار، ج۲، ص۵۷، ح۱، باب۳۲: اخبرنى الشّيخ رض عن ابى‌القاسم جعفربن محمّد عن ابيه عن سعدبن عبد الله عن ابى‌جعفر عن محمّدبن سنان عن صباح الأزرق عن محمّدبن مسلم عن احدهما عليهما السلام. الوسائل، ج۹، ص۵۴۵، ح۱۲۶۷۹، باب۴، نقلا عن المفيد فى المقنعة عن محمّدبن مسلم؛ و عن الصّدوق و الشّيخ الطّوسى. الكافى، ج۱، ص۵۴۶، ح۲۰، محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن محمّدبن سنان عن صباح الأزرق عن محمّدبن مسلم عن احدهما عليهما السلام. الفقيه، ج۲، ص۴۳، ح۱۶۵۴، باسناده عن محمّدبن مسلم. المقنعة، ص ۲۸۰، باب۳۸.

۷۷۳: تفسير العيّاشىّ: عن يونس‌بن ظبيان قال: قال:

انّ موسى و هارون حين دخلا على فرعون لم‌يكن فى جلسائه يومئذ ولد سفاح، كانوا ولد نكاح كلّهم، و لو كان فيهم ولد سفاح، لأمر بقتلهما؛ فقالوا ارجه و اخاه و امروه بالتّأنّى و النّظر، ثمّ وضع يده على صدره، قال: و كذلک نحن، لا ينزع الينا الاّ كلّ خبيث الولادة.

«البحار، ج۱۳، ص۱۳۷، ح ۵۰، باب ۴».

۷۷۴: علل الشّرايع: ابى عن محمّد العطّار عن البرقى عن ابيه عن ابن ابى‌عمير عن غير واحد عن ابى‌عبد الله عليه السلام قال:

سهام المواريث من ستّة اسهم، لا تزيد عليها؛ فقيل له: يابن رسول الله و لم صارت ستّة اسهم؟ قال: لأنّ الانسان خلق من ستّة اشياء، و هو قول الله عزّ و جلّ: «و لقد خلقنا الانسان من سلالة

من طين ثمّ جعلناه نطفة فی قرار مکین ثمّ خلقنا النّطفة علقة فخلقنا العلقة مضغة فخلقنا المضغة عظاما فکسونا العظام لحما».

«البحار، ج۱۰۴، ص۳۳۳، ح۵، باب۲».

۷۷۵: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّدبن عیسی عن ابن ابی‌نصر عن الحسین‌بن خالد قال:

قلت لأبی الحسن علیه السلام: انّا روینا عن النّبیّ صلی الله علیه و آله انّه قال: من شرب الخمر لم‌تحتسب له صلاته اربعین یوما؛ قال: فقال صدقوا؛ قلت: و کیف لا تحتسب صلاته اربعین صباحا لا اقلّ من ذلک و لا اکثر؟ فقال: انّ اللّه عزّ و جلّ قدّر خلق الانسان فصیّره نطفة اربعین یوما، ثمّ نقلها فصیّرها علقة اربعین یوما، ثمّ نقلها فصیّرها مضغة اربعین یوما، فهو اذا شرب الخمر بقیت فی مشاشه اربعین یوما علی قدر انتقال خلقته، قال: ثمّ قال علیه السلام: و کذلک جمیع غذائه اکله و شربه، یبقی فی مشاشه اربعین یوما.

«الکافی، ج۶، ص۴۰۲، ح۱۲».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۹، ص۱۰۸، ح۲۰۳، باب۴، باسناده عن احمدبن محمّدبن عیسی عن ابن ابی‌نصر عن حسین‌بن خالد. البحار، ج۶۰، ص۳۵۷، ح۴۱، باب۴۱، نقلا عن الکافی؛ و ج۷۹، ص۱۳۵، ح۳۰، باب۸۶، نقلا عن علل الشّرایع: عن ابن ادریس عن ابیه عن ابن عیسی عن ابن خالد قال: قلت للرّضا علیه السلام.

۷۷۶: علل الشّرایع: عن الحسین‌بن احمد عن ابیه عن احمدبن محمّدبن عیسی عن احمدبن محمّدبن ابی‌نصر عن عبد الرّحمن‌بن حمّاد قال:

سألت اباابراهیم علیه السلام عن المیّت لم‌یغسل غسل الجنابة، قال: انّ اللّه تعالی اعلی و اخلص من ان یبعث الأشیاء بیده، انّ للّه تبارک و تعالی ملکین خلاّقین، فاذا اراد ان یخلق خلقا امر اولئک الخلاّقین فأخذوا من التّربة الّتی قال اللّه عزّ و جلّ فی کتابه: «منها خلقناکم و فیها نعیدکم و منها نخرجکم تارة اخری» فعجنوها بالنّطفة المسکنة فی‌الرّحم، فاذا عجنت النّطفة بالتّربه قالا: یا ربّ ما تخلق؟ قال: فیوحی اللّه تبارک و تعالی ما یرید من ذلک، ذکرا او انثی، مؤمنا او کافرا، اسود او ابیض، شقیّا او سعیدا.

«البحار، ج۸۱، ص۲۸۵، ح۴، باب۸».

۷۷۷: تفسیر الامام العسکری علیه السلام: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

انّ النّطفة تثبت فى‌الرّحم اربعين يوما نطفة، ثمّ تصير علقة اربعين يوما، ثمّ مضغه اربعين يوما، ثمّ بعده عظما، ثمّ يكسى لحما، ثمّ يلبّس اللّه فوقه جلدا، ثمّ ينبت عليه شعرا، ثمّ يبعث اللّه عزّ و جلّ اليه ملک الأرحام و يقال له: اكتب اجله و عمله و رزقه، و شقيّا يكون او سعيدا، فيقول الملک: يا ربّ انّى لى بعلم ذلک؟ فقال: استمل ذلک من قرّاء اللّوح المحفوظ، فيستمليه منهم. قال: رسول اللّه ﷺ: و انّ من كتب اجله و عمله و رزقه وخاتمته علىّ‌بن ابى‌طالب[۱] كتبوا [كتب] من عمله: انّه لا يعمل ذنبا ابدا الى ان يموت....

«البحار، ج۳۸، ص۶۶، ح۶، باب۵۹».

مآخذ اخرى: البحار، ج۶۰، ص۳۶۰، ح۴۹.

۷۷۸: الدّرّ المنثور: عن حذيفة‌بن اسيد قال: قال رسول اللّه ﷺ:

يدخل الملک على النّطفة بعد ما تستقرّ فى‌الرّحم بأربعة او بخمسة او اربعين ليلة، اى ربّ أ شقىّ ام سعيد؟ أ ذكر ام انثى؟ فيقول اللّه و يكتبان؛ ثمّ يكتب عمله و رزقه و اجله و اثره و مصيبته؛ ثمّ تطوى الصّحيفة فلا يزاد فيها و لا ينقص منها.

«البحار، ج۶۰، ص۳۸۳، ح۱۱۳، باب۴۱».

۷۷۹: تفسير علىّ‌بن ابراهيم: احمدبن محمّد عن جعفربن عبد اللّه المحمّدى عن كثيربن عياش عن ابى‌الجارود عن ابى‌جعفر عليه السلام فى قوله:

«و لقد خلقناكم ثمّ صوّرناكم»، امّا خلقناكم: فنطفة، ثمّ علقة، ثمّ مضغة، ثمّ عظما، ثمّ لحما؛ و امّا صوّرناكم: فالعين، و الأنف، و الأذنين، و الفم، و اليدين، و الرّجلين؛ صوّر هذا و نحوه ثمّ جعل الدّميم و الوسيم و الجسيم و الطويل و القصير و اشباه هذا.

«البحار، ج۱۰۴، ص۷۸، ح۱».

۷۸۰: تفسير الامام العسكرى عليه السلام:

فأمّا ما قاله اليهود، فهو انّ اليهود اعداء اللّه؛ فانّه لمّا قدم النّبىّ ﷺ المدينة اتوه بعبد اللّه‌بن صوريا، فقال:... اخبرنى يا محمّد، الولد يكون من الرّجل او من المرأة؟ فقال النّبىّ ﷺ: امّا العظام و العصب و العروق، فمن الرّجل؛ و امّا اللّحم و الدّم و الشّعر، فمن المرأة. قال: صدقت يا محمّد. ثمّ قال: يا محمّد، فما بال الولد يشبه اعمامه ليس فيه من شبه اخواله شىء، و يشبه اخواله ليس فيه من شبه اعمامه شىء؟ فقال رسول اللّه ﷺ: ايّهما علا ماؤه ماء صاحبه كان

---

۱ - فى المصدر: على حبّ علىّ‌بن ابى‌طالب.

الشّبه له. قال: صدقت یا محمّد؛ فأخبرنی عمّن لا یولد له و من یولد له؛ فقال: اذا مغرت النّطفة، لم یولد له ـ ای اذا احمرّت و کدرت ـ و اذا کانت صافیة، ولد له. فقال: اخبرنی عن ربّک ما هو؟ فنزلت: «قل هو اللّه احد» الی آخرها....

«البحار، ج۹، ص۲۸۶، ح۲».

۷۸۱: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد، و علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن محبوب عن ابن رئاب عن زرارة‌بن اعین قال:

سمعت اباجعفر علیه‌السلام یقول: اذا وقعت النّطفة فی‌الرّحم، استقرّت فیها اربعین یوما، و تکون علقة اربعین یوما، و تکون مضغة اربعین یوما، ثمّ یبعث اللّه ملکین خلّاقین، فیقال لهما: اخلقا کما یرید اللّه ذکرا او انثی، صوّراه و اکتبا اجله و رزقه و منیته، و شقیّا او سعیدا؛ و اکتبا للّه المیثاق الّذی اخذه علیه فی الذّر بین عینیه، فاذا دنا خروجه من بطن امّه بعث اللّه الیه ملکا یقال له زاجر، فیزجره فیفزع فزعا فینسی المیثاق و یقع الی الأرض یبکی من زجرة الملک.

«الکافی، ج۶، ص۱۶، ح۷».

۷۸۲: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن الحسین‌بن سعید عن محمّدبن الفضیل عن ابی‌حمزة قال:

سألت اباجعفر علیه‌السلام عن الخلق، قال: انّ اللّه تبارک و تعالی لمّا خلق الخلق من طین، افاض بها کافاضة القداح، فأخرج المسلم فجعله سعیدا، و جعل الکافر شقیّا، فاذا وقعت النّطفة، تلقتها الملائکة فصوّروها، ثمّ قالوا: یا ربّ أ ذکرا او انثی؟ فیقول الربّ جل جلاله ایّ ذلک شاء؛ فیقولان: تبارک اللّه احسن الخالقین. ثمّ توضع فی بطنها فتردّد تسعة ایّام فی کلّ عرق و مفصل، و منها للرّحم ثلاثة اقفال: قفل فی اعلاها ممّا یلی اعلا الصرّة، من الجانب الأیمن، و القفل الآخر وسطها، و القفل الآخر اسفل من ذلک، فیوضع بعد تسعة ایّام فی القفل الأعلی، فیمکث فیه ثلاثة اشهر، فعند ذلک یصیب المرأة خبث النّفس و التهوّع، ثمّ ینزل الی القفل الأوسط، فیمکث فیه ثلاثة اشهر؛ و صرّة الصّبی فیها مجمع العروق و عروق المرأة کلّها منها، یدخل طعامه و شرابه من تلک العروق، ثمّ ینزل الی القفل الأسفل، فیمکث فیه ثلاثة اشهر، فذلک تسعة اشهر؛ ثمّ تطلق المرأة، فکلّما طلقت، انقطع عرق من صرّة الصّبیّ، فأصابها ذلک الوجع و یده علی صرته، حتّی یقع الی الأرض و یده مبسوطة، فیکون رزقه حینئذ من فیه.

«الکافی، ج۶، ص۱۵، ح۵».

مآخذ اخری: البحار، ج۶۰، ص۳۶۳، ح۵۷، نقلا عن الکافی.

۷۸۳: الدّرّ المنثور: عن علیّ عليه السلام قال:

اذا تمّت النّطفة اربعة اشهر بعث اليها ملک فنفخ فيها الرّوح فی الظّلمات الثّلاث فذلک قوله: «ثمّ انشأناه خلقا آخر» يعنی نفخ الروح.

«البحار، ج ۶۰، ص۳۸۳، ح ۱۱۰، باب ۴۱».

۷۸۴: الدّرّ المنثور: عن ابن عبّاس مرفوعا:

النّطفة الّتی يخرج منها الولد ترعد لها الأعضاء و العروق کلّها؛ اذا خرجت وقعت فی الرّحم.

«البحار، ج ۶۰، ص۳۸۳، ح۱۰۹، باب ۴۱».

۷۸۵: الدّرّ المنثور: عن محمّدبن کعب القرطی قال:

قرأت فی التّوراة ـ او قال: فی صحف ابراهيم ـ فوجدت فيها: «يقول اللّه تعالی: يابن آدم ما انصفتنی، خلقتک و لم تک شيئا، و جعلتک بشرا سويًا، خلقتک من سلالة من طين، ثمّ جعلتک نطفة فی قرار مکين، ثمّ خلقت النّطفة علقة، فخلقت العلقة مضغة، فخلقت المضغة عظاما، فکسوت العظام لحما، ثمّ انشأتک خلقا آخر، يا ابن آدم هل يقدر علی ذلک غيری؟ ثمّ خفّفت ثقلک علی امّک حتّی لا تتبرّم بک و لا تتأذی؛ ثمّ اوحيت الی الأمعاء ان اتّسعی، و الی الجوارح ان تفرّقی؛ فاتّسعت الأمعاء من بعد ضيقها، و تفرّقت الجوارح من بعد تشبيکها؛ ثمّ اوحيت الی الملک الموکّل بالأرحام ان يخرجک من بطن امّک فاستخلصک علی ريشه من جناحه، فاطّلعت عليک فاذا انت خلق ضعيف ليس لک سنّ يقطع و لا ضرس يطحن، فاستخلصت لک فی صدر امّک ثديا يدرّ لک لبنا باردا فی الصّيف حارّا فی الشّتاء، و استخلصته من بين جلد و لحم و دم و عروق؛ و قذفت لک فی قلب والدتک الرّحمة، و فی قلب ابيک التّحنّن، فهما يکدّان و يجهدان و يربيانک و يغذّيانک، و لم يناما حتّی ينوّماک؛ ابن آدم، انا فعلت ذلک بک لا بشیء استأهلته به منّی، او لحاجة استعنت علی قضائها؛ ابن آدم فلمّا قطع سنّک و طلع ضرسک اطعمتک فاکهة الصّيف و فاکهة الشّتاء فی اوانهما، فلمّا عرفت انّی ربّک، عصيتنی؛ فالآن اذ عصيتنی، فادعنی، و انّی قريب مجيب، و ادعنی و انّی غفور رحيم».

«البحار، ج ۶۰، ص۳۶۲، ح ۵۵، باب ۴۱».

۷۸۶: محمّدبن يحيی عن احمدبن محمّد عن ابن فضّال عن الحسن‌بن الجهم قال: قال:

سمعت اباالحسن الرّضا عليه السلام يقول: قال ابوجعفر عليه السلام انّ النّطفة تکون فی الرّحم اربعين يوما، ثمّ تصير علقة اربعين يوما، ثمّ تصير مضغة اربعين يوما؛ فاذا کمل اربعة اشهر بعث اللّه ملکين

خلاّقين، فيقولان: يا ربّ ما تخلق؟ ذكرا او انثى؟ فيؤمران؛ فيقولان: يا ربّ شقيّا او سعيدا؟ فيؤمران؛ فيقولان: يا ربّ ما اجله؟ و ما رزقه؟ و كلّ شىء من حاله، (و عدد من ذلک اشياء)؛ و يكتبان الميثاق بين عينيه؛ فاذا اكمل اللّه له الأجل، بعث اللّه ملكا فزجره زجرة، فيخرج، و قد نسى الميثاق. فقال الحسن‌بن الجهم: فقلت له: أ فيجوز ان يدعو اللّه فيحوّل الأنثى ذكرا و الذّكر انثى؟ فقال: انّ اللّه يفعل ما يشاء.

«الكافى، ج ٦، ص ١٣، ح ٣».

٧٨٧: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد، و علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه جميعا عن ابن محبوب عن ابن رئاب عن زرارة عن ابى‌جعفر عليه السلام قال:

انّ اللّه عزّ و جلّ اذا اراد ان يخلق النّطفة الّتى ممّا اخذ عليها الميثاق فى صلب آدم، او ما يبدو له فيه، و يجعلها فى‌الرّحم، حرّک الرّجل للجماع، و اوحى الى‌الرّحم: ان افتحى بابک حتّى يلج فيک خلقى و قضائى النّافذ و قدرى؛ فتفتح الرّحم بابها، فتصل النّطفة الى‌الرّحم، فتردّد فيه اربعين يوما، ثمّ تصير علقة اربعين يوما، ثمّ تصير مضغة اربعين يوما، ثمّ تصير لحما تجرى فيه عروق مشتبكة، ثمّ يبعث اللّه ملكين خلاّقين، يخلقان فى الأرحام ما يشاء اللّه، فيقتحمان فى بطن المرأة من فم المرأة، فيصلان الى الرّحم، و فيها الرّوح القديمة المنقولة فى اصلاب الرّجال و ارحام النّساء، فينفخان فيها روح الحياة و البقاء، و يشقّان له السّمع و البصر، و جميع الجوارح و جميع ما فى البطن باذن اللّه، ثمّ يوحى اللّه الى الملكين: اكتبا عليه قضائى و قدرى و نافذ امرى، و اشترطا لى البداء فيما تكتبان؛ فيقولان: يا ربّ ما نكتب؟ فيوحى اللّه اليهما ان ارفعا رؤوسكما الى رأس امّه فيرفعان رؤوسهما، فاذا اللّوح يقرع جبهة امّه، فينظران فيه، فيجدان فى اللّوح صورته و زينته، و اجله و ميثاقه، شقيّا او سعيدا، و جميع شأنه، قال: فيملى احدهما على صاحبه، فيكتبان جميع ما فى اللّوح، و يشترطان البداء فيما يكتبان؛ ثمّ يختمان الكتاب و يجعلانه بين عينيه؛ ثمّ يقيمانه قائما فى بطن امّه؛ قال: فربما عتى فانقلب، و لا يكون ذلک الاّ فى كلّ عات او مارد؛ و اذا بلغ اوان خروج الولد تامّا او غير تامّ اوحى اللّه عزّ و جلّ الى‌الرّحم ان افتحى بابک حتّى يخرج خلقى الى ارضى و ينفذ فيه امرى، فقد بلغ اوان خروجه؛ قال: فيفتح الرّحم باب بالولد، فيبعث اللّه اليه ملكا يقال له زاجر، فيزجره زجرة، فيفزع منها الولد، فينقلب فيصير رجلاه فوق رأسه و رأسه فى اسفل البطن ليسهّل اللّه على المرأة و على الولد الخروج؛ قال: فاذا احتبس، زجره الملک زجرة اخرى، فيفزع منها، فيسقط

الولد الى الأرض باكيا فزعا من الزّجرة.

«الکافی، ج ٦، ص١٣، ح ۴».

مآخذ اخری: البحار، ج ٦٠، ص٣۴۴، ح ٣١، باب ۴١، نقلا عن الکافی.

٧٨٨: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن بعض اصحابه رواه عن رجل من العامّة قال:

کنت اجالس اباعبدالله عليه السلام، فلا و الله ما رأیت مجلسا انبل من مجالسه؛ قال: فقال لی ذات یوم: من این تخرج العطسة؟ فقلت: من الأنف؛ فقال لی: اصبت الخطاء؛ فقلت: جعلت فداک، من این تخرج؟ فقال: من جمیع البدن، کما انّ النّطفة تخرج من جمیع البدن و مخرجها من الأحلیل؛ ثمّ قال: أ ما رایت الانسان اذا عطس نفض اعضاؤه؟ و صاحب العطسة یأمن من الموت سبعة ایّام.

«الکافی، ج ٢، ص٦٥٧، ح ٢٣».

٧٨٩: علیّبن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابیعمیر عن سلیمانبن خالد قال:

قلت لأبیعبدالله عليه السلام: جعلت فداک، الحبلی ربما طمثت، فقال: نعم، و ذلک انّ الولد فی بطن امّه غذاه الدّم، فربما کثر ففضل عنه، فاذا فضل دفعته، فاذا دفعته حرمت علیها الصّلاة.

و فی روایة اخری: اذا کان کذلک تأخّر الولادة.

«الکافی، ج ٣، ص٩٧، ح ٦».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ٢، ص٣٣٣، ح ٢٢٩٠، باب ٣٠، نقلا عن الکافی.

٧٩٠: محمّدبن احمدبن یحیی عن ابراهیمبن هاشم عن النّوفلی عن السّکونی عن جعفر عن ابیه عليه السلام انّه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله:

«ما کان الله لیجعل حیضا مع حبل». یعنی اذا رأت المرأة الدّم و هی حامل لا تدع الصّلاة الاّ ان تری علی رأس الولد، اذا ضربها الطّلق و رات الدّم ترکت الصّلاة.

«التّهذیب، ج ١، ص٣٨٧، ح ١٩، باب ١٩».

مآخذ اخری: الاستبصار، ج ١، ص ١۴٠، ح ٩، باب ٨٣، کالتّهذیب. الوسائل، ج ٢، ص٣٩٢، ح ٢۴۴١، باب ۴، نقلا عن الشّیخ الطّوسی.

٧٩١: محمّدبن الحسن ـ فی المجالس و الأخبار ـ باسناده الآتی عن رزیق عن ابیعبدالله عليه السلام:

انّ رجلا سأله عن امرأة حاملة رأت الدّم؛ قال: تدع الصّلاة؛ قلت: فانّها رأت الدّم و قد اصابها الطّلق، فرأته و هی تمخض؛ قال: تصلّی حتّی یخرج رأس الصّبیّ، فاذا خرج رأسه لم تجب

عليها الصّلاة؛ و كلّ ما تركته من الصّلاة فى تلك الحال لوجع او لما هى فيه من الشّدّة و الجهد، قضته اذا خرجت من نفاسها. قال: قلت: جعلت فداک ما الفرق بين دم الحامل و دم المخاض؟ قال: انّ الحامل قذفت بدم الحيض، و هذه قذفت بدم المخاض الى ان يخرج بعض الولد، فعند ذلک يصير دم النّفاس، فيجب ان تدع فى النّفاس و الحيض، فأمّا ما لم‌يكن حيضا او نفاسا فانّما ذلک من فتق فى الرّحم.

«الوسائل، ج ۲، ص ۳۳۴، ح ۲۲۹۳، باب ۳۰».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۸۱، ص ۱۰۴، ح ۲۱، باب ۴، نقلا عن مجالس الشّيخ عن الحسين‌بن عبيداللّه‌بن ابراهيم عن هارون‌بن موسى التّلّعكبرى عن محمّدبن همام عن عبداللّه‌بن جعفر الحميرى عن محمّدبن خالد الطّيالسى عن زريق‌بن الزّبير الخرقانى.

۷۹۲: مناقب آل ابى‌طالب لابن شهرآشوب: كتاب ابراهيم: قال بعض اصحاب الحسن عليه السلام مرفوعا:

الطّلق للنّساء انّما يكون سرّة المولود متّصلة بسرّة امّه فتقطع فيؤلمها.

«البحار، ج ۴۳، ص ۳۵۷، ح ۳۵، باب ۱۶».

۷۹۳: علل الشّرايع: عن محمّدبن موسى‌بن المتوكّل عن علىّ‌بن الحسين السّعدآبادى عن احمدبن ابى‌عبداللّه البرقى عن ابيه عن محمّدبن يحيى عن حمّادبن عثمان عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

ابن آدم منتصب فى بطن امّه؛ و ذلک قول اللّه عزّ و جلّ: «لقد خلقنا الانسان فى كبد»؛ و ما سوّى ابن آدم فرأسه فى دبره و يداه بين يديه.

«البحار، ج ٦۰، ص ۳٦۹، ح ۷۲، باب ۴۱».

مآخذ اخرى: البحار، ج ٦۴، ص ۱۲٦، ح ۸، باب ۲، نقلا عن العلل و الفقيه، عن ابيه عن سعدبن عبد اللّه و الحميرى جميعا عن يعقوب‌بن يزيد عن محمّدبن ابى‌عمير عن حمّاد مثله الى قوله موضع منخريه فى بطن امّه.

۷۹۴: المناقب لابن شهرآشوب: و فى حديث محمّدبن مسلم انّ الصّادق عليه السلام قال:...

انّ اللّه تعالى يقول فى كتابه: «لقد خلقنا الانسان فى كبد»؛ يعنى منتصبا فى بطن امّه، غذاؤه من غذائها، ممّا تأكل و تشرب امّه ههنا؛ ميثاقه بين عينيه؛ فاذا اذن اللّه عزّ و جلّ فى ولادته، اتاه ملک يقال له حيوان، فزجره زجرة انقلب و نسى الميثاق.

«البحار، ج ۱۰، ص ۲۱۴، ح ۱۴، باب ۱۳».

۷۹۵: محمّدبن یحیی و غیره عن احمدبن محمّدبن عیسی عن احمدبن محمّدبن ابی‌نصر عن اسماعیل‌بن عمر عن شعیب العقرقوفی عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

انّ للرّحم اربعة سبل، فی ایّ سبیل سلک فیه الماء، کان منه الولد، واحد و اثنان و ثلاثة و اربعة، و لا یکون الی سبیل اکثر من واحد.

«الکافی، ج ٦، ص ١٦، ح ١».

مآخذ اخری: البحار، ج ٦٠، ص ٣٤٧، ح ٣٢، باب ٤١، نقلا عن الکافی.

۷۹۶: تفسیر علیّ‌بن ابراهیم: ابی عن اسماعیل‌بن ابان عن عمربن عبد الله الثّقفی قال:

سأل نصرانیّ الشّام الباقر عليه السلام عن اهل الجنّة: کیف صاروا یأکلون و لا یتغوّطون؟ اعطنی مثله فی الدّنیا. فقال عليه السلام: هذا الجنین فی بطن امّه یأکل ممّا تأکل امّه و لا یتغوّط؛ الخبر.

«البحار، ج ٨، ص ١٢٢، ح ١٥، باب ٢٣».

مآخذ اخری: البحار، ج ١٠، ص ١٥٢، ح ٣، باب ١٢، نقلا عن الخرائج و الجرائح؛ و ص ١٥٠، ح ١، باب ١٢، نقلا عن تفسیر علیّ‌بن ابراهیم.

۷۹۷: علیّ‌بن محمّد رفعه عن محمّدبن حمران عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

انّ الله عزّ و جلّ خلق للرّحم اربعة اوعیة، فما کان فی الأوّل فللأب، و ما کان فی الثّانی فللأم، و ما کان فی الثّالث فللعمومة، و ما کان فی الرّابع فللخؤولة.

«الکافی، ج ٦، ص ١٧، ح ٢».

۷۹۸: قال: الطّبرسی رحمه الله: قال الباقر عليه السلام و جماعة من المفسّرین:...

ثمّ سأله صلى الله عليه وآله ابن صوریا عن نومه، فقال: تنام عینای و لا ینام قلبی؛ فقال: صدقت؛ فأخبرنی عن شبه الولد بأبیه لیس فیه من شبه امّه شیء او بأمّه لیس فیه من شبه ابیه شیء؛ فقال: ایّهما علا و سبق ماؤه ماء صاحبه، کان الشّبه له؛ قال: صدقت؛ فأخبرنی ما للرّجل من الولد و ما للمرأة منه؟ قال: فأغمی علی رسول الله صلى الله عليه وآله طویلا، ثمّ خلّی عنه محمّرا وجهه یفیض عرقا، فقال: اللّحم و الدّم و الظّفر و الشّعر للمرأة و العظم و العصب و العروق للرّجل. قال له: صدقت....

«البحار، ج ٢٢، ص ٢٧، باب ٣٧»

۷۹۹: المحاسن: عن ابیه عن هارون‌بن الجهم عن محمّدبن مسلم عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

انّ الله تبارک و تعالی یقول فی کتابه: «لقد خلقنا الانسان فی کبد»؛ یعنی منتصبا فی بطن امّه،

مقاديمه الى مقاديم امّه و مواخيره الى مواخير امّه، غذاؤه ممّا تأكل امّه و يشرب ممّا تشرب؛ تنسمه تنسيما، و ميثاقه الّذى اخذ اللّه عليه بين عينيه، فاذا دنا ولادته اتاه ملك يسمّى الزّاجر فيزجره فينقلب، فيصير مقاديمه الى مواخر امّه و مواخيره الى مقدّم امّه، ليسهّل اللّه على المرأة و الولد امره، و يصيب ذلک جميع النّاس الاّ اذاكان عاتيا فاذا زجره، فزع و انقلب و وقع الى الأرض باكيا من زجرة الزّاجر و نسى الميثاق.

«البحار، ج ٦٠، ص۳۴۲، ح ۲۳، باب ۴۱».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۶۴، ص۱۲۷، ح ۱۰، باب ۲، نقلا عن المحاسن.

۸۰۰: دعوات الرّاوندى: قال امير المؤمنين عليه السلام:

دخل طلحة على رسول اللّه و فى يده صلى الله عليه و آله سفرجلة، فرمى بها اليه و قال: خذها يا بامحمّد فانّها تجمّ القلب؛ و قال صلى الله عليه و آله: اطعموا حبالاكم السّفرجل فانّه يحسن اخلاق اولادكم.

«البحار، ج ٦٦، ص۱۷۷، ح ۳۸، باب ۸».

۸۰۱: علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن النّوفلى عن السّكونى عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

كان جعفربن ابى‌طالب عند النّبىّ صلى الله عليه و آله فأهدى الى النّبىّ صلى الله عليه و آله سفرجل، فقطع منه النّبىّ صلى الله عليه و آله قطعة و ناولها جعفرا، فأبى ان يأكلها، فقال: خذها و كلها، فانّها تذكّى القلب و تشجّع الجبان. و فى رواية اخرى كل، فانّه يصفّى اللّون و يحسن الولد.

«الكافى، ج ٦، ص۳۵۷، ح ۲».

۸۰۲: عدّة من اصحابنا عن احمدبن ابى‌عبداللّه عن عبدوس‌بن ابراهيم البغدادى رفعه الى ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

الحناء يذهب بالسّهک، و يزيد فى ماء الوجه و يطيب النّكهة و يحسن الولد.

«الكافى، ج ٦، ص۴۸۴، ح ۵».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج ۱، ص۳۷۶، ح ۱۹، باب ۱۸، باسناده عن محمّدبن علىّ‌بن محبوب عن ابى‌اسحاق ابراهيم عن ابى‌احمد اسحاق‌بن اسماعيل عن العبّاس‌بن ابى‌العبّاس عن عبدوس‌بن ابراهيم عن ابى‌عبداللّه عليه السلام. الفقيه، ج ۱، ص ۱۲۱، ح ۲۷۳، مرسلا. البحار، ج ۷٦، ص۸۹، ح ۷، باب ٦؛ و ص۹۹، ح ۹، باب ۸، نقلا عن ثواب الاعمال، عن العطّار عن ابيه عن الأشعرى عن النّهاوندى عن اسحاق‌بن اسماعيل الصّوفى عن العبّاس‌بن ابى‌العبّاس عن عبدوس‌بن ابراهيم رفع الحديث الى ابى‌عبداللّه عليه السلام؛ و نقلا عن مكارم الاخلاق، عن كتاب من لا يحضره الفقيه.

۸۰۳: الخصال: حديث الأربعمأة: ابى عن سعد عن اليقطينى عن القاسم‌بن يحيى عن جدّه الحسن‌بن راشد عن

ابی‌بصیر و محمّدبن مسلم عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال: حدّثنی ابی عن جدّی عن آبائه علیهم السلام:

انّ امیر المؤمنین علیه السلام علّم اصحابه فی مجلس واحد اربعمأة باب ممّا یصلح للمؤمن فی دینه و دنیاه قال علیه السلام:... اکل السّفرجل قوّة للقلب الضّعیف، و یطیب المعدة و یذکّی الفؤاد، و یشجّع الجبان و یحسن الولد....

«البحار، ج ۱۰، ص ۹۰، ح ۱، باب ۷».

مآخذ اخری: البحار، ج ٦٦، ص ١٦٨، ح ٦، باب ٨، نقلا عن الخصال.

۸۰۴: کتاب الامامة و التّبصرة، عن سهل‌بن احمد عن محمّدبن محمّدبن الأشعث عن موسی‌بن اسماعیل‌بن موسی‌بن جعفر علیه السلام عن ابیه عن آبائه: قال: قال رسول الله صلی الله علیه و آله:

رائحة الأنبیاء، رائحة السّفرجل؛ و رائحة الحور العین رائحة الآس؛ و رائحة الملائکة، رائحة الورد؛ و رائحة ابنتی فاطمة الزّهراء، رائحة السّفرجل و الآس و الورد؛ و لا بعث الله نبیّا و لا وصیّا الاّ وجد منه رائحة السّفرجل، فکلوها و اطعموا حبالاکم یحسن اولادکم.

«البحار، ج ٦٦، ص ١٧٧، ح ٣٩، باب ٨».

۸۰۵: المحاسن: الحسن‌بن سعید عن عمروبن ابراهیم عن الخراسانی قال:

اکل الرّمّان یزید فی ماء الرّجل، و یحسن الولد.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۸۲، ح ۳۲».

مآخذ اخری: البحار، ج ٦٦، ص ١٦٤، ح ٤٦، باب ٧، نقلا عن المحاسن.

۸۰۶: عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد عن محمّدبن علیّ عن محمّدبن سنان عن الرّضا علیه السلام قال:

اطعموا حبالاکم ذکر اللّبان فان یک فی بطنها غلام، خرج ذکیّ القلب، عالما شجاعا، و ان تک جاریة حسن خلقها و خلقها و عظمت عجیزتها و حظیّت عند زوجها.

«الکافی، ج ٦، ص ۲۳، ح ۷».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۰۵، ح ۲۷۴۱۹، باب ۳۴، نقلا عن الکافی و التّهذیب. التّهذیب، ج ۷، ص ۴۴۰، ح ۲۲، باب ٣٦، باسناده عن محمّدبن یعقوب. البحار، ج ٦٦، ص ۴۴۴، ح ۸، باب ۲۴، نقلا عن مکارم الاخلاق: من الفردوس عن الرّضا علیه السلام.

۸۰۷: محمّدبن یحیی عن سلمةبن الخطّاب عن عثمان‌بن عبد الرّحمن عن شرحبیل‌بن مسلم انّه قال فی المرأة الحامل:

تأكل السّفرجل فانّ الولد يكون اطيب ريحا و اصفى لونا.

«الکافی، ج ٦، ص ٢٢، ح ١».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ٢١، ص ٤٠٢، ح ٢٧٤١٠، باب ٣٢، نقلا عن الکافی و الشّیخ. التّهذیب، ج ٧، ص ٤٣٩، ح ١٩، باب ٣٦، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

٨٠٨: ابو العبّاس المستغفری فی ـ طبّ النّبیّ صلّی الله علیه و آله ـ قال: قال صلّی الله علیه و آله:

ما من امرأة حاملة اکلت البطّیخ، لا یکون مولودها الاّ حسن الوجه و الخلق.

«المستدرک، ج ١٥، ص ٢١٤، ح ١٨٠٣٨، باب ٧٩».

٨٠٩: مکارم الاخلاق: قال النّبیّ صلّی الله علیه و آله:

کلوا السّفرجل، فانّه یجلو عن الفؤاد.

و عنه صلّی الله علیه و آله قال: **کلوا السّفرجل و تهادوا بینکم فانّه یجلو البصر و ینبت المودّة فی القلب، و اطعموا حبالاکم فانّه یحسن اولادکم.**

و فی روایة: **یحسن اخلاق اولادکم.**

«البحار، ج ٦٦، ص ١٧٦، ح ٣٧، باب ٨».

٨١٠: المکارم الأخلاق: من الفردوس قال النّبیّ صلّی الله علیه و آله:

اطعموا نساءکم الحوامل اللّبان فانّه یزید فی عقل الصّبیّ.

«البحار، ج ٦٦، ص ٤٤٤، ح ٨، باب ٢٤».

٨١١: السّیّد فضل الله الرّاوندی عن رسول الله صلّی الله علیه و آله انّه قال:

أطعموا حبالاکم السّفرجل فانّه یحسن اخلاق اولادکم.

«المستدرک، ج ١٥، ص ١٣٥، ح ١٧٧٧٢، باب ٢٣».

٨١٢: محمّدبن یحیی عن محمّدبن الحسین عن محمّدبن قبیصة عن عبد الله النّیسابوری عن هارون‌بن مسلم عن ابی‌موسی عن ابی‌العلاء الشّامی عن سفیان الثّوری عن ابی‌زیاد عن الحسن‌بن علیّ علیه السلام قال: قال رسول الله صلّی الله علیه و آله:

اطعموا حبالاکم اللّبان فانّ الصّبیّ اذا غذّی فی بطن امّه باللّبان اشتدّ قلبه و زید فی عقله، فان یک ذکرا، کان شجاعا و ان ولدت انثی عظمت عجیزتها فتحظّی بذلک عند زوجها.

«الکافی، ج ٦، ص ٢٣، ح ٦».

مآخذ اخرى: الوسائل ج ٢١، ص ٤٠٥، ح ٢٧٤١٨، باب ٣٤، نقلا عن الکافی.

٨١٣: محمّدبن یحیی عن علیّ‌بن الحسن التّیملی عن الحسین‌بن هاشم عن ابی‌ایّوب الخزّاز عن محمّدبن مسلم

قال: قال ابوعبدالله عليه السلام ـ و نظر الى غلام جميل ـ:

ينبغى ان يكون ابو هذا الغلام، آكل السّفرجل.

«الكافى، ج٦، ص٢٢، ح٢».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج٢١، ص٤٠٢، ح٢٧٤١١، باب٣٢؛ و ج٢٥، ص١٦٧، ح٣١٥٤٥، باب٩٣، نقلا عن الكافى؛ و عن محاسن البرقى، عن بعض اصحابنا عمّن ذكره عن ابى‌ايّوب الخزّاز عن محمّدبن مسلم.

۸۱۴: طبّ الأئمّة: احمدبن غياث عن محمّدبن عيسى عن القاسم‌بن محمّد عن بكيربن محمّد قال:

كنت عند ابى‌عبدالله عليه السلام فقال له رجل: يابن رسول الله، يولد لى الولد فيكون فيه البله و الضّعف؛ فقال عليه السلام: ما يمنعك من السّويق؟ اشربه و مر اهلك به، فانّه ينبت اللّحم و يشدّ العظم، و لا يولد لكم الاّ القوىّ.

«البحار، ج١٠٤، ص٧٨، ح٤».

مآخذ اخرى: البحار، ج٦٦، ص٢٧٨، ح١٤، باب٣.

۸۱۵: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن الحسين‌بن سعيد عن عمروبن ابراهيم عن الخراسانى قال:

اكل الرّمّان الحلو يزيد فى ماء الرّجل و يحسن الولد.

«الكافى، ج٦، ص٣٥٥، ح١٧».

۸۱۶: الحسين‌بن محمّد عن معلّى‌بن محمّد رفعه عن ابى‌عبدالله عليه السلام قال:

من اكل سفرجلة على الرّيق، طاب ماؤه و حسن ولده.

«الكافى، ج٦، ص٣٥٧، ح٣».

مآخذ اخرى: البحار، ج١٠٤، ص٨١، ح١٨، نقلا عن المحاسن: سجّادة رفعه الى ابى‌عبدالله عليه السلام.

۸۱۷: المحاسن عن ابى‌الحسن البجلى عن الحسن‌بن ابراهيم عن سليمان‌بن جعفر الجعفرى عن ابى‌الحسن موسى‌بن جعفر عليه السلام قال:

كسر رسول الله صلى الله عليه و آله سفرجلة و اطعم جعفربن ابى‌طالب و قال له: كل فانّه يصفّى اللّون و يحسن الولد.

«البحار، ج٦٦، ص١٧٠، ح١٠، باب٨».

۸۱۸: المحاسن: عن علىّ‌بن حديد عمّن ذكره عن ابى‌عبدالله عليه السلام قال:

انّ اللّه اذا اراد ان يخلق المؤمن من المؤمن، و المؤمن من الكافر، بعث ملكا فأخذ قطرة من ماء المزن، فألقاها على ورقة، فأكل منها احد الأبوين فذلک المؤمن منه.

«البحار، ج۶۷، ص۷۷، ح۴، باب۳».

۸۱۹: المناقب لابن شهرآشوب: ابوجعفر الطّوسى فى الامالى، و ابونعيم فى الحلية، و صاحب الرّوضة بالاسناد ـ و الرّواية يزيد بعضها على بعض ـ عن محمّد الصّيرفىّ و عن عبد الرّحمن‌بن سالم، انّه دخل ابن شبرمة و ابوحنيفه على الصّادق عليه السلام فقال لأبى حنيفه:

اتّق اللّه و لا تقس الدّين برأيک. ثمّ قال عليه السلام: لم لا تحيض المرأة اذا حبلت؟ قال: لا ادرى؛ قال عليه السلام: حبس اللّه تعالى الدّم فجعله غذاء للولد.

«البحار، ج۱۰، ص۲۱۳، ح۱۳».

مآخذ اخرى: البحار، ج۶۰، ص۳۳۳، ح۱، باب۴۱، نقلا عن المناقب.

۸۲۰: و سأل سلمان الفارسى رحمة اللّه عليه، امير المؤمنين عليه السلام:

عن رزق الولد فى بطن امّه؛ فقال: انّ اللّه تبارک و تعالى حبس عليه الحيضة فجعلها رزقه فى بطن امّه.

«الفقيه، ج۱، ص۹۱، ح۱۹۷».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲، ص۳۳۳، ح۲۲۸۹، باب۳۰؛ و البحار، ج۶۰، ص۳۴۱، ح۲۱، باب۴۱، نقلا عن علل الشّرايع، عن ابيه عن محمّدبن ابى‌القاسم عن محمّدبن علىّ الكوفى عن عبداللّه‌بن عبدالرّحمن الأصم عن الهيثم‌بن واقد عن مقرن عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال: سأل سلمان عليّا عليه السلام. علل الشّرايع، ص۲۹۱، ح۱، باب۲۱۹.

۸۲۱: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن علىّ‌بن الحكم عن سيف‌بن عميرة عن اسحاق‌بن عمّار قال:

سألت اباالحسن عليه السلام، عن رجل اشترى جارية حاملا و قد استبان حملها، فوطئها؛ قال: بئس ما صنع؛ قلت: فما تقول فيه؟ قال: أ عزل عنها ام لا؟ قلت: اجبنى فى الوجهين؛ قال: ان كان عزل عنها، فليتّق اللّه و لا يعود؛ و ان كان لم‌يعزل عنها، فلا يبيع ذلک الولد، و لا يورثه، و لكن يعتقه و يجعل له شيئا من ماله يعيش به؛ فانّه قد غذّاه بنطفته.

«الكافى، ج۵، ص۴۸۷، ح۱».

مآخذ اخرى: التهذيب، ج۸، ص۱۷۸، ح۴۸، باب۳۶، باسناده عن محمّدبن

یعقوب. الفقیه، ج۳، ص۴۴۷، ح۴۵۵۰، باب۲، روی محمّدبن ابی‌عمیر عن اسحاق‌بن عمّار. الوسائل، ج۲۱، ص۹۴، ح۲۶۶۱۶، باب۹، نقلا عن الفقیه.

۸۲۲: نوادر الرّاوندی، باسناده عن موسی‌بن جعفر علیه‌السلام عن آبائه علیهم‌السلام قال: قال رسول اللّه صلی‌الله‌علیه‌وآله:

اربعة لا عذر لهم: رجل علیه دین محارف فی بلاده، لا عذر له حتّی یهاجر فی الأرض، یلتمس ما یقضی به دینه؛ و رجل اصاب علی بطن امرأته رجلا، لا عذر له حتّی یطلّق، لئلاّ یشرکه فی الولد غیره؛ و رجل له مملوک سوء فهو یعذّبه، لا عذر له الاّ ان یبیع و امّا ان یعتق؛ و رجلان اصطحبا فی السّفر هما یتلاعنان، لا عذر لهما حتّی یفترقا.

«البحار، ج۷۴، ص۱۴۳، ح۱۷، باب۴».

مآخذ اخری: البحار، ج۱۰۳، ص۹۲، ح۵، باب۱؛ و ج۱۰۴، ص۱۴۰، ح۱۸، باب۱، نقلا عن نوادر الرّاوندی.

۸۲۳: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن الحسین‌بن سعید عن حمّادبن عیسی عن حریز عمّن ذکره عن احدهما علیهما‌السلام:

فی قول اللّه عزّ و جلّ «یعلم ما تحمل کلّ انثی و ما تغیض الأرحام و ما تزداد»؛ قال: الغیض: کلّ حمل دون تسعة اشهر؛ «و ما تزداد»: کلّ شیء یزداد علی تسعة اشهر؛ فکلّما رأت المرأة الدّم الخالص فی حملها، فانّها تزداد بعدد الأیّام الّتی رأت فی حملها من الدّم.

«الکافی، ج۶، ص۱۲، ح۲».

مآخذ اخری: المستدرک، ج۲، ص۲۳، ح۱۳۰۲ و ۱۳۰۳ و ۱۳۰۴ باب۲۵، نقلا عن تفسیر العیّاشیّ. البحار، ج۴، ص۹۱، ح۴۰، باب۲، نقلا عن تفسیر العیّاشی. تفسیر العیّاشی، ج۲، ص۲۰۵، ح۱۴، عن زراره عن الصّادق علیه‌السلام؛ و ص۲۰۴، ح۱۰ عن حریز رفعه الی احدهما علیهما‌السلام؛ و ح۱۱، عن زراره عن ابی‌جعفر او ابی‌عبداللّه علیهما‌السلام.

۸۲۴: الحسین‌بن محمّد عن معلّی‌بن محمّد عن الحسن‌بن علیّ عن ابان عن ابن حکیم عن ابی‌ابراهیم او ابیه علیهما‌السلام:

انّه قال فی المطلّقة یطلّقها زوجها، فتقول: انا حبلی، فتمکث سنة، قال: ان جاءت به لأکثر من سنة لم‌تصدّق و لو ساعة واحدة فی دعواها.

«الکافی، ج۶، ص۱۰۱، ح۳».

۸۲۵: عدّة من اصحابنا عن احمدبن ابی‌عبدالله عن ابیه عن وهب عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال: قال امیر المؤمنین عليه السلام:

یعیش الولد لستّة اشهر، و لسبعة اشهر، و لتسعة اشهر، و لا یعیش لثمانیة اشهر.

«الکافی، ج ۶، ص ۵۲، ح ۲».

مآخذ اخری: التهذیب، ج ۸، ص ۱۱۵، ح ۴۷، باب ۳۶؛ و ص ۱۶۶، ح ۱، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۸۲۶: روی سلمة‌بن الخطّاب عن اسماعیل‌بن اسحاق عن اسماعیل‌بن ابان عن غیاث عن جعفربن محمّد عن ابیه عن جدّه عن علیّ: قال:

ادنی ما تحمل المرأة، لستّة اشهر؛ و اکثر ما تحمل لسنتین.

«الفقیه، ج ۳، ص ۵۱۱، ح ۴۷۹۳، باب ۲».

۸۲۷: محمّدبن یحیی رفعه عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال: قال امیر المؤمنین صلوات الله و سلامه علیه:

لا تلد المرأة لأقلّ من ستّة اشهر.

«الکافی، ج ۵، ص ۵۶۳، ح ۳۲».

مآخذ اخری: التهذیب، ج ۷، ص ۴۸۶، ح ۱۶۳، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب. الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۸۲، ح ۲۷۳۵۹، باب ۱۷، نقلا عن الکافی.

۸۲۸: علیّ‌بن الحسین[1] عن سعد عن محمّدبن الحسین عن الحسن‌بن موسی عن زرارة عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

اذا سقط لستّة اشهر، فهو تامّ؛ و ذلک انّ الحسین‌بن علیّ عليه السلام ولد و هوبن ستّة اشهر.

«التهذیب، ج ۱، ص ۳۲۸، ح ۱۲۷، باب ۱۳».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲، ص ۵۰۲، ح ۲۷۵۵، باب ۱۲، نقلا عن الشّیخ الطّوسی. التهذیب، ج ۱، ص ۳۲۸، ح ۱۲۸: اخبرنی الشّیخ (المفید) ایّده الله تعالی عن ابی‌جعفر محمّدبن علی عن محمّدبن الحسن عن احمدبن ادریس عن محمّدبن احمدبن یحیی عن احمدبن محمّد عمّن ذکره.

۸۲۹: اخبرنی الشّیخ ایّده الله تعالی عن ابی‌جعفر محمّدبن علیّ عن محمّدبن الحسن عن احمدبن ادریس عن محمّدبن احمدبن یحیی عن احمدبن محمّد عمّن ذکره قال:

---

۱ - هو: علیّ‌بن الحسین‌بن بابویه القمی.

اذا تمّ للسّقط اربعة اشهر غسّل؛ و قال: اذا تمّ له ستّة اشهر فهو تامّ؛ و ذلک انّ الحسین‌بن علیّ علیه السلام ولد و هو ابن ستّة اشهر.

«التّهذیب، ج ۱، ص ۳۲۸، ح ۱۲۸، باب ۱۳».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲، ص ۵۰۲، ح ۲۷۵٦، باب ۱۲، نقلا عن الشّیخ الطّوسی.

۸۳۰: محمّدبن یعقوب عن محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن محمّدبن یحیی عن غیاث‌بن ابراهیم عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

من جامع امة حبلی من غیره، فعلیه ان یعتق ولدها، و لا یسترقّ لأنّه شارک فی اتمام الولد.

«التّهذیب، ج ۸، ص ۱۷۹، ح ۵۰، باب ۳٦».

۸۳۱: مجمع البیان: روی:

انّ ابن صوریا و جماعة من یهود اهل فدک لمّا قدّموا النّبیّ صلی الله علیه و آله الی المدینة سألوه فقالوا: یا محمّد کیف نومک؟ فقد اخبرنا عن نوم النّبیّ الّذی یأتی فی آخر الزّمان. فقال: تنام عینای، و قلبی یقظان؛ قالوا: صدقت یا محمّد؛ فأخبرنا عن الولد، یکون من الرّجل او المرأة؟ فقال: امّا العظام و العصب و العروق، فمن الرّجل؛ و امّا اللّحم و الدّم و الظّفر و الشّعر فمن المرأة. قالوا: صدقت یا محمّد؛ فما بال الولد یشبه اعمامه، لیس فیه من شبه اخواله شیء، او یشبه اخواله و لیس فیه من شبه اعمامه شیء؟ فقال: ایّهما علا ماؤه، کان الشّبه له. قالوا: صدقت یا محمّد. قالوا: اخبرنا عن ربّک ما هو؟ فأنزل اللّه: «قل هو اللّه احد»؛ الی آخر السّورة. الخبر.

«البحار، ج ٦۰، ص ۳۷۷، ح ۹۵، باب ۴۱».

۸۳۲: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن هشام‌بن المثنّی عن سدیر الصّیرفی قال:

سمعت اباجعفر علیه السلام یقول: انّ من سعادة الرّجل ان یکون له الولد، یعرف فیه شبه خلقه و خلقه و شمائله؛ و انّی لأعرف من ابنی هذا شبه خلقی و خلقی و شمائلی؛ ـ یعنی اباعبداللّه علیه السلام ـ.

«الکافی، ج ۱، ص ۳۰٦، ح ۳».

مآخذ اخری: الکافی، ج ٦، ص ۴، ح ۲. البحار، ج ۱۰۴، ص ۹۵، ح ۳۷، نقلا عن مکارم الاخلاق عن ابی ابراهیم علیه السلام. الوسائل ج ۲۱، ص ۳۵٦، ح ۲۷۲۸۵، باب ۱، نقلا عن الکافی.

۸۳۳: مکارم الاخلاق: عن الصّادق علیه السلام قال:

من نعم اللّه عزّ و جلّ على الرّجل ان يشبهه ولده.

«البحار، ج۱۰۴، ص۹۳، ح۲۸».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۱۵، ص۲۱۹، ح۳، باب۱۰۵، نقلا عن الفقيه. الفقيه، ج۳، ص۴۸۴، ح۴۷۰۸، باب۲، مرسلا.

۸۳۴: علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن النّوفلى عن السّكونى عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

من نعمة اللّه على الرّجل ان يشبهه ولده.

«الكافى، ج۶، ص۴، ح۱».

۸۳۵: كتاب الامامة و التّبصرة لعلىّ‌بن بابويه: عن سهل‌بن احمد عن محمّدبن محمّدبن الأشعث عن موسى‌بن اسماعيل‌بن موسى‌بن جعفر عن ابيه موسى‌بن جعفر عن آبائه عليهم السلام قال:

من نعمة اللّه على الرّجل ان يشبه والده.

«البحار، ج۷۴، ص۸۴، ح۹۴».

۸۳۶: محمّدبن الحسن باسناده عن محمّدبن الحسن الصّفّار عن محمّدبن اسماعيل عن علىّ‌بن سليمان عن جعفربن محمّدبن اسماعيل‌بن الخطّاب:

انّه كتب اليه يسأله عن ابن عمّ له كانت له جارية تخدمه، و كان يطؤها، فدخل يوما الى منزله، فأصاب معها رجلا تحدّثه، فاستراب بها فهدّد الجارية، فأقرّت انّ الرّجل فجر بها؛ ثمّ انّها حبلت فأتت بولد. فكتب عليه السلام: ان كان الولد لک او فيه مشابهة منک، فلا تبعهما، فانّ ذلک لا يحلّ لک؛ و ان كان الولد ليس منک و لا فيه مشابهة منک فبعه و بع امّه.

«الوسائل، ج۲۱، ص۱۶۸، ح۲۶۸۰۹، باب۵۵».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج۸، ص۱۸۰، ح۵۵. الاستبصار، ج۳، ص۳۶۷، ح۸.

۸۳۷: قرب الأسناد: هارون عن ابن صدقة عن الصّادق عن ابيه عليه السلام انّ رسول اللّه صلى الله عليه و آله قال:

انّ من سعادةالمرء المسلم: ان يشبهه ولده؛ و المرأة الجملاء ذات دين؛ و المركب الهنىء؛ و المسكن الواسع.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۰۱، ح۸۷».

۸۳۸: مجمع البيان: و روى عن الرّضا عن آبائه: عن النّبىّ صلى الله عليه و آله انّه قال لرجل:

ما ولد لک؟ قال: يا رسول اللّه و ما عسى ان يولد لى امّا غلاما و امّا جارية؛ قال: فمن يشبه؟ قال: يشبه امّه او اباه؛ فقال صلى الله عليه و آله: لا تقل هكذا، انّ النّطفة اذا استقرّت فى‌الرّحم احضرها اللّه كلّ

نسب بینها و بین آدم، اما قرأت هذه الآیة: «فی ایّ صورة ما شاء رکّبک»؟ ای فیما بینک و بین آدم.

«البحار، ج۷، ص۹۴، باب۵».

مآخذ اخـری: مـجمع البـیان، ج۵، ص۴۴۹. البـحار، ج۶۰، ص۳۸۵، ح۱۲۴، باب۴۱ نقلا عن الدّر المنثور، عن علیّ‌بن رباح عن ابیه عن جدّه، انّ النّبیّ صلی الله علیه و آله.

۸۳۹: علل الشّرایع: عن علیّ‌بن حاتم ـ فی ما کتب الیّ ـ عن القاسم‌بن محمّد عن حمدان‌بن الحسین عن الحسین‌بن الولید عن ابن بکیر عن عبد اللّه‌بن سنان عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

قلت له: المولود یشبه اباه و عمّه. قال: اذا سبق ماء الرّجل ماء المرأة فالولد یشبه اباه و عمّه، و اذا سبق ماء المرأة ماء الرّجل یشبه الولد امّه و خاله.

«البحار، ج۶۰، ص۳۳۸، ح۱۷، باب۴۱».

۸۴۰: محمّدبن یعقوب عن علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن نوح‌بن شعیب رفعه عن عبد اللّه‌بن سنان عن بعض اصحابه عن ابی‌جعفر علیه السلام قال:

اتی رجل من الأنصار رسول اللّه صلی الله علیه و آله، فقال: هذه ابنة عمّی و امرأتی، لا اعلم الاّ خیرا؛ و قد اتتنی بولد شدید السّواد، منتشر المنخرین، جعد قطط افطس الأنف، لا اعرف شبهه فی اخوالی و لا فی اجدادی، فقال لامراته: ما تقولین؟ قالت: لا، و الّذی بعثک بالحقّ نبیّا ما اقعدت مقعده منّی منذ ملکنی احدا غیره. قال: فنکس رسول اللّه صلی الله علیه و آله رأسه ملیّا، ثمّ رفع بصره الی السّماء، ثمّ اقبل علی الرّجل فقال: یا هذا، انّه لیس من احد الاّ بینه و بین آدم تسعة و تسعون عرقا کلّها تضرب فی النّسب، فاذا وقعت النّطفة فی الرّحم، اضطربت تلک العروق تسأل اللّه الشّبه لها، فهذا من تلک العروق الّتی لم تدرکها اجدادک و لا اجداد اجدادک؛ خذی الیک ابنک. فقالت المرأة: فرّجت عنّی یا رسول اللّه صلی الله علیه و آله.

«الوسائل، ج۲۱، ص۵۰۳، ح۲۷۷۰۱، باب۱۰۵».

مآخذ اخری: الکافی، ج۵، ص۵۶۱، ح۲۳.

۸۴۱: علل الشّرایع: عن ابیه عن سعدبن عبد اللّه عن احمدبن محمّدبن عیسی عن علیّ‌بن الحکم عن علیّ‌بن ابی‌حمزة عن ابی‌بصیر قال:

سألت اباعبداللّه علیه السلام فقلت له: انّ الرّجل ربما اشبه اخواله و ربما اشبه عمومته. فقال: انّ نطفة الرّجل بیضاء غلیظة و نطفة المرأة صفراء رقیقة، فان غلبت نطفة الرّجل نطفة المرأة، اشبه

الرّجل اباه و عمومته، و ان غلبت نطفة المرأة نطفة الرّجل اشبه الرّجل اخواله.

«البحار، ج ٦٠، ص٣٣٨، ح١٦، باب٤١».

٨٤٢: اقول: وجدت فى بعض الكتب القديمة... مسائل عبد اللّهبن سلام، و كان اسمه «اسماويل»، فسمّاه النّبىّ ﷺ عبد اللّه؛ عن ابن عبّاس رضى اللّه عنه قال:

لمّا بعث النّبىّ ﷺ، امر عليّا ان يكتب كتابا الى الكفّار و الى النّصارى و الى اليهود؛ فكتب كتابا املاه جبرئيل على النّبىّ ﷺ. فكتب:

«بسم اللّه الرّحمن الرّحيم من محمّد رسول اللّه الى يهود خيبر. امّا بعد: فانّ الأرض للّه و العاقبة للمتّقين. و السّلام على من اتّبع الهدى، و لا حول و لا قوّة الاّ باللّه العلىّ العظيم».

ثمّ ختم الكتاب و ارسله الى يهود خيبر، فلمّا وصل الكتاب اليهم اتوا الى شيخهم ابن سلام... فقال: انا اروح اليه و اسأله عن اشياء من التّوراة فان اجابنى عنها دخلت فى دينه و خلّيت دين اليهوديّة. و قام و اخذ التّوراة و استخرج منها الف مسألة و اربعمأة مسألة و اربع مسائل، من غامض المسائل؛ فأخذها و اتى بها الى محمّد و هو فى مسجده، فقال:... فأخبرنى عن مولود لم‌يشبه اباه و ربما اشبه خاله و ربما اشبه عمّه؛ قال: يابن سلام اذا جامع الرّجل امرأته فان غلبت شهوة المرأة على شهوة الرّجل، خرج الولد الى خاله؛ و ان غلبت شهوة الرّجل على شهوة المرأة خرج الى عمّه؛ و ان استويا خرج الولد الى امّه و ابيه. قال: صدقت يا محمّد. (فى الرّواية الأخرى هكذا: قال: فأخبرنى عن المولود اذا لم‌يشبه اباه و ربما يشبه خاله و عمّه قال: اذا جامع الرّجل امرأته فان غلبت شهوة الرّجل شهوة المرأة خرج الرّجل بأبيه اشبه؛ و ان غلبت شهوة المرأة خرج الولد بأمّه اشبه؛ و ان استويا خرج شبيها بهما؛ فان سبقت شهوة الرّجل خرج الولد بعمّه اشبه و ان سبقت شهوة المرأة كان الولد بخاله اشبه قال: صدقت). رجعنا الى الرّواية الأولى؛ قال: فأخبرنى هل يعذب اللّه عبده بلا حجّة قال: معاذ اللّه يابن سلام انّ اللّه تبارك و تعالى عدل، لا يجور فى قضائه؛ قال: صدقت. قال: فأخبرنى عن اطفال المشركين فى الجنّة ام فى النّار؟ قال: يابن سلام، اللّه اولى بهم و لكن اذا كان يوم القيامة و جمع الخلق لفصل القضاء، امر اللّه تعالى بأطفال المشركين فيؤتى بهم فيقول لهم: عبادى و ابناء عبادى و امائى، من ربّكم، و ما دينكم، و ما اعمالكم؟ فيقولون: اللّهمّ انت ربّنا، و انت خالقنا و لم‌نكن شيئا، و امتّنا و لم‌تجعل لنا لسانا ننطق به، و لا عقلا نعقل به، و لا قوّة فى الأعضاء نتعبّد بها، و لا علم لنا الاّ ما علّمتنا، فيقول اللّه لهم و هو اجلّ قائل: فالآن لكم السنة، و عقول و قوّة للحركة فى

الأعضاء، فان امرتكم بأمر يا عبادى تفعلوه؟ فيقولون: السّمع و الطّاعة لک يا الهنا و خالقنا و رازقنا و مالکنا؛ فيأمر اللّه تعالى [مالکا] فتزجر جهنم حتّى تفور، و يأمر اطفال المشرکين: القوا انفسکم فى تلک النّار. فمن سبق له فى علم اللّه ان يکون سعيدا القى نفسه فيها، فتکون النّار عليه بردا و سلاما کما کانت على ابراهيم خليل الرّحمن، و من سبق له فى علم اللّه ان يکون شقيّا امتنع ان يلقى نفسه فى تلک النّار، فيکونون تبعا لآبائهم و امّهاتهم فى النّار؛ و الفرقة الأخرى يخرجون الى الجنّة مع المؤمنين. قال: صدقت.... فأخبرنى ما يصنع اللّه بالطّفل الصّغير و الشّيخ الکبير؟ قال: يابن سلام من کان مؤمنا باللّه، سارت به الملائکة و انقضّت النّار عن وجهه، و من کان کافرا تلفح وجهه النّار حتّى يؤتى به الى بيت المقدس. قال: صدقت يا محمّد؛ الخبر.

«البحار، ج ۶۰، ص ۲۴۱، ۲۵۱، ۲۵۲، ۲۶۰، باب ۳۷».

۸۴۳: الجعفريّات: اخبرنا عبد اللّه اخبرنا محمّد حدّثنى موسى قال: حدّثنا ابى عن ابيه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابيه عن جدّه علىّ‌بن الحسين عن ابيه عن علىّ عليه السلام قال:

اقبل رجل من الأنصار الى رسول اللّه صلى الله عليه و آله فقال: يا رسول اللّه، هذه بنت عمّى و انا فلان‌بن فلان، حتّى عدّ عشرة آباء، و هى [فلانة] بنت فلان، حتّى عدّ عشرة آباء، و ليس فى حسبى و لا فى حسبها حبشىّ، و انّها وضعت هذا الحبشى؛ فأطرق رسول اللّه صلى الله عليه و آله طويلا ثم رفع رأسه فقال: انّ لک تسعة و تسعين عرقا، و لها تسعة و تسعين عرقا، فاذا اشتملت، اضطربت العروق و سأل اللّه عزّ و جلّ کلّ عرق منها ان يذهب الشّبه اليه؛ قم، فانّه ولدک و لم يأتک الاّ من عرق منک او عرق منها. قال: فقام الرّجل و اخذ بيد امرأته و ازداد بها و بولدها عجبا.

«المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۹۶، ح ۱۷۹۹۵، باب ۷۶».

۸۴۴: علل الشّرايع: حدّثنا علىّ‌بن احمدبن محمّد رضى اللّه عنه قال: حدّثنا محمّدبن يعقوب عن علىّ‌بن محمّد باسناده رفعه قال:

اتى علىّ‌بن ابيطالب عليه السلام يهودى، فقال: يا امير المؤمنين انّى اسألک عن اشياء، ان انت اخبرتنى بها اسلمت. قال على عليه السلام: سلنى يا يهودىّ عمّا بدا لک، فانّک لا تصيب احدا اعلم منّا اهل البيت. فقال له اليهودىّ: اخبرنى عن قرار هذه الأرض، على ما هو؟ و عن شبه الولد اعمامه و اخواله، و من اىّ النّطفتين يکون الشّعر و اللّحم و العظم و العصب؟... فقال عليه السلام:... و امّا شبه الولد اعمامه و اخواله، فاذا سبق نطفة الرّجل نطفة المرأة الى الرّحم، خرج شبه الولد الى

اعمامه؛ و من نطفة الرّجل يكون العظم و العصب؛ و اذا سبق نطفة المرأة نطفة الرّجل الی الرّحم، خرج شبه الولد الی اخواله؛ و من نطفتها يكون الشّعر و الجلد و اللّحم، لأنّها صفراء رقيقة....

«البحار، ج ۱۰، ص ۱۲، ح ۷».

مآخذ اخری: البحار ج ۶۰ ص ۳۳۸، ح ۱۵، نقلا عن العلل.

۸۴۵: علل الشّرايع: عن علیّ‌بن احمدبن محمّد عن حمزة‌بن القاسم العلوی عن علیّ‌بن الحسين‌بن الجنيد البزّاز عن ابراهيم‌بن موسی الفرّاء عن محمّدبن ثور عن معمّربن يحيی عن يحيی‌بن ابی‌کثير عن عبد اللّه‌بن مرّة عن ثوبان قال:

انّ يهوديّا جاء الی النّبیّ ﷺ فقال: يا محمّد اسألک عن شیء لا يعلمه الاّ نبیّ. قال: و ما هو؟ قال: عن شبه الولد اباه و امّه. قال ﷺ: ماء الرّجل ابيض غليظ، و ماء المرأة اصفر رقيق، فاذا علا ماء الرّجل ماء المرأة کان الولد ذکرا باذن اللّه عزّ و جلّ؛ و من قبل ذلک يکون الشّبه؛ و اذا علا ماء المرأة ماء الرّجل، خرج الولد انثی باذن اللّه عزّ و جلّ و من قبل ذلک يکون الشّبه.

«البحار، ج ۶۰، ص ۳۳۶، ح ۱۰، باب ۴۱».

مآخذ اخری: البحار، ج ۹، ص ۲۹۲، ح ۴، نقلا عن الاحتجاج، عن ثوبان؛ و ج ۶۰، ص ۳۸۲، ح ۱۰۱، باب ۴۱، نقلا عن الدّرّ المنثور عن ابن عبّاس.

۸۴۶: علل الشّرايع: ابی عن سعد عن ابن هاشم عن ابن معبد (و فی نسخة عن ابن سعيد) عن الحسين‌بن خالد عن اسحاق قال:

قلت لأبی‌عبداللّه ؈: الرّجل آتيه اکلّمه ببعض کلامی فيعرف کلّه؛ و منهم من آتيه فأکلّمه بالکلام فيستوفی کلامی کلّه، ثمّ يردّه علیّ کما کلّمته؛ و منهم من آتيه فأکلّمه فيقول: اعد علیّ. فقال: يا اسحاق أ و ما تدری لم هذا؟ قلت: لا؛ قال: الّذی تکلّمه ببعض کلامک فيعرف کلّه فذاک من عجنت نطفته بعقله؛ و امّا الّذی تکلّمه فيستوفی کلامک ثمّ يجيبک علی کلامک فذاک الّذی رکّب عقله فی بطن امّه؛ و امّا الّذی تکلّمه بالکلام فيقول: اعد علیّ، فذاک الّذی رکّب عقله فيه بعد ما کبر، فهو يقول: اعد علیّ.

«البحار، ج ۱، ص ۹۷، ح ۱۰، باب ۲».

مآخذ اخری: الکافی ج ۱، ص ۲۶، ح ۲۷، عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن الهيثم‌بن ابی‌مسروق النّهدی عن الحسين‌بن خالد عن اسحاق‌بن عمّار.

۸۴۷: علل الشّرایع و عیون اخبار الرّضا: عن ابیه و محمّدبن الحسن عن سعدبن عبد اللّه و عبد اللّهبن جعفر الحمیری و محمّدبن یحیی العطّار و احمدبن ادریس جمیعا عن احمدبن ابی‌عبداللّه البرقی عن ابی‌هاشم داوودبن قاسم الجعفری عن ابی‌جعفر محمّدبن علیّ الثّانی عليه السلام قال:

اقبل امیر المؤمنین عليه السلام ذات یوم و معه الحسن‌بن علیّ عليه السلام و سلمان الفارسی رحمه اللّه، و امیر المؤمنین متّکیء علی ید سلمان، و دخل مسجد الحرام اذ اقبل رجل حسن الهیئة و اللّباس فسلّم علی امیر المؤمنین عليه السلام، فردّ علیه «السّلام» فجلس، ثمّ قال: یا امیر المؤمنین، اسألک عن ثلاث مسائل، ان اخبرتنی بهنّ علمت انّ القوم رکبوا من امرک ما اقضی علیهم انهم لیسوا مأمونین فی دنیاهم و لا فی آخرتهم؛ و ان تکن الأخری، علمت انّک و هم شرع سواء. فقال له امیر المؤمنین عليه السلام: سلنی عمّا بدا لک. فقال: اخبرنی عن الرّجل اذا نام این تذهب روحه؟ و عن الرّجل کیف یذکر و ینسی؟ و عن الرّجل کیف یشبه ولده الأعمام و الأخوال؟ فالتفت امیر المؤمنین عليه السلام الی ابی‌محمّد الحسن‌بن علیّ عليه السلام فقال یا ابامحمّد اجبه؛ فقال عليه السلام:... امّا ما ذکرت من امر المولود الّذی یشبه اعمامه و اخواله، فانّ الرّجل اذا اتی اهله فجامعها بقلب ساکن و عروق هادئة و بدن غیر مضطرب فاستکنت تلک النّطفة فی جوف الرّحم، خرج الولد یشبه اباه و امّه؛ و ان هو اتاها بقلب غیر ساکن و عروق غیر هادئة و بدن مضطرب اضطربت النّطفة، فوقعت فی حال اضطرابها علی بعض العروق، فان وقعت علی عرق من عروق الأعمام اشبه الولد اعمامه، و ان وقعت علی عرق من عروق الأخوال اشبه الولد اخواله؛ فقال الرّجل: اشهد ان لا اله الاّ اللّه؛ الحدیث.

«البحار، ج ۶۱، ص ۳۶، ح ۸، باب ۴۲».

مآخذ اخری: البحار، ج ۳۶، ص ۴۱۵، ح ۱، باب ۴۸، نقلا عن کمال الدّین و عیون الأخبار؛ و ج ۶۰، ص ۳۵۹، ح ۴۸، باب ۴۱، و نقلا عن، نقلا عن العلل، عن ابیه عن سعدبن عبداللّه عن احمدبن محمّد البرقی عن ابی‌هاشم الجعفری عن ابی‌جعفر الثّانی عليه السلام؛ و ج ۶۱، ص ۳۹، ح ۹، باب ۴۲، نقلا عن تفسیر علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن داوودبن القاسم الجعفری عن ابی‌جعفر الثّانی عليه السلام.

۸۴۸: الدّر المنثور: عن انس قال:

سأل عبد اللّه‌بن سلام، النّبیّ صلى الله عليه وآله فقال: ما ینزع الولد الی ابیه و الی امّه؟ قال: اخبرنی جبرئیل، انّه اذا سبق ماء الرّجل ماء المرأة نزع الیه الولد، و اذا سبق ماء المرأة ماء الرّجل، نزع الیها.

«البحار، ج ۶۰، ص ۳۸۲، ح ۱۰۲، باب ۴۱».

۸۴۹: علل الشّرایع: الطّالقانی عن محمّدبن یوسف الحلاّل عن ابی‌جعفر محمّدبن الخلیل المحرمی عن عبد اللّه‌بن بکر المسمعی عن حمید الطّویل عن انس‌بن مالک قال:

سمع عبد اللّه‌بن سلام بقدوم رسول اللّه ﷺ و هو فی ارض یحترث، فأتی النّبیّ ﷺ فقال: انّی اسألک عن ثلاث، لا یعلمهنّ الاّ نبیّ او وصیّ نبیّ: ما اوّل اشراط السّاعة؟ و ما اوّل طعام اهل الجنّة؟ و ما ینزع الولد الی ابیه او الی امّه؟ قال ﷺ: اخبرنی بهنّ جبرئیل ؑ آنفا؛ قال: هل اخبرک جبرئیل؟ قال: نعم. قال: ذلک عدوّ الیهود من الملائکة. قال: ثمّ قرء هذه الآیة: «قل من کان عدوّا لجبریل فانّه نزّله علی قلبک باذن اللّه». امّا اوّل اشراط السّاعة: فنار تحشر النّاس من المشرق الی المغرب؛ و امّا اوّل طعام یأکله اهل الجنّة: فزیادة کبد الحوت؛ و اذا سبق ماء الرّجل ماء المرأة نزع الولد الیه؛ الخبر.

«البحار، ج ۹، ص ۳۰۳، ح ۷».

۸۵۰: قصص الأنبیاء: الصّدوق عن عبد اللّه‌بن حامد عن محمّدبن حمدویه عن محمّدبن عبدالکریم عن وهب‌بن جریر عن ابیه عن محمّدبن اسحاق عن عبداللّه‌بن عبدالرّحمن‌بن ابی‌الحسین عن شهربن حوشب قال:

لمّا قدم رسول اللّه ﷺ المدینه اتاه رهط من الیهود فقالوا: انّا سائلوک عن اربع خصال، فان اخبرتنا عنه صدّقناک و آمنّا بک. فقال: علیکم بذلک عهد اللّه و میثاقه؟ قالوا: نعم. قال: سلوا عمّا بدا لکم. قالوا: عن الشّبه، کیف یکون من المرأة و انّما النّطفة للرّجل؟ فقال: انشدکم باللّه أ تعلمون انّ نطفة الرّجل بیضاء غلیظة و انّ نطفة المرأة حمراء رقیقة، فأیّتهما غلبت صاحبتها، کانت لها الشّبه. قالوا: اللّهمّ نعم؛ الخبر.

«البحار، ج ۹، ص ۳۰۷، ح ۹».

مآخذ اخری: البحار، ج ۶۰، ص ۳۶۶، ح ۶۴، باب ۴۱، نقلا عن القصص باسناده الی الصّدوق.

۸۵۱: الخصال: المظفّر العلوی عن ابن العیّاشیّ عن ابیه عن عبد اللّه‌بن محمّدبن خالد الطّیالسی عن ابیه عن الأزدی عن حمزة‌بن حمران عن ابیه عن ابی‌جعفر ؑ قال:

لقد نظر علیّ‌بن الحسین ؑ یوم عرفة الی قوم یسألون النّاس؛ فقال: ویحکم، أ غیر اللّه تسألون فی مثل هذا الیوم؟ انّه لیرجی فی هذا الیوم لما فی بطون الحبالی ان یکون سعیدا.

«البحار، ج ۹۹، ص ۲۵۲، ح ۹، باب ۴۷».

۸۵۲: امالی الصّدوق: ابی عن علیّ عن ابیه عن صفوان‌بن یحیی عن الکنانی عن الصّادق ؑ قال:

قال رسول اللّه ﷺ:

الشّقىّ من شقى فى بطن امّه؛ الخبر.

«البحار، ج۵، ص۱۵۳، ح۱، باب۶».

مآخذ اخرى: الفقيه، ج۴، ص۳۷۷، ح۵۷۷۸، باب۲، مرسلا. البحار، ج۷۷، ص۱۳۵، ح۴۳، باب۶، نقلا عن الاختصاص؛ و ص۱۷۶، ح۹، باب۷، نقلا عن كتاب الامامة التّبصرة عن هارون‌بن موسى عن محمّدبن علىّ عن محمّدبن الحسين عن علىّ‌بن اسباط عن ابن فضّال عن الصّادق عليه السلام عن ابيه عن آبائه عن النّبىّ ﷺ.

۸۵۳: محمّدبن يعقوب عن حميدبن زياد عن الحسن‌بن محمّد الكندى عن احمدبن عديس عن ابان‌بن عثمان عن ابى‌الصّباح قال:

سمعت كلاما يروى عن رسول اللّه ﷺ و عن علىّ عليه السلام و عن ابن مسعود، فعرضته على ابى‌عبداللّه عليه السلام، فقال: هذا قول رسول اللّه ﷺ: «الشّقىّ من شقى فى بطن امّه».

«الوسائل، ج۲۷، ص۸۴، ح۳۳۲۷۳، باب۸».

۸۵۴: التّوحيد: محمّدبن احمد العلوى عن ابن قتيبة عن الفضل عن ابن ابى‌عمير قال:

سألت اباالحسن موسى‌بن جعفر عليه السلام عن معنى قول رسول اللّه ﷺ: «الشّقىّ من شقى فى بطن امّه و السّعيد من سعد فى بطن امّه»؛ فقال: الشّقىّ من علم اللّه و هو فى بطن امّه انّه سيعمل اعمال الأشقياء، و السّعيد من علم اللّه و هو فى بطن امّه انّه سيعمل اعمال السّعداء.

«البحار، ج۵، ص۱۵۷، ح۱۰، باب۶».

۸۵۵: الخصال: القطّان و علىّ‌بن احمدبن موسى عن ابن زكريّا القطّان عن ابن حبيب عن ابن بهلول عن ابى‌معاوية الضّرير عن الأعمش عن جعفربن محمّد عليه السلام.

قال ابن حبيب: و حدّثنى عبد اللّه‌بن محمّدبن ناطويه عن علىّ‌بن عبد المؤمن الزّعفرانى عن مسلم‌بن خالد الزّنجى عن جعفربن محمّد عن ابيه عن جدّه عليهم السلام.

قال ابن حبيب: و حدّثنى الحسن‌بن سنان عن ابيه عن محمّدبن خالد البرقى عن مسلم‌بن خالد عن جعفربن محمّد. قالوا كلّهم:

ثلاثة عشر صنفا ـ و قال تميم: ستّة عشر صنفا ـ من امّة جدّى ﷺ لا يحبّونا و لا يحبّبونا الى النّاس، و يبغضونا و لا يتولونا، و يخذلونا و يخذلون النّاس عنّا؛ فهم اعداؤنا حقّا؛ لهم نار

جهنّم؛ و لهم عذاب الحريق. قال: قلت: بيّنهم لى يا ابة، وقاک اللّه شرّهم. قال: الزّائد فى خلقه، فلا ترى احدا من النّاس فى خلقه زيادة الاّ وجدته لنا مناصبا، و لم تجده لنا مواليا؛ و النّاقص الخلق من الرّجال، فلا ترى للّه عزّ و جلّ خلقا ناقص الخلقة الاّ وجدت فى قلبه علينا غلاّ؛ و الأعور باليمين للولادة، فلا ترى للّه خلقا ولد اعور اليمين الاّكان لنا محاربا و لأعدائنا مسالما؛ و الغربيب من الرّجال، فلا ترى للّه عزّ و جلّ خلقا غربيبا، و هو الّذى قد طال عمره فلم يبيضّ شعره و ترى لحيته مثل حنک الغراب، الاّكان علينا مؤلبا، و لأعدائنا مكاثرا؛ و الحلكوک من الرّجال، فلا ترى منهم احدا الاّكان لنا شتّاما و لأعدائنا مدّاحا؛ و الأقرع من الرّجال، فلا ترى رجلا به قرع الاّ وجدته همّازا لمّازا مشّاء بالنّميمة علينا؛ و المفصّص بالخضرة من الرّجال، فلا ترى منهم احدا و هم كثيرون الاّ وجدته يلقانا بوجه و يستدبرنا بآخر، يبتغى لنا الغوائل؛ و المنبوذ من الرّجال، فلا تلقى منهم احدا الاّ وجدته لنا عدوّا مضلاّ مبينا؛ و الأبرص من الرّجال، فلا تلقى منهم احدا الاّ وجدته يرصد لنا المراصد، و يقعد لنا و لشيعتنا مقعدا ليضلّنا بزعمه عن سواء السّبيل؛ و المجذوم، و هم حصب جهنّم، هم لها واردون؛ و المنكوح فلا ترى منهم احدا الاّ وجدته يتغنّى بهجائنا و يؤلب علينا؛ و اهل مدينة تدعى سجستان، هم لنا اهل عداوة و نصب، و هم شرّ الخلق و الخليقة، عليهم من العذاب ما على فرعون و هامان و قارون؛ و اهل مدينه تدعى الرّى هم اعداء اللّه و اعداء رسوله و اعداء اهل بيته يرون حرب اهل بيت رسول اللّه صلى الله عليه وآله جهادا، و مالهم مغنما، و لهم عذاب الخزى فى الحياة الدّنيا و الآخرة و لهم عذاب مقيم؛ و اهل مدينة تدعى الموصل هم شرّ من على وجه الأرض؛ و اهل مدينة تسمّى الزّوراء، تبنى فى آخر الزّمان يستشفون بدمائنا و يتقرّبون ببغضنا، يوالون فى عداوتنا و يرون حربنا فرضا و قتالنا حتما؛ يا بنىّ فاحذر هؤلاء ثمّ احذرهم فانّه لا يخلو اثنان منهم بواحد من اهلک الاّ همّوا بقتله. و اللّفظ لتميم من اوّل الحديث الى آخره.

«البحار، ج ۵، ص۲۷۸، ح ۸، باب ۱۱».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۷۲، ص ۲۱۰، ح ۴، باب ۱۰۸، نقلا عن الخصال: القطّان و ابن موسى معا عن ابن زكريّا عن ابن حبيب عن ابن بهلول عن ابىمعاوية عن الأعمش عن الصّادق عليه السلام؛ و ابن حبيب عن عبداللّهبن محمّدبن باطويه عن علىّبن عبدالمؤمن الزّعفرانى عن مسلمبن خالد الزّنجى عن الصّادق عليه السلام عن ابيه عن جدّه عليهما السلام. و ابن حبيب عن الحسنبن شيان عن ابيه عن محمّدبن خالد عن مسلمبن خالد عن جعفربن محمّد.

۸۵۶: تفسیر علیّ‌بن ابراهیم: فی روایة ابی‌الجارود:

قوله: «کما بدءکم تعودون فریقا هدی و فریقا حقّ علیهم الضّلالة»، قال: خلقهم حین خلقهم مؤمنا و کافرا، و شقیّا و سعیدا، و کذلک یعودون یوم القیامة مهتد و ضالّ. یقول: «انّهم اتّخذوا الشّیاطین اولیاء من دون اللّه و یحسبون انّهم مهتدون»، و هم القدریّة الّذین یقولون: لا قدر، و یزعمون انّهم قادرون علی الهدی و الضّلالة، و ذلک الیهم، ان شاؤوا اهتدوا و ان شاؤوا ضلّوا، و هم مجوس هذه الأمّة. و کذّب اعداء اللّه المشیة و القدرة للّه؛ «کما بدءکم تعودون»؛ مَن خلقه اللّه شقیّا یوم خلقه کذلک یعود الیه، و من خلقه سعیدا یوم خلقه کذلک یعود الیه سعیدا. قال رسول اللّه ﷺ: «الشّقیّ من شقی فی بطن امّه و السّعید من سعد فی بطن امّه».

«البحار، ج ۵، ص ۹، ح ۱۳، باب ۱».

۸۵۷: علل الشّرایع: ابی عن احمدبن ادریس عن ابن ابی‌الخطّاب عن ابن بشیر عن رجل عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

انّ اللّه تبارک و تعالی اذا اراد ان یخلق خلقا، جمع کلّ صورة بینه و بین ابیه الی آدم، ثمّ خلقه علی صورة احدهم؛ فلا یقولنّ احد هذا لا یشبهنی و لا یشبه شیئا من آبائی.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۰۳، ح ۹۶».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۵۰۴، ح ۲۷۷۰۴، باب ۱۰۵، نقلا عن الفقیه.
الفقیه، ج ۳، ص ۴۸۴، ح ۴۷۰۹، باب ۲، مرسلا.

۸۵۸: روی صفوان‌بن یحیی عن ابی‌الصّباح الکنانی قال: قلت للصّادق جعفربن محمّد علیه السلام:

اخبرنی عن هذا القول:... «و الشّقیّ من شقی فی بطن امّه و السّعید من وعظ بغیره» و... و «شرّ المآکل اکل مال الیتیم ظلما»... فقال الصّادق جعفربن محمّد علیه السلام: هذا قول رسول اللّه ﷺ.

«الفقیه، ج ۴، ص ۴۰۲، ح ۵۸٦۸، باب ۲».

مآخذ اخری: البحار، ج ۲۱، ص ۲۱۰، ح ۲، باب ۲۹؛ و ج ۷۷، ص ۱۱٦، ح ۸، باب ٦، نقلا عن تفسیر القمی؛ و عن امالی الصّدوق: عن ابیه عن علیّ عن ابیه عن صفوان عن الکنانی؛ و عن کتابی حسین‌بن سعید، عن الجوهری و فضّالة عن ابان‌بن عثمان عن الصّباح‌بن سیابة.

۸۵۹: علل الشّرایع و الخصال: الطّالقانی عن الحسن‌بن علیّ العدوی عن عبّادبن صهیب عن ابیه عن جدّه عن الرّبیع، صاحب المنصور قال:

حضر ابوعبداللّه جعفربن محمّد الصّادق علیه السلام مجلس المنصور یوما و عنده رجل من الهند، یقرء کتب الطّبّ. فجعل ابوعبداللّه الصّادق جعفربن محمّد علیه السلام ینصت لقرائته. فلمّا فرغ

الهندی قال له: یا اباعبداللّه أ ترید ممّا معی شیئا؟ قال: لا، فانّ ما معی خیر ممّا معک؛ قال: و ما هو؟ قال: اداوی الحارّ بالبارد و البارد بالحارّ و الرّطب بالیابس... قال عليه السلام: فلم کانت الکلیة کحبّ اللّوبیا؟ قال: لا اعلم.... فقال الصّادق عليه السلام:... و جعلت الکلیة کحبّ اللّوبیا لأنّ علیها مصبّ المنیّ نقطة بعد نقطة، فلو کانت مربّعة او مدوّرة، احتبست النّطفة الأولی الی الثّانیه، فلا یلتذّ بخروجها الحیّ، اذ المنیّ ینزل من فقار الظّهر الی الکلیة، فهی کالدّودة تنقبض و تنبسط، ترمیه اوّلا فأوّلا الی المثانة کالبندقة من القوس؛ و جعل طیّ الرّکبة الی خلف لأنّ الانسان یمشی الی ما بین یدیه فیعتدل الحرکات و لو لا ذلک لسقط فی المشی؛ و جعلت القدم مخصرة لأنّ الشّیء اذا وقع علی الأرض جمیعه ثقل ثقل حجر الرّحی، فاذا کان علی حرفه دفعه الصّبیّ و اذا وقع علی وجهه، صعب نقله علی الرّجل؛ فقال له الهندی: من این لک هذا العلم؟ فقال عليه السلام: اخذته عن آبائی: عن رسول اللّه صلى الله عليه وآله عن جبرئیل عن ربّ العالمین جلّ جلاله الّذی خلق الأجساد و الأرواح. فقال الهندی: صدقت، و انا اشهد ان لا اله الاّ اللّه و انّ محمّدا رسول اللّه و عبده، و انّک اعلم اهل زمانک.

«البحار، ج ١٠، ص ٢٠٥، ح ٩، باب ١٣».

٨٦٠: تفسیر علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن سلیمان‌بن خالد عن ابی‌عبداللّه عليه السلام قال:

اذا بلغ الولد اربعة اشهر فقد صار فیه الحیاة؛ الخبر.

«البحار، ج ٦٠، ص ٣٣٧، ح ١١، باب ٤١».

٨٦١: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن ابن اذینه عن زرارة عن ابی‌جعفر عليه السلام قال:

سألته عن قول اللّه عزّ و جلّ: «حنفاء للّه غیر مشرکین به»؛ قال: الحنیفیّة من الفطرة الّتی فطر اللّه النّاس علیها لا تبدیل لخلق اللّه. قال: فطرهم علی المعرفة به. قال زرارة: و سألته عن قول اللّه عزّ و جلّ: «و اذ اخذ ربّک من بنی آدم من ظهورهم ذرّیّتهم و اشهدهم علی انفسهم أ لست بربّکم قالوا بلی» الآیة. قال: اخرج من ظهر آدم ذرّیّته الی یوم القیامة، فخرجوا کالذّر، فعرفهم و اراهم نفسه، و لو لا ذلک لم‌یعرف احد ربّه. و قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه وآله: کلّ مولود یولد علی الفطرة، یعنی المعرفة بأنّ اللّه عزّ و جلّ خالقه، کذلک قوله: «و لئن سألتهم من خلق السّماوات و الأرض لیقولنّ اللّه».

«الکافی، ج ٢، ص ١٢، ح ٤».

مآخذ اخری: البحار، ج ٦٧، ص ١٣٥، ح ٧، باب ٤، نقلا عن الکافی.

۸۶۲: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن فضّال عن ابن ابی‌جمیله عن محمّد الحلبی عن ابی‌عبداللّه عليه السلام:

فی قول اللّه عزّ و جلّ: «فطرة اللّه الّتی فطر النّاس علیها» قال: فطرهم علی التّوحید.

«الکافی، ج ۲، ص ۱۳، ح ۵».

۸۶۳: المحاسن: بعض اصحابنا عن عبادبن صهیب عن یعقوب عن یحیی‌بن المساور عن ابی‌عبداللّه عليه السلام قال:

قال موسی‌بن عمران: یا ربّ ایّ الأعمال افضل عندک؟ فقال: حبّ الأطفال فانّ فطرتهم علی توحیدی فانّ امتّهم ادخلهم برحمتی جنّتی.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۰۵، ح ۱۰۳».

مآخذ اخری: المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۱۴، ح ۱۷۶۹۵، باب ۲، نقلا عن المحاسن، عن بعض اصحابنا عن عبادبن صهیب عن یعقوب عن یحیی‌بن المساور عن ابیه عن ابی‌عبداللّه عليه السلام.

۸۶۴: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد، و علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه، جمیعا عن الحسن‌بن محبوب عن محمّدبن النّعمان عن سلام‌بن المستنیر قال:

سألت اباجعفر عليه السلام عن قول اللّه عزّ و جلّ: «مخلّقة و غیر مخلّقة»؛ فقال: «المخلّقة»، هم الذّرّ الّذین خلقهم اللّه فی صلب آدم عليه السلام، اخذ علیهم المیثاق، ثمّ اجراهم فی اصلاب الرّجال و ارحام النّساء، و هم الّذین یخرجون الی الدّنیا حتّی یسألوا عن المیثاق؛ و امّا قوله: «و غیر مخلّقة»، فهم کلّ نسمة لم‌یخلقهم اللّه فی صلب آدم عليه السلام حین خلق الذّرّ، و اخذ علیهم المیثاق و هم النّطف من العزل و السّقط قبل ان ینفخ فیه الرّوح و الحیاة و البقاء.

«الکافی، ج ۶، ص ۱۲، ح ۱».

مآخذ اخری: البحار، ج ۶۰، ص ۳۴۳، ح ۲۸، باب ۴۱، نقلا عن الکافی.

۸۶۵: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن علیّ‌بن یقطین عن ابی‌الحسن موسی عليه السلام قال:

قلت له: انّی قد اشفقت من دعوة ابی‌عبداللّه عليه السلام علی یقطین و ما ولد. فقال: یا اباالحسن لیس حیث تذهب؛ انّما المؤمن فی صلب الکافر بمنزلة الحصاة فی اللّبنة، یجیء المطر فیغسل اللّبنة و لا یضرّ الحصاة شیئا.

«الکافی، ج ۲، ص ۱۳، ح ۲».

۸۶۶: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن حمّادبن عیسی عن ربعی‌بن عبد اللّه عن رجل عن علیّ‌بن الحسین عليه السلام قال:

انّ اللّه عزّ و جلّ خلق النّبیّین من طینة علّیّین، قلوبهم و ابدانهم؛ و خلق قلوب المؤمنین من

تلک الطّینة، و [جعل] خلق ابدان المؤمنین من دون ذلک؛ و خلق الکفّار من طـینة سـجّین، قلوبهم و ابدانهم؛ فخلط بین الطّینتین؛ فمن هذا یلد المؤمنُ الکافرَ، و یلد الکافرُ المؤمنَ؛ و من ههنا یصیب المؤمن السّیّئة؛ و من ههنا یصیب الکافر الحسنة؛ فقلوب المؤمنین تحنّ الی ما خلقوا منه، و قلوب الکافرین تحنّ الی ما خلقوا منه.

«الکافی، ج ۲، ص ۲، ح ۱».

۸۶۷: مناقب آل ابی‌طالب لابن شهرآشوب:

ممّا اجاب الرّضا علیه السلام بحضرة المأمون لصباح‌بن نصر الهندی و عمران الصّابی عن مسائلهما... قال: عمران: ما بال الرّجل اذا کان مؤنّثا و المرأة اذا کانت مذکّرة؟ قال علیه السلام: علّة ذلک: انّ المرأة اذا حملت و صار الغلام منها فی‌الرّحم موضع الجاریة، کان مؤنّثا، و اذا صارت الجاریة موضع الغلام کانت مذکّرة؛ و ذلک انّ موضع الغلام فی‌الرّحم ممّا یلی میامنها، و الجاریة ممّا یـلی میاسرها؛ و ربما ولدت المرأة ولدین فی بطن واحد، فان عظم ثدیاها جمیعا، تحمل توامین، و ان عظم احد ثدییها، کان ذلک دلیلا علی انّها تلد واحدا؛ الاّ انّه اذا کان الثّدی الأیمن اعظم، کان المولود ذکرا، و اذا کان الأیسر اعظم، کان المولود انثی. و اذا کانت حاملا فضمر ثدیها الأیمن، فانّها تسقط غلاما، و اذا ضمر ثدیها الأیسر، فانّها تسقط انثی؛ و اذا ضمرا جـمیعا، تسقطهما جمیعا. قالا من ایّ شیء الطّول و القصر فی الانسان؟ فقال: مـن قـبل النّـطفة، اذا خرجت من الذّکر فاستدارت جاء القصر و ان استطالت جاء الطول؛ الحدیث.

«البحار، ج ٦، ص ۱۱۲، ح ٦، باب ۲۳».

مآخذ اخری: البحار، ج ۶۰، ص ۳۳۵، ح ۸، باب ۴۱، نـقلا عـن المـناقب لابـن شهرآشوب.

۸۶۸: العلل لمحمّدبن علیّ‌بن ابراهیم:

العلّة فی زیادة ضلع المرأة علی ضلع الرّجل، لمکان الجنین کی یتّسع جوفها للولد.

«البحار، ج ٦۱، ص ۳۱٦، ح ۲۳، باب ۴۷».

۸۶۹: محمّدبن اسماعیل عن الفضل‌بن شاذان عن حمّادبن عیسی عن ابراهیم‌بن عمر الیمانی عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال:

اذا قلنا فی رجل قولا فلم‌یکن فیه و کان فی ولده او ولد ولده، فلا تنکروا ذلک؛ فانّ الله تعالی یفعل ما یشاء.

«الکافی، ج ۱، ص ۵۳۵، ح ۲».

۸۷۰: الاحتجاج: عن ابی‌الجارود قال: قال ابوجعفر عليه‌السلام:

یا اباالجارود ما یقولون فی الحسن و الحسین؟ قلت: ینکرون علینا انّهما ابنا رسول اللّه صلى‌الله‌عليه‌وآله. قال: فبأیّ شیء احتججتم علیهم؟ قلت: بقول اللّه فی عیسی‌بن مریم: «و من ذرّیّته داوود» -الی قوله- «و کلّ من الصّالحین» فجعل عیسی من ذرّیّة ابراهیم. و احتججنا علیهم بقوله تعالی: «قل تعالوا ندع ابناءنا و ابناءکم و نساءنا و نساءکم و انفسنا و انفسکم» قال: فأیّ شیء قالوا؟ قال: قلت: قالوا: قد یکون ولد البنت من الولد و لا یکون من الصّلب. قال: فقال ابوجعفر عليه‌السلام: و اللّه یا اباالجارود لأعطینّکها من کتاب اللّه آیة تسمّی لصلب رسول اللّه لا یردّها الاّ کافر. قال: قلت: جعلت فداک و این؟ قال: حیث قال اللّه: «حرّمت علیکم امّهاتکم و بناتکم و اخواتکم» الی قوله «و حلائل ابناءکم الّذین من اصلابکم» فسلهم یا اباالجارود: هل یحلّ لرسول اللّه صلى‌الله‌عليه‌وآله نکاح حلیلتهما؟ فان قالوا: نعم، فکذبوا و اللّه؛ و ان قالوا: لا، فهما و اللّه ابنا رسول اللّه لصلبه، و ما حرمت علیه الاّ للّصلب.

«البحار، ج۴۳، ص۲۳۲، ح۸، باب۹».

مآخذ اخری: البحار، ج۴۳، ص۲۳۳، ح۹، باب۹، نقلا عن تفسیر علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ظریف‌بن ناصح عن عبد الصّمدبن بشیر عن ابی‌الجارود عن ابی‌جعفر عليه‌السلام.

۸۷۱: محمّدبن مسعود العیّاشیّ -فی تفسیره- عن ابی‌بصیر عن ابی‌عبداللّه عليه‌السلام:

فی قوله تعالی: «و لا یحلّ لهنّ ان یکتمن ما خلق اللّه فی ارحامهنّ» قال: یعنی لا یحلّ لها ان تکتم الحمل اذا طلّقت و هی حبلی، و الزّوج لا یعلم بالحمل؛ فلا یحلّ لها ان تکتم حملها، و هو احقّ بها فی ذلک الحمل ما لم‌تضع.

«الوسائل، ج۲۲، ص۱۹۶، ح۲۸۳۷۱، باب۹».

مآخذ اخری: البحار، ج۱۰۴، ص۱۸۸، ح۲۵، باب۸، نقلا عن تفسیر العیّاشیّ.

۸۷۲: دعائم الاسلام: روینا عن علیّ و ابی‌جعفر و ابی‌عبداللّه: انّهم قالوا:

خمس من النّساء یطلّقن علی کلّ حال: الحامل، و الّتی لم‌یدخل بها زوجها، و الصّغیرة الّتی لم‌تحض، و الکبیرة الّتی قد یئست من المحیض، و الغائب عنها زوجها غیبة بعیدة.

«المستدرک، ج۱۵، ص۲۹۸، ح۱۸۳۰۳، باب۱۹».

۸۷۳: الحسین‌بن سعید عن القاسم عن ابان عن ربیع‌بن القاسم قال:

سألت اباعبدالله عليه السلام عن الجارية الّتى لم‌تبلغ المحيض و تخاف عليها الحبل؛ قال: يستبرىء رحمها، الّذى يبيعها، بخمسة و اربعين ليلة، و الّذى يشتريها، بخمسة و اربعين ليلة.

«التّهذيب، ج٨، ص ١٧٠، ح١٧، باب٣٦».

مآخذ اخرى: الاستبصار، ج٣، ص٣٥٨، ح٧، باب٢٠٩، كالتّهذيب.

٨٧٤: الحسين‌بن سعيد عن ابن ابى‌عمير عن حمّاد عن الحلبى عن ابى‌عبدالله عليه السلام انّه قال:

فى رجل ابتاع جارية و لم‌تطمث، قال: ان كانت صغيرة لا يتخوّف عليها الحبل فليس عليها عدّة و ليطأها ان شاء؛ و ان كانت قد بلغت و لم‌تطمث فانّ عليها العدّة؛ الحديث.

«التّهذيب، ج٨، ص١٧١، ح١٩، باب٣٦».

مآخذ اخرى: الاستبصار، ج٣، ص٣٥٧، ح١، باب٢٠٩، كالتّهذيب. الكافى، ج٥ ص٤٧٣، ح٦، علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابى‌عمير عن حمّاد عن الحلبى عن ابى‌عبدالله عليه السلام. الوسائل، ج٢١، ص٨٣، ح٢٦٥٨٣، باب٣، نقلا عن الشّيخ الطّوسى.

٨٧٥: محمّدبن علىّ‌بن الحسين ـ فى عيون الأخبار ـ عن جعفربن نعيم‌بن شاذان عن محمّدبن شاذان عن الفضل‌بن شاذان عن محمّدبن اسماعيل‌بن بزيع عن الرّضا عليه السلام:

فى حدّ الجارية الصّغيرة السّنّ الّذى اذا لم‌تبلغه لم‌يكن على الرّجل استبراؤها؛ قال: اذا لم‌تبلغ استبرئت بشهر؛ قلت: و ان كانت ابنة سبع سنين او نحوها ممّا لا تحمل؟ فقال: هى صغيرة، و لا يضرّك ان لا تستبرئها؛ فقلت: ما بينها و بين تسع سنين؟ فقال: نعم، تسع سنين.

«الوسائل، ج٢١، ص٨٥، ح٢٦٥٩٣، باب٣».

مآخذ اخرى: البحار، ج١٠٣، ص١٣١، ح٤، باب٩؛ و ص١٦٣، ح٩، باب٨، نقلا عن عيون الأخبار.

٨٧٦: فى رواية جميل، انّه قال[1]:

فى الرّجل يطلّق الصّبيّة الّتى لم‌تبلغ و لا تحمل مثلها، و قد كان دخل بها، و المرأة الّتى قد يئست من المحيض و ارتفع طمثها و لا تلد مثلها، فقال: ليس عليهما عدّة.

«الفقيه، ج٣، ص٥١٣، ح٤٧٩٩».

---

١ - يعنى اباعبدالله او ابى‌جعفر عليهما السّلام لكونه فى الكافى مرويّا عن احدهما عليهما السّلام.

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج ۸، ص ٦٦، ح ۱۳۸، باب ۳٦. الكافى، ج ٦، ص ۸۴، ح ۱، عن علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابى‌عمير عن جميل‌بن درّاج عن بعض اصحابنا عن احدهما عليهما السلام؛ و عن محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن علىّ‌بن حديد عن جميل‌بن درّاج عن بعض اصحابنا. التّهذيب: باسناده عن الحسين‌بن سعيد عن علىّ‌بن حديد عن جميل‌بن درّاج عن بعض اصحابنا عن احدهما عليهما السلام. الوسائل، ج ۲۲، ص ۱۷۸، ح ۲۸۳۲۳، باب ۲، نقلا عن الكافى و الشّيخ.

۸۷۷: الحسين‌بن سعيد عن ابن ابى‌عمير عن حمّادبن عثمان قال:

سألت اباعبداللّه عليه السلام عن الّتى قد يئست من المحيض و الّتى لا تحيض مثلها؛ قال: ليس عليها عدّة.

«التّهذيب، ج ۸، ص ٦٦، ح ۱۳۷، باب ۳٦».

۸۷۸: حسين‌بن سعيد عن القاسم عن ابان عن منصوربن حازم قال:

سألت اباعبداللّه عليه السلام عن الجارية الّتى لا يخاف عليها الحمل؛ قال: ليس عليها عدّة.

«الاستبصار، ج ۳، ص ۳۵۷، ح ۲، باب ۲۰۹».

۸۷۹: محمّدبن يعقوب عن عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد عن ابن ابى‌نجران عن صفوان عن عبدالرّحمن‌بن الحجّاج قال: قال ابوعبداللّه عليه السلام:

ثلاثة يتزوّجن على كلّ حال: الّتى لم‌تحض و مثلها لا تحيض، قال: قلت: و ما حدّها؟ قال: اذا اتى لها اقلّ من تسع سنين؛ و الّتى لم‌يدخل بها؛ و الّتى قد يئست من المحيض و مثلها لا تحيض؛ قلت: و ما حدّها قال: اذا كان لها خمسون سنة.

«التّهذيب، ج ۸، ص ۱۳۷، ح ۷۷، باب ۳٦».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۲، ص ۱۷۹، ح ۲۸۳۲۴، باب ۲، نقلا عن الكافى.

۸۸۰: علىّ‌بن الحسن عن محمّدبن الحسين‌بن ابى‌الخطّاب عن صفوان عن عبد الرّحمن‌بن الحجّاج قال: سمعت اباعبداللّه عليه السلام يقول:

ثلاث يتزوّجن على كلّ حال: الّتى يئست من المحيض و مثلها لا تحيض؛ قلت: و متى تكون كذلك؟ قال: اذا بلغت خمسين سنة فقد يئست من المحيض و مثلها لا تحيض؛ و الّتى لم‌تحض و مثلها لا تحيض؛ قلت: و متى تكون كذلك؟ قال: ما لم‌تبلغ تسع سنين فانّها لا تحيض، و مثلها لا تحيض؛ و الّتى لم‌يدخل بها.

«التّهذيب، ج ۷، ص ۴٦۹، ح ۸۹، باب ۳٦».

۸۸۱: الدّروع الواقية: قال السّيّد «ره»: فيما نذكره من الرّواية بأدعية ثلاثين فصلا لكلّ يوم من الشّهر فصل منها مرويّه عن الصّادق عليه السلام بروايات متكثّرة و هى اختيارات الأيّام و دعاؤها، لكلّ يوم دعاء جديد، الى ان قال:

اليوم الأوّل من الشّهر: عن الصّادق عليه السلام: انّه خلق فيه آدم، و هو يوم مبارک لطلب الحوائج، و للدّخول على السّلطان، و طلب العلم و التّزويج و السّفر و البيع و الشّراء و اتّخاذ الماشية، و من هرب فيه او ضلّ قدر عليه الى ثمانى ليال، و المريض فيه يبرء، و المولود يكون سمحا مرزوقا مباركا عليه.

«البحار، ج۵۹، ص۵٦، ح۸، باب ۲۱».

۸۸۲: العدد القويّة: اليوم الثّلاثون: قال مولانا ابوعبداللّه جعفربن محمّد الصّادق عليه السلام:

انّه يوم مختار جيّد يصلح لكلّ شیء، و الشّراء و البيع و الزّرع و الغرس و البناء و التّزويج و السّفر و اخراج الدّم.

و فى رواية اخرى: لا تسافر فيه و لا تتعرّض لغيره الاّ المعاملة، و قلّل فيه الحركة، و السّفر فيه ردیء؛ و من ولد فيه، يكون حليما مباركا، و يعسر تربيته و يسیء خلقه، و يرزق رزقا يكون لغيره، و يمنع من التّمتّع بشیء منه.

و فى رواية اخرى: من ولد فيه كفى كلّ امر يؤذيه، و يكون المولود فيه مباركا صالحا يرتفع امره و يعلو شأنه؛ ولد فيه اسماعيل‌بن ابراهيم عليهما السلام.

«البحار، ج۹۷، ص۲۲۴، ۳۱۳، ح۳، باب ۱».

۸۸۳: روى محمّدبن علىّ الكوفى عن اسماعيل‌بن مهران عن مرازم عن جابربن يزيد عن جابربن عبداللّه الأنصارى قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

اذا وقع الولد فى بطن امّه صار وجهه قبل ظهر امّه ان كان ذكرا، و ان كانت انثى صار وجهها قبل بطن امّها، و يداه على وجنتيه، و ذقنه على ركبتيه كهيئة الحزين المهموم، فهو كالمصرور منوط بمعاء من سرّته الى سرّة امّه، فبتلك السّرّة يغتذى من طعام امّه و شرابها الى الوقت المقدّر لولادته، فيبعث اللّه عزّ و جلّ اليه ملكا فيكتب على جبهته شقىّ او سعيد، مؤمن اوكافر، غنىّ او فقير، و يكتب اجله و رزقه و سقمه و صحّته؛ فاذا انقطع الرّزق المقدّر له من سرّة امّه زجره الملک زجرة، فانقلب فزعا من الزّجرة و صار رأسه قبل المخرج، فاذا وقع على الأرض دفع الى هول عظيم و عذاب اليم؛ ان اصابته ريح او مسّته يد، وجد لذلک من الألم ما يجد المسلوخ عنه جلده؛ يجوع فلا يقدر على الاستطعام، و يعطش فلا يقدر على الاستسقاء، و يتوجّع فلا

يقدر على الاستغاثة؛ فيوكّل اللّه تبارک و تعالى برحمته و الشّفقة عليه و المحبه له امّه، فتقيه الحرّ و البرد بنفسها، و تكاد تفديه بروحها، و تصير من التّعطّف عليه بحال لا تبالى ان تجوع اذا شبع، و تعطش اذا روى، و تعرى اذا كسى، و جعل اللّه تعالى ذكره رزقه فى ثديى امّه، فى احديهما شرابه و فى الأخرى طعامه، حتّى اذا رضع آتاه اللّه عزّ و جلّ كلّ يوم بما قدّر له فيه من رزق؛ فاذا ادرک فهمّه الأهل و المال و الشّره و الحرص، ثمّ هو مع ذلک يعرض للآفات و العاهات و البليّات من كلّ وجه، و الملائكة تهديه و ترشده، و الشّياطين تضلّه و تغويه، فهو هالک الاّ ان ينجيه اللّه عزّ و جلّ، و قد ذكر اللّه تعالى ذكره نسبة الانسان فى محكم كتابه، فقال عزّ و جلّ: «و لقد خلقنا الانسان من سلالة من طين ثمّ جعلناه نطفة فى قرار مكين ثمّ خلقنا النّطفة علقة فخلقنا العلقة مضغة فخلقنا المضغة عظاما فكسونا العظام لحما ثمّ انشأناه خلقا آخر فتبارک اللّه احسن الخالقين. ثمّ انّكم بعد ذلک لميّتون ثمّ انّكم يوم القيامة تبعثون».

«الفقيه، ج ۴، ص ۴۱۳، ح ۵۹۰۱».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۶۰، ص ۳۵۲، ح ۳۶، باب ۴۱، نقلا عن الفقيه.

۸۸۴: علىّ عن ابيه عن ابن ابى‌عمير عن حمّاد عن الحلبى عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

الحبلى المطلّقة ينفق عليها حتّى تضع حملها، و هى احقّ بولدها ان ترضعه بما تقبله امرأة اخرى، انّ اللّه عزّ و جلّ يقول: «لا تضارّ والدة بولدها و لا مولود له بولده و على الوارث مثل ذلک». قال: كانت المرأة منّا ترفع يدها الى زوجها اذا اراد مجامعتها، فتقول: لا ادعک لأنّى اخاف ان احمل على ولدى، و يقول الرّجل: لا اجامعک؛ انّى اخاف ان تعلّقى فأقتل ولدى، فنهى اللّه عزّ و جلّ ان تضارّ المرأة و ان يضارّ الرّجل المرأة؛ و اما قوله: «و على الوارث مثل ذلک» فانّه نهى ان يضارّ بالصّبىّ او يضارّ امّه فى رضاعه، و ليس لها ان تأخذ فى رضاعه فوق حولين كاملين، و ان ارادا فصالا عن تراض منهما قبل ذلک كان حسنا، و الفصال هو الفطام.

«الكافى، ج ۶، ص ۱۰۳، ح ۳».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۷۲، ح ۲۷۶۱۵، باب ۸۱، نقلا عن الكافى. المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۵۷، ح ۱۷۸۴۷، باب ۵۰، نقلا عن تفسير العيّاشىّ. البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۳۳، ح ۳، باب ۷، نقلا عن تفسير العيّاشىّ عن الحلبى عن ابى‌عبداللّه عليه السلام.

۸۸۵: دعائم الاسلام عن رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

انّه نهى النّساء ان يرضعن يمينا و شمالا يعنى كثيرا؛ و قال: انّهنّ ينسين.

«المستدرک، ج١٥، ص١٥٧، ح١٧٨٤٦، باب٤٩».

٨٨۶: علىّبن الحسن عن محمّدبن الوليد عن عبّاس‌بن عامر عن يونس‌بن يعقوب قال:

سألت اباعبداللّه عليه السلام عن امرأة ارضعتنى و ارضعت صبيّا معى، و لذلک الصّبىّ اخ من ابيه و امّه فيحلّ لى ان اتزوّج ابنته؟ قال: لا بأس.

«التّهذيب، ج٧، ص٣٢٣، ح٣٩، باب٢٧».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج٧، ص٣٢٣، ح٤١، باب٢١، علىّبن الحسن عن محمّدبن الوليد و العبّاس‌بن عامر عن يونس‌بن يعقوب. الوسائل، ج٢٠، ص٣٦٩، ح٢٥٨٤٨، باب٦، نقلا عن الشّيخ الطّوسى.

٨٨٧: محمّدبن احمدبن يحيى عن محمّدبن الحسين عن العبّاس‌بن عامر عن داوودبن الحصين عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال: قال:

الرّضاع بعد الحولين قبل ان يفطم يحرم.

«التّهذيب، ج٧، ص٣١٨، ح٢٢، باب٢٧».

مآخذ اخرى: الفقيه، ج٣، ص٤٧٦، ح٤٦٦٧، باب٢، باسناده عن داوودبن الحصين. الوسائل، ج٢٠، ص٣٨٦، ح٢٥٨٩٦، باب٥، نقلا عن الشّيخ الطّوسى و الفقيه. الاستبصار، ج٣، ص١٩٨، ح٢٢، باب١٢٥، كالتّهذيب.

٨٨٨: روى العلاء عن محمّدبن مسلم عن ابى‌جعفر عليه السلام قال:

لو انّ رجلا تزوّج جارية رضيعة فأرضعتها امرأته فسد النّكاح.

«الفقيه، ج٣، ص٤٧٦، ح٤٦٧٠».

٨٨٩: علىّبن محمّد عن صالح‌بن ابى‌حمّاد عن علىّبن مهزيار رواه عن ابى‌جعفر عليه السلام قال:

قيل له: انّ رجلا تزوّج بجارية صغيرة فأرضعتها امرأته ثمّ ارضعتها امرأة له اخرى، فقال ابن شبرمة حرمت عليه الجارية و امراتاه. فقال ابو جعفر عليه السلام اخطأ ابن شبرمة حرمت عليه الجارية و امرأته الّتى ارضعتها اوّلا، فأمّا الأخيرة فلم‌تحرم عليه كأنّها ارضعت ابنتها.

«الكافى، ج٥، ص٤٤٦، ح١٣».

مآخذ اخرى: التّهذيب،ج٧، ص٢٩٣، ح٦٨، باب٢١، باسناده عن محمّدبن يعقوب. الوسائل، ج٢٠، ص٤٠٢، ح٢٥٩٣٨، باب١٤، نقلا عن الكافى. البحار،

ج۱۰۳، ص۳۲۴، ح۱۸، باب۱۱، نقلا عن المناقب لابن شهرآشوب، عن علیّ‌بن مهزیار عن ابی‌جعفر علیه‌السلام.

۸۹۰: و روی الحسن‌بن محبوب عن مالک‌بن عطیّة عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام:

فی الرّجل یتزوّج المرأة فتلد منه، ثمّ ترضع من لبنها جاریة، أ یصلح لولده من غیرها ان یتزوّج تلک الجاریة الّتی ارضعتها؟ قال: لا، هی بمنزلة الأخت من الرّضاعة لأنّ اللّبن لفحل واحد.

«الفقیه، ج۳، ص۴۷۷، ح۴۶۷۱، باب۲».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۳۹۳، ح۲۵۹۱۴، باب۶، نقلا عن الفقیه.

۸۹۱: علیّ عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن حمّاد عن الحلبی و عبد الله‌بن سنان عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام:

فی رجل تزوّج جاریة صغیرة فأرضعتها امرأته او امّ ولده، قال: تحرم علیه.

«الکافی، ج۵، ص۴۴۵، ح۶».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۳۹۹، ح۲۵۹۳۱، باب۱۰، نقلا عن الکافی.

۸۹۲: احمدبن محمّدبن عیسی عن الحسن‌بن علیّ‌بن فضّال عن ابن ابی‌عمیر عن عبد الحمیدبن عواض عن ابن سنان قال:

سمعت اباعبدالله علیه‌السلام یقول: لو انّ رجلا تزوّج جاریة صغیرة فأرضعتها امرأته، فسد نکاحه.

«التّهذیب، ج۷، ص۲۹۳، ح۶۷، باب۲۵».

مآخذ اخری: الکافی، ج۵، ص۴۴۴، ح۴، علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن حمّاد عن الحلبی عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام. الفقیه، ج۳، ص۴۷۶، ح۴۶۷۰، باب۲، باسناده عن العلاء عن محمّدبن مسلم عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام. الوسائل، ج۲۰، ص۳۹۹، ح۲۵۹۳۰، باب۱۰، نقلا عن الفقیه.

۸۹۳: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن محمّدبن اسماعیل عن محمّدبن الفضیل عن ابی‌الصّباح الکنانی عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام:

انّه سئل عن الرّضاع، فقال: یحرم من الرّضاع ما یحرم من النّسب.

«الکافی، ج۵، ص۴۳۷، ح۲».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۷، ص۲۹۲، ح۶۰، باب۲۱؛ و ج۷، ص۲۹۱، ح۵۹، باب۲۱ باسناده عن محمّدبن یعقوب؛ و ج۷، ص۲۹۲، ح۶۱، باب۲۵، باسناده عن الحسین‌بن سعید عن ابن ابی‌عمیر عن حمّاد عن الحلبی؛ و ح۶۲، باسناده عن

الحسین‌بن سعید عن القاسم عن علیّ‌بن ابراهیم و عن ابی‌بصیر عن ابی‌عبدالله علیه السلام. الکافی، ج۵، ص۴۳۷، ح۳، عن عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد عن احمدبن محمّدبن ابی‌نصر عن داوودبن سرحان عن ابی‌عبدالله علیه السلام. الوسائل، ج۲۰، ص۳۷۲، ح۲۵۸۵۳، باب۱؛ و ص۴۲۸، ح۲۶۰۰۱، باب۷؛ و ص۳۷۱، ح۲۵۸۵۲، باب۱؛ و ص۳۷۳، ح۲۵۸۵۷، باب۱، نقلا عن الشّیخ الطّوسی و الکافی؛ و عن الصّدوق فی المقنع مرسلا؛ و عن المفید فی المقنعة. المستدرک، ج۱۴، ص۳۶۵، ح۱۶۹۶۹، باب۱، نقلا عن الصّدوق فی الهدایة، قال: قال الصّادق علیه السلام؛ و عن دعائم الاسلام: روینا عن جعفربن محمّد عن ابیه عن آبائه انّ رسول الله صلی الله علیه و آله.

۸۹۴: الحسین‌بن سعید عن حمّاد عن عبد اللّه‌بن المغیرة عن عبد اللّه‌بن سنان عن ابی‌عبد اللّه علیه السلام قال:

یحرم من الرّضاع ما یحرم من القرابة.

«التّهذیب، ج۷، ص۲۹۲، ح۶۳، باب۲۵».

۸۹۵: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن حمّاد عن الحلبی عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال:

لو انّ رجلا تزوّج جاریة رضیعا فأرضعتها امرأة فسد نکاحه. قال: و سألته عن امرأة رجل ارضعت جاریة أ تصلح لولده من غیرها؟ قال: لا، قلت: فنزلت بمنزلة الأخت من الرّضاعة؟ قال: نعم، من قبل الأب.

«الکافی، ج۵، ص۴۴۴، ح۴».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۴۰۳، ح۲۵۹۳۹، باب۱۵، نقلا عن الکافی.

۸۹۶: روی عن ایّوب‌بن نوح قال:

کتب علیّ‌بن شعیب الی ابی‌الحسن علیه السلام: امرأة ارضعت بعض ولدی، هل یجوز لی ان اتزوّج بعض ولدها؟ فکتب: لا یجوز ذلک، لأنّ ولدها قد صار بمنزلة ولدک.

«الفقیه، ج۳، ص۴۷۶، ح۴۶۶۸، باب۲».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۷، ص۳۲۱، ح۳۲، باب۲۱؛ و الاستبصار، ج۳، ص۲۰۱، ح۹، باب۱۲۶، باسناده عن محمّدبن احمدبن یحیی عن عبداللّه‌بن جعفر عن ایّوب‌بن نوح. الوسائل، ج۲۰، ص۴۰۴، ح۲۵۹۴۲، باب۱۶، نقلا عن الشّیخ الطّوسی.

۸۹۷: علیّ‌بن الحسن عن السّندی‌بن الرّبیع عن عثمان‌بن عیسی عن ابی‌الحسن علیه السلام قال:

سألته قلت له: انّ اخی تزوّج امرأة فأولدها، فانطلقت امرأة اخی فأرضعت جاریة من عرض النّاس فیحلّ لی ان اتزوّج تلک الجاریة الّتی ارضعتها امرأة اخی؟ قال: لا، انّه یحرم من الرّضاع ما یحرم من النّسب.

«التّهذیب، ج۷، ص۳۲۳، ح۴۰، باب۲۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۳۷۳، ح۲۵۸۵۹، باب۱؛ و الوسائل، ج۲۰، ص۳۹۷، ح۲۵۹۲۵، باب۸، نقلا عن الشّیخ الطّوسی.

۸۹۸: کتب عبد اللّه‌بن جعفر الحمیری الی ابی‌محمّد الحسن‌بن علیّ العسکری علیه السلام:

فی امرأة ارضعت ولد الرّجل أ یحلّ لذلک الرّجل ان یتزوّج ابنة هذه المرضعة ام لا؟ فوقّع علیه السلام: لا یحلّ ذلک له.

«الفقیه، ج۳، ص۴۷۶، ح۴۶۶۹».

مآخذ اخری: الکافی، ج۵، ص۴۴۷، ح۱۸، عن محمّدبن یحیی عن عبداللّه‌بن جعفر.

۸۹۹: عبد اللّه‌بن جعفر -فی قرب الأسناد- عن احمدبن محمّدبن عیسی عن احمدبن محمّدبن ابی‌نصر عن الرّضا علیه السلام قال:

سألته عن امرأة ارضعت جاریة، ثمّ ولدت اولادا ثمّ ارضعت غلاما، یحلّ للغلام ان یتزوّج تلک الجاریة الّتی ارضعت؟ قال: لا، هی اخته.

«الوسائل، ج۲۰، ص۳۹۳، ح۲۵۹۱۵، باب۶».

مآخذ اخری: البحار، ج۱۰۳، ص۳۲۱، ح۱، باب۱۱، نقلا عن قرب الأسناد.

۹۰۰: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن محمّدبن ابی‌عمیر عن عبد اللّه‌بن المغیرة عن ابی‌الحسن الماضی علیه السلام قال:

قلت له: انّی تزوّجت امرأة فوجدت امرأة قد ارضعتنی و ارضعت اختها، قال: فقال: کم؟ قال: قلت: شیئا یسیرا، قال: بارک اللّه لک.

«الکافی، ج۵، ص۴۴۴، ح۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۳۸۰، ح۲۵۸۷۹، باب۲، نقلا عن الکافی.

۹۰۱: روی الحسن‌بن محبوب عن هشام‌بن سالم عن برید العجلی قال:

قلت لأبی جعفر علیه السلام: أ رایت قول رسول اللّه صلی الله علیه و آله: «یحرم من الرّضاع ما یحرم من النّسب»؟

فسّره لى؛ فقال: كلّ امرأة ارضعت من لبن فحلها ولد امرأة اخرى من جارية او غلام، فذلک، الرّضاع الّذى قال رسول اللّه ﷺ. و كلّ امرأة ارضعت من لبن فحلين كانا لها واحدا بعد آخر من جارية او غلام، فانّ ذلک رضاع ليس بالرّضاع الّذى قال رسول اللّه ﷺ: «يحرم من الرّضاع ما يحرم من النّسب».

«الفقيه، ج۳، ص۴۷۵، ح۴۶۶۵، باب۲».

۹۰۲: الحسن‌بن محبوب عن علىّ‌بن رئاب عن ابى‌عبداللّه علیه السلام قال:

قلت: ما يحرم من الرّضاع؟ قال: ما انبت اللّحم و شدّ العظم. قلت: فيحرم عشر رضعات؟ قال: لا، لأنّها لا تنبت اللّحم و لا تشدّ العظم عشر رضعات.

«التّهذيب، ج۷، ص۳۱۳، ح۶، باب۲۷».

مآخذ اخرى: الاستبصار، ج۳، ص۱۹۵، ح۹، باب۱۲۵، كالتّهذيب. الوسائل، ج۲۰، ص۳۷۴، ح۲۵۸۶۱، باب۲، نقلا عن الشّيخ الطّوسى؛ و عن الحميرى فى قرب الأسناد عن احمد و عبداللّه ابنى محمّدبن عيسى عن الحسن‌بن محبوب.

۹۰۳: الحسن‌بن محبوب عن هشام‌بن سالم عن عمّار السّاباطى قال:

سألت اباعبداللّه علیه السلام عن غلام رضع من امرأة، أ يحلّ له ان يتزوّج اختها لأبيها من الرّضاعة؟ قال: لا، فقد رضعا جميعا من لبن فحل واحد من امرأة واحدة. قال: قلت: يتزوّج اختها لأمّها من الرّضاعة؟ قال: لا بأس بذلک، انّ اختها الّتى لم‌ترضعه كان فحلها غير فحل الّذى ارضعت الغلام؛ فاختلف الفحلان، فلا بأس.

«الاستبصار، ج۳، ص۲۰۰، ح۶، باب۱۲۶».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج۷، ص۳۲۰، ح۲۹، باب۲۱، باسناده عن الحسن‌بن محبوب عن هشام‌بن سالم عن السّاباطى. الوسائل، ج۲۰، ص۳۸۸، ح۲۵۹۰۳، باب۶، نقلا عن محمّدبن يعقوب عن محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد و عن علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه جميعا عن الحسن‌بن محبوب عن هشام‌بن سالم عن عمّار السّاباطى.

۹۰۴: محمّدبن يعقوب عن محمّدبن اسماعيل عن الفضل‌بن شاذان عن صفوان‌بن يحيى عن العبد الصّالح علیه السلام قال:

قلت له: ارضعت امّى جارية بلبنى؛ فقال: هى اختک من الرّضاع. قال: قلت: فتحلّ لأخ لى من امّى لم‌ترضعها بلبنه؟ يعنى ليس بهذا البطن و لكن ببطن آخر؟ قال: و الفحل واحد؟ قلت: نعم، هو اخى لأبى و امّى؛ قال: اللّبن للفحل، صار ابوک اباها، و امّک امّها.

و الرّضاع لا يثبت الاّ ببيّنة عادلة؛ و لا تقبل فيه شهادة المرضعة فحسب.

«التّهذيب، ج۷، ص۳۲۲، ح۳۶، باب۲۷».

مآخذ اخرى: الكافى، ج۵، ص۴۴۴، ح۳.

۹۰۵: محمّدبن احمدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن علىّبن اسماعيل قال: حدّثنى ابوالحسن‌بن ظريف عن ثعلبة عن ابان عن ابن ابى‌يعفور قال:

سألته عمّا يحرم من الرّضاع؛ قال: اذا رضع حتّى يمتلى بطنه فانّ ذلک ينبت اللّحم و الدّم ذاک الّذى يحرم.

«التّهذيب، ج۷، ص۳۱۶، ح۱۵، باب۲۷».

مآخذ اخرى: الاستبصار، ج۳، ص۱۹۵، ح۱۳، باب۱۲۵، كالتّهذيب. الوسائل، ج ۲۰، ص۳۸۳، ح۲۵۸۸۸، باب۴، نقلا عن الشّيخ الطّوسى.

۹۰۶: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن علىّبن الحكم عن معاويةبن وهب عن عبيدبن زرارة قال:

قلت لأبى‌عبداللّه عليه السلام: انّا اهل بيت كبير، فربما كان الفرح و الحزن الّذى يجتمع فيه الرّجال و النّساء، فربما استحيت المرأة ان تكشف رأسها عند الرّجل الّذى بينها و بينه الرّضاع، و ربما استخفّ الرّجل ان ينظر الى ذلک، فما الّذى يحرم من الرّضاع؟ فقال: ما انبت اللّحم و الدّم؛ فقلت: و ما الّذى ينبت اللّحم و الدّم؟ فقال: كان يقال: عشر رضعات؛ قلت: فهل يحرم عشر رضعات؟ فقال: دع ذا، و قال: ما يحرم من النّسب فهو ما يحرم من الرّضاع.

«الكافى، ج۵، ص۴۳۹، ح۹».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج۷، ص۳۱۳، ح۴، باب۲۱؛ و الاستبصار، ج۳، ص۱۹۴، ح۶، باب۱۲۵، باسناده عن محمّدبن يعقوب عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن علىّبن الحكم عن معاويةبن وهب عن عبيدبن زرارة. الوسائل، ج ۲۰، ص۳۷۲، ح۲۵۸۵۴، باب۱؛ و ص۳۷۹، ح۲۵۸۷۷، باب۲، نقلا عن الكافى.

۹۰۷: علىّبن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابى‌عمير عن زياد القندى عن عبداللّه‌بن سنان عن ابى‌الحسن عليه السلام قال:

قلت له: يحرم من الرّضاع الرّضعة و الرّضعتان و الثّلاثة، فقال: لا الاّ ما اشتدّ عليه العظم و نبت اللّحم.

«الكافى، ج۵، ص۴۳۸، ح۶».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج۷، ص۳۱۲، ح۳، باب۲۱؛ و الاستبصار، ج۳،

ص۱۹۳، ح۵، باب۱۲۵، باسناده عن محمّدبن یعقوب. الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۸۱، ح۲۵۸۸۲، باب۲، نقلا عن الکافی.

۹۰۸: محمّدبن یعقوب عن عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد و عن علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن احمدبن محمّدبن ابی‌نصر قال:

سألت اباالحسن ﷺ عن امرأة ارضعت جاریة و لزوجها ابن من غیرها، یحل للغلام ابن زوجها ان یتزوّج الجاریة الّتی ارضعت؟ فقال: اللّبن للفحل.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۹۰، ح۲۵۹۰۸، باب۶».

مآخذ اخری: نفس المصدر: رواه الحمیری فی قرب الأسناد عن احمدبن محمّدبن عیسی عن احمدبن محمّدبن ابی‌نصر مثله. البحار، ج۱۰۳، ص۳۲۱، ح۱، باب۱۱، نقلا عن قرب الأسناد. الکافی، ج۵، ص ۴۴۰، ح۴.

۹۰۹: دعائم الاسلام عن امیر المؤمنین ﷺ انّه قال فی قول اللّه عزّ و جلّ:

«و علی الوارث مثل ذلک»؛ الآیة. قال: نهی اللّه عزّ و جلّ ان یضارّ بالصّبیّ او یضارّ بأمّه فی رضاعه، و لیس لها ان تأخذ فی رضاعه فوق حولین کاملین، فان ارادا فصالا عن تراض منهما و تشاور، کما قال اللّه عزّ و جلّ، کان ذلک الیهما؛ و الفصال هو الفطام.

«المستدرک، ج۱۵، ص۱۵۸، ح۱۷۸۴۹، باب ۵۰».

۹۱۰: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن محمّدبن اسماعیل و الحسین‌بن سعید جمیعا عن محمّدبن الفضیل عن ابی‌الصّباح الکنانی عن ابی‌عبداللّه ﷺ قال:

سألته عن قول اللّه عزّ و جلّ: «لا تضارّ والدة بولدها و لا مولود له بولده»، فقال: کانت المراضع ممّا یدفع احداهنّ الرّجل اذا اراد الجماع، تقول: لا ادعک، انّی اخاف ان احبل فأقتل ولدی هذا الّذی ارضعه؛ و کان الرّجل تدعوه المرأة فیقول: اخاف ان اجامعک فأقتل ولدی، فیدعها و لا یجامعها؛ فنهی اللّه عزّ و جلّ عن ذلک ان یضارّ الرّجل المرأة و المرأة الرّجل.

«الکافی، ج۶، ص۴۱، ح۶».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۰، ص۱۸۹، ح۲۵۳۹۲، باب۱۰۲؛ و ج ۲۱، ص۴۵۷، ح۲۷۵۷۳، باب۷۲، نقلا عن الکافی؛ و عن الصّدوق فی المقنع مرسلا؛ و عن الشّیخ الطّوسی؛ و عن العیّاشی فی تفسیره عن الحلبی عن ابی‌عبداللّه مثله. التّهذیب، ج۷، ص۴۱۸، ح۴۵، باب۳۶؛ و ج ۸، ص۱۰۷، ح۱۳، باب۳۶، باسناده عن الحسین‌بن سعید.

۹۱۱: محمّدبن الحسن ـ فی المجالس و الأخبار ـ عن الحسین‌بن ابراهیم القزوینی عن محمّدبن وهبان عن احمدبن ابراهیم عن الحسن‌بن علیّ الزّعفرانی عن البرقی عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن هشام‌بن سالم عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال:

حمل الحسین علیه السلام ستّة اشهر، و ارضع سنتین؛ و هو قول الله عزّ و جلّ: «و حمله و فصاله ثلاثون شهرا.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۸۴، ح ۲۷۳۶۵، باب ۱۷».

مآخذ اخری: البحار، ج ۴۳، ص ۲۵۸، ح ۴۵، باب ۱۱؛ و المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۲۴، ح ۱۷۷۳۳، باب ۱۲، نقلا عن امالی الشّیخ الطّوسی، عن الحسین‌بن ابراهیم القزوینی عن محمّدبن وهبان عن احمدبن ابراهیم عن الحسن‌بن علیّ الزّعفرانی عن البرقی عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن هشام‌بن سالم عن ابی‌عبدالله علیه السلام.

۹۱۲: عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد عن موسی‌بن جعفر عن عمروبن سعید عن محمّدبن عمر(و) قال:

لم‌یولد لی شیء قطّ، و خرجت الی مکّة و ما لی ولد، فلقینی انسان فبشّرنی بغلام، فمضیت و دخلت علی ابی‌الحسن علیه السلام بالمدینة فلمّا صرت بین یدیه قال لی: کیف انت و کیف ولدک؟ فقلت: جعلت فداک خرجت و ما لی ولد فلقینی جار لی فقال لی: قد ولد لک غلام؛ فتبسّم ثمّ قال: سمّیته؟ قلت: لا، قال: سمّه علیّا فانّ ابی کان اذا ابطأت علیه جاریة من جواریه، قال لها: یا فلانة انوی علیّا فلا تلبث ان تحمل فتلد غلاما.

«الکافی، ج ۶، ص ۱۰، ح ۱۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۷۷، ح ۲۷۳۴۷، باب ۱۴، نقلا عن الکافی.

۹۱۳: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّدبن عیسی عن عبدالرّحمن‌بن ابی‌نجران عن الحسین‌بن احمد المنقری عن بعض اصحابنا عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال:

اذا کان بامرأة احدکم حبل، فأتی علیها اربعة اشهر، فلیستقبل بها القبلة و لیقرء آیة الکرسی و لیضرب علی جنبها و لیقل: «اللّهمّ انّی قد سمّیته محمّدا»، فانّه یجعله غلاما، فان وفا بالاسم بارک الله له فیه، و ان رجع عن الاسم کان لله فیه الخیار: ان شاء اخذه و ان شاء ترکه.

«الکافی، ج ۶، ص ۱۱، ح ۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۷۶، ح ۲۷۳۴۳، باب ۱۴، نقلا عن الکافی. البحار، ج ۱۰۴، ص ۸۶، ح ۴۹، باب ۱، نقلا عن مکارم الاخلاق، عن ابی‌عبدالله علیه السلام.

۹۱۴: اخبرنا احمدبن موسی‌بن جعفربن ابی‌العبّاس قال: حدّثنا ابوجعفربن یزیدبن النّضر الخراسانی من کتابه فی جمادی الآخرة سنة احدی و ثمانین و مأتین، قال: حدّثنا علیّ‌بن الحسن‌بن علیّ‌بن عمربن علیّ‌بن الحسین‌بن علیّ‌بن ابی‌طالب علیه السلام عن علیّ‌بن جعفربن محمّد عن اخیه موسی‌بن جعفر علیه السلام قال:

سألت ابی، جعفربن محمّد عن... و سألته عن المرأة: هل يصلح لها ان تأكل من عقيقة ولدها؟ قال: لا يصلح لها الأكل منه، فليتصدّق بها كلّها؛ و سألته عن مولود ترك اهله حلق رأسه فی اليوم السّابع، هل عليه بعد ذلک حلقه؟ و الصّدقة بوزنه؟ قال: اذا مضى سبعة ايّام فليس عليهم حلقه، انّما الحلق و العقيقة و الاسم فی اليوم السّابع...؛ و سألته عن الرّجل: هل يصلح ان يزوّج ابنته بغير اذنها؟ قال: نعم ليس يكون للولد مع الوالد امر الاّ ان تكون امرأة قد دخل بها قبل ذلک، فتلک لا يجوز نكاحها الاّ ان تستأمر...؛ و سألته عن الرّجل: أ يحلّ له ان يفضّل بعض ولده على بعض؟ قال: قد فضّلت فلانا على اهلی و ولدی فلا بأس... و سألته عن نصرانیّ يموت ابنه و هو مسلم هل يرثه؟ قال: لا يرث اهل ملّة ملّة...؛ و سألته عن رجل تصدّق على بعض ولده بصدقة، ثمّ بدا له ان يدخل فيها غيره مع ولده، أ يصلح ذلک له؟ قال: يصنع الوالد بمال ولده ما شاء، و الهبة من الوالد بمنزلة الصّدقة لغيرة...؛ و سألته عن الخلاخيل أ يصلح لبسها للنّساء و الصّبيان؟ قال: ان كنّ صما فلا بأس و ان يكنّ لها صوت فلا...؛ و سألته عن المرأة تكون فی صلاتها قائمة يبكى ابنها الى جنبها، هل يصلح لها ان تتناوله و تحمله و هى قائمة؟ قال: لا تحمل و هی قائمة...؛ و سألته عن الرّجل يكون لولده الجارية أ يطؤها؟ قال: ان احبّ ان يقوّمها على نفسه قيمة و يشهد شاهدين على نفسه بثمنها فيطؤها ان شاء، و ان كان لولده مال و احبّ ان يأخذ منه فليأخذ، و ان كانت الأمّ حيّة فلا احبّ ان تأخذ منه شيئا الاّ قرضا...؛ و سألته عن الرّجل يتصدّق على ولده أ يصلح له ان يردّها؟ قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله الّذى يتصدّق بصدقة ثمّ يرجع فيها مثل الّذى يقیء ثمّ يرجع فی قيئه...؛ و سألته عن العقيقة عن الغلام و الجارية، ما هى؟ قال: سواء كبش كبش، و يحلق رأسه فی السّابع و يتصدّق بوزنه ذهبا او فضّة فان لم يجد رفع الشّعر او عرف وزنه، فاذا ايسر تصدّق بوزنه...؛ و سألته عن المرأة تكون فی صلاة فريضة و ولدها الى جنبها فيبكى و هی قاعدة، هل يصلح لها ان تناوله فتقعده فی حجرها و تسكنه او ترضعه؟ قال: لا بأس...؛ و سألته عن الصّبیّ يسرق ما عليه؟ قال: اذا سرق و هو صغير عفى عنه فان عاد قطعت انامله و ان عاد قطع اسفل من ذلک او ما شاء اللّه...؛ و سألته عن الغلام متى يجب عليه الصّوم و الصّلاة؟ قال: اذا راهق الحلم و عرف الصّوم و

الصّلاة...؛ و سألته عن الرّجل أ يصلح له ان يقبّل الرّجل او المرأة تقبّل المرأة؟ قال: الأخ و الابن و الأخت و الابنه و نحو ذلک فلا بأس...؛ و سألته عن رجل زوّج ابنته غلاما فيه لين، و ابوه لا بأس به، قال: ان لم تكن به فاحشة فيزوّجه؛ ـ يعنى الخنث ـ.. و سألته عن الصّدقة اذا لم تقبض، هل يجوز لصاحبها؟ قال: اذا كان اب تصدّق بها على ولد صغير فانّها جائزة، لأنّه يقبض لولده اذا كان صغيرا، و اذا كان ولدا كبيرا فلا يجوز له حتّى يقبض...؛ و سألته عن الرّجل زوّج ابنه و هو صغير، فدخل الابن بامرأته، على من المهر؟ على الأب او على الابن؟ قال: المهر على الغلام، و ان لم يكن له شيء فعلى الأب، يضمن ذلک على ابنه او لم يضمن اذا كان هو انكحه و هو صغير...

«البحار، ج ۱۰، ص ۲۵۲، ۲۵۳، ۲۶۰، ۲۶۲، ۲۶۳، ۲۶۴، ۲۶۸، ۲۷۱، ۲۷۵، ۲۷۷، ۲۷۸، ۲۸۰،۲۸۶، ۲۸۹، ۲۹۰، ح ۱».

۹۱۵: نهج البلاغة فى حديثه عليه السلام:

اذا بلغ النّساء نصّ الحقايق فالعصبة اولى.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۳۴، ح ٦».

۹۱۶: عدّة من اصحابنا عن سهل بن زياد عن علىّ بن اسباط عن علىّ بن الفضل الواسطى قال:

كتبت الى الرّضا عليه السلام: رجل طلّق امرأته الطّلاق الّذى لا تحلّ له حتّى تنكح زوجا غيره، فتزوّجها غلام لم يحتلم؛ قال: لا حتّى يبلغ. فكتبت اليه ما حدّ البلوغ؟ فقال: ما اوجب على المؤمنين الحدود.

«الكافى، ج ٦، ص ٧٦، ح ٦».

مآخذ اخرى: التهذيب، ج ۸، ص ۳۳، ح ۱۹، باب ۳۶؛ و الاستبصار، ج ۳، ص ۲۷۴، ح ۱۷، باب ۱۴۶، باسناده عن محمّد بن يعقوب. الوسائل، ج ۲۲، ص ۱۳۰، ح ۲۸۱۹۵، باب ۸، نقلا عن الكافى.

۹۱۷: مناقب آل ابى طالب لابن شهرآشوب:

ابوعبدالله عليه السلام: كان امير المؤمنين عليه السلام يقول: اذا كان الغلام ملتأث الأزرة، صغير الذّكر، ساكن النّظر، فهو ممّن يرجى خيره و يؤمن شرّه، و اذا كان الغلام شديد الأزرة، كبير الذّكر، حادّ النّظر، فهو ممّن لا يرجى خيره و لا يؤمن شرّه.

و عنه عليه السلام انّه قال: يعيش الولد لستّة اشهر و لسبعة و لتسعة، و لا يعيش لثمانية اشهر.

و عنه عليه السلام: لبن الجارية و بولها يخرج من مثانة امّها، و لبن الغلام يخرج من العضدين و المنكبين.

و عنه عليه السلام: يشب الصّبىّ كلّ سنة اربع اصابع بأصابع نفسه.

و سأل رجل امير المؤمنين عليه السلام عن الولد ما باله تارة يشبه اباه و امّه، و تارة يشبه خاله و عمّه؟ و قال للحسن عليه السلام: اجبه؛ فقال عليه السلام: امّا الولد، فانّ الرّجل اذا اتى اهله بنفس ساكنة و جوارح غير مضطربة، اعتلجت النّطفتان كاعتلاج المتنازعين، فان علت نطفة الرّجل نطفة المرأة جاء الولد يشبه اباه، و ان علت نطفة المرأة نطفة الرّجل اشبه امّه؛ و اذا اتاها بنفس مزعجة و جوارح مضطربة غير ساكنة اضطربت النّطفتان فسقطتا عن يمنة الرّحم و يسرته، فان سقطت عن يمنة الرّحم سقطت على عروق الأعمام و العمّات، فيشبه اعمامه و عمّاته، و ان سقطت عن يسرة الرّحم سقطت على عروق الأخوال و الخالات، فشبه اخواله و خالاته؛ فقام الرّجل و هو يقول: اللّه اعلم حيث يجعل رسالته. و روى انّه كان الخضر عليه السلام.

و سئل النّبىّ صلى الله عليه و آله: كيف تؤنّث المرأة و كيف يذكّر الرّجل؟ قال: يلتقى الماءان، فاذا علا ماء المرأة ماء الرّجل، انّثت؛ و ان علا ماء الرّجل ماء المرأة اذكرت؛ الحديث.

«البحار، ج ۴۰، ص۱٦۹، ح ۵۴، باب۹۳».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج ۱، ص ۲۵۰، ح ۵، باسناده عن محمّدبن احمدبن يحيى عن ابراهيم‌بن هاشم عن النّوفلى عن السّكونى عن جعفر عن ابيه عليهما السلام.

۹۱۸: الخصال عن ابيه عن الحميرى عن الحسن‌بن محمّدبن موسى عن يزيدبن اسحاق عن الحسن‌بن عطيّة عن ابى‌عبداللّه عليه السلام:

المكارم عشر، فان استطعت ان تكون فيک، فلتكن، فانّها تكون فى الرّجل و لا تكون فى ولده، و تكون فى ولده و لا تكون فى ابيه، و تكون فى العبد و لا تكون فى الحرّ: صدق النّاس، و صدق اللّسان، و اداء الأمانة، و صلة‌الرّحم، و اقراء الضّيف، و اطعام السّائل، و المكافاة على الصّنائع، و التّذمّم للجار، و التّذمّم للصّاحب، و رأسهنّ الحياء.

«الوسائل، ج ۱۵، ص۱۸۳، ح ۲۰۲۳۰، باب۴».

مآخذ اخرى: نفس المصدر، نقلا عن مجالس الطّوسى، عن ابيه عن المفيد عن ابن قولويه عن علىّ‌بن الحسين‌بن بابويه عن علىّ‌بن ابراهيم عن احمدبن محمّدبن عيسى مثله. الكافى، ج ۲، ص۵۵، ح ۱، عن محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّدبن

عیسی عن الهیثم‌بن ابی‌مسروق عن یزیدبن اسحاق‌شعر عن الحسین‌بن عطیّة عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام.

۹۱۹: امالی الشّیخ الطّوسی: بالاسناد الی ابی‌قتاده قال: قال ابوعبداللّه علیه‌السلام لداوودبن سرحان:

یا داوود، انّ خصال المکارم بعضها مقیّد ببعض یقسّمها اللّه حیث شاء، یکون فی الرّجل و لا یکون فی ابنه، و یکون فی العبد و لا یکون فی سیّده: صدق الحدیث، و صدق البأس و اعطاء السّائل، و المکافات بالصّنایع، و اداء الأمانة، و صلة الرّحم، و التّودّد الی الجار و الصاحب، و قری الضّیف، و رأسهنّ الحیاء.

«البحار، ج۶۹، ص۳۷۵، ح۲۳، باب۳۸».

مآخذ اخری: المستدرک، ج۱۱، ص۱۹۱، ح۱۲۷۱۶، باب۶، نقلا عن امالی ابن الشّیخ، عن ابیه عن الحسین‌بن عبیداللّه الغضائری عن ابی‌محمّد هارون‌بن موسی التّلعکبری عن محمّدبن همام عن علیّ‌بن الحسین الهمدانی عن محمّدبن خالد البرقی عن ابی‌قتادة القمی قال: قال ابوعبداللّه علیه‌السلام لداوودبن سرحان.

۹۲۰: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن النّوفلی عن السّکونی عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام قال:

قام رسول اللّه صلی‌الله‌علیه‌وآله خطیبا، فقال: ایّها النّاس، ایّاکم و خضراء الدّمن؛ قیل: یا رسول اللّه، و ما خضراء الدّمن؟ قال: المرأة الحسناء فی منبت السّوء.

«الکافی، ج۵، ص۳۳۲، ح۴».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۴۸، ح۲۵۰۰۱؛ و ص۳۵، ح۲۴۹۶۳، باب۷، نقلا عن معانی الأخبار؛ و عن المفید فی المقنعة مرسلا؛ و عن الشّیخ الطّوسی؛ و عن الصّدوق فی الفقیه و المقنع مرسلا. التّهذیب، ج۷، ص۴۰۳، ح۱۷، باسناده عن محمّدبن یعقوب. معانی الأخبار، ص۳۱۶، ح۱، عن احمدبن محمّد السّنانی عن محمّدبن ابی‌عبداللّه الکوفی عن سهل‌بن زیاد عن احمدبن بشیر عن یحیی‌بن المثنّی عن محمّدبن ابی‌طلحة عن الصّادق علیه‌السلام. المقنعة، ص۵۱۲، باب۱۳.

۹۲۱: محمّدبن علیّ‌بن الحسین عن ابیه عن الحسین‌بن احمد المالکی عن عبد اللّه‌بن طاووس قال:

قلت لأبی‌الحسن الرّضا علیه‌السلام: انّ لی ابن اخ زوّجته ابنتی و هو یشرب الشّراب، و یکثر ذکر الطّلاق؛ فقال: ان کان من اخوانک فلا شیء علیه، و ان کان من هؤلاء فأبنها منه فانّه عنی الفراق. قال: قلت: أ لیس قد روی عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام انّه قال: ایّاکم و المطلّقات ثلاثا فی

مجلس فأنّهن ذوات الأزواج؟ فقال: ذلک من اخوانکم لا من هؤلاء، انّه من دان بدين قوم لزمته احکامهم.

«الوسائل، ج ٢٢، ص ٧٥، ح ٢٨٠٦٢، باب ٣٠».

مآخذ اخرى: نفس المصدر، و رواه الکشّی فی کتاب الرّجال عن محمّدبن الحسن‌بن بندار عن الحسن‌بن احمد المالکی.

٩٢٢: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد و عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد عن الحسن‌بن محبوب عن عبداللّه‌بن سنان قال:

قلت لأبی‌عبداللّه عليه السلام: ولد الزّنا ينکح؟ قال: نعم و لا يطلب ولدها.

«الکافی، ج ٥، ص ٣٥٣، ح ٣».

٩٢٣: علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن محمّدبن ابی‌عمير عن جميل‌بن درّاج عن محمّدبن مسلم عن احدهما عليهما السلام فی:

الرّجل يشتری الجارية او يتزوّجها لغير رشدة و يتّخذها لنفسه؛ فقال: ان لم يخف العيب على ولده فلا بأس.

«الکافی، ج ٥، ص ٣٥٣، ح ٢».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج ٧، ص ٤٤٨، ح ٣، باب ٣٦، باسناده عن محمّدبن يعقوب، الاّ انّ فی آخره: «على نفسه»، بدل «على ولده».

٩٢٤: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن ابن محبوب عن ابی‌ايّوب الخزّاز عن محمّدبن مسلم عن ابی‌جعفر عليه السلام قال:

سأله بعض اصحابنا عن الرّجل المسلم تعجبه المرأة الحسناء أ يصلح له ان يتزوّجها و هی مجنونة؟ قال: لا، ولکن ان کانت عنده امة مجنونة فلا بأس بأن يطأها و لا يطلب ولدها.

«الکافی، ج ٥، ص ٣٥٤، ح ٣».

مآخذ اخرى: الوسائل ج ٢٠، ص ٨٥، ح ٢٥٠٩٦، باب ٣٤، نقلا عن الکافی.

التّهذيب، ج ٧، ص ٤٠٦، ح ٣٣، باب ٣٤، باسناده عن الحسن‌بن محبوب.

٩٢٥: الحسن‌بن علیّ العسکری عليه السلام ـ فی تفسيره ـ عن آبائه عن امير المومنين عليه السلام انّه قال لرسول اللّه صلى الله عليه و آله:

قد علمت يا رسول اللّه انّه سيکون بعدک ملک عضوض و جبر، فيستولی على خمسی من السّبی و الغنائم، و يبيعونه، فلا يحلّ لمشتريه لأنّ نصيبی فيه، فقد وهبت نصيبی منه لکلّ من ملک شيئا من ذلک من شيعتی لتحلّ لهم منافعهم من مأکل و مشرب و لتطيب مواليدهم، و لا

یکون اولادهم اولاد حرام؛ فقال رسول اللّه ﷺ: ما تصدّق احد افضل من صدقتک، و قد تبعت رسول اللّه ﷺ فی فعلک، احلّ الشّیعة کلّ ما کان فیه من غنیمة و بیع من نصیبه علی واحد من شیعتی، و لا احلّها انا و لا انت لغیرهم.

«الوسائل، ج۹، ص۵۵۲، ح۱۲۶۹۴، باب۴».

۹۲۶: سعدبن عبد اللّه عن احمدبن محمّدبن ابی‌نصر عن ابی‌عمّارة عن الحرث‌بن المغیرة النّصری عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

قلت له: انّ لنا اموالا من غلاّت و تجارات و نحو ذلک، و قد علمت انّ لک فیها حقّا؛ قال: فلم احللنا اذا لشیعتنا الاّ لتطیب ولادتهم؛ و کلّ من والی آبائی فهم فی حلّ ممّا فی ایدیهم من حقّنا؛ فلیبلغ الشّاهد الغائب.

«التّهذیب، ج۴، ص۱۴۳، ح۲۱، باب۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۹، ص۵۴۷، ح۱۲۶۸۳، باب۴، نقلا عن الشّیخ الطّوسی.

۹۲۷: محمّدبن علیّ‌بن الحسین -فی علل الشّرایع- عن محمّدبن الحسن عن الصّفّار عن احمدبن محمّد عن ابیه عن القاسم‌بن محمّد عن اسحاق‌بن ابراهیم عن حنّان‌بن سدیر عن ابیه عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

سمعته یقول: لا یجامع الرّجل امرأته و لا جاریته و فی البیت صبیّ؛ فانّ ذلک ممّا یورث الزّنا.

«الوسائل، ج۲۰، ص۱۳۴، ح۲۵۲۲۸، باب۶۷».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۱۳۲، ح۲۵۲۲۲، باب۶۷، نقلا عن الکافی، عن علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن القاسم‌بن محمّد الجوهری عن اسحاق‌بن ابراهیم عن ابی‌ایّوب عن ابن راشد عن ابیه؛ و عن البرقی فی المحاسن. الکافی، ج۵، ص۴۹۹، ح۱. التّهذیب، ج۷، ص۴۱۴، ح۲۷، باسناده عن محمّدبن یعقوب. المحاسن، ص۳۱۷، ح۴۲، عن ابیه عن القاسم‌بن محمّد. علل الشّرایع، ص۵۰۲، ح۱، باب۲۶۷.

۹۲۸: محمّدبن علیّ‌بن الحسین باسناده عن فضیل‌بن عثمان الأعور عن ابی‌عبداللّه علیه السلام انّه قال:

ما من مولود یولد الاّ علی الفطرة فأبواه اللّذان یهوّدانه و ینصّرانه و یمجّسانه، و انّما اعطی رسول اللّه ﷺ الذّمّة و قبل الجزیة عن رؤوس اولئک بأعیانهم علی ان لا یهوّدوا اولادهم و لا ینصّروا، و امّا اولاد اهل الذّمّة الیوم فلا ذمّة لهم.

«الوسائل، ج۱۵، ص۱۲۵، ح۲۰۱۳۰، باب۴۸».

مآخذ اخری: الفقیه، ج۲، ص۴۹، ح۱٦٦۸. البحار، ج۱۰۰، ص٦۵، ح۸، باب۱۲، نقلا عن علل الشّرایع. علل الشّرایع، ص۳۷٦، ح۲، باب۱۰۴، عن ابیه عن محمّدبن یحیی عن محمّدبن احمد عن سهل‌بن زیاد عن علیّ‌بن الحکم عن فضیل‌بن عثمان الأعور.

۹۲۹: غوالی اللّئالی قال النّبیّ صلی الله علیه و آله:

کلّ مولود یولد علی الفطرة حتّی یکون ابواه یهوّدانه و ینصّرانه.

«البحار، ج۳، ص۲۸۱، ح۲۲».

۹۳۰: روی حمّادبن عمرو و انس‌بن محمّد عن ابیه جمیعا عن جعفربن محمّد عن ابیه عن جدّه عن علیّ‌بن ابی‌طالب علیه السلام عن النّبیّ صلی الله علیه و آله انّه قال له:...

یا علیّ اربعة لا تردّ لهم دعوة: امام عادل، و والد لولده، و الرّجل یدعو لأخیه بظهر الغیب، و المظلوم، یقول اللّه عزّ و جلّ: و عزّتی و جلالی لأنتصرنّ لک و لو بعد حین؛... یا علیّ لا ولیمة الاّ فی خمس: فی عرس، او خرس، او عذار، او وکار، او رکاز؛ فالعرس: التّزویج، و الخرس النّفاس بالولد، و العذار الختان، و الوکار فی بناء الدّار و شرائها، و الرّکاز الرّجل یقدم من مکّة؛... یا علیّ کره اللّه عزّ و جلّ لأمّتی العبث فی الصّلاة، و المنّ فی الصّدقة، و اتیان المساجد جنبا، و الضّحک بین القبور، و التّطلّع فی الدّور، و النّظر الی فروج النّساء لأنّه یورث العمی؛ و کره الکلام عند الجماع لأنّه یورث الخرس؛... و کره ان یأتی الرّجل اهله و قد احتلم حتّی یغتسل من الاحتلام، فان فعل ذلک و خرج الولد مجنونا فلا یلومنّ الاّ نفسه؛... یا علیّ اربع من کنّ فیه بنی اللّه تعالی له بیتا فی الجنّة: من آوی الیتیم، و رحم الضّعیف، و اشفق علی والدیه، و رفق بمملوکه...

«الفقیه، ج۴، ص۳۵۲ الی ۳۵٦، ح۵۷٦۲، باب۲».

مآخذ اخری: البحار، ج۷۷، ص۴٦، ح۳، باب۳؛ و ج۱۰۳، ص۲۷۵، ح۳۳، باب٦۳، نقلا عن مکارم الاخلاق، عن جعفربن محمّد عن ابیه عن جدّه عن علیّ‌بن ابی‌طالب علیه السلام عن النّبیّ صلی الله علیه و آله. الوسائل، ج۱٦، ص۳۳۷، ح۲۱۷۰۴، باب۱۹، نقلا عن الفقیه. الخصال، ص۳۱۳، ح۹۲، عن محمّدبن علی‌بن الشّاه عن ابی‌حامد احمدبن محمّدبن الحسین عن ابی‌یزید احمدبن خالد الخالدی عن

محمّدبن احمدبن صالح التّيمى عن ابيه عن انس‌بن محمّد ابومالک عن ابيه عن جعفربن محمّد عن ابيه عن جدّه عن علىّ‌بن ابى‌طالب عليه السلام.

۹۳۱: محمّدبن علىّ‌بن الحسين فى عقاب الأعمال عن ابيه عن عبداللّه‌بن جعفر الحميرى عن احمدبن محمّدبن عيسى عن الحسن‌بن محبوب عن علىّ‌بن رئاب عن الحلبى عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

انّ فى كتاب علىّ عليه السلام انّ آكل مال اليتيم سيدركه ذلک فى عقبه من بعده فى الدّنيا و يلحقه وبال ذلک فى الآخرة، امّا فى الدّنيا فانّ اللّه يقول: «و ليخش الّذين لو تركوا من خلفهم ذرّيّة ضعافا خافوا عليهم فليتّقوا اللّه و ليقولوا قولا سديدا». و امّا فى الآخرة: فانّ اللّه عزّ و جلّ يقول: «انّ الّذين يأكلون اموال اليتامى ظلما انّما يأكلون فى بطونهم نارا و سيصلون سعيرا».

«الوسائل، ج۱۷، ص۲۴۷، ح۲۲۴۴۳، باب ۷۰».

مآخذ اخرى: البحار، ج۷۵، ص۸، ح۲۵؛ و ص۱۳، ح۴۵، نقلا عن تفسير العيّاشىّ و غوالى اللّئالى عن محمّدبن مسلم عن احدهما عليهما السلام. الفقيه، ج۳، ص۱۷۳، ح۳٦۵۲، باب۲، مرسلا.

۹۳۲: غوالى اللّئالى:

سئل الرّضا عليه السلام: كم ادنى ما يدخل به النّار من اكل من مال اليتيم؟ فقال: كثيره و قليله واحد اذا كان من نيّته ان لا يردّه.

و عنه عليه السلام انّه قال: انّ فى مال اليتيم عقوبتين بيّنتين؛ امّا احداهما: فعقوبة الدّنيا فى قوله تعالى: «و ليخش الّذين لو تركوا من خلفهم ذرّيّة ضعافا»، الآية؛ و امّا الثّانية فعقوبة الآخرة فى قوله تعالى: «انّ الّذين يأكلون اموال اليتامى»، الآية.

«البحار، ج۷۵، ص۱۳، ح۴۵».

۹۳۳: و قد روى فى الصّحيح عن ابن ابى‌يعفور قال:

قلت لأبى‌عبداللّه عليه السلام: انّا لنحبّ الدّنيا؛ فقال لى: تصنع بها ما ذا؟ قلت: اتزوّج منها، و احجّ، و انفق على عيالى، و انيل اخوانى، و اتصدّق؛ قال لى: ليس هذا من الدّنيا، هذا من الآخرة؛ و قد روى نعم المال الصّالح للعبد الصّالح، و نعم العون الدّنيا على الآخرة.

«البحار، ج۷۳، ص٦۲، ح۳۰، باب۱۲۲».

مآخذ اخرى: البحار، ج۷۳، ص۱۰٦، ح۱۰۴، باب۱۲۲، نقلا عن السّرائر، عن ابان‌بن تغلب عن محمّدبن عبد اللّه‌بن زرارة عن ابن ابى‌عمير عن هشام‌بن سالم‌ابى يعفور.

۹۳۴: محمّدبن علیّ‌بن الحسین باسناده عن علیّ‌بن ابی‌حمزة عن ابی‌بصیر عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

سمعته یقول: المطلّقة الحبلی ینفق علیها حتّی تضع حملها، و هی احقّ بولدها ان ترضعه بما تقبله امرأة اخری؛ یقول الله عزّ و جلّ: «لا تضارّ والدة بولدها و لا مولود له بولده و علی الوارث مثل ذلک»، لا یضارّ بالصّبیّ و لا یضارّ بأمّه فی ارضاعه، و لیس لها ان تأخذ فی رضاعه فوق حولین کاملین، فاذا ارادا الفصال عن تراض منهما، کان حسنا؛ و الفصال هو الفطام.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۵۵، ح ۲۷۵۶۹، باب ۷۰».

مآخذ اخری: الفقیه، ج ۳، ص ۵۱۰، ح ۴۷۸۸، باب ۲.

۹۳۵: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌نجران عن عاصم‌بن حمید عن محمّدبن قیس عن ابی‌جعفر عليه السلام قال:

الحامل اجلها ان تضع حملها، و علیه نفقتها بالمعروف حتّی تضع حملها.

«الکافی، ج ۶، ص ۱۰۳، ح ۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۵۱۸، ح ۲۷۷۳۶، باب ۷، نقلا عن الکافی؛ و نقلا عن الشّیخ الطّوسی. التّهذیب، ج ۸، ص ۱۳۳، ح ۶۲، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۹۳۶: دعائم الاسلام: روینا عن ابی‌عبدالله عليه السلام عن ابیه عن آبائه عن امیر المؤمنین عليه السلام انّه قال:

الحبلی اجلها ان تضع حملها، و علیه نفقتها بالمعروف حتّی تضع حملها، و هو قول الله عزّ و جلّ و اولات الأحمال اجلهنّ ان یضعن حملهنّ.

«المستدرک، ج ۱۵، ص ۲۱۹، ح ۱۸۰۵۰، باب ۴».

۹۳۷: تفسیر العیّاشیّ: عن ابی‌بصیر عن ابی‌جعفر عليه السلام:

فی قول الله تعالی: «او یعفو الّذی بیده عقدة النّکاح»، قال: هو الأب و الأخ یوصی الیه و الّذی یجوز امره فی مال المرأة، فیبتاع لها و یشتری فأیّ هؤلاء عفا فقد جاز.

«البحار، ج ۱۰۳، ص ۳۵۸، ح ۵۸، باب ۱۷».

مآخذ اخری: المستدرک، ج ۱۵، ص ۹۳، ح ۱۷۶۳۹، باب ۳۷، نقلا عن تفسیر العیّاشیّ.

۹۳۸: محمّدبن مسعود العیّاشیّ - فی تفسیره - عن اسحاق‌بن عمّار قال:

سألت جعفربن محمّد عليه السلام عن قول الله: «الاّ ان یعفون» قال: المرأة تعفو عن نصف الصّداق. قلت: «او یعفو الّذی بیده عقدة النّکاح»؟ قال: ابوها، اذا عفا جاز له، و اخوها اذا کان یقیم بها و

هو القائم عليها فهو بمنزلة الأب، يجوز له؛ و اذا كان الأخ لا يهتمّ بها و لا يقوم عليها لم‌يجز عليها امره.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۱۷، ح ۲۷۱۷۶، باب ۵۲».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۱۰۳، ص ۳۵۸، ح ۶۲، باب ۱۷، نقلا عن تفسير العيّاشىّ، عن اسحاق‌بن عمّار.

۹۳۹: تفسير العيّاشىّ، عن سماعة عن ابى‌عبدالله عليه‌السلام:

«او يعفو الّذى بيده عقدة النّكاح» قال: هو الأب و الأخ و الرّجل يوصى اليه و الّذى يجوز امره فى مال المرأة، فيبتاع لها و يشترى، فأىّ هؤلاء عفا فقد جاز. قلت: أ رايت ان قالت: لا اجيزها، ما يصنع؟ قال: ليس لها ذلک، أ تجيز بيعه فى مالها و لا تجيز هذا.

«البحار، ج ۱۰۳، ص ۳۵۹، ح ۶۴، باب ۷».

۹۴۰: الحسن‌بن محبوب عن علىّ‌بن رئاب عن ابى‌بصير و علاء‌بن رزين عن محمّد‌بن مسلم كلاهما عن ابى‌جعفر عليه‌السلام قال:

سألت اباجعفر عليه‌السلام عن الّذى بيده عقدة النّكاح، فقال: هو الأب و الأخ و الموصى اليه و الّذى يجوز امره فى مال المرأة من قرابتها، فيبيع لها و يشترى؛ قال: فأىّ هؤلاء عفا فعفوه جائز فى المهر اذا عفا عنه.

«التّهذيب، ج ۷، ص ۴۸۴، ح ۱۵۴، باب ۳۶».

۹۴۱: محمّد‌بن الحسن باسناده عن احمد‌بن محمّد‌بن عيسى عن البرقى او غيره عن صفوان عن عبد اللّه عن ابى‌بصير عن ابى‌عبدالله عليه‌السلام قال:

سألته عن الّذى بيده عقدة النّكاح؛ قال: هو الأب و الأخ و الرّجل يوصى اليه، و الّذى يجوز امره فى مال المرأة، فيبتاع لها و يشترى فأىّ هؤلاء عفا فقد جاز.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۲۸۳، ح ۲۵۶۳۴، باب ۸».

۹۴۲: و روى الحلبى و ابوبصير و سماعة عن ابى‌عبدالله عليه‌السلام:

فى قول اللّه عزّ و جلّ: «و ان طلّقتموهنّ من قبل ان تمسّوهن و قد فرضتم لهنّ فريضة فنصف ما فرضتم الاّ ان يعفون او يعفو الّذى بيده عقدة النّكاح» قال: هو الأب او الأخ او الرّجل يوصى اليه، و الّذى يجوز امره فى مال المرأة فيبتاع لها و يتّجر فاذا عفا فقد جاز.

«الفقيه، ج ۳، ص ۵۰۶، ح ۴۷۷۸، باب ۲».

مآخذ اخرى: الكافى،ج ٦، ح ٢، عن ابى‌على الأشعرى عن ابن عبدالجبّار، و عن محمّدبن جعفر عن ايّوب‌بن نوح، و عن حميد بن زياد عن ابن سماعة جميعا عن صفوان عن ابن مسكان عن ابى‌بصير؛ و عن علىّ عن ابيه؛ و عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن عثمان‌بن عيسى عن سماعة جميعا عن ابى‌عبداللّه عليه السلام. الوسائل، ج ٢١، ص٣١٥، ح ٢٧١٧٢، باب ٥٢، نقلا عن الكافى و الفقيه، و الشيخ. البحار، ج ١٠٣، ص٣٥٨، ح٥٨، باب ١٧، نقلا عن تفسير العيّاشىّ، عن ابى‌بصير عن ابى‌جعفر عليه السلام.

٩٤٣: تفسير العيّاشىّ، عن ابى‌بصير عن ابى‌عبداللّه عليه السلام:

فى قول اللّه تعالى: «او يعفو الّذى بيده عقدة النّكاح»، قال: هو الأب و الأخ و الرّجل يوصى اليه، و الّذى يجوز امره فى مال بقيمته؛ قلت: أ رايت ان قالت: لا اجيز ما يصنع؟ قال: ليس ذلك، أ تجيز بيعه فى مالها و لا تجيز هذا.

«البحار، ج ١٠٣، ص٣٥٨، ح ٦٠، باب ١٧».

مآخذ اخرى: البحار، ج ١٠٣، ص٣٥٩، ح ٦٤، باب ١٧، نقلا عن تفسير العيّاشىّ، عن سماعة عن ابى‌عبداللّه عليه السلام.

٩٤٤: و روى محمّدبن ابى‌عمير عن غير واحد من اصحابنا عن ابى‌عبداللّه عليه السلام:

فى رجل قبض صداق ابنته من زوجها ثمّ مات، هل لها ان تطالب زوجها بصداقها، او قبض ابيها قبضها؟ فقال عليه السلام: ان كانت وكّلته بقبض صداقها من زوجها، فليس لها ان تطالبه، و ان لم‌تكن وكّلته، فلها ذلك، و يرجع الزّوج على ورثة ابيها بذلك، الاّ ان تكون حينئذ صبيّة فى حجره، فيجوز لأبيها ان يقبض عنها؛ و متى طلّقها قبل الدّخول بها فلأبيها ان يعفو عن بعض الصّداق و يأخذ بعضا، و ليس له ان يدع كلّه؛ و ذلك قول اللّه عزّ و جلّ: «الاّ ان يعفون او يعفو الّذى بيده عقدة النّكاح»، يعنى الأب و الّذى توكّله المرأة و تولّيه امرها، من اخ او قرابة او غيرهما.

«التّهذيب، ج ٦، ص٢١٥، ح ٦، باب ٨٦».

مآخذ اخرى: الفقيه، ج ٣، ص٨٨، ح٣٣٨٧، باب ٢، باسناده عن نوادر ابن ابى‌عمير عن غير واحد من اصحابنا عن ابى‌عبداللّه عليه السلام. الوسائل، ج ٢١، ص٢٧٢، ح ٢٧٠٧٤، باب ١٦؛ و ج ١٩، ص١٦٨، ح ٢٤٣٧٤، باب ٧، نقلا عن الفقيه.

۹۴۵: احمدبن محمّد عن علیّ‌بن الحکم عن علاء ابن رزین عن محمّدبن مسلم عن احدهما عليه السلام قال:

اذا زوّج الرّجل ابنة ابنه، فهو جائز علی ابنه و لابنه ایضا ان یزوّجها؛ فقلت: فان هوی ابوها رجلا و جدّها رجلا؟ فقال: الجدّ اولی بنکاحها.

«الکافی، ج۵، ص۳۹۵، ح۲».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۲۹۱، ح۲۵۶۵۵، باب۱۱، نقلا عن الشّیخ الطّوسی. التّهذیب، ج۷، ص۳۸۵، ح۲۳، باب۲۱ باسناده عن الحسین‌بن سعید عن النّضربن سوید عن القاسم‌بن سلیمان عن عبیدبن زرارة عن ابی‌عبداللّه عليه السلام؛ و ص۳۹۰، ح۳۷، باب۲۱، باسناده عن احمدبن محمّد.

۹۴۶: محمّدبن الحسن باسناده عن احمدبن محمّدبن عیسی عن ابن فضّال عن صفوان عن ابی‌المغرّا عن ابراهیم‌بن میمون عن ابی‌عبداللّه عليه السلام قال:

اذا کانت الجاریة بین ابویها، فلیس لها مع ابویها امر؛ و اذا کانت قد تزوّجت، لم‌یزوجها الاّ برضا منها.

«الوسائل، ج۲۰، ص۲۸۴، ح۲۵۶۳۹، باب۹».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۷، ص۳۸۰، ح۱۲، باب۲۱. الاستبصار، ج۳، ص۲۳۵، ح۴، باب۱۴۴.

۹۴۷: حمیدبن زیاد عن الحسن‌بن محمّدبن سماعة عن علیّ‌بن الحسن‌بن رباط عن حبیب الخثعمی عن ابن ابی‌یعفور عن ابی‌عبداللّه عليه السلام قال:

قلت له: انّی ارید ان اتزوّج امرأة، و ان ابویّ ارادا غیرها؛ قال: تزوّج الّتی هویت و دع الّتی یهوی ابواک.

«الکافی، ج۵، ص۴۰۱، ح۱».

مآخذ اخری: الوسائل ج۲۰، ص۲۹۲، ح۲۵۶۵۸، باب ۱۳، نقلا عن الکافی و التّهذیب. التّهذیب، ج۷، ص۳۹۲، ح۴۴، باب۲۱، باسناده عن محمّدبن یعقوب. البحار، ج۱۰۳، ص۲۳۵، ح۱۸، باب۳، نقلا عن مکارم الاخلاق عن ابن ابی‌یعفور.

۹۴۸: محمّدبن یعقوب عن الحسین‌بن محمّد عن معلّی ابن‌محمّد عن الحسن‌بن علیّ عن ابان‌بن عثمان عن ابی‌مریم عن ابی‌عبداللّه عليه السلام قال:

الجارية البكر الّتی لها اب، لا تتزوّج الاّ باذن ابيها. و قال: اذا كانت مالكة لأمرها تزوّجت متى شاءت.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۲۷۳، ح ۲۵۶۱۰، باب ۴».

مآخذ اخرى: الكافی، ج ۵، ص ۳۹۱، ح ۲. الوسائل، ج ۲۰، ص ۲۷۰، ح ۲۵۶۰۰، باب ۳، نقلا عن الكافی.

۹۴۹: احمدبن محمّدبن عيسى فی نوادره عن فضّالةبن ايّوب عن العلاء عن عبد اللّهبن ابی‌يعفور قال:

قلت: لأبی‌عبداللّه عليه السلام يتزوّج الرّجل بالجارية متعة؟ فقال: نعم، الاّ ان يكون لها اب؛ و الجارية يستأمرها كلّ احد الاّ ابوها.

«المستدرک، ج ۱۴، ص ۴۵۹، ح ۱۷۲۸۶، باب ۱۰».

۹۵۰: محمّدبن الحسن باسناده عن احمدبن محمّدبن عيسى عن الحسن‌بن محبوب عن ابی‌ايّوب الخزّاز عن بريد (يزيد) الكناسیّ قال:

قلت لأبی‌جعفر عليه السلام: متى يجوز للأب ان يزوّج ابنته و لا يستأمرها؟ قال: اذا جازت تسع سنين؛ فان زوجها قبل بلوغ التّسع سنين، كان الخيار لها اذا بلغت تسع سنين. قلت: فان زوّجها ابوها و لم‌يبلغ تسع سنين فبلغها ذلک فسكتت و لم‌تأب ذلک، ايجوز عليها؟ قال: ليس يجوز عليها رضى فی نفسها، و لا يجوز لها تأبّ و لا سخط فی نفسها، حتّى تستكمل تسع سنين، و اذا بلغت تسع سنين جاز لها القول فی نفسها بالرّضا والتأبّی، و جاز عليها بعد ذلک و ان لم‌تكن ادركت مدرک النّساء. قلت: افتقام عليها الحدود، و تؤخذ بها و هی فی تلک الحال، و انّما لها تسع سنين و لم‌يدرک مدرک النّساء فی الحيض؟ قال: نعم، اذا دخلت على زوجها و لها تسع سنين ذهب عنها اليتم، و دفع اليها مالها، و اقيمت الحدودالتّامّة عليها و لها. قلت: فالغلام يجری فی ذلک مجرى الجارية؟ فقال: يا اباخالد انّ الغلام اذا زوّجه ابوه و لم‌يدرک، كان بالخيار اذا ادرک و بلغ خمس‌عشرة سنة او يشعر فی وجهه او ينبت فی عانته قبل ذلک. قلت: فان ادخلت عليه امرأته قبل ان يدرک، فمكث معها ما شاء اللّه، ثمّ ادرک بعد، فكرهها و تأباها؟ قال: اذا كان ابوه الّذی زوّجه و دخل بها و لذّ منها و اقام معها سنة، فلا خيار له اذا ادرک، و لا ينبغی له ان يردّ على ابيه ما صنع و لا يحلّ له ذلک. قلت: فان زوّجه ابوه و دخل بها و هو غير مدرک، أ تقام عليه الحدود و هو فی تلک الحال؟ قال: امّا الحدود الكاملة الّتی يؤخذ بها الرّجل، فلا، و لكن يجلد فی الحدود كلّها على قدر مبلغ سنّه، يؤخذ بذلک ما بينه و بين خمس

عشرة سنة، و لا تبطل حدود اللّه فی خلقه، و لا تبطل حقوق المسلمین فیما بینهم. قلت له: جعلت فداک فان طلّقها فی تلک الحال و لم‌یکن قد ادرک، أ یجوز طلاقه؟ فقال: ان کان قد مسّها فی الفرج فانّ طلاقها جایز علیها و علیه؛ و ان لم‌یمسّها فی الفرج و لم‌یلذّ منها و لم‌تلذّ منه فانّها تعزل عنه و تصیر الی اهلها، فلا یراها و لا تقربه حتّی یدرک فیسأل و یقال له: انّک کنت قد طلّقت امراتک فلانة؟ فان هو اقرّ بذلک و اجاز الطّلاق، کانت تطلیقه باینة و کان خاطبا من الخطّاب.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۲۷۸، ح۲۵۶۲۶، باب۶».

مآخذ اخری: التهذیب، ج۷، ص۳۸۲، ح ۲۰، باب۲۱؛ و ج ۱۰، ص۳۸، ح۱۳۳، باب ۴. الاستبصار، ج ۳، ص۲۳۷، ح۵، باب۱۴۵.

۹۵۱ : محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن ابن فضّال عن ابن بکیر عن عبیدبن زرارة قال:

قلت لأبی‌عبداللّه علیه السلام: الجاریة یرید ابوها ان یزوّجها من رجل، و یرید جدّها ان یزوّجها من رجل آخر؛ فقال: الجدّ اولی بذلک مالم‌یکن مضارّا ان لم‌یکن الأب زوّجها قبله، و یجوز علیها تزویج الأب و الجدّ.

«الکافی، ج۵، ص۳۹۵، ح۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۰، ص۲۸۹، ح ۲۵۶۵۰، باب۱۱، نقلا عن الکافی. الفقیه، ج۳، ص۳۹۵، ح۴۳۹۲، باب۲، روی ابن بکیر عن عبیدبن زرارة.

۹۵۲ : روی داوودبن سرحان عن ابی‌عبداللّه علیه السلام انّه:

قال: فی رجل یرید ان یزوّج اخته، قال: یؤامرها، فان سکتت فهو اقرارها، و ان ابت لم‌یزوّجها؛ فان قالت: زوّجنی فلانا فلیزوّجها ممّن ترضی؛ و الیتیمة فی حجر الرّجل لا یزوّجها الاّ ممّن ترضی.

«الفقیه، ج۳، ص۳۹۷، ح۴۳۹۶، باب۲».

مآخذ اخری: الکافی، ج۵، ص۳۹۳، ح۳، عن عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد عن احمدبن محمّدبن ابی‌نصر عن داوودبن سرحان. التهذیب، ج۷، ص۳۸۶، ح۲۶، باب۲۱، باسناده عن محمّدبن یعقوب. الوسائل، ج ۲۰، ص ۲۸۰، ح۲۵۶۲۷، باب۷؛ و ص۲۶۸، ح۲۵۵۹۶، باب۳، نقلا عن الفقیه و الکافی، و الشیخ الطّوسی.

۹۵۳: ابوعلی الأشعری عن محمّدبن عبدالجبّار عن اسماعیل‌بن سهل عن الحسن‌بن محمّد الحضرمی عن الکاهلی عن محمّدبن مسلم عن ابی‌جعفر علیه السلام:

انّه سئل عن رجل زوّجته امّه و هو غائب قال: النّکاح جائز ان شاء المتزوّج قبل، و ان شاء ترک، فان ترک المتزوّج تزویجه فالمهر لازم لأمّه.

«الکافی، ج۵، ص۴۰۱، ح۲».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۲۸۰، ح۲۵۶۲۹، باب۷، نقلا عن الکافی؛ و ج۲۱، ص۳۰۵، ح۲۷۱۳۹، باب۴۷، نقلا عن الشّیخ الطّوسی. التّهذیب، ج۷، ص۳۷۶، ح۸٦، باسناده عن محمّدبن احمدبن یحیی عن محمّدبن عبدالجبّار عن اسماعیل‌بن سهل عن الحسن‌بن محمّد الحضرمی عن الکاهلی عن محمّدبن مسلم عن ابی‌جعفر علیه السلام.

۹۵۴: محمّدبن احمدبن یحیی عن موسی‌بن جعفر البغدادی عن ظریف‌بن ناصح عن ابان عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

اذا زوّج الرّجل ابنه کان ذلک الی ابنه، و اذا زوّج ابنته جاز ذلک.

«التّهذیب، ج۷، ص۳۹۳، ح۵۲، باب۲۱».

۹۵۵: محمّدبن یعقوب عن محمّدبن یحیی عن عبداللّه‌بن محمّد عن علیّ‌بن الحکم عن ابان‌بن عثمان عن الفضل‌بن عبدالملک عن ابی‌عبداللّه علیه السلام فی حدیث قال:

اذا زوّج الرّجل ابنه فذاک الی ابنه (ابیه) و اذا زوّج الابنة جاز.

«الوسائل، ج۲۰، ص۲۷۷، ح۲۵٦۲۱، باب٦».

مآخذ اخری: الکافی، ج۵، ص۴۰۰، ح۱. الوسائل ج۲۰، ص۲۹۳، ح۲۵٦٦۰، باب۱۳، نقلا عن الشّیخ الطّوسی؛ و الوسائل، ج۲۱، ص۲۸۷، ح۲۷۱۰۵، باب۲۸ نقلا عن الکافی. التّهذیب، ج۷، ص۳۹۳، ح۵۲، باب۲۱؛ و ص۳۸۹، ح۳۵، باب۲۱، باسناده عن محمّدبن یعقوب؛ و باسناده عن محمّدبن احمدبن یحیی عن موسی‌بن جعفر البغدادی عن ظریف‌بن ناصح عن ابان عن ابی‌عبداللّه علیه السلام.

۹۵٦: محمّدبن الحسن باسناده عن احمدبن محمّدبن عیسی عن الحسن‌بن علیّ‌بن یقطین عن اخیه الحسین عن علیّ‌بن یقطین قال:

سألت اباالحسن علیه السلام: أ تزوّج الجاریة و هی بنت ثلاث سنین؟ او یزوّج الغلام و هوبن ثلاث

سنین؟ و ما ادنی حدّ ذلک الّذی یزوّجان فیه؟ فاذا بلغت الجاریة فلم‌ترض فما حالها؟ قال: لا بأس بذلک اذا رضی ابوها او ولیّها.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۲۷۷، ح۲۵۶۲۴، باب۶».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۷، ص۳۸۱، ح۱۸، باب۲۱.

۹۵۷: محمّدبن الحسن باسناده عن الحسین‌بن سعید عن النّضربن سوید عن عبد اللّه‌بن سنان عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام قال:

الّذی بیده عقدة النّکاح هو ولیّ امرها.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۲۸۲، ح۲۵۶۳۲، باب۸».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۷، ص۳۹۲، ح۴۶، باب۲۱.

۹۵۸: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن عمربن اذینة عن الفضیل‌بن یسار و محمّدبن مسلم و زرارةبن اعین و بریدبن معاویة عن ابی‌جعفر علیه‌السلام قال:

المرأة الّتی قد ملکت نفسها غیر السّفیهه و لا المولّی علیها انّ تزویجها بغیر ولیّ جائز.

«الکافی، ج۵، ص۳۹۱، ح۱».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۷، ص۳۷۷، ح۱، باب۲۱؛ و الاستبصار، ج۳، ص۲۳۲، ح۱، باب۱۴۳، باسناده عن محمّدبن یعقوب. الفقیه، ج۳، ص۳۹۷، ح۴۳۹۷، باب۲، باسناده عن الفضیل‌بن یسار و محمّدبن مسلم و زرارة و بریدبن معاویة عن ابی‌جعفر علیه‌السلام. الوسائل، ج۲۰، ص۱۰۰، ح۲۵۱۴۰، باب۴۴؛ و ص۲۶۷، ح۲۵۵۹۴، باب۳، نقلا عن الفقیه و الکافی و الشّیخ الطّوسی.

۹۵۹: الحسن‌بن محمّد الطّوسی فی الامالی عن ابیه عن المفید عن محمّدبن الحسین الشّهرزوری عن الحسین‌بن محمّد الأسدی عن جعفربن عبد اللّه العلوی عن یحیی‌بن هاشم عن محمّدبن مروان عن جویبربن سعد عن الضّحاک‌بن مزاحم قال:

سمعت علی‌بن ابیطالب علیه‌السلام یقول ـ و ذکر حدیث تزویج فاطمة علیهاالسلام و انّه طلبها من رسول اللّه صلی‌الله‌علیه‌وآله ـ فقال: یا علیّ انّه قد ذکرها قبلک رجال، فذکرت ذلک لها، فرأیت الکراهة فی وجهها، و لکن علی رسلک حتّی اخرج الیک؛ فدخل علیها فأخبرها و قال: انّ علیّا قد ذکر من امرک شیئا فما ترین؟ فسکتت و لم‌تولّ وجهها و لم‌یر فیه رسول‌اللّه صلی‌الله‌علیه‌وآله کراهة؛ فقام و هو یقول: «اللّه اکبر سکوتها اقرارها»؛ الحدیث.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۲۷۵، ح۲۵۶۱۷، باب۵».

۹۶۰: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن احمدبن محمّدبن ابی‌نصر قال:

قال ابوالحسن عليه السلام فی المرأة البکر: اذنها صماتها، و الثّیّب امرها الیها.

«الکافی، ج ۵، ص ۳۹۴، ح ۸».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۰، ص ۲۷۴، ح ۲۵۶۱۵، باب ۵، نقلا عن الکافی؛ و نقلا عن الحمیری فی قرب الأسناد عن احمدبن محمّد عن ابن ابی‌نصر مثله.

۹۶۱: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن حمّادبن عثمان عن الحلبی عن ابی‌عبدالله عليه السلام:

فی الجاریة یزوّجها ابوها بغیر رضا منها؛ قال: لیس لها مع ابیها امر، اذا انکحها جاز نکاحه و ان کانت کارهة. قال: و سئل عن رجل یرید ان یزوّج اخته؛ قال: یؤامرها، فان سکتت فهو اقرارها، و ان ابت لم‌یزوّجها.

«الکافی، ج ۵، ص ۳۹۳، ح ۴».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۰، ص ۲۸۵، ح ۲۵۶۴۳، باب ۹، نقلا عن الشّیخ الطّوسی. التّهذیب، ج ۷، ص ۳۸۱، ح ۱۵، باب ۲۱، باسناده عن الحسین‌بن سعید عن ابن ابی‌عمیر عن حمّاد عن الحلبی عن ابی‌عبدالله عليه السلام.

۹۶۲: حمیدبن زیاد عن الحسن‌بن محمّدبن سماعة عن جعفربن سماعة عن ابان عن فضل‌بن عبدالملک عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

لا تستأمر الجاریة الّتی بین ابویها اذا اراد ابوها ان یزوّجها، هو انظر لها، و امّا الثّیّب فانّها تستأذن و ان کانت بین ابویها اذا ارادا ان یزوّجاها.

«الکافی، ج ۵، ص ۳۹۴، ح ۵».

۹۶۳: محمّدبن الحسن باسناده عن محمّدبن علیّ‌بن محبوب عن العبّاس عن صفوان عن منصوربن حازم عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

تستأمر البکر و غیرها، و لا تنکح الاّ بأمرها.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۲۸۴، ح ۲۵۶۳۷، باب ۹».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۷، ص ۳۸۰، ح ۱۱.

۹۶۴: علیّ‌بن جعفر فی کتابه عن اخیه موسی‌بن جعفر عليه السلام قال:

سألته عن الرّجل هل یصلح له ان یزوّج ابنته بغیر اذنها؟ قال: نعم لیس یکون للولد امر الاّ ان تکون امرأة قد دخل بها قبل ذلک فتلک لا یجوز نکاحها الاّ ان تستأمر.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۲۸٦، ح۲۵٦۴۴، باب۹».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۱۰، ص۲۵۳، ح ۱، باب۱۷، نقلا عن مسائل علی‌بن جعفر.

۹۶۵: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن علیّ‌بن الحکم عن العلاءبن رزین عن محمّدبن مسلم عن احدهما عليه السلام قال:

لا تستأمر الجارية اذا كانت بين ابويها، ليس لها مع الأب امر. و قال: يستأمرها كلّ احد ما عدا الأب.

«الكافى، ج۵، ص۳۹۳، ح۲».

مآخذ اخرى: الوسائل ج ۲۰، ص۲۷۳، ح۲۵٦۱۱، باب۴، نقلا عن الكافى. التهذيب، ج۷، ص۳۸۰، ح۱۳، باب۲۱، و الاستبصار، ج۳، ص۲۳۵، ح۵، باب۱۴۴، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۹۶۶: احمدبن محمّدبن عیسی عن سعدبن اسماعیل عن ابیه قال:

سألت الرّضا عليه السلام عن رجل تزوّج ببكر او ثيّب لا يعلم ابوها و لا احد من قراباتها و لكن تجعل المرأة وكيلا فيزوّجها من غير علمهم؛ قال: لا يكون ذا.

«التهذيب، ج۷، ص۳۸۵، ح۲۴، باب۲۱».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۰، ص۲۷۲، ح۲۵٦۰۸، باب۳، نقلا عن التهذيب.

۹۶۷: علیّ‌بن اسماعیل المیثمی عن فضّالةبن ایوب عن موسی‌بن بکر عن زرارة عن ابی‌جعفر عليه السلام قال:

اذا كانت المرأة مالكة امرها تبيع و تشترى و تعتق و تشهد و تعطى من مالها ما شاءت، فانّ امرها جايز، تزوّج ان شاءت بغير اذن وليّها؛ و ان لم‌يكن كذلک، فلا يجوز تزويجها الاّ بأمر وليّها.

«التهذيب، ج۷، ص۳۷۸، ح٦، باب۲۱».

مآخذ اخرى: الاستبصار، ج۳، ص۲۳۴، ح٦، باب۱۴۳، كالتهذيب. الوسائل، ج ۲۰، ص۲۸۵، ح۲۵٦۴۲، باب۹، نقلا عن الشّيخ الطّوسى.

۹۶۸: حمیدبن زیاد عن الحسن‌بن محمّدبن سماعة عن جعفربن سماعة عن ابان عن الفضل‌بن عبدالملک عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

انّ الجدّ اذا زوّج ابنة ابنه، و كان ابوها حيّا، و كان الجدّ مرضيّا، جاز؛ قلنا: فان هوى ابوالجارية

هوی، و هوی الجدّ هوی، و هما سواء فی العدل و الرّضا؟ قال: احبّ الی ان ترضی بقول الجدّ.

«الکافی، ج ۵، ص ۳۹۶، ح ۵».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۷، ص ۳۹۱، ح ۴۰، باب ۲۱، باسناده عن محمّدبن یعقوب مثله. الوسائل، ج ۲۰، ص ۲۹۰، ح ۲۵۶۵۲، باب ۱۱، نقلا عن الکافی.

۹۶۹: احمدبن محمّدبن عیسی ـ فی نوادره ـ عن صفوان عن العلا عن محمّد عن احدهما علیهما السلام قال:

قلت: الرّجل یزوّج ابنه و هو صغیر، فیجوز طلاق ابیه؟ قال: لا، قلت: فعلی من الصّداق؟ قال: علی ابیه اذا کان قد ضمنه لهم، فان لم یکن قد ضمنه لهم فعلی الغلام، الاّ ان لا یکون للغلام مال، فعلی الأب، ضمن او لم یضمن.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۲۸۹، ح ۲۷۱۰۸، باب ۲۸».

مآخذ اخری: المستدرک، ج ۱۴، ص ۳۱۷، ح ۱۶۸۱۶، باب ۵، نقلا عن نوادر احمدبن محمّد. البحار، ج ۱۰۳، ص ۳۳۰، ح ۶، باب ۱۴، نقلا عن کتابی حسین بن سعید عن صفوان عن العلا عن محمّد عن احدهما علیهما السلام؛ و البحار، ج ۱۰۳، ص ۳۳۰، ح ۸، باب ۱۴، نقلا عن کتابی الحسین بن سعید عن صفوان عن عبداللّه بن بکیر عن عبیدبن زرارة.

۹۷۰: روی الحسن بن محبوب عن عبدالعزیز العبدی عن عبیدبن زرارة عن ابی عبداللّه علیه السلام:

قال فی الرّجل یزوج ابنه یتیمة فی حجره و ابنه مدرک و الیتیمة غیر مدرکة، قال: نکاحه جائز علی ابنه، فان مات، عزل میراثها منه حتّی تدرک، فاذا ادرکت حلفت باللّه، ما دعاها الی اخذ المیراث الاّ رضاها بالنّکاح؛ ثمّ یدفع الیها المیراث و نصف المهر. قال: فان ماتت هی قبل ان تدرک و قبل ان یموت الزّوج، لم یرثها الزّوج، لأنّ لها الخیار علیه اذا ادرکت و لا خیار له علیها.

«الفقیه، ج ۴، ص ۳۰۹، ح ۵۶۶۴، باب ۲».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۳۰، ح ۲۷۲۱۵، باب ۵۸، نقلا عن الفقیه.

۹۷۱: محمّدبن الحسن باسناده عن احمدبن محمّد عن محمّدبن عیسی عن الحسن بن محبوب عن العلاء عن محمّدبن مسلم قال:

سألت اباجعفر علیه السلام عن الصّبیّ یزوّج الصّبیّة؟ قال: ان کان ابواهما اللّذان زوّجاهما فنعم جائز، و لکن لهما الخیار اذا ادرکا، فان رضیا بعد ذلک فانّ المهر علی الأب؛ قلت له: فهل یجوز طلاق الأب علی ابنه فی صغره؟ قال: لا.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۲۷۷، ح۲۵۶۲۵، باب۶».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج۷، ص۳۸۲، ح۱۹، باب ۲۱. الاستبصار، ج۳، ص۲۳۶، ح۴، باب۱۴۵. الوسائل، ج۲۲، ص۸۰، ح۲۸۰۷۵، باب۳۳، نقلا عن محمّدبن يعقوب عن محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن ابن فضّال عن القاسم‌بن عروة عن ابن بكير عن عبيدبن زرارة عن ابى‌عبدالله عليه السلام. البحار، ج۱۰۳، ص۳۳۰، ح۷، باب۱۴، نقلا عن كتابى حسين‌بن سعيد عن النّضر عن القاسم‌بن سليمان عن عبيدبن زرارة عن ابى‌عبدالله عليه السلام.

۹۷۲: عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد و محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد و على‌بن ابراهيم عن ابيه جميعا عن ابن محبوب عن‌بن رئاب عن ابى‌عبيدة الحذّاء قال:

سألت اباجعفر عليه السلام عن غلام و جارية زوّجهما وليّان لهما و هما غير مدركين؛ فقال: النّكاح جائز، و ايّهما ادرک كان له الخيار؛ و ان ماتا قبل ان يدركا، فلا ميراث بينهما و لا مهر الاّ ان يكونا قد ادركا و رضيا. قلت: فان ادرک احدهما قبل الآخر؟ قال: يجوز ذلک عليه ان هو رضى. قلت: فان كان الرّجل الّذى ادرک قبل الجارية و رضى بالنّكاح ثمّ مات قبل ان تدرک الجارية أ ترثه؟ قال: نعم، يعزل ميراثها منه حتّى تدرک فتحلف باللّه، ما دعاها الى اخذ الميراث الاّ رضاها بالتّزويج، ثمّ يدفع اليها الميراث و نصف المهر. قلت: فان ماتت الجارية و لم‌تكن ادركت أ يرثها الزّوج المدرک؟ قال: لا، لأنّ لها الخيار اذا ادركت. قلت: فان كان ابوها هو الّذى زوّجها قبل ان تدرک؟ قال: يجوز عليها تزويج الأب و يجوز على الغلام، و المهر على الأب للجارية.

«الكافى، ج۵، ص۴۰۱، ح۴».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۱، ص۳۲۶، ح۲۷۲۰۳، باب۵۸؛ و ج۲۶، ص۲۱۹، ح۳۲۸۶۲، باب۱۱، نقلا عن الكافى و التّهذيب. التّهذيب، ج۷، ص۳۸۸، ح۳۱، باب۲۱؛ و ج۹، ص۳۸۲، ح۲، باب۴، باسناده عن محمّدبن يعقوب؛ و باسناده عن علىّ‌بن الحسن‌بن فضّال عن محمّدبن علىّ‌بن محبوب عن الحسن‌بن محبوب عن علىّ‌بن رئاب. الكافى، ج۷، ص۱۳۱، ح۱.

۹۷۳: علىّ‌بن جعفر فى كتابه عن اخيه موسى‌بن جعفر عليه السلام قال:

سألته عن الرّجل يزوّج ابنه و هو صغير، فدخل الابن بامرأته، على من المهر؟ على الأب او

على الابن؟ قال: المهر على الغلام، و ان لم‌یکن له شیء فعلى الأب، ضمن ذلک على ابنه او لم‌یضمن، اذا کان هو انکحه و هو صغیر.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۲۸۸، ح ۲۷۱۰۷، باب ۲۸».

۹۷۴: روی الحسن‌بن محبوب عن ابی‌ایّوب عن حمران عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

سئل عن رجل تزوّج جاریة بکرا لم‌تدرک، فلمّا دخل بها افتضّها فأفضاها؛ فقال: ان کان دخل بها حین دخل بها و لها تسع سنین فلا شیء علیه، و ان کانت لم‌تبلغ تسع سنین او کان لها اقلّ من ذلک بقلیل حین دخل بها فافتضّها، فانّه قد افسدها و عطّلها على الازواج، فعلى الامام ان یغرمه دیتها، و ان امسکها و لم‌یطلّقها حتّى تموت فلا شیء علیه.

«الفقیه، ج ۳، ص ۴۳۱، ح ۴۴۹۳».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۰، ص ۴۹۳، حح ۲۶۱۸۰، باب ۳۴، نقلا عن الفقیه.

۹۷۵: محمّدبن یحیى عن احمدبن محمّد، و علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه جمیعا عن ابن محبوب عن الحارث‌بن محمّدبن النّعمان صاحب الطّاق عن بریدبن معاویة عن ابی‌جعفر عليه السلام:

فی رجل افتضّ جاریة یعنی امرأته فأفضاها، قال: علیه الدّیة ان کان دخل بها قبل ان تبلغ تسع سنین؛ قال: فان کان امسکها و لم‌یطلّقها فلا شیء علیه، و ان کان دخل بها و لها تسع سنین فلا شیء علیه، ان شاء امسک و ان شاء طلّق.

«الکافی، ج ۷، ص ۳۱۴، ح ۱۸».

۹۷۶: دعائم الاسلام: عن علیّ صلوات الله علیه قال:

اتت نساء الى بعض نساء النّبیّ فحدثّنها، فقالت لرسول الله صلى الله عليه وآله: یا رسول الله انّ هؤلاء نسوة جئن لیسألنک عن شیء یستحیین عن ذکره؛ قال: لیسألن، فانّ الله لا یستحیی من الحقّ؛ قالت: یقلن ما ترى فی المرأة ترى فی منامها ما ترى الرّجل هل علیها الغسل؟ قال: نعم، انّ لها ماء کماء الرّجل و لکنّ الله استر ماءها و اظهر ماء الرّجل، فاذا ظهر ماؤها على ماء الرّجل ذهب شبه الولد الیها، و اذا ظهر ماء الرّجل على مائها، ذهب شبه الولد الیه، و اذا اعتدل الماءان کان الشّبه بینهما واحدا، فاذا ظهر منها ما یظهر من الرّجل فلتغتسل و لا یکون ذلک الاّ فی سرارهن.

«البحار، ج ۸۱، ص ۶۹، ح ۵۸، باب ۳».

۹۷۷: علیّ‌بن محمّد عن صالح‌بن ابی‌حمّاد عن یونس‌بن عبدالرّحمن عن عبدالرّحمن‌بن سیابة عمّن حدّثه عن ابی‌جعفر عليه السلام قال:

سأَلته عن غاية الحمل بالولد فى بطن امّه، كم هو؟ فانّ النّاس يقولون: ربما بقى فى بطنها سنين! فقال: كذبوا؛ اقصى حدّ الحمل تسعة اشهر، لا يزيد لحظة و لو زاد ساعة لقتل امّه قبل ان يخرج.

«الكافى، ج ٦، ص ٥٢، ح ٣».

مآخذ اخرى: التهذيب، ج ٨، ص ١١٥، ح ٤٥، باب ٣٦؛ و ص ١٦٦، ح ٢، باب ٣٦، باسناده عن محمّدبن يعقوب. البحار، ج ٦٠، ص ٣٣٤، ح ٥، باب ٤١، نقلا عن الكافى.

۹۷۸: عبداللّه‌بن جعفر ـ فى قرب الأسناد ـ عن السّندى‌بن محمّد عن ابى‌البخترى عن جعفربن محمّد عن ابيه عليه السلام:

انّ رجلا اتى علىّ‌بن ابى‌طالب عليه السلام فقال: انّ امرأتى هذه حامل و هى جارية حدثة، و هى عذراء و هى حامل فى تسعة اشهر و لا اعلم الاّ خيرا، و انا شيخ كبير، ما افترعتها و انّها لعلى حالها؛ فقال له على عليه السلام: نشدتک اللّه هل كنت تهريق على فرجها؟ قال: نعم؛ فقال على عليه السلام: انّ لكلّ فرج ثقبين: ثقب يدخل فيه ماء الرّجل، و ثقب يخرج منه البول؛ و انّ افواه الرّحم تحت الثّقب الّذى يدخل فيه ماء الرّجل، فاذا دخل الماء فى فم واحد من افواه‌الرّحم، حملت المرأة بولد، و اذا دخل من اثنين حملت باثنين، و اذا دخل من ثلاثة، حملت بثلاثه، و اذا دخل من اربعة، حملت بأربعة و ليس هناک غير ذلک و قد الحقت بک ولدها؛ فشقّ عنها القوابل فجاءت بغلام فعاش.

«الوسائل، ج ٢١، ص ٣٧٨، ح ٢٧٣٥٠، باب ١٦»

۹۷۹: علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن محبوب عن حمّادبن عثمان عمّن رواه عن ابى‌عبداللّه عليه السلام:

فى الصّبيّه الّتى لا تحيض مثلها و الّتى قد يئست من المحيض؛ قال: ليس عليهما عدّة و ان دخل بهما.

«الكافى، ج ٦، ص ٨٥، ح ٢».

مآخذ اخرى: الاستبصار، ج ٣، ص ٣٣٧، ح ٢؛ و ج ٨، ص ١٣٧، ح ٧٨، باسناده عن محمّدبن يعقوب عن محمّدبن يحيى عن علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن محبوب عن حماد عن زراره عن ابى‌عبداللّه عليه السلام.

۹۸۰: محمّدبن يعقوب عن حميدبن زياد عن الحسن‌بن سماعة عن الحسين‌بن هاشم و محمّدبن زياد عن

عبدالرّحمن‌بن الحجّاج عن ابی‌الحسن عليه السلام قال:

سألته عن الحبلى اذا طلّقها زوجها، فوضعت سقطا تمّ او لم‌يتمّ، او وضعته مضغة؛ قال: كلّ شیء وضعته يستبين انّه حمل تمّ او لم‌يتمّ فقد انقضت عدّتها و ان كانت مضغة؛ و متى طلّق الرّجل امرأته فادّعت حملا انتظر بها تسعة اشهر، فان ولدت و الاّ انتظر بها ثلاثة اشهر و قد بانت منه.

«التّهذيب، ج۸، ص۱۲۸، ح۴۲، باب۳۶».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج۸، ص۱۲۹، ح۴۳، باب۳۶، باسناده عن محمّدبن يعقوب عن علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه و محمّدبن اسماعيل عن فضل‌بن شاذان جميعاابی‌عمير عن عبدالرّحمن‌بن الحجّاج. الكافی، ج۶، ص۸۲، ح۹. الفقيه، ج۳، ص۵۱۱، ح۴۷۹۲، باب۲، باسناده عن عبدالرّحمن‌بن الحجّاج. الوسائل، ج۲۲، ص۱۹۷، ح۲۸۳۷۴، باب۱۱، نقلا عن الكافی.

۹۸۱: الحسين‌بن سعيد عن النّضر عن عاصم‌بن حميد عن محمّدبن مسلم قال:

سألت اباعبدالله عليه السلام سألت اباعبدالله عليه السلام كم المهر ـ يعنی فی المتعه ـ؟ فقال: ما تراضيا عليه الى ما شاء من الأجل. قلت: أ رأيت ان حملت؟ فقال: هو ولده؛ فان اراد ان يستقبل امرا جديدا فعل؛ و ليس عليها العدّة منه؛ و عليها من غيره خمسة و اربعون ليلة؛ و ان اشترطت الميراث فهما على شرطهما.

«التّهذيب، ج۷، ص۲۶۴، ح۶۶، باب۲۴».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ص۲۶۹، ح۷۹، باب۲۴؛ و الاستبصار، ج۳، ص۱۴۹، ح۲، باب۹۸، باسناده عن احمدبن محمّدبن ابی‌نصر عن عاصم‌بن حميد عن محمّدبن مسلم عن ابی‌عبدالله عليه السلام. البحار، ج۱۰۳، ص۳۱۵، ح۲۲، باب۱۰، نقلا عن كتابی حسين‌بن سعيد عن النّضر عن عاصم عن محمّدبن مسلم. الوسائل، ج۲۱، ص۴۹، ح۲۶۵۰۱، باب۲۱؛ و ص۶۷، ح۲۶۵۵۰، باب۳۲، نقلا عن الشّيخ الطّوسی؛ و عن الكافی عن عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد عن احمدبن محمّدبن ابی‌نصر و عبدالرّحمن‌بن ابی‌نجران عن عاصم‌بن حميد عن محمّد بن مسلم.

۹۸۲: القطب الرّاوندی فی لبّ اللّباب:

اتی عمر بولد اسود انتفی منه ابوه، فأراد عمر ان یعزّره قال: علیّ علیه السلام للرّجل: هل جامعت امّه فی حیضها؟ قال: بلی، قال: لذلک سوّده اللّه؛ فقال عمر: لو لا علیّ لهلک عمر.

«المستدرک، ج ۲، ص ۱۹، ح ۱۲۹۱، باب ۱۹».

مآخذ اخری: البحار، ج ۴۰، ص ۲۲۸، ح ۹، باب ۹۷، نقلا عن مناقب آل ابی طالب لابن شهرآشوب عن الفضائل العشرة. المستدرک، ج ۱۸، ص ۲۰۰، ح ۲۲۴۹۷، باب ۶، نقلا عن لبّ اللّباب لقطب الدّین الرّاوندی.

۹۸۳: دعائم الاسلام: و رووا:

انّ عمر اراد ان یحدّ امرأة اتت بولد لستّة اشهر فقال علی علیه السلام: الولد یلحق بزوجها، و لیس علیها حدّ؛ قال له: و من این قلت ذلک یا اباالحسن؟ قال: من کتاب اللّه؛ قال اللّه تبارک و تعالی: «و حمله و فصاله ثلاثون شهرا»؛ و قال: «و الوالدات یرضعن اولادهنّ حولین کاملین» فصار اقلّ الحمل ستّة اشهر. فأمر عمر بالمرأة ان یخلّی سبیلها، و الحق الولد بأبیه و قال: لو لا علی لهلک عمر.

«المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۲۵، ح ۱۷۷۳۷، باب ۱۲».

۹۸۴: محمّدبن محمّد المفید ـ فی الارشاد ـ قال: روت العامّة و الخاصّة عن یونس عن الحسن:

انّ عمر اتی بامرأة قد ولدت لستّة اشهر فهمّ برجمها؛ فقال له امیر المؤمنین علیه السلام: ان خاصمتک بکتاب اللّه خصمتک؛ انّ اللّه تعالی یقول: «و حمله و فصاله ثلاثون شهرا»، و یقول: «و الوالدات یرضعن اولادهنّ حولین کاملین لمن اراد ان یتمّ الرّضاعة»، فاذا تمّت المرأة الرّضاعة سنتین و کان حمله و فصاله ثلاثون شهرا، کان الحمل منها ستّة اشهر. فخلّی عمر سبیل المرأة.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۸۲، ح ۲۷۳۶۰، باب ۱۷».

مآخذ اخری: البحار، ج ۴۰، ص ۲۳۶، ح ۱۳، باب ۹۷، نقلا عن المناقب، عن کشّاف الثّعلبی و اربعین الخطیب و موطّأ مالک بأسنانیدهم عن نعجةبن بدر الجهنی انّه اتی بامرأة...؛ و ص ۲۵۲، ح ۲۷، باب ۹۷؛ و ج ۱۰۴، ص ۶۶، ح ۱، باب ۴۱، نقلا عن الارشاد عن یونس‌بن الحسن انّ عمر اتی بامراة... .

۹۸۵: مناقب آل ابی‌طالب لابن شهرآشوب:

و کان الهیثم فی جیش، فلمّا جاء جاءت امرأته بعد قدومه بستّة اشهر بولد، فأنکر ذلک منها، و جاء به عمر، و قصّ علیه؛ فأمر برجمها؛ فأدرکها علیّ علیه السلام من قبل ان ترجم، ثمّ قال لعمر: اربع

على نفسک انّها صدقت، انّ اللّه تعالى يقول: «و حمله و فصاله ثلاثون شهرا» و قال: «و الوالدات يرضعن اولادهنّ حولين كاملين» فالحمل و الرّضاع ثلاثون شهرا. فقال عمر: لو لا علىّ لهلک عمر، و خلّى سبيلها، و الحق الولد بالرّجل.

«البحار، ج ۴۰، ص ۲۳۲، ح ۱۲، باب ۹۷».

مآخذ اخرى: المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۲۳، ح ۱۷۷۳۰، باب ۱۲؛ و البحار، ج ۱۰۴، ص ٦٦، ح ۲، باب ۴۱، نقلا عن مناقب ابن شهرآشوب.

۹۸۶: كشف الغمّة: و من المناقب ـ الخوارزمى ـ:

انّ عمر اتى بامرأة وضعت لستّة اشهر، فهمّ برجمها، فبلغ ذلک عليّا، فقال: ليس عليها رجم. فبلغ ذلک عمر، فأرسل اليه يسأل؛ فقال علىّ عليه السلام: «و الوالدات يرضعن اولادهنّ حولين كاملين لمن اراد ان يتمّ الرّضاعة» و قال: «و حمله و فصاله ثلاثون شهرا»؛ فستّة اشهر حمله، و حولان تمام، لا حدّ عليها و لا رجم عليها. قال: فخلّى عنها.

«البحار، ج ۴۰، ص ۱۸۰، ح ٦١، باب ۹۳».

۹۸۷: روى ثعلبة بن ميمون عن عبداللّه بن هلال عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

سألته عن رجل يتزوّج الولد الزّنا؛ فقال: لا بأس، انّما يكره مخافة العار، و انّما الولد للصّلب، و انّما المرأة وعاء. قال: قلت: فالرّجل يشترى الجارية الولد الزّنا فيطأها؛ قال: لا بأس.

«الفقيه، ج ۳، ص ۴۲۹، ح ۴۸۵».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج ۷، ص ۴۷۷، ح ۱۲۵، باب ۳٦، باسناده عن محمّد بن علىّ بن محبوب عن محمّد بن الحسين عن الحسن بن علىّ بن فضّال عن ثعلبة و عبداللّه بن هلال عن ابى‌عبداللّه عليه السلام. الوسائل، ج ۲۰، ص ۴۴۳، ح ۲٦۰۴٦، باب ۱۴، نقلا عن الفقيه و الشّيخ الطّوسى.

۹۸۸: روى عبد اللّه بن سنان قال:

سألت اباعبداللّه عليه السلام عن ولد الزّنا أ يباع و يشترى و يستخدم؟ قال: نعم، قلت: فيستنكح؟ قال: نعم، و لا تطلب ولدها.

«الفقيه، ج ۳، ص ۲۲۷، ح ۳۸۴۰، باب ۲».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج ۷، ص ۱۳۴، ح ٦۰، باب ۹؛ و الاستبصار، ج ۳، ص ۱۰۴، ح ۲، باب ٦۹، باسناده عن الحسين بن سعيد عن صفوان عن ابن سنان.

الوسائل، ج۱۷، ص۲۹۹، ح۲۲۵۸۱، باب۹۶، نقلا عن محمّدبن علیّ‌بن الحسین باسناده عن عبداللّه‌بن سنان.

۹۸۹: محمّدبن الحسن الصّفّار عن یعقوب‌بن یزید عن الحسن‌بن علیّ الوشّا عن القاسم‌بن برید عن الفضیل عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام قال:

من وجد برد حبّنا فی کبده، فلیحمد اللّه علی اوّل النّعم؛ قال: قلت: جعلت فداک ما اوّل النّعم؟ قال: طیب الولادة. ثمّ قال ابوعبداللّه علیه‌السلام: قال امیر المؤمنین علیه‌السلام لفاطمة علیهاالسلام: احلّی نصیبک من الفیء لآباء شیعتنا لیطیبوا؛ ثمّ قال ابوعبداللّه علیه‌السلام: انّا احللنا امّهات شیعتنا لآبائهم لیطیبوا.

«التّهذیب، ج۴، ص۱۴۳، ح۲۳، باب۱».

۹۹۰: احمدبن ابی‌عبداللّه عن ابیه عن ابی‌الجهم عن ابی‌خدیجه قال: سمعت اباعبداللّه علیه‌السلام یقول:

لا یطیب ولد الزّنا ابدا، و لا یطیب ثمنه؛ و الممزیر لا یطیب الی سبعة آباء؛ فقیل: ایّ شیء الممزیر؟ قال: الرّجل الّذی یکسب مالا من غیر حلّه فیتزوّج او یتسرّی فیولد له؛ فذلک الولد هو الممزیر.

«التّهذیب، ج۷، ص۷۸، ح۴۷، باب۲۲».

مآخذ اخری: الکافی، ج۵، ص۲۲۵، ح۶، عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن ابی‌عبداللّه عن ابیه عن ابی‌الجهم عن ابی‌خدیجة. الاستبصار، ج۳، ص۱۰۵، ح۳، باب۶۹، باسناده عن الحسین‌بن سعید عن محمّدبن خالد عن ابی‌الجهم عن ابی‌خدیجة. الوسائل، ج۱۷، ص۳۰۱، ح۲۲۵۸۹، باب۹۶، نقلا عن الشّیخ الطّوسی.

۹۹۱: و قال الصّادق علیه‌السلام:

لا یبغضنا الاّ من خبثت ولادته، او حملت به امّه فی حیضها.

«الفقیه، ج۱، ص۹۶، ح۲۰۳».

۹۹۲: مناقب آل ابی‌طالب لابن شهرآشوب: الحارث الأعور و ابوایّوب الأنصاری و جابربن یزید و محمّدبن مسلم عن ابی‌جعفر علیه‌السلام، و عیسی‌بن سلیمان عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام ـ و دخل بعض الخبر فی بعض ـ:

انّ علیّا علیه‌السلام کان یدور فی اسواق الکوفة، فلعنته امرأة ثلاث مرّات، فقال: یا ابنة سلقلقیّة، کم قتلت من اهلک؟ قالت: سبعة عشر او ثمانیة عشر؛ فلمّا انصرفت، قالت لأمّها ذلک؛ فقالت: السّلقلقیّة من ولدت بعد حیض، و لا یکون لها نسل؛ فقالت: یا امّاه، انت هکذی؟ قالت: بلی.

«البحار، ج۲۷، ص۲۲۳، ح۱۲، باب۱۰».

۹۹۳: علل الشّرایع، معانی الأخبار، امالی الصّدوق: ابی و ابن الولید معا عن سعد عن البرقی عن عبد الرّحمن الکوفی و یعقوب‌بن یزید الأنباری معا عن عبد اللّه‌بن محمّد الغفاری عن الحسین‌بن زید عن الصّادق عن آبائه علیهم‌السلام قال: قال رسول اللّه صلی‌الله‌علیه‌وآله:

من احبّنا اهل البیت فلیحمد اللّه علی اوّل النّعم؛ قیل: و ما اوّل النّعم؟ قال: طیب الولادة؛ و لا یحبّنا الاّ من طابت ولادته.

«البحار، ج۲۷، ص۱۴۵، ح۳، باب۵».

مآخذ اخری: نفس المصدر، نقلا عن المحاسن عن ابن یزید و عبدالرّحمان معا عن عبداللّه مثله. البحار، ج۲۷، ص۱۵۰، ح۱۸، باب۵، نقلا عن امالی الشّیخ الطّوسی عن جماعة عن ابی‌المفضّل عن عبیداللّه‌بن الحسین‌بن ابراهیم العلوی عن محمّدبن علیّ‌بن حمزة العلوی عن ابیه عن الحسین‌بن زید و عبد اللّه‌بن ابراهیم الجعفری معا عن جعفربن محمّد عن آبائه: قال: قال النّبیّ صلی‌الله‌علیه‌وآله.

۹۹۴: المحاسن، ابی عن حمزة‌بن عبداللّه عن اسحاق‌بن عمّار عمّن ذکره عن اسحاق قال: سمعت اباعبداللّه علیه‌السلام یقول:

من وجد منکم برد حبّنا علی قلبه فلیحمد اللّه علی اولی النّعم؛ قلت: و ما اولی النّعم؟ قال: طیب الولادة.

«البحار، ج۲۷، ص۱۵۲، ح۲۳، باب۵».

۹۹۵: الاحتجاج: روی عن النّبیّ صلی‌الله‌علیه‌وآله انّه قال لعلیّ‌بن ابی‌طالب علیه‌السلام:

یا علیّ لا یحبّک الاّ من طابت ولادته، و لا یبغضک الاّ من خبثت ولادته، و لا یوالیک الاّ مؤمن، و لا یعادیک الاّ کافر؛ فقام الیه عبد اللّه‌بن مسعود، فقال: یا رسول اللّه قد عرفنا خبیث الولادة و الکافر فی حیاتک ببغض علیّ و عداوته، فما علامة خبیث الولادة و الکافر بعدک اذا اظهر الاسلام بلسانه و اخفی مکنون سریرته؟ فقال صلی‌الله‌علیه‌وآله: یابن مسعود انّ علیّ‌بن ابی‌طالب امامکم بعدی و خلیفتی علیکم، فاذا مضی فالحسن، ثمّ الحسین ابنای امامکم بعده و خلیفتی علیکم، ثمّ تسعة من ولد الحسین واحد بعد واحد، ائمّتکم و خلفائی علیکم، تاسعهم قائمهم قائم ائمّتی، یملؤها قسطا و عدلا کما ملئت ظلما و جورا؛ لا یحبّهم الاّ من طابت ولادته، و لا یبغضهم الاّ من خبثت ولادته، و لا یوالیهم الاّ مؤمن، و لا یعادیهم الاّ کافر؛ من انکر واحدا منهم فقد انکرنی، و من انکرنی فقد انکر اللّه عزّ و جلّ، و من جحد واحدا منهم فقد جحدنی،

و من جحدنى فقد جحد اللّه عزّ و جلَ، لأنّ طاعتهم طاعتى، و طاعتى طاعة اللّه؛ و معصيتهم معصيتى، و معصيتى معصية اللّه عزّ و جلَ...

«البحار، ج۳۶، ص۲۴۶، ح۵۹، باب۴۱».

مآخذ اخرى: البحار، ج۲۷، ص۱۴۵، ح۱، باب۵، نقلا عن الاحتجاج.

۹۹۶: امالى الصّدوق: القطّان عن عبدالرّحمن‌بن ابى‌حاتم عن هارون‌بن اسحاق عن عبدة‌بن سليمان عن كامل‌بن العلا عن حبيب‌بن ابى‌ثابت عن ابن جبير عن ابن عبّاس قال: قال رسول اللّه ﷺ لعلىّ‌بن ابى‌طالب عليه السلام:

يا علىّ، انت صاحب حوضى، و صاحب لوائى، و منجز عداتى، و حبيب قلبى، و وارث علمى؛ و انت مستودع مواريث الأنبياء؛ و انت امين اللّه فى ارضه؛ و انت حجّة اللّه على بريّته؛ و انت ركن الايمان؛ و انت مصباح الدّجى؛ و انت منار الهدى؛ و انت العلم المرفوع لأهل الدّنيا؛ من تبعك نجا، و من تخلّف عنك هلك؛ و انت الطّريق الواضح؛ و انت الصّراط المستقيم؛ و انت قائد الغرّ المحجّلين؛ و انت يعسوب المؤمنين؛ و انت مولى من انا مولاه، و انا مولى كلّ مؤمن و مؤمنة؛ لا يحبّك الاّ طاهر الولادة و لا يبغضك الاّ خبيث الولادة؛ و ما عرج بى ربّى عزّ و جلّ الى السّماء قطّ و كلّمنى ربّى الاّ قال لى: «يا محمّد اقرء عليّا منّى السّلام، و عرّفه انّه امام اوليائى، و نور اهل طاعتى»، فهنيئا لك يا علىّ هذه الكرامة.

«البحار، ج۳۸، ص۱۰۰، ح۲۰، باب۶۱».

مآخذ اخرى: البحار، ج۴۰، ص۵۲، ح۸۷، باب۹۱، نقلا عن بشارة المصطفى عن الحسن‌بن الحسين عن محمّدبن الحسن عن ابيه عن عمّه الصّدوق عن القطّان عن عبدالرّحمن‌بن ابى‌حاتم عن هارون‌بن اسحاق عن عبيدة‌بن سليمان عن كامل‌بن العلاء عن حبيب‌بن ابى‌ثابت عن سعيدبن جبير عن عبداللّه‌بن عبّاس قال: قال: رسول اللّه ﷺ لعلىّ‌بن ابى‌طالب عليه السلام.

۹۹۷: الخصال، الأربعمأة: قال امير المؤمنين عليه السلام:

احمدوا اللّه على ما اختصّكم به من بادىء النّعم، اعنى طيب الولادة.

«البحار، ج۲۷، ص۱۴۸، ح۱۲، باب۵».

۹۹۸: دعوات الرّاوندى: عن سمرة‌بن جندب قال:

كان رسول اللّه ﷺ ممّا يكثر ان يقول لأصحابه: هل رأى منكم احد رؤيا فيقصّ عليه من شاء اللّه ان يقصّ؟ و انّه قال لنا ذات غداة: انّه اتانى اللّيلة آتيان، فقالا لى: انطلق فانطلقت معهم،

فأخرجانى الى الأرض المقدّسة، فأتينا على رجل مضطجع، و اذا آخر قائم عليه بصخرة، فاذا هو يهوى بالصّخرة لرأسه، فيثلغ رأسه، فيتدهده الحجر ههنا، فيتبع الحجر فيأخذه فلا يرجع اليه حتّى يصحَ رأسه كما كان، حتّى يعود عليه فيفعل به مثل ما فعل فى المرّة الأولى؛ قلت لهما: سبحان اللّه، ما هذان؟ قالا لى: انطلق، فانطلقنا فأتينا على رجل مستلق لقفاه، و اذا آخر قائم عليه بكلوب من حديد، و اذا هو يأتى احد شقّى وجهه فيشرشر شدقه الى قفاه، و منخره الى قفاه، و عينه الى قفاه، ثمّ يتحوّل الى الجانب الآخر فيفعل به مثل ما فعل فى الجانب الأوّل، فما يفرغ من ذلک الجانب حتّى يصحَ ذلک الجانب كما كان؛ ثمّ يعود عليه فيفعل مثل ما فعل فى المرّة الأولى، قلت: سبحان اللّه ما هذان؟ قالا لى: انطلق، فانطلقنا فأتينا على مثل التّنور، فاذا فيه لغط و اصوات فاطّلعنا فيه فاذا فيه رجال و نساء عراة، فاذا هم يأتيهم لهب من اسفل منهم، فاذا اتاهم ذلک اللّهب ضوضوا؛ قلت لهما: ما هؤلاء؟ قالا لى: انطلق، فانطلقنا فأتينا على نهر احمر مثل الدّم، و اذا فى النّهر رجل سابح يسبح، و اذا على شاطىء النّهر رجل عنده حجارة كثيرة، و اذا ذلک السّابح يسبح ما يسبح؛ ثمّ يأتى الّذى قد جمع عنده الحجارة فيفغر له فاه فيلقمه حجرا فينطلق فيسبح؛ ثمّ يرجع اليه، و كلّما رجع اليه فغر له فاه فألقمه حجرا؛ قلت لهما: ما هذان؟ قالا لى: انطلق، فانطلقنا فأتينا على رجل كريه المرآه كاكره ما انت راء، و اذا هو عنده نار له يحشّها و يسعى حولها؛ قلت لهما: ما هذا؟ فقالا لى: انطلق، فانطلقنا فأتينا على روضة معتمّة فيها من كلّ نور الرّبيع، و اذا بين ظهرى الرّوضة رجل طويل لا اكاد ارى رأسه طولا فى السّماء، و اذا حول الرّجل من اكثر ولدان [ما] رأيتهم قطّ؛ قلت لهما: ما هؤلاء؟ قالا لى: انطلق، فانطلقنا فانتهينا الى روضة عظيمة لم‌ار روضة قطّ اعظم منها و لا احسن؛ قالا لى: ارق فيها، فارتقينا فيها فانتهينا الى مدينة مبنيّة بلبن ذهب و لبن فضّة فأتينا باب المدينة فاستفتحنا ففتح لنا، فدخلناها فتلقّانا فيها رجال شطر من خلقهم كأحسن ما انت راء و شطر كأقبح ما انت راء؛ قالا لهم: اذهبوا فقعوا فى ذلک النّهر؛ فاذا نهر معترض يجرى كأنّ ماؤه المحض فى البياض، فذهبوا فوقعوا فيه، ثمّ رجعوا الينا فذهب السّوء عنهم، فصاروا فى احسن صورة؛ قالا لى: هذه جنّة عدن، و هناک منزلک؛ فسما بصرى صعدا؛ فاذا قصر مثل الرّبابة البيضاء؛ قالا لى: هذا منزلک؛ قلت لهما: بارک اللّه فيكما ذرانى ادخله. قال: امّا الآن فلا و انت داخله؛ قلت لهما: فانّى رأيت منذ اللّيلة عجبا، فما هذا الّذى رأيت؟ قالا لى: امّا انا سنخبرک:

امّا الرّجل الأوّل الّذى اتيت عليه فيثلغ رأسه بالحجر فانّه الرّجل يأخذ القرآن فيرفضه و ينام

عن الصّلاة المكتوبة، يفعل به الى يوم القيامة. و امّا الّذى اتيت عليه يشرشر شدقه الى قفاه و منخره الى قفاه و عينه الى قفاه فانّه الرّجل يغدو من بيته فيكذب الكذبة تبلغ الآفاق، فيصنع به الى يوم القيامة. و امّا الرّجال و النّساء العراة الّذين فى مثل التّنّور فانّهم الزّناة و الزّوانى. و امّا الرّجل الّذى اتيت عليه يسبح فى النّهر و يلقم الحجارة فانّه آكل الرّبا. و امّا الرّجل الكريه المرآه الّذى عنده النّار يحشّها فانّه مالک خازن النّار. و امّا الرّجل الطّويل الّذى فى الرّوضة فانّه ابراهيم عليه السلام. و امّا الولدان الّذين حوله فكلّ مولود مات على الفطرة. و امّا القوم الّذين كانوا شطر منهم حسن و شطر منهم قبيح فانّهم قوم خلطوا عملا صالحا و آخر سيّئا، تجاوز اللّه عنهم و انا جبرئيل و هذا ميكائيل.

«البحار، ج ۶۱، ص۱۸۶، ح ۵۲، باب ۴۴».

۹۹۹: من لا يحضره الفقيه: روى الحسين‌بن مسعود البغوى فى شرح السّنة باسناده عن صحيح مسلم و غيره عن ابى‌هريرة قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

من يولد، يولد على الفطرة، و ابواه يهوّدانه و ينصّرانه، كما تنتجون البهيمه هل تجدون فيها جدعاء حتّى تكونوا انتم تجدعونها؟ قالوا يا رسول اللّه أ فرأيت من يموت و هو صغير؟ قال: اللّه اعلم بما كانوا عاملين.

«البحار، ج ۵، ص ۲۹۶، ح ۲۲، باب ۱۳».

۱۰۰۰: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّدبن عيسى عن علىّ‌بن احمدبن اشيم عن بعض اصحابه قال:

اصاب رجل غلامين فى بطن فهنّأه ابوعبداللّه عليه السلام ثمّ قال: ايّهما الأكبر؟ فقال: الّذى خرج اوّلا فقال ابوعبداللّه عليه السلام: الّذى خرج آخرا هو اكبر، اما تعلم انّها حملت بذاک اوّلا، و انّ هذا دخل على ذاک، فلم‌يمكنه ان يخرج حتّى خرج هذا؟ فالّذى يخرج آخرا هو اكبرهما.

«الكافى، ج ۶، ص ۵۳، ح ۸».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۹۷، ح ۲۷۶۸۵، باب ۹۹، نقلا عن الكافى و التّهذيب. التّهذيب، ج ۸، ص ۱۱۴، ح ۴۴، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۱۰۰۱: محمّدبن يعقوب عن عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد؛ و عن محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّدبن عيسى محبوب عن نعيم‌بن ابراهيم عن عبّادبن كثير عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

سألته عن رجل زوّج ابنا له مدركا من يتيمة فى حجره؛ قال: ترثه ان مات، و لا يرثها؛ لأنّ لها الخيار و لا خيار عليها.

«الوسائل، ج۲٦، ص۲۱۹، ح۳۲۸٦۳، باب۱۱».

مآخذ اخرى: الكافى، ج۷، ص۱۳۲، ح۲. التّهذيب، ج۹، ص۳۸۳، ح۳، باب۴، باسناده عن علىّبن الحسنبن فضّال عن محمّدبن علىّ عن الحسنبن محبوب.

۱۰۰۲: محمّدبن علىّبن الحسين باسناده عن النّضربن سويد عن القاسمبن سليمان عن عبيدبن زرارة عن ابىعبدالله عليه السلام قال:

سألته عن الصّبىّ يزوّج الصّبيّة هل يتوارثان؟ قال: ان كان ابواهما اللّذان زوّجاهما فنعم؛ قلنا: أ يجوز طلاق الأب؟ قال: لا.

«الوسائل، ج۲٦، ص۲۲۰، ح۳۲۸٦۴، باب۱۱».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۲، ص۸۰، ح۲۸۰۷۵، باب۲۲؛ و ج۲۰، ص۲۹۲، ح۲۵٦۵۷، باب۱۲، نقلا عن الشّيخ الطّوسى؛ و عن محمّدبن يعقوب عن محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن ابن فضّال عن القاسم بن عروة عن ابن بكير عن عبيداللّهبن زرارة عن ابىعبدالله عليه السلام. الفقيه ج۴ ص۳۰۹ ح۵٦٦۳. المستدرك، ج۱۴، ص۳۱۷، ح۱٦۸۱۵، بـــاب۳۱۷؛ و ص۳۱۸، ح۱٦۸۱۸؛ و ص۳۲۱، ح۱٦۸۳۱؛ و ج۱۵، ص۳۰٦، ح۱۸۳۲۷، بـــاب۲۵؛ و ص۳۰٦، ح۱۸۳۲۸، باب۲۵؛ و ج۱۷، ص۱۹۷، ح۲۱۱۳۲، باب٦؛ و ص۱۹۷، ح۲۱۱۳۳، نقلا عن نوادر احمدبن محمّد عن النّضر؛ و نقلا عنه عن صفوان عن محمّد احدهما عليهما السلام؛ و نقلا عنه عن صفوان عن العلاء عن محمّد عن احدهما عليهما السلام. البحار، ج۱۰۳، ص۳۳۱، ح۹، بـاب۱۴؛ و ج۱۰۳، ص۳۳۰، ح۷، بـاب۱۴، نـقلا عـن كـتابى حسينبن سعيد عن صفوان عن العلا عن محمّد عن احدهما عليهما السلام. التّهذيب، ج۹، ص۳۸۲، ح۱؛ و ج۷، ص۱۳۲، ح۳؛ و ج۷، ص۳۸۸، ح۳۲، باب۲۱، باسناده عن علىّبن الحسنبن فضّال عن العبّاسبن عامر عن ابىالمغرّا حميدبن المثنّى عن ابىالعبّاس و عبيدبن زرارة عن ابىعبدالله عليه السلام.

۱۰۰۳: طبّ الأئمّة: عبدالوهّاببن مهدى عن محمّدبن عيسى عن ابن همام عن محمّدبن سعيد عن ابىحمزة عن ابىجعفر عليه السلام انّه قال:

اذا عسر على المرأة ولادتها، تكتب لها هذه الآيات فى اناء نظيف بمسك و زعفران، ثمّ يغسل بماء البئر و يسقى منه المرأة و ينضح بطنها و فرجها، فانّها تلد من ساعتها. يكتب: «كأنّهم يوم

یرونها لم‌یلبثوا الاّ عشیّة او ضحیها، کأنّهم یوم یرون ما یوعدون لم‌یلبثوا الاّ ساعة من نـهار، بلاغ فهل یهلک الاّ القوم الفاسقون، لقد کان فی قصصهم عبرة لأولی الألباب، ما کان حدیثا یفتری و لکن تصدیق الّذی بین یدیه و تفصیل کلّ شیء و هدی و رحمة لقوم یؤمنون».

«البحار، ج۹۵، ص۱۱۷، ح۳، باب۹۴».

مآخذ اخری: المستدرک، ج۱۵، ص۲۰۶، ح۱۸۰۲۶، باب۷۹، نـقلا عـن طبّ الأئمّة.

۱۰۰۴: طبّ الأئمّة: ابویزید القنّاد عن محمّدبن مسلم عن ابی‌الحسن الرّضا عليه السلام قال:

تکتب هذه العوذة فی قرطاس او رقّ للحوامل من الأنس و الدّواب: «بسم اللّه الرّحمن الرّحیم، بسم اللّه بسم اللّه، انّ مع العسر یسرا انّ مع العسر یسرا، یرید اللّه بکم الیسر و لا یرید بکم العسر و لتکملوا العدّة و لتکبّروا اللّه علی ما هداکم و لعلّکم تشکرون، و اذا سألک عبادی عنّی فانّی قریب اجیب دعوة الدّاع اذا دعان فلیستجیبوا لی و لیؤمنوا بی لعلّهم یرشدون، و یهیّیء لکم من أمرکم مرفقا، و یهییء لکم من امرکم رشدا، و علی اللّه قصد السّبیل، و منها جائر، و لو شاء لهداکم اجمعین، ثمّ السّبیل یسّره، أ و لم‌یر الّذین کفروا انّ السّموات و الأرض کانتا رتقا ففتقناهما و جعلنا من الماء کلّ شیء حیّ أ فلا یؤمنون، فانتبذت به مکانا قـصیّا فأجاءها المخاض الی جذع النّخلة قالت یا لیتنی متّ قبل هذا و کنت نسیا منسیّا، فنادیها من تحتها الاّ تحزنی قد جعل ربّک تحتک سریّا و هزّی الیک بجذع النّخلة تساقط علیک رطبا جنیّا فکلی و اشربی و قرّی عینا فامّا ترینّ من البشر احدا فقولی انّی نذرت للرّحمن صوما فلن اکلّم الیوم انسیّا، فأتت به قومها تحمله قالوا یا مریم لقد جئت شیئا فریّا، یا اخت هارون ما کان ابوک امرء سوء و ما کانت امّک بغیّا، فأشارت الیه قالوا کیف نکلّم من کان فی المهد صبیّا، قال انّی عبد اللّه، آتانی الکتاب و جعلنی نبیّا و جعلنی مبارکا اینما کنت و اوصـانی بـالصّلاة و الزّکاة ما دمت حیّا و برّا بوالدتی و لم‌یجعلنی جبّارا شقیّا، و السّلام علیّ یوم ولدت و یـوم اموت و یوم ابعث حیّا، ذلک عیسی‌بن مریم، و اللّه اخرجکم من بطون امّهاتکم لا تـعلمون شیئا و جعل لکم السّمع و الأبصار و الأفئدة لعلّکم تشکرون، أ و لم‌یروا الی الطّیر مسخّرات فی جوّ السّماء ما یمسکهنّ الاّ اللّه انّ فی ذلک لآیات لقوم یؤمنون. کذلک ایّها المولود اخرج سویّا باذن اللّه عزّ و جلّ». ثمّ تعلّق علیها؛ فاذا وضعت نزع منها. و احفظ الآیة ان تترک منها بعضها او تقف علی موضع منها حتّی تتمّها؛ و هو قوله تعالی: «و اللّه اخرجکم من بطون امّـهاتکم لا

تعلمون شیئا»، فان وقفت ههنا خرج المولود اخرس، و ان لم تقرء: «و جعل لکم السّمع و الأبصار و الأفئدة لعلّکم تشکرون» لم یخرج الولد سویّا.

«البحار، ج ۹۵، ص ۴۰، ح ۳، باب ۵۷».

۱۰۰۵: مکارم الاخلاق:

لعسر الولادة یکتب و یعلّق علی ساقها الیسری: «بسم اللّه و باللّه، محمّد رسول اللّه، کأنّهم یوم یرونها الآیة، اذا السّماء انشقّت و اذنت لربّها و حقّت و اذا الأرض مدّت و القت ما فیها و تخلّت، و لبثوا فی کهفهم ثلاثمأة سنین و ازدادو تسعا، اخرج باذن اللّه من البطن الطّیّبة الی الأرض الطّیّبة، منها خلقناکم و فیها نعیدکم و منها نخرجکم تارة اخری، باذن اللّه و قدرته و اسمه الّذی لا یضرّ مع اسمه داء فی الأرض و لا فی السّماء و هو السّمیع العلیم العزیز الوهّاب، کأنّهم یوم یرون ما یوعدون لم یلبثوا الاّ ساعة من نهار، بلاغ فهل یهلک الاّ القوم الفاسقون، أ و لم یر الّذین کفروا انّ السّموات و الأرض کانتا رتقا، الی قوله أ فلا یؤمنون، انّما امره اذا اراد شیئا ان یقول له کن فیکون، فسبحان الّذی بیده ملکوت کلّ شیء و الیه ترجعون، و اذا جاء نصر اللّه ـ السّورة ـ و اولات الأحمال اجلهنّ ان یضعن حملهنّ». مثله: یکتب فی رقّ و یعلّق علی فخذها سبع مرّات: «انّ مع العسر یسرا انّ مع العسر یسرا». و مرّة واحدة: «یا ایّها النّاس اتّقوا ربّکم انّ زلزلة السّاعة شیء عظیم، الی قوله کلّ ذات حمل حملها». و مثله یکتب فی جنبها: «بسم اللّه و باللّه، اخرج باذن اللّه، منها خلقناکم و فیها نعیدکم و منها نخرجکم تارة اخری»، و یصلّی علی النّبیّ و آله. و مثله: «بسم اللّه الرّحمن الرّحیم، فانّ مع العسر یسرا، انّ مع العسر یسرا، یرید اللّه بکم الیسر و لا یرید بکم العسر، یهیّیء لکم من امرکم مرفقا و یهیّیء لکم من امرکم رشدا، و علی اللّه قصد السّبیل، و منها جائر، أ و لم یر الّذین کفروا انّ السّموات و الأرض کانتا رتقا ففتقناهما، الآیة». و روی: یکتب لها: «انّا انزلناه فی لیلة القدر»، و یسقی ماؤها و ینضح علی فرجها. و روی انّه یقرء عندها: «انا انزلناه فی لیلة القدر». و مثله یکتب علی قرطاس: «أ و لم یر الّذین کفروا انّ السّموات و الأرض کانتا رتقا، الی قوله أ فلا یؤمنون، و آیة لهم اللّیل نسلخ منه النّهار فاذا هم مظلمون، و نفخ فی الصّور فاذا هم من الأجداث الی ربّهم ینسلون، کأنّهم یوم یرون ما یوعدون لم یلبثوا الاّ ساعة من نهار»، و یعلّق علی وسطها، فاذا وضعت یقطع و لا یترک ان شاء اللّه.

دعاء لعسر الولادة، من عسرت علیها الولادة یقرء هذه الأدعیة فی کوز ملیء ماء ثلاث مرّات و

تشرب المرأة و يصبّ بين كتفيها و ثدييها، فتضع الولد باذن اللّه تعالى: «بسم اللّه الّذى لا اله الاّ هو الحليم الكريم سبحان اللّه ربّ السموات و ربّ العرش العظيم، الحمد للّه ربّ العالمين، كأنّهم يوم يرونها لم‌يلبثوا الاّ عشيّة او ضحيها، كأنّهم يوم يرون ما يوعدون لم‌يلبثوا الاّ ساعة من نهار [و صلّى اللّه على محمّد و آله اجمعين].

لعسر الولادة: عن الصّادق عليه السلام قال: يكتب للمرأة اذا عسر عليها ولادتها فى رقّ او قرطاس: «اللّهمّ فارج الهمّ و كاشف الغمّ و رحمن الدّنيا و الآخرة و رحيمهما، ارحم فلانة بنت فلانة رحمة تغنيها بها عن رحمة جميع خلقك، تفرّج بها كربتها و تكشف بها غمّها و تيسّر ولادتها، و قضى بينهم بالحقّ و هم لا يظلمون، و قيل الحمد للّه ربّ العالمين». و مثله من عسرت عليها الولادة من انسان او دابّة، يقرء عليها: «يا خالق النّفس من النّفس و مخلص النّفس من النّفس، اخلصه بحولك و قوّتك». و مثله يكتب على خرقتين، لا يمسّهما ماء، و توضع تحت رجليها، فانّها تلد فى مكانها ان شاء اللّه تعالى.

و فى رواية: يكتب هذا الشّكل[1] و يعلّقها على فخذها الأيمن؛ و يكتب على كاغذ و يشدّ على فخذها الأيسر: «منها خلقناكم و فيها نعيدكم و منها نخرجكم تارة اخرى، يا خالق النّفس من النّفس و مخلص النّفس من النّفس فرّج عنّا». فالقته سويّا باذن اللّه عزّ و جلّ. و مثله يكتب هذه الصّورة[2] على ظهر قفيز، و جلست فوقه المرأة الّتى تطلق، ولدت بسرعة ان شاء اللّه، و من حقّ كتابتها ان يبدء بالاثنين من السّطر الفوقانى، ثمّ بثلاثة، ثمّ بأربعة، ثمّ بثلاثة ثمّ بالاثنين، ثمّ بأربعة ليتمّ خاصيته.

«البحار، ج۹۵، ص۱۱۹، ح۷، باب۹۴».

۱۰۰۶: محمّدبن علىّ‌بن الحسين ـ فى الخصال ـ عن احمدبن الحسن القطّان عن الحسن‌بن علىّ العسكرى عن محمّدبن زكريّا البصرى عن جعفربن محمّدبن عمّار عن ابيه عن جابربن يزيد الجعفى قال: سمعت اباجعفر محمّدبن علىّ الباقر عليهما السلام يقول:...

و اذا حضر ولادة المرأة وجب اخراج من فى البيت من النّساء كيلا يكنّ اوّل ناظر الى عورته.

«الوسائل، ج۲۰، ص۲۲۰، ح۲۵۴۷۳، باب۱۲۳».

۱۰۰۷: محمّدبن يحيى عن عبداللّه‌بن محمّد عن ابيه عن عبداللّه‌بن المغيرة عن السّكونى عن جابر عن

---

۱ - راجع المأخذ.

۲ - راجع المأخذ.

ابی‌جعفر علیه السلام قال:

کان علیّ‌بن الحسین علیه السلام اذا حضرت ولادة المرأة قال: اخرجوا من فی البیت من النّساء لا یکون اوّل ناظر الی عورة.

فی روایة الصّدوق رحمه اللّه: لا تکون المرأة اوّل ناظر الی عورته.

«الکافی، ج۶، ص۱۷، ح۱».

مآخذ اخری: البحار ج۱۰۴، ص۱۲۵، ح۸۱، نقلا عن مکارم الاخلاق. الوسائل ج۲۱، ص۳۸۵، ح۲۷۳۶۷، باب۱۸، نقلا عن الکافی و التّهذیب و الفقیه. التّهذیب، ج۷، ص۴۳۶، ح۱، باب۳۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب. الفقیه، ج۳، ص۵۶۰، ح۴۹۲۵، باب۲، باسناده عن السّکونی عن جابر عن ابی‌جعفر علیه السلام.

۱۰۰۸: ابوعلی الأشعریّ عن محمّدبن عبدالجبّار عن الحجّال عن ثعلبة عن زرارة عن احدهما علیهما السلام قال:

القابلة مأمونة.

«الکافی، ج۶، ص۵۲، ح۴».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۴۷۰، ح۲۷۶۱۰، باب۸۰، نقلا عن الکافی.

۱۰۰۹: محمّدبن یعقوب عن علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن حمّادبن عثمان عن الحلبی عن ابی‌عبداللّه علیه السلام انّه:

سئل عن شهادة النّساء فی النّکاح، فقال: تجوز اذا کان معهنّ رجل و کان علیّ علیه السلام یقول: لا اجیزها فی الطّلاق. قلت: تجوز شهادة النّساء مع الرّجل فی الدّین؟ قال: نعم. و سألته عن شهادة القابلة فی الولادة، قال: تجوز شهادة الواحدة، و قال: تجوز شهادة النّساء فی المنفوس و العذرة.

«الوسائل، ج۲۷، ص۳۵۱، ح۳۳۹۱۰، باب۲۴».

مآخذ اخری: الکافی، ج۷، ص۳۹۰، ح۲. التّهذیب، ج۶، ص۲۶۹، ح۱۲۸، باب۲۲؛ و الاستبصار، ج۳، ص۲۹، ح۲۷، باب۱۷، باسناده عن الحسین‌بن سعید عن ابن ابی‌عمیر عن حمّاد عن الحلبی عن ابی‌عبداللّه علیه السلام.

۱۰۱۰: و سأل عبید اللّه‌بن علیّ الحلبی اباعبداللّه علیه السلام:

عن شهادة القابلة فی الولادة، قال: تجوز شهادة الواحدة و شهادة النّساء فی المنفوس و العذرة.

«الفقیه، ج۳، ص۵۲، ح۳۳۱۰، باب۲».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۷، ص۳۶۴، ح۳۳۹۵۴، باب۲۴.

۱۰۱۱: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن عثمان‌بن عیسی عن سماعة قال:

سألت اباعبدالله علیه السلام عن غسل الجمعة، فقال: واجب فی السّفر و الحضر، الاّ انّه رخّص للنّساء فی السّفر لقلّة الماء. و قال: غسل الجنابة واجب،... و غسل المولود واجب، و غسل الميّت واجب....

«الکافی، ج۳، ص۴۰، ح۲».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۱، ص۱۰۴، ح۲، باب۵، عن محمّدبن محمّدبن نعمان (المفید) رحمه الله عن احمدبن محمّدعن ابیه عن محمّدبن یحیی عن محمّدبن علی‌بن محبوب عن احمدبن محمّد عن الحسین‌بن سعید عن عثمان‌بن عیسی عن سماعة؛ و باسناده عن الحسین‌بن سعید عن عثمان‌بن عیسی عن سماعة. الفقیه، ج۱، ص۷۸، ح۱۷۶، باسناده عن سماعة‌بن مهران. الوسائل، ج۳، ص۳۰۳، ح۳۷۱۰، باب۱، نقلا عن الشّیخ الطّوسی.

۱۰۱۲: مسكّن الفؤاد: عن علیّ علیه السلام قال:

کان رسول الله صلی الله علیه و آله اذا عزّی قال: آجرکم الله و رحمکم؛ و اذا هنّأ قال: بارک الله لکم و بارک علیکم.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۲۶، ح۸۵».

۱۰۱۳: تحف العقول: و روی عنه ـ الامام الحسن‌بن علیّ علیهما السلام ـ فی قصار هذه المعانی قال علیه السلام...؛

و رزق علیه السلام غلاما فأتته قریش تهنّیه، فقالوا: یهنیک الفارس. فقال علیه السلام: ایّ شیء هذا القول؟ و لعلّه یکون راجلا. فقال له جابر: کیف نقول یابن رسول الله صلی الله علیه و آله؟ فقال علیه السلام: اذا ولد لأحدکم غلام فأتیتموه فقولوا له: «شکرت الواهب و بورک لک فی الموهوب، بلغ الله به اشدّه و رزقک برّه».

«البحار، ج۷۸، ص۱۰۵، ۱۰۹، ح۴، باب۱۹».

مآخذ اخری: المستدرک، ج۱۵، ص۱۲۶، ح۱۷۷۳۸، باب۱۳، نقلا عن تحف العقول عن الحسن‌بن علیّ علیهما السلام.

۱۰۱۴: مکارم الاخلاق عن الصّادق علیه السلام قال:

هنّأ رجل رجلا اصاب ابنا فقال: اهنّئک الفارس. فقال له الحسن‌بن علیّ علیهما السلام: ما اعلمک ان یکون فارسا او راجلا؟ فقال له: جعلت فداک فما اقول؟ قال: تقول: «شکرت الواهب و بورک

لک فی الموهوب و بلغ اشدّه و رزقت برّه».

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۹۴، ح ۳۳».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۸۶، ح ۲۷۳۷۰، باب ۲۰، نقلا عن الکافی، عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمد عن بکربن صالح عمّن ذکره عن ابیعبدالله علیه‌السلام؛ و عن الفقیه مرسلا. البحار، ج ۴۴، ص ۱۱۱، ح ۴، باب ۲۱، نقلا عن الکافی. التّهذیب، ج ۷، ص ۴۳۷، ح ۸، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۱۰۱۵ : عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن ابیه عن محمّدبن سنان عن الحسین عن مرازم عن اخیه قال: قال رجل لأبیعبدالله علیه‌السلام:

ولد لی غلام. فقال: رزقک اللّه شکر الواهب، و بارک لک فی الموهوب، و بلغ اشدّه و رزقک اللّه برّه.

«الکافی، ج ٦، ص ۱۷، ح ۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۸٦، ح ۲۷۳٦۹، باب ۲۰، نقلا عن الکافی. التّهذیب، ج ۷، ص ۴۳۷، ح ۷، باب ۳٦، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۱۰۱٦ : السّیّد الرّضی رحمه اللّه فی نهج البلاغة:

و هنّأ بحضرته رجل رجلا بغلام ولد له فقال له: لیهنئک الفارس. فقال علیه السّلام: لا تقل ذلک، و لکن قل: «شکرت الواهب و بورک لک فی الموهوب و بلغ اشدّه و رزقت برّه».

«نهج البلاغة، ترجمة فیض الاسلام، ص ۱۲۵۲، الحکمة ۳۴٦».

مآخذ اخری: البحار ج ۱۰۴، ص ۱۲۵، ح ۸۴؛ و المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۲٦، ح ۱۷۷۴۰، باب ۱۳، نقلا عن نهج البلاغة.

۱۰۱۷ : علیّ‌بن محمّدبن بندار عن ابراهیم‌بن اسحاق الأحمر عن عبداللّه‌بن حمّاد عن ابی‌مریم الأنصاری عن ابی‌برزة الأسلمی قال:

ولد للحسن‌بن علیّ علیهماالسلام مولود، فأتته قریش فقالوا: یهنئک الفارس. فقال: و ما هذا من الکلام؟ قولوا: «شکرت الواهب و بورک لک فی الموهوب و بلغ اللّه به اشدّه و رزقک برّه».

«الکافی، ج ٦، ص ۱۷، ح ۲».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۸۷، ح ۲۷۳۷۱، باب ۲۰؛ و البحار، ج ۴۴، ص ۱۱۱، ح ۳، باب ۲۱، نقلا عن الکافی.

۱۰۱۸ : علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن الحسين‌بن خالد قال:

سألت اباالحسن الرّضا عليه السلام عن التّهنية بالولد متى؟ فقال: انّه قال: لما ولد الحسن بن علىّ هبط جبرئيل بالتّهنية على النّبىّ صلى الله عليه و آله فى اليوم السّابع، و امره ان يسمّيه و يكنّيه و يحلق رأسه و يعقّ عنه و يثقب اذنه؛ وكذلک [كان] حين ولد الحسين عليه السلام، اتاه فى اليوم السّابع، فأمره بمثل ذلک. قال: وكان لهما ذؤابتان فى القرن الأيسر، وكان الثّقب فى الأذن اليمنى فى شحمة الأذن، و فى اليسرى فى اعلا الأذن؛ فالقرط فى اليمنى و الشّنف فى اليسرى. و قد روى انّ النّبىّ صلى الله عليه و آله ترک له[ما] ذؤابتين فى وسط الرّأس و هو اصحّ من القرن.

«الكافى، ج ٦، ص ٣٣، ح ٦».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۳۲، ح ۲۷۵۰۹، باب ۵۱، نقلا عن الكافى و التّهذيب. التّهذيب، ج ۷، ص ۴۴۴، ح ۴۰، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن يعقوب. البحار، ج ۴۳، ص ۲۵۷، ح ۴۰، باب ۱۱، نقلا عن الكافى.

۱۰۱۹ : عيون الأخبار: بالأسانيد الثّلاثة عن الرّضا عن آبائه عليهم السلام عن علىّ‌بن الحسين عليه السلام انّه قال:

انّ النّبىّ صلى الله عليه و آله اذّن فى اذن الحسين عليه السلام بالصّلاة يوم ولد.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۱۲، ح ۲۱».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۰۹، ح ۲۷۴۲۹، باب ۳۶. عيون الأخبار، ج ۲، ص ۴۳، ح ۱۴۷.

۱۰۲۰ : الحسين‌بن محمّد عن معلّى‌بن محمّد عن الحسن‌بن علىّ عن ابان عن حفص الكناسىّ عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

مروا القابلة او بعض من يليه، ان تقيم الصّلاة فى اذنه اليمنى فلا يصيبه لمم و لا تابعة ابدا.

«الكافى، ج ٦، ص ۲۳، ح ۲».

مآخذ اخرى: الوسائل ج ۲۱، ص ۴۰۶، ح ۲۷۴۲۲، باب ۳۵، نقلا عن الكافى.

۱۰۲۱ : امالى الصّدوق: احمدبن الحسين عن الحسن‌بن علىّ السكّرىّ عن الجوهرى عن الضّبّى عن الحسين‌بن يزيد عن عمربن علىّ‌بن الحسين عن فاطمة بنت الحسين عن اسماء بنت ابى‌بكر عن صفيّة بنت عبدالمطلب قالت:

لمّا سقط الحسين من بطن امّه، و كنت ولّيتها عليها السلام، قال النّبىّ صلى الله عليه و آله: يا عمّة هلمّى الىّ ابنى؛ فقلت: يا رسول اللّه، انّا لم‌ننظّفه بعد؛ فقال: يا عمّة انت تنظّفينه؟ انّ اللّه تبارک و تعالى قد نظّفه و طهّره.

«البحار، ج۴۳، ص۲۴۳، ح۱۶، باب۱۱».

مآخذ اخرى: البحار، ص۴۳، ص۲۵۶، ح۳۴، باب۱۱، نقلا عن عيون المعجزات للمرتضى؛ و فى كتب كثيرة؛ و روى العلائى فى كتابه، يرفع الحديث الى صفيّة بنت عبدالمطّلب.

۱۰۲۲ : عيون اخبار الرّضا عليه السلام: تميم القرشى عن ابيه عن احمد الأنصارى عن علىّ‌بن ميثم عن ابيه عن امّه قال: سمعت نجمة امّ الرّضا عليها السلام تقول:

لمّا ولد الرّضا عليه السلام ناولته موسى عليه السلام فى خرقة بيضاء، فأذّن فى اذنه الأيمن، و اقام فى الأيسر، و دعا بماء الفرات فحنّكه؛ الى آخر الخبر.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۲۵، ح۸۲».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۱، ص۴۰۸، ح۲۷۴۲۶، باب۳۶، نقلا عن العيون. عيون الأخبار، ج۱، ص ۲۰، ح۲.

۱۰۲۳ : محمّدبن علىّ‌بن الحسين -فى عيون الأخبار- عن تميم‌بن عبداللّه‌بن تميم عن ابيه عن احمدبن علىّ الأنصارى عن علىّ‌بن ميثم عن ابيه قال: سمعت امّى تقول: سمعت نجمة امّ الرّضا عليه السلام تقول -فى حديث-:

لمّا وضعت ابنى عليّا، دخل الىّ ابوه موسى‌بن جعفر عليه السلام، فناولته ايّاه فى خرقة بيضاء فأذّن فى اذنه اليمنى و اقام فى اليسرى و دعا بماء الفرات فحنكه به ثمّ رده الى فقال خذيه فانّه بقيه اللّه فى ارضه.

«الوسائل، ج۲۱، ص۴۰۷، ح۲۷۴۲۶، باب۳۶».

مآخذ اخرى: عيون الأخبار، ج۱، ص ۲۰، ح۲.

۱۰۲۴ : عيون اخبار الرّضا عليه السلام بالأسانيد الثّلاثة: عن الرّضا عليه السلام عن آبائه: عن علىّ‌بن الحسين عليه السلام عن اسماء بنت عميس قالت:

قبلت جدّتک فاطمة عليها السلام بالحسن و الحسين عليهما السلام؛ فلمّا ولد الحسن عليه السلام جاء النّبىّ صلى الله عليه و آله فقال: يا اسماء هاتى ابنى؛ فدفعته اليه فى خرقة صفراء فرمى بها النّبىّ صلى الله عليه و آله و قال: يا اسماء أ لم اعهد اليكم ان لا تلفّوا المولود فى خرقة صفراء؟ فلففته فى خرقة بيضاء و دفعته اليه، فأذّن فى اذنه اليمنى و اقام فى اليسرى ثمّ قال لعلىّ عليه السلام بأىّ شىء سمّيت ابنى؟ قال: ما كنت اسبقک باسمه يا رسول اللّه، قد كنت احبّ ان اسمّيه حربا؛ فقال النّبىّ صلى الله عليه و آله: و لا اسبق انا باسمه ربى. ثمّ هبط جبرئيل عليه السلام فقال: «يا محمّد، العلىّ الأعلى يقرئک السّلام و يقول: علىّ منک بمنزلة هارون من

موسی و لا نبیّ بعدک، سمّ ابنک هذا باسم ابن هارون». قال النّبیّ ﷺ: و ما اسم‌بن هارون؟ قال: «شبّر»؛ قال: النّبیّ ﷺ: لسانی عربیّ؛ قال جبرئیل: «سمّه الحسن». قالت اسماء: فسّماه الحسن؛ فلمّا کان یوم سابعه عقّ النّبیّ ﷺ عنه بکبشین املحین، و اعطی القابلة فخذا و دینارا، و حلق رأسه، و تصدّق بوزن الشّعر ورقا، و طلی رأسه بالخلوق، ثمّ قال: یا اسماء الدّم فعل الجاهلیّة.

قالت اسماء: فلمّا کان بعد حول ولد الحسین، و جاءنی النّبیّ ﷺ فقال: یا اسماء هلمّی ابنی؛ فدفعته الیه فی خرقة بیضاء فأذّن فی اذنه الیمنی و اقام فی الیسری، و وضعه فی حجره فبکی؛ فقالت اسماء: قلت: فداک ابی و امّی ممّ بکاؤک؟ قال: علی ابنی هذا؛ قلت: انّه ولد السّاعة یا رسول اللّه! فقال: تقتله الفئة الباغیة من بعدی، لا انالهم اللّه شفاعتی. ثمّ قال: یا اسماء لا تخبری فاطمة بهذا، فانّها قریبة عهد بولادته. ثمّ قال لعلیّ ﷺ ایّ شیء سمّیت ابنی؟ قال: ما کنت لأسبقک باسمه یا رسول اللّه، و قد کنت احبّ ان اسمّیه حربا. فقال النّبیّ ﷺ: و لا اسبق باسمه ربّی عزّ و جلّ. ثمّ هبط جبرئیل ﷺ فقال: «یا محمّد، العلیّ الأعلی یقرئک السّلام و یقول لک: علیّ منک کهارون من موسی، سمّ ابنک هذا باسم ابن هارون». قال النّبیّ ﷺ: و ما اسم ابن هارون؟ قال: «شبیر» قال النّبیّ ﷺ: لسانی عربیّ؛ قال جبرئیل: «سمّه الحسین». فسمّاه الحسین. فلمّا کان یوم سابعه، عقّ عنه النّبیّ ﷺ بکبشین املحین و اعطی القابلة فخذا و دینارا، ثمّ حلق رأسه و تصدّق بوزن الشّعر ورقا، و طلی رأسه بالخلوق؛ فقال یا اسماء، الدّم فعل الجاهلیّة.

«البحار، ج۴۳، ص۲۳۸، ح۴».

مآخذ اخری: البحار، ج۱۰۴، ص۱۱۰، ح۱۸، باب۴، نقلا عن العیون؛ و ج۴۴، ص۲۵۰، ح۱، باب۳۱، نقلا عن امالی الطّوسی؛ و ج۴۳، ص۲۴۰، ح۸، باب۱۱، نقلا عن معانی‌الأخبار و علل الشّرایع. الوسائل، ج۲۱، ص۴۰۸، ح۲۷۴۲۷؛ و ص۴۰۹، ح۲۷۴۳۲؛ و ص۴۱۰، ح۲۷۴۳۷، نقلا عن العلل و معانی الأخبار، عن احمدبن الحسن القطّان عن الحسن‌بن علیّ السّکّری عن محمّدبن‌الجوهری عن العبّاس‌بن بکّار عن عبّادبن کثیر و ابی‌بکر الهذلی عن ابی‌الزّبیر عن جابر؛ و نقلا عن الحسن‌بن محمّد الطّوسی فی الامالی عن ابیه عن الحفار عن اسماعیل‌بن علیّ الدّعبلی عن علیّ‌بن علیّ اخی دعبل عن الرّضا ﷺ عن آبائه ﷺ. المستدرک، ج۱۵، ص۱۴۴، ح۱۷۸۰۵، باب۳۲، نقلا عن صحیفة الرّضا.

١٠٢٥: و قال عليه السلام:

المولود اذا ولد، يؤذّن في اذنه اليمنى، و يقام في اليسرى.

«الفقيه، ج ١، ص ٢٩٩، ح ٩١١».

مآخذ اخرى: البحار، ج ١٠٤، ص ١٢٢، ح ٦٠، باب ٤، نقلا عن مكارم الأخلاق.

الوسائل، ج ٥، ص ٤٥٦، ح ٧٠٧٢، باب ٤٦، نقلا عن الفقيه.

١٠٢٦: فقه الرّضا:

اذا ولد مولود فأذّن في اذنه الأيمن و اقم في اذنه الأيسر، و حنّكه بماء الفرات ان قدرت عليه، او بالعسل ساعة يولد، و سمّه بأحسن الاسم و كنّه بأحسن الكنى، و لا تكنّى بأبي‌عيسى، و لا بأبي‌الحكم، و لا بأبي‌الحارث، و لا بأبي‌القاسم اذا كان الاسم محمّدا؛ و سمّه يوم السّابع، و اختنه، و اثقب اذنه، و احلق رأسه، و زن شعره بعد ما تجفّفه بفضّة او بالذّهب، و تصدّق بها، و عقّ عنه؛ كلّ ذلك في يوم السّابع. و اذا اردت ان تعقّ عنه فليكن عن الذّكر ذكرا و عن الأنثى انثى؛ و تعطى القابلة الورک، و لا يأكل منه الأبوان، فان اكلت منه الأمّ فلا ترضعه؛ و تفرّق لحمها على قوم مؤمنين محتاجين، و ان اعددته طعاما و دعوت عليه قوما من اخوانک فهو احبّ اليّ، و كلّما اكثرت، فهو افضل، و حدّه عشرة انفس و ما زاد؛ و افضل ما يطبخ به، ماء و ملح. فان اردت ذبحه، فقل: «بسم اللّه و باللّه، منک و بک و لک و اليک، عقيقة فلان‌بن فلان على ملّتک و دينک و سنّة نبيّک محمّد صلى الله عليه وآله؛ بسم اللّه و الحمد للّه و اللّه اكبر، ايمانا باللّه و ثناء على رسول اللّه، و العصمة بأمره و الشّكر لرزقه و المعرفة لفضله علينا اهل البيت»؛ فان كان ذكرا فقل: «اللّهمّ انت وهبت لنا ذكرا و انت اعلم بما وهبت، و منک ما اعطيت، و لک ما صنعنا، فتقبّله منّا على سنّتک و سنّة نبيّک، فاخنس عنّا الشّيطان الرّجيم، و لک سكب الدّماء، و لوجهک القربان لا شريک».

«البحار، ج ١٠٤، ص ١١٦، ح ٤٣».

١٠٢٧: دعائم الاسلام عن عليّ عليه السلام انّ رسول اللّه صلى الله عليه وآله قال:

من ولد له مولود فليؤذّن في اذنه اليمنى و ليقم في اليسرى، فانّ ذلک عصمة من الشّيطان. و انّه صلى الله عليه وآله امر ان يفعل ذلک بالحسن و الحسين عليهما السلام، و ان يقرء مع الأذان في آذانهما فاتحة الكتاب و آية الكرسي و آخر سورة الحشر و سورة الاخلاص و المعوذّتان.

«البحار، ج ١٠٤، ص ١٢٦، ح ٨٦».

مآخذ اخرى: الكافى، ج٦، ص۲۴، ح٦، عن علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن النّوفلى عن السّكونى عن ابى‌عبدالله عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه و آله. الوسائل ج۲۱، ص۴۰٦، ح ۲۷۴۲۰، باب۳۵، نقلا عن الكافى. التّهذيب، ج۷، ص۴۳۷، ح٦، باب۳٦، باسناده عن محمّدبن يعقوب. البحار، ج۸۴، ص۱٦۲، ح٦۷، نقلا عن دعائم الاسلام.

۱۰۲۸: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن ابن فضّال عن ابى‌اسماعيل الصّيقل عن ابى‌يحيى الرّازى عن ابى‌عبدالله عليه السلام قال:

اذا ولد لكم المولود اىّ شىء تصنعون به؟ قلت: لا ادرى ما نصنع به. قال: خذ عدسة جاوشير فدقّه بماء، ثمّ قطّر فى انفه فى المنخر الأيمن قطرتين، و فى الأيسر قطرة واحدة، و اذّن فى اذنه اليمنى، و اقم فى اليسرى؛ تفعل به ذلک قبل ان تقطع سرّته، فانّه لا يفزع ابدا و لا تصيبه امّ الصّبيان.

«الكافى، ج٦، ص۲۳، ح۱».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۱، ص۴۰٦، ح۲۷۴۲۱، باب۳۵، نقلا عن الشّيخ الطّوسى؛ و الكافى. التّهذيب، ج۷، ص۴۳٦، ح۲، باب۳٦، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۱۰۲۹: مناقب آل ابى‌طالب لابن شهرآشوب: ابن بطّة فى الابانة؛ و ابونعيم‌بن دكين باسنادهما عن ابى‌رافع قال:

رأيت رسول الله صلى الله عليه و آله اذّن فى اذن الحسن لمّا ولد، و اذّن كذلک فى اذن الحسين عليه السلام لمّا ولد.

«البحار، ج۴۳، ص۲۸۲، ح۴۹، باب۱۲».

۱۰۳۰: كامل الزّيارات: ابى عن سعد عن ابن عيسى عن ابى‌جميله عن سليمان‌بن هارون انّه سمع اباعبدالله عليه السلام يقول:

من شرب ماء الفرات و حنّک به فهو محبّنا اهل البيت.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۱۴، ح۲۸».

۱۰۳۱: كامل الزّيارات: محمّد الحميرى عن ابيه عن البرقى عن عبدالرّحمن‌بن حمّاد عن الحجّال عن غالب‌بن عثمان عن عقبة‌بن خالد قال:

ذكر ابوعبدالله عليه السلام الفرات، قال: اما انّه من شيعة علىّ و ما حنّک به احد الاّ احبّنا اهل البيت. يعنى ماء الفرات.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۱۴، ح۳۲».

۱۰۳۲: کامل الزّیارات: باسناده عن ابن البطائنی عن ابیه عن ابی‌بصیر عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال:

نهران مؤمنان، و نهران کافران؛ الکافران: نهر بلخ و دجلة؛ و المؤمنان: نیل مصر و الفرات؛ فحنّکوا اولادکم بماء الفرات.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۱۴، ح ۳۴».

۱۰۳۳: فی روایة:

حنّکوا اولادکم بماء الفرات، و بتربة قبر الحسین علیه السلام، فان لم یکن، فبماء السّماء.

«الکافی، ج ۶، ص ۲۴، ح ۴».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۰۷، ح ۲۷۴۲۵، باب ۳۶، نقلا عن الکافی و مکارم الاخلاق. التّهذیب، ج ۷، ص ۴۳۶، ح ۴، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب. البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۲۳، ح ۷۱، نقلا عن مکارم الاخلاق، من نوادر الحکمة عن الصّادق علیه السلام.

۱۰۳۴: محمّدبن یعقوب عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن القاسم‌بن یحیی عن جدّه الحسن‌بن راشد عن ابی‌بصیر عن ابی‌عبدالله علیه السلام:

حنکوا اولادکم بالتّمر فکذا فعل رسول الله صلی الله علیه و آله بالحسن و الحسین علیهما السلام.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۰۷، ح ۲۷۴۲۳، باب ۳۶».

مآخذ اخری: البحار ج ۱۰۴ ص ۱۱۰ ح ۱۷؛ و ص ۱۲۳، ح ۷۲، نقلا عن الخصال باسناده عن علیّ علیه السلام فی حدیث اربعمأة؛ و عن مکارم الأخلاق. التّهذیب، ج ۷، ص ۴۳۶، ح ۵، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب. الکافی، ج ۶، ص ۲۴، ح ۵.

۱۰۳۵: محمّدبن الحسن باسناده عن ابی‌القاسم جعفربن محمّد[1] عن محمّدبن جعفر عن محمّدبن الحسین عن موسی‌بن سعدان عن عبدالله‌بن القاسم عن الحسین‌بن ابی‌العلاء قال: سمعت اباعبدالله علیه السلام یقول:

حنّکوا اولادکم بتربة الحسین فانّها امان.

«الوسائل، ج ۱۴، ص ۵۲۴، ح ۱۹۷۴۳، باب ۷۰».

مآخذ اخری: البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۱۵، ح ۳۵، نقلا عن کامل الزیارات، عن محمّدبن جعفر عن ابن ابی‌الخطّاب عن موسی‌بن سعدان عن عبدالله‌بن القاسم عن الحسین‌بن ابی‌العلاء.

۱۰۳۶: الحسین‌بن محمّد و محمّدبن یحیی جمیعا عن احمدبن اسحاق عن سعدان عن غیر واحد رفعوه الی امیر

---

۱ - اسناد نوشته شود.

المؤمنين عليه السلام قال:

اما انّ اهل الكوفة لو حنّكوا اولادهم بماء الفرات لكانوا شيعة لنا.

«الكافی، ج۶، ص۳۸۹، ح۵».

۱۰۳۷ : كامل الزّيارات: ابن الوليد عن الصّفّار عن ابن عيسى عن ابن فضّال عن ثعلبة عن سليمان‌بن هارون عن ابی‌عبدالله عليه السلام انّه قال:

ما اظنّ احدا يحنّک بماء الفرات الاّ احبّنا اهل البيت.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۱۴، ح۲۹».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۱۴، ص۴۰۵، ح۱۹۴۶۵، باب۳۴، نقلا عن محمّدبن الحسن باسناده عن الصّفّار عن احمدبن محمّدبن عيسى عن الحسن‌بن علیّ‌بن فضّال. البحار، ج۱۰۰، ص۲۳۰، ح۱۷، باب۱، نقلا عن كامل الزّيارات عن علیّ‌بن الحسين عن سعد عن ابی‌عيسى عن ابن فضّال عن ثعلبة. التّهذيب، ج۶، ص۳۹، ح۲۶، باسناده عن الصّفّار.

۱۰۳۸ : كامل الزّيارات: ابی عن سعد عن ابراهيم‌بن مهزيار عن اخيه علیّ عن ابن ابی‌عمير عن الحسين‌بن عثمان عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

ما اظنّ احدا يحنّک بماء الفرات الاّ كان لنا شيعة.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۱۴، ح۳۱».

۱۰۳۹ : كامل الزّيارات: ابی عن الحسن‌بن متيل عن عمران‌بن موسى عن الجامورانی عن ابن البطائنی عن ابن عميرة عن صندل عن ابن خارجة قال: قال ابوعبدالله عليه السلام:

ما احد يشرب من ماء الفرات و يحنّک به اذا اولد الاّ احبّنا لأنّ الفرات نهر مؤمن.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۱۴، ح۳۳».

۱۰۴۰ : علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن اسماعيل‌بن مرّار عن يونس عن بعض اصحابه عن ابی‌جعفر عليه السلام قال: قال:

يحنّک المولود بماء الفرات و يقام فی اذنه.

«الكافی، ج۶، ص۲۴، ح۳».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۱، ص۴۰۷، ح۲۷۴۲۴، باب۳۶، نقلا عن الكافی. التّهذيب، ج۷، ص۴۳۶، ح۳، باب۳۶، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۱۰۴۱ : مناقب آل ابی‌طالب لابن شهرآشوب: البخاری:

اتی عامربن کریز یوم الفتح رسول اللّه ﷺ بابنه عبداللّه‌بن عامر و هو ابـن خـمس او ستّ، فقال: یا رسول اللّه حنّکه؛ فقال: انّ مثله لا یحنّک؛ و اخذه و تفل فی فیه، فجعل یتسوّغ ریق رسول اللّه ﷺ و یتلمّظه. فقال ﷺ: انّه لمستقی، فکان لا یعالج ارضا الاّ ظهر له المـاء، و له سقایات معروفة و له النّباج و الجحفة و بستان‌بن عامر.

«البحار، ج ۱۸، ص ۴۲، ح ۲۹، باب ۷».

۱۰۴۲: محمّدبن جعفر ابوالعبّاس عن محمّدبن عیسی عن صالح‌بن سعید عن ابراهیم‌بن محمّدبن هارون:
انه کتب الی ابی‌جعفر علیه السلام یسأله عوذة للرّیاح الّتی تعرض للصّبیان؛ فکتب الیه بخطّه بهاتین العوذتین، و زعم صالح انّه انفدهما الی ابراهیم بخطّه: «اللّه اکبر اللّه اکبر اللّه اکبر، اشهد ان لا اله الاّ اللّه، اشهد انّ محمّدا رسول اللّه، اللّه اکبر اللّه اکبر، لا اله الاّ اللّه، و لا ربّ لی الاّ اللّه، له الملک و له الحمد، لا شریک له، سبحان اللّه، ما شاء اللّه کان و ما لم‌یشأ لم‌یکـن، اللّـهمّ ذا الجلال و الاکرام، ربّ موسی و عیسی و ابراهیم الّذی وفی، اله ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و الأسباط، لا اله الاّ انت، سبحانک مع ما عددت من آیاتک، و بعظمتک و بما سألک به النّبیون، و بأنّک ربّ النّاس، کنت قبل کلّ شیء، و انت بعد کلّ شیء، اسألک باسمک الّذی تمسک به السّماوات ان تقع علی الأرض الاّ باذنک، و بکـلماتک التّـامّات الّـتی تـحیی بـه الموتی، ان تجیر عبدک فلانا من شرّ ما ینزل من السّماء و ما یعرج الیها، و ما یخرج من الأرض و ما یلج فیها، و سلام علی المرسلین و الحمد للّه ربّ العالمین». و کتب الیه ایضا بخطّه: «بسم اللّه و باللّه و الی اللّه، و کما شاء اللّه، و اعیذه بعزّة اللّه و جبروت اللّه و قدرة اللّه و ملکوت اللّه، هذا الکتاب من اللّه شفاء لفلان‌بن فلان، [ابن] عبدک و ابن امتک عبدی اللّه، صلّی اللّه علی محمّد و آله».

«الکافی، ج ۲، ص ۵۷۱، ح ۱۰».

۱۰۴۳: عبداللّه‌بن جعفر ـ فی قرب الأسناد ـ عن الحسن‌بن ظریف عن الحسین‌بن علوان عن جعفر عن ابیه:
انّ علیّا علیه السلام سئل عن التّعویذ یعلّق علی الصّبیان، فقال: علّقوا ما شئتم اذا کان فیه ذکر اللّه.

«الوسائل، ج ٦، ص ۲۳۹، ح ۷۸۳۲، باب ۴۱».

مآخذ اخری: البحار، ج ۹۴، ص ۱۹۲، ح ۲، باب ۳٦، نقلا عن قرب الأسناد.

۱۰۴۴: طبّ الأئمّة عن علاّن‌بن محمّد عن صفوان‌بن یحیی عن منصوربن حازم عـن عـنبسة‌بن مـصعب عـن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

لا بأس بالتّعويذ ان يكون على الصّبىّ و المرأة.

«الوسائل، ج ٦، ص ٢٣٨، ح ٧٨٢٨، باب ٤١».

۱۰۴۵: طبّ الأئمّة: عمربن عبداللّه‌بن عمر التّميمى عن حمّادبن عيسى عن شعيب العقرقوفى عن الحلبى قال:

سألت جعفربن محمّد عليه السلام فقلت: يابن رسول اللّه، هل نعلّق شيئا من القرآن و الرّقى على صبياننا و نسائنا؟ فقال: نعم، اذا كان فى اديم، تلبسه الحائض؛ و اذا لم يكن فى اديم، لم تلبسه المرأة.

«البحار، ج ۹۵، ص ۵، ح ۸، باب ۵۴».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ٦، ص ۲۳۸، ح ۷۸۲۹، باب ۴۱، نقلا عن طبّ الأئمّة.

۱۰۴۶: طبّ الأئمّة: اسحاق‌بن حسّان العارف عن الحسين‌بن محبوب عن جميل‌بن صالح عن ذريح المحاربى قال:

دخلت على ابى‌عبداللّه عليه السلام و هو يعوّذ ابنا له صغيرا، و هو يقول: «بسم اللّه اعزم عليك يا وجع و يا ريح كائنا ما كانت، بالعزيمة الّتى عزم بها رسول اللّه صلى الله عليه وآله، و علىّ بن ابى‌طالب عليه السلام على جنّ وادى الصّبرة، فأجابوا و اطاعوا، لما اجبت و اطعت و خرجت عن ابن فلان‌بن فلانة السّاعة السّاعة»؛ حتّى قالها ثلاث مرّات.

«البحار، ج ۹۵، ص ۸، ح ۷، باب ۵۵».

۱۰۴۷: بصائر الدّرجات: محمّدبن عبد الجبّار عن البرقى عن فضّالة‌بن ايّوب عن شعيب عن الحارث النّصرى قال:

رأيت على بعض صبيانهم تعويذا، فقلت: جعلنى اللّه فداک أ ما يكره تعويذ القرآن تعلّق على الصّبىّ؟ قال: انّ ذا ليس بذا، انّما ذا من ريش الملائكة، انّ الملائكة تطأ فرشنا، و تمسح رؤوس صبياننا.

«البحار، ج ٢٦، ص ٣٥٤، ح ١٢، باب ٩».

۱۰۴۸: دعوات الرّاوندى:

كتب الى ابى‌الحسن العسكرى عليه السلام بعض مواليه، فى صبىّ له يشتكى ريح امّ الصّبيان؛ فقال: اكتب فى رقّ و علّقه عليه. ففعل فعوفى باذن اللّه. و المكتوب هذا: «بسم اللّه العلىّ العظيم الحليم الكريم القديم الّذى لا يزول، اعوذ بعزّة الحىّ الّذى لا يموت، من شرّ كلّ حىّ يموت.

«البحار، ج ۹۵، ص ۱۵۱، ح ۱۲، باب ۱۰۴».

۱۰۴۹: عوذة یوم الجمعة ـ مصباح ـ المتهجّد: اخبرنا جماعة عن ابی‌المفضّل قال: حدّثنا ابواحمد عبداللّه‌بن الحسین‌بن ابراهیم العلوی عن ابیه عن عبدالعظیم‌بن عبداللّه الحسنی رضی اللّه عنه:

انّ اباجعفر محمّدبن علیّ ﷺ کتب هذه العوذة لابنه ابی‌الحسن ﷺ، و هو صبیّ فی المهد و کان یعوّذه بها یوما فیوما؛ البلد و الجنّة و الاختیار: «بسم اللّه الرّحمن الرّحیم، و لا حول و لا قوّة الاّ باللّه العلیّ العظیم، اللّهمّ ربّ الملائکة و الرّوح و النّبیّین و المرسلین، و قاهر من فی السّموات و الأرضین، و خالق کلّ شیء، و مالکه، کفّ عنّی بأس اعدائنا، و من اراد بنا سوء من الجنّ و الانس، و اغْمِ ابصارهم و قلوبهم، و اجعل بیننا و بینهم حجابا و حرسا و مدفعا، انّک ربّنا، و لا حول و لا قوّة لنا الاّ باللّه، علیه توکّلنا و الیه انبنا، و هو العزیز الحکیم، ربّنا و عافنا من شرّ کلّ سوء، و من شرّ کلّ دابّة انت آخذ بناصیتها، و من شرّ ما سکن فی اللّیل و النّهار، و من شرّ کلّ سوء، و من شرّ کلّ ذی‌شرّ، ربّ العالمین و اله المرسلین، صلّ علی محمّد و آله اجمعین، و خصّ محمّدا و آله بأتمّ ذلک، و لا حول و لا قوّة الاّ باللّه العلیّ العظیم؛ بسم اللّه و باللّه اومن، و باللّه اعوذ، و باللّه اعتصم، و باللّه استجیر، و بعزّة اللّه و منعته امتنع من شیاطین الانس و الجنّ، و من رجلهم و خیلهم و رکضهم و عطفهم و رجعتهم و کیدهم و شرّهم و شرّ ما یأتون به تحت اللّیل و تحت النّهار من البعد و القرب، و من شرّ الغائب و الحاضر، و الشّاهد و الزّائر، احیاء و امواتا، اعمی و بصیرا، و من شرّ العامّة و الخاصّة، و من شرّ نفسی و وسوستها، و من شرّ الدّناهش و الحسّ و اللّمس و اللّبس، و من عین الجنّ و الانس، و بالاسم الّذی اهتزّ له عرش بلقیس؛ و اعیذ دینی و جمیع ما تحوطه عنایتی، من شرّ کلّ صورة و خیال او بیاض او سواد او تمثال او معاهد او غیر معاهد، ممّن سکن الهواء و السّحاب، و الظلمات و النّور، و الظلّ و الحرور، و البرّ و البحور، و السّهل و البعور، و الخراب و العمران، و الآکام و الآجام، و المغایظ و الکنایس، و النّواویس و الفلوات و الجبانات، من الصّادرین و الواردین، ممّن یبدوا باللّیل و ینتشر بالنّهار، و بالعشیّ و الأبکار، و الغدوّ و الآصال، و المریبین و الأسامرة و الأفاترة و الفراعنة و الأبالسة، و من جنودهم و ازواجهم و عشایرهم و قبایلهم، و من همزهم و لمزهم و نفثهم و وقاعهم و اخذهم و سحرهم و ضربهم و عبثهم و لمحهم و احتیالهم و اخلاقهم، و من شرّ کلّ ذی‌شرّ من السّحرة و الغیلان و امّ الصّبیان و ما ولدوا و ما وردوا، و من شرّ کلّ ذی شرّ داخل و خارج، و عارض و متعرّض، و ساکن و متحرّک، و ضربان عرق و صداع و شقیقة، و ام ملدم و الحمی، و المثلثة و الرّبع، و الغبّ و النّافضة و الصّالبة، و الدّاخلة و الخارجة، و من شرّ

كلّ دابّة انت آخذ بناصيتها، انّک علی صراط مستقيم، و صلّی اللّه علی محمّد و آل محمّد و سلّم تسليما كثيرا.

«البحار، ج ۹۰، ص۱۳٦، ح ۵، باب۹».

۱۰۵۰ : امالی الشّيخ الطّوسی: محمّدبن احمدبن الحسن‌بن شاذان عن احمدبن محمّدبن ايّوب عن عمروبن الحسن القاضی عن عبداللّه بن محمّد عن ابی‌حبيبة عن سفيان‌بن عيينة عن الزّهریّ عن عائشة؛ قال ابن شاذان: و حدّثنی سهل‌بن احمد عن ابن عمر الرّبيعی عن زكريّابن يحيی عن ابی‌داوود عن شعبة عن قتادة عن انس عن العبّاس‌بن عبدالمطلب؛ قال ابن شاذان: و حدّثنی ابراهيم‌بن علیّ باسناده عن ابی‌عبداللّه جعفربن محمّد عن آبائه عليهم السلام قال:...

فلمّا كان اليوم الثّالث ـ من ولادة امير المؤمنين عليه السلام ـ و كان العاشر من ذی الحجّة اذّن ابوطالب فی النّاس اذانا جامعا، و قال: هلمّوا الی وليمة ابنی علیّ. قال: و نحر ثلاثمأة من الابل و الف رأس من البقر و الغنم، و اتّخذ وليمة عظيمة، و قال: «معاشر النّاس الا من اراد من طعام علیّ ولدی فهلمّوا و طوفوا بالبيت سبعا سبعا و ادخلوا و سلّموا علی ولدی علیّ، فان اللّه شرّفه». و لفعل ابی‌طالب شرّف يوم النّحر.

«البحار، ج ۳۵، ص۳۸، ح۳۷، باب ۱».

۱۰۵۱ : محمّدبن يحيی عن احمدبن محمّد عن علیّ‌بن الحكم عن بعض اصحابنا قال:

اولم ابوالحسن موسی وليمة علی بعض ولده، فأطعم اهل المدينة ثلاثة ايّام الفالوذجات فی الجفان فی المساجد و الأزقّة؛ فعابه بذلک بعض اهل المدينة؛ فبلغه عليه السلام ذلک؛ فقال: ما اتی اللّه عزّ و جلّ نبيّا من انبيائه شيئا الاّ و قد آتی محمّدا صلی الله عليه و آله مثله، و زاده ما لم يؤتهم. قال لسليمان عليه السلام: «هذا عطاؤنا فامنن او امسک بغير حساب». و قال لمحمّد صلی الله عليه و آله: «و ما آتاكم الرّسول فخذوه و ما نهاكم عنه فانتهوا».

«الكافی، ج ٦، ص ۲۸۱، ح ۱».

۱۰۵۲ : ابوعلیّ الأشعری عن محمّدبن عبدالجبّار عن صفوان‌بن يحيی عن عبدالرّحمن‌بن الحجّاج قال:

ولد لأبی الحسن عليه السلام مولود بمنی، فأرسل الينا يوم النّحر بخبيص فيه زعفران؛ الحديث.

«الكافی، ج ۴، ص ۵۰٦، ح ۴».

مآخذ اخری: التّهذيب، ج ۵، ص ۲۴٦، ح ۲٦، باب ۱٦؛ و الاستبصار، ج ۲، ص ۲۸۸، ح ۵، باب ۱۹۷، باسناده عن محمّدبن يعقوب. الوسائل، ج ۱۴، ص ۲۳۷، ح ۱۹۰۸۴، باب ۱۴، نقلا عن الكافی.

۱۰۵۳: مناقب آل ابی‌طالب لابن شهرآشوب: و روایة الحسن‌بن محبوب عن الصّادق علیه السلام ـ و الحدیث مختصر ـ:

انّه انفتح البیت من ظهره و دخلت فاطمة فیه، ثمّ عادت الفتحة و التصقت؛ و بقیت فیه ثلاثة ایّام، فأکلت من ثمار الجنّة. فلمّا خرجت، قال علیّ علیه السلام: «السّلام علیک یا ابة و رحمة اللّه و برکاته»؛ ثمّ تنحنح و قال: «بسم اللّه الرّحمن الرّحیم، قد افلح المؤمنون» الآیات. فقال رسول اللّه صلی الله علیه و آله: «قد افلحوا بک». انت و اللّه امیرهم، تمیرهم من علمک فیمتارون؛ و انت و اللّه دلیلهم، و بک و اللّه یهتدون». و وضع رسول اللّه لسانه فی فیه فانفجرت اثنتا عشرة عینا. قال: فسمّی ذلک الیوم یوم التّرویة. فلمّا کان من غده و بصر علیّ برسول اللّه صلی الله علیه و آله، سلّم علیه و ضحک فی وجهه و جعل یشیر الیه، فأخذه رسول اللّه صلی الله علیه و آله، فقالت فاطمة: عرفه؛ فسمّی ذلک الیوم عرفة. فلمّا کان الیوم الثّالث ـ و کان یوم العاشر من ذی‌الحجّة ـ اذّن ابوطالب فی النّاس اذانا جامعا، و قال: هلمّوا [الی ولیمة ابنی علیّ. و نحر ثلاثمأة من الابل، و الف رأس من البقر و الغنم، و اتّخذوا ولیمة و قال: هلمّوا] و طوفوا بالبیت سبعا، و ادخلوا و سلّموا علی علیّ ولدی. ففعل النّاس ذلک، و جرت به السّنّة و وضعته امّه بین یدی النّبیّ صلی الله علیه و آله، ففتح فاه بلسانه و حنّکه و اذّن فی اذنه الیمنی و اقام فی الیسری، فعرف الشّهادتین و ولد علی الفطرة.

«البحار، ج۳۵، ص۱۷، ح۱۴، باب۱».

۱۰۵۴: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن ابن فضّال رفعه الی ابی‌جعفر علیه السلام قال:

الولیمة یوم و یومان مکرمة، و ثلاثة ایّام ریاء و سمعة.

«الکافی، ج۵، ص۳۶۸، ح۳».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۷، ص۴۰۸، ح۳، باب۳۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۱۰۵۵: روی موسی‌بن بکر عن ابی‌الحسن علیه السلام: انّ رسول اللّه صلی الله علیه و آله قال:

لا ولیمة الاّ فی خمس: فی عرس او خرس او عذار او وکاز او رکاز؛ فالعرس التّزویج، و الخرس النّفاس بالولد، و العذر الختان، و الوکاز الرّجل یشتری الدّار، و الرّکاز الرّجل یقدم من مکّة.

«التّهذیب، ج۷، ص۴۰۹، ح۶، باب۳۶».

مآخذ اخری: الفقیه، ج۳، ص۴۰۲، ح۴۴۰۴، باب۲، باسناده عن موسی‌بن بکر.
البحار، ج۷۶، ص۱۵۷، ح۱، باب۲۹؛ و ج۹۹، ص۳۸۴، ح۶، باب۳، نقلا عن

معانی الأخبار و الخصال، عن ماجیلویه عن عمّه عن البرقی‌ابی‌عثمان عن موسی ابن بکر.

۱۰۵۶: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن النّوفلی عن السّکونی عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

الولیمة فی اربع: العرس و الخرس و هو المولود یعقّ عنه و یطعم له، و الاعذار و هو ختان الغلام، و الایاب و هو الرّجل یدعو اخوانه اذا آب من غیبته.

«الکافی، ج ٦، ص ۲۸۱، ح ۳».

مآخذ اخری: البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۱۵، ح ۳۷، نقلا عن المحاسن عن النّوفلی عن السّکونی باسناده قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله.

۱۰۵۷: روی عمّاربن موسی السّاباطی عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

سألته عن امرأة اصابها الطّلق الیوم و الیومین و اکثر من ذلک تری صفرة او دما کیف تصنع بالصّلاة؟ قال: تصلّی ما لم‌تلد، فان غلبها الوجع صلّت اذا برئت.

«الفقیه، ج ۱، ص ۱۰۲، ح ۲۱۱».

۱۰۵۸: ابوعلی الأشعری عن محمّدبن عبدالجبّار عن صفوان‌بن یحیی عن عبدالرّحمن‌بن الحجّاج قال:

سألت اباالحسن علیه السلام عن المرأة تلد بعد العصر، أ تتمّ ذلک الیوم ام تفطر؟ قال: تفطر و تقضی ذلک الیوم.

«الکافی، ج ۴، ص ۱۳۵، ح ۴».

مآخذ اخری: الفقیه، ج ۲، ص ۱۴۵، ح ۱۹۹۱، باب ۲، باسناده عن عبدالرّحمن‌بن الحجّاج عن ابی‌الحسن علیه السلام. الوسائل، ج ۱۰، ص ۲۲۹، ح ۱۳۲۸۹، باب ۲٦، نقلا عن الکافی.

۱۰۵۹: ابوعلی الأشعری عن محمّدبن احمد عن احمدبن الحسن‌بن علیّ عن عمروبن سعید عن مصدّق‌بن صدقة عن عمّاربن موسی عن ابی‌عبداللّه علیه السلام:

فی المرأة یصیبها الطّلق ایّاما او یومین فتری الصّفرة او دما، فقال: تصلّی ما لم‌تلد، فان غلبها الوجع ففاتها صلاة لم‌تقدر ان تصلّیها من الوجع فعلیها قضاء تلک الصّلاة بعد ما تطهر.

«الکافی، ج ۳، ص ۱۰۰، ح ۳».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۱، ص ۴۰۳، ح ۸۴، باب ۱۹، باسناده عن محمّدبن احمد. الوسائل، ج ۲، ص ۳۹۱، ح ۲۴۴۰، باب ۴، نقلا عن محمّدبن علیّ‌بن الحسین باسناده عن عمّاربن موسی عن ابی‌عبداللّه علیه السلام؛ و نقلا عن الکافی.

۱۰۶۰: مهج الدّعوات: ابوعبداللّه احمدبن محمّدبن غالب قال: حدّثنا عبداللّه‌بن ابی‌حبيبة و خليل‌بن سالم عن الحارث‌بن عمير عن جعفربن محمّد الصّادق عليه‌السلام عن ابيه عن جدّه عن امير المؤمنين علیّ‌بن ابی‌طالب صلّى اللّه عليه و على ذرّيته الطّاهرين الطّيّبين المنتجبين و سلّم كثيرا قال:

علّمنی رسول اللّه صلّى‌اللّه عليه و على اهل بيته، هذا الدّعاء، و امرنی ان احتفظ به فی كلّ ساعة، لكلّ شدّة و رخاء، و ان اعلّمه خليفتی من بعدی، و امرنی ان لا افارقه طول عمری حتّى القى اللّه عزّ و جلّ بهذا الدّعاء، و قال لی: تقول حين تصبح و تمسی هذا الدّعاء، فانّه كنز من كنوز العرش... فقال له سلمان الفارسی رحمه اللّه: زدنا من ثواب هذا الدّعاء جعلنی اللّه فداک. قال: النّبیّ صلّى‌اللّه عليه و آله الطّاهرين و سلّم تسليما: يا اباعبداللّه و الّذی بعثنی بالحق نبيّا لو دعی بهذا الدّعاء على مجنون لأفاق من جنونه، من ساعته و لو دعی به عند امرأة قد عسر عليها الولد لسهّل اللّه عليها خروج ولدها اسرع من طرفة عين،... و هو: «بسم اللّه الرّحمن الرّحيم، الحمد للّه الّذی لا اله الاّ هو الملک الحقّ المبين، المدبّر بلا وزير، و لا خلق من عباده يستشير، الأوّل غير موصوف، و الباقی بعد فناء الخلق، العظيم الرّبوبيّة، نور السّموات و الأرضين، و فاطرهما و مبتدعهما بغير عمد خلقهما، فاستقرّت الأرضون بأوتادها فوق الماء، ثمّ علا ربّنا فی السّموات العلى، الرّحمن على العرش استوى، له ما فی السّموات و ما فی الأرض و ما بينهما و ما تحت الثّرى. فأنا اشهد بأنّک انت اللّه لا رافع لما وضعت، و لا واضع لما رفعت، و لا معزّ لمن اذللت، و لا مذلّ لمن اعززت، و لا مانع لما اعطيت، و لا معطی لما منعت، و انت اللّه لا اله الاّ انت. كنت اذ لم تكن سماء مبنيّة، و لا ارض مدحيّة، و لا شمس مضيئة، و لا ليل مظلم، و لا نهار مضیء، و لا بحر لجّی، و لا جبل رأس، و لا نجم سار، و لا قمر منير، و لا ريح تهبّ، و لا سحاب يسكب، و لا برق يلمع، و لا روح يتنفّس، و لا طائر يطير، و لا نار تتوقّد، و لا ماء يطرد. كنت قبل كلّ شیء، و كوّنت كلّ شیء، و قدرت على كلّ شیء، و ابتدعت كلّ شیء، و اغنيت و افقرت و امتّ و احييت و اضحكت و ابكيت و على العرش استويت. فتباركت يا اللّه فتعاليت. انت اللّه الّذی لا اله الاّ انت، الخلاّق العليم، امرک غالب، و علمک نافذ، و كيدک غريب، و وعدک صادق، و حكمک عدل، و كلامک هدى، و وحيک نور، و رحمتک واسعة، و عفوک عظيم، و فضلک كثير، و عطاؤک جزيل، و حبلک متين، و امكانک عتيد، و جارک عزيز، و بأسک شديد، و مكرک مكيد. موضع كلّ شكوى، و حاضر كلّ ملاء، و منتهى كلّ حاجة و فرج كلّ حزين، و غنى كلّ مسكين، و حصن كلّ هارب، و امان كلّ خائف.

حرز الضّعفاء، كنز الفقراء، مفرّج الغمّاء، معين الصّالحين، ذلک اللّه ربّنا لا اله الاّ هو، تکفی من توکّل علیک و انت جار من لاذ بک و تضرّع الیک. عصمة من اعتصم بک من عبادک، ناصر من انتصر بک، تغفر الذّنوب لمن استغفرک، جبّار الجبابرة عظیم العظماء، کبیر الکبراء، سیّد السّادات، مولی الموالی، صریخ المستصرخین، منفّس عن المکروبین، مجیب دعوة المضطرّین اسمع السّامعین ابصر النّاظرین، احکم الحاکمین، اسرع الحاسبین، ارحم الرّاحمین، خیر الغافرین، قاضی حوائج المؤمنین، مغیث الصّالحین. انت اللّه لا اله الاّ انت ربّ العالمین، انت الخالق و انا المخلوق، و انت المالک و انا المملوک، و انت الرّبّ و انا العبد، و انت الرّازق و انا المرزوق، و انت المعطی و انا السّائل، و انت الجواد و انا البخیل، و انت القویّ و انا الضّعیف، و انت العزیز و انا الذّلیل، و انت الغنیّ و انا الفقیر، و انت السّیّد و انا العبد، و انت الغافر و انا المسیء، و انت العالم و انا الجاهل، و انت الحلیم و انا العجول، و انت الرّحمن و انا المرحوم، و انت المعافی و انا المبتلی، و انت المجیب و انا المضطرّ. و انا اشهد بأنّک انت اللّه لا اله الاّ انت، المعطی عبادک بلا سؤال، و اشهد بأنّک انت اللّه الواحد الفرد و الیک المصیر، و صلّی اللّه علی محمّد و اهل بیته الطّیّبین الطّاهرین. و اغفر لی ذنوبی و استر علیّ عیوبی، و افتح لی من لدنک رحمة و رزقا واسعا یا ارحم الراحمین و الحمد للّه ربّ العالمین و حسبنا اللّه و نعم الوکیل و لا حول و لا قوّة الاّ باللّه العلیّ العظیم».

«البحار، ج۸۶، ص۳۳۰، ح۷۱، باب۴۵».

۱۰۶۱: مهج الدّعوات: عبداللّه‌بن حمید البصری قال:

بلغنا عن رجل من اهل نیسابور یقال له عبداللّه؛ قال: حدّثنا ابراهیم‌بن ادهم عن موسی عن الفرّاء عن محمّدبن علیّ‌بن ابی‌طالب صلوات اللّه علیه عن النّبیّ ﷺ قال: من دعا بهذه الأسماء، استجاب اللّه عزّ و جلّ له؛ و قال صلوات اللّه علیه: لو دعی بهذه الأسماء علی صفائح من حدید لذاب الحدید باذن اللّه عزّ و جلّ؛ و قال ﷺ: و الّذی بعثنی بالحقّ نبیّا لو انّ رجلا بلغ به الجوع و العطش شدّة ثمّ دعا بهذه الأسماء لسکن عنه الجوع و العطش؛ و الّذی بعثنی بالحقّ نبیّا لو انّ رجلا دعا بهذه الأسماء علی جبل بینه و بین الموضع الّذی یریده لنفد الجبل کما یریده حتّی یسلکه؛ و الّذی بعثنی بالحقّ نبیّا لو دعا بهذا الدّعاء عند مجنون لأفاق من جنونه؛ و ان دعا بهذا الدّعاء عند امرأة قد عسر علیها الولد لسهّل اللّه ذلک علیها و قال صلوات اللّه علیه: لو دعا بها رجل فی مدینة و المدینة تحترق و منزله فی وسطها لنجا منزله؛... و هی

هذه الأسماء، تقول: «اللّهمّ انّى اسألک یا من احتجب بشعاع نوره عن نواظر خلقه، یا من تسربل بالجلال و العظمة، و اشتهر بالتّجبّر فی قدسه، یا من تعالى بالجلال و الکبریاء فی تفرّد مجده، یا من انقادت الأمور بأزمّتها طوعا لأمره، یا من قامت السّماوات و الأرضون مجیبات لدعوته، یا من زیّن السّماء بالنّجوم الطّالعة و جعلها هادیة لخلقه، یا من انار القمر المنیر فی سواد اللّیل المظلم بلطفه، یا من انار الشّمس المنیرة و جعلها معاشا لخلقه و جعلها مفرقة بین اللّیل و النّهار بعظمته، یا من استوجب الشّکر بنشر سحائب نعمه، اسألک بمعاقد العزّ من عرشک و منتهى الرّحمة من کتابک، و بکلّ اسم هو لک سمّیت به نفسک، او استأثرت به فی علم الغیب عندک، و بکلّ اسم هو لک انزلته فی کتابک او اثبتّه فی قلوب الصّافّین الحافّین حول عرشک، فتراجعت القلوب الى الصّدور عن البیان باخلاص الوحدانیّة و تحقیق الفردانیّة مقرّة لک بالعبودیة، و انّک انت اللّه، انت اللّه، انت اللّه لا اله الاّ انت، و اسألک بالأسماء الّتی تجلّیت بها للکلیم على الجبل العظیم، فلمّا بدا شعاع نور الحجب من بهاء العظمة خرّت الجبال متدکدکة لعظمتک و جلالک و هیبتک، و خوفا من سطوتک، راهبة منک، فلا اله الاّ انت، فلا اله الاّ انت، فلا اله الاّ انت، و اسألک بالاسم الّذی فتقت به رتق عظیم جفون عیون النّاظرین الّذی به تدبیر حکمتک و شواهد حجج انبیائک، یعرفونک بفطن القلوب، و انت فی غوامض مسرّات سریرات الغیوب، اسألک بعزّة ذلک الاسم، ان تصلّی على محمّد و آل محمّد، و ان تصرف عنّی جمیع الآفات و العاهات و الأعراض و الأمراض و الخطایا و الذّنوب و الشّکّ و الشّرک و الکفر و النّفاق و الشّقاق و الغضب و الجهل و المقت و الضّلالة و العسر و الضّیق و فساد الضّمیر و حلول النّقمة و شماتة الأعداء و غلبة الرّجال انّک سمیع الدّعاء، لطیف لما تشاء، و صلّ على محمّد و آل محمّد، یا ارحم الرّاحمین». قیل: انّ سلمان الفارسی رحمة اللّه علیه قال: یا رسول اللّه بأبی انت و امّی الا اعلّمه النّاس؟ قال: لا یا با عبداللّه یترکون الصّلاة و یرکبون الفواحش، و یغفر لهم و لأهل بیتهم و جیرانهم، و من فی مسجدهم و لأهل مدینتهم اذا دعوه بهذه الأسماء.

«البحار، ج ۹۴، ص ۴۰۲، ح ۵، باب ۵۲».

۱۰۶۲: مهج الدّعوات: و من ذلک دعاء جامع لمولانا و مقتدانا امیر المؤمنین علیّ‌بن ابی‌طالب علیه السلام، رویناه باسنادنا الى سعدبن عبداللّه فی کتابه، کتاب فضل الدّعاء؛ قال: حدّثنا یعقوب‌بن یزید یرفعه قال: قال سلمان الفارسی رضی اللّه عنه: قال: سمعت علیّ‌بن ابی‌طالب صلوات اللّه علیه یقول: قال لی رسول اللّه صلى الله علیه و آله:

يا على لو دعا داع بهذا الدّعاء على صفائح الحديد لذابت؛ و الّذى بعثنى بالحقّ نبيّا لو دعا داع بهذا الدّعاء على ماء جار لسكن حتّى يمر عليه؛ و الّذى بعثنى بالحقّ نبيّا انّه من بلغ به الجوع و العطش ثمّ دعا بهذا الدّعاء اطعمه اللّه و اسقاه؛... و الّذى بعثنى بالحقّ نبيّا لو يدعى به على امرأة قد عسر عليها ولادتها لسهّل اللّه عليها الولادة؛ و الّذى بعثنى بالحقّ نبيّا لو دعا بهذا الدّعاء رجل على مدينة و المدينة تحترق و منزله فى وسطها لنجا منزله؛ و لم يحترق... فقال: قلت لرسول اللّه ﷺ: بأبى انت و امّى يا رسول اللّه أ يعطى الدّاعى بهذه الأسماء كلّ هذا؟! فقال: يا على اخبرک بأعظم من ذلک: من نام و قد ارتكب الكبائر كلّها و قد دعا بهذا الدّعاء، فان مات فهو عنداللّه شهيد؛ و ان مات على غير توبة يغفر اللّه له و لأهل بيته و لوالديه و لولده و لمؤذّن مسجده و لامامه بعفوه و رحمته. يقول: «اللّهمّ انّک حىّ لا يموت، و صادق لا يكذب، و قاهر لا يقهر، و بدىء لا ينفد، و قريب لا يبعد، و قادر لا يضادّ، و غافر لا يظلم، و صمد لا يطعم، و قيّوم لا ينام، و مجيب لا يسأم، و جبّار لا يعان، و عظيم لا يرام، و عالم لا يعلّم، و قوىّ لا يضعف، و حليم لا يجهل، و جليل لا يوصف، و وفىّ لا يخلف، و غالب لا يغلب، و عادل لا يحيف، و غنىّ لا يفتقر، و كبير لا يغادر، و حكيم لا يجور، و وكيل لا يحيف، و فرد لا يستشير، و وهّاب لا يملّ، و عزيز لا يستذلّ، و سميع لا يذهل، و جواد لا يبخل، و حافظ لا يغفل، و قائم لا يسهو، و دائم لا يفنى، و محتجب لا يرى، و باق لا يبلى، و واحد لا يشبه، و مقتدر لا ينازع، يا كريم الجواد المتكرّم، يا ظاهر يا قاهر، انت القادر المقتدر، يا عزيز المتعزّز، يا من ينادى من كلّ فجّ عميق بألسنة شتّى، و لغات مختلفة، و حوائج متتابعة، و لا يشغلک شىء عن شىء، انت الّذى لا يفنيک الدّهور، و لا تحيط بک الأمكنة، و لا تأخذک سنة و لا نوم، صلّ على محمّد و آل محمّد، و يسّر لى ما اخاف عسره، و فرّج عنّى ما اخاف كربه، و سهّل لى ما اخاف حزونته، سبحانک لا اله الاّ انت انّى كنت من الظّالمين يا ارحم الرّاحمين».

«البحار، ج۹۵، ص۳۸۸، ح۲۹، باب ۱۲۹».

۱۰۶۳: عيون اخبار الرّضا و الخصال: ابن الوليد عن سعد عن احمدبن حمزة الأشعرى عن ياسر الخادم قال: سمعت اباالحسن الرّضا عليه السلام يقول:

انّ اوحش ما يكون هذا الخلق، فى ثلاثة مواطن: يوم يولد، و يخرج من بطن امّه فيرى الدّنيا، و يوم يموت فيعاين الآخرة و اهلها، و يوم يبعث فيرى احكاما لم يرها فى دار الدّنيا. و قد سلّم اللّه عزّ و جلّ على يحيى عليه السلام فى هذه الثّلاثة المواطن، و آمن روعته، فقال: «و سلام عليه يوم

ولد و يوم يموت و يوم يبعث حيّا». و قد سلّم عيسى‌بن مريم عليه السلام على نفسه فى هذه الثّلاثة المواطن، فقال: «و السّلام علىّ يوم ولدت و يوم اموت و يوم ابعث حيّا».

«البحار، ج۷، ص۱۰۴، ح۱۸».

۱۰۶۴: مناقب آل ابى‌طالب لابن شهرآشوب: عن سلام‌بن المستنير عن ابى‌جعفر عليه السلام فى خبر طويل يذكر فيه خلق الولد فى بطن امّه قال:

و يبعث اللّه ملكا يقال له الزّاجر، فيزجره زجرة، فيفزع الولد منها و ينقلب، فتصير رجلاه اسفل البطن ليسهّل اللّه عزّ و جلّ على المرأة و على الولد الخروج. قال: فان احتبس، زجره زجرة اخرى شديدة، فيفزع منها فيسقط الى الأرض فزعا باكيا من الزّجر.

«البحار، ج۶۰، ص۳۴۲، ح۲۷، باب ۴۱».

۱۰۶۵: الزّوائد: عنه ـ الصّادق ـ عليه السلام

ـ يوم السّابع من ايّام الشّهور ـ يوم سعيد مبارک فيه ركب نوح عليه السلام السّفينة، فاركب البحر و سافر فى البرّ و الق العدوّ و اعمل ما شئت، فانّه يوم عظيم البركة، محمود لطلب الحوائج و السّعى فيها، و من ولد فيه كان مباركا ميمونا على نفسه و ابويه، خفيف النّجم، موسّعا عيشه؛ و من مرض فيه او فى ليلته برىء باذن اللّه تعالى.

«البحار، ج۵۹، ص۶۱، ح۴۱، باب ۲۱».

۱۰۶۶: الدّروع الواقية: عن الصّادق عليه السلام:

انّه ـ اليوم الثّالث ـ يوم نحس مستمرّ، نزع آدم و حوا لباسهما و اخرجا من الجنّة، فاجعل شغلک فيه صلاح منزلک، و لا تخرج من دارک ان امكنک، و اتّق فيه السّلطان و البيع و الشّراء و طلب الحوائج و المعاملة و المشاركة، و الهارب فيه يؤخذ، و المريض يجهد، و المولود فيه يكون مرزوقا طويل العمر. و قال سلمان: هو روز اردى بهشت اسم الملک الموكّل بالشّقاء و السّقم، يوم ثقيل نحس لا يصلح لأمر من الأمور.

«البحار، ج۵۹، ص۵۸، ح۱۸، باب ۲۱».

۱۰۶۷: الدّروع الواقية: عن الصّادق عليه السلام:

انّه ـ اليوم الرّابع ـ يوم صالح للزّرع و الصّيد و البناء و اتّخاذ الماشية، و يكره فيه السّفر فمن سافر فيه خيف عليه القتل و السّلب او بلاء يصيبه؛ و فيه ولد هابيل، و المولود فيه يكون صالحا مباركا ما عاش، و من هرب فيه عسر طلبه و لجأ الى من يمنعه. و قال سلمان: روز

شهريور، اسم الملك الّذى خلقت فيه الجواهر [منه] و وكّل بها و هو موكّل ببحر الرّوم.
«البحار، ج۵۹، ص۵۹، ح۲۳، باب ۲۱».

۱۰۶۸ : الدّروع الواقية: عن الصّادق عليه السلام:
انّه ـ اليوم الثّالث عشر ـ يوم نحس فاتق، فيه المنازعة و الحكومة و لقاء السّلطان، و كلّ امر، و لا تدهّن فيه رأسا، و لا تحلق فيه شعرا، و من ضلّ فيه او هرب سلم، و من مرض فيه اجهد، و المولود فيه ذكر انّه لا يعيش. و قال: سلمان رضى اللّه عنه: روز تير اسم ملك موكّل بالنّجوم، يوم نحس ردىء فاتّق فيه السّلطان و جميع الأعمال و الأحلام، تصحّ فيه بعد تسعة ايّام. و فى الرّواية الأخرى: يوم نحس لا تطلب فيه حاجة.
«البحار، ج۵۹، ص۶۵، ح۶۷، باب ۲۱».

۱۰۶۹ : الدّروع الواقية: عن الصّادق عليه السلام:
انّه ـ اليوم الخامس عشر ـ يوم صالح لكلّ الأمور، الاّ من اراد ان يستقرض او يقرض، و من مرض فيه برىء عاجلا، و من هرب فيه ظفر به، و المولود فيه يكون الثغ او اخرس. و قال سلمان رضى اللّه عنه: روز ديبهر اسم من اسمائه تعالى، يصلح لكلّ حاجة، و الأحلام فيه تصحّ بعد ثلاثة ايّام. و فى الرّواية الأخرى: يوم صالح لكلّ امر، و المولود يكون اخرس او الثغ.
«البحار، ج۵۹، ص۶۸، ح۸۱، باب ۲۱».

۱۰۷۰ : الدّروع الواقية، عن الصّادق عليه السلام:
انّه ـ اليوم السّادس عشر ـ يوم نحس لا يصلح لشىء سوى الأبنية و الأساسات، من سافر فيه هلك، و من هرب فيه رجع، و من ضلّ سلم، و من مرض فيه برىء سريعا، و المولود فيه يكون مجنونا ان ولد قبل الزّوال، و ان ولد بعد الزّوال صلحت حاله. و قال سلمان رضى اللّه عنه: روز مهر اسم ملك موكّل بالرّحمة، و هو يوم نحس فاتق فيه الحركة، و الأحلام تصحّ فيه بعد يومين.
«البحار، ج۵۹، ص۶۹، ح۹۱، باب ۲۱».

۱۰۷۱ : الدّروع الواقية: عن الصّادق عليه السلام:
انّه ـ يوم الرّابع و العشرون ـ يوم ردىء نحس، فيه ولد فرعون، فلا تطلب فيه امرا من الأمور، و من ولد فيه نكد عيشه و لم يوفّق لخير و يقتل آخر عمره او يغرق، و المريض فيه يطول مرضه. و قال سلمان رضى اللّه عنه: روز دين اسم ملك موكّل بالنّوم و اليقظة و السّعى و الحركة و

حراسة الأرواح الی ان ترجع الی الأبدان، یوم نحس مستمرّ و المولود فیه کما ذکر آنفا.

«البحار، ج ۵۹، ص ۸۱، ح ۱۶۱، باب ۲۱».

۱۰۷۲: الدّروع الواقیة: عن الصّادق علیه السلام:

انّه ـ الیوم الخامس والعشرون ـ یوم نحس ردیء فاحفظ نفسک فیه و لا تطلب فیه حاجة، فانّه یوم شدید البلاء، ضرب اللّه فیه اهل مصر بالآیات مع فرعون، و المریض فیه یجهد، و المولود فیه یکون مبارکا مرزوقا نجیبا، و تصیبه علّة شدیدة و یسلم منها. و قال سلمان رضی اللّه عنه: روز ارد اسم ملک موکّل بالجنّ و الشّیاطین، یوم نحس ضرب اللّه فیه اهل مصر بالآیات، فتفرّغ فیه للدّعاء و الصّلاة و عمل الخیر.

«البحار، ج ۵۹، ص ۸۲، ح ۱۷۱، باب ۲۱».

۱۰۷۳: الدّروع الواقیة: عن الصّادق علیه السلام:

انّه ـ الیوم السّابع و العشرون ـ یوم صالح لکلّ امر، و المولود فیه یکون حسنا جمیلا طویل العمر کثیر الخیر، قریبا الی النّاس، محبّبا الیهم. قال سلمان رضی اللّه عنه: روز آسمان اسم ملک موکّل بالطّیر و المولود فیه کما مرّ آنفا.

«البحار، ج ۵۹، ص ۸۵، ح ۱۸۸، باب ۲۱».

۱۰۷۴: زوائد الفوائد: و فی روایة اخری:

ـ الیوم الثّلاثون ـ یکره فیه السّفر، و المولود فیه یرزق رزقا واسعا یکون لغیره، و یمنع من التّمتّع بشیء منه، و من هرب فیه اخذ، و اذا ضلّت فیه ضالّة وجدت، و القرض فیه یعود سریعا، و اللّه احکم و اعلم.

«البحار، ج ۵۹، ص ۹۰، ح ۲۱۸، باب ۲۱».

۱۰۷۵: الزّوائد: عن الصّادق علیه السلام:

ـ یوم الحادی عشر من الشّهر ـ یوم صالح للشّراء و البیع و المعاملة و القرض، و یکره فیه الدّخول علی السّلطان، و معاملته و التّصرّف فیه، و من ولد فیه کان مبارکا صالح التّربیة، و من مرض فیه او فی لیلته بریء اللّه تعالی.

«البحار، ج ۵۹، ص ۶۴، ح ۶۱، باب ۲۱».

۱۰۷۶: الزّوائد: عن الصّادق علیه السلام:

ـ الیوم السّادس عشر من الشّهر ـ یوم نحس ردیء مذموم لا خیر فیه، فلا تسافر فیه، و لا تطلب

حاجة، و توقّ ما استطعت، و تعوّذ باللّه من شرّه، و من ولد فيه يكون مشؤوما عسر التّربية منحوسا فى عيشه، و من مرض فيه او فى ليلته يخاف عليه و يطول مرضه، و اللّه اعلم.

«البحار، ج ۵۹، ص ۷۰، ح ۹۴، باب ۲۱».

۱۰۷۷: الزّوائد: عن الصّادق عليه السلام:

ـ اليوم الخامس و العشرون من الشّهر ـ يوم نحس مكروه ثقيل نكد، فلا تطلب فيه حاجة، و لا تلق احدا، و لا تسافر فيه، و اقعد فى منزلک، و استعذ باللّه من شرّه، و من ولد فيه كان ثقيل التّربية نكد الحياة، و من مرض فيه او فى ليلته يخاف عليه.

«البحار، ج ۵۹، ص ۸۳، ح ۱۷۴، باب ۲۱».

۱۰۷۸: زوائد الفوائد: عن الصّادق عليه السلام:

ـ اليوم الثّلاثون من الشّهر ـ يوم مبارک ميمون مسعود مفلح منجح مفرّح، فاعمل فيه ما شئت، و الق من اردت، و خذ و اعط و سافر و انتقل و بع و اشتر، فانّه صالح لكلّ ما تريد، موافق لكلّ ما يعمل، و من ولد فيه كان مباركا ميمونا مقبلا حسن التّربية موسّعا عليه، و من مرض فيه او فى ليلته لم تطل علّته و نجا سالما باذن اللّه تعالى.

«البحار، ج ۵۹، ص ۹۰، ح ۲۱۷، باب ۲۱».

۱۰۷۹: الدّروع الواقية: عن الصّادق عليه السلام:

ـ اليوم السّابع من الشّهر ـ انّه يوم صالح لجميع الأمور، و من بدء بالكتابة اكملها حذقا، و من بدء فيه بعمارة او غرس حمدت عاقبته، و من ولد فيه صلحت تربيته و وسع عليه رزقه. و قال سلمان رضى اللّه عنه: روز مرداد اسم ملک موكّل بالنّاس و ارزاقهم، و هو يوم مبارک سعيد، فاعمل فيه ما تشاء من الخير.

«البحار، ج ۵۹، ص ٦١، ح ۳۸، باب ۲۱».

۱۰۸۰: العدد القويّة: و فى رواية اخرى:

ـ اليوم الثّلاثون من الشّهر ـ لا تسافر فيه، و لا تتعرّض لغيره الاّ المعاملة و قلّل فيه الحركة، و السّفر فيه ردیء، و من ولد فيه يكون حليما مباركا و تعسر تربيته و يسوء خلقه، و يرزق رزقا يكون لغيره و يمنع من التّمتّع بشیء منه.

«البحار، ج ۵۹، ص ۸۹، ح ۲۱۱، باب ۲۱».

۱۰۸۱: العدد القويّة: ـ اليوم الثّالث و العشرون من الشّهر ـ قال مولانا جعفربن محمّد الصّادق عليه السلام:

انّه یوم سعید مختار، ولد فیه یوسف النّبیّ الصّدّیق عليه السلام؛... و من ولد فیه یکون صالحا، طیّب النّفس، حسنا، محبوبا، حسن التّربیة فی کلّ حاله رخیّ البال. و فی نسخة اخری: یوم نحس مشؤوم، من ولد فیه لا یموت الاّ مقتولا، ولد فیه فرعون.

«البحار، ج۵۹، ص۷۹، ح۱۵۰، باب۲۱».

مآخذ اخری: البحار، ج۹۷، ص۲۷۴، ح۵، باب۶۷، نقلا عن الدّروع.

۱۰۸۲: الیوم السّابع عشر، قال مولانا جعفربن محمّد الصّادق عليه السلام:...

احسن الی ولدک و عبدک؛ و من مرض فیه یبرء، و الرّؤیا فیه کاذبة، و الآبق فیه یوجد، و من ولد فیه عاش طویلا و صلحت حاله و تربیته، و یکون عیشه طیّبا لا یری فیه فقرا.

«البحار، ج۹۷، ص۲۳۹، ح۵، باب۱».

۱۰۸۳: العدد القویّة: قال ابن معمّر: و فی روایة اخری:

ـ الیوم السّابع عشر من الشّهر ـ انّه یوم ثقیل لا یصلح لطلب الحوائج، فاحذر فیه و احسن الی ولدک و عبدک، و من مرض فیه یبرء، و الرّؤیا فیه کاذبة و الآبق فیه یوجد، و من ولد فیه عاش طویلا و صلحت حاله و تربیته، و یکون عیشه طیّبا لا یری فیه فقر، و قالت الفرس: انّه یوم خفیف.

«البحار، ج۵۹، ص۷۱، ح۹۸، باب۲۱».

۱۰۸۴: و قال الرّازی:... و فی الحدیث ایضا:

اذا ولد المولود لبنی آدم قرن ابلیس به شیطانا و قرن اللّه به ملکا، فالشّیطان جاثم علی اذن قلبه الأیسر، و الملک قائم علی اذن قلبه الأیمن، فهما یدعوانه.

«البحار، ج۶۳، ص۱۴۱، باب۳».

۱۰۸۵: و قال الطّبرسی: و عن النّبیّ صلى الله عليه وآله:

ما من مولود یولد الاّ و الشّیطان یمسّه حین یولد فیستهلّ من مسّه، الاّ مریم و ابنها.

و معناه انّ الشّیطان یطمع فی اغواء کلّ مولود بحیث یتأثّر منه، الاّ مریم و ابنها فانّ اللّه تعالی عصمها[1] ببرکة هذه الاستعاذه.

«البحار، ج۶۳، ص۱۴۵، باب۳».

---

۱ - فی المصدر: «عصمهما».

۱۰۸۶ : تفسير العيّاشيّ: عن ابی‌میثم‌بن ابی‌یحیی عن جعفربن محمّد عليه السلام قال:

ما من مولود يولد الاّ و ابليس من الأبالسة بحضرته؛ فان علم اللّه انّه من شيعتنا، حجبه من ذلک الشّيطان؛ و ان لم‌يکن من شيعتنا اثبت الشّيطان اصبعه السّبّابة فی دبره فکان مأبونا؛ فان کان امرأة اثبت فی فرجها فکانت فاجرة؛ فعند ذلک يبکی الصّبیّ بکاء شديدا اذا هو خرج من بطن امّه و اللّه بعد ذلک يمحو ما يشاء و يثبت و عنده امّ الکتاب.

«البحار، ج۴، ص۱۲۱، ح۶۴، باب۳».

۱۰۸۷ : علل الشّرايع، امالی الصّدوق: احمدبن الحسن القطّان عن الحسن‌بن علیّ السّکّری عن الجوهری عن الضّبّی عن حرب‌بن ميمون عن الثّمالی عن زيدبن علیّ عن ابيه علیّ‌بن الحسين عليه السلام قال:

لما ولدت فاطمة عليها السلام الحسن عليه السلام قالت لعلیّ عليه السلام: سمّه؛ فقال: ماکنت لأسبق باسمه رسول اللّه. فجاء رسول اللّه صلى الله عليه وآله فأخرج اليه فی خرقة صفراء، فقال: أ لم‌انهکم ان تلفّوه فی (خرقة) صفراء؟ ثمّ رمی بها و اخذ خرقة بيضاء فلفّه فيها، ثمّ قال لعلیّ عليه السلام: هل سمّيته؟ فقال: ماکنت لأسبقک باسمه. فقال صلى الله عليه وآله: و ماکنت لأسبق باسمه ربّی عزّ و جلّ...

«البحار، ج۴۳، ص۲۳۸، ح۳، باب۱۱».

مآخذ اخری: البحار، ج۱۰۴، ص۱۰۹، ح۹، نقلا عن امالی الصّدوق. الوسائل، ج۲۱، ص۴۰۹، ح۲۷۴۳۲، باب۳۶، نقلا عن العلل و امالی الصّدوق. علل الشّرايع، ص۱۳۸، ح۷. معانی الأخبار، ص۵۷، ح۶.

۱۰۸۸ : محمّدبن علیّ‌بن الحسين (فی العلل و الامالی): حدّثنا احمدبن الحسن القطّان قال: حدّثنا ابوسعيد الحسن‌بن علیّ‌بن الحسين السّکّری قال: حدّثنا ابوعبداللّه محمّدبن زکريّابن دينار الغلابی قال: حدّثنا علیّ‌بن حکيم قال: حدّثنا الرّبيع‌بن عبداللّه عن عبداللّه‌بن الحسن عن محمّدبن علیّ عن ابيه عليهم السّلام عن جابربن عبداللّه الأنصاری.

قال الغلابی: و حدّثنی شعيب‌بن واقد قال: حدّثنی اسحاق‌بن جعفربن محمّد عن الحسين‌بن عيسی‌بن زيدبن علیّ عن ابيه عليه السّلام عن جابربن عبداللّه.

قال الغلابی: و حدّثنا العبّاس‌بن بکار عن حرب‌بن ميمون عن ابی‌حمزة الثّمالی عن زيدبن علیّ عن ابيه علیّ‌بن الحسين عليه السلام:

انّ فاطمة لمّا ولدت الحسن عليه السلام جاء رسول اللّه صلى الله عليه وآله فأخرج اليه فی خرقة صفراء فقال: أ لم انهکم ان تلفّوه فی خرقة صفراء؟ ثمّ رمی بها و اخذ خرقة بيضاء فلفّه فيها، الی ان قال: فسمّاه

الحسن... الحديث.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۱۰، ح ۲۷۴۳۵، باب ۳۶».

علل الشّرایع، ص ۱۳۷، ح ۵. امال الصّدوق، ص ۱۱۶، ح ۳.

۱۰۸۹: و فی الخصال باسناده عن علیّ علیه‌السلام فی حدیث الأربعمأة قال:

عقّوا عن اولادکم یوم السّابع و تصدّقوا بوزن شعورهم فضّة علی مسلم؛ و کذلک فعل رسول اللّه صلی‌الله‌علیه‌وآله بالحسن و الحسین و سائر ولده. و اذا هنّیتم الرّجل بمولود ذکر فقولوا: «بارک اللّه لک فی هبته و بلغه اشدّه و رزقک برّه» اختنوا اولادکم یوم السّابع لا یمنعکم حرّ و لا برد؛ فانّه طهور للجسد، و انّ الأرض لتضجّ الی اللّه تعالی من بول الأغلف.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۲۴، ح ۲۷۴۸۷، باب ۴۳».

مآخذ اخری: البحار ج ۱۰۴، ص ۱۱۰، ح ۱۵، نقلا عن الخصال.

۱۰۹۰: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن النّوفلی عن السّکونی عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام قال: قال رسول اللّه صلی‌الله‌علیه‌وآله:

الولیمة اوّل یوم حقّ و الثّانی معروف و ما زاد ریاء و سمعة.

«الکافی، ج ۵، ص ۳۶۸، ح ۴».

۱۰۹۱: الهدایة: قال النّبیّ صلی‌الله‌علیه‌وآله:

کلّ امریء مرتهن بعقیقته، و من ولد له ولد فلیؤذّن فی اذنه الأیمن و لیقم فی الأیسر، و یحنّکه بماء الفرات ساعة یولد ان قدر علیه، و یسمّی بأحسن الأسماء و یکنّیه بأحسن الکنی و لا یکنّیه بعیسی و لا بالحکم و لا بالحارث و لا بأبی‌القاسم اذا کان الاسم محمّدا. و اصدق الأسماء ما سمّی بالعبودیة و افضلها اسماء الأنبیاء.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۲۶، ح ۸۷».

۱۰۹۲: و من کتاب آداب ابی، طوّل اللّه عمره، عن الباقر علیه‌السلام قال:

اذا ولد لأحدکم فکان یوم السّابع فلیعقّ عنه کبشا و اطعموا القابلة من العقیقة الرّجل بالورک، و لیحنّکه بماء الفرات و لیؤذّن فی اذنه الیمنی و لیقم فی الیسری و یسمّیه یوم السّابع، و احلقوا و یوزن شعره فیتصدّق بوزنه فضّة او ذهبا فانّ اللّه ینزّل اسمه من السّماء؛ فاذا ذبحت فقل: «بسم اللّه و باللّه و الحمد للّه و اللّه اکبر، ایمانا باللّه و ثناء علی رسول اللّه و شکرا لرزق اللّه و عصمة بأمر اللّه و معرفة بفضله علینا اهل البیت». فان کان ذکرا فقل: «اللّهمّ انت وهبت لنا ذکرا و انت اعلم بما وهبت لنا، و منک ما اعطیت، و لک ما صنعنا، فتقبّله منّا علی سنّتک و سنّة

رسولک ﷺ، و اخسأ عنّا الشّيطان الرّجيم، لک سفکت الدّماء، لا شريک لک، الحمد للّه ربّ العالمين».

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۲۲، ح۶۲».

۱۰۹۳ : زوائد الفوائد: عن الصّادق عليه‌السلام:

ـاليوم السّابع و العشرون من الشّهر ـ يوم صاف مبارک من النّحوس صالح للحوائج الى السّلطان و الى الاخوان و السّفر الى البلدان، فالْق فيه من شئت، و سافر الى حيث اردت، و من ولد فيه کأن مبارکا خفيف التّربية، و من مرض فيه او فی ليلته نجا من مرضه سريعا.

«البحار، ج۵۹، ص۸۵، ح۱۹۱، باب۲۱».

۱۰۹۴ : محمّدبن علیّ‌بن الحسين ـفی العلل و عيون الأخبار ـ بأسانيده الى محمّدبن سنان عن الرّضا عليه‌السلام فيما کتب اليه من العلل:

و علّة ترک شهادة النّساء فی الطّلاق و الهلال، لضعفهنّ عن الرؤية و محاباتهنّ النّساء فی الطّلاق، فلذلک لا تجوز شهادتهنّ الاّ فی موضع ضرورة، مثل شهادة القابلة و ما لا يجوز للرّجال ان ينظروا اليه کضرورة تجويز شهادة اهل الکتاب اذا لم‌يوجد غيرهم؛ و فی کتاب اللّه عزّ و جلّ: «اثنان ذواعدل منکم مسلمين او آخران من غيرکم کافرين»، و مثل شهادة الصّبيان على القتل اذا لم‌يوجد غيرهم.

«الوسائل، ج۲۷، ص۳۶۵، ح۳۳۹۵۸، باب۲۴».

۱۰۹۵ : محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد و عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد جميعا عن ابن محبوب عن عمربن يزيد قال:

سألت اباعبداللّه عليه‌السلام عن رجل مات و ترک امرأته و هی حامل، فوضعت بعد موته غلاما، ثمّ مات الغلام بعد ما وقع على الأرض، فشهدت المرأة الّتی قبلتها انّه استهلّ و صاح حين وقع على الأرض ثمّ مات بعد ذلک؛ قال: على الامام ان يجيز شهادتها فی ربع ميراث الغلام.

«الکافی، ج۷، ص۱۵۶، ح۳».

مآخذ اخرى: الفقيه، ج۳، ص۵۳، ح۳۳۱۶، باسناده عن الحسن‌بن محبوب عن عمربن يزيد.

۱۰۹۶ : الحسين‌بن سعيد عن الحسن عن زرعة عن سماعة قال: قال:

القابلة تجوز شهادتها فی الولد على قدر شهادة امرأة واحدة.

«التّهذيب، ج ٦، ص ۲۷۰، ح ۱۳۵، باب ۹۱».

مآخذ اخرى: الاستبصار، ج ۳، ص ۳۱، ح ۳۵، باب ۱۷، كالتّهذيب.

۱۰۹۷ : عيون الأخبار: بالأسانيد الثّلاثة عن الرّضا عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

ليس للصّبى لبن خير من لبن امّه.

«البحار، ج ۱۰۳، ص ۳۲۳، ح ۱۵، باب ۱۱».

مآخذ اخرى: المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۵٦، ح ۱۷۸۴۳، باب ۴۸، نقلا عن صحيفة الرّضا عليه السلام باسناده قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله. الوسائل، ج ۲۱، ص ۴٦۸، ح ۲۷٦۰۴، باب ۷۸، نقلا عن العيون بالأسانيد الثّلاثة.

۱۰۹۸ : محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن محمّدبن يحيى عن طلحةبن زيد عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال: قال امير المؤمنين عليه السلام:

ما من لبن يرضع به الصّبىّ اعظم بركة عليه من لبن امّه.

«الكافى، ج ٦، ص ۴۰، ح ۱، كتاب العقيقه، باب الرّضا»ع

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۵۲، ح ۲۷۵۵۹، باب ٦۸، نقلا عن الكافى. التّهذيب، ج ۸، ص ۱۰۸، ح ۱۴، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۱۰۹۹ : محمّدبن يعقوب عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن محمّدبن علىّ عن ابى‌سعيد الشّامى عن صالح‌بن عقبة قال: سمعت اباعبداللّه عليه السلام يقول:

اطعموا البرنى نساءكم فى نفاسهنّ تحلم اولادكم.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۰۳، ح ۲۷۴۱۳، باب ۳۳»

مآخذ اخرى: الكافى، ج ٦، ص ۲۲، ح ۵. البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۱۵، ح ۳۹، نقلا عن المحاسن عن محمّدبن عبداللّه الهمدانى عن ابى‌سعيد الشّامى عن صالح‌بن عقبة.

۱۱۰۰ : احمدبن ابى‌عبداللّه البرقى ـ فى المحاسن ـ عن عدّة من اصحابه عن علىّ‌بن اسباط عن علىّ‌بن ابى‌حمزة عن ابى‌بصير عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

لو كان من الطّعام اطيب من الرّطب، لأطعمه اللّه مريم.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۰۴، ح ۲۷۴۱۵، باب ۳۳».

۱۱۰۱ : احمدبن ابى‌عبداللّه البرقى عن ابى‌القاسم و يعقوب‌بن يزيد عن القندى عن ابن سنان عن ابى‌البخترى

عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال:

ما استشفت نفساء بمثل الرّطب لأنّ اللّه اطعم مریم رطبا جنیّا فی نفاسها.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۰۴، ح ۲۷۴۱۶، باب ۳۳».

مآخذ اخری: نفس المصدر: رواه الطّبرسی فی مجمع البیان عن الباقر علیه السلام مثله. المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۳۵، ح ۱۷۷۷۴، باب ۲۴، نقلا عن الجعفریّات: اخبرنا عبداللّه‌بن محمّد قال: اخبرنا محمّدبن محمّدبن الأشعث حدّثنی موسی‌بن اسماعیل حدّثنا ابی عن ابیه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابیه عن جدّه علیّ‌بن الحسین عن ابیه عن علیّ‌بن ابی‌طالب علیه السلام.

۱۱۰۲: السّیّد هاشم التّوبلی فی تفسیر البرهان نقلا عن کتاب خواصّ القرآن قال: قال الصّادق علیه السلام:

من کتبها یعنی سورة «یس» بماء ورد و زعفران سبع مرّات، و شربها سبع مرّات متوالیات کلّ یوم مرّة، حفظ کلّ ما سمعه، و غلب علی من یناظره، و عظم فی اعین النّاس؛ و من کتبها و علّقها علی جسده، امن علی جسده من الحسد، و العین و من الجنّ و الأنس و الجنون و الهوامّ و الأعراض و الأوجاع باذن اللّه تعالی؛ و اذا شربت ماءها امرأة درّ لبنها، و کان فیه للرّضیع غذاء جید باذن اللّه تعالی.

«المستدرک، ج ۴، ص ۳۱۵، ح ۴۷۶۷، باب ۳»

۱۱۰۳: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّدبن عیسی عن عبدالعزیزبن حسّان عن زرارة عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

خیر تمورکم البرنی؛ فأطعموه نساءکم فی نفاسهنّ تخرج اولادکم زکیّا حلیما.

«الکافی، ج ۶، ص ۲۲، ح ۳».

مآخذ اخری: الوسائل ج ۲۱، ص ۴۰۳، ح ۲۷۴۱۴، باب ۳۳، نقلا عن المحاسن عن عدّة من اصحابه؛ و نقلا عن الکافی. البحار ج ۱۰۴، ص ۱۱۵، ح ۴۰، نقلا عن المحاسن. التّهذیب، ج ۷، ص ۴۳۹، ح ۲۰، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب [۱].

۱۱۰۴: الخصال: حدیث الأربعمأة انّ امیر المؤمنین علیه السلام علّم اصحابه فی مجلس واحد اربعمأة باب ممّا یصلح للمؤمن فی دینه و دنیاه. قال:

---

۱ - الاّ انّ فی بعض هذه المسانید، «حلماء»، و فی بعضها، «حکماء» بدل «زکیّا حلیما».

ما تأكل الحامل من شیء و لا تتداوی به افضل من الرّطب؛ قال اللّه عزّ و جلّ لمریم عليها السلام: «و هزّی الیک بجذع النّخلة تساقط علیک رطبا جنیّا فکلی و اشربی و قرّی عینا».

«البحار، ج ۱۰، ص ۱۱۵، ح ۱».

مآخذ اخری: البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۱۰، ح ۱۷، نقلا عن الخصال.

۱۱۰۵: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن عدّة من اصحابه عن علیّ‌بن اسباط عن عمّه یعقوب‌بن سالم رفعه الی امیر المؤمنین عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

لیکن اوّل ما تأکل النّفساء الرّطب؛ فانّ اللّه تعالی قال لمریم: «و هزّی الیک بجذع النّخلة تساقط علیک رطبا جنیّا» قیل: یا رسول اللّه فان لم‌یکن اوان الرّطب؟ قال صلى الله عليه و آله: سبع تمرات من تمر المدینة؛ فان لم‌یکن، فسبع تمرات من تمر امصارکم؛ فانّ اللّه عزّ و جلّ یقول: و عزّتی و جلالی و عظمتی و ارتفاع مکانی، لا تأکل نفساء یوم تلد الرّطب فیکون غلاما الاّ کان حلیما و ان کانت جاریة کانت حلیمة.

«الکافی، ج ۶، ص ۲۲، ح ۴».

مآخذ اخری: البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۱۶، ح ۴۲، نقلا عن المحاسن عن عدّة من اصحابنا عن علیّ‌بن اسباط. الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۰۳، ح ۲۷۴۱۲، باب ۳۳، نقلا عن الکافی.

۱۱۰۶: دعائم الاسلام، عن علیّ عليه السلام انّه قال:

فی الّذی یطلّق امرأته و هی ترضع ولدا له: انّها اولی برضاع ولدها ان احبّت ذلک، و تأخذ الّذی یعطی المرضعة.

«المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۵۹، ح ۱۷۸۵۳، باب ۵۱».

۱۱۰۷: دعائم الاسلام عن علیّ عليه السلام انّه قال:

اذا اوجر الصّبیّ او اسعط باللّبن یعنی فی الحولین فهو رضاع.

«المستدرک، ج ۱۴، ص ۳۷۰، ح ۱۶۹۸۷، باب ۵».

مآخذ اخری: المستدرک، نقلا عن الجعفریّات، عن عبداللّه عن محمّد عن موسی قال: حدّثنا ابی عن ابیه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابیه عن جدّه علیّ‌بن الحسین عن ابیه عن علیّ عليه السلام.

۱۱۰۸: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه و علیّ‌بن محمّد القاسانی عن القاسم‌بن محمّد الجوهری عن سلیمان‌بن داوود

المنقری قال:

سئل ابوعبدالله عليه السلام عن الرّضاع، فقال: لا تجبر الحرّة على رضاع الولد و تجبر امّ الولد.

«الكافی، ج ٦، ص ۴۰، ح ۴».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۵۲، ح ۲۷۵۵۸، باب ٦٨، نقلا عن الكافی. التهذيب، ج ۸، ص ۱۰۷، ح ۱۱، باب ۳٦، باسناده عن محمّدبن يعقوب. الفقيه، ج ۳، ص ۱۳۹، ح ۳۵۱۰، باب ۲، باسناده عن سليمان‌بن داوود المنقری عن عبدالعزيزبن محمّد قال: سألت اباعبدالله عليه السلام او سمعته يقول.

۱۱۰۹: الجعفريّات: اخبرنا عبدالله اخبرنا محمّد حدّثنی موسى قال: حدّثنا ابی عن ابيه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابيه عن جدّه عن علیّ عليهم السلام قال:

يجبر الرّجل على النّفقة على امرأته، فان لم‌يفعل حبس و تجبر المرأة على ان ترضع ولدها؛ الخبر.

«المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۵۷، ح ۱۷۸۴۵، باب ۴۸».

۱۱۱۰: محمّدبن علیّ‌بن الحسين باسناده عن سليمان‌بن داوود المنقری عن عبدالعزيزبن محمّد قال:

سألت اباعبدالله عليه السلام او سمعته يقول: لا تجبر الحرّة على رضاع الولد و تجبر امّ الولد.

«الوسائل، ج ۲۳، ص ۱۷۸، ح ۲۹۳۳۷، باب ۷».

مآخذ اخرى: الفقيه، ج ۳، ص ۱۳۹، ح ۳۵۱۰، باب ۲.

۱۱۱۱: دعائم الاسلام: عن ابی‌عبدالله عليه السلام انّه قال:

لا تجبر المرأة على رضاع ولدها، و لا ينزع منها الاّ برضاها، و هی احقّ به، ترضعه بما تقبله به امرأة اخرى؛ و ليس لها ان تأخذ فی رضاعه فوق حولين كاملين.

«المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۵٦، ح ۱۷۸۴۴، باب ۴۸».

مآخذ اخرى: المستدرک، ج ۱۵، ص ۱٦۳، ح ۱۷۸٦۷، باب ۵۸، نقلا عن دعائم الاسلام.

۱۱۱۲: قال: ابوعبدالله عليه السلام:

لا تجبر الحرّة على ارضاع الولد و تجبر امّ الولد، و متى وجد الأب من يرضع الولد بأربعة دراهم و قالت الأمّ: لا ارضعه الاّ بخمسة دراهم فانّ له ان ينزعه منها، الاّ انّ الأصلح له و الأرفق به، ان يتركه مع امّه. و قال الله عزّ و جلّ: «و ان تعاسرتم فسترضع له اخرى».

«الفقيه، ج ۳، ص ۴۸۰، ح ۴٦۸۴».

۱۱۱۳: و قضى امير المؤمنين عليه السلام فی رجل توفّی و ترک صبيّا و استرضع له، انّ اجر رضاع

الصّبیّ ممّا یرث من ابیه و امّه.

«الفقیه، ج۳، ص ۴۸۰، ح ۴۶۸۵، باب ۲».

مآخذ اخری: الکافی، ج ٦، ص ۴۱، ح ۵، عن علیّ عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن بعض اصحابنا عن ابن ابی‌یعفور عن ابی‌عبدالله عليه السلام. الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۵٦، ح ۲۷۵۷۱ و ۲۷۵۷۲، باب ۷۱، نقلا عن الصّدوق باسناده الی قضایا امیر المؤمنین مثله، الاّ انّه قال: «من ابیه و امّه»؛ و نقلا عن الکافی و التّهذیب. التّهذیب، ج ۹، ص ۲۴۴، ح ۴۰؛ و ج ۷، ص ۴۴۷، ح ٥٦، باب ۳٦؛ و ج ۸، ص ۱۰٦، ح ۸، باب ۳٦، باسناده عن محمّدبن احمدبن یحیی عن محمّدبن عیسی عن ابن ابی‌عمیر عن بعض اصحابنا عن عبداللّه‌بن ابی یعفور قال: قضی امیر المؤمنین عليه السلام؛ و باسناده عن الحسین‌بن سعید عن عن عبداللّه‌بن ابی‌خلف عن بعض اصحابنا عن اسحاق‌بن عمّار عن ابی‌عبدالله عليه السلام؛ و باسناده عن علی ابن الحسن‌بن فضّال عن السّندی عن ابن ابی‌عمیر عن اسحاق‌بن عمّار عن ابن ابی یعفور عن ابی‌عبدالله عليه السلام.

۱۱۱۴: علیّ‌بن الحسن‌بن فضّال عن یعقوب‌بن یزید عن محمّدبن ابی‌عمیر عن بعض اصحابنا عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

قضی علیّ عليه السلام فی صبیّ مولود مات ابوه: انّ رضاعه من حظّه ممّا ورث من ابیه.

«التّهذیب، ج ۹، ص ۲۴۴، ح ۳۹، باب ۴».

۱۱۱۵: محمّدبن یعقوب عن علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن حمّاد عن الحلبی عن ابی‌عبدالله عليه السلام ـ فی حدیث ـ:

انّه نهی ان یضارّ بالصّبیّ او تضارّ امّه فی رضاعه؛ و لیس لها ان تأخذ فی رضاعه فوق حولین کاملین؛ فان ارادا فصالا عن تراض منهما قبل ذلک کان حسنا. والفصال هو الفطام.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۵۴، ح ۲۷۵٦۵، باب ۷۰».

۱۱۱٦: محمّدبن الحسن باسناده عن احمدبن محمّدبن عیسی عن ابن ابی‌عمیر عن ابی‌المغرا عن الحلبی قال: قال ابوعبدالله عليه السلام:

لیس للمرأة ان تأخذ فی رضاع ولدها اکثر من حولین کاملین، ان ارادا الفصال قبل ذلک عن تراض منهما فهو حسن. و الفصال الفطام.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۵۴، ح ۲۷۵٦۳، باب ۷۰».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۸، ص ۱۰۵، ح ۴، باب ۳٦.

۱۱۱۷: سأل علیّ‌بن جعفر اخاه موسی‌بن جعفر عليه السلام:

عن المرأة زنت؛ هل تصلح ان تسترضع؟ قال: لا تصلح و لا لبن ابنتها الّتى ولدت من الزّنا.

«الفقيه، ج ۳، ص ۴۷۸، ح ۴۶۷۸، باب ۲».

۱۱۱۸ : روى ابن مسكان عن الحلبى قال:

سألته عن رجل دفع ولده الى ظئر يهوديّة او نصرانيّة او مجوسيّة ترضعه فى بيتها او ترضعه فى بيته. قال: ترضعه لک اليهوديّة و النّصرانيّة، و تمنعها من شرب الخمر و ما لا يحلّ، مثل لحم الخنزير؛ و لا يذهبنّ بولدک الى بيوتهنّ. و الزّانية لا ترضع ولدک فانّه لا يحلّ لک؛ و المجوسيّة لا ترضع لک ولدک الاّ ان تضطرّ اليها.

«الفقيه، ج ۳، ص ۴۷۹، ح ۴۶۸۰، باب ۲».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج ۸، ص ۱۱۶، ح ۵۰، باب ۳۶، باسناده عن احمدبن محمّدبن عيسى عن محمّدبن الحسن‌بن زياد عن ابن مسكان عن الحلبى. الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۶۵، ح ۲۷۵۹۷، باب ۷۶، نقلا عن الشّيخ الطّوسى، و الفقيه.

۱۱۱۹ : الفضائل: قال الواقدى:

فلمّا اتى على رسول اللّه ﷺ اربعة اشهر، ماتت امّه آمنة رضى اللّه عنها؛ فبقى ﷺ بلا اب و لا امّ و هو من ابناء اربعة اشهر، فبقى يتيما فى حجر جدّه عبدالمطّلب؛ فاشتدّ عليه موت آمنة ليتم محمّد ﷺ، و لم‌يأكل و لم‌يشرب ثلاثة ايّام... فخرج عبدالمطّلب مهموما، و قعد عند ستّارة الكعبة و رأسه بين ركبتيه كأنّه امرأة ثكلى؛ و اذا بعقيل‌بن ابى‌وقّاص و قد اقبل، و هو شيخ قريش و اسنّهم؛ فلمّا رأى عبدالمطّلب مغموما، قال له: يا اباالحارث ما لى اراک مغموما؟ قال: يا سيّد قريش، انّ نافلتى يبكى و لا يسكن شوقا الى اللّبن من حين ماتت امّه، و انا لا اتهنّأ بطعام و لا شراب و عرضت عليه نساء قريش و بنى هاشم فلم‌يقبل ثدى واحدة منهنّ فتحيّرت و انقطعت حيلتى. فقال عقيل: يا اباالحارث انّى لأعرف فى اربعة و اربعين صنديدا من صناديد العرب، امرأة عاقلة هى افصح لسانا و اصبح وجها و ارفع حسبا و نسبا، و هى حليمة بنت ابى‌ذؤيب عبداللّه‌بن الحارث‌بن سخنة‌بن ناصربن سعدبن بكربن زهربن منصوربن عكرمة‌بن قيس‌بن غيلان‌بن مضربن نزاربن معدبن عدنان‌بن اكدد (ادد) ابن يشخب‌بن يعرب‌بن نبط‌بن اسماعيل‌بن ابراهيم خليل الرّحمن. فقال عبدالمطّلب: يا سيّد قريش، لقد نبّهتنى لأمر عظيم، و فرّجت عنّى. ثمّ دعا عبدالمطّلب بغلام اسمه شمردل، و قال له: قم يا غلام و اركب ناقتک و اخرج نحو حىّ بنى‌سعدبن بكر و ادع لى اباذؤيب عبداللّه‌بن الحارث

العدوی فذهب الغلام و استوی علی ظهر ناقته. و کان حیّ بنی‌سعد من مکّة علی ثمانیة عشر میلا فی طریق جدّة. قال: فذهب الغلام نحو حیّ بنی‌سعد، فلحق بهم و اذا خیمتهم من مسح و خوص، و کذلک خیم الأعراب و البوادی؛ فدخل شمردل الحیّ و سأل عن خیمة عبداللّه‌بن الحارث، فأعطوه الأثر فذهب شمردل الی الخیمة، فاذا بخیمة عظیمة و اذا علی باب الخیمة غلام اسود، فاستأذن شمردل فی الدّخول؛ فدخل الغلام و قال: انعم صباحا یا اباذؤیب. قال: فحیّاه عبداللّه و قال له: ما الخبر یا شمردل؟ فقال: اعلم یا سیّدی انّ مولای اباالحارث عبدالمطّلب قد وجّهنی نحوک و هو یدعوک، فان رأیت یا سیّدی ان تجیبه فافعل. قال عبداللّه السّمع و الطّاعة؛ و قام عبداللّه من ساعته و دعی بمفتاح الخزانة، فاعطی المفتاح، ففتح باب الخزانة و اخرج منها جوشنه فأفرغها علی نفسه، و اخرج بعد ذلک درعا فاضلا فأفرغه علی نفسه فوق جوشنه، و استخرج بیضة عادیة فقلّبها علی رأسه، و تقلّد بسیفین، و اعتقل رمحا، و دعا بنجیب فرکبه، و جاء نحو عبدالمطّلب. فلمّا دخل تقدّم شمردل و اخبر عبدالمطّلب، و کان جالسا مع رؤساء مکّة مثل عتبة‌بن ربیعة و الولیدبن عتبة و عقبة‌بن ابی‌معیط و جماعة من قریش؛ فلمّا رأی عبدالمطّلب عبداللّه قام علی قدمیه و استقبله و عانقه و صافحه و اقعده الی جنبه، و الزق رکبتیه برکبتیه، و لم‌یتکلّم حتّی استراح. ثمّ قال له عبدالمطّلب: یا اباذؤیب أ تدری بما دعوتک؟ قال: یا سیّدی و سیّد قریش و رئیس بنی‌هاشم حتّی تقول فأسمع منک و اعمل بأحسنه. قال: اعلم یا اباذؤیب، انّ نافلتی محمّدبن عبداللّه مات ابوه و لم‌یبن علیه اثره، ثمّ ماتت امّه و هو ابن اربعة اشهر، و هو لا یسکن من البکاء عیمة الی اللّبن، و قد احضرت عنده اربعمأة و ستّین جاریة من اشرف و اجلّ بنی‌هاشم فلم‌یقبل من واحدة منهنّ لبنا؛ و الآن سمعنا انّ لک بنتا ذات لبن، فان رأیت ان تنفذها لترضع ولدی محمّدا، فان قبل لبنها فقد جاءتک الدّنیا بأسرها و علی غناک و غنی اهلک و عشیرتک، و ان کان غیر ذلک تری ممّا رأیت من النّساء غیرها فافعل. ففرح عبداللّه فرحا شدیدا ثمّ قال: یا اباالحارث انّ لی بنتین فأیّتهما ترید؟ قال عبدالمطّلب: ارید اکملهما عقلا و اکثرهما لبنا و اصونهما عرضا. فقال عبداللّه: هاتیک حلیمة، لم‌تکن کأخواتها، بل خلقها اللّه تعالی اکمل عقلا و اتمّ فهما و افصح لسانا و اثجّ لبنا و اصدق لهجة و ارحم قلبا منهنّ جمع. قال الواقدی: فقال عبدالمطّلب: انّی و ربّ السّماء ما ارید الاّ ذلک....

«البحار، ج ۱۵، ص ۳۴۱ تا ۳۴۳، ح ۱۳».

۱۱۲۰: محمّدبن علیّ‌بن الحسین ـ‌فی عیون الأخبار ـ‌عن علیّ‌بن عبدالله الورّاق عن محمّدبن ابی‌عبدالله عن سهل‌بن زیاد عن عبدالعظیم‌بن عبدالله الحسنی عن محمّدبن علیّ الرّضا عن آبائه عن علیّ علیه‌السلام قال:

دخلت انا و فاطمة علی رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآله، فوجدته یبکی بکاء شدیدا؛ فقلت له: فداک ابی و امّی یا رسول اللّه ما الّذی ابکاک؟ فقال: یا علیّ لیلة اسری بی الی السّماء رایت نساء من امّتی فی عذاب شدید فأنکرت شأنهنّ فبکیت لما رأیت من شدّة عذابهنّ ثمّ ذکر حالهنّ ـ‌الی ان قال: ـ فقالت فاطمة حبیبی و قرّة عینی اخبرنی ما کان عملهنّ؟ فقال... و امّا المعلقة بثدییها فانّها کانت ترضع اولاد غیر زوجها بغیر اذنه... و امّا العمیاء الصّمّاء الخرساء فانّها کانت تلد من الزّنا فتعلقه فی عنق زوجها.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۲۱۳، ح ۲۵۴۵۷، باب ۱۱۷».

۱۱۲۱: دعائم الاسلام عن علیّ و ابی‌جعفر علیهماالسلام:

انّهما رخّصا فی استرضاع الیهود و النّصاری و المجوس. قال جعفربن محمّد علیه‌السلام: اذا ارضعوا لکم فامنعوهم من شرب الخمر و اکل ما لا یحلّ.

«المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۶۱، ح ۱۷۸۶۱، باب ۵۵».

۱۱۲۲: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن علیّ‌بن الحکم عن الکاهلی عن عبداللّه‌بن هلال قال: قال ابوعبدالله علیه‌السلام:

اذا ارضعن لکم فامنعوهنّ من شرب الخمر.

«الکافی، ج ۶، ص ۴۲، ح ۳».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۶۴، ح ۲۷۵۹۵، باب ۷۶، نقلا عن الکافی.

۱۱۲۳: محمّدبن یعقوب عن محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن العبّاس‌بن معروف عن صفوان عن ربعی عن الفضیل عن زرارة عن ابی‌جعفر علیه‌السلام قال:

علیکم بالوضّاء من الظّؤورة فانّ اللّبن یعدّی.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۶۸، ح ۲۷۶۰۷، باب ۷۹».

مآخذ اخری: الفقیه ج ۳، ص ۴۷۸، ح ۴۶۷۷، باسناده عن الفضیل‌بن یسار. الکافی، ج ۶، ص ۴۴، ح ۱۳. التّهذیب، ج ۸، ص ۱۱۰، ح ۲۶، باسناده عن احمدبن محمّد.

۱۱۲۴: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن محمّدبن یحیی عن غیاث‌بن ابراهیم عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام قال: قال

امیر المؤمنین عليه السلام:

انظروا من ترضع اولادكم فانّ الولد يشبّ عليه.

«الکافی، ج٦، ص۴۴، ح۱۰».

مآخذ اخرى: الوسائل ج۲۱، ص۴٦٦، ح۲۷٦۰۰، باب ۷۸، نقلا عن الكافی.

۱۱۲۵ : عبداللّه‌بن جعفر ـ فی قرب الأسناد ـ عن الحسن‌بن ظریف عن الحسین‌بن علوان عن جعفر عن ابيه عليه السلام انّ عليّا عليه السلام كان يقول:

تخيّروا للرّضاع كما تخيّرون للنّكاح، فانّ الرّضاع يغيّر الطّباع.

«الوسائل، ج۲۱، ص۴٦۸، ح۲۷٦۰۵، باب۷۸».

مآخذ اخرى: البحار، ج۱۰۳، ص۳۲۳، ح۱۰، باب۱۱، نقلا عن قرب الأسناد.

۱۱۲٦ : مكارم الاخلاق: عن الصّادق عليه السلام عن ابيه عليه السلام قال: و قال النّبىّ صلى الله عليه و آله:

لا تسترضعوا الحمقاء فانّ الولد يشبّ عليه.

«البحار، ج۱۰۳، ص۳۲۴، ح۲۰، باب۱۱».

۱۱۲۷ : محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن العبّاس‌بن معروف عن حمّادبن عیسی عن الهیثم عن محمّدبن مروان قال: قال لی ابوجعفر عليه السلام:

استرضع لولدك بلبن الحسان، و ايّاك و القباح، فانّ اللّبن قد يعدّى.

«الکافی، ج٦، ص۴۴، ح۱۲».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۱، ص۴٦۸، ح۲۷٦۰٦، باب۷۹، نقلا عن الكافی.

التّهذیب، ج۸، ص۱۱۰، ح۲۵، باب۳٦، باسناده عن احمدبن محمّد مثله.

۱۱۲۸ : حديث الأربعمأة: انّ امير المؤمنين عليه السلام علّم اصحابه فی مجلس واحد اربعمأة باب ممّا يصلح للمسلم فی دينه و دنياه قال عليه السلام:...

و توقّوا على اولادكم لبن البغىّ من النّساء و المجنونة، فانّ اللّبن يعدّى....

«الخصال، ج۲، ص۴۰۵، حدیث الأربعمأة».

مآخذ اخرى: البحار، ج۱۰۴، ص۹٦، ح۴۸، باب۲، نقلا عن مكارم الاخلاق.

۱۱۲۹ : علیّ عن هارون‌بن مسلم عن مسعدة عن ابی‌عبداللّه عليه السلام قال: كان امير المؤمنين عليه السلام يقول:

لا تسترضعوا الحمقاء فانّ اللّبن يغلب الطّباع. و قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله: لا تسترضعوا الحمقاء فانّ الولد يشبّ عليه.

«الكافی، ج ٦، ص ۴۳، ح ۹».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴٦۷، ح ۲۷٦۰۲، باب ۷۸، نقلا عن الكافی.

۱۱۳۰: محمّدبن یحیی عن العمرکی‌بن علیّ عن علیّ‌بن جعفر عن اخیه ابی‌الحسن عليه السلام قال:

سألته عن امرأة ولدت من زنا هل یصلح ان یسترضع بلبنها؟ قال: لا یصلح، و لا لبن ابنتها الّتی ولدت من الزّنا.

«الكافی، ج ٦، ص ۴۴، ح ۱۱».

مآخذ اخری: الوسائل ج ۲۱، ص ۴٦۵، ح ۲۷۵۹۸، باب ۷٦، نقلا عن قرب الأسناد عن عبداللّه‌بن الحسن عن جدّه علیّ‌بن جعفر عن اخیه موسی‌بن جعفر عليه السلام. الفقیه، ج ۳، ص ۴۷۸، ح ۴٦۷۸، باسناده عن علیّ‌بن جعفر. التهذیب، ج ۸، ص ۱۰۸، ح ۱۷، باب ۳٦؛ و الاستبصار، ج ۳، ص ۳۲۱، ح ۲، باب ۱۸٦، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۱۱۳۱: محمّدبن علیّ‌بن الحسین فی عیون الأخبار بالأسانید الثّلاثة عن الرّضا عليه السلام عن آبائه: قال:

لا تسترضعوا الحمقاء و لا العمشاء، فانّ اللّبن یعدّی.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴٦۷، ح ۲۷٦۰۳، باب ۷۸».

۱۱۳۲: عبداللّه‌بن جعفر ـ فی قرب الأسناد ـ عن عبداللّه‌بن الحسن عن جدّه علیّ‌بن جعفر عن اخیه موسی‌بن جعفر عليه السلام قال:

سألته عن الرّجل المسلم، هل یصلح له ان یسترضع الیهودیّة و النّصرانیّة و هن یشربن الخمر؟ قال: امنعوهنّ من شرب الخمر ما ارضعن لكم....

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴٦۵، ح ۲۷۵۹۸، باب ۷٦».

مآخذ اخری: الكافی، ج ٦، ص ۴۴، ح ۱۱، عن محمّدبن یحی عن العمرکی‌بن علیّ عن علیّ‌بن جعفر عن اخیه ابی‌الحسن عليه السلام. البحار، ج ۱۰۳، ص ۳۲۳، ح ۱۱، باب ۱۱، نقلا عن قرب الأسناد.

۱۱۳۳: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن حمّاد عن حریز عن محمّدبن مسلم عن ابی‌جعفر عليه السلام قال:

لبن الیهودیّة و النّصرانیّة و المجوسیّة احبّ الیّ من لبن ولد الزّنا. و كان لا یری بأسا بلبن ولد الزّنا اذا جعل مولی الجاریة الّذی فجر بالجاریة فی حلّ.

«الكافی، ج ٦، ص ۴۳، ح ۵».

مآخذ اخرى: الوسائل ج۲۱، ص۴٦۲، ح۲۷۵۸۸، باب۷۵، و ص۴٦۴، ح۲۷۵۹۳، باب۷٦، نقلا عن المقنع مرسلا؛ و نقلا عن الكافى. التّهذيب، ج۸، ص۱۰۹، ح۲۰، باب۳٦، باسناده عن محمّدبن يعقوب. الفقيه، ج۳، ص۴۷۹، ح۴٦۸۱، باب۲، باسناده عن حريز عن محمّدبن مسلم عن ابى جعفر عليه السلام.

۱۱۳۴ : ابوعلىّ الأشعرى عن محمّدبن عبدالجبّار عن صفوان عن سعيدبن يسار عن ابى‌عبدالله عليه السلام قال:

لا تسترضعوا للصّبى المجوسيّة، و استرضع له اليهوديّة و النّصرانيّة و لا يشربن الخمر، و يمنعن من ذلك.

«الكافى، ج٦، ص۴۴، ح۱۴».

مآخذ اخرى: الوسائل ج۲۱، ص۴٦۴، ح۲۷۵۹۲، باب۷٦، نقلا عن الكافى. التّهذيب، ج۸، ص۱۱۰، ح۲۳، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۱۱۳۵ : احمدبن علىّ‌بن احمدبن العبّاس النّجاشى - فى كتاب الرّجال - عن علىّ‌بن بلال عن محمّدبن عمرو عن عبدالعزيزبن محمّد عن عصمة‌بن عبيدالله السّدوسى عن الحسن‌بن اسماعيل‌بن صبيح عن هارون‌بن عيسى عن الفضيل‌بن يسار قال: قال لى جعفربن محمّد عليه السلام:

رضاع اليهوديّة و النّصرانيّة خير من رضاع النّاصبيّة.

«الوسائل، ج۲۱، ص۴٦٦، ح۲۷۵۹۹، باب۷۷».

مآخذ اخرى: نفس المصدر، نقلا عن محمّدبن علىّ‌بن الحسين فى المقنع قال: قال الصّادق عليه السلام. المستدرك، ج۱۵، ص۱٦۱، ح۱۷۸٦۳، باب۵٦، نقلا عن دعائم الاسلام.

۱۱۳٦ : حميدبن زياد عن الحسن‌بن محمّدبن سماعة عن غير واحد عن ابان‌بن عثمان عن عبدالرّحمن‌بن ابى‌عبدالله قال: سألت اباعبدالله عليه السلام:

هل يصلح للرّجل ان ترضع له اليهوديّة و النّصرانيّة و المشركة؟ قال: لا بأس؛ و قال: امنعوهن من شرب الخمر.

«الكافى، ج٦، ص۴۳، ح۴».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۱، ص۴٦۵، ح۲۷۵۹٦، باب۷٦، نقلا عن الكافى. التّهذيب، ج۸، ص۱۰۹، ح۲۲، باب۳٦، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۱۱۳۷ : محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن علىّ‌بن الحكم عن عبدالله‌بن يحيى الكاهلى عن عبدالله‌بن هلال

عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

سألته عن مظائرة المجوسی، فقال: لا و لكن اهل الكتاب.

«الکافی، ج ٦، ص ۴۲، ح ۲».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴٦۴، ح ۲۷۵۹۴، باب ۷٦، نقلا عن الكافی.

۱۱۳۸: علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابی‌نجران عن عاصم‌بن حميد عن محمّدبن قيس عن ابی‌جعفر عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه و آله:

لا تسترضعوا الحمقاء فانّ اللّبن يعدّی، و انّ الغلام ينزع الی اللّبن، يعنی الی الظّئر فی الرّعونة و الحمق.

«الکافی، ج ٦، ص ۴۳، ح ۸».

مآخذ اخری: الفقيه، ج ۳، ص ۴۷۸، ح ۴٦۷۹، باسناده عن محمّدبن قيس. الوسائل، ج ۲۱، ص ۴٦۷، ح ۲۷٦۰۱، باب ۷۸، نقلا عن الكافی و الفقيه و الشّيخ الطّوسی. التّهذيب، ج ۸، ۱۱۰، ح ۲۴.

۱۱۳۹: محمّدبن يحيی عن احمدبن محمّد عن ابن فضّال عن ابن بكير عن عبيدالله الحلبی قال:

قلت لابی‌عبدالله عليه السلام: امرأة ولدت من الزّنا اتّخذها ظئرا؟ قال: لا تسترضعها و لا ابنتها.

«الکافی، ج ٦، ص ۴۲، ح ۱».

مآخذ اخری: الوسائل ج ۲۱، ص ۴٦۳، ح ۲۷۵۹۰، باب ۷۵، نقلا عن الكافی. التّهذيب، ج ۸، ص ۱۰۸، ح ۱٦، باب ۳٦؛ و الاستبصار، ج ۳، ص ۳۲۱، ح ۱، باب ۱۸٦، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۱۱۴۰: الصّدوق فی المقنع:

و سئل الرّضا عليه السلام: ما تقول فی امرأة ظائرت قوما و كانت نائمة و الصّبیّ الی جنبها فانقلبت عليه فقتلته؟ فقال: ان كانت ظائرت القوم للفخر و العزّ فانّ الدّية تجب عليها، و ان كانت ظائرت القوم للفقر و الحاجة فالدّية علی عاقلتها.

«المستدرک، ج ۱۸، ص ۳۲۷، ح ۲۲۸٦۲، باب ۲۲».

۱۱۴۱: روی محمّدبن احمدبن يحيی‌بن عمران الأشعری عن محمّدبن ناجيه عن محمّدبن علیّ عن عبدالرّحمن‌بن سالم عن ابيه عن ابی‌جعفر عليه السلام قال:

ايّما ظئر قوم قتلت صبيّا لهم و هی نائمة فانقلبت عليه فقتلته، فانّما عليها الدّية من مالها خاصّة

ان كانت انّما ظائرت طلب العزّ و الفخر؛ و ان كانت انّما ظائرت من الفقر، فانّ الدّية على عاقلتها.

«الفقيه، ج ۴، ص ۱۶۰، ح ۵۳۶۳».

مآخذ اخرى: الكافى، ج ۷ ص ۳۷۰، ح ۲، عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن محمّدبن اسلم عن هارون‌بن الجهم عن محمّدبن مسلم عن ابى‌جعفر عليه السلام. الوسائل، ج ۲۹، ص ۲۶۶، ح ۳۵۵۹۰، باب ۲۹، نقلا عن الفقيه و الكافى؛ و عن البرقى فى المحاسن عن ابيه عن هارون‌بن الجهم مثله. التّهذيب، ج ۱۰، ص ۲۲۲، ح ۵، باسناده عن احمدبن محمّدبن خالد مثله؛ و باسناده عن محمّدبن احمدبن يحيى عن محمّدبن ناجيه عن محمّدبن علىّ عن عبدالرّحمن‌بن سالم عن ابيه عن ابى‌جعفر عليه السلام؛ و باسناده عن الصّفّار عن محمّدبن الحسين عن محمّدبن اسلم الجبلى عن الحسين‌بن خالد و غيره عن ابى‌الحسن الرّضا عليه السلام. البحار، ج ۱۰۴، ص ۳۹۳، ح ۲۸، باب ۳، نقلا عن المحاسن.

۱۱۴۲: محمّدبن يعقوب عن محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن ابن محبوب عن جميل‌بن صالح عن سليمان‌بن خالد عن ابى‌عبدالله عليه السلام:

فى رجل استأجر ظئرا فغابت بولده سنين (سنتين) ثمّ انّها جاءت به فأنكرته امّه، و زعم اهلها انّهم لا يعرفونه. قال: ليس عليها شىء؛ الظّئر مأمونة.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۶۹، ح ۲۷۶۰۸، باب ۸۰».

مآخذ اخرى: الكافى، ج ۶، ص ۴۲، ح ۲. التّهذيب، ج ۸، ص ۱۱۵، ح ۴۹، باسناده عن الحسن‌بن محبوب.

۱۱۴۳: محمّدبن الحسن باسناده عن محمّدبن علىّ‌بن محبوب عن احمدبن محمّد عن ابن ابى‌عمير عن حمّاد عن الحلبى قال:

سألت اباعبدالله عليه السلام عن رجل استأجر ظئرا فدفع اليها ولده فغابت بالولد سنين، ثمّ جائت بالولد؛ و زعمت امّه انّها لا تعرفه، و زعم اهلها انّهم لا يعرفونه. فقال: ليس لهم ذلك، فليقبلوه؛ انّما الظّئر مأمونة.

«الوسائل، ج ۲۹، ص ۲۶۶، ح ۳۵۵۹۱، باب ۲۹».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج ۱۰، ص ۲۲۲، ح ۳. الفقيه، ج ۴، ص ۱۶۱، ح ۵۳۶۵، باب ۲، باسناده عن حمّاد عن الحلبى.

۱۱۴۴: سأل سليمان‌بن خالد اباعبدالله ﷺ عن رجل استأجر ظئرا فأعطاها ولده، فكان عندها، فانطلقت الظّئر فاستأجرت اخرى، فغابت الظّئر بالولد، فلا يدرى ما صنع به، و الظّئر لا تكافی. قال: الدّية كاملة.

«الفقيه، ج۴، ص۱۰۶، ح۵۱۹۹، باب۲».

مآخذ اخرى: الفقيه، ج۴، ص۱۶۱، ح۵۳۶۴، باب۲، باسناده عن هشام‌بن سالم عن سليمان‌بن خالد عن ابی‌عبدالله ﷺ؛ و باسناده عن علیّ‌بن النّعمان عن ابن مسكان عن ابی‌عبدالله ﷺ؛ و باسناده عن حمّاد عن الحلبی عن ابی‌عبدالله ﷺ.

۱۱۴۵: محمّدبن الحسن باسناده عن الحسين‌بن سعيد عن النّضر عن هشام، و علیّ‌بن النّعمان عن ابن مسكان جميعا عن سليمان‌بن خالد عن ابی‌عبدالله ﷺ قال:

سألته عن رجل استأجر ظئرا فأعطاها ولده و كان عندها، فانطلقت الظّئر و استأجرت اخرى، فغابت الظّئر بالولد، فلا يدرى ما صنعت به. قال: الدّية كاملة.

«الوسائل، ج۲۹، ص۲۶۷، ح۳۵۵۹۲، باب۲۹».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج۱۰، ص۲۲۲، ح۴، باب۴.

۱۱۴۶: محمّدبن يعقوب عن علیّ عن ابيه عن النّوفلی عن السّكونی عن ابی‌عبدالله ﷺ قال: قال امير المؤمنين ﷺ:

انهوا نساءكم ان يرضعن يمينا و شمالا فأنّهنّ ينسين.

«الوسائل، ج۲۰، ص۳۸۲، ح۲۵۸۸۴، باب۲».

مآخذ اخرى: الفقيه، ج۳، ص۴۷۸، ح۴۶۷۶، باب۲، باسناده عن السّكونی. الكافی، ج۵، ص۴۴۶، ح۱۴. الوسائل، ج۲۱، ص۴۵۳، ح۲۷۵۶۲ باب۶۹، نقلا عن الفقيه.

۱۱۴۷: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن ابن فضّال عن علیّ‌بن عقبة عن عبيدبن زرارة قال:

سألت اباعبدالله ﷺ عن الرّضاع ادنى ما يحرم منه؛ قال: ما انبت اللّحم و الدّم. ثمّ قال: ترى واحدة تنبته؟ فقلت: اسألك اصلحك الله، اثنتان؟ فقال: لا فلم ازل اعدّ عليه حتّى بلغ عشر رضعات.

«الكافی، ج۵، ص۴۳۸، ح۳».

مآخذ اخرى: الكافی، ج۵، ص۴۳۸، ح۲، عن محمّدبن يحيى عن احمدبن

محمّد عن ابن فضّال عن علیّ‌بن یعقوب عن محمّدبن مسلم عن عبیدبن زرارة عن ابی‌عبدالله عليه السلام. الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۸۰، ح ۲۵۸۸۰، باب ۲، نقلا عن الکافی.

۱۱۴۸: علیّ عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن بعض اصحابنا عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

الرّضاع الّذی ینبت اللّحم و الدّم هو الّذی یرضع حتّی یتملّی و یتضلّع و ینتهی نفسه.

«الکافی، ج ۵، ص ۴۴۵، ح ۷».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۷، ص ۳۱۶، ح ۱۴، باب ۲۱؛ و الاستبصار، ج ۳، ص ۱۹۵، ح ۱۲، باب ۱۲۵، باسناده عن علیّ‌بن الحسن عن محمّدبن الحسن[1] عن محمّدبن ابی‌عمیر مثله. الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۸۳، ح ۲۵۸۸۹، باب ۴، نقلا عن الشّیخ الطّوسی.

۱۱۴۹: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن منصوربن یونس عن منصوربن حازم عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال: قال رسول الله صلّی الله علیه و آله:

لا رضاع بعد فطام، و لا وصال فی صیام، و لا یتم بعد احتلام، و لا صمت یوم الی اللّیل، و لا تعرّب بعد الهجرة، و لا هجرة بعد الفتح، و لا طلاق قبل النّکاح، و لا عتق قبل ملک، و لا یمین للولد مع والده، و لا للمملوک مع مولاه، و لا للمرأة مع زوجها، و لا نذر فی معصیة، و لا یمین فی قطیعة.

فمعنی قوله: «لا رضاع بعد فطام»: انّ الولد اذا شرب من لبن المرأة بعد ما تفطمه لا یحرم ذلک الرّضاع التّناکح.

«الکافی، ج ۵، ص ۴۴۳، ح ۵».

مآخذ اخری: البحار، ج ۹۶، ص ۲۶۲، ح ۴، باب ۳۱؛ و ج ۱۰۳، ص ۳۲۲، ح ۶، باب ۱۱؛ و ج ۱۰۴، ص ۲۱۷، ح ۸، باب ۴، نقلا عن امالی الصّدوق عن ابن الولید عن ابن ابان عن الحسین‌بن سعید عن ابن ابی‌عمیر و محمّدبن اسماعیل مثله؛ و ج ۱۰۳، ص ۱۶۳، ح ۸، باب ۸، نقلا عن امالی الطّوسی، عن الغضائری عن الصّدوق، بسند الأمالی مثله؛ و ج ۱۰۴، ص ۲۳۲، ح ۷۸، باب ۴، نقلا عن کتابی حسین‌بن سعید عن ابن ابی‌عمیر و محمّدبن اسماعیل عن منصوربن یونس و

---

۱ - فی الاستبصار: محمّدبن الحسین.

علیّ‌بن اسماعیل المیثمی عن منصوربن حازم. الفقیه، ج۳، ص۳۵۹، ح۴۲۷۳، باب۲، باسناده عن منصوربن حازم. المستدرک، ج۱، ص۸۷، ح۵۰، باب۴، نقلا عن امالی ابن الشّیخ عن ابیه عن الحسین‌بن عبیدالله الغضائری عن الصّدوق عن ابن الولید عن الحسین‌بن الحسن‌بن ابان بسند امالی الصّدوق؛ و ج۱۴، ص۳۶۷، ح۱۶۹۷۶، باب۳، نقلا عن الجعفریّات عن عبدالله اخبرنا محمّد حدّثنی موسی قال: حدّثنا ابی عن ابیه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابیه عن جدّه علیّ‌بن الحسین عن ابیه عن علیّ :؛ و ج۱۶، ص۹۲، ح۱۹۲۴۹، نقلا عن احمدبن محمّد عیسی فی نوادره عن ابن ابی‌عمیر بسند کتابی الحسین‌بن سعید. التّهذیب، ج۷، ص۳۱۷، ح۱۹، باسناده عن محمّدبن یحیی عن احمدبن ابی عبدالله عن علیّ‌بن اسباط؛ و ج۸، ص۲۸۵، ح۴۲، باسناده عن محمّد یعقوب. الوسائل، ج۲۰، ص۳۸۴، ح۲۵۸۹۰، باب۵؛ و ج۲۳، ص۲۱۷، ح۲۹۴۰۴، باب۱۰؛ و ج۲۳، ص۲۱۷، ح۲۹۴۰۶، باب۱۱؛ و ج۲۳، ص۳۱۷، ح۲۹۶۴۱، باب۱۷، نقلا عن الکافی و الفقیه و امالی الصّدوق.

۱۱۵۰ : محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن ابن محبوب عن علیّ‌بن الحسن‌بن رباط عن ابن مسکان عن محمّدبن مسلم عن ابی‌جعفر علیه السلام او ابی‌عبدالله علیه السلام قال:

اذا رضع الغلام من نساء شتّی فکان ذلک عدّة او نبت لحمه و دمه، حرم علیه بناتهنّ کلّهنّ.

«الکافی، ج۵، ص۴۴۶، ح۱۵».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۳۸۲، ح۲۵۸۸۷، باب۳؛ و ص۴۰۳، ح۲۵۹۴۰، باب۱۵، نقلا عن الکافی.

۱۱۵۱ : عوالی اللّئالی، عن النّبیّ صلی الله علیه و آله قال:

لا تحرم المصّة و المصّتان و الرّضعة و الرّضعتان.

«المستدرک، ج۱۴، ص۳۶۷، ح۱۶۹۷۵، باب۲».

۱۱۵۲ : محمّدبن احمدبن یحیی عن ابی‌جعفر عن ابی‌الجوزا عن الحسین‌بن علوان عن عمربن خالد عن زیدبن علیّ عن آبائه عن علیّ : انّه قال:

الرّضعة الواحدة، کالمأة رضعة، لا تحلّ له ابدا.

«التّهذیب، ج۷، ص۳۱۷، ح۱۷، باب۲۷».

مآخذ اخری: الاستبصار، ج۳، ص۱۹۷، ح۱۷، باب۱۲۵، کالتّهذیب. الوسائل، ج۲۰، ص۳۷۸، ح۲۵۸۷۱، باب۲، نقلا عن الشّیخ الطّوسی.

۱۱۵۳: محمّدبن علیّ‌بن محبوب عن محمّدبن الحسین عن محمّدبن سنان عن حریز عن الفضیل‌بن یسار عن ابی‌جعفر علیه السلام قال:

لا یحرم من الرّضاع الاّ المجبورة او خادم او ظئر قد رضع عشر رضعات یروی الصّبیّ و ینام.

«التّهذیب، ج۷، ص۳۱۵، ح۱۳».

مآخذ اخری: الاستبصار، ج۳، ص۱۹۶، ح۱۴، کالتّهذیب. الوسائل، ج۲۰، ص۳۷۷، ح۲۵۸۷۰، باب۲، نقلا عن الشّیخ الطّوسی.

۱۱۵۴: الحسین‌بن محمّد عن معلّی‌بن محمّد عن الحسن‌بن علیّ‌بن فضّال عن عبداللّه‌بن سنان عن عمربن یزید قال:

سألت اباعبداللّه علیه السلام عن الغلام یرضع الرّضعة و الرّضعتین؛ فقال: لا یحرم. فعددت علیه حتّی اکملت عشر رضعات؛ فقال: اذا کانت متفرّقة [فلا].

«الکافی، ج۵، ص۴۳۹، ح۸».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۷، ص۳۱۴، ح۱۰، باب۲۱؛ و الاستبصار، ج۳، ص۱۹۴، ح۸، باب۱۲۵، باسناده عن علیّ‌بن الحسن‌بن فضّال عن الحسن‌بن بنت الیاس عن عبداللّه‌بن سنان مثله . الوسائل، ج۲۰، ص۳۷۵، ح۲۵۸۶۴، باب۲، نقلا عن الکافی و الشّیخ الطّوسی.

۱۱۵۵: علیّ‌بن ابراهیم عن هارون‌بن مسلم عن مسعدة‌بن صدقة عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

لا یحرم من الرّضاع الاّ ما شدّ العظم و انبت اللّحم؛ و امّا الرّضعة و الرّضعتان و الثّلاث حتّی یبلغ عشرا، اذا کنّ متفرّقات فلا بأس.

«الکافی، ج۵، ص۴۳۹، ح۱۰».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۳۷۷، ح۲۵۸۶۸، باب۲؛ و ص۳۸۰، ح۲۵۸۷۸، باب۲، نقلا عن الشّیخ الطّوسی و الکافی. التّهذیب، ج۷، ص۳۱۳، ح۵، باب۲۱، باسناده عن محمّدبن یعقوب؛ و ص۳۱۴، ح۱۱، باب۲۱، باسناده عن محمّدبن احمدبن یحیی عن هارون‌بن مسلم عن مسعدة‌بن زیاد العبدی عن ابی‌عبداللّه علیه السلام. الاستبصار، ج۳، ص۱۹۴، ح۷، باب۱۲۵، باسناده عن علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن هارون.

۱۱۵۶: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن حمّادبن عثمان عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

لا يحرم من الرّضاع الاّ ما انبت اللّحم و الدّم.

«الكافی، ج ۵، ص ۴۳۸، ح ۵».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۷، ص ۳۱۲، ح ۲، باب ۲۱، باسناده عن محمّدبن یعقوب. الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۸۲، ح ۲۵۸۸۵، باب ۳، نقلا عن الکافی.

۱۱۵۷ : الحسین‌بن محمّد عن معلّی‌بن محمّد عن الحسن‌بن علیّ الوشّاء عن عبداللّه‌بن سنان قال: سمعت اباعبداللّه علیه السلام یقول:

لا یحرم من الرّضاع الاّ ما انبت اللّحم و شدّ العظم.

«الکافی، ج ۵، ص ۴۳۸، ح ۱».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۷، ص ۳۱۲، ح ۱، باب ۲۱؛ و الاستبصار، ج ۳، ص ۱۹۳، ح ۳؛ و ح ۴، باب ۱۲۵، باسناده عن محمّدبن یعقوب عن علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن حمّادبن عثمان عن ابی‌عبداللّه علیه السلام. الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۸۲، ح ۲۵۸۸۶، باب ۳، نقلا عن الکافی.

۱۱۵۸ : روی محمّدبن ابی‌عمیر عن یونس‌بن یعقوب عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

سألته عن امرأة درّ لبنها من غیر ولادة، فأرضعت جاریة و غلاما بذلک اللّبن، هل یحرم بذلک اللّبن ما یحرم من الرّضاع؟ قال: لا.

«الفقیه، ج ۳، ص ۴۷۹، ح ۴۶۸۲».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۷، ص ۳۲۵، ح ۴۷، باب ۲۱، باسناده عن محمّدبن علیّ‌بن محبوب عن عبداللّه‌بن جعفر عن موسی‌بن عمر البصری عن صفوان‌بن یحیی عن یعقوب‌بن شعیب مثله. الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۹۸، ح ۲۵۹۲۸، نقلا عن الکافی؛ و ص ۳۹۹، ح ۲۵۹۲۹، باب ۹، نقلا عن الشّیخ الطّوسی. الکافی، ج ۵، ص ۴۴۶، ح ۱۲، بسنده عن حمیدبن زیاد عن الحسن‌بن محمّد عن احمدبن الحسن المیثمی عن یونس‌بن یعقوب عن ابی‌عبداللّه علیه السلام.

۱۱۵۹ : علیّ‌بن الحسن فضّال عن ایّوب‌بن نوح عن صفوان‌بن یحیی عن حمّادبن عثمان او غیره عن عمربن یزید قال: سمعت اباعبداللّه علیه السلام یقول:

خمسة عشر رضعة لا تحرم.

«التّهذیب، ج ۷، ص ۳۱۴، ح ۹، باب ۲۷».

مآخذ اخری: الاستبصار، ج ۳، ص ۱۹۳، ح ۲، باب ۱۲۵، کالتّهذیب. الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۷۵، ح ۲۵۸۶۵، باب ۲، نقلا عن الشّیخ الطّوسی.

۱۱۶۰ : ابوعلی الأشعری عن محمّدبن عبدالجبّار و محمّدبن اسماعیل عن الفضل‌بن شاذان جمیعا عن صفوان‌بن یحیی عن معاویة‌بن عمّار عن صباح‌بن سیابة عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال:

لا بأس بالرّضعة و الرّضعتین و الثّلاث.

«الکافی، ج ۵، ص ۴۳۸، ح ۴».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۸۱، ح ۲۵۸۸۱، باب ۲، نقلا عن الکافی.

۱۱۶۱ : علیّ‌بن الحسن‌بن فضّال عن یعقوب‌بن یزید عن ابن ابی‌عمیر عن حمّاد عن عبیدبن زرارة عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال: سمعته یقول:

عشر رضعات لا یحرمن شیئا.

«التّهذیب، ج ۷، ص ۳۱۳، ح ۷، باب ۲۷».

مآخذ اخری: الاستبصار، ج ۳، ص ۱۹۵، ح ۱۰، باب ۱۲۵، کالتّهذیب. الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۷۴، ح ۲۵۸۶۲، باب ۲، نقلا عن الشّیخ الطّوسی.

۱۱۶۲ : علیّ‌بن الحسن‌بن فضّال عن اخویه عن ابیهم عن عبدالله‌بن بکیر عن ابی‌عبدالله ۷ قال: سمعته یقول:

عشر رضعات لا تحرم.

«التّهذیب، ج ۷، ص ۳۱۳، ح ۸، باب ۲۱».

مآخذ اخری: الاستبصار، ج ۳، ص ۱۹۵، ح ۱۱، باب ۱۲۵، کالتّهذیب. الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۷۵، ح ۲۵۸۶۳، باب ۲، نقلا عن الشّیخ الطّوسی؛ و عن الحمیری فی قرب الأسناد عن محمّدبن الولید عن عبدالله‌بن بکیر مثله.

۱۱۶۳ : ابوعلیّ الأشعری عن محمّدبن عبدالجبّار؛ و محمّدبن اسماعیل عن الفضل‌بن شاذان جمیعا عن صفوان‌بن یحیی قال:

سألت اباالحسن علیه السلام عن الرّضاع ما یحرم منه، فقال: سأل رجل ابی علیه السلام عنه، فقال: واحده لیس بها بأس، و ثنتان، حتّی بلغ خمس رضعات؛ قلت: متوالیات او مصّة بعد مصّة؟ فقال: هکذا قال له. و سأله آخر عنه، فانتهی به الی تسع؛ و قال: ما اکثر ما اسأل عن الرّضاع؟! فقلت: جعلت فداک، اخبرنی عن قولک انت فی هذا، عندک فیه حدّ اکثر من هذا؟ فقال: قد اخبرتک بالّذی اجاب فیه ابی. قلت: قد علمت الّذی اجاب ابوک فیه و لکنّی قلت لعلّه یکون فیه حدّ لم‌یخبر به، فخبّرنی به انت. فقال: هکذا قال ابی. قلت: فأرضعت امّی جاریتی بلبنی؛ فقال: هی اختک من الرّضاعة. قلت: فتحلّ لأخ لی من امّی لم‌ترضعها امّی بلبنه؟ قال: فالفحل واحد؟

قلت: نعم، هو اخی لأبی و امّی؛ قال: اللّبن للفحل، صار ابوک اباه و امّک امّها.

«الکافی، ج ۵، ص ۴۳۹، ح ۷».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۸۱، ح ۲۵۸۸۳، باب ۲، نقلا عن الکافی.

۱۱۶۴ : محمّدبن الحسن عن محمّدبن یحیی عن محمّدبن عبدالجبّار عن علیّبن مهزیار عن ابیالحسن علیه السلام:

انّه کتب الیه یسأله عمّا یحرم من الرّضاع؛ فکتب علیه السلام: قلیله و کثیره حرام.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۷۷، ح ۲۵۸۶۹، باب ۲».

مآخذ اخری: التهذیب، ج ۷، ص ۳۱۶، ح ۱۶، باب ۲۱. الاستبصار، ج ۳، ص ۱۹۶، ح ۱۶، باب ۱۲۵.

۱۱۶۵ : الجعفریّات: اخبرنا عبداللّه اخبرنا محمّد حدّثنی موسی قال: حدّثنا ابی عن ابیه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابیه عن جدّه عن علیّ علیه السلام کان یقول:

المصّة الواحدة تحرّم.

«المستدرک، ج ۱۴، ص ۳۶۶، ح ۱۶۹۷۳، باب ۲».

مآخذ اخری: المستدرک، ج ۱۴، ص ۳۶۶، ح ۱۶۹۷۴، باب ۲، نقلا عن دعائم الاسلام، عن علیّ علیه السلام.

۱۱۶۶ : الجعفریّات: اخبرنا عبداللّه اخبرنا محمّد حدّثنی موسی قال: حدّثنا ابی عن ابیه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابیه عن جدّه عن علیّ علیه السلام کان یقول:

یحرم قلیل الرّضاع و کثیره.

«المستدرک، ج ۱۴، ص ۳۶۶، ح ۱۶۹۷۳، باب ۲».

مآخذ اخری: المستدرک، ج ۱۴، ص ۳۶۶، ح ۱۶۹۷۴، باب ۲، نقلا عن دعائم الاسلام، عن علیّ علیه السلام.

۱۱۶۷ : دعائم الاسلام: عن رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

انّه نهی عن الرّضاع بعد فطام.

«المستدرک، ج ۱۴، ص ۳۶۷، ح ۱۶۹۷۷، باب ۳».

۱۱۶۸ : محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن علیّبن الحکم عن ابانبن عثمان عن الفضلبن عبدالملک عن ابی عبداللّه علیه السلام قال:

الرّضاع قبل الحولین قبل ان یفطم.

«الکافی، ج۵، ص۴۴۳، ح۲».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۷، ص۳۱۸، ح۲۰، باب۲۱، باسناده عن محمّدبن یعقوب. الوسائل، ج۲۰، ص۳۸۵، ح۲۵۸۹۳، باب۵، نقلا عن الکافی.

۱۱۶۹ : علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن حمّاد عن الحلبی عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

لا رضاع بعد فطام.

«الکافی، ج۵، ص۴۴۳، ح۱».

مآخذ اخری: الفقیه، ج۳، ص۴۷۶، ح۴۶۶۶، باب۲، مرسلا. الوسائل، ج۲۰، ص۳۸۵، ح۲۵۸۹۱؛ و ص۳۸۷، ح۲۵۸۹۸، باب۵، نقلا عن الکافی و الفقیه.

۱۱۷۰ : دعائم الاسلام: عن علیّ علیه السلام:

انّ رجلا سأله فقال: انّ امرأة لی ارضعت جاریة [لی] کبیرة لتحرمها علیّ؛ قال: اوجع امراتک، و علیک بجاریتک، لا رضاع بعد فطام.

«المستدرک، ج۱۴، ص۳۶۸، ح۱۶۹۷۹، باب۳».

۱۱۷۱ : علیّ‌بن الحسین المسعودی فی اثبات الوصیّة فی خبر طویل عن ابی‌خداش المهری قال:

کنت قد حضرت مجلس موسی علیه السلام فأتاه رجل فقال له: جعلنی اللّه فداک امّ‌ولد لی ارضعت جاریة لی بالغة بلبن ابنی، أ یحلّ [لی] نکاحها ام تحرم علیّ؟ فقال ابوالحسن علیه السلام: لا رضاع بعد فطام. الی ان قال: فحججت بعد ذلک فدخلت علی الرّضا علیه السلام فسألته عن هذه المسائل، فأجابنی بالجواب الّذی اجاب به موسی علیه السلام الی ان ذکر سؤاله عن ابی‌جعفر علیه السلام فأجابه بما اجابا علیه السلام به؛ الخبر.

«المستدرک، ج۱۴، ص۳۶۸، ح۱۶۹۸۱، باب۳».

۱۱۷۲ : محمّدبن یعقوب عن محمّدبن یحیی عن عبداللّه‌بن محمّد عن علیّ‌بن الحکم عن ابان‌بن عثمان عن الفضل‌بن عبدالملک عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

لا رضاع بعد الحولین قبل ان یفطم.

«الاستبصار، ج۳، ص۱۹۸، ح۲۰، باب۱۲۵».

۱۱۷۳ : محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّدبن عیسی عن الحسن‌بن محبوب قال: اخبرنا النّضر ابن قرواش الجمّال قال:

سألت اباعبداللّه علیه السلام عن الجمال یکون بها الجرب اعزلها من ابلی مخافة ان یعدّیها جربها، و

الدّابة ربما صفرت لها حتّى تشرب الماء؛ فقال ابوعبداللّه عليه السلام: انّ اعرابيا اتى رسول اللّه صلى الله عليه و آله فقال: يا رسول اللّه انّى اصيب الشّاة و البقرة و النّاقة بالثّمن اليسير، و بها جرب، فأكره شراءها مخافة ان يعدّى ذلک الجرب ابلى و غنمى؛ فقال له رسول اللّه صلى الله عليه و آله: يا اعرابى فمن اعدى الأوّل؟ ثمّ قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله: لا عدوى، و لا طيرة، و لا هامة، و لا شوم، و لا صفر، و لا رضاع بعد فصال، و لا تعرّب بعد هجرة، و لا صمت يوما الى اللّيل، و لا طلاق قبل نكاح، و لا عتق قبل ملک، و لا يتم بعد ادراک.

«الكافى، ج۸، ص۱۹۶، ح۲۳۴، باب۸».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۱۱، ص۵۰۶، ح۱۵۳۸۴، باب۲۸؛ و البحار، ج۵۸، ص۳۱۸، ح۹، باب۱۱، نقلا عن الكافى.

۱۱۷۴: محمّدبن علىّبن الحسين باسناده عن حمّادبن عمرو و انسبن محمّد عن ابيه عن جعفربن محمّد عن آبائه عليهم السّلام فى وصيّة النّبىّ لعلىّ عليه السلام قال:

يا علىّ لا رضاع بعد فطام و لا يتم بعد احتلام.

«الوسائل، ج۲۰، ص۳۸۷، ح۲۵۹۰۰، باب۵».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۰، ص۳۸۷، ح۲۵۹۰۱، باب۵، نقلا عن محمّدبن محمّدبن المفيد فى المقنعة؛ و نقلا عن الفقيه. الفقيه، ج۴، ص۳۶۱، ح۵۷۶۲، باب۲ البحار، ج۷۷، ص۵۲، ح۳، باب۳؛ و ج۷۸، ص۲۶۶، ح۱۸۰، باب۲۳، نقلا عن مكارم الاخلاق.

۱۱۷۵: علىّبن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابىنجران عن عبداللّهبن سنان عن ابىعبداللّه ۷ قال: سمعته يقول:

يحرم من الرّضاع ما يحرم من القرابة.

«الكافى، ج۵، ص۴۳۷، ح۱».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج۷، ص۲۹۱، ح۵۸، باب۲۱، باسناده عن محمّدبن يعقوب. الوسائل، ج۲۰، ص۳۷۱، ح۲۵۸۵۱، باب۱، نقلا عن الكافى بالاسناد المذكور؛ و ص۳۷۳، ح۲۵۸۵۸، باب۱، نقلا عن التّهذيب. التّهذيب، ج۷، ص۲۹۲، ح۶۳، باسناده عن الحسينبن سعيد عن حمّاد عن عبداللّهبن المغيرة عن عبداللّهبن سنان مثله.

۱۱۷۶: عدّة من اصحابنا عن سهلبن زياد عن مروکبن عبيد عن ابىالحسن الرّضا عليه السلام قال:

دخلت علیه و سلّمت و قلت: جعلت فداک، ما تقول فی رجل مات و لیس له وارث الاّ اخ له من الرّضاعة یرثه؟ قال: نعم اخبرنی ابی عن جدّی انّ رسول اللّه ﷺ قال: من شرب من لبننا او ارضع لنا ولدا فنحن آباؤه.

«الکافی، ج۷، ص۱۶۸، ح۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۶، ص۲۵۵، ح۳۲۹۵۵، باب۵، نقلا عن الکافی.

۱۱۷۷: روی حریز عن الفضیل‌بن یسار عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

لا یحرم من الرّضاع الاّ ما کان مجبورا. قال: قلت: و ما المجبور؟ قال: امّ تربّی، او ظئر تستأجر، او امة تشتری.

«الفقیه، ج۳، ص۴۷۷، ح۴۶۷۲».

مآخذ اخری: البحار، ج۱۰۳، ص۳۲۲، ح۵، باب۱۱، نقلا عن معانی الأخبار. التّهذیب، ج۷، ص۳۲۴، ح۴۲، باب۲۱، باسناده عن علیّ‌بن الحسن‌بن فضّال عن ایّوب‌بن نوح عن حریز عن فضیل‌بن یسار عن عبدالرّحمن‌بن ابی‌عبداللّه عن ابی‌عبداللّه علیه السلام. الوسائل، ج۲۰، ص۳۷۶، ح۲۵۸۶۶، باب۲، نقلا عن الشّیخ الطّوسی و الفقیه و معانی الأخبار. معانی الأخبار، ص۲۱۴، ح۱، عن ابیه عن احمدبن ادریس عن محمّدبن احمد عن احمدبن هلال عن ابن سنان عن حریز عن فضیل‌بن یسار عن ابی‌عبداللّه علیه السلام.

۱۱۷۸: روی العلاءبن رزین عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

لا یحرم من الرّضاع الاّ ما ارتضع من ثدی واحد سنة.

«الفقیه، ج۳، ص۴۷۷، ح۴۶۷۳».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۷، ص۳۱۸، ح۲۳، باب۲۱؛ و الاستبصار، ج۳، ص۱۹۸، ح۲۳، باب۱۲۵، باسناده عن العلاءبن رزین عن ابی‌عبداللّه علیه السلام. الوسائل، ج۲۰، ص۳۷۹، ح۲۵۸۷۶، باب۲، نقلا عن المقنع. الوسائل، ج۲۰، ص۳۷۸، ح۲۵۸۷۲، باب۲، نقلا عن الشّیخ الطّوسی.

۱۱۷۹: قال ابوعبداللّه علیه السلام: وجور الصّبیّ اللّبن بمنزلة الرّضاع.

«الفقیه، ج۳، ص۴۷۹، ح۴۶۸۳».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۰، ص۳۹۴، ح۲۵۹۱۸، باب۷، نقلا عن الفقیه.

۱۱۸۰: محمّدبن علیّ‌بن الحسین ـ فی المقنع ـ قال: لا یحرم من الرّضاع الاّ ما انبت اللّحم و شدّ العظم. قال:

و سئل الصّادق علیه السلام: هل لذلک حدّ؟ فقال: لا یحرم من الرّضاع الاّ رضاع یوم و لیلة، او خمس عشرة رضعة متوالیات لا یفصل بینهنّ.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۷۹، ح ۲۵۸۷۳، باب ۲».

۱۱۸۱: قرب الأسناد: ابن رئاب قال:

قلت لأبی عبداللّه علیه السلام: ما یحرم من الرّضاع؟ قال: ما انبت اللّحم و شدّ العظم. قلت: أ تحرّم عشر رضعات؟ قال: انّها لا تنبت اللّحم و لا تشدّ العظم عشر رضعات.

«البحار، ج ۱۰۳، ص ۳۲۲، ح ۲، باب ۱۱».

۱۱۸۲: محمّدبن احمدبن یحیی عن ابی‌عبداللّه البرقی عن علیّ‌بن عبدالملک‌بن بکّاربن الجرّاح عن بسطام عن ابی‌الحسن علیه السلام قال:

لا یحرم من الرّضاع الاّ البطن الّذی ارتضع منه.

«التّهذیب، ج ۷، ص ۳۲۲، ح ۳۴، باب ۲۷».

مآخذ اخری: الاستبصار، ج ۳، ص ۲۰۱، ح ۱۱، باب ۱۲۶، کالتّهذیب. الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۹۲، ح ۲۵۹۱۲، باب ۶، نقلا عن الشّیخ الطّوسی.

۱۱۸۳: علیّ‌بن الحسن عن ایّوب‌بن نوح عن صفوان‌بن یحیی عن موسی‌بن بکر عن ابی‌الحسن علیه السلام قال:

قلت له: انّ بعض موالیک تزوّج الی قوم، فزعم النّساء انّ بینهما رضاعا؛ قال: امّا الرّضعة و الرّضعتان و الثّلاث، فلیس بشیء، الاّ ان تکون ظئرا مستأجرة مقیمة علیه.

«التّهذیب، ج ۷، ص ۳۲۴، ح ۴۳، باب ۲۱».

مآخذ اخری: الاستبصار، ج ۳، ص ۱۹۶، ح ۱۵، باب ۱۲۵، کالتّهذیب. الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۷۶، ح ۲۵۸۶۷، باب ۲، نقلا عن الشّیخ الطّوسی.

۱۱۸۴: محمّدبن علیّ‌بن الحسین ـ فی المقنع ـ قال: و روی:

لا یحرم من الرّضاع الاّ رضاع خمسة عشر یوما و لیالیهنّ، لیس بینهنّ رضاع.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۷۹، ح ۲۵۸۷۴، باب ۲».

مآخذ اخری: البحار، ج ۱۰۳، ص ۳۲۵، ح ۲۳، باب ۱۱ نقلا عن کتاب الهدایة مرسلا عن الصّادق علیه السلام. المستدرک، ج ۱۴، ص ۳۶۶، ح ۱۶۹۷۱، باب ۲، نقلا عن الصّدوق فی الهدایة: قال النّبیّ صلی الله علیه و آله.

۱۱۸۵ : محمّدبن علیّ‌بن الحسین ـ فی المقنع ـ قال: و روی انّه:

لا یحرم من الرّضاع الاّ ما کان حولین کاملین.

«الوسائل، ج ۲۰، ص۳۷۹، ح۲۵۸۷۵، باب۲».

۱۱۸۶ : روی عبداللّه‌بن زرارة عن الحلبی عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام قال:

لا یحرم من الرّضاع الاّ ما کان حولین کاملین.

«الفقیه، ج۳، ص۴۷۷، ح۴۶۷۵».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۰، ص۳۸۷، ح۲۵۸۹۹، باب۵، نقلا عن الفقیه.

۱۱۸۷ : روی عبیدبن زرارة عن زرارة عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام قال:

سألته عن الرّضاع، فقال: لا یحرم من الرّضاع الاّ ما ارتضع من ثدی واحد حولین کاملین.

«الفقیه، ج۳، ص۴۷۷، ح۴۶۷۴».

مآخذ اخری: التهذیب، ج۷، ص۳۱۷، ح۱۸، باب۲۱؛ و الاستبصار، ج۳، ص۱۹۷، ح۱۸، باب۱۲۵، باسناده عن الحسن‌بن سماعة عن الحسن‌بن حذیفة‌بن منصور عن عبیدبن زرارة عن زرارة عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام. الوسائل، ج ۲۰، ص۳۸۶، ح۲۵۸۹۷، باب۵، نقلا عن الشّیخ الطّوسی.

۱۱۸۸ : روی عاصم‌بن حمید عن محمّدبن قیس عن ابی‌جعفر علیه‌السلام قال:

کان لرجل علی عهد علیّ علیه‌السلام جاریتان فولدتا جمیعا فی لیلة واحدة، احداهما ابنا و الأخری بنتا، فعمدت صاحبة الأبنة فوضعت ابنتها فی المهد الّذی کان فیه الابن، و اخذت ابنها. فقالت صاحبة الأبنة: الابن ابنی؛ و قالت صاحبة الابن: الابن ابنی. فتحاکما الی امیر المؤمنین علیه‌السلام، فأمر ان یوزن لبنهما و قال: ایّتهما کانت اثقل لبنا فالابن لها.

«الفقیه، ج۳، ص۱۹، ح۳۲۴۹، باب۲».

مآخذ اخری: التهذیب، ج٦، ص۳۱۵، ح۸۰، باب۲۲، باسناده عن عاصم‌بن حمید مثله. الوسائل، ج۲۷، ص۲۸٦، ح۳۳۷۷۰، باب۲۱، نقلا عن الشّیخ الطّوسی.

۱۱۸۹ : محمّدبن ادریس ـ فی آخر السّرائر ـ نقلا من کتاب مسائل الرّجال، روایة احمدبن محمّد الجوهری و عبداللّه‌بن جعفر الحمیری جمیعا عن علیّ‌بن مهزیار قال:

کتبت الیه ـ یعنی علیّ‌بن محمّد علیه‌السلام ـ اسأله عن امرأة ترضع ولدها و غیر ولدها فی شهر رمضان، فیشتدّ علیها الصّوم، و هی ترضع حتّی یغشی علیها و لا تقدر علی الصّیام، أ ترضع و

تفطر و تقضی صیامها اذا امکنها، او تدع الرّضاع و تصوم؟ فان کانت ممّن لا یمکنها اتّخاذ من یرضع ولدها فکیف تصنع؟ فکتب: ان کانت ممّن یمکنها اتّخاذ ظئر، استرضعت لولدها و اتمّت صیامها؛ و ان کان ذلک لا یمکنها، افطرت و ارضعت ولدها و قضت صیامها متی ما امکنها.

«الوسائل، ج ۱۰، ص ۲۱۶، ح ۱۳۲۵۶، باب ۱۷».

مآخذ اخری: البحار، ج ۹۶، ص ۳۲۰، ح ۸، باب ۴۱، نقلا عن السّرائر.

۱۱۹۰: محمّدبن علیّ‌بن الحسین باسناده عن سماعة‌بن مهران عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال:

الرّضاع واحد و عشرون شهرا فما نقص فهو جور علی الصّبی.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۵۵، ح ۲۷۵۶۷، باب ۷۰».

مآخذ اخری: الکافی، ج ۶، ص ۴۰، ح ۳، عن محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّدبن عیسی عن محمّدبن سنان عن عمّاربن مروان عن سماعة عن ابی‌عبدالله علیه السلام. التّهذیب، ج ۸، ص ۱۰۶، ح ۶، باسناده عن احمدبن محمّدبن عیسی مثله. الفقیه، ج ۳، ص ۴۷۴، ح ۴۶۶۱، باب ۲.

۱۱۹۱: محمّدبن یحیی عن سلمة‌بن الخطّاب عن محمّدبن موسی عن محمّدبن العبّاس‌بن الولید عن ابیه عن امّه امّ‌اسحاق بنت سلیمان قالت:

نظر الیّ ابوعبدالله علیه السلام و انا ارضع احد بنیّ محمّد او اسحاق، فقال: یا امّ‌اسحاق، لا ترضعیه من ثدی واحد، و ارضعیه من کلیهما، یکون احدهما طعاما و الآخر شرابا.

«الکافی، ج ۶، ص ۴۰، ح ۲».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۸، ص ۱۰۸، ح ۱۵، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب. الفقیه، ج ۳، ص ۴۷۵، ح ۴۶۶۴، باب ۲، مرسلا. الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۵۳، ح ۲۷۵۶۰، باب ۶۹، نقلا عن الکافی و التّهذیب و الفقیه.

۱۱۹۲: محمّدبن الحسن باسناده عن الحسین‌بن سعید عن ابن ابی‌عمیر عن عبدالوهاب‌بن الصّباح قال: قال ابوعبدالله علیه السلام:

الفرض فی الرّضاع احد و عشرون شهرا فما نقص عن احد و عشرین شهرا فقد نقص المرضع، و ان اراد ان یتمّ الرّضاعة فحولین کاملین.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۵۴، ح ۲۷۵۶۴، باب ۷۰».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۸، ص ۱۰۶، ح ۷، باب ۳۶.

۱۱۹۳: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن محمّدبن خالد عن سعدبن سعد الأشعریّ عن ابی‌الحسن الرّضا عليه السلام قال:

سألته عن الصّبیّ هل یرضع اکثر من سنتین؟ فقال: عامین. قلت: فان زاد علی سنتین هل علی ابویه من ذلک شیء؟ قال: لا.

«الکافی، ج ٦، ص ۴۱، ح ۸».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۵۴، ح ۲۷۵٦٦، باب ۷۰، نقلا عن الکافی.
التّهذیب، ج ۸، ص ۱۰۷، ح ۱۲، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۱۱۹۴: دعائم الاسلام: عن علیّ عليه السلام انّه قال:

ما کان فی الحولین فهو رضاع، و لا رضاع بعد فطام؛ قال اللّه عزّ و جلّ: «و الوالدات یرضعن اولادهنّ حولین کاملین لمن اراد ان یتمّ الرّضاعة».

«المستدرک، ج ۱۴، ص ۳٦۸، ح ۱٦۹۷۸، باب ۳».

۱۱۹۵: عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زیاد عن احمدبن محمّدبن ابی‌نصر عن حمّادبن عثمان قال: سمعت اباعبداللّه عليه السلام یقول:

لا رضاع بعد فطام. قال: قلت: جعلت فداک و ما الفطام؟ قال: الحولان اللّذان قال اللّه عزّ و جلّ.

«الکافی، ج ۵، ص ۴۴۳، ح ۳».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۷، ص ۳۱۸، ح ۲۱، باب ۲۱؛ و الاستبصار، ج ۳، ص ۱۹۸، ح ۲۱، باب ۱۲۵، باسناده عن محمّدبن یعقوب. الوسائل، ج ۲۰، ص ۳۸۵، ح ۲۵۸۹۴، باب ۵، نقلا عن الکافی.

۱۱۹٦: الحسن‌بن محمّدبن سماعة عن الحسن‌بن محبوب عن عبداللّه‌بن سنان عن ابی‌عبداللّه عليه السلام قال:

سألت اباعبداللّه عليه السلام عن امرأة ترضع غلاما لها من مملوکة حتّی تفطمه، هل یحلّ لها بیعه؟ قال: لا؛ حرم علیها ثمنه؛ أ لیس قد قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله: یحرم من الرّضاع ما یحرم من النسب؟ أ لیس قد صار ابنها؟ فذهبت اکتبه، فقال ابوعبداللّه عليه السلام: لیس مثل هذا یکتب.

«الاستبصار، ج ۴، ص ۱۸، ح ۴، باب ۱۰».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۳، ص ۲۲، ح ۲۹۰۱۸، باب ۸، نقلا عن الشّیخ الطّوسی.

۱۱۹۷: دعائم الاسلام، عن جعفربن محمّد عليه السلام انّه قال:

يسمّى المولود فى يوم سابعه.

«المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۴۳، ح ۱۷۸۰۳، باب ۳۲.»

۱۱۹۸ : محمّدبن يعقوب عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن القاسم‌بن يحيى عن جدّه الحسن‌بن راشد عن ابى‌بصير عن ابى‌عبدالله عليه السلام عن ابيه عن جدّه عليهما السلام قال: قال امير المؤمنين عليه السلام:

سمّوا اولادكم قبل ان يولدوا، فان لم‌تدروا أ ذكر ام انثى فسمّوهم بالأسماء الّتى تكون للذّكر و الأنثى، فانّ اسقاطكم اذا لقوكم فى القيامة و لم‌تسمّوهم، يقول السّقط لأبيه: أ لا سمّيتنى؟ و قد سمى رسول الله صلى الله عليه و آله محسنا قبل ان يولد.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۸۷، ح ۲۷۳۷۲، باب ۲۱».

مآخذ اخرى: الكافى، ج ٦، ص ۱۸، ح ۲. البحار، ج ۱۰، ص ۱۱۲، ح ۱، باب ۷؛ و ج ۴۳، ص ۱۹۵، ح ۲۳، باب ۷؛ و ج ۱۰۴، ص ۱۲۸، ح ٦، باب ۵، نقلا عن الخصال و الكافى و العلل. الخصال، ص ٦۳۴، ح ۱۰، باسناده عن علىّ عليه السلام فى حديث الأربعمأة[1]. علل الشّرايع، عن ابيه عن سعدبن عبدالله عن محمّدبن عيسى عن القاسم‌بن يحيى عن جدّه الحسن‌بن راشد عن ابى‌عبدالله عن ابيه عن جدّه عليهم السلام.

۱۱۹۹ : قرب الأسناد: ابوالبخترى عن ابى‌عبدالله عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه و آله:

سمّوا اسقاطكم، فانّ النّاس اذا دعوا يوم القيامة بأسمائهم، تعلّق الأسقاط بآبائهم فيقولون: «لم لم‌تسمّونى؟» قال: فقالوا: يا رسول الله هذا من عرفنا انّه ذكر سمّيناه باسم الذّكور، و من عرفناه انثى سمّيناها باسم الأناث، ارأيت من لم‌يستبن خلقه، كيف نسمّيه؟ قال: بالأسماء المشتركة، مثل زائدة و طلحة و عنبسة و حمزة.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۲۷، ح ۵، باب ۵».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۸۸، ح ۲۷۳۷۳، باب ۲۱، نقلا عن قرب الأسناد، عن السّندى‌بن محمّد عن ابى‌البخترى عن ابى‌عبدالله عليه السلام.

۱۲۰۰ : مكارم الاخلاق: و قال ـ الصّادق عليه السلام ـ:

سبع خصال فى الصّبىّ اذا ولد، من السّنّة؛ اولاهنّ: يسمّى، و الثّانية: يحلق رأسه، و الثّالث: يصدّق بوزن شعره ورقا او ذهبا ان قدر عليه، و الرّابع: يعقّ عنه، و الخامس: يلطّخ رأسه

---

۱ - راجع المأخذ فى آخر الكتاب.

بالزّعفران، و السّادسة يطهّر بالختان، و السّابع: يطعم الجيران من عقيقته.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۲۲، ح ۶۴».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۱۱، ح ۲۷۴۳۹، باب ۳۶، نقلا عن مكارم الاخلاق.

۱۲۰۱: ابوعلىّ الأشعرى عن محمّدبن عبدالجبّار عن صفوان عن ابى‌بصير عن ابى‌عبدالله عليه السلام فى المولود، قال:

يسمّى فى اليوم السّابع، و يعقّ عنه، و يحلق رأسه، و يتصدّق بوزن شعره فضّة، و يبعث الى القابلة الرّجل مع الورك، و يطعم منه و يتصدّق.

«الكافى، ج ۶، ص ۲۹، ح ۱۰».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۲۰، ح ۲۷۴۶۸، باب ۴۴، نقلا عن الكافى.

۱۲۰۲: محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن احمدبن الحسن‌بن علىّ عن عمروبن سعيد عن مصدّق‌بن صدقة عن عمّاربن موسى عن ابى‌عبدالله عليه السلام قال:

سألته عن العقيقة عن المولود كيف هى؟ قال: اذا اتى للمولود سبعة ايّام يسمّى بالاسم الّذى سمّاه الله عزّ و جلّ به، ثمّ يحلق رأسه، و يتصدّق بوزن شعره ذهبا او فضّة، و يذبح عنه كبش؛ و ان لم‌يوجد كبش، اجزأه ما يجزى فى الأضحية، و الاّ فحمل اعظم ما يكون من حملان السّنة؛ و يعطى القابلة ربعها؛ و ان لم‌تكن قابلة فلأمّه، تعطيها من شاءت و تطعم منه عشرة من المسلمين، فان زادوا فهو افضل، و تأكل منه. و العقيقه لازمة ان‌كان غنيّا او فقيرا اذا ايسر، و ان لم‌يعقّ عنه حتّى ضحّى عنه فقد اجزأته الأضحية. و قال: ان كانت القابلة يهوديّة لا تأكل من ذبيحة المسلمين، اعطيت قيمة ربع الكبش.

«الكافى، ج ۶، ص ۲۸، ح ۹».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۲۱، ح ۲۷۴۷۱ باب ۴۴، نقلا عن الكافى.

التهذيب، ج ۷، ص ۴۴۳، ح ۳۵، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۱۲۰۳: علىّ‌بن جعفر فى كتابه عن اخيه قال:

سألته عن مولود ترک اهله حلق رأسه فى اليوم السّابع، هل عليه بعد ذلک حلقه و الصّدقة بوزنه؟ فقال: اذا مضى سبعة ايّام، فليس عليهم حلقه؛ انّما الحلق و العقيقة و الاسم فى اليوم السّابع.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۴۵، ح ۲۷۵۴۱، باب ۶۰».

۱۲۰۴ : ابوالقاسم الکوفی فی کتاب الأخلاق عن رسول اللّه ﷺ انّه قال:

من حقّ الولد علی والده ان یحسن اسمه اذا ولد، و انْ یعلّمه الکتابة اذا کبر، و ان یعفّ فرجه اذا ادرک.

«المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۶۹، ح ۱۷۸۸۸، باب ۶۳».

مآخذ اخری: المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۶۶، ح ۱۷۸۷۶، باب ۶۰، نقلا عن محمّدبن الحسن الفتّال فی روضة الواعظین قال: قال رسول اللّه ﷺ.

۱۲۰۵ : السّرائر: من کتاب ابی‌القاسم‌بن قولویه قال: روی بعض اصحابنا قال:

کنت عند علیّ‌بن الحسین ؑ فکان اذا صلّی الفجر لم‌یتکلّم حتّی تطلع الشّمس؛ فجاؤه یوم ولد فیه زید فبشّروه به بعد صلاة الفجر؛ قال: فالتفت الی اصحابه و قال: ایّ شیء ترون ان اسمّی هذا المولود؟ قال: فقال کلّ رجل منهم: سمّه کذا، سمّه کذا. قال: فقال: یا غلام، علیّ بالمصحف. قال: فجاؤا بالمصحف فوضعه علی حجره، قال: ثمّ فتحه فنظر الی اوّل حرف فی الورقة، و اذا فیه: «و فضّل اللّه المجاهدین علی القاعدین اجرا عظیما» قال: ثمّ طبقه ثمّ فتحه فنظر، فاذا فی اوّل الورقة: «انّ اللّه اشتری من المؤمنین انفسهم و اموالهم بأنّ لهم الجنّة؛ یقاتلون فی سبیل اللّه فیقتلون و یقتلون وعدا علیه حقّا فی التّوریة و الانجیل و القرآن و من اوفی بعهده من اللّه فاستبشروا ببیعکم الّذی بایعتم به و ذلک هو الفوز العظیم». ثمّ قال: هو و اللّه زید هو و اللّه زید فسمّی زیدا.

«البحار، ج ۴۶، ص ۱۹۱، ح ۵۷، باب ۱۱».

مآخذ اخری: البحار، ج ۹۱، ص ۲۴۲، ح ۴، باب ۴، نقلا عن کتاب ابی‌القاسم‌بن قولویه. المستدرک، ج ۴، ص ۳۰۵، ح ۴۷۴۸، باب ۳۱، نقلا عن ابن ادریس الحلّی فی السّرائر عن کتاب ابی‌القاسم.

۱۲۰۶ : عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن بعض اصحابنا عمّن ذکره عن ابی‌عبداللّه ؑ قال:

لا یولد لنا ولد الاّ سمّیناه محمّدا؛ فاذا مضی [لنا] سبعة ایّام فان شئنا غیّرنا و ان شئنا ترکنا.

«الکافی، ج ۶، ص ۱۸، ح ۴».

مآخذ اخری: الوسائل ج ۲۱، ص ۳۹۲، ح ۲۷۳۸۴، باب ۲۴، نقلا عن الکافی و الشّیخ الطّوسی. البحار ج ۱۰۴، ص ۱۳۱، ح ۲۸، نقلا عن عدّة الدّاعی. التّهذیب، ج ۷، ص ۴۳۷، ح ۱۰، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۱۲۰۷: مناقب آل ابی‌طالب لابن شهرآشوب: کتاب النّسب، عن یحیی‌بن الحسن:

قال یزید لعلیّ‌بن الحسین: واعجبا لأبیک، سمّی علیًا و علیًا! فقال ﷺ: انّ ابی احبّ اباه، فسمّی باسمه مرارا.

«البحار، ج ۴۵، ص ۱۷۵، ح ۲۲، باب ۳۹».

مآخذ اخری: البحار، ج ۴۵، ص ۳۲۹، ح ۲، باب ۴۸، نقلا عن المناقب.

۱۲۰۸: مناقب آل ابی‌طالب لابن شهرآشوب: محاسن البرقی: قال الصّادق ﷺ لضریس الکنانی:

لم سمّاک ابوک ضریسا؟ قال: کما سمّاک ابوک جعفرا. قال: انّما سمّاک ابوک ضریسا بجهل، لأنّ لابلیس ابنا یقال له ضریس، و انّ ابی سمّانی جعفرا بعلم علی انّه اسم نهر فی الجنّة...

«البحار، ج ۴۷، ص ۲۵، ح ۲۶، باب ۴».

۱۲۰۹: محمّدبن عمر الکشّی ـ فی کتاب الرّجال ـ عن حمدویه عن یعقوب‌بن یزید عن ابن ابی‌عمیر عن علیّ‌بن عطیّة قال: قال ابوعبدالله ﷺ لعبدالملک‌بن اعین:

کیف سمّیت ابنک ضریسا؟ قال: کیف سمّاک ابوک جعفرا؟ قال: انّ جعفرا نهر فی الجنّة، و ضریس اسم شیطان.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۹۹، ح ۲۷۴۰۴، باب ۲۸».

۱۲۱۰: الحسین‌بن محمّد عن معلّی‌بن محمّد عن الوشّاء عن محمّدبن سنان عن یعقوب السّراج قال:

دخلت علی ابی‌عبدالله ﷺ و هو واقف علی رأس ابی‌الحسن موسی ﷺ و هو فی المهد، فجعل یسارّه طویلا، فجلست حتّی فرغ، فقمت الیه، فقال لی: ادن من مولاک فسلّم؛ فدنوت فسلّمت علیه؛ فردّ علیّ السّلام بلسان فصیح، ثمّ قال لی: اذهب فغیّر اسم ابنتک الّتی سمّیتها امس، فانّه اسم یبغضه الله؛ و کان ولدت لی ابنة سمّیتها بالحمیراء. فقال ابوعبدالله ﷺ: انته الی امره ترشد. فغیّرت اسمها.

«الکافی، ج ۱، ص ۳۱۰، ح ۱۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۸۹، ح ۲۷۳۷۶، باب ۲۲، نقلا عن الکافی. البحار، ج ۴۸، ص ۱۹، ح ۲۴، باب ۳، نقلا عن اعلام الوری و الارشاد، عن محمّدبن سنان عن یعقوب السّرّاج. البحار، ج ۴۸، ص ۷۲، ح ۹۹، باب ۴، نقلا عن المناقب لابن شهرآشوب عن بیان‌بن نافع التّفلیسی. المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۲۸، ح ۱۷۷۴۶، باب ۱۴، نقلا عن الارشاد.

۱۲۱۱: کشف الغمّة: قال کمال الدّین‌بن طلحة:

اعلم ان هذا الاسم الحسن سمّاه به جدّه رسول اللّه ﷺ، فانّه لمّا ولد ؏ قال: ما سمّيتموه؟ قالوا: حربا. قال: بل سمّوه حسنا. ثمّ انّه ﷺ عقّ عنه كبشا. و بذلک احتجّ الشّافعی فی کون العقيقة سنّة عن المولود. و تولّی ذلک النّبیّ ﷺ، و منع ان تفعله فاطمة ؏؛ و قال لها: احلقی رأسه و تصدّقی بوزن الشّعر فضّة؛ ففعلت ذلک. و کان وزن شعره يوم حلقه، درهما و شيئا، فتصدّقت به؛ فصارت العقيقة و التّصدّق بزنة الشّعر سنّة مستمرّة بما شرعه النّبیّ ﷺ فی حقّ الحسن ؏. و کذا اعتمد فی حقّ الحسين ؏ عند ولادته.

و روی الجنابذی: انّ عليّا ؏ سمّی الحسن حمزة، و الحسين جعفرا؛ فدعا رسول اللّه ﷺ عليّا و قال له: قد امرت ان اغيّر اسم ابنیّ هذين. قال: فما شاء اللّه و رسوله. قال: فهما الحسن و الحسين.

«البحار، ج۴۳، ص۲۵۴، ح۳۳، باب۱۱».

۱۲۱۲ : محمّدبن يحيی عن احمدبن محمّد عن البرقی عن عبدالرّحمن‌بن محمّد العزرمی قال:

استعمل معاوية مروان‌بن الحکم علی المدينة، و امره ان يفرض لشباب قريش، ففرض لهم؛ فقال علیّ‌بن الحسين ؏: فاتيته فقال: ما اسمک؟ فقلت: علیّ‌بن الحسين؛ فقال: ما اسم اخيک؟ فقلت: علیّ؛ قال: علیّ و علیّ، ما يريد ابوک ان يدع احدا من ولده الاّ سمّاه عليّا؛ ثمّ فرض لی، فرجعت الی ابی فاخبرته؛ فقال: ويلی علی‌ابن الزّرقاء دبّاغة الأدم؛ لو ولد لی مأة لأحببت ان لا اسمّی احدا منهم الاّ عليّا.

«الکافی، ج۶، ص۱۹، ح۷».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۳۹۵، ح۲۷۳۹۴، باب۲۵؛ و البحار، ج۴۴، ص۲۱۱، ح۸، باب۲۷، نقلا عن الکافی.

۱۲۱۳ : الحسين‌بن محمّد عن معلّی‌بن محمّد عن بعض اصحابه عن ابان عن يحيی‌بن ابی‌العلاء عن ابی‌عبداللّه ؏ قال:

سمّی رسول اللّه ﷺ حسنا و حسينا يوم سابعهما، و عقّ عنهما شاة شاة، و بعثوا برجل شاة الی القابلة، و نظروا ما غيره فأکلوا منه و اهدوا الی الجيران؛ و حلقت فاطمة ؏ رؤوسهما و تصدّقت بوزن شعرهما فضّة.

«الکافی، ج۶، ص۳۳، ح۵».

مآخذ اخری: الوسائل ج۲۱، ص۴۳۱، ح۲۷۵۰۶، باب ۵۰، نقلا عن الکافی.

۱۲۱۴ : محمّدبن علیّ‌بن الحسين فی الخصال باسناده عن الأعمش عن جعفربن محمّد ؏ ـ فی حديث شرائع

الدّين ـ قال:

و العقيقة الولد الذّكر و الأُنثى يوم السّابع، و يسمّى الولد يوم السّابع، و يحلق رأسه، و يتصدّق بوزن شعره ذهبا او فضّة.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۱۰، ح ۲۷۴۳۶، باب ۳۶».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۱۰، ح ۱۳، باب ۴، نقلا عن الخصال. الخصال، ص ۶۰۸، ح ۹.

۱۲۱۵ : معاني الأخبار، علل الشّرايع: الحسن العلوى عن جدّه عن داوودبن القاسم عن عيسى عن يوسف‌بن يعقوب عن ابن عيينة عن عمروبن دينار عن عكرمة قال:

لمّا ولدت فاطمة الحسن، جاءت به الى النّبىّ ﷺ فسمّاه حسنا، فلمّا ولدت الحسين جاءت به اليه فقالت: يا رسول اللّه هذا احسن من هذا، فسمّاه حسينا.

«البحار، ج ۴۳، ص ۲۴۲، ح ۱۲، باب ۱۱».

۱۲۱۶ : عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن محمّدبن علىّ عن محمّدبن الفضيل عن موسى‌بن بكر عن ابى‌الحسن عليه‌السلام قال:

اوّل ما يبرّ الرّجل ولده ان يسمّيه باسم حسن فليحسن احدكم اسم ولده.

«الكافى، ج ۶، ص ۱۸، ح ۳».

مآخذ اخرى: التهذيب، ج ۷، ص ۴۳۷، ح ۹، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن يعقوب. الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۸۸، ح ۲۷۳۷۴، باب ۲۲، نقلا عن الكافى و الشّيخ الطّوسى.

۱۲۱۷ : مناقب آل ابى‌طالب لابن شهرآشوب: معرض‌بن عبداللّه عن ابيه عن جدّه قال:

اتى بصبىّ فى خرقة الى النّبىّ ﷺ فى حجّة الوداع، فوضعه فى كفّه ثمّ قال له: من انا يا صبىّ؟ فقال: انت محمّد رسول اللّه؛ قال: صدقت يا مبارك. فكنّا نسمّيه مبارك اليمامة.

«البحار، ج ۱۷، ص ۳۹۱، ح ۱، باب ۵».

۱۲۱۸ : الحسين‌بن محمّد عن معلّى‌بن محمّد عن سليمان‌بن سماعة عن عمّه عاصم الكوزى عن ابى‌عبداللّه عليه‌السلام انّ النّبىّ ﷺ قال:

من ولد له اربعة اولاد لم‌يسمّ احدهم باسمى فقد جفانى.

«الكافى، ج ۶، ص ۱۹، ح ۶».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۹۲، ح ۲۷۳۸۵، باب ۲۴، نقلا عن الكافى.

البحار، ج۱۷، ص۲۹، ح۸، باب۱۴، نقلا عن الکافی؛ و ج۱۰۴، ص۱۳۱، ح۲۴، باب۵، نقلا عن عدّة الدّاعی.

۱۲۱۹ : کتاب المستدرک لابن بطریق نقلا من کتاب فضایل الصّحابة للسّمعانی باسناده عن منذر الثّوری عن محمّدبن الحنفیّة عن ابیه علیه‌السلام قال: قال رسول اللّه صلی‌الله‌علیه‌وآله:

ان ولد لک غلام فسمّه باسمی و کنّه بکنیتی، و هو لک رخصة دون النّاس.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۳۱، ح۲۳».

۱۲۲۰ : امالی الطّوسی: جماعة عن ابی‌المفضّل عن محمّدبن محمّدبن سلیمان عن محمّدبن حمید الرّازی عن ابراهیم‌بن المختار عن النّضربن حمید عن ابی‌اسحاق عن الأصبغ عن امیر المؤمنین صلوات اللّه علیه، انّ رسول اللّه صلی‌الله‌علیه‌وآله قال:

ما من اهل بیت فیهم اسم نبیّ الاّ بعث اللّه الیهم ملکا یقدّسهم بالغداة و العشیّ.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۲۹، ح۱۴».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۳۹۱، ح۲۷۳۸۳، باب۲۳، الحسن‌بن محمّد الطّوسی فی الامالی عن ابیه عن جماعة، مثله. البحار، ج۱۰۴، ص۱۲۹، ح۱۵، باب۵، نقلا عن امالی الطّوسی، عن جماعة عن ابی المفضّل عن احمدبن سهل‌بن فیروزان عن محمّدبن حمید مثله و زاد فی آخره: «قال ابواسحاق ـ و ذکر مثل ذلک فی لیلهم ـ قال ابواسحاق: قال الأصبغ ـ و رفعه ـ: و ما من قوم ولد فیهم مولود ذکر الاّ حدث فیهم عزّ لم‌یکن».

۱۲۲۱ : العیون: بالأسانید الثّلاثة قال: قال رسول اللّه صلی‌الله‌علیه‌وآله:

ما من مائدة وضعت و حضر علیها من اسمه احمد او محمّد الاّ قدّس ذلک المنزل فی کلّ یوم مرّتین.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۲۹، ح۱۲».

مآخذ اخری: البحار، ج۱۰۴، ص۱۲۹، ح۱۳، نقلا عن العیون. الوسائل، ج۲۱، ص۳۹۴، ح۲۷۳۹۲، باب۲۴، نقلا عن الفضل‌بن الحسن الطّبرسی باسناده فی صحیفة الرّضا عن آبائه عن النّبیّ صلی‌الله‌علیه‌وآله.

۱۲۲۲ : عدّة الدّاعی: و قال: الرّضا علیه‌السلام:

البیت الّذی فیه اسم محمّد یصبّح اهله بخیر و یمسون بخیر.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۳۱، ح ۲۷».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۹۴، ح ۲۷۳۸۹، باب ۲۴، نقلا عن عدّة الدّاعى.

۱۲۲۳ : عدّة الدّاعى: عن سليمان الجعفرى قال: سمعت اباالحسن عليه السلام يقول:

لا يدخل الفقر بيتا فيه اسم محمّد او احمد او علىّ او الحسن او الحسين او جعفر او طالب او عبداللّه او فاطمة من النّساء.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۳۱، ح ۲۵».

مآخذ اخرى: الكافى، ج ٦، ص ۱۹، ح ۸، عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن بكربن صالح عن سليمان الجعفرى. الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۹٦، ح ۲۷۳۹۵، باب ۲٦، نقلا عن الكافى.

۱۲۲۴ : مكارم الاخلاق: عن الرّضا عليه السلام عن ابيه عن آبائه : قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

ما من قوم كانت لهم مشورة فحضر معهم من اسمه محمّد و احمد فأدخلوه فى مشورتهم الاّ خير لهم.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۹۲، ح ۲۱».

مآخذ اخرى: الوسائل ج ۲۱، ص ۳۹۴، ح ۲۷۳۹۱، باب ۲۴، نقلا عن العيون بالأسانيد الثّلاثة؛ و نقلا عن صحيفة الرّضا عن آبائه عن النّبىّ صلى الله عليه و آله.

۱۲۲۵ : محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن علىّبن الحكم عن الحسينبن سعيد قال:

كنت انا و ابن غيلان المدائنى دخلنا على ابىالحسن الرّضا عليه السلام، فقال له ابن غيلان: اصلحك اللّه بلغنى انّه من كان له حمل فنوى ان يسمّيه محمّدا ولد له غلام؛ فقال: من كان له حمل فنوى ان يسمّيه عليّا ولد له غلام. ثمّ قال: علىّ محمّد، و محمّد علىّ، شيئا واحدا. قال: اصلحك اللّه انّى خلّفت امراتى و بها حبل فادعاللّه ان يجعله غلاما، فأطرق الى الأرض طويلا، ثمّ رفع رأسه فقال له: سمّه عليّا فانّه اطول لعمره، فدخلنا مكّة فوافانا كتاب من المدائن، انّه قد ولد له غلام.

«الكافى، ج ٦، ص ۱۱، ح ۲».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۷٦، ح ۲۷۳۴۲، باب ۱۴، نقلا عن الكافى.

۱۲۲٦ : محمّدبن يعقوب عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن عيسى عن ابن فضّال عن ابىاسحاق ثعلبةبن ميمون عن رجل قد سمّاه عن ابىجعفر عليه السلام قال:

اصدق الأسماء ما سمّی بالعبودية، و افضلها اسماء الأنبياء. انّ النّبیّ ﷺ قال: من ولد له اربعة اولاد و لم‌يسمّ احدهم باسمی فقد جفانی.

«التهذيب، ج۷، ص۴۳۸، ح۱۱، باب۳۶».

۱۲۲۷ : الجعفريّات: اخبرنا عبداللّه‌بن محمّد قال: اخبرنا محمّدبن محمّد قال: حدّثنی موسی‌بن اسماعيل قال: حدّثنا ابی عن ابيه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابيه عن جدّه علیّ‌بن الحسين عن ابيه عن علیّ‌بن ابی‌طالب عليه السلام قال: قال رسول اللّه ﷺ:

نعم الأسماء عبداللّه و عبدالرّحمن، الأسماء المعتادة؛ و شرّها همام و الحارث؛ و اكره مبارک و نافع و بشر و ميمون، لئلاّ يقال: ثمّ مبارک، ثمّ بشر، ثمّ ميمون، فيقال: لا. و لا تسمّ شهابا، فانّ شهاب اسم من اسماء النّار. و كره الحاكم و مالكا.

«المستدرک، ج۱۵، ص۱۳۲، ح۱۷۷۶۲، باب۱۹»

مآخذ اخری: المستدرک، ج۱۵، ص۱۳۲، ح۱۷۷۶۳، باب۱۹، نقلا عن السّيّد فضل اللّه الرّاوندی فی نوادره، باسناده الصّحيح عنه ﷺ. البحار، ج۱۰۴، ص۱۳۰، ح۲۱. نقلا عن نوادر الرّاوندی. المستدرک، ج۱۵، ص۱۲۸، ح۱۷۷۴۹، باب۱۵، نقلا عن الجعفريات.

۱۲۲۸ : اكمال الدّين و اتمام النّعمة: ابی عن سعد عن محمّدبن صالح قال: حدّثنی ابوجعفر قال:

ولد لی مولود فكتبت استأذن فی تطهيره يوم السّابع او الثّامن، فلم‌يكتب شيئا، فمات المولود يوم الثّامن؛ ثمّ كتبت اخبر بموته، فورد: سيخلف عليک غيره و غيره، فسمّه احمد، و بعد احمد جعفرا. فجاء ما قال عليه السلام. قال: و تزوّجت بامرأة سرّا فلمّا وطئتها علّقت و جاءت بابنة، فاغتممت و ضاق صدری، فكتبت اشكو ذلک، فورد: ستكفاها. فعاشت اربع سنين، ثمّ ماتت، فورد: «اللّه ذو اناه و انتم تستعجلون».

«البحار، ج۵۱، ص۳۲۷، ح۵۱، باب۱۵».

مآخذ اخری: نفس المصدر، نقلا عن النّجم الثاقب: باسنادنا الی ابی‌جعفر الطّبری و عبداللّه‌بن جعفر الحميری قالا: حدّثنا ابوجعفر؛ و نقلا عن دلائل الامامة للطّبری عن ابی‌المفضّل الشّيبانی عن ابی‌جعفر؛ و عنه عن ابی‌المفضّل عن الكلينی عن ابی‌حامد المراغی عن محمّدبن شاذان‌بن نعيم عن رجل من اهل بلخ.

۱۲۲۹ : علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن عبداللّه‌بن الحسين‌بن زيدبن علیّ‌بن الحسين عن ابيه عن ابی‌عبداللّه عليه السلام قال:

قال رسول اللّه صلى الله عليه وآله:

استحسنوا اسماءکم فأنکم تدعون بها يوم القيامة: قم يا فلان‌بن فلان الى نورک، و قم يا فلان‌بن فلان لا نور لک.

«الکافى، ج۶، ص۱۹، ح۱۰».

مآخذ اخرى: البحار ج۱۰۴، ص۱۳۱، ح۲۹، نقلا عن عدّة الدّاعى. الوسائل، ج۲۱، ص۳۸۹، ح۲۷۳۷۵، باب ۲۲، نقلا عن الکافى.

۱۲۳۰: محمّدبن علىّ‌بن الحسين ـ فى الخصال ـ عن ابيه عن سعد عن احمدبن ابى‌عبداللّه عن ابيه عن احمدبن النّضر عن عمروبن شمر عن جابر عن ابى‌جعفر عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه وآله على منبره:

الا انّ خير الأسماء عبداللّه و عبدالرّحمن و حارثة و همام؛ و شرّ الأسماء ضرار و مرّة و حرب و ظالم.

«الوسائل، ج۲۱، ص۳۹۹، ح۲۷۴۰۳، باب۲۸».

مآخذ اخرى: البحار ج۱۰۴، ص۱۲۷، ح۲، باب ۵، نقلا عن الخصال. الخصال، ص ۲۵۰، ح۱۸.

۱۲۳۱: مجالس الشّيخ عن ابى‌الحسن (علىّ‌بن محمّدبن متّويه) عن خاله جعفربن محمّدبن قولويه عن حکيم‌بن داوود عن سلمة‌بن الخطّاب عن سليمان‌بن سماعة عن عمّه عاصم عن جعفربن محمّد عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه وآله:

من ولد له ثلاثة بنين و لم‌يسمّ احدهم محمّدا فقد جفانى.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۳۰، ح۲۲، باب۵».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۱، ص۳۹۴، ح۲۷۳۸۸، باب ۲۴، نقلا عن المجالس و الأخبار.

۱۲۳۲: مکارم الاخلاق: عن النّبىّ صلى الله عليه وآله قال:

سمّوا اولادکم اسماء الأنبياء، و احسن الأسماء عبداللّه و عبدالرّحمن.

«البحار، ج۱۰۴، ص۹۲، ح۱۸».

۱۲۳۳: مناقب آل ابى‌طالب لابن شهرآشوب: محمّدبن اسحاق:

مرّت امرأة من المشرکين شديدة القول فى النّبىّ صلى الله عليه وآله و معها صبىّ لها، ابن شهرين، فقال الصّبىّ: السّلام عليک يا رسول اللّه محمّدبن عبداللّه؛ فأنکرت الأم ذلک من ابنها، فقال له

النّبیّ ﷺ: یا غلام من این تعلم انّی رسول اللّه، و انّی محمّدبن عبداللّه؟ قال: اعلمنی ربّی ربّ العالمین، و الرّوح الأمین. فقال النّبیّ ﷺ: من الرّوح الأمین؟ قال: جبرئیل، و ها هو قائم علی رأسک ینظر الیک. فقال له النّبیّ ﷺ: ما اسمک یا غلام؟ فقال: عبدالعزّی و انا کافر به، فسمّنی ما شئت یا رسول اللّه. قال: انت عبداللّه. فقال: یا رسول اللّه ادع اللّه ان یجعلنی من خدمک فی الجنّة. فدعا له، فقال: سعد من آمن بک و شقی من کفر بک، ثمّ شهق شهقة فمات.

«البحار، ج۱۷، ص۳۹۰، ح۱، باب۵».

۱۲۳۴: دعائم الاسلام عن رسول اللّه ﷺ:

انّه نهی عن اربع کنی: عن ابی‌عیسی و ابی‌الحکم و عن ابی‌مالک و عن ابی‌القاسم اذا کان الاسم محمّدا. نهی عن ذلک سائر النّاس و رخّص فیه لعلیّ عليه‌السلام؛ و قال: المهدیّ من ولدی یضاهی اسمه اسمی و کنیته کنیتی.

«المستدرک، ج۱۵، ص۱۳۲، ح۱۷۷۶۴، باب۲۰».

۱۲۳۵: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن صالح السّندی عن جعفربن بشیر عن سعیدبن خثیم عن معمربن خثیم قال: قال لی ابوجعفر عليه‌السلام:

ما تکنّی؟ قال: قلت: ما اکتنیت بعد، و ما لی من ولد و لا امرأة و لا جاریة. قال: فما یمنعک من ذلک؟ قال: قلت: حدیث بلغنا عن علیّ عليه‌السلام. قال: و ما هو؟ قلت: بلغنا عن علیّ عليه‌السلام انّه قال: من اکتنی و لیس له اهل فهو ابوجعر. فقال ابوجعفر عليه‌السلام: شوه، لیس هذا من حدیث علیّ عليه‌السلام، انّا لنکنّی اولادنا فی صغرهم مخافة النّبز ان یلحق بهم.

«الکافی، ج۶، ص۱۹، ح۱۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۳۹۷، ح۲۷۳۹۷، باب۲۷، نقلا عن الکافی و التّهذیب. التّهذیب، ج۷، ص۴۳۸، ح۱۴، باب۳۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۱۲۳۶: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن النّوفلی عن السّکونی عن ابی‌عبداللّه عليه‌السلام قال:

من السّنّة و البرّ ان یکنّی الرّجل باسم ابیه.

«الکافی، ج۲، ص۱۶۲، ح۱۶».

مآخذ اخری: البحار، ج۱۰۴، ص۱۳۱، ح۳۰، نقلا عن الامامة و التّبصرة عن احمدبن علیّ عن محمّدبن الحسن عن محمّدبن الحسن الصّفّار عن ابراهیم هاشم مثله. البحار، ج۷۴، ص۵۷، ح۱۶؛ و الوسائل، ج۲۱، ص۳۹۷، ح۲۷۳۹۸،

باب۲۷، نقلا عن الکافی، و فی الوسائل: «باسم ابنه» بدل «باسم ابیه». المستدرک، ج۱۵، ص۱۳۱، ح۱۷۷۶۰، باب۱۸، نقلا عن البحار، عن کتاب الامامة و التبصرة.

۱۲۳۷: الخصال: ابن الولید عن الصّفّار عن البرقی عن ابیه عن ابن المغیرة عن السّکونی عن الصّادق علیه السلام عن آبائه علیهم السلام:

انّ النّبیّ صلی الله علیه و آله نهی عن اربع کنی، عن ابی‌عیسی و عن ابی‌الحکم و عن ابی‌مالک و عن ابی‌القاسم اذا کان الأسم محمّدا.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۲۷، ح۱».

مآخذ اخری: الکافی، ج۶، ص۲۱، ح۱۵، عن علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن النّوفلی عن السّکونی عن ابی‌عبداللّه علیه السلام. الوسائل، ج۲۱، ص۴۰۰، ح۲۷۴۰۶، باب۲۹، نقلا عن الکافی و الخصال. التّهذیب، ج۷، ص۴۳۹، ح۱۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۱۲۳۸: علل الشّرایع: ابی عن محمّد العطّار عن الأشعری عن البرقی عن رجل عن ابن اسباط عن عمّه رفعه الی علیّ علیه السلام قال: قال رسول اللّه صلی الله علیه و آله:

لا تسمّوا اولادکم الحکم و لا اباالحکم فانّ اللّه هو الحکم.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۲۹، ح۱۶».

۱۲۳۹: تفسیر علیّ‌بن ابراهیم: ابی عن ابن محبوب عن محمّدبن النّعمان الأحول عن برید العجلی عن ابی‌جعفر علیه السلام قال:

لمّا علّقت حوّاء من آدم و تحرک ولدها فی بطنها، قالت لآدم: انّ فی بطنی شیء یتحرّک. فقال لها آدم: الّذی فی بطنک نطفة منّی استقرّت فی رحمک یخلق اللّه منها خلقا لیبلونا فیه. فأتاها ابلیس فقال لها: کیف انت؟ فقالت له: امّا انّی علّقت و فی بطنی من آدم ولد قد تحرّک. فقال لها ابلیس: امّا انّک ان نویت ان تسمّیه عبدالحارث ولدتیه غلاما، و بقی و عاش، و ان لم‌تنو ان تسمّیه عبدالحارث، مات بعد ما تلدینه بستّه ایّام.

فوقع فی نفسها ممّا قال لها، شیء؛ فأخبرت آدم بما قال لها ابلیس. فقال لها آدم: قد جاءک الخبیث، لا تقبلین منه، فانّی ارجو ان یبقی لنا و یکون بخلاف ما قال لک. و وقع فی نفس آدم مثل ما وقع فی نفس حوّاء من مقالة الخبیث. فلمّا وضعته غلاما لم‌یعش الأ ستّة ایّام حتّی مات. فقالت لآدم: قد جاءک الّذی قال لنا الحارث فیه. و دخلهما من قول الخبیث ما شکّکهما؛

فلم تلبث ان علّقت من آدم حملا آخر؛ فأتاها ابليس، فقال لها: كيف انت؟ فقالت له: قد ولدت غلاما و لكنّه مات يوم السّادس. فقال لها الخبيث: امّا انّك لو كنت نويت ان تسمّيه عبدالحارث لعاش و بقى، و انّ ما هو فى بطنك كبعض ما فى بطون هذه الأنعام الّتى بحضرتكم، امّا ناقة و امّا بقرة و امّا ضأن و امّا معز. فدخلها من قول الخبيث ما استمالها الى تصديقه و الرّكون الى ما اخبرها للّذى كان تقدم اليها فى الحمل الأوّل؛ فأخبرت بمقالته آدم، فوقع فى قلبه من قول الخبيث مثل ما وقع فى قلب حوّاء. «فلمّا اثقلت دعوا اللّه ربّهما لئن آتيتنا صالحا لنكوننّ من الشّاكرين، فلمّا اتاهما صالحا» اى لم يلد ناقة او بقرة او ضأنا او معزا. فأتاها الخبيث فقال لها: كيف انتم؟ فقالت له: قد اثقلت و قربت ولادتى، فقال: امّا انّك ستندمين و ترين من الّذى فى بطنك ما تكرهين، و يدخل آدم منك و من ولدك شىء لو قد ولدتيه ناقة او بقرة او ضأنا او معزا؛ فاستمالها الى طاعته و القبول لقوله ثمّ قال لها: اعلمى ان انت نويت ان تسمّيه عبدالحارث و جعلتم لى فيه نصيبا ولدتيه غلاما سويّا و عاش و بقى لكم. فقالت: انّى قد نويت ان اجعل لك فيه نصيبا. فقال لها الخبيث: لا تدعين آدم حتّى ينوى مثل ما نويت و يجعل لى فيه نصيبا و يسمّيه عبدالحارث. فقالت له: نعم.

فأقبلت على آدم فأخبرته بمقالة الحارث و بما قال لها؛ فوقع فى قلب آدم من مقالة ابليس ما خافه؛ فركن الى مقالة ابليس. و قالت حوّاء لآدم: لئن انت لم تنو ان تسمّيه عبدالحارث و تجعل للحارث فيه نصيبا لم ادعك تقربنى و لا تغشانى و لم يكن بينى و بينك مودّة. فلمّا سمع ذلك منها آدم قال لها: امّا انّك سبب المعصية الأولى و سيدليك بغرور، قد تابعتك و اجبت الى ان اجعل للحارث فيه نصيبا او ان اسمّيه عبدالحارث. فأسرّا النّية بينهما بذلك؛ فلمّا وضعته سويّا فرحا بذلك و امنا ما كانا خافا من ان يكون ناقة او بقرة او ضأنا او معزا، و املا ان يعيش لهما و يبقى و لا يموت يوم السّادس، فلمّا كان يوم السّابع سمّياه عبدالحارث.

«البحار، ج ۱۱، ص ۲۴۹، ح ۱ باب ۶».

۱۲۴۰ : عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد عن بعض اصحابه رفعه قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

من كان له حمل فنوى ان يسمّيه محمّدا او عليّا ولد له غلام.

«الكافى، ج ۶، ص ۱۲، ح ۴».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۷۷، ح ۲۷۳۴۶، باب ۱۴، نقلا عن الكافى.

۱۲۴۱ : محمّدبن يعقوب عن علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن عبداللّه‌بن الحسين‌بن زيدبن علىّ عن ابيه عن

ابی‌عبدالله عليه‌السلام قال: قال رسول الله صلی‌الله‌عليه‌وآله:

استحسنوا اسماءکم فانّکم تدعون بها یوم القیامة قم یا فلان‌بن فلان الی نورک و قم یا فلان‌بن فلان لا نور لک.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۸۹، ح ۲۷۳۷۵، باب ۲۲».

۱۲۴۲: الحسین‌بن محمّد عن معلّی‌بن محمّد عن محمّدبن مسلم عن الحسین‌بن نصر عن ابیه عن عمروبن شمر عن جابر قال:

اراد ابوجعفر عليه‌السلام الرّکوب الی بعض شیعته لیعوده. فقال: یا جابر الحقنی. فتبعته، فلمّا انتهی الی باب الدّار خرج علینا ابن له صغیر، فقال له ابوجعفر عليه‌السلام: ما اسمک؟ قال: محمّد. قال: فبما تکنّی؟ قال: بعلیّ. فقال له ابوجعفر عليه‌السلام: لقد احتظرت من الشّیطان احتظارا شدیدا، انّ الشّیطان اذا سمع منادیا ینادی یا محمّد یا علیّ، ذاب کما یذوب الرّصاص؛ حتّی اذا سمع منادیا ینادی باسم عدوّ من اعدائنا اهتزّ و اختال.

«الکافی، ج ٦، ص ۲۰، ح ۱۲».

مآخذ اخری: البحار ج ۱۰۴، ص ۱۳۱، ح ۲٦، نقلا عن عدّة الدّاعی. الوسائل ج ۲۱، ص ۳۹۳، ح ۲۷۳۸٦، باب ۲۴، نقلا عن الکافی.

۱۲۴۳: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن اسماعیل‌بن مرّار عن یونس عن اسحاق‌بن عمّار عن ابی‌عبدالله عليه‌السلام انّه قال:

ما من رجل یحمل له حمل فینوی ان یسمّیه محمّدا الّا کان ذکرا ان شاء اللّه. و قال: ههنا ثلاثة، کلّهم محمّد محمّد محمّد. و قال: قال ابوعبداللّه عليه‌السلام فی حدیث آخر: یأخذ بیدها و یستقبل بها القبلة عند الأربعة الأشهر و یقول: «اللّهمّ انّی سمّیته محمّدا» ولد له غلام. و ان حوّل اسمه اخذ منه.

«الکافی، ج ٦، ص ۱۱، ح ۳».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۷۷، ح ۲۷۳۴۴، باب ۱۴، نقلا عن الکافی.

۱۲۴۴: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن محمّدبن سنان عن ابی‌هارون مولی آل جعدة قال:

کنت جلیسا لأبی‌عبدالله عليه‌السلام بالمدینة، ففقدنی ایّاما، ثمّ انّی جئت الیه، فقال لی: لم‌ارک منذ ایّام یا اباهارون؛ فقلت: ولد لی غلام. فقال: بارک اللّه لک فیه، فما سمّیته؟ قلت: سمّیته محمّدا. قال: فأقبل بخدّه نحو الأرض و هو یقول: محمّد محمّد محمّد حتّی کاد یلصق خدّه بالأرض. ثمّ قال: بنفسی و بولدی و بأهلی و بأبویّ و بأهل الأرض کلّهم جمیعا الفداء لرسول

اللّه ﷺ، لا تسبّه و لا تضربه و لا تسىء اليه، و اعلم انّه ليس فى الأرض دار فيها اسم محمّد الاّ و هى تقدّس كلّ يوم. ثمّ قال لى عقّقت عنه؟ قال: فأمسكت. قال: و قد رآنى حيث امسكت ظنّ انّى لم‌افعل، فقال: يا مصادف ادن منّى، فواللّه ما علمت ما قال له، الاّ انّى ظننت انّه قد امر لى بشىء، فذهبت لاقوم، فقال لى: كما انت يا اباهارون، فجاءنى مصادف بثلاثة دنانير فوضعها فى يدى فقال: يا اباهارون، اذهب فاشتر كبشين و استسمنهما و اذبحهما و كل و اطعم.

«الكافى، ج ٦، ص ٣٩، ح ٢».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ٢١، ص ٣٩٣، ح ٢٧٣٨٧، باب ٢٤؛ و البحار، ج ١٧، ص ٣٠، ح ٩، باب ١٤، نقلا عن الكافى.

۱۲۴۵ : علىّ‌بن عيسى الأربلى ـ فى كشف الغمّة ـ نقلا من كتاب ـ اليواقيت ـ لأبى‌عمر الزّاهد عن العطافىّ عن جعفربن محمّد عن آبائه : عن ابن عبّاس قال:

اذا كان يوم القيامة نادى مناد: الا ليقم كلّ من اسمه محمّد فليدخل الجنّة لكرامة سميّه محمّد ﷺ.

«الوسائل، ج ٢١، ص ٣٩٥، ح ٢٧٣٩٣، باب ٢۴».

۱۲۴۶ : عيون اخبار الرّضا بالأسانيد الثّلاثة عن الرّضا عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول اللّه ﷺ:

اذا سمّيتم الولد محمّدا فأكرموه و اوسعوا له فى المجلس و لا تقبّحوا له وجها.

«البحار، ج ١٠۴، ص ١٢٨، ح ٨».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ٢١، ص ٣٩۴، ح ٢٧٣٩٠، باب ٢۴، الفضل‌بن الحسن الطّبرسى باسناده فى صحيفة الرّضا عن آبائه عن النّبىّ ﷺ.

۱۲۴۷ : محمّدبن علىّ‌بن الحسين ـ فى عيون الأخبار و فى معانى الأخبار ـ عن ابيه عن سعد عن احمدبن محمّد عن ابن فضّال عن احمدبن اشيم عن الرّضا عليه السلام قال: قلت له:

لم يسمّى العرب اولادهم بكلب و فهد و نمر و اشباه ذلك؟ قال: كانت العرب اصحاب حرب، فكانت تهول على العدوّ بأسماء اولادهم، و يسمّون عبيدهم فرج و مبارک و ميمون و اشباه هذا، يتيمّنون بها.

«الوسائل، ج ٢١، ص ٣٩٠، ح ٢٧٣٧٨، باب ٢٢».

۱۲۴۸ : نوادر الرّاوندى: باسناده عن موسى‌بن جعفر عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول اللّه ﷺ:

انّ اوّل ما ينحل احدكم ولده، الاسم الحسن؛ فليحسن احدكم اسم ولده.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۳۰، ح ۲۰».

مآخذ اخرى: المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۲۷، ح ۱۷۷۴۱، باب ۱۴، نقلا عن الجعفريّات: اخبرنا عبد اللّهبن محمّد قال: اخبرنا محمّدبن محمّد قال: حدّثنى موسىبن اسماعيل قال: حدّثنا ابى عن ابيه عن جدّه جعفر بن محمّد عن ابيه عن جدّه علىّبن الحسين عن ابيه عن علىّبن ابىطالب عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله.

۱۲۴۹ : محمّدبن يعقوب عن محمّدبن يحيى عن محمّدبن الحسين عن جعفربن بشير عن ابن بكير عن زرارة قال: سمعت اباجعفر عليه السلام يقول:

انّ رجلا كان يغشى علىّبن الحسين عليه السلام، و كان يكنّى ابامرّة، فكان اذا استأذن عليه، يقول: ابومرّة بالباب. فقال له علىّبن الحسين عليه السلام: باللّه اذا جئت الىّ ثانيا فلاتقولنّ ابومرّة.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۳۹۹، ح ۲۷۴۰۵، باب ۲۹».

مآخذ اخرى: الكافى، ج ۶، ص ۲۱، ح ۱۷.

۱۲۵۰ : محمّدبن يحيى عن محمّدبن الحسين عن محمّدبن عبداللّهبن هلال عن العلاءبن رزين عن محمّدبن مسلم عن ابىجعفر عليه السلام قال:

انّ ابغض الأسماء الى اللّه عزّ و جلّ، حارث و مالک و خالد.

«الكافى، ج ۶، ص ۲۱، ح ۱۶».

مآخذ اخرى: الوسائل ج ۲۱، ص ۳۹۸، ح ۲۷۴۰۰، باب ۲۸، نقلا عن الكافى.

التّهذيب، ج ۷، ص ۴۳۹، ح ۱۷، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۱۲۵۱ : علىّبن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابىعمير عن حمّادبن عثمان عن ابىعبداللّه عليه السلام قال:

انّ رسول اللّه صلى الله عليه و آله دعا بصحيفة حين حضره الموت، يريد ان ينهى عن اسماء يتسمّى بها، فقبض و لم‌يسمّها. منها: الحكم و الحكيم و خالد و مالک؛ و ذكر انّها ستّة او سبعة ممّا لا يجوز ان يتسمّى بها.

«الكافى، ج ۶، ص ۲۰، ح ۱۴».

مآخذ اخرى: الوسائل ج ۲۱، ص ۳۹۸، ح ۲۷۳۹۹، باب ۲۸، نقلا عن الكافى.

التّهذيب، ج ۷، ص ۴۳۹، ح ۱۵، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۱۲۵۲ : عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن محمّدبن عيسى عن صفوان رفعه الى ابىجعفر او ابىعبداللّه عليهما السلام قال:

هذا محمّد، اذن لهم فی التّسمية بـه؛ فـمن اذن لهـم فـی يس؟ يـعنی التّـسمية، و هـو اسـم النّبیّ ﷺ.

«الكافی، ج ٦، ص ٢٠، ح ١٣».

مآخذ اخری: البحار ج ١٦، ص ٨٦، ح ٨؛ و الوسائل، ج ٢١، ص ٣٩٨، ح ٢٧٤٠١، باب ٢٨، نقلا عن الكافی.

١٢٥٣: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن عيسی عن ابن فضّال عن ابی‌اسحاق ثعلبةبن ميمون عن رجل قد سمّاه عن ابی‌جعفر عليه السلام قال:

اصدق الأسماء ما سمّی بالعبوديّة، و افضلها اسماء الأنبياء.

«الكافی، ج ٦، ص ١٨، ح ١».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ٢١، ص ٣٩١، ح ٢٧٣٨١، باب ٢٣، نقلا عن الكافی و التّهذيب و معانی الاخبار. البحار ج ١٠٤ ص ١٢٩ ح ١٧، باب ٥، نقلا عن معانی الأخبار عن ابيه عن سعد عن احمدبن محمّدبن عيسی عن الحسن‌بن علیّ‌بن فضّال عن ثعلبةبن ميمون عن معمّربن عمر عن ابی‌جعفر عليه السلام. التّهذيب، ج ٧، ص ٤٣٨، ح ١١، باب ٣٦، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

١٢٥٤: محمّدبن يحيی عن احمدبن محمّد عن علیّ‌بن الحكم عن ابن ميّاح عن فلان‌بن حميد:

انّه سأل اباعبداللّه عليه السلام و شاوره فی اسم ولده؛ فقال: سمّه بأسـماء مـن العـبوديّة. فـقال: ایّ الأسماء هو؟ فقال عليه السلام: عبدالرّحمن.

«الكافی، ج ٦، ص ١٨، ح ٥».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ٢١، ص ٣٩١، ح ٢٧٣٨٢، باب ٢٣، نقلا الكافی.

١٢٥٥: علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن جعفربن محمّد الأشعریّ عن ابن القدّاح عن ابی‌عبداللّه عليه السلام قال:

جاء رجل الی النّبیّ ﷺ فقال: يا رسول اللّه ولد لی غلام، فما ذا اسمّيه؟ قـال: سـمّه بأحبّ الأسماء الیّ حمزة.

«الكافی، ج ٦، ص ١٩، ح ٩».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ٢١، ص ٣٩٦، ح ٢٧٣٩٦، باب ٢٦، نقلا عن الكـافی. التّهذيب، ج ٧، ص ٤٣٨، ح ١٣، باب ٣٦، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

١٢٥٦: تفسير العيّاشی: عن ربعی‌بن عبداللّه قال:

قیل لأبی‌عبداللّه عليه السلام: جعلت فداک، انّا نسمّی بأسمائکم و اسماء آبائکم، فینفعنا ذلک؟ فقال: ای و اللّه، و هل الدّین الاّ الحبّ؟ قال اللّه: «ان کنتم تحبّون اللّه فاتّبعونی یحببکم اللّه و یغفر لکم ذنوبکم».

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۳۰، ح۱۹».

۱۲۵۷: محمّدبن علیّ‌بن الحسین ـ فی العلل ـ عن ابیه عن محمّدبن یحیی عن محمّدبن احمد عن احمدبن ابی‌عبداللّه عن رجل عن علیّ‌بن اسباط عن عمّه یعقوب، رفع الحدیث الی علیّ‌بن ابی‌طالب عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه وآله فی کلام کثیر:...

و اذ بلغ احدکم باب حجرته فلیسمّ، فانّه یفرّ عنه الشّیطان؛ و اذا دخل احدکم بیته فلیسلّم فانّه تنزل البرکة، و تؤنسه الملائکة؛ و لا یرتدف ثلاثة علی دابّة، فانّ احدهم ملعون و هو المقدّم؛ و لا تسمّوا الطّریق السّکّة، فانّه لا سکّة الاّ سکک الجنّة؛ و لا تسمّوا اولادکم بالحکم و لا اباالحکم، فانّ اللّه هو الحکم.

«الوسائل، ج۵، ص۳۱۸، ح۶۶۶۴، باب۱۰».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۵، ص۳۲۹، ح۶۶۹۸، باب۱۹، الاّ انّ فیه: «فلیسمّ» بدل «فلیسلّم»؛ و البحار، ج۷۶، ص۱۷۴، ح۲، باب۳۶؛ و ص۳۵۷، ح۲۵، باب۶۷، نقلا عن العلل.

۱۲۵۸: اعلام الوری: الأوزاعی عن الزّهری عن سعیدبن المسیّب قال:

ولد لأخی امّ سلمة من امّها غلام فسمّوه الولید؛ فقال النّبیّ صلى الله عليه وآله: تسمّون بأسماء فراعنتکم؟ غیّروا اسمه، ـ فسمّوه عبداللّه ـ، فانّه سیکون فی هذه الأمّة رجل یقال له الولید، لهو شرّ لأمّتی من فرعون لقومه. قال: فکان النّاس یرون انّه الولیدبن عبدالملک ثمّ رأینا انّه الولیدبن یزید.

«البحار، ج۱۸، ص۱۲۶، ح۳۶، باب۱۱».

۱۲۵۹: محمّدبن یعقوب عن محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن صفوان عن ابی‌مخلد السّراج قال:

قال ابوعبداللّه عليه السلام (لأسماعیل و حقیبة و الحارث النّضریّ): اطلبوا لی جاریة من هذا الّذی یسمّونه کدبانوجة تکون مع امّ‌فروة؛ فدلّونا علی جاریة رجل من السّرّاجین قد ولدت له ابنا و مات ولدها، فأخبروه بخبرها، فأمرهم فاشتروها، و کان اسمها رسالة، فحوّل اسمها فسمّاها سلمی، و زوّجها سالما مولاه، فهی امّ حسین‌بن سالم.

«الوسائل، ج۲۳، ص۱۷۲، ح۲۹۳۲۷، باب۵».

۱۲۶۰ : قرب الأسناد: ابن طريف عن ابن علوان عن الصّادق عليه السلام عن ابيه عليه السلام قال:
كان رسول اللّه صلى الله عليه و آله يغيّر الأسماء القبيحة فى الرّجال و البلدان.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۲۷، ح۴».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۱، ص۳۹۰، ح۲۷۳۷۹، باب۲۲، نقلا عن قرب الأسناد.

۱۲۶۱ : اقول: روى فى بعض مؤلّفات اصحابنا مرسلا:
انّ نصرانيا اتى رسولا من ملك الرّوم الى يزيد لعنه اللّه تعالى، و قد حضر فى مجلسه الّذى اتى اليه فيه برأس الحسين عليه السلام، فلمّا رأى النّصرانى رأس الحسين بكى و صاح و ناح حتّى ابتلت لحيته بالدّموع، ثمّ قال: اعلم يا يزيد، انّى دخلت المدينة تاجرا فى ايّام حياة النّبىّ و قد اردت ان آتيه بهديّة، فسألت من اصحابه: اىّ شىء احبّ اليه من الهدايا؟ فقالوا: الطّيب احبّ اليه من كلّ شىء، و انّ له رغبة فيه؛ قال: فحملت من المسک فأرتين و قدرا من العنبر الأشهب، و جئت بها اليه و هو يومئذ فى بيت زوجته امّ سلمة رضى اللّه عنها، فلمّا شاهدت جماله ازداد لعينى من لقائه نورا ساطعا و زادنى منه سرور، و قد تعلّق قلبى بمحبّته، فسلّمت عليه و وضعت العطر بين يديه، فقال: ما هذا؟ قلت: هديّة محقّرة، اتيت بها الى حضرتک؛ فقال لى: ما اسمک؟ فقلت: اسمى عبدالشّمس؛ فقال لى: بدّل اسمک، فانّى اسمّيک عبدالوهّاب، ان قبلت منّى الاسلام قبلت منک الهديّة. قال: فنظرته و تأمّلته فعلمت انّه نبىّ و هو النّبىّ الّذى اخبرنا عنه عيسى عليه السلام حيث قال: «انّى مبشّر لكم برسول يأتى من بعدى اسمه احمد» فاعتقدت ذلک و اسلمت على يده فى تلک السّاعة، و رجعت الى الرّوم و انا اخفى الاسلام، و لى مدّة من السّنين و انا مسلم مع خمس من البنين و اربع من البنات، و انا اليوم وزير ملک الرّوم، و ليس لأحد من النّصارى اطّلاع على حالنا؛ و اعلم يا يزيد انّى يوم كنت فى حضرة النّبىّ صلى الله عليه و آله و هو فى بيت امّ سلمة رأيت هذا العزيز الّذى رأسه وضع بين يديک مهينا حقيرا، قد دخل على جدّه من باب الحجرة، و النّبىّ فاتح باعه ليتناوله، و هو يقول: مرحبا بک يا حبيبى، حتّى انّه تناوله و اجلسه فى حجره و جعل يقبّل شفتيه و يرشف ثناياه و هو يقول: بعد عن رحمة اللّه من قتلک، لعن اللّه من قتلک يا حسين و اعان على قتلک؛ و النّبىّ صلى الله عليه و آله مع ذلک يبكى. فلمّا كان اليوم الثّانى كنت مع النّبىّ فى مسجده اذ اتاه الحسين مع اخيه الحسن عليه السلام و قال: يا جدّاه قد تصارعت مع اخى الحسن و لم‌يغلب احدنا الآخر و انّما نريد ان نعلم ايّنا اشدّ قوة من الآخر.

فقال لهما النّبیّ: حبیبیّ یا مهجتیّ، انّ التّصارع لا یلیق بکما، و لکن اذهبا فتکاتبا، فمن کان خطّه احسن، کذلک تکون قوّته اکثر. قال: فمضیا و کتب کلّ واحد منهما سطرا و اتیا الی جدّهما النّبیّ، فأعطیاه اللّوح لیقضی بینهما، فنظر النّبیّ الیهما ساعة و لم یرد ان یکسر قلب احدهما؛ فقال لهما: یا حبیبیّ انّی نبیّ امّی لا اعرف الخطّ، اذهبا الی ابیکما لیحکم بینکما و ینظر ایّکما احسن خطّا. قال: فمضیا الیه و قام النّبیّ ایضا معهما، و دخلوا جمیعا الی منزل فاطمة علیها السلام، فما کان الاّ ساعة، و اذا النّبیّ مقبل و سلمان الفارسی معه، و کان بینی و بین سلمان صداقة و مودّة؛ فسألته: کیف حکم ابوهما، و خطّ ایّهما احسن؟ قال سلمان رضوان اللّه علیه: انّ النّبیّ لم یجبهما بشیء لأنّه تأمّل امرهما، و قال: لو قلت: خطّ الحسن احسن کان یغتمّ الحسین، و لو قلت: خطّ الحسین احسن کان یغتمّ الحسن؛ فوجههما الی ابیهما. فقلت: یا سلمان، بحقّ الصّداقة و الأخوّة الّتی بینی و بینک، و بحقّ دین الاسلام الاّ ما اخبرتنی کیف حکم ابوهما بینهما. فقال: لمّا اتیا الی ابیهما و تأمّل حالهما رقّ لهما و لم یرد ان یکسر قلب احدهما، قال لهما: امضیا الی امّکما، فهی تحکم بینکما؛ فأتیا الی امّهما و عرضا علیها ما کتبا فی اللّوح، و قالا: یا امّاه انّ جدّنا امرنا ان نتکاتب، فکلّ من کان خطّه احسن، تکون قوّته اکثر، فتکاتبنا و جئنا الیه فوجّهنا الی ابینا فلم یحکم بیننا، و وجّهنا الیک، فتفکّرت فاطمة بأنّ جدّهما و اباهما ما ارادا کسر خاطرهما، انا ما ذا اصنع؟ و کیف احکم بینهما؟ فقالت لهما: یا قرّتی عینی، انّی اقطع قلادتی علی رأسکما فأیّکما یلتقط من لؤلؤها اکثر، کان خطّه احسن، و تکون قوّته اکثر. قال: و کان فی قلادتها سبع لؤلؤات، ثمّ انّها قامت فقطعت قلادتها علی رأسهما، فالتقط الحسن ثلاث لؤلؤات، و التقط الحسین ثلاث لؤلؤات، و بقیت الأخری، فأراد کلّ منهما تناولها، فأمر اللّه تعالی جبرئیل بنزوله الی الأرض و ان یضرب بجناحه تلک اللّؤلؤة و یقدّها نصفین فأخذ کلّ منهما نصفا.

فانظر یا یزید کیف رسول اللّه صلی الله علیه و آله لم یدخل علی احدهما الم ترجیح الکتابة و لم یرد کسر قلبهما، و کذلک امیر المؤمنین و فاطمة علیهما السلام و کذلک ربّ العزّة لم یرد کسر قلب احدهما بل امر من قسم اللّؤلؤة بینهما لجبر قلبهما؛ و انت هکذا تفعل بابن بنت رسول اللّه! افّ لک و لدینک یا یزید....

«البحار، ج ۴۵، ص ۱۸۹، ح ۳۶، باب ۳۹».

۱۲۶۲ : القطب الرّاوندی فی لبّ اللّباب عن النّبیّ صلی الله علیه و آله قال:

لا تسمّوا ابناءكم محمّدا ثمّ تلعنوهم.

«المستدرک، ج۱۵، ص ۱۳۰، ح ۱۷۷۵۶، باب۱۶».

۱۲۶۳ : امالی الصّدوق: حدّثنا احمدبن الحسن القطّان و علیّبن احمدبن موسی الدّقّاق و محمّدبن احمد السّنانی و عبداللّهبن محمّد الصّائغ رضی اللّه عنهم، قالوا: حدّثنا ابوالعبّاس احمدبن یحیی‌بن زکریّا قال: حدّثنا ابومحمّد بکربن عبداللّهبن حبیب قال: حدّثنی علیّبن محمّد قال: حدّثنا الفضل‌بن عبّاس قال: حدّثنا عبدالقدّوس الورّاق قال: حدّثنا محمّدبن کثیر عن الأعمش؛ و حدّثنا الحسین‌بن ابراهیم‌بن احمد المکتب قال: حدّثنا احمدبن یحیی القطّان قال: حدّثنا بکربن عبداللّهبن حبیب قال: حدّثنی عبداللّهبن یحیی محمّدبن باطویه قال: حدّثنا محمّدبن کثیر عن الأعمش؛ و اخبرنا سلیمان‌بن احمدبن ایوب اللّخمی فیما کتب الینا من اصبهان قال: حدّثنا احمدبن القاسم‌بن مساور الجوهریّ سنة ستّ و ثمانین و مأتین؛ قال: حدّثنا الولیدبن الفضل العنزی قال: حدّثنا مندل‌بن علیّ العنزی عن الأعمش؛ و حدّثنا محمّدبن ابراهیم‌بن اسحاق الطّالقانی قال: حدّثنی ابوسعید الحسن‌بن علیّ العدوی قال: حدّثنا علیّبن عیسی الکوفی قال: حدّثنا جریربن عبدالحمید عن الأعمش؛ و زاد بعضهم علی بعض فی اللّفظ و قال: بعضهم ما لم‌یقل بعض؛ و سیاق الحدیث لمندل‌بن علیّ العنزی عن الأعمش قال:

بعث الیّ ابوجعفر الدّوانیقی فی جوف اللّیل ان اجب؛ قال: فقمت متفکّرا فیما بینی و بین نفسی... قلت: ما حاجتک یا امیر المؤمنین؟... و کان متکئا فاستوی قاعدا فقال: لا حول و لا قوّة الاّ باللّه، سألتک باللّه یا سلیمان، کم حدیثا ترویه فی فضائل علیّ عليه‌السلام؟ قال: فقلت: یسیرا یا امیر المؤمنین؛ قال: کم قلتّ؟ عشرة آلاف حدیث و ما زاد؟ فقال: یا سلیمان و اللّه لأحدّثنک بحدیث فی فضائل علیّ عليه‌السلام تنسی کلّ حدیث سمعته؛ قال: قلت: حدّثنی یا امیر المؤمنین؛ قال: نعم. کنت هاربا من بنی امیّة و کنت اتردّد فی البلدان فاتقرّب الی النّاس بفضائل علیّ عليه‌السلام، و کانوا یطعمونی و یزوّدونی، ثمّ وردت بلاد الشّام و انّی لفی کساء خلق، ما علیّ غیره، فسمعت الاقامة و انا جائع، فدخلت المسجد لأصلّی و فی نفسی ان اکلّم النّاس فی عشاء یعشونی؛ فلمّا سلّم الامام دخل المسجد صبیّان، فالتفت الامام الیهما و قال: مرحبا بکما و مرحبا بمن اسمکما علی اسمهما؛ فکان الی جنبی شابّ، فقلت: یا شابّ، ما الصّبیان من الشّیخ؟ قال: هو جدّهما، و لیس بالمدینة احد یحبّ علیّا غیر هذا الشّیخ، فلذلک سمّی احدهما الحسن و الآخر الحسین...

«البحار، ج۳۷، ص۸۸، ح۵۵، باب ۵۰».

۱۲۶۴ : مجموعة الشّهید نقلا من کتاب الأنوار لأبی‌علیّ محمّدبن همام باسناده الی النّبیّ صلى‌الله‌عليه‌وآله قال:

اذا سمّیتم الولد محمّدا فأکرموه و وسّعوا له المجالس، و لا تقبّحوا له وجها؛ فما من قوم کانت لهم مشورة حضر معهم من اسمه احمد او محمّد فأدخلوه فی مشورتهم الاّ خیر لهم؛ و ما من مائدة نصبت و حضر علیها من اسمه احمد او محمّد الاّ قدّس ذلک البیت فی کلّ یوم مرّتین.

«المستدرک، ج۱۵، ص۱۳۰، ح۱۷۷۵۸، باب۱۶».

۱۲۶۵: مکارم الاخلاق عن ابی‌رافع قال: سمعت رسول اللّه صلی الله علیه و آله یقول:

اذا سمّیتم محمّدا فلا تقبّحوه و لا تجبّهوه و لا تضربوه؛ بورک لبیت فیه محمّد، و مجلس فیه محمّد، و رفقة فیها محمّد.

«البحار، ج۱۶، ص۲۳۹، ح۳۵، باب۹».

مآخذ اخری: المستدرک، ج۱۵، ص۱۳۰، ح۱۷۷۵۵، باب۱۶، نقلا عن مکارم الاخلاق.

۱۲۶۶: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن النّوفلی عن السّکونی عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

اتی النّبیّ صلی الله علیه و آله بصبیّ یدعو له و له قنازع، فأبی ان یدعو له، و امر بحلق رأسه، و امر رسول اللّه صلی الله علیه و آله بحلق شعر البطن.

«الکافی، ج۶، ص۴۰، ح۳».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۴۵۰، ح۲، باب ۶۶، نقلا عن الکافی. التّهذیب، ج۷، ص۴۴۷، ح۵۵، باب۳۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۱۲۶۷: دعائم الاسلام عن جعفربن محمّد عن ابیه عن آبائه علیهم السلام:

انّ رسول اللّه صلی الله علیه و آله امر بحلق شعر الصّبیّ الّذی یولد به المولود عن رأسه یوم سابعه.

«المستدرک، ج۱۵، ص۱۴۲، ح۱۷۷۹۹، باب۳۲».

۱۲۶۸: سأل علیّ‌بن جعفر اخاه موسی‌بن جعفر علیه السلام: عن مولود لم‌یحلق رأسه یوم السّابع فقال: اذا مضی سبعة ایّام فلیس علیه حلق.

«الفقیه، ج۳، ص۴۸۹، ح۴۷۲۹».

مآخذ اخری: البحار، ج۱۰۴، ص۱۲۳، ح۷۰، نقلا عن مکارم الاخلاق. الوسائل، ج۲۱، ص۴۴۴، ح۲۷۵۳۹، باب۶۰، نقلا عن الکافی. التّهذیب، ج۷، ص۴۴۶، ح۵۰، باب۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب. الکافی، ج۶، ص۳۸، ح۱، عن محمّدبن یحیی عن العمرکی ابن علیّ عن علیّ‌بن جعفر عن اخیه ابی‌الحسن علیه السلام.

۱۲۶۹ : محمّدبن علیّ‌بن الحسین فی العلل عن ابیه عن محمّدبن یحیی عن محمّدبن احمدبن یحیی عن العبّاس‌بن معروف عن صفوان بن یحیی عمّن حدّثه عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال:

سئل: ما العلّة فی حلق شعر رأس المولود؟ قال: تطهیره من شعر الرّحم.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۲۵، ح ۲۷۴۸۸، باب ۴۴».

مآخذ اخری: البحار ج ۱۰۴ ص ۱۱۲ ح ۲۵؛ و ص ۱۲۳ ح ۶۹، نقلا عن علل الشّرایع.

۱۲۷۰ : روی عن هارون‌بن مسلم قال:

کتبت الی صاحب الدّار علیه السلام ولد لی مولود و حلقت رأسه و وزنت شعره بالدّراهم و تصدّقت به، قال: لا یجوز وزنه الاّ بالذّهب او الفضّة و کذا جرت السّنّة.

«الفقیه، ج ۳، ص ۴۸۹، ح ۴۷۲۷».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۲۴، ح ۲۷۴۸۵، باب ۴۴، نقلا عن الفقیه.

۱۲۷۱ : من کتاب طبّ الأئمّة عن الصّادق علیه السلام قال:

یسمّی الصّبیّ یوم السّابع، و یحلق رأسه، و یتصدّق بزنة الشّعر فضّة، و یعقّ عنه بکبش فحل، و یقطع اعضاء و یطبخ و یدعی علیه رهط من المسلمین، فان لم‌یطبخه فلا بأس ان یتصدّق به اعضاء؛ و الغلام و الجاریة فی ذلک سواء؛ و لا یأکل من العقیقة الرّجل و لا عیاله؛ و للقابلة شطر العقیقة؛ و ان کانت القابلة امّ الرّجل او فی عیاله، فلیس لها منها شیء؛ فان شاؤوا قسّموا اعضاءه، و ان شاء طبخها و قسّم معها خبزا و مرقا؛ و لا یعطیها الاّ لأهل الولایة.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۲۱، ح ۵۹، باب ۴».

مآخذ اخری: المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۴۷، ح ۱۷۸۱۳، باب ۳۴، نقلا عن مکارم الاخلاق، عن کتاب طبّ الأئمّة عن الصّادق علیه السلام.

۱۲۷۲ : حمیدبن زیاد عن ابن سماعة عن الحسن‌بن حمّادبن عدیس عن اسحاق‌بن عمّار عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال:

قلت له: بأیّ ذلک نبدء؟ قال: تحلق رأسه و تعقّ عنه، و تصدّق بوزن شعره فضّة، و یکون ذلک فی مکان واحد.

«الکافی، ج ۶، ص ۲۷، ح ۲».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۲۲، ح ۲۷۴۷۶، باب ۴۴، نقلا عن الکافی.

۱۲۷۳ : علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن جعفربن محمّد الأشعری عن ابن القدّاح عن ابی‌عبدالله علیه السلام:

انه كان يكره القزع فى رؤوس الصّبيان، و ذكر انّ القزع ان يحلق الرأس الاّ قليلا، و يترك وسط الرأس؛ يسمّى القزعه.

«الكافى، ج ٦، ص ۴۰، ح ۲».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۵۰، ح ۲۷۵۵۴، باب ٦٦، نقلا عن الكافى.

۱۲۷۴ : علىّبن ابراهيم عن ابيه عن النّوفلى عن السّكونى عن ابىعبدالله عليه السلام قال: قال امير المؤمنين عليه السلام:

لا تحلقوا الصّبيان القزع.

«الكافى، ج ٦، ص ۴۰، ح ۱».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۵۰، ح ۱، باب ٦٦، نقلا عن الكافى. التّهذيب، ج ۷، ص ۴۴۷، ح ۵۴، باب ۳٦، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۱۲۷۵ : فى رواية السّكونى قال: قال النّبىّ صلى الله عليه و آله:

يا فاطمة، اثقبى اذنى الحسن و الحسين، خلافا لليهود.

«الفقيه، ج ۳، ص ۴۸۹، ح ۴۷۳۰».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۲۳، ح ٦۵، و ص ۱۲٦، ح ۸۸، نقلا عن مكارم الاخلاق و الهداية. الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۳۳، ح ۲۷۵۱۱، باب ۵۱، نقلا عن الفقيه.

۱۲۷٦ : قرب الأسناد: هارون عن ابن صدقة قال: قال جعفربن محمّد عليه السلام:

انّ ثقب اذن الغلام من السّنّة، و ختانه من السّنّة لسبعة ايّام، و خفض النّساء مكرمة و ليست من السّنّة و لا شيئا واجبا، و اىّ شىء افضل من المكرمة.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۰۸، ح ۳».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۲۴، ح ۷۹، نقلا عن مكارم الاخلاق. الكافى، ج ٦، ص ۳۴، ح ۱، علىّبن ابراهيم عن هارونبن مسلم عن مسعدةبن صدقة. الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۳۲، ح ۲۷۵۰۸، باب ۵۱، نقلا عن الكافى.

۱۲۷۷ : محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن الحسينبن سعيد عن فضّالةبن ايّوب عن القاسمبن بريد عن ابىبصير عن ابىعبدالله عليه السلام قال:

من سنن المرسلين الاستنجاء و الختان.

«الكافى، ج ٦، ص ۳٦، ح ٦».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۳۴، ح ۲۷۵۱۳، باب ۵۲، نقلا عن الكافى؛ و نقلا عن الشّيخ. التّهذيب، ج ۷، ص ۴۴۵، ح ۴۳، باسناده عن الحسينبن سعيد مثله.

۱۲۷۸ : علىّبن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابىعمير عن هشامبن سالم عن ابىعبدالله عليه السلام قال:

من الحنيفيّة الختان.

«الكافی، ج ٦، ص ٣٦، ح ٨».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ٢١، ص ۴٣۴، ح ٢٧۵١۴، باب ۵٢، نقلا عن الكافی.

١٢٧٩: نوادر الرّاوندی باسناده عن موسی‌بن جعفر عن آبائه: قال: قال علیّ عليه السلام:

وجدنا صحیفة: انّ الأغلف لا یترک فی الاسلام حتّی یختتن، و لو بلغ مأتی سنة.

«البحار، ج ١٠۴، ص ١٢۵، ح ٨٣».

١٢٨٠: الاحتجاج: الأسدی، قال:

كان فیما ورد علیّ من الشّیخ محمّدبن عثمان العمری فی جواب مسائلی الی صاحب الزّمان عليه السلام: امّا ما سألت عنه من امر المولود الّذی نبتت غلفته بعد ما یختن هل یختتن مرّة اخری، فانّه یجب ان تقطع غلفته، فانّ الأرض تضجّ الی اللّه عزّ و جلّ من بول الأغلف اربعین صباحا.

«البحار، ج ١٠۴، ص ١٠٧، ح ١».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ٢١، ص ۴۴٢، ح ٢٧۵٣۴، باب ۵٧، نقلا عن اكمال الدّین. اكمال الدّین، ص ۵٢١، ح ۴٩، باب ۴۵، عن محمّدبن احمد الشّیبانی و علیّ‌بن احمد بن محمّد الدّقّاق و الحسین‌بن ابراهیم‌بن احمدبن هشام المؤدّب و علیّ‌بن عبداللّه الورّاق قالوا: حدّثنا ابوالحسین محمّدبن جعفر الأسدی قال: فیما ورد علیه من التّوقیع عن محمّدبن عثمان العمری فی جواب مسائله عن صاحب الزّمان عليه السلام. البحار، ج ۵٣، ص ١٨٢، ح ١١، باب ٣١؛ و ج ١٠۴، ص ١٠٧، ح ٢. نقلا عن اكمال الدّین و الاحتجاج.

١٢٨١: محمّدبن علیّ‌بن الحسین ـ فی كتاب اكمال الدّین ـ عن محمّدبن احمد الشّیبانی و علیّ‌بن احمد بن محمّد الدّقّاق و الحسین‌بن ابراهیم‌بن احمدبن هشام المؤدّب و علیّ‌بن عبداللّه الورّاق قالوا: حدّثنا ابوالحسین محمّدبن جعفر الأسدی قال:

فیما ورد علیه من التّوقیع عن محمّدبن عثمان العمری فی جواب مسائله عن صاحب الزّمان عليه السلام قال: و امّا ما سألت عنه من امر المولود الّذی تنبت غلفته بعد ما یختن هل یختن مرّة اخری، فانّه یجب ان تقطع غلفته فانّ الأرض تضجّ الی اللّه عزّ و جلّ من بول الأغلف اربعین صباحا.

«الوسائل، ج ٢١، ص ۴۴٢، ح ٢٧۵٣۴، باب ۵٧».

١٢٨٢: مكارم الاخلاق عن موسی‌بن جعفر عليه السلام قال:

لمّا ولد ابنه یعنی الرّضا ﷷ: انّ ابنی هذا ولد مختونا طاهرا مطهّرا، و لکنّا سنمرّ الموسی علیه، لأصابة السّنّة و اتّباع الحنیفیّة.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۲۴، ح ۷۶».

۱۲۸۳: مکارم الاخلاق عن الباقر ﷷ قال:

ختن رسول اللّه ﷺ الحسن و الحسین ﷺ لسبعة ایّام، و حلق رأسهما و تصدّق بزنة الشّعر فضّة، و عقّ عنهما و اعطی القابلة طرایف.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۲۰، ح ۵۰».

۱۲۸۴: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّدبن عیسی عن عبداللّهبن سنان عن ابیعبداللّه ﷷ قال:

ثقب اذن الغلام من السّنّة، و ختان الغلام من السّنّة.

«الکافی، ج ٦، ص ۳٦، ح ۵».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۳۳، ح ۲۷۵۱۰، باب ۵۱، نقلا عن الکافی.

۱۲۸۵: قرب الأسناد: ابن طریف عن ابن علوان عن الصّادق عن ابیه ﷺ قال: قال رسول اللّه ﷺ:

اختتنوا اولادکم لسبعة ایّام، فانّه انظف و اطهر، فانّ الأرض تنجس من بول الأغلف اربعین صباحا.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۰۸، ح ۴».

مآخذ اخری: البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۲۴، ح ۷۸، نقلا عن طبّ الأئمّة عن النّبیّ ﷺ.

۱۲۸٦: الخصال: ابی عن علیّ عن ابیه عن النّوفلی عن السّکونی عن الصّادق عن آبائه: قال: قال:

اختنوا اولادکم یوم السّابع فانّه اطهر و اطیب و اسرع لنبات اللّحم فانّ الأرض تنجس من بول الأغلف اربعین صباحا.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۰۹، ح ۱۲».

۱۲۸۷: حدیث الأربعمأة[1]: انّ امیر المؤمنین ﷷ علّم اصحابه فی مجلس واحد اربعمأة باب ممّا یصلح للمسلم فی دینه و دنیاه قال ﷷ:

اختتنوا (اختنوا) اولادکم یوم السّابع، لا یمنعکم حرّ و لا برد، فانّه طهور للجسد؛ و انّ الأرض

---

۱ - راجع المأخذ فی آخر الکتاب.

لتضجّ الى اللّه تعالى من بول الأغلف.

«الخصال، ج ۲، ص ۶۳۶».

۱۲۸۸ : علىّ عن ابيه عن النّوفلى عن السّكونى عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه و آله:

طهّروا اولادكم يوم السّابع، فانّه اطيب و اطهر و اسرع لنبات اللّحم و انّ الأرض تنجس من بول الأغلف اربعين صباحا.

«الكافى، ج ۶، ص ۳۵، ح ۲».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۳۴، ح ۲۷۵۱۵، باب ۵۲، نقلا عن الكافى؛ و عن الصّدوق فى الخصال عن ابيه عن علىّ‌بن ابراهيم مثله؛ و عن الصّدوق باسناده عن علىّ عليه السلام فى حديث الأربعمأة مثله و زاد بعد قوله يوم السابع: لا يمنعكم حرّ و لا برد؛ رواه الحميرى فى قرب الأسناد عن الحسن‌بن ظريف عن الحسين‌بن علوان عن جعفربن محمّد عن آبائه: مثله و ترك الزّيادة.

۱۲۸۹ : احمدبن علىّ‌بن ابى‌طالب الطّبرسى - فى الاحتجاج - عن ابى‌عبداللّه عليه السلام:

فى سؤال الزّنديق: قال (الزّنديق): اخبرنى هل يعاب شىء من خلق اللّه؟ قال: لا؛ قال: فانّ اللّه خلق خلقة غرلا، فلمَ غيّرتم خلق اللّه، و جعلتم فعلكم فى قطع الغلفة اصوب ممّا خلق اللّه، و عبتم الأغلف و اللّه خلقه، و مدحتم الختان و هو فعلكم، ام تقولون: انّ ذلك كان من اللّه خطأ غير حكمة؟ فقال ابوعبداللّه عليه السلام: ذلك من اللّه حكمة و صواب، غير انّه سنّ ذلك و اوجبه على خلقه؛ كما انّ المولود اذا خرج من بطن امّه وجدتم سرّته متّصلة بسرّة امّه، كذلك امر اللّه الحكيم، فأمر العباد بقطعها، و فى تركها فساد بين المولود و الأمّ؛ و كذلك اظفار الانسان، امر اذا طالت ان تقلّم و كان قادرا يوم دبر خلقة الانسان ان يخلقها خلقة لا يطول؛ و كذلك الشّعر فى الشّارب و الرّأس يطول و يجزّ؛ و كذلك الثّيران خلقها فحولة و اخصاؤها اوفق. و ليس فى ذلك عيب فى تقدير اللّه عزّ و جلّ.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۳۶، ح ۲۷۵۱۸، باب ۵۲».

۱۲۹۰ : علىّ‌بن ابراهيم عن هارون‌بن مسلم عن مسعدة‌بن صدقة عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

اختنوا اولادكم لسبعة ايّام فانّه اطهر و اسرع لنبات اللّحم و انّ الأرض لتكره بول الأغلف.

«الكافى، ج ۶، ص ۳۴، ح ۱».

مآخذ اخرى: الوسائل ج ۲۱، ص ۴۳۵، ح ۲۷۵۱۶، باب ۵۲، نقلا عن الكافى.

التّهذيب، ج ۷، ص ۴۴۴، ح ۴۱، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۱۲۹۱ : محمّدبن علیّ‌بن الحسین ـ فی عیون اخبار الرّضا عليه السلام ـ بالأسانید الثّلاثة [1] قال: قال رسول اللّه صلى الله عليه وآله:

اختنوا اولادکم یوم السّابع، فانّه اطهر و اسرع لنبات اللّحم.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۳۹، ح ۲۷۵۲۷، باب ۵۴».

مآخذ اخری: البحار ج ۱۰۴، ص ۱۱۲ ح ۱۹، نقلا عن عیون الأخبار. عیون الأخبار، ج ۲، ص ۲۸، ح ۱۹.

۱۲۹۲ : محمّدبن علیّ‌بن الحسین ـ فی کتاب اکمال الدّین ـ عن عبد الواحدبن محمّدبن عبدوس عن علیّ‌بن محمّدبن قتیبة عن حمدان بن سلیمان عن محمّدبن الحسین‌بن یزید (زید) عن ابی‌احمدبن محمّدبن زیاد الأزدی یعنی ابن ابی‌عمیر قال:

سمعت اباالحسن موسی‌بن جعفر عليه السلام یقول لمّا ولد الرّضا عليه السلام: انّ ابنی هذا ولد مختونا طاهرا مطهّرا، و لیس من الأئمّة: احد یولد الاّ مختونا طاهرا مطهّرا، و لکنّا سنمرّ علیه الموسی لأصابة السّنّة و اتّباع الحنیفیّة.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۳۸، ح ۲۷۵۲۳، باب ۵۳»

مآخذ اخری: اکمال الدّین، ص ۴۳۳، ح ۱۵، باب ۴۲.

۱۲۹۳ : محمّدبن علیّ‌بن الحسین ـ فی کتاب اکمال الدّین ـ عن علیّ‌بن الحسین‌بن الفرج المؤذّن عن محمّدبن الحسن الکرخی عن ابی‌هارون رجل من اصحابنا ـ فی حدیث ـ:

انّ صاحب الزّمان عليه السلام ولد مختونا، و انّ ابامحمّد عليه السلام قال: هکذا ولد، و هکذا ولدنا، و لکنّا سنمرّ علیه الموسی لأصابة السّنّة.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۳۸، ح ۲۷۵۲۴، باب ۵۴».

مآخذ اخری: اکمال الدّین، ص ۴۳۴، ح ۱، باب ۴۳.

۱۲۹۴ : محمّدبن یحیی و محمّدبن عبداللّه عن عبداللّه‌بن جعفر، انّه:

کتب الی ابی‌محمّد عليه السلام، انّه روی عن الصّادقین عليهما السلام انّ «اختنوا اولادکم یوم السّابع یطهّروا، و انّ الأرض تضجّ الی اللّه من بول الأغلف» و لیس جعلت فداک لحجّامی بلدنا حذق بذلک، و لا یختنونه یوم السّابع، و عندنا حجّام الیهود، فهل یجوز للیهود ان یختنوا اولاد المسلمین ام لا ان شاء اللّه؟ قوقّع عليه السلام: «السّنّة یوم السّابع، فلا تخالفوا السّنن ان شاء اللّه».

---

۱ ـ راجع المأخذ فی آخر الکتاب.

«الکافی، ج ٦، ص ۳۵، ح ۳».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۳۳، ح ۲۷۵۱۲، باب ۵۲، نقلا عن الکافی و الفقیه. البحار ج ۱۰۴، ص ۱۲۳ ح ۷۴، نقلا عن مکارم الاخلاق. الفقیه، ج ۳، ص ۴۸۸، ح ۴۷۲۵، باب ۲، باسناده عن عبداللّه‌بن جعفر الحمیری.

۱۲۹۵ : محمّدبن یعقوب عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن الحسین‌بن سعید عن بعض اصحابه عن عبداللّه‌بن سنان عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

الختان سنّة فی الرّجال و مکرمة فی النّساء.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۴۲، ح ۲۷۵۳۵، باب ۵۸».

مآخذ اخری: الکافی، ج ٦، ص ۳۷، ح ۴.

۱۲۹٦ : عدّة من اصحابنا عن احمدبن ابی‌عبداللّه عن ابیه عن عبداللّه‌بن المغیرة عمّن ذکره عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

المولود یعقّ عنه و یختن لسبعة ایّام.

«الکافی، ج ٦، ص ۳٦، ح ۹».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۳۹، ح ۲۷۵۲٦، باب ۵۴، نقلا عن الکافی.

۱۲۹۷ : روی عن مرازم‌بن حکیم الأزدی عن ابی‌عبداللّه علیه السلام:

فی الصّبیّ اذا ختن؛ قال: یقول: «اللّهمّ هذه سنّتک و سنّة نبیّک صلواتک علیه و آله، و اتّباع منّا لک و لنبیّک بمشیّتک و بارادتک و قضائک لأمر انت اردته، و قضاء حتمته، و امر انفذته، فأذقته حرّ الحدید فی ختانه و حجامته لأمر انت اعرف به منّی؛ اللّهمّ فطهّره من الذّنوب، و زد فی عمره، و ادفع الآفات عن بدنه، و الأوجاع عن جسمه، و زده من الغنی، و ادفع عنه الفقر، فانّک تعلم و لا نعلم».

و قال ابوعبداللّه علیه السلام: ایّ رجل لم‌یقلها عند ختان ولده، فلیقلها علیه من قبل ان یحتلم، فان قالها کفی حرّ الحدید من قتل او غیره.

«الفقیه، ج ۳، ص ۴۸۸، ح ۴۷۲٦».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۴۴، ح ۲۷۵۳۸، باب ۵۹، نقلا عن الفقیه. البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۲۴، ح ۷۵، نقلا عن مکارم الاخلاق عن الصّادق علیه السلام.

۱۲۹۸ : محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن الحسن‌بن علیّ‌بن یقطین عن اخیه الحسین عن ابیه علیّ‌بن یقطین قال:

سألت اباالحسن عليه السلام عن ختان الصّبىّ لسبعة ايّام من السّنّة هو او يؤخّر؟ و ايّهما افضل؟ قال: لسبعة ايّام، من السّنّة، و ان اخّر فلا بأس.

«الكافى، ج ٦، ص ٣٦، ح ٧».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ٢١، ص ۴۳۹، ح ۲۷۵۲۵، باب ۵۴، نقلا عن الكافى.
التّهذيب، ج ۷، ص ۴۴۵، ح ۴۴، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۱۲۹۹ : علىّبن ابراهيم عن ابيه عن النّوفلى عن السّكونى عن ابىعبدالله عليه السلام قال:

اجبّ فى الوليمة و الختان، و لا تجب فى خفض الجوارى.

«الكافى، ج ٦، ص ۲۷۵، ح ٦».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج ۹، ص ۹۴، ح ۱۴۳، باب ۴، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۱۳۰۰ : دعائم الاسلام: عن علىّ عليه السلام انّه قال:

يا معشر النّساء اذا خفضتنّ بناتكنّ، فبقين من ذلك شيئا؛ فانّه انقى لألوانهنّ و احظى لهنّ عند ازواجهنّ.

«المستدرک، ج ۱۳، ص ۹۴، ح ۱۴۸۷۳، باب ۱٦».

مآخذ اخرى: المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۵۱، ح ۱۷۸۲۸، باب ۴۲، نقلا عن الجعفريّات: اخبرنا محمّد حدّثنى موسى قال: حدّثنا ابى عن ابيه عن جدّه جعفربن محمّد عن ابيه انّ عليّا عليه السلام قال.

۱۳۰۱ : علىّبن ابراهيم عن ابيه عن هارونبن مسلم عن مسعدةبن صدقة عن ابىعبدالله عليه السلام قال:

خفض الجارية مكرمة، و ليست من السّنّة، و لا شيئا واجبا؛ و اىّ شىء افضل من المكرمة.

«الكافى، ج ٦، ص ۳۷، ح ۳».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۴۱، ح ۲۷۵۳۳، باب ۵٦، نقلا عن الكافى؛ و نقلا عن قرب الأسناد عن هارونبن مسلم؛ و نقلا عن الشّيخ باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۱۳۰۲ : محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّدبن عيسى عن محمّدبن عيسى عن عبداللّهبن سنان عن ابىعبدالله عليه السلام قال:

ختان الغلام من السّنّة و خفض الجوارى ليس من السّنّة.

«الكافى، ج ٦، ص ۳۷، ح ۲».

۱۳۰۳ : علىّبن ابراهيم عن ابيه عن اسماعيلبن مرّار عن يونس عن ابىبصير عن ابىعبدالله عليه السلام قال:

سألته عن العقيقة أ واجبة هی؟ قال: نعم، واجبة.

«الكافی، ج ٦، ص ٢٥، ح ٥».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۱۳، ح ۲۷۴۴۴، باب ۳۸، نقلا عن الكافی.

۱۳۰۴: علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابی‌عمير عن ابی المغرّا عن علیّ عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

العقيقة واجبة.

«الكافی، ج ٦، ص ٢٥، ح ٧».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۱۳، ح ۲۷۴۴۳، باب ۳۸، نقلا عن الكافی.

۱۳۰۵: علیّ‌بن محمّد عن صالح‌بن ابی‌حمّاد عن علیّ‌بن الحسن‌بن رباط عن ذريح المحاربی عن ابی‌عبدالله عليه السلام، فی العقيقة قال:

اذا جاوزت سبعة ايّام فلا عقيقة له.

«الكافی، ج ٦، ص ٣٨، ح ٢».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۴۵، ح ۲۷۵۴۰، باب ٦٠، نقلا عن الكافی.

التّهذيب، ج ۷، ص ۴۴٦، ح ۵۱، باب ۳٦، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۱۳۰۶: محمّدبن علیّ‌بن الحسين باسناده عن ابی‌خديجة عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

كلّ انسان مرتهن بالفطرة و كلّ مولود مرتهن بالعقيقة.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۱۳، ح ۲۷۴۴۲، باب ۳۸».

مآخذ اخرى: الفقيه، ج ۳، ص ۴۸۴، ح ۴۷۱۱. البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۲۰، ح ۵۲، نقلا عن مكارم الاخلاق عن ابی‌عبدالله عليه السلام.

۱۳۰۷: كتاب محمّدبن المثنّی‌بن القاسم الحضرمی عن جعفربن محمّدبن شريح الحضرمی عن ذريح المحاربی عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

قلت: المولود يعقّ عنه بعد ما كبر؟ قال: اذا جاز سبعة ايّام فلا تعقّ عنه.

«المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۵۲، ح ۱۷۸۳۲، باب ۴۳».

۱۳۰۸: دعائم الاسلام: روينا عن جعفربن محمّد عن ابيه عن آبائه انّ رسول الله صلى الله عليه و آله قال:

كلّ مولود مرتهن بعقيقته، فكّه والداه او تركاه.

«المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۴۰، ح ۱۷۷۸۹، باب ۲۹».

۱۳۰۹: الحسين‌بن محمّد عن معلّی‌بن محمّد و محمّدبن يحيی عن احمدبن محمّد جميعا عن الوشّاء عن

احمدبن عائذ عن ابی‌خدیجة عن ابی‌عبداللّه عليه السلام قال:

كلّ مولود مرتهن بالعقيقة.

«الكافى، ج ٦، ص ٢۴، ح ٢».

مآخذ اخرى: الكافى، ج ٦، ص ٢۵، ح ۴، محمّدبن يحيى عن محمّدبن احمد عن احمدبن الحسن عن عمروبن سعيد عن مصدّق‌بن صدقة عن عمّاربن موسى السّاباطى عن ابی‌عبداللّه عليه السلام. الوسائل، ج ٢١، ص ۴١٣، ح ٢٧۴۴٦، باب ٣٨، نقلا عن الكافى و التّهذيب. التّهذيب، ج ٧، ص ۴۴١، ح ٢٦، باب ٣٦، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

١٣١٠ : محمّدبن يحيى عن محمّدبن الحسين عن موسى‌بن سعدان عن عبداللّه‌بن القاسم عن عبداللّه‌بن سنان عن عمربن يزيد قال:

قلت لأبی‌عبداللّه عليه السلام: انّى و اللّه ما ادرى كان ابى عقّ عنّى ام لا؛ قال: فأمرنى ابوعبداللّه عليه السلام، فعققت عن نفسى و انا شيخ. و قال عمر: سمعت اباعبداللّه عليه السلام يقول: كلّ امرىء مرتهن بعقيقته و العقيقة اوجب من الأضحية.

«الكافى، ج ٦، ص ٢۵، ح ٣».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ٢١، ص ۴١۴، ح ٢٧۴۴٨، باب ٣٩، نقلا عن الكافى و الفقيه باسناده عن عمربن يزيد؛ و عن محمّدبن الحسن باسناده عن محمّدبن يعقوب.. البحار ج ١٠۴، ص ١٢٠ ح ۵٣، نقلا عن مكارم الاخلاق.

١٣١١ : محمّدبن علىّ‌بن الحسين باسناده عن عمربن يزيد عن ابی‌عبداللّه عليه السلام قال:

سمعته يقول: كلّ امرء مرتهن يوم القيامة بعقيقته؛ و العقيقة اوجب من الأضحية.

«الوسائل، ج ٢١، ص ۴١٢، ح ٢٧۴۴١، باب ٣٨».

مآخذ اخرى: البحار، ج ١٠۴، ص ١٢٠، ح ۵١، نقلا عن مكارم الاخلاق. الفقيه، ج ٣، ص ۴٨۴، ح ۴٧١٠ الكافى، ج ٦، ص ٢۵، ح ٣، محمّدبن يحيى عن محمّدبن الحسين عن موسى‌بن سعدان عن عبداللّه‌بن القاسم عن عبداللّه‌بن سنان عن عمربن يزيد.

١٣١٢ : محمّدبن يعقوب عن محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن علىّ‌بن الحكم عن علىّ‌بن ابی‌حمزة عن العبد الصّالح عليه السلام قال:

العقيقة واجبة اذا ولد للرّجل ولد؛ فان احبّ ان يسمّيه من يومه فعل.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۱۳، ح ۲۷۴۴۵، باب ۳۸».

مآخذ اخرى: الكافى، ج ٦، ص ۲۴، ح ۱. التّهذيب، ج ۷، ص ۴۴۰، ح ۲۳، باب ٣٦، باسناده عن محمّدبن يعقوب. الفقيه، ج ۳، ص ۴۸۴،ح ۴۷۱۳، باب ۲، فى رواية علىّبن الحكم عن علىّبن ابى‌حمزة عن العبد الصّالح عليه السلام. البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۲۰، ح ۵۴، باب ۴، نقلا عن مكارم الاخلاق عن علىّبن ابى‌حمزة عن العبد الصّالح عليه السلام.

۱۳۱۳ : حدّثنا عبدالواحدبن عبدوس النّيسابورىّ العطّار قال: حدّثنا علىّبن محمّدبن قتيبة النّيسابورى عن الفضل‌بن شاذان قال:

و حدّثنا الحاكم ابومحمّد جعفربن نعيم‌بن شاذان عن عمّه ابى‌عبدالله محمّدبن شاذان عن الفضل‌بن شاذان قال:

سأل المأمون علىّبن موسى الرّضا عليه السلام ان يكتب له محض الاسلام على سبيل الايجاز و الاختصار، فكتب عليه السلام له: انّ محض الاسلام، شهادة ان لا اله الاّ الله وحده لا شريک له؛...

و الصّلوات على النّبىّ صلى الله عليه و آله واجبة فى كلّ موطن و عند العطاس و الذّبايح و غير ذلک؛ و حبّ اولياء الله عزّ و جلّ واجب، و كذلک بغض اعداء الله و البراءة منهم و من ائمّتهم؛ و برّ الوالدين واجب و ان كانا مشركين، و لا طاعة لهما فى معصية الله عزّ و جلّ و لا لغيرهما، فانّه لا طاعة لمخلوق فى معصية الخالق؛...

و العقيقه عن المولود الذّكر و الأنثى واجبة و كذلک تسميته و حلق رأسه يوم السّابع، و يتصدّق بوزن الشّعر ذهبا او فضّة؛ و الختان سنّة واجبة للرّجال و مكرمة للنّساء؛...

و لا يعذّب الله تعالى الأطفال بذنوب الآباء، و لا تزر وازرة وزر اخرى، و ان ليس للانسان الاّ ما سعى؛ و لله ان يعفو و يتفضّل و لا يجور و لا يظلم؛ الحديث.

«عيون اخبار الرّضا، ج ۲، ص ۱۲۱، ۱۲۴، ۱۲۵، ح ۱».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۱۰، ص ۲۲۷، ح ۱، باب ۱۴؛ و ص ۳۵۲، ح ۱، باب ۲۰؛ و ج ٦٨، ص ٢٦١، ح ۲۰، باب ۲۴؛ و ج ۷۴، ص ۷۲، ح ۵۵؛ و ج ۱۰۴، ص ۱۱۰، ح ۱۴؛ نقلا عن العيون؛ و عن الخصال عن احمدبن محمّدبن الهيثم العجلى و احمدبن الحسن القطّان و محمّدبن احمد السّنانى، و الحسين‌بن ابراهيم‌بن احمدبن هشام المكتب و عبدالله‌بن محمّد الصّائغ و علىّبن عبدالله الورّاق رضى الله عنهم قالوا:

حدّثنا ابوالعبّاس احمدبن یحیی‌بن زکریّا القطّان قال: حدّثنا بکربن عبداللّه‌بن حبیب قال: حدّثنا تمیم‌بن بهلول قال: حدّثنی ابومعاویة عن الأعمش عن جعفربن محمّد علیه السلام.

۱۳۱۴: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی‌عمیر عن جمیل‌بن درّاج قال:

سألت اباعبداللّه علیه السلام عن العقیقة و الحلق و التّسمیة بأیّها یبدء؟ قال: یصنع ذلک کلّه فی ساعة واحدة، یحلق و یذبح و یسمّی. ثمّ ذکر ما صنعت فاطمة علیها السلام لولدها، ثمّ قال: یوزن الشّعر و یتصدّق بوزنه فضّة.

«الکافی، ج ۶، ص ۳۳، ح ۴».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۲۰، ح ۲۷۴۶۹، باب ۴۴، نقلا عن الکافی.

۱۳۱۵: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن محمّدبن اسماعیل و الحسین‌بن سعید جمیعا عن محمّدبن الفضیل عن ابی‌الصباح الکنانی قال:

سألت اباعبداللّه علیه السلام عن الصّبیّ المولود متی یذبح عنه و یحلق رأسه و یتصدّق بوزن شعره و یسمّی؟ قال: کلّ ذلک فی الیوم السّابع.

«الکافی، ج ۶، ص ۲۸، ح ۸».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۲۰، ح ۲۷۴۷۰، باب ۴۴، نقلا عن الکافی.

۱۳۱۶: الحسین‌بن محمّد عن معلّی‌بن محمّد عن الوشّاء عن عبداللّه‌بن سنان عن معاذ الفراء عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

الغلام رهن بسابعه بکبش؛ یسمّی فیه و یعقّ عنه. و قال: انّ فاطمة علیها السّلام حلقت ابنیها و تصدّقت بوزن شعرهما فضّة.

«الکافی؛ ج ۶، ص ۲۵، ح ۹».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۱۶، ح ۲۷۴۵۵، باب ۴۱؛ و البحار، ج ۴۳، ص ۲۵۶، ح ۳۵، باب ۱۱، نقلا عن الکافی.

۱۳۱۷: حمیدبن زیاد عن ابن سماعة عن ابن جبلة؛ و علیّ‌بن محمّد عن صالح‌بن ابی‌حمّاد عن عبداللّه‌بن جبلة عن عبداللّه‌بن سنان عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

عقّ عنه و احلق رأسه یوم السّابع و تصدّق بوزن شعره فضّة و اقطع العقیقة جذاوی و اطبخها و ادع علیها رهطا من المسلمین.

«الکافی، ج ٦، ص ٢٧، ح ١».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ٢١، ص ۴٢٢، ح ٢٧۴٧۵، باب ۴۴، نقلا عن الکافی.

١٣١٨ : الحسین‌بن محمّد عن معلّی‌بن محمّد عن الوشّاء عن ابان عن حفص الکناسیّ عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

الصّبیّ اذا ولد عقّ عنه و حلّق رأسه و یتصدّق بوزن الشّعر و اهدی الی القابلة الرّجل مع الورک و یدعی نفر من المسلمین فیأکلون و یدعون للغلام و یسمّی یوم السّابع.

«الکافی، ج ٦، ص ٢٩، ح ١٢».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ٢١، ص ۴٢٣، ح ٢٧۴٧٩، باب ۴۴، نقلا عن الکافی.

التّهذیب، ج ٧، ص ۴۴٢، ح ٣۴ باب ٣٦، باسناده عن الکافی.

١٣١٩ : علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن اسماعیل‌بن مرّار عن یونس عن ابی‌بصیر عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

سألته عن العقیقة أ واجبة هیَ قال: نعم یعقّ عنه و یحلق رأسه و هو ابن سبعة، و یوزن شعره فضّة او ذهبا یتصدّق به، و تطعم القابلة ربع الشّاة، و العقیقة شاة او بدنة.

«الکافی، ج ٦، ص ٢٧، ح ٣».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ٢١، ص ۴٢٢، ح ٢٧۴٧٧، باب ۴۴، نقلا عن الکافی.

١٣٢٠ : عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد و علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن عثمان‌بن عیسی عن سماعة قال: قال ابوعبدالله عليه السلام:

الصّبیّ یعقّ عنه و یحلق رأسه و هو ابن سبعة ایّام، و یوزن شعره و یتصدّق عنه بوزن شعره ذهبا او فضّة، و یطعم القابلة الرّجل و الورک و قال: العقیقة بدنة او شاة.

«الکافی، ج ٦، ص ٢٨، ح ٦».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ٢١، ص ۴٢١، ح ٢٧۴٧٣، باب ۴۴، نقلا عن الکافی.

١٣٢١ : عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن علیّ‌بن الحکم عن علیّ‌بن ابی‌حمزة عن ابی‌بصیر عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

اذا ولد لک غلام او جاریة، فعقّ عنه یوم السّابع شاة او جزورا و کل منها و اطعم و سمّه و احلق رأسه یوم السّابع و تصدّق بوزن شعره ذهبا او فضّة، و اعط القابلة طائفة من ذلک فأیّ ذلک فعلت فقد اجزأک.

«الکافی، ج ٦، ص ٢٨، ح ٧».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ٢١، ص ۴٢٢، ح ٢٧۴٧۴، باب ۴۴، نقلا عن الکافی.

۱۳۲۲ : امالی الصّدوق: ابی عن سعد عن البرقی عن محمّدبن عیسی و ابی‌اسحاق النّهاوندی معا عن عبید اللّه‌بن حمّاد عن عبداللّه‌بن سنان عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

لمّا ولدت فاطمة علیها السلام الحسین علیه السلام فکان الیوم السّابع، امر رسول اللّه صلی الله علیه و آله فحلق رأسه و تصدّق بوزن شعره فضّة و عقّ عنه؛ الخبر.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۰۹، ح۸».

۱۳۲۳ : روی انّ المأمون بعث الفضل‌بن سهل ذاالرّیاستین الی الرّضا علیه السلام فقال له:

انّی احبّ ان تجمع لی من الحلال و الحرام و الفرائض و السّنن، فانّک حجّة اللّه علی خلقه، و معدن العلم. فدعا الرّضا علیه السلام بدواة و قرطاس و قال للفضل: اکتب بسم اللّه الرّحمن الرّحیم.... و التّقیّة فی دار التّقیّة واجبة؛...

و برّ الوالدین، و ان کانا مشرکین فلا تطعهما و صاحبهما فی الدّنیا معروفا، لأنّ اللّه یقول: «اشکر لی و لوالدیک الیّ المصیر و ان جاهداک علی ان تشرک بی ما لیس لک به علم فلا تطعهما» قال امیر المؤمنین علیه السلام: ما صاموا لهم و لا صلّوا و لکن امروهم بمعصیة اللّه فأطاعوهم. ثمّ قال: سمعت رسول اللّه صلی الله علیه و آله یقول: من اطاع مخلوقا فی غیر طاعة اللّه عزّ و جلّ فقد کفر و اتّخذ الها من دون اللّه....

و العقیقة عن المولود الذّکر و الأنثی یوم السّابع، و یحلق رأسه یوم السّابع، و یسمّی یوم السّابع، یتصدّق بوزن شعره ذهبا او فضّة یوم السّابع....

«البحار، ج۱۰، ص۳۶۴، ح۲، باب۲۰».

۱۳۲۴ : الهدایة: قال الصّادق علیه السلام:

یعقّ علی المولود و یثقب اذنه و یوزن شعره بعد ما یجفف بفضّة، و یتصدّق به؛ کلّ ذلک یوم السّابع.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۲۶، ح۸۹».

۱۳۲۵ : قرب الأسناد: ابن طریف عن ابن علوان عن الصّادق عن ابیه علیهما السلام قال:

سمّی رسول اللّه صلی الله علیه و آله الحسن و الحسین علیهما السلام لسبعة ایّام، و عقّ عنهما لسبع، و ختنهما لسبع، و حلق رؤوسهما لسبع، و تصدّق بزنة شعورهما فضّة.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۰۸، ح۵».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۴۳۹، ح۲۷۵۲۸، باب۵۴، نقلا عن قرب الأسناد.

۱۳۲۶: الحسین‌بن محمّد عن معلّی‌بن محمّد عن الحسن‌بن علیّ عن ابان عن حفص الکناسیّ عن ابی‌عبدالله علیه السلام:

المولود اذا ولد عقّ عنه، و حلق رأسه، و تصدّق بوزن شعره ورقا، و اهدی الی القابلة الرّجل و الورک، و یدعی نفر من المسلمین فیأکلون و یدعون للغلام، و یسمّی یوم السّابع.

«الکافی، ج۶، ص۲۸، ح۵».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۷، ص۴۴۲، ح۳۴، باب۳۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۱۳۲۷: محمّدبن الحسن ـ فی کتاب الغیبه ـ قال: روی محمّدبن علیّ الشّلمغانی فی کتاب الأوصیاء، قال: حدّثنی الثّقة عن ابراهیم‌بن ادریس قال:

وجّه الیّ مولای ابومحمّد علیه السلام بکبش و قال: عقّه عن ابنی فلان، و کل و اطعم اهلک، ثمّ وجّه الیّ بکبشین و قال: عقّ هذین الکبشین عن مولاک و کل هنّأک اللّه و اطعم اخوانک.

«الوسائل، ج۲۱، ص۴۴۸، ح۲۷۵۴۸، باب۶۴».

۱۳۲۸: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن ابیه عن زکریّابن آدم عن الکاهلی عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال:

العقیقة یوم السّابع، و یعطی القابلة الرّجل مع الورک، و لا یکسر العظم.

«الکافی، ج۶، ص۲۹، ح۱۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۴۲۱، ح۲۷۴۷۲، باب۴۴، نقلا عن الکافی؛ و عن الشّیخ باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۱۳۲۹: روی عمّار السّاباطی عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال:

العقیقة لازمة لمن کان غنیّا؛ و من کان فقیرا اذا ایسر فعل؛ فان لم‌یقدر علی ذلک، فلیس علیه شیء؛ و ان لم‌یعقّ عنه حتّی ضحّی عنه فقد اجزأته الأضحیة؛ و کلّ مولود مرتهن بعقیقته. و قال فی العقیقة: یذبح عنه کبش؛ فان لم‌یوجد کبش اجزأه ما یجزی فی الأضحیة، و الاّ فحمل اعظم ما یکون من حملان السّنة.

«الفقیه، ج۳، ص۴۸۵، ح۴۷۱۴».

مآخذ اخری: البحار، ج۱۰۴، ص۱۲۱، ح۵۵ و ۵۶، نقلا عن مکارم الاخلاق. الوسائل، ج۲۱، ص۴۱۴، ح۲۷۴۴۷، باب۳۸؛ و ص۴۱۶، ح۲۷۴۵۳، باب۴۱؛

و ص۴۱۹، ح۲۷۴۶۵، باب۴۳؛ و ص۴۴۹، ح۲۷۵۵۰، باب۶۵، نقلا عن الکافی و الفقیه.

۱۳۳۰ : مکارم الاخلاق عن الصّادق عليه السلام:

سئل عن العقیقة، قال: شاة او بقرة او بدنة؛ ثمّ یسمّی و یحلق رأس المولود یوم السّابع، و یتصدّق بوزن شعره ذهبا او فضّة؛ و ان کان ذکرا عقّ عنه ذکرا، و ان کانت انثی عقّ عنها انثی؛ و عقّ ابوطالب عن رسول اللّه صلى الله عليه وآله یوم السّابع، فدعا آل ابی‌طالب فقالوا: ما هذه؟ فقال: عقیقة؛ قالوا لأیّ شیء سمّیته احمد؟ قال: سمّیته احمد لمحمدة اهل السّماء و الأرض.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۲۱، ح۵۷».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۴۲۳، ح۲۷۴۸۰، باب۴۴، محمّدبن علیّ‌بن الحسین باسناده عن محمّدبن مارد عن ابی‌عبداللّه عليه السلام.

۱۳۳۱ : علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن اسماعیل‌بن مرّار عن یونس عن رجل عن ابی‌جعفر عليه السلام انّه قال:

اذا کان یوم السّابع و قد ولد لأحدکم غلام او جاریة، فلیعقّ عنه کبشا، عن الذّکر ذکرا و عن الأنثی مثل ذلک؛ عقّوا عنه و اطعموا القابلة من العقیقة و سمّوه یوم السّابع.

«الکافی، ج۶، ص۲۷، ح۴».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۴۲۳، ح۲۷۴۷۸، باب۴۴، نقلا عن الکافی.
التّهذیب، ج۷، ص۴۴۲، ح۳۳، باب۳۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب عن علیّ عن رجل عن ابی‌جعفر عليه السلام.

۱۳۳۲ : ابوعلیّ الأشعری عن محمّدبن عبدالجبّار عن صفوان عن عبداللّه‌بن بکیر قال:

کنت عند ابی‌عبداللّه عليه السلام فجاءه رسول عمّه عبداللّه‌بن علیّ فقال له: یقول لک عمّک: انّا طلبنا العقیقة فلم‌نجدها، فماتری؟ نتصدّق بثمنها؟ فقال: لا، انّ‌اللّه یحبّ اطعام‌الطّعام و اراقةالدّماء.

«الکافی، ج۶، ص۲۵، ح۶».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۴۱۵، ح۲۷۴۵۱، باب۴۰، نقلا عن الکافی.
التّهذیب، ج۷، ص۴۴۱، ح۲۸، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۱۳۳۳ : عن ابی‌عبداللّه عليه السلام عن آبائه : قال:

عقّ رسول اللّه صلى الله عليه وآله عن الحسن و الحسین کبشا یوم سابعهما، و قطّعه اعضاء لم‌یکسر منه عظما، و امر فطبخ بماء و ملح، و اکلوا منه بغیر خبز و اطعموا الجیران.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۲۲، ح۶۳».

۱۳۳۴: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن علیّ‌بن الحکم عن معاویة‌بن وهب قال: قال ابوعبداللّه عليه السلام:
عقّت فاطمة عن ابنیها، و حلقت رؤوسهما فی الیوم السّابع، و تصدّقت بوزن الشّعر ورقا، و قال: کان ناس یلطّخون رأس الصّبیّ فی دم العقیقة و کان ابی یقول: ذلک شرک.

«الکافی، ج ٦، ص ٣٣، ح ٢».

مآخذ اخری: الوسائل ج ۲۱، ص۴۲۹، ح ۲۷۵۰۰، باب۴۸؛ و ج ۲۱، ص ۴۳۰، ح۲۷۵۰۳، باب ۵۰، نقلا عن الکافی.

۱۳۳۵: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن الحسین‌بن سعید عن حمّادبن عیسی عن عاصم الکوزی قال:
سمعت اباعبداللّه عليه السلام یذکر عن ابیه، انّ رسول اللّه صلى الله عليه وآله عقّ عن الحسن عليه السلام بکبش و عن الحسین عليه السلام بکبش، و اعطی القابلة شیئا، و حلق رؤوسهما یوم سابعهما، و وزن شعرهما، فتصدّق بوزنه فضّة. قال: فقلت له: یؤخذ الدّم فیلطّخ به رأس الصّبیّ؟ فقال: ذاک شرک. فقلت سبحان اللّه، شرک؟! فقال: لو لم‌یکن ذاک شرکا فانّه کان یعمل فی الجاهلیّة و نهی عنه فی الاسلام.

«الکافی، ج ٦، ص ٣٣، ح ٣».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۳۰، ح ۲۷۵۰۵، باب ۵۰، نقلا عن الکافی.

۱۳۳۶: علیّ عن ابیه عن اسماعیل‌بن مرّار عن یونس و ابن ابی‌عمیر جمیعا عن ابی‌ایّوب الخزّاز عن محمّدبن مسلم قال:
ولد لأبی‌جعفر عليه السلام غلامان جمیعا فأمر زیدبن علیّ ان یشتری له جزورین للعقیقة، و کان زمن غلاء، فاشتری له واحدة و عسرت علیه الأخری؛ فقال لأبی‌جعفر عليه السلام: قد عسرت علی الأخری، فتصدّق بثمنها؟ فقال: لا، اطلبها حتّی تقدر علیها فانّ اللّه عزّ و جلّ یحبّ اهراق الدّماء و اطعام الطّعام.

«الکافی، ج ٦، ص ٢٥، ح ٨».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۱۵، ح ۲۷۴۵۲، باب ۴۰، نقلا عن الکافی.

۱۳۳۷: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن اسماعیل‌بن مرّار عن یونس عن بعض اصحابه عن ابی‌عبداللّه عليه السلام قال:
عقّ رسول اللّه صلى الله عليه وآله عن الحسن عليه السلام بیده، و قال: «بسم اللّه، عقیقة عن الحسن» و قال: «اللّهمّ عظمها بعظمه و لحمها بلحمه و دمها بدمه و شعرها بشعره؛ اللّهمّ اجعلها وقاء لمحمّد و آله».

«الکافی، ج ٦، ص ٣٢، ح ١».

مآخذ اخری: الوسائل ج ۲۱، ص ۴۳۰، ح ۲۷۵۰۴، با ۵۰، نقلا عن الکافی

۱۳۳۸: سأل ادریس‌بن عبدالله القمی اباعبدالله علیه السلام عن مولود یولد فیموت یوم السّابع، هل یعقّ عنه؟ قال: ان کان مات قبل الظّهر لم‌یعقّ عنه، و ان (کان) مات بعد الظّهر عقّ عنه.

«الفقیه، ج۳، ص۴۸۷، ح۴۷۲۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۴۴۵، ح۲۷۵۴۲، باب۶۱، نقلا عن الکافی. الکافی ج۶، ص۳۹، ح۱، عن محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّدبن عیسی عن محمّدبن خالد عن سعدبن سعد عن ادریس‌بن عبدالله مثله. التهذیب، ج۷، ص۴۴۷، ح۵۲، باب۳۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۱۳۳۹: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد و علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن عثمان‌بن عیسی عن سماعة قال:

سألته عن رجل لم‌یعقّ عن ولده حتّی کبر و کان غلاما شابّا او رجلا قد بلغ؛ قال: اذا ضحّی عنه او ضحّی الولد عن نفسه فقد اجزأت عنه عقیقته. و قال: قال رسول الله صلی الله علیه و آله: المولود مرتهن بعقیقته، فکّه ابواه او ترکاه.

«الکافی، ج۶، ص۳۹، ح۳».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۴۴۹، ح۲۷۵۴۹، باب۶۵، نقلا عن الکافی. التهذیب، ج۷، ص۴۴۷، ح۵۳، باب۳۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۱۳۴۰: مکارم الاخلاق عن الصّادق علیه السلام قال:

یعطی القابلة ربعها فان لم‌تکن قابلة فلأمّه، تعطیها من شاءت، و یطعم منها عشرة من المسلمین، فان زاد فهو افضل.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۲۱، ح۵۸، باب۴».

۱۳۴۱: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن ابیه عن زکریّابن آدم عن الکاهلی عن ابی‌عبدالله علیه السلام:

فی العقیقة قال: لا تطعم الأمّ منها شیئا.

«الکافی، ج۶، ص۳۲، ح۳».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۴۲۸، ح۲۷۴۹۸، باب۴۷، نقلا عن الکافی.

۱۳۴۲: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن اسماعیل‌بن مرّار عن یونس عن اسحاق‌بن عمّار عن ابی‌ابراهیم علیه السلام قال:

سألته عن العقیقة علی المعسر و الموسر؛ فقال لیس علی من لا یجد شیء.

«الکافی، ج۶، ص۲۶، ح۲».

مآخذ اخرى: الكافى، ج۶، ص۲۶، ح۱، عن علىّبن محمّد عن صالحبن ابىحمّاد عن محمّدبن ابىحمزة عن صفوان عن اسحاقبن عمّار. الوسائل ج۲۱، ص۴۱۹، ح۲۷۴۶۶، باب۴۳، نقلا عن الكافى

۱۳۴۳ : عدّة من اصحابنا عن احمدبن ابىعبدالله عن ابيه عن عبداللّهبن المغيرة عن ابن مسكان عمّن ذكره عن ابىعبدالله عليه السلام قال:

لا تأكل المرأة من عقيقة ولدها، و لا بأس بأن تعطيها الجار المحتاج من اللّحم.

«الكافى، ج۶، ص۳۲، ح۱».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۱، ص۴۲۹، ح۲۷۴۹۹، باب۴۷، نقلا عن الكافى.

۱۳۴۴ : محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن العبّاسبن معروف عن صفوان عن عبدالرّحمنبن الحجّاج عن منهال القمّاط قال:

قلت لأبىعبدالله عليه السلام: انّ اصحابنا يطلبون العقيقة اذا كان ابّان تقدّم الأعراب، فيجدون الفحولة؛ و اذا كان غير ذلك الابّان، لمتوجد، فتعزّ عليهم. فقال: انّما هى شاة لحم ليست بمنزلة الأضحية؛ يجزىء منها كلّ شىء.

«الكافى، ج۶، ص۲۹، ح۱».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۱، ص۴۲۵، ح۲۷۴۸۹، باب۴۵، نقلا عن الكافى، و الشّيخ. التّهذيب، ج۷، ص۴۴۳، ح۳۷، باسناده عن محمّدبن يعقوب.

۱۳۴۵ : فى رواية محمّدبن مارد عن ابىعبدالله عليه السلام قال:

سألته عن العقيقة، فقال: شاة او بقرة او بدنة؛ ثمّ يسمّى و يحلق رأس المولود يوم السّابع، و يتصدّق بوزن شعره ذهبا او فضّة، فان كان ذكرا عقّ عنه ذكرا، و ان كان انثى عقّ عنها انثى.

«الفقيه، ج۳، ص۴۸۵، ح۴۷۱۵».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۱، ص۴۲۳، ح۲۷۴۸۰، باب۴۴؛ و ص۴۱۸، ح۲۷۴۶۳، باب۴۲.نقلا عن الفقيه. الفقيه، ج۳، ص۴۸۵، ح۴۷۱۵، باسناده عن محمّدبن مارد عن ابىعبدالله عليه السلام.

۱۳۴۶ : علىّبن ابراهيم عن ابيه عن اسماعيلبن مرّار عن يونس عن ابن مسكان عن ابىعبدالله عليه السلام قال:

سألته عن العقيقة فقال: عقيقة الغلام و الجارية كبش كبش.

«الكافى، ج۶، ص۲۶، ح۳».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۱، ص۴۱۷، ح۲۷۴۶۰، باب۴۲، نقلا عن الكافى.

۱۳۴۷ : عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن الحسین‌بن سعید عن حمّاد عن شعیب عن ابی‌بصیر عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام قال:

عقیقة الغلام و الجاریة کبش.

«الکافی، ج ۶، ص ۲۶، ح ۴».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۱۷، ح ۲۷۴۵۹، باب ۴۲، نقلا عن الکافی.

۱۳۴۸ : مناقب آل ابی‌طالب لابن شهرآشوب: ابن غنّان باسناده:

انّ النبیّ صلی‌الله‌علیه‌وآله عقّ الحسن و الحسین شاة شاة و قال: کلوا و اطعموا و ابعثوا الی القابلة برجل یعنی الرّبع المؤخّر من الشّاة.

«البحار، ج ۴۳، ص ۲۸۲، ح ۴۹، باب ۱۲».

مآخذ اخری: نفس المصدر: رواه ابن بطّة فی الابانة.

۱۳۴۹ : علیّ‌بن محمّد عن صالح‌بن ابی‌حمّاد عن محمّدبن زیاد عن الکاهلی عن مرازم عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام قال:

العقیقة لیست بمنزلة الهدی، خیرها اسمنها.

«الکافی، ج ۶، ص ۳۰، ح ۲».

۱۳۵۰ : عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن عثمان‌بن عیسی عن سماعة قال:

سألته عن العقیقة فقال: فی الذّکر و الأنثی سواء.

«الکافی، ج ۶، ص ۲۶، ح ۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۱۷، ح ۲۷۴۵۸، باب ۴۲، نقلا عن الکافی.

۱۳۵۱ : محمّدبن علیّ‌بن الحسین قال:

روی انّه یعقّ عن الذّکر باثنین و عن الأنثی بواحد.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۴۸، ح ۲۷۵۴۶، باب ۶۴».

مآخذ اخری: الفقیه، ج ۳، ص ۴۸۶، ح ۴۷۱۶.

۱۳۵۲ : ابوعلی الأشعریّ عن محمّدبن عبدالجبّار و محمّدبن اسماعیل عن الفضل‌بن شاذان جمیعا عن صفوان عن منصوربن حازم عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام قال:

العقیقة فی الغلام و الجاریة سواء.

«الکافی، ج ۶، ص ۲۶، ح ۲».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۱۷، ح ۲۷۴۵۷، باب ۴۲، نقلا عن الکافی.

۱۳۵۳ : قرب الأسناد: محمّدبن عبدالحميد عن يونس‌بن يعقوب قال:

سألت اباالحسن موسى عليه السلام عن العقيقة للجارية و الغلام فيها سواء؟ قال: نعم.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۰۸، ح۷».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۱، ص۴۱۸، ح۲۷۴۶۲، باب۴۲، نقلا عن قرب الأسناد.

۱۳۵۴ : علىّ‌بن جعفر فى كتابه عن اخيه موسى‌بن جعفر عليه السلام قال:

سألته عن العقيقة عن الغلام و الجارية ماهى؟ قال: سواء، كبش كبش؛ و يحلق رأسه فى السّابع و يتصدّق بوزنه ذهبا او فضّة، فان لم‌يجد رفع الشّعر او عرف وزنه، فاذا ايسر تصدّق بوزنه.

«الوسائل، ج۲۱، ص۴۱۱، ح۲۷۴۳۸، باب۳۶».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج۲۱، ص۴۱۸، ح۲۷۴۶۱، باب۴۲، نقلا عن قرب الأسناد عن عبداللّه‌بن الحسن عن علىّ‌بن جعفر عن اخيه موسى ابن جعفر عليه السلام.

۱۳۵۵ : احمدبن ابى‌عبداللّه - فى المحاسن - عن علىّ‌بن حديد عن منصوربن يونس و داوودبن رزين عن منهال القصّاب قال:

خرجت من مكّة و انا اريد المدينة، فمررت بالأبواء و قد ولد لأبى‌عبداللّه عليه السلام موسى عليه السلام، فسبقته الى المدينة، و دخل بعدى بيوم، فأطعم النّاس ثلاثا، فكنت آكل فيمن يأكل، فما آكل شيئا الى الغد حتّى اعود؛ فمكثت بذلك ثلاثا اطعم حتّى اترفّق، ثمّ لا اطعم شيئا الى الغد.

«الوسائل، ج۲۱، ص۴۰۱، ح۲۷۴۰۹، باب۳۱».

۱۳۵۶ : محمّدبن علىّ‌بن الحسين - فى كتاب اكمال الدّين - عن ابن المتوكّل عن الحميرى عن محمّدبن ابراهيم الكوفى:

انّ ابامحمّد عليه السلام بعث الى من سمّاه بشاة مذبوحة، و قال: هذه من عقيقة ابنى محمّد.

«الوسائل، ج۲۱، ص۴۴۸، ح۲۷۵۴۷، باب۶۴».

مآخذ اخرى: المستدرك، ج۱۵، ص۱۴۱، ح۱۷۷۹۴، باب۳۰، نقلا عن اكمال الدّين. اكمال الدّين، ص۴۳۲، ح۱۰.

۱۳۵۷ : علىّ‌بن محمّدبن بندار عن ابراهيم‌بن اسحاق الأحمر عن احمدبن الحسن عن ابى‌العبّاس عن جعفربن اسماعيل عن ادريس عن ابى‌السّائب عن ابى‌عبداللّه عن ابيه عليهما السلام قال:

عقّ ابوطالب عن رسول اللّه صلى الله عليه و آله يوم السّابع، و دعا آل ابى‌طالب، فقالوا: ما هذه؟ فقال: عقيقة

احمد. قالوا: لأىّ شىء سمّيته احمد؟ قال: سمّيته احمد لمحمّدته اهل السّماء و الأرض.

«الكافى، ج ٦، ص ۳۴، ح ۱».

مآخذ اخرى: البحار ج ۱۵، ص ۲۹۴، ح ۲۸، باب ۳، نقلا عن الكافى. الوسائل ج ۲۱، ص ۴۳۱، ح ۲۷۵۰۷، نقلا عن الفقيه و الكافى. الفقيه، ج ۳، ص ۴۸۵، ح ۴۷۱٦، باب ۲، مرسلا.

۱۳۵۸: محمّدبن علىّبن الحسين ـ فى عيون الأخبار باسانيده الثّلاثة ـ عن الرّضا عليه السلام عن ابيه عن جعفربن محمّد عليه السلام:

انّ فاطمة عقّت عن الحسن و الحسين و اعطت القابلة رجل شاة و دينارا.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۰۹، ح ۲۷۴۳۰، باب ۳٦».

مآخذ اخرى: عيون الأخبار، ج ۲، ص ۴٦، ح ۱۷۰.

۱۳۵۹: علىّبن الحسين المسعودى فى اثبات الوصيّة قال: حدّثنى الثّقة من اخواننا عن ابراهيمبن ادريس قال:

وجّه الىّ مولاى ابومحمّد عليه السلام بكبشين، و قال: عقّهما عن ابنى فلان و كل و اطعم اخوانك؛ ففعلت، ثمّ لقيته بعد ذلك فقال: انّ المولود الّذى ولد مات. ثمّ وجّه الىّ بكبشين بعد ذلك، و كتب الىّ: «بسم اللّه الرّحمن الرّحيم عقّ هذين الكبشين عن مولاك، و كل هنّأك اللّه، و اطعم اخوانك» ففعلت، و لقيته بعد ذلك فما ذكر لى شيئا.

«المستدرك، ج ۱۵، ص ۱۴۰، ح ۱۷۷۹۳، باب ۳۰».

۱۳٦۰: الحسينبن حمدان الحضينى فى كتاب الهداية: عن صاحب نفقة ابىمحمّد عليه السلام انّه قال:

وجّه مولاى ابومحمّد عليه السلام بأربعة اكبش، و كتب الىّ: «بسم اللّه الرّحمن الرّحيم عقّ هذا عن ابنى محمّد المهدى و كل ـ هنّأك اللّه ـ و اطعم من وجدت من شيعتنا».

«المستدرك، ج ۱۵، ص ۱۵۴، ح ۱۷۸۳۸، باب ۴۵».

۱۳٦۱: الحسينبن حمدان الحضينى فى كتابه الآخر ـ غير الهداية ـ عن الحسنبن محمّدبن جمهور عن السّيّارى عن ابراهيمبن ادريس صاحب نفقة ابىمحمّد عليه السلام قال:

وجّه الىّ مولانا ابومحمّد بكبشين، و قال: عقّهما عن ابنى الحسين و كل و اطعم اخوانك؛ ففعلت، و لقيته بعد ذلك، فقال: المولود الّذى ولد لى، مات. ثمّ وجّه الىّ بأربعة اكبش و كتب: «بسم اللّه الرّحمن الرّحيم، عقّ هذه الأربعة اكبش عن مولاك، و كل هنّأك اللّه». ففعلت و لقيته بعد ذلك فقال: انّما استأثر اللّه بابنى الحسين و موسى، لولادة محمّد، مهدىّ هذه الأمّة

و الفرج الأعظم.

«المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۵۴، ح ۱۷۸۳۹، باب ۴۵».

۱۳۶۲ : الغیبة للشّیخ الطّوسی: الشّلمغانی قال: حدّثنی الثّقة عن ابراهیم‌بن ادریس قال:

وجّه الیّ مولای ابومحمّد علیه‌السلام بکبش و قال: عقّه عن ابنی فلان و کل و اطعم اهلک؛ ففعلت ثمّ لقیته بعد ذلک فقال لی: المولود الّذی ولد لی مات. ثمّ وجّه الیّ بکبشین و کتب: «بسم اللّه الرّحمن الرّحیم، عقّ هذین الکبشین عن مولاک، و کل هنّأک اللّه و اطعم اخوانک». ففعلت و لقیته بعد ذلک فما ذکر لی شیئا.

«البحار، ج ۵۱، ص ۲۲، ح ۳۲، باب» ۱

۱۳۶۳ : الحسین‌بن محمّد عن معلّی‌بن محمّد و محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد جمیعا عن الوشّاء عن احمدبن عائذ عن ابی‌خدیجة عن ابی‌عبداللّه علیه‌السلام قال:

لا یأکل هو و لا احد من عیاله من العقیقة. قال: و للقابلة الثّلث من العقیقة. فان کانت القابلة امّ الرّجل او فی عیاله، فلیس لها منها شیء. و تجعل اعضاء ثمّ یطبخها و یقسّمها، و لا یعطیها الاّ لأهل الولایة. و قال: یأکل من العقیقة کلّ احد الاّ الأمّ.

«الکافی، ج ۶، ص ۳۲، ح ۲».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۲۸، ح ۲۷۴۹۷، باب ۴۷، نقلا عن الکافی و التهذیب. التهذیب، ج ۷، ص ۴۴۴، ح ۳۹، باب ۳۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۱۳۶۴ : و فی المقنع عن ابی‌جعفر علیه‌السلام قال:

اذا لم‌یعقّ عن الصّبیّ و ضحّی عنه اجزأه ذلک عن عقیقته.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۴۹، ح ۲۷۵۵۱، باب ۶۵».

۱۳۶۵ : علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه عن اسماعیل‌بن مرّار عن یونس عن بعض اصحابه عن ابی‌جعفر علیه‌السلام قال:

اذا ذبحت فقل: «بسم اللّه و باللّه و الحمد للّه و اللّه اکبر، ایمانا باللّه و ثناء علی رسول اللّه صلی‌الله‌علیه‌وآله، و العصمة لأمره و الشّکر لرزقه و المعرفة بفضله علینا اهل البیت». فان کان ذکرا فقل: «اللّهمّ انّک وهبت لنا ذکرا و انت اعلم بما وهبت، و منک ما اعطیت و کلّ ما صنعنا فتقبله منّا علی سنّتک و سنّة نبیّک و رسولک صلی‌الله‌علیه‌وآله، و اخسأ عنّا الشّیطان الرّجیم؛ لک سفکت الدّماء، لا شریک لک و الحمد للّه ربّ العالمین».

«الکافی، ج ۶، ص ۳۰، ح ۲».

۱۳۶۶: علیّ‌بن ابراهیم عن ابیه و علیّ‌بن محمّد عن صالح‌بن ابی‌حمّاد جمیعا عن ابن ابی‌عمیر و صفوان عن ابراهیم الکرخی عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

تقول علی العقیقة اذا عققت: «بسم اللّه و باللّه، اللّهمّ عقیقة عن فلان، لحمها بلحمه و دمها بدمه و عظمها بعظمه، اللّهمّ اجعله وقاء لآل محمّد صلّی اللّه علیه و علیهم».

«الکافی، ج ۶، ص ۳۰، ح ۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۲۶، ح ۲۷۴۹۱، باب ۴۶، نقلا عن الکافی.

۱۳۶۷: محمّدبن یحیی عن محمّدبن احمد عن علیّ‌بن سلیمان‌بن رشید عن الحسن‌بن علیّ‌بن یقطین عن محمّدبن هاشم عن محمّدبن مارد عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

یقال عند العقیقة: «اللّهمّ منک و لک ما وهبت، و انت اعطیت، اللّهمّ فتقبّل منّا علی سنّة نبیّک صلى الله عليه وآله، و نستعیذ باللّه من الشّیطان الرّجیم»؛ و تسمّی و تذبح و تقول: «لک سفکت الدّماء لا شریک لک و الحمد للّه ربّ العالمین، اللّهمّ اخسأ الشّیطان الرّجیم».

«الکافی، ج ۶، ص ۳۱، ح ۵».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۲۷، ح ۲۷۴۹۳، باب ۴۶، نقلا عن الکافی؛ و نقلا عن الصّدوق مرسلا.

۱۳۶۸: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن ابیه عن زکریّابن آدم عن الکاهلی عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال فی العقیقة:

اذا ذبحت تقول: «وجّهت وجهی للّذی فطر السّموات و الأرض حنیفا مسلما و ما انا من المشرکین، انّ صلاتی و نسکی و محیای و مماتی للّه ربّ العالمین، لا شریک له، اللّهمّ منک و لک، اللّهمّ هذا عن فلان‌بن فلان».

«الکافی، ج ۶، ص ۳۱، ح ۶».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۲۸، ح ۲۷۴۹۶، باب ۴۶، نقلا عن الکافی.

۱۳۶۹: محمّدبن یحیی عن محمّدبن احمد عن احمدبن الحسن عن عمروبن سعید عن مصدّق‌بن صدقة عن عمّاربن موسی عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

اذا اردت ان تذبح العقیقة قلت: «یا قوم انّی بریء ممّا تشرکون انّی وجّهت وجهی للّذی فطر السّماوات و الأرض حنیفا مسلما و ما انا من المشرکین، انّ صلوتی و نسکی و محیای و مماتی للّه ربّ العالمین لا شریک له و بذلک امرت و انا من المسلمین، اللّهمّ منک و لک، بسم اللّه و

الله اکبر، اللّهمّ صلّ علی محمّد و آل محمّد و تقبّل من فلان‌بن فلان و تسمّی المولود باسمه ثمّ تذبح».

«الکافی، ج ٦، ص ٣١، ح ۴».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ٢١، ص ۴٢٦، ح ٢٧۴٩٢، باب ۴٦، نقلا عن الکافی. البحار، ج ١٠۴، ص ١٢١، ح ۵٨، باب ۴، نقلا عن مکارم الاخلاق. الفقیه، ج ٣، ص ۴٨٧، ح ۴٧٢٢، باب ٢، باسناده عن عمّار السّاباطی.

١٣٧٠ : محمّدبن علیّ‌بن الحسین باسناده عن عمّار السّاباطی عن ابی‌عبدالله علیه السلام انّه:

سئل عن العقیقة اذا ذبحت یکسر عظمها؟ قال: نعم، یکسر عظمها، و یقطع لحمها، و یصنع بها بعد الذّبح ما شئت.

«الوسائل، ج ٢١، ص ۴٢۴، ح ٢٧۴٨۴، باب ۴۴».

مآخذ اخری: الفقیه، ج ٣، ص ۴٨٦، ح ۴٧٢٠.

١٣٧١ : الشّیخ ابوالفتوح الرّازی فی تفسیره عن رسول الله صلی الله علیه و آله انّه قال لبعض اصحابه:

اذا اردت المنام فاقرء هذه السّورة، یعنی الجحد؛ قال: فکأنّما قرء ربع القرآن، و تبعّد عنه الشّیاطین، و یبرء من الشّرک، و یکون فی امن من الفزع الأکبر. و قال صلی الله علیه و آله: قولوا لصبیانکم اذا ارادوا المنام: ان یقرؤوا هذه السّورة حتّی لا یتعرّض لهم الجنّ.

«المستدرک، ج ۴، ص ٢٩۵، ح ۴٧٢۵، باب ٢٧».

١٣٧٢ : حدیث الأربعمأة: انّ امیر المؤمنین علیه السلام علّم اصحابه فی مجلس واحد اربعمأة باب ممّا یصلح للمسلم فی دینه و دنیاه قال علیه السلام:

اغسلوا صبیانکم من الغمر، فانّ الشّیطان یشمّ الغمر، فیفزع الصّبیّ فی رقاده و یتأذّی به الکاتبان.

«الخصال، ج ٢، ص ٦٣٢، حدیث الأربعمأة».

مآخذ اخری: البحار، ج ١٠۴، ص ٩۵، ح ۴۵ و ص ١٠٣، ح ٩٧، نقلا عن الخصال، و مکارم الأخلاق. المستدرک، ج ٢، ص ۵١٩، ح ٢٦١٢، باب ١٩، نقلا عن الخصال. الوسائل، ج ٣، ص ٣٣٧، ح ٣٨٠٨، باب ٢٧، نقلا عن علل الشّرایع. علل الشّرایع، ص ۵۵٧، ح ١، باب ٣۴٣.

١٣٧٣ : عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن الجامورانی عن ابن ابی‌حمزة عن سیف عن اسحاق‌بن

عمّار عن ابی‌بصیر عن ابی‌عبدالله عليه السلام:

انّه نهی ابنه اسماعیل عن اتّخاذ الفاختة و قال: ان کنت لا بد متّخذا فاتّخذ ورشانا، فانّه کثیر الذّکر للّه تبارک و تعالی.

«الکافی، ج ٦، ص ۵۵۱، ح ۳».

۱۳۷۴: الحسین‌بن محمّد عن معلّی‌بن محمّد عن الوشّاء عن رجل عن عمربن یزید عن ابی‌سلمة قال: قال ابوعبدالله عليه السلام:

الحمام طیر من طیور الأنبیاء: الّتی کانوا یمسکون فی بیوتهم، و لیس من بیت فیه حمام الاّ لم‌تصب اهل ذلک البیت آفة من الجنّ؛ انّ سفهاء الجنّ یعبثون فی البیت، فیعبثون بالحمام و یدعون النّاس. قال: فرأیت فی بیوت ابی‌عبدالله عليه السلام حماما لابنه اسماعیل.

«الکافی، ج ٦، ص ۵۴۷، ح ۸».

مآخذ اخری: البحار، ج ٦۵، ص ۱۸، ح ۲۱، باب ۳، نقلا عن الکافی.

۱۳۷۵: علیّ‌بن محمّد عن صالح‌بن ابی‌حمّاد عن الوشّاء عن محمّدبن عائذ عن ابی‌خدیجة قال:

سمعت اباعبدالله عليه السلام یقول: هذه الحمام حمام الحرم، هی من نسل حمام اسماعیل‌بن ابراهیم عليه السلام الّتی کانت له.

«الکافی، ج ٦، ص ۵۴٦، ح ۴».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۱۱، ص ۵۱٦، ح ۱۵۴۱٦، باب ۳۱؛ و البحار، ج ٦۵، ص ۱۷، ح ۱۷، نقلا عن الکافی.

۱۳۷٦: ارشاد المفید: عن علیّ‌بن سعید عن محمّدبن کرامة عن ابی‌حمزة الثّمالی قال:

کانت لابن ابنتی حمامات فذبحتهن غضبا، ثمّ خرجت الی مکّة فدخلت علی ابی‌جعفر محمّد الباقر عليه السلام قبل طلوع الشّمس، فلمّا طلعت رأیت فیها حماما کثیرا. قال: قلت اسأله مسائل و اکتب ما یجیبنی عنها، و قلبی متفکّر فیما صنعت بالکوفة، و ذبحی لتلک الحمامات من غیر معنی، و قلت فی نفسی: لو لم‌یکن فی الحمام خیر لما امسکهنّ. فقال لی ابوجعفر عليه السلام ما لک یا باحمزة؟ قلت: یابن رسول الله، خیر؛ قال: کان قلبک فی مکان آخر؛ قلت: ای و اللّه، و قصصت علیه القصّة و حدّثته بأنّی ذبحتهنّ، فالآن انا اعجب بکثرة ما عندک منها. قال: فقال الباقر عليه السلام: بئس ما صنعت یا اباحمزة، أ ما علمت انّه اذا کان من اهل الأرض عبث بصبیاننا ندفع عنهم الضّرر بانتفاض الحمام، و انهنّ یؤذّنّ بالصّلاة فی آخر اللّیل؟ فتصدّق عن کلّ

واحدة منهنّ دينارا، فانّک قتلتهنّ غضبا.

«البحار، ج ٦٥، ص ١٥، ح ٩، باب ٣».

مآخذ اخرى: المستدرک، ج ٨، ص ٢٨٣، ح ٩۴۵٢، باب ٢۵، و ص ٢٨۵، ح ٩۴۵٨، باب ٢٧، نقلا عن الارشاد. الوسائل، ج ١١، ص ۵٢١، ح ١۵۴٣١، باب ٣۴، نقلا عن طبّ الأئمّة عن علىّ بن سعيد عن محمّد بن كرامة عن ابى حمزة.

١٣٧٧ : محمّد بن يعقوب عن علىّ بن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابى عمير عن حفص بن البختری عن ابی عبدالله عليه السلام قال:

انّ اصل حمام الحرم بقيّة حمام كانت لأسماعيل بن ابراهيم عليهما السلام، اتّخذها كان يأنس بها.

«الوسائل، ج ١١، ص ۵١۴، ح ١۵۴٠٩، باب ٣١».

مآخذ اخرى: الكافى، ج ٦، ص ۵۴٦، ح ٣.

١٣٧٨ : عبدالله بن جعفر الحميرى - فى قرب الأسناد - عن الحسن بن ظريف عن الحسين بن علوان عن جعفر بن محمّد عن ابيه عليهما السلام قال:

كانوا يحبّون ان يكون فى البيت الشّىء الدّاجن مثل الحمام و الدّجاج ليعبث به صبيان الجنّ، و لا يعبثون بصبيانهم.

«الوسائل، ج ١١، ص ۵٢۴، ح ١۵۴۴٣، باب ٣٧».

١٣٧٩ : الكافى: علىّ عن ابيه عن بعض اصحابه عن ابان عن رجل عن ابى عبدالله عليه السلام قال:

كان فى منزل رسول الله صلى الله عليه و آله زوج حمام احمر.

«البحار، ج ١٦، ص ١٢۴، ح ۵٩».

١٣٨٠ : الحسين بن بسطام فى طبّ الأئمّة : عن المظفّر بن محمّد بن عبدالرّحمان عن عبدالرّحمن بن ابى نجران عن سليمان بن جعفر عن ابراهيم بن ابى يحيى المدنى قال: قال رسول الله صلى الله عليه و آله:

اكثروا من الدّواجن فى بيوتكم تتشاغل بها الشّياطين عن صبيانكم.

«المستدرک، ج ٨، ص ٢٨۵، ح ٩۴۵٩، باب ٢٧».

١٣٨١ : مكارم الاخلاق: من كتاب طبّ الأئمّة: قال رسول الله صلى الله عليه و آله:

اتّخذوا فى بيوتكم الدّواجن يتشاغل بها الشّيطان عن صبيانكم.

«البحار، ج ٧٦، ص ١٦٣، ح ١».

١٣٨٢ : مكارم الاخلاق: عن ابى عبدالله عليه السلام:

لیس من بیت نبیّ الاّ و فیه حمام، لأنّ سفهاء الجنّ یعبثون بصبیان البیت، فاذا کان فیه حمام عبثوا بالحمام و ترکوا النّاس.

«البحار، ج۷۶، ص۱۶۳، ح۱».

مآخذ اخری: البحار، ج۶۳، ص۷۵، ح۲۷ باب ۲، نقلا عن مکارم الاخلاق.

۱۳۸۳ : احمدبن ابی‌عبدالله البرقی عن ابیه عن بکربن محمّد عن خضر عن ابی‌عبدالله علیه السلام:

فی المولود یکون منه الضّعف؛ قال: ما یمنعک من السّویق؟ فانّه یشدّ العظم و ینبت اللّحم.

«الوسائل، ج۲۵، ص۱۶، ح۳۱۰۱۵، باب۴».

مآخذ اخری: نفس المصدر، نقلا عن البرقی عن ابیه عن بکربن محمّد عن ابی‌عبدالله علیه السلام نحوه؛ و عن عثمان‌بن عیسی عن سماعة عن ابی‌عبدالله مثله.

۱۳۸۴ : مجالس ابن الشّیخ عن والده عن هلال‌بن محمّد الحفار عن اسماعیل‌بن علیّ الدّعبلی عن ابیه عن الرّضا عن آبائه عن امیر المؤمنین علیه السلام قال:

اطعموا صبیانکم الرّمّان فانّه اسرع لألسنتهم.

«البحار، ج۶۶، ص۱۵۵، ح۵، باب۷».

۱۳۸۵ : روی الحسین‌بن زیدبن علیّ‌بن الحسین علیه السلام قال:

سمعت زیدا ابی یقول: کان رسول الله صلی الله علیه و آله یمضغ اللّحمة و التّمرة حتّی تلین، فیجعلها فی فم علیّ و هو صغیر فی حجره.

«البحار، ج۳۸، ص۳۲۳، ح۳۳، باب۶۷».

۱۳۸۶ : اقول: قال الشّیخ محمّدبن ادریس فی کتاب السّرائر:

روی عن رسول الله صلی الله علیه و آله انّه نهی عن اکل الطّفل الطّین و الفحم؛ و قال: من اکل الطّین فقد اعان علی نفسه؛ و من اکله فمات لم‌یصلّ علیه؛ و اکل الطّین یورث النّفاق.

«البحار، ج۶۲، ص۲۷۵، ح۷۲، باب۸۸».

۱۳۸۷ : دعائم الاسلام عن رسول الله صلی الله علیه و آله:

انّه نهی ان یعالج بالخمر و المسکر، و ان تسقی الأطفال و البهائم و قال صلی الله علیه و آله: الاثم علی من سقاها.

«المستدرک، ج۱۷، ص۵۱، ح۲۰۷۰۸، باب۶».

۱۳۸۸ : المحاسن: ابی عن بکربن محمّد الأزدی عن خضر قال:

كنت عند ابى‌عبداللّه عليه السلام فأتاه رجل من اصحابنا فقال له: يولد لنا المولود، فيكون منه القلّة و الضّعف؛ فقال: ما يمنعک من السّويق؟ فانّه يشدّ العظم و ينبت اللّحم.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۸۰، ح ۱٦».

مآخذ اخرى: البحار، ج ٦٦، ص ۲۷٦، ح ۷، باب ۳، نقلا عن المحاسن.

۱۳۸۹ : المحاسن: محمّدبن عيسى و عن ابى معا عن بكربن محمّد الأزدى قال:

دخلت عثيمة على ابى‌عبداللّه عليه السلام و معها ابنها اظنّ اسمه محمّد، فقال لها ابوعبداللّه عليه السلام: ما لى ارى جسم ابنک نحيفا؟ قالت: هو عليل؛ فقال لها: اسقيه السّويق، فانّه ينبت اللّحم و يشدّ العظم.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۰۵، ح ۱۰۵».

۱۳۹۰ : المحاسن: ابى عن بكربن محمّد عن عثيمه امّ‌ولد عبدالسّلام قالت: قال ابوعبداللّه عليه السلام:

اسقوا صبيانكم السّويق فى صغرهم، فانّ ذلک ينبت اللّحم و يشدّ العظم؛ و من شرب السّويق اربعين صباحا امتلأت كتفاه قوّة.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۰۵، ح ۱۰٦».

۱۳۹۱ : المحاسن: حسن‌بن ابى‌عثمان عن محمّدبن ابى‌حمزة عن عبدالرّحمن‌بن الحجّاج قال: قال ابوعبداللّه عليه السلام:

اطعموا صبيانكم الرّمّان فانّه اسرع لشبابهم.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۰۵، ح ۱۰۷».

۱۳۹۲ : علىّ‌بن ابراهيم عن هارون‌بن مسلم عن مسعدة‌بن صدقة عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

انّ فاطمة عليها السلام كانت تمضغ للحسن ثمّ للحسين عليه السلام و هى صائمة فى شهر رمضان.

«الكافى، ج ۴، ص ۱۱۴، ح ۳».

۱۳۹۳ : القطب الرّاوندى فى لبّ اللّباب عن النّبىّ صلى الله عليه و آله قال:

اشتروا لصبيانكم اللّحم و ذكّروهم يوم الجمعة.

«المستدرک، ج ٦، ص ۹۹، ح ٦۵۲۵، باب ۴۲».

۱۳۹۴ : عبداللّه‌بن جعفر - فى قرب الأسناد - عن محمّدبن علىّ‌بن خلف العطّار عن ابراهيم‌بن محمّدبن عبداللّه الجعفرى قال:

كنّا نمرّ و نحن صبيان، فنشرب من ماء فى المسجد من ماء الصّدقة، فدعانا جعفربن

محمّد عليه السلام فقال: يا بنىّ لا تشربوا من هذا الماء و اشربوا من مائى.

«الوسائل، ج ۹، ص ۲۷۲، ح ۱۲۰۰۱، باب ۳۱».

۱۳۹۵: علىّ بن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابى‌عمير عن حمّاد عن الحلبى عن ابى‌عبداللّه عليه السلام:

انّه سئل عن المرأة الصّائمة تطبخ القدر فتذوق المرقة تنظر اليه، فقال لا بأس. قال: و سئل عن المرأة يكون لها الصّبىّ و هى صائمة فتمضغ الخبز و تطعمه، فقال لا بأس؛ و الطّير ان كان لها.

«الكافى، ج ۴، ص ۱۱۴، ح ۱».

مآخذ اخرى: الاستبصار، ج ۲، ص ۹۵، ح ۳، باسناده عن الحسين‌بن سعيد عن ابن ابى‌عمير.

۱۳۹۶: محمّدبن يعقوب عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن ابى‌عبداللّه عن علىّ‌بن محمّدبن سليمان عن ابى‌ايّوب المدينى عن سليمان‌بن جعفر الجعفرى عن ابى‌الحسن الرّضا عليه السلام قال:

لا تأكلوا القنبرة و لا تسبّوها و لا تعطوها الصّبيان يلعبون بها، فانّها كثيرة التّسبيح للّه، و تسبيحها: لعن اللّه مبغضى آل محمّد صلى الله عليه و آله.

«الوسائل، ج ۲۳، ص ۳۹۵، ح ۲۹۸۳۵، باب ۴۱».

مآخذ اخرى: نفس المصدر، نقلا عن الشّيخ باسناده عن محمّدبن يعقوب مثله.

۱۳۹۷: تفسير العيّاشى: عن هشام‌بن سالم عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

لمّا استيأس اخوه يوسف من اخيهم قال لهم يهودا و كان اكبرهم: لن ابرح الأرض حتّى يأذن لى ابى، او يحكم اللّه لى و هو خير الحاكمين. قال: و رجع الى يوسف يكلّمه فى اخيه، فكلّمه حتّى ارتفع الكلام بينهما، حتّى غضب يهودا؛ و كان اذا غضب قامت شعرة فى كتفه، و خرج منها الدّم؛ قال: و كان بين يدى يوسف ابن له صغير، معه رمّانة من ذهب، و كان الصّبىّ يلعب بها؛ قال: فأخذها يوسف من الصّبى فدحرجها نحو يهودا، قال: و حبا الصّبىّ ليأخذها فمسّ يهودا فسكن يهودا، ثمّ عاد الى يوسف فكلّمه فى اخيه حتّى ارتفع الكلام بينهما حتّى غضب يهودا و قامت الشّعرة، و سال منها الدّم فأخذ يوسف الرّمّانة من الصّبىّ فدحرجها نحو يهودا، و حبا الصّبىّ نحو يهودا فسكن يهودا؛ فقال يهودا: انّ فى البيت معنا لبعض ولد يعقوب. قال: فعند ذلک قال لهم يوسف: هل علمتم ما فعلتم بيوسف و اخيه اذ انتم جاهلون؟...

«البحار، ج ۱۲، ص ۳۰۹، ح ۱۲۲».

۱۳۹۸: محمّدبن يعقوب عن محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن ابن فضّال عن ابى‌جميله عن سعدبن

طريف عن الأصبغ قال: قال امير المؤمنين عليه السلام:
من كان له ولد صبا.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۸٦، ح ۲۷٦۵۸، باب ۹۰».
مآخذ اخرى: الكافى، ج ٦، ص ۴۹، ح ۴.

۱۳۹۹: محمّدبن علىّ بن الحسين قال: قال النّبىّ صلى الله عليه و آله:
من كان عنده صبىّ فليتصاب له.

«الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۸٦، ح ۲۷٦۵۹، باب ۹۰».

۱۴۰۰: بيان: وجدت فى بعض الكتب: انّ عبدالمطّلب اسمه شيبة و يقال: شيبة الحمد؛ و قد قيل: انّ اسمه عامر؛ و الصّحيح الأوّل...
و ولدت سلمى عبدالمطّلب و شبّ عند امّه فمرّ به رجل من بنى‌الحارث‌بن عبد مناف، و هو مع صبيان يتناضلون، فرآه اجملهم و احسنهم اصابة، و كلّما رمى فأصاب قال: انابن هاشم انابن السّيّد البطحاء؛ فأعجب الرّجل ما رأى منه و دنا اليه فقال: من انت؟ قال: انا شيبه‌بن هاشم‌بن عبد مناف؛ قال: بارك اللّه فيك.

«البحار، ج ۱۵، ص ۱۱۹، ۱۲۲، ح ٦۳، باب ۱».

۱۴۰۱: اقول: روى الطّبرى فى تاريخه عن شدّادبن اوس قال:
سمعت رسول اللّه صلى الله عليه و آله يحدّث عن نفسه و يذكر ما جرى له و هو طفل فى ارض بنى‌سعدبن بكر قال: لما ولدت، استرضعت فى بنى‌سعد، فبينا انا ذات يوم منتبذا من اهلى فى بطن واد مع اتراب لى من الصّبيان نتقاذف بالجلّة....

«البحار، ج ۱۵، ص ۳٦٦، ح ۱۸، باب ۴».
مآخذ اخرى: البحار، ج ۱۵، ص ۳۹۷، ح ۲۷ باب ۴، نقلا عن كتاب المنتقى فى مولود المصطفى باسناده عن شدّادبن اوس.

۱۴۰۲: مناقب آل ابى‌طالب لابن شهرآشوب: ابن ماجّة فى السّنن، و الزّمخشرى فى الفائق:
رأى النّبىّ صلى الله عليه و آله الحسين يلعب مع الصّبيان فى السّكّة، فاستقبل النّبىّ صلى الله عليه و آله امام القوم فبسط احدى يديه، فطفق الصّبىّ يفرّ مرّة من ههنا و مرّة من ههنا، و رسول اللّه يضاحكه، ثمّ اخذه فجعل احدى يديه تحت ذقنه، و الأخرى على فأس رأسه، و اقنعه فقبّله و قال: انا من حسين و حسين منّى، احبّ اللّه من احبّ حسينا، حسين سبط من الأسباط.

«البحار، ج ۴۳، ص ۲۹٦، ح ۵٦، باب ۱۲».

۱۴۰۳: مناقب آل ابی‌طالب لابن شهرآشوب: ابن نجیح:

کان الحسن و الحسین یرکبان ظهر النّبیّ ﷺ و یقولان: حل حل؛ و یقول: نعم الجمل جملکما.

«البحار، ج۴۳، ص۲۸۵، ح ۵۰، باب ۱۲».

۱۴۰۴: مناقب آل ابی‌طالب لابن شهرآشوب: السّمعانی فی الفضائل عن اسلم مولی عمر عن عمربن الخطّاب قال:

رأیت الحسن و الحسین علی عاتقی رسول اللّه ﷺ، فقلت: نعم الفرس لکما؛ فقال رسول اللّه ﷺ: و نعم الفارسان هما.

«البحار، ج۴۳، ص۲۸۵، ح ۵۰، باب ۱۲».

۱۴۰۵: مناقب آل ابی‌طالب لابن شهرآشوب: ابن حمّاد عن ابیه:

انّ النّبیّ برک للحسن و الحسین، فحملهما و خالف بین ایدیهما و ارجلهما و قال: الجمل جملکما.

«البحار، ج۴۳، ص۲۸۵، ح ۵۰، باب ۱۲».

۱۴۰۶: فقه الرّضا عليه السلام:

اعلم یرحمک اللّه انّ اللّه تبارک و تعالی قد نهی عن جمیع القمار، و امر العباد بالاجتناب منها، و سمّاها رجسا. فقال:... حتّی لعب الصّبیان بالجوز و اللّوز و الکعاب؛ و ایّاک و الضّربة بالصّولجان؛ فانّ الشّیطان یرکض معک، و الملائکة تنفّر عنک، و من عثر دابته فمات، دخل النّار.

«البحار، ج۷۹، ص۲۳۳، ح۹، باب ۹۸».

۱۴۰۷: ابن شهرآشوب فی المناقب عن النّبیّ ﷺ:

انّه مرّ بعبداللّه‌بن جعفر و هو یصنع شیئا من طین من لعب الصّبیان، فقال: ما تصنع بهذا؟ فقال: ابیعه؛ فقال: و ما تصنع بثمنه؟ قال: اشتری رطبا فآکله؛ فقال له النّبیّ ﷺ: «اللّهمّ بارک له فی صفقة یمینه». فکان یقال: ما اشتری شیئا قطّ الاّ ربح فیه؛ الخبر.

«المستدرک، ج۱۶، ص۳۸۹، ح ۲۰۲۷۵، باب ۵۶».

۱۴۰۸: الاحتجاج: من سؤال الزّندیق الّذی سأل اباعبداللّه عليه السلام عن مسائل کثیرة ان قال:...

فیما استحقّ الطّفل الصّغیر ما یصیبه من الأوجاع و الأمراض بلا ذنب عمله، و لا جرم سلف منه؟ قال عليه السلام: انّ المرض علی وجوه شتّی: مرض بلوی، و مرض العقوبة، و مرض جعل علیه

الفناء. و انت تزعم انّ ذلک من اغذية رديئة و اشربة وبيئة او من علّة كانت بأمّه، و تزعم انّ من احسن السّياسة لبدنه و اجمل النّظر فی احوال نفسه، و عرف الضّار ممّا يأكل من النّافع، لم‌يمرض؛ و تميل فی قولک الی من يزعم انّه لا يكون المرض و الموت الاّ من المطعم و المشرب. قد مات ارسطاطاليس معلّم الأطبّاء، و افلاطون رئيس الحكماء، و جالينوس شاخ و دقّ بصره، و ما دفع الموت حين نزل بساحته، و لم‌يألوا حفظ نفسهم و النّظر لما يوافقها، كم من مريض قد زاده المعالج سقما، وكم من طبيب عالم و بصير بالأدواء و الأودية ماهر مات، و عاش الجاهل بالطّبّ بعده زمانا. فلا ذاک نفعه علمه بطبّه عند انقطاع مدّته و حضور اجله، و لا هذا ضرّه الجهل بالطّب مع بقاء المدّة و تأخّر الأجل.

«البحار، ج ۱۰، ص ۱۷۱، ح ۲».

۱۴۰۹ : طبّ الأئمّة: حدّثنا ابوالمغرّا الواسطی عن محمّدبن سليمان عن مروان‌بن الجهم عن محمّدبن مسلم عن ابی‌جعفر الباقر عليه السلام مأثورة عن امير المؤمنين عليه السلام انّه قال:

(عوذة للصّبی اذا كثر بكاؤه، و لمن يفزع باللّيل، و للمرأة اذا سهرت من وجع): «فضربنا علی آذانهم فی الكهف سنين عددا، ثمّ بعثناهم لنعلم ایّ الحزبين احصی لما لبثوا امدا».

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۰۶، ح ۱۰۸».

۱۴۱۰ : محمّدبن علیّ‌بن الحسين ـ فی العلل ـ عن ابيه عن علیّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن عبداللّه‌بن ميمون عن جعفربن محمّد عن ابيه عليه السلام ـ فی حديث ـ قال:

كان رسول اللّه صلی الله عليه و آله يسمع صوت الصّبیّ و هو يبكی و هو فی الصّلاة فيخفّف الصّلاة ان تعبر امّه.

«الوسائل، ج ۸، ص ۴۲۱، ح ۱۱۰۶۸، باب ۶۹».

۱۴۱۱ : عدّة الدّاعی:

و روی انّ الولد اذا مرض ترقی امّه السّطح و تكشف عن قناعهاحتّی تبرز شعرها نحو السّماء و تقول: «اللّهمّ انّک اعطيتنيه، و انت وهبته لی، اللّهمّ فاجعل هبتک اليوم جديدة انّک قادر مقتدر» ثمّ تسجد، فانّها لا ترفع رأسها الاّ و قد برء ابنها.

«البحار، ج ۹۵، ص ۶۸، ح ۵۰، باب ۵۹».

۱۴۱۲ : عدّة من اصحابنا عن سهل‌بن زياد عن علیّ‌بن الحكم عن عبداللّه‌بن جندب عن سفيان‌بن السّمط قال: قال لی ابوعبداللّه عليه السلام:

اذا بلغ الصّبىّ اربعة اشهر فاحجمه فى كلّ شهر فى النّقرة، فانّها تجفّف لعابه و تهبط الحرارة من رأسه و جسده.

«الكافى، ج ٦، ص ۵۳، ح ۷».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۹٦، ح ۲۷٦۸۴، باب ۹۸، نقلا عن الكافى. التّهذيب، ج ۸، ص ۱۱۴، ح ۴۳، باب ۳٦، باسناده عن محمّدبن يعقوب. البحار، ج ٦۲، ص ۱۲۷، ح ۸٦، باب ۵۴؛ و ص ۱۳۱، ح ۱۰۰، باب ۵۴، نقلا عن مكارم الاخلاق و الكافى.

۱۴۱۳: طبّ الأئمّة: عبداللّه‌بن زهير العابد، و كان من زهّاد الشّيعة عن عبداللّه‌بن الفضل النّوفلى عن ابيه قال:

شكى رجل الى ابى‌عبداللّه الصّادق عليه السلام فقال: انّ لى صبيّا، ربما اخذه ريح امّ الصّبيان فآيس منه لشدّة ما يأخذه، فان رأيت يابن رسول اللّه ان تدعو اللّه عزّ و جلّ له بالعافية؛ قال: فدعا اللّه عزّ و جلّ له ثمّ قال: اكتب له سبع مرّات الحمد بزعفران و مسك، ثمّ اغسله بالماء، وليكن شرابه منه شهرا واحدا، فانّه يعافى منه. قال: ففعلنا به ليلة واحدة فما عادت اليه و استراح و استرحنا. و عنه عليه السلام انّه قال: ما قرىء سورة الحمد على وجع من الأوجاع سبعين مرّة الاّ سكن باذن اللّه تعالى.

«البحار، ج ۹۵، ص ۱۴۸، ح ۳، باب ۱۰۴».

۱۴۱۴: طبّ الأئمّة: الحسن‌بن الحسين الدّامغانى عن الحسن‌بن علىّ‌بن فضّال عن ابراهيم‌بن ابى‌البلاد يرفعه الى موسى‌بن جعفر الكاظم عليه السلام قال:

شكى اليه عامل المدينة تواتر الوجع على ابنه؛ قال: تكتب له هذه العوذة فى رقّ و تصير فى قصبة فضّة و تعلّق على الصّبىّ، يدفع اللّه عنه بها كلّ علّة: «بسم اللّه، اعوذ بوجهك العظيم، و عزتك الّتى لا ترام، و قدرتك الّتى لا يمتنع منها شىء، من شرّ ما اخاف فى اللّيل و النّهار، و من شرّ الأوجاع كلّها، و من شرّ الدّنيا و الآخرة، و من كلّ سقم او وجع او همّ او مرض او بلاء او بلية او ممّا علم اللّه انّه خلقنى له و لم‌اعلمه من نفسى، و اعذنى يا ربّ من شرّ ذلك كلّه فى ليلى حتّى اصبح، و فى نهارى حتّى امسى، و بكلمات اللّه التّامّات الّتى لا يجاوزهن برّ و لا فاجر، و من شرّ ما ينزل من السّماء و ما يعرج فيها، و ما يلج فى الأرض و ما يخرج منها، و سلام على المرسلين و الحمد للّه ربّ العالمين، اسئلك يا ربّ بما سألك به محمّد صلوات اللّه عليه و على اهل بيته، حسبى اللّه لا اله الاّ هو، عليه توكّلت و هو ربّ العرش العظيم، اختم على ذلك

منک یا برّ یا رحیم باسمک اللّهمّ الواحد الأحد الصّمد، صلّی اللّه علی محمّد و آل محمّد، و ادفع عنّی سوء ما اجد بقدرتک».

«البحار، ج۹۵، ص۹، ح۸، باب۵۵».

۱۴۱۵ : عبداللّه‌بن جعفر ـ فی قرب الأسناد ـ عن السّندی‌بن محمّد عن ابی‌البختری عن جعفربن محمّد عن ابیه علیهما السلام:

انّ علیّا علیه السلام رأی صبیّا تحت رأسه موسی من حدید، فأخذها فرمی بها. و کان یکره ان یلبس الصّبیّ شیئا من الحدید.

«الوسائل، ج۲۱، ص۴۳۰، ح۲۷۵۰۲، باب۴۹».

مآخذ اخری: البحار، ج۱۰۴، ص۱۰۲، ح۸۸، نقلا عن قرب الأسناد.

۱۴۱۶ : دعائم الاسلام: عن علیّ علیه السلام، انّه:

کان خاتم رسول اللّه صلی الله علیه و آله من فضّة، و نعل سیفه من فضّة. و عنه علیه السلام: لا تلبسوا صبیانکم بخواتم الحدید.

«المستدرک، ج۳، ص۲۸۴، ح۳۵۹۵، باب۲۹».

۱۴۱۷ : محمّدبن ادریس ـ فی آخر السّرائر ـ نقلا من روایة جعفربن محمّدبن قولویه عن ابی‌بصیر عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

سألته عن الرّجل یحلّی اهله بالذّهب؟ قال: نعم، النّساء و الجواری؛ فأمّا الغلمان فلا.

«الوسائل، ج۵، ص۱۰۴، ح۶۰۴۷، باب۶۳».

۱۴۱۸ : عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن الوشّاء و احمدبن محمّدبن ابی‌نصر جمیعا عن داوودبن سرحان قال:

سألت اباعبداللّه علیه السلام عن الذّهب یحلّی به الصّبیان، فقال: انّه کان ابی علیه السلام لیحلّی ولده و نساءه بالذّهب و الفضّة فلا بأس به.

«الکافی، ج۶، ص۴۷۵، ح۲».

۱۴۱۹ : ابوعلی الأشعری عن محمّدبن عبدالجبّار عن محمّدبن اسماعیل عن علیّ‌بن النّعمان عن ابی‌الصّباح قال:

سألت اباعبداللّه علیه السلام عن الذّهب یحلّی به الصّبیان؟ فقال: کان علیّ‌بن الحسین علیه السلام یحلّی ولده و نساءه بالذّهب و الفضّة.

«الکافی، ج۶، ص۴۷۵، ح۱».

مآخذ اخرى: المستدرک، ج ۲، ص ۶۰۱، ح ۲۸۴۶، باب ۴۳؛ و ج ۳، ص ۳۰۸، ح ۳۶۴۵، باب ۳۹، نقلا عن دعائم الاسلام. الوسائل ج ۵، ص ۱۰۳، ح ۶۰۴۳، باب ۶۳، نقلا عن الكافی.

۱۴۲۰ : بصائر الدّرجات: ابراهیم‌بن اسحاق عن عبداللّه‌بن حمّاد عن المفضّل‌بن عمر قال:

دخلت على ابى‌عبداللّه عليه السلام فبينا انا جالس عنده اذ اقبل موسى عليه السلام ابنه و فى رقبته قلادة، فيها ريش غلاظ؛ فدعوت به فقبّلته و ضمّمته الىّ، ثمّ قلت لأبى‌عبداللّه عليه السلام: جعلت فداک اىّ شىء هذا الّذى فى رقبة موسى؟ فقال: هذا من اجنحة الملائكة. قال: فقلت: و انّها لتأتينكم؟ قال: نعم، انّها لتأتينا و تتعفّر فى فرشنا، و انّ هذا الّذى فى رقبة موسى، من اجنحتها.

«البحار، ج ۲۶، ص ۳۵۵، ح ۱۵، باب ۹».

مآخذ اخرى: نفس المصدر، نقلا عن بصائر الدّرجات: ابراهیم‌بن هاشم عن عبداللّه‌بن حمّاد عن المفضّل‌بن عمر مثله.

۱۴۲۱ : اقول: و روى عن بعض الثّقات الأخيار:

انّ الحسن و الحسين عليهما السلام دخلا يوم عيد الى حجرة جدّهما رسول اللّه صلى الله عليه و آله، فقالا: يا جدّاه، اليوم يوم العيد، و قد تزيّن اولاد العرب بألوان اللّباس، و لبسوا جديد الثّياب، و ليس لنا ثوب جديد، و قد توجّهنا لذلک اليک. فتأمّل النّبىّ حالهما و بكى، و لم‌يكن عنده فى البيت ثياب يليق بهما، و لا رأى ان يمنعهما فيكسر خاطرهما، فدعا ربّه و قال: الهى اجبر قلبهما و قلب امّهما.

فنزل جبرئيل و معه حلّتان بيضاوان من حلل الجنّة، فسرّ النّبىّ صلى الله عليه و آله و قال لهما: يا سيّدى شباب اهل الجنّة، خذا اثوابا خاطها خيّاط القدرة على قدر طولكما. فلمّا رأيا الخلع بيضا، قالا: يا جدّاه كيف هذا، و جميع صبيان العرب لابسون الوان الثياب؟ فأطرق النّبىّ ساعة متفكّرا فى امرهما؛ فقال جبرئيل: يا محمّد، طب نفسا و قرّ عينا، انّ صابغ صبغة اللّه عزّ و جلّ يقضى لهما هذا الأمر و يفرّح قلوبهما بأىّ لون شاءا. فامر يا محمّد باحضار الطّست و الابريق؛ فأحضرا؛ فقال جبرئيل: يا رسول اللّه، انا اصبّ الماء على هذه الخلق و انت تفركهما بيدک فتصبغ لهما بأىّ لون شاءا. فوضع النّبىّ حلّة الحسن فى الطّست، فأخذ جبرئيل يصبّ الماء، ثمّ اقبل النّبىّ على الحسن و قال له: يا قرّة عينى بأىّ لون تريد حلّتک؟ فقال: اريدها خضراء؛ ففركها النّبىّ بيده فى ذلک الماء فأخذت بقدرة اللّه لونا اخضر فائقا كالزّبرجد الأخضر. فأخرجها النّبىّ و

اعطاها الحسن فلبسها. ثمّ وضع حلّة الحسين فی الطّست و اخذ جبرئیل یصبّ الماء، فالتفت النّبیّ الی نحو الحسین و کان له من العمر خمس سنین، و قال له: یا قرّة عینی، ایّ لون ترید حلّتک؟ فقال الحسین: یا جدّاه اریدها حمراء؛ ففرکها النّبیّ بیده فی ذلک الماء فصارت حمراء کالیاقوت الأحمر، فلبسها الحسین، فسرّ النّبیّ بذلک، و توجّه الحسن و الحسین الی امّهما فرحین مسرورین. فبکی جبرئیل لمّا شاهد تلک الحال. فقال النّبیّ: یا اخی جبرئیل فی مثل هذا الیوم الّذی فرح فیه ولدای تبکی و تحزن؟ فباللّه علیک الاّ ما اخبرتنی. فقال جبرئیل: اعلم یا رسول اللّه، انّ اختیار ابنیک علی اختلاف اللّون، فلابدّ للحسن ان یسقوه السّمّ و یخضرّ لون جسده من عظم السّمّ؛ و لابدّ للحسین ان یقتلوه و یذبحوه و یخضب بدنه من دمه؛ فبکی النّبیّ و زاد حزنه لذلک.

«البحار، ج ۴۴، ص ۲۴۵، ح ۴۵، باب ۳۰».

۱۴۲۲ : زید الزّرّاد فی اصله، قال:

سمعت اباعبداللّه علیه السلام یقول: اذا اتی علی الصّبیّ اربعة اشهر فاحجموه فی کلّ شهر حجمة فی نقرته فانّها تخفّف لعابه و تهبط الحرّ من رأسه و من جسده.

«المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۸۶، ح ۱۷۹۵۶، باب ۷۲».

۱۴۲۳ : مکارم الاخلاق: عن الصّادق علیه السلام قال:

لمن بال فی النّوم او فزع فیه: «بسم اللّه الرّحمن الرّحیم، من محمّد رسول اللّه، النّبیّ الأمّی العربیّ الهاشمیّ القرشیّ المدنیّ الأبطحیّ التّهامیّ، الی من حضر الدّار من العمار؛ امّا بعد فانّ لنا و لکم فی الحقّ سعة، فان یکن فاجرا مقتحما او داعی حقّ مبطلا، او من یؤذی الولدان و یفزع الصّبیان و یبکیهم و یبولهم فی الفراش، فلتمضوا الی اصحاب الأصنام و الی عبدة الأوثان، و لتخلوا عن اصحاب القرآن فی جوار الرّحمن و مخازی الشّیطان و عن ایمانهم القرآن، و صلّی اللّه علی محمّد النّبیّ».

«البحار، ج ۷۶، ص ۱۹۵، ۱۹۷، ح ۱۲، باب ۴۴».

۱۴۲۴ : القطب الرّاوندی فی دعواته فی اخبار المعمرین:

ذکر بعضهم انّ والده کان لا یعیش له ولد، قال: ثمّ ولدت له علی کبر ففرح بی، ثمّ مضی و لی سبع سنین، فکفّلنی عمّی، فدخل بی یوما علی النّبیّ صلی الله علیه و آله و قال له: یا رسول اللّه، انّ هذا ابن اخی و قد مضی لسبیله، فعلّمنی عوذة اعیذه بها. فقال صلی الله علیه و آله: این انت عن ذات القلاقل: قل یا

ایّها الکافرون، و قل هو اللّه احد، و قل اعوذ بربّ الفلق، و قل اعوذ بربّ النّاس؟ و فی روایة: قل اوحی. قال الشّیخ المعمّر: و انا الی الیوم اتعوّذ بها، ما اصبت بولد و لا مال، و لا مرضت و لا افتقرت، و قد انتهی بی السّنّ الی ما ترون.

«المستدرک، ج ۴، ص ۳۷۰، ح ۴۹۶۹، باب ۴۴».

مآخذ اخری: المستدرک، ج ۴، ص ۳۹۱، ح ۴۹۹۷، باب ۴۵، نقلا عن کتاب الأنوار المضیئة.

۱۴۲۵: سأل عبدالملک‌بن عتبة اباعبداللّه علیه السلام عمّا یصل الینا من ثیاب الکعبة، هل یصلح لنا ان نلبس شیئا منها؟ فقال: یصلح للصّبیان و المصاحف و المخدّة، تبتغی بذلک البرکة ان شاء اللّه تعالی.

«الفقیه، ج ۲، ص ۲۵۲، ح ۲۳۳۳».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج ۵، ص ۴۴۹، ح ۲۱۳، باسناده عن محمّدبن یعقوب عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّدبن خالد عن محمّدبن علیّ عن عبداللّه‌بن جبلة عن عبدالملک‌بن عتبة.

۱۴۲۶: عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن ابن فضّال عن ابی‌جمیلة عن جابر عن ابی‌جعفر علیه السلام قال:
انّ ابلیس علیه لعائن اللّه یبثّ جنود اللّیل من حیث تغیب الشّمس و تطلع؛ فأکثروا ذکر اللّه عزّ و جلّ فی هاتین السّاعتین، و تعوّذوا باللّه من شرّ ابلیس و جنوده، و عوّذوا صغارکم فی تلک السّاعتین؛ فانّهما ساعتا غفلة.

«الکافی، ج ۲، ص ۵۲۲، ح ۲».

مآخذ اخری: الفقیه، ج ۱، ص ۵۰۱، ح ۱۴۴۰، باسناده عن جابر عن ابی‌جعفر علیه السلام. الوسائل، ج ۶، ص ۴۹۶، ح ۸۵۳۲، باب ۳۶ و ج ۷، ص ۷۱، ح ۸۷۵۵، باب ۲۷، نقلا عن الکافی و الفقیه. البحار، ج ۸۶، ص ۲۹۷، ح ۵۸، باب ۴۵، نقلا عن عدّة الدّاعی.

۱۴۲۷: ابنا بسطام فی طبّ الأئمّة علیهم السلام عن صالح‌بن احمد عن عبداللّه‌بن جبلة عن العلاء عن محمّد قال: قال ابوعبداللّه علیه السلام:

حصّنوا اموالکم و اهلیکم، و احرزوهم بهذه، و قولوها بعد صلاة العشاء الآخرة: «اعیذ نفسی و ذرّیّتی و دینی و اهل بیتی و مالی بکلمات اللّه التّامّات، من کلّ شیطان و هامّة، و من کلّ عین

لامّة». و هی العوذة الّتی عوّذ بها جبرئیل الحسن و الحسین علیهما السلام.

«المستدرک، ج ۵، ص ۱۰۳، ح ۵۴۴۰، باب ۲۶».

۱۴۲۸ : مناقب آل ابی‌طالب لابن شهرآشوب: ابن ماجة فی السّنن و ابونعیم فی الحلیة، و السّمعانی فی الفضائل، بالاسناد عن سعیدبن جبیر عن ابن عبّاس:

انّ النّبیّ صلی الله علیه و آله کان یعوّذ حسنا و حسینا، فیقول: «اعیذکما بکلمات اللّه التّامّات، من کلّ شیطان و هامّة، و من کلّ عین لامّة». و کان ابراهیم یعوّذ بها اسماعیل و اسحاق. و جاء فی اکثر التّفاسیر: انّ النّبیّ صلی الله علیه و آله کان یعوّذهما بالمعوّذتین، و لهذا سمّی المعوّذتین. و زاد ابوسعید الخدری فی الرّوایة: «ثمّ یقول صلی الله علیه و آله: هکذا کان ابراهیم یعوّذ ابنیه اسماعیل و اسحاق کان یتفل علیهما...».

«البحار، ج ۴۳، ص ۲۸۲، ح ۴۹، باب ۱۲».

۱۴۲۹ : دعائم الاسلام: عن علیّ علیه السلام قال:

کان رسول اللّه صلی الله علیه و آله یجلس الحسن علی فخذه الیمنی، و الحسین علی فخذه الیسری ثمّ یقول: «اعیذکما بکلمات التّامّة من شرّ کلّ شیطان و هامّة، و من کلّ عین لامّة». ثمّ قال: هکذا کان ابراهیم ابی یعوّذ ابنیه اسماعیل و اسحاق.

«المستدرک، ج ۴، ص ۳۱۶، ح ۴۷۷۱، باب ۳۴».

۱۴۳۰ : علل الشّرایع: علیّ‌بن حاتم عن اسماعیل‌بن علیّ‌بن قدامة عن احمدبن علیّ‌بن ناصح عن جعفربن محمّد الارمنی عن الحسن بن عبدالوهّاب عن علیّ‌بن حدید المدائنی عمّن حدّثه عن المفضّل قال:

سألت جعفربن محمّد علیه السلام عن الطّفل یضحک من غیر عجب و یبکی من غیر الم؛ فقال: یا مفضّل، ما من طفل الاّ و هو یری الامام و یناجیه، فبکاؤه لغیبة الامام عنه، و ضحکه اذا اقبل الیه؛ حتّی اذا اطلق لسانه، اغلق ذلک الباب عنه، و ضرب علی قلبه بالنّسیان.

«البحار، ج ۲۵، ص ۳۸۲، ح ۳۶، باب ۱۳».

۱۴۳۱ : عوالی اللّئالی عن النّبیّ صلی الله علیه و آله:

انّه دخل علیه بابنی جعفربن ابی‌طالب و هما ضارعان، فقال ما لی اراهما ضارعین؟ قالوا: تسرع الیهما العین. فقال: استرقوا لهما.

«المستدرک، ج ۲، ص ۹۲، ح ۱۵۰۸، باب ۱۰».

۱۴۳۲ : دعوات الرّاوندی عن النّبیّ صلی الله علیه و آله:

من حلی فی عینه شیء من الأهل و المال و الولد، فقال: «ما شاء اللّه لا قوّة الاّ باللّه»، منع. أ لا تری الی قوله تعالی: «و لو لا اذ دخلت جنّتک، قلت: ما شاء اللّه لا قوّة الاّ باللّه».

«البحار، ج۹۳، ص۲۷۴، ح۲، باب۱۴».

۱۴۳۳ : و روی الطّبرانی فی معجمه الأوسط من حدیث انس: انّ النّبیّ صلی الله علیه و آله قال:

من ساء خلقه من الرّقیق و الدّواب و الصّبیان فاقرؤوا فی اذنه: «أ فغیر دین اللّه یبغون و له اسلم من فی السّماوات و الأرض طوعا و کرها و الیه ترجعون».

«البحار، ج۶۴، ص۲۱۷، ح۳۳، باب۸».

۱۴۳۴ : ابوعلی الأشعری عن الحسن‌بن علیّ عن العبّاس‌بن عامر عن داوودبن الحصین عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

«و الوالدات یرضعن اولادهنّ»؛ قال: مادام الولد فی الرّضاع فهو بین الأبوین بالسّویّة، فاذا فطم فالأب احقّ به من الأمّ، فاذا مات الأب فالأمّ احقّ به من العصبة. فان وجد الأب من یرضعه بأربعة دراهم و قالت الأمّ: لا ارضعه الاّ بخمسة دراهم، فانّ له ان ینزعه منها؛ الاّ انّ ذلک خیر له و ارفق به ان یترک مع امّه.

«الکافی، ج۶، ص۴۵، ح۴».

مآخذ اخری: الفقیه، ج۳، ص۴۳۴، ح۴۵۰۱، باسناده عن العبّاس‌بن عامر القضبانی عن داوودبن الحصین عن ابی‌عبداللّه علیه السلام. الوسائل، ج۲۱، ص۴۷۰، ح۲۷۶۱۱، باب۸۱، نقلا عن الکافی و الفقیه. التهذیب، ج۸، ص۱۰۴، ح۱، باب۳۶؛ و الاستبصار، ج۳، ص۳۲۰، ح۱، باب۱۸۵، باسناده عن محمّدبن یعقوب. البحار، ج۱۰۴، ص۱۳۳، ح۱، باب۷؛ و المستدرک، ج۱۵، ص۱۶۲، ح۱۷۸۶۵، باب۵۸، نقلا عن تفسیرالعیّاشی عن داوودبن الحصین عن ابی‌عبداللّه علیه السلام.

۱۴۳۵ : الحسین‌بن محمّد عن معلّی‌بن محمّد عن الحسن‌بن علیّ الوشّاء عن ابان عن فضل ابی‌العبّاس قال: قلت لأبی‌عبداللّه علیه السلام:

الرّجل احقّ بولده ام المرأة؟ قال: لا، بل الرّجل. فان قالت المرأة لزوجها الّذی طلّقها: انا ارضع ابنی بمثل ما تجد من ترضعه، فهی احقّ به.

«الکافی، ج۶، ص۴۴، ح۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۴۷۱، ح۲۷۶۱۳، باب۸۱، نقلا عن الکافی.

التّهذیب، ج۸، ص۱۰۵، ح۲، باب۳۶؛ الاستبصار، ج۳، ص۳۲۰، ح۳، باب۱۸۵، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۱۴۳۶: اقول: و روی:

انّ رسول اللّه ﷺ کان یوما مع جماعة من اصحابه مارا فی بعض الطّریق، و اذا هم بصبیان یلعبون فی ذلک الطّریق، فجلس النّبیّ ﷺ عند صبیّ منهم و جعل یقبّل ما بین عینیه و یلاطفه، ثمّ اقعده علی حجره و کان یکثر تقبیله، فسئل عن علّة ذلک، فقال ﷺ: انّی رأیت هذا الصّبیّ یوما یلعب مع الحسین، و رأیته یرفع التّراب من تحت قدمیه و یمسح به وجهه و عینیه، فأنا احبّه لحبّه لولدی الحسین؛ و لقد اخبرنی جبرئیل انّه یکون من انصاره فی وقعة کربلا.

«البحار، ج۴۴، ص۲۴۲، ح۳۶، باب۳۰».

۱۴۳۷: محمّدبن علیّبن الحسین قال: قال الصّادق علیه السلام:

دع ابنک یلعب سبع سنین، و یؤدّب سبع سنین، و الزمه نفسک سبع سنین، فان افلح و الاّ فلا خیر فیه.

«الوسائل، ج۲۱، ص۴۷۵، ح۲۷۶۲۴، باب۸۳».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۴۷۳، ح۲۷۶۱۸، باب۸۲، نقلا عن الکافی. الکافی، ج۶، ص۴۶، ح۱، عن علیّبن ابراهیم عن محمّدبن عیسیبن عبید عن یونس عن رجل عن ابیعبداللّه علیه السلام. البحار، ج۱۰۴، ص۹۵، ح۴۰، نقلا عن مکارم الاخلاق عن الصّادق علیه السلام.

۱۴۳۸: علیّبن ابراهیم عن محمّدبن عیسی عن یونس عن درست عن ابیالحسن موسی علیه السلام قال:

جاء رجل الی النّبیّ ﷺ فقال: یا رسول اللّه ما حقّ ابنی هذا؟ قال: تحسن اسمه و ادبه و ضعه موضعا حسنا.

«الکافی، ج۶، ص۴۸، ح۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۴۷۹، ح۲۷۶۳۸، باب۸۶؛ نقلا عن الکافی و الشّیخ الطّوسی. التّهذیب، ج۸، ص۱۱۱، ح۳۳، باب۳۶، باسناده عن محمّدبن یعقوب مثله.

۱۴۳۹: ابن شهرآشوب فی المناقب عن علیّبن ابیعمران قال:

خرج ابن للحسنبن علیّ علیه السلام فی الرّحبة، و علیه قمیص خزّ و طوق من ذهب، فقال علیه السلام: ابنی

هذا؟ قالوا: نعم. قال: فدعاه فشقّه عليه و اخذ الطّوق منه فجعله قطعا قطعا.

«المستدرک، ج۳، ص۳۰۹، ح۳۶۴۶، باب۳۹».

۱۴۴۰: اقول: وجدت فی کتاب سلیم‌بن قیس الهلالی عن ابان‌بن ابی‌عیاش عنه قال: حدّثنی علیّ‌بن ابی‌طالب عليه السلام و سلمان و ابوذر و المقداد، و حدّثنی ابوالجحّاف داوودبن ابی‌عوف العوفی یروی عن ابی‌سعید الخدری قال:

دخل رسول اللّه صلى الله عليه وآله على ابنته فاطمة عليها السلام و هی توقد تحت قدر لها تطبخ طعاما لأهلها، و علیّ عليه السلام فی ناحیة البیت نائم، و الحسن و الحسین عليهما السلام نائمان الی جنبه، فقعد رسول اللّه صلى الله عليه وآله مع ابنته یحدّثها؛ و فی روایة اخری: «مع فاطمة یحدّثها» و هی توقد تحت قدرها لیس لها خادم، فاذا استیقظ الحسن عليه السلام فأقبل علی رسول اللّه صلى الله عليه وآله فقال: یا ابت اسقنی؛ و فی روایة اخری: «یا جدّاه اسقنی»، فأخذه رسول اللّه صلى الله عليه وآله ثمّ قام الی نعجة کانت له فاحتلبها بیده، ثمّ جاء به و علی اللّبن رغوة لیناوله الحسن، فاستیقظ الحسین عليه السلام فقال: یا ابت اسقنی، فقال النّبیّ صلى الله عليه وآله: یا بنیّ اخوک و هو اکبر منک قد استسقانی، فقال الحسین عليه السلام: اسقنی قبله. فجعل رسول اللّه صلى الله عليه وآله یلین له و یطلب الیه ان یدع اخاه یشرب و الحسین یأبی. فقالت فاطمة عليها السلام: یا ابت کان الحسن احبّهما الیک؟ قال صلى الله عليه وآله: ما هو بأحبّهما الیّ و انّهما عندی لسواء، غیر انّ الحسن استسقانی اوّل مرّة و انّی و ایّاک و ایّاهما و هذا الرّاقد فی الجنّة لفی منزل واحد و درجة واحدة. قال: و علیّ عليه السلام نائم لا یدری بشیء من ذلک.

قال: و مرّ بهما رسول اللّه صلى الله عليه وآله ذات یوم و هما یلعبان فأخذهما رسول اللّه صلى الله عليه وآله فاحتملهما و وضع کلّ واحد منهما علی عاتقه، فاستقبله رجل؛ قال: و فی روایة اخری: فوضع احدهما علی منکبه الأیمن و الآخر علی منکبه الأیسر، ثمّ اقبل بهما؛ فاستقبله ابوبکر، فقال: لنعم الرّاحلة انت. و فی روایة اخری: نعم المرکب رکبتما یا غلامین. فقال رسول اللّه صلى الله عليه وآله: و نعم الرّاکبان هما، انّ هذین الغلامین ریحانتای من الدّنیا. قال: فلمّا اتی بهما منزل فاطمة اقبلا یصطرعان، فجعل رسول اللّه صلى الله عليه وآله یقول: ایه یا حسن؛ فقالت فاطمة عليها السلام: یا رسول اللّه، أ تقول: ایه یا حسن و هو اکبر منه؟! فقال: هذا جبرئیل عليه السلام یقول: ایه یا حسین. فصرع الحسین الحسن.

«البحار، ج۳۷، ص۸۶، ح۵۴، باب۵۰».

۱۴۴۱: کشف الغمّة: روی الحافظ ابوبکر محمّد اللّفتوانی عن ابی‌هریرة:

انّ الحسن‌بن علیّ عليه السلام قال: السّلام علیکم. فردّ ابوهریرة فقال: بأبی رأیت رسول اللّه صلى الله عليه وآله

يصلّى فسجد، فجاء الحسن عليه السلام فركب ظهره و هو ساجد، ثمّ جاء الحسين عليه السلام فركب ظهره مع اخيه و هو ساجد، فثقلا على ظهره، فجئت فأخذتهما عن ظهره ـ و ذكر كلاما سقط على ابى‌يعلى ـ و مسح على رؤوسهما و قال: من احبّني فليحبّهما ثلاثا.

«البحار، ج۴۳، ص۳۰۴، ح۶۵، باب۱۲».

۱۴۴۲: كشف الغمّة: من كتاب الأربعين للفتوانى عن جابربن عبدالله قال:

دخلت على النّبىّ صلى الله عليه و آله و هو يمشى على اربع و الحسن و الحسين على ظهره و يقول: نعم الجمل جملكما و نعم الحملان انتما.

«البحار، ج۴۳، ص۳۰۴، ح۶۵، باب۱۲».

۱۴۴۳: مناقب آل ابى‌طالب لابن شهرآشوب: ابن بطّة فى الابانة من اربعة طرق عن سفيان الثّورى عن ابى‌الزّبير عن جابر قال:

دخلت على النّبىّ صلى الله عليه و آله و الحسن و الحسين عليهما السلام على ظهره و هو يجثو لهما و يقول: نعم الجمل جملكما و نعم العدلان انتما.

«البحار، ج۴۳، ص۲۸۵، ح۵۰، باب۱۲».

۱۴۴۴: قرب الأسناد: ابن طريف عن ابن علوان عن جعفر عن آبائه عن علىّ: قال:

بينما الحسن و الحسين يصطرعان عند النّبىّ صلى الله عليه و آله، فقال النّبىّ صلى الله عليه و آله: هى يا حسن؛ فقالت فاطمة: يا رسول اللّه تعين الكبير على الصّغير؟ فقال رسول اللّه صلى الله عليه و آله: جبرئيل يقول: هى يا حسين و انا اقول هى يا حسن.

«البحار، ج۴۳، ص۲۶۲، ح۷، باب۱۲».

۱۴۴۵: عماد الدّين محمّدبن ابى‌القاسم علىّ الطّبرى فى بشارة المصطفى عن ابى‌اسحاق اسماعيل‌بن ابى‌القاسم‌بن احمد عن ابى‌اسحاق ابراهيم‌بن بندار الصّيرفىّ عن القاضى ابى‌جعفر محمّدبن علىّ الجبلى عن السّيّد ابى‌طالب الحسنى عن ابى‌منصور محمّد الدّينورى عن علىّ‌بن شاكر ابن البخترى عن عبداللّه‌بن محمّدبن العبّاس الضّبّى عن يحيى‌بن سعيد القطّان عن عبيد اللّه‌بن الوسيم عن ابى‌رافع قال:

كنت الاعب الحسن‌بن علىّ عليه السلام و هو صبىّ بالمداحى، فاذا اصاب مدحاتى مدحاته قلت: احملنى؛ فيقول: ويحک اتركب ظهرا حمله رسول اللّه صلى الله عليه و آله ؟! فاتركه؛ فاذا اصاب مدحاته مدحاتى، قلت: لا احملک كما لم‌تحملنى؛ فيقول: أ و ما ترضى ان تحمل بدنا حمله رسول اللّه صلى الله عليه و آله فاحمله.

«المستدرک، ج۱۴، ص۸۳، ح۱۶۱۵۴، باب۴».

۱۴۴۶ : کشف الغمّة: قال: محمّدبن طلحة:

انّ اباجعفر محمّدبن علیّ ﷺ لمّا توفّی والده علیّ الرّضا ﷺ و قدم الخلیفة الی بغداد بعد وفاته بسنة، اتّفق انّه خرج الی الصّید فاجتاز بطرف البلد فی طریقه و الصّبیان یلعبون و محمّد واقف معهم، و کان عمره یومئذ احدیعشر سنة فما حولها؛ فلمّا اقبل المأمون، انصرف الصّبیان هاربین، و وقف ابوجعفر محمّد ﷺ، فلمیبرح مکانه، فقرب منه الخلیفة فنظر الیه و کان اللّه عزّ و علا قد القی علیه مسحة من قبول؛ فوقف الخلیفة و قال له: یا غلام ما منعک من الانصراف مع الصّبیان؟ فقال له محمّد مسرعا: یا امیر المؤمنین، لمیکن بالطّریق ضیق لأوسعه علیک بذهابی، و لمیکن لی جریمة فأخشاها و ظنّی بک حسن انّک لا تضرّ من لا ذنب له، فوقفت. فأعجبه کلامه و وجّهه؛ الحدیث.

«البحار، ج ۵۰، ص ۹۱، ح ۶، باب ۵».

۱۴۴۷ : قال صاحب الکامل و الثّعلبی فی العرائس،... قال وهب:

بینما عیسی ﷺ یلعب مع الصّبیان اذ وثب غلام علی صبیّ فضربه علی رجله فقتله فألقاه بین رجلی المسیح متلطّخا بالدّم، فانطلقوا به الی الحاکم فی ذلک البلد، و قالوا: قتل صبینا فسأله الحاکم فقال: ما قتلته؛ فأرادوا ان یبطشوا به، فقال: ایتونی بالصّبیّ حتّی اسأله: من قتله؛ فعجبوا من قوله و احضروه عند القتیل، فدعا اللّه تعالی و احیاه، فقال: من قتلک؟ فقال: قتلنی فلان. فقال بنواسرائیل للقتیل: من هذا؟ قال: عیسیبن مریم، ثمّ مات من ساعته.

«البحار، ج ۱۴، ص ۲۶۸، ح ۵۶، باب ۱۸».

۱۴۴۸ : کشف الغمّة: روی عن البخاری فی صحیحه یرفعه الی عقبةبن الحارث قال:

صلّی ابوبکر العصر، ثمّ خرج یمشی و معه علیّ ﷺ، فرأی الحسن یلعب بین الصّبیان، فحمله ابوبکر علی عاتقه و قال: بأبی شبیه بالنّبیّ، لیس شبیها بعلی؛ و علیّ یضحک.

«البحار، ج ۴۳، ص ۳۰۱، ح ۶۴، باب ۱۲».

۱۴۴۹ : مناقب آل ابیطالب لابن شهرآشوب: کتاب ابن بیّع و ابن مهدیّ و الزّمخشری:

و کانت فاطمة ترقص ابنها حسنا ﷺ و تقول: اشبه اباک یا حسن، و اخلع عن الحقّ الرّسن، و اعبد الها ذا منن، و لا توال ذا الأحن. و قالت للحسین ﷺ: انت شبیه بأبی، لست شبیها بعلی. و فی مسند الموصلی: انّه کان یقول ابوبکر للحسن ﷺ و اباه [یسمع]: انت شبیه بنبی، لست شبیها بعلی؛ و علیّ ﷺ یتبسّم. و کانت امّ سلمة تربّی الحسن و تقول: بأبیّ بن علیّ، انت

بالخير ملیّ، کن کأسنان حلیّ، کن ککبش الحولی. و کانت امّالفضل امرأة العبّاس تربّی الحسین و تقول: یابن رسول اللّه، یابن کثیر الجاه، فرد بلا اشباه، اعاذه الهی، من امم الدّواهی.

«البحار، ج۴۳، ص۲۸٦، ح۵۱، باب۱۲».

۱۴۵۰: تنبیه الخاطر:

بینما النّبیّ ﷺ و النّاس فی المسجد ینتظرون بلالا ان یأتی فیؤذّن، اذ اتی بعد زمان، فقال له النّبیّ ﷺ: ما حبسک یا بلال؟ فقال: انّی اجتزت بفاطمة عليها السلام و هی تطحن واضعة ابنها الحسن عند الرّحی و هی تبکی، فقلت لها: ایّما احبّ الیک ان شئت کفیتک ابنک، و ان شئت کفیتک الرّحی؛ فقالت: انا ارفق بابنی؛ فأخذت الرّحی فطحّنت؛ فذاک الّذی حبسنی. فقال النّبیّ ﷺ رحمتها رحمک اللّه.

«البحار، ج۴۳، ص۷٦، ح٦۳، باب۳».

۱۴۵۱: مناقب آل ابی‌طالب لابن شهرآشوب: صاحب الحلیة بالاسناد عن منصوربن المعتمر عن ابراهیم عن علقمة عن عبداللّه و عن ابن عمر قال:

کلّ واحد منّا کنّا جلوسا عند رسول اللّه ﷺ اذ مرّ به الحسن و الحسین و هما صبیّان؛ فقال: هات ابنیّ اعوّذهما بما عوّذ به ابراهیم ابنیه اسماعیل و اسحاق. فقال: اعیذکما بکلمات اللّه التّامّة، من کلّ عین لامّة، و من کلّ شیطان و هامّة.

«البحار، ج۴۳، ص۲۸۲، ح۴۹».

مآخذ اخری: نفس المصدر، نقلا عن المناقب عن شرف النّبیّ عن الخرکوشی؛ و الفردوس عن الدّیلمی؛ و الجامع التّرمذی عن ابی‌هریرة؛ و الصّحیح عن البخاری؛ و مسند الرّضا عن آبائه.

۱۴۵۲: المناقب لابن شهرآشوب: روی عن حلیمة:

انّه جلس محمّد ﷺ و هو ابن ثلاثة اشهر، و لعب مع الصّبیان و هو ابن تسعة، و طلب منّی ان یسیر مع الغنم یرعی و هو ابن عشرة، و ناضل الغلمان بالنّبل و هو ابن خمسة عشر، و صارع الغلمان و هو ابن ثلاثین، ثمّ رددته الی جدّه.

ابن عبّاس: انّه کان یقرب الی الصّبیان تصبیحهم فیخلسون و یکفّ و یصبح الصّبیان غمصا رمصا و یصبح صقیلا دهینا.

«البحار، ج۱۵، ص۳۳۳، ح۳».

۱۴۵۳: السّيّد الرّضىّ فى المجازات النّبويّة عن شدّادبن الهاد قال:

سجد رسول اللّه ﷺ سجدة اطال فيها، فقال النّاس عند انقضاء الصّلاة: يا رسول اللّه انّك سجدت بين ظهرانى صلاتك سجدة اطلتها، حتّى ظننّا انّه قد حدث امر، او انّه اتاك [الوحى]! فقال ﷺ: كلّ ذلك لم‌يكن، و لكن ابنى هذا ارتحلنى فكرهت ان اعجّله حتّى يقضى حاجته.

«المستدرك، ج ۵، ص ۴۳۲، ح ۶۲۷۶، باب ۳۰».

۱۴۵۴: مناقب آل ابى‌طالب لابن شهرآشوب: ابوعبداللّه المفيد النّيسابورى فى اماليه:

قال الرّضا عليه‌السلام عرى الحسن و الحسين صلوات اللّه عليهما و ادركهما العيد، فقالا لأمّهما: قد زيّنوا صبيان المدينة الاّ نحن، فما لك لا تزيّننا؟ فقالت: انّ ثيابكما عند الخيّاط، فاذا اتا[نى] زيّنتكما. فلمّا كانت ليلة العيد، اعادا القول على امّهما، فبكت و رحمتهما، فقالت لهما: ما قالت فى الأولى، فردّا عليها. فلمّا اخذ الظّلام قرع الباب قارع، فقالت فاطمة: من هذا؟ قال: يا بنت رسول اللّه انا الخيّاط، جئت بالثّياب. ففتحت الباب، فاذا رجل و معه من لباس العيد. قالت فاطمة: و اللّه لم‌ار رجلا اهيب سيمة منه؛ فناولها منديلا مشدودا، ثمّ انصرف. فدخلت فاطمة ففتحت المنديل فاذا فيه قميصان و درّاعتان و سراويلان و رداءان و عمّامتان و خفّان اسودان معقّبان بحمرة؛ فأيقظتهما و البستهما. فدخل رسول اللّه ﷺ و هما مزيّنان فحملهما و قبّلهما، ثمّ قال: رايت الخيّاط؟ قالت: نعم يا رسول اللّه و الّذى انفذته من الثّياب. قال: يا بنيّة ما هو خياط، انّما هو رضوان خازن الجنّة. قالت فاطمة: فمن اخبرك يا رسول اللّه؟ قال: ما عرج حتّى جاءنى و اخبرنى بذلك.

«البحار، ج ۴۳، ص ۲۸۹، ح ۵۲، باب ۱۲».

۱۴۵۵: الارشاد: روى زرّبن حبيش عن ابن مسعود قال:

كان النّبىّ ﷺ يصلّى فجاء الحسن و الحسين عليهما‌السلام فارتدفاه، فلمّا رفع رأسه، اخذهما اخذا رفيقا، فلمّا عاد عادا، فلمّا انصرف اجلس هذا على فخذه الأيمن و هذا على فخذه الأيسر، ثمّ قال: من احبّنى فليحبّ هذين. و كانا عليهما‌السلام حجّة اللّه لنبيّه ﷺ فى المباهلة...

«البحار، ج ۴۳، ص ۲۷۵، ح ۴۳».

۱۴۵۶: ابويعلى الموصلى فى المسند عن ابى‌بكربن ابى‌شيبة باسناده عن ابن مسعود، و السّمعانى فى فضائل الصّحابة عن ابى‌صالح عن ابى‌هريرة:

انه كان النّبىّ ﷺ يصلّى، فاذا سجد وثب الحسن و الحسين على ظهره، فاذا ارادوا ان

يمنعوهما اشار اليهم ان دعوهما، فلمّا قضى الصّلاة وضعهما فى حجره و قـال: مـن احـبّنى فليحبّ هذين...

«البحار، ج۴۳، ص۲۸۳، ح۴۹».

۱۴۵۷: اعلام الورى، الارشاد: روى عبداللّه‌بن ميمون القدّاح عن جعفربن محمّد الصّادق عليهما السّلام قال: اصطرع الحسن و الحسين عليهما السلام بين يدى رسول اللّه صلى الله عليه و آله، فقال رسول اللّه صلى الله عليه و آله: ايها حسن خذ حسينا. فقالت فاطمة عليها السلام: يا رسول اللّه اتستنهض الكبير على الصّغير؟ فقال رسول اللّه صلى الله عليه و آله: هذا جبرئيل يقول للحسين: ايها يا حسين خذ الحسن.

«البحار، ج۴۳، ص۲۷٦، ح۴۵».

۱۴۵۸: كشف الغمّة: روى عن النّسائى بسنده عن عبداللّه‌بن شدّاد عن ابيه قال: خرج علينا رسول اللّه صلى الله عليه و آله فى احدى صلاتى العشاء و هو حـامل حسـنا فـتقدّم النّـبىّ صلى الله عليه و آله فوضعه ثمّ كبّر للصّلاة، فصلّى فسجد بين ظهرانى صلاته سجدة فأطالها. قـال ابـى: فـرفعت رأسى، فاذا الصّبىّ على ظهر رسول اللّه صلى الله عليه و آله و هو ساجد، فرجعت الى سجودى، فلمّا قـضى رسول اللّه صلى الله عليه و آله الصّلاة قال النّاس: يا رسول اللّه انّک سجدت بين ظهرانـى صـلاتک سـجدة اطلتها حتّى ظننّا انّه قد حدث امر او انّه يوحى اليک! قـال: كـلّ ذلک لم‌يكـن و لكـن ابـنى ارتحلنى فكرهت ان اعجّله حتّى يقضى حاجته.

«البحار، ج۴۳، ص۳۰۰، ح٦۳، باب۱۲».

۱۴۵۹: مناقب آل ابى‌طالب لابن شهرآشوب: روى ابوعلىّ الجبايى عن مسند ابـى‌بكربن ابـى‌شيبة عـن ابـن مسعود؛ و روى عبداللّه‌بن شدّاد عن ابيه و ابويعلى الموصلى فى المسند عن ثابت البنانى عن انس و عبداللّه‌بن شيبة عن ابيه انّه:

دعى النّبىّ صلى الله عليه و آله الى صلاة و الحسن متعلّق به، فوضعه النّبىّ صلى الله عليه و آله مقابل جنبه و صـلّى، فـلمّا سجد اطال السّجود، فرفعت رأسى من بين القوم، فاذا الحسن على كتف رسول اللّه صلى الله عليه و آله، فلمّا سلّم صلى الله عليه و آله قال له القوم: يا رسول اللّه، لقد سجدت فى صلاتک هذه سجدة ما كنت تسجدها! كأنّما يوحى اليک! فقال صلى الله عليه و آله: لم‌يوح الىّ و لكن ابنى كان على كتفى فكرهت ان اعجّله حتّى نزل.

«البحار، ج۴۳، ص۲۹۴، ح۵۵».

۱۴٦۰: و فى اسد الغابة لابن اثير: الجزرى، اخبرنا ابوياسر ابن ابى‌حبّة باسناده عن عبداللّه‌بن احمد: حدّثنى ابى

حدّثنا يزيد حدّثنا جرير ابن حازم عن محمّدبن ابی‌يعقوب عن عبداللّه‌بن شدّادبن الهاد عن ابيه قال:

خرج علينا رسول اللّه ﷺ فی احدی صلاتی العشیّ الظّهر او العصر و هو حامل احد ابنی ابنته، الحسن او الحسين عليهما السلام فتقدّم النّبیّ ﷺ فوضعه عن قدمه اليمنی ثمّ كبّر للصّلاة فصلّی فسجد بين ظهرانی صلاته سجدة فأطالها، فرفعت رأسی من بين النّاس فاذا النّبیّ ﷺ ساجد، و اذا الصّبیّ علی ظهره، فرجعت فی سجودی، فلمّا صلّی قيل: يا رسول اللّه، لقد سجدت سجدة اطلتها فظننّا انه قد حدث امر او كان يوحی اليک! قال: كلّ ذلک لم‌يكن و لكن ابنی ارتحلنی فكرهت ان اعجّله.

«المستدرک، ج ۵، ص ۴۳۲، ح ۶۲۷۶، باب ۳۰».

۱۴۶۱: كامل الزّيارة: محمّد الحميری عن الحسن‌بن علیّ‌بن زكريّا عن عبدالأعلی‌بن حمّاد عن وهب عن عبداللّه‌بن عثمان عن سعيد بن ابی‌راشد عن يعلی العامریّ:

انّه خرج من عند رسول اللّه ﷺ الی طعام دعی اليه فاذا هو بحسين يلعب مع الصّبيان، فاستقبل النّبیّ ﷺ امام القوم ثمّ بسط يديه، فطفر الصّبیّ ههنا مرّة و ههنا مرّة، و جعل رسول اللّه يضاحكه حتّی اخذه، فجعل احدی يديه تحت ذقنه و الأخری تحت قفاه و وضع فاه علی فيه و قبّله ثمّ قال: حسين منّی و انا من حسين، احبّ اللّه من احبّ حسينا، حسين سبط من الاسباط.

«البحار، ج ۴۳، ص ۲۷۱، ح ۳۶».

مآخذ اخری: المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۷۱، ح ۱۷۸۹۹، باب ۶۶، نقلا عن كامل الزّيارة.

۱۴۶۲: مناقب آل‌ابی‌طالب لابن شهرآشوب: احاديث اللّيث‌بن سعد:

انّ النّبیّ ﷺ كان يصلّی يوما فی فئة و الحسين صغير بالقرب منه، فكان النّبیّ ﷺ اذا سجد جاء الحسين فركب ظهره ثمّ حرّک رجليه و قال: حل حل، فاذا اراد رسول اللّه ﷺ ان يرفع رأسه اخذه فوضعه الی جانبه، فاذا سجد عاد علی ظهره و قال: حل حل؛ فلم‌يزل يفعل ذلک حتّی فرغ النّبیّ ﷺ من صلاته. فقال يهودیّ: يا محمّد انّكم لتفعلون بالصّبيان شيئا ما نفعله نحن! فقال النّبیّ ﷺ: امّا لو كنتم تؤمنون باللّه و رسوله، لرحمتم الصّبيان. قال: فانّی اومن باللّه و برسوله، فأسلم لمّا رأی كرمه مع عظم قدره.

«البحار، ج ۴۳، ص ۲۹۶، ح ۵۷».

۱۴۶۳ : اقول: و روی فی بعض الأخبار:

انّ اعرابیا اتی الرّسول ﷺ فقال له: یا رسول اللّه لقد صدت خشفة غزالة و اتیت بها الیک هدیّة لولدیک الحسن و الحسین علیهما السلام. فقبّلها النّبیّ ﷺ و دعا له بالخیر. فاذا الحسن علیه السلام واقف عند جدّه، فرغب الیها، فأعطاه ایّاها فما مضی ساعة الاّ و الحسین علیه السلام قد اقبل، فرأی الخشفة عند اخیه یلعب بها. فقال: یا اخی من این لک هذه الخشفة؟ فقال الحسن علیه السلام اعطانیها جدّی رسول اللّه ﷺ. فسار الحسین مسرعا الی جدّه فقال: یا جدّاه اعطیت اخی خشفة یلعب بها و لم‌تعطنی مثلها؟ و جعل یکرر القول علی جدّه و هو ساکت لکنّه یسلّی خاطره و یلاطفه بشیء من الکلام، حتّی افضی من امر الحسین علیه السلام الی ان همّ یبکی، فبینما هو کذلک اذ نحن بصیاح قد ارتفع عند باب المسجد، فنظرنا فاذا ظبیة و معها خشفها و من خلفها ذئبة تسوقها الی رسول اللّه ﷺ فتضربها بأحد اطرافها حتّی اتت بها الی النّبیّ ﷺ؛ الخبر.

«البحار، ج۴۳، ص۳۱۲، ح۷۳».

۱۴۶۴ : کامل الزّیارات عن ابیه و محمّدبن الحسن‌بن الولید معا عن سعدبن عبداللّه عن محمّدبن عیسی‌بن عبید عن صفوان‌بن یحیی و جعفربن عیسی عن ابی‌عبداللّه الحسین‌بن ابی‌غندر عمّن حدّثه عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

کان الحسین‌بن علیّ علیه السلام ذات یوم فی حجر النّبیّ ﷺ یلاعبه و یضاحکه، فقالت عائشة: یا رسول اللّه ﷺ ما اشدّ اعجابک بهذا الصّبیّ! فقال لها: ویلک، و کیف لا احبّه و لا اعجب به و هو ثمرة فؤادی و قرّة عینی؟ اما انّ امّتی ستقتله.

«المستدرک، ج۱۰، ص۲۶۸، ح۱۱۹۹۱، باب۳۳».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۱۴، ص۴۵۰، ح۱۹۵۷۹، باب۴۵، نقلا عن محمّدبن الحسن فی المجالس و الأخبار عن الحسین‌بن ابراهیم عن محمّدبن وهبان عن علیّ‌بن حبشی عن العبّاس‌بن محمّدبن الحسین عن ابیه عن صفوان‌بن یحیی عن الحسین‌بن ابی‌غندر عن بعض اصحابنا عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال: کان الحسین علیه السلام.
البحار، ج۴۴، ص۲۶۰، ح۱۲، باب۳۱؛ و ج۱۰۱، ص۳۵، ح۴۲، باب۵، نقلا عن کامل الزّیارات.

۱۴۶۵ : عیون الأخبار: البیهقی عن الصّولی عن عون‌بن محمّد عن محمّدبن ابی‌عباد و کان یکتب للرّضا علیه السلام ضمّه الیه الفضل‌بن سهل قال:

ما كان عليه السلام يذكر محمّدا ابنه عليه السلام الاّ بكنيته؛ يقول: كتب الى ابوجعفر و كنت اكتب الى ابی جعفر و هو صبیّ بالمدینة، فیخاطبه بالتّعظیم، و ترد کتب ابی جعفر عليه السلام فی نهایة البلاغة و الحسن، فسمعته يقول: ابوجعفر وصيّی و خلیفتی فی اهلی من بعدی.

«البحار، ج ۵۰، ص۱۸، ح ۲، باب ۲».

۱۴۶۶ : محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّدبن عیسی عن محمّدبن عبدالعزیز عن بکربن محمّد عمّن رواه عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

من قال هذه الكلمات عند كلّ صلاة مكتوبه حفظ فی نفسه و داره و ماله و ولده: «اجیر نفسی و مالی و ولدی و اهلی و داری و كلّ ما هو منّی، بالله الواحد الأحد الصّمد الّذی لم‌یلد و لم‌یولد و لم‌یکن له كفوا احد. و اجیر نفسی و مالی و ولدی و كلمّا هو منّی بربّ الفلق من شرّ ما خلق ـالی آخرها ـ و بربّ النّاس ـالی آخرها ـ و آیة الكرسیّ ـالی آخرها ـ».

«الكافی، ج ۲، ص۵۴۹، ح۸».

مآخذ اخری: الفقیه، ج ۱، ص۳۲۸، ح ۹۶۱، مرسلا.

۱۴۶۷ : دعائم الاسلام: عن امیر المؤمنین عليه السلام:

انّه نظر الى الحسن‌بن علیّ عليه السلام و هو طفل صغیر قد اخذ تمرة من تمر الصّدقة، فجعلها فی فیه فاستخرجها رسول الله صلى الله عليه وآله من فمه و ان علیها لعابه فرمی بها فی تمر الصّدقة حیث كانت، و قال: انّا اهل بیت لا تحلّ لنا الصّدقة.

«المستدرک، ج ۷، ص ۱۱۹، ح ۷۷۹۸، باب ۱۶».

۱۴۶۸ : دعائم الاسلام عن الحسن‌بن علیّ عليه السلام انّه قال:

اخذ رسول الله صلى الله عليه وآله بیدی، فمشیت معه، فممرنا بتمر مصبوب، و انا یومئذ غلام صغیر، فجمزت فتناولت تمرة فجعلتها فی فیّ (فأخرج التّمرة) بلعابها و رمی بها فی التّمر، و كان من تمر الصّدقة، و قال: انّا اهل البیت لا تحلّ لنا الصّدقة.

«المستدرک، ج ۷، ص ۱۱۸، ح ۷۷۹۵، باب ۱۶».

۱۴۶۹ : علیّ‌بن ابراهیم عن محمّدبن عیسی‌بن عبید عن یونس عن رجل عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

دع ابنک یلعب سبع سنین، و الزمه نفسک سبعا، فان افلح و الاّ فانّه ممّن لا خیر فیه.

«الكافی، ج ۶، ص۴۶، ح ۱».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص۴۷۳، ح ۲۷۶۱۸، باب ۸۲، نقلا عن الكافی؛ و ص ۴۷۵، ح ۲۷۶۲۴، باب ۸۳، نقلا عن الفقیه مرسلا.

۱۴۷۰: القطب الرّاوندی فی لبّ اللّباب: قال النّبیّ ﷺ:

من حقّ الولد علی الوالدین: یحسن اسمه و یحسن ادبه.

«المستدرک، ج۱۵، ص۱۲۸، ح۱۷۷۴۸، باب۱۴».

۱۴۷۱: محمّدبن علیّ‌بن الحسین باسناده عن حمّادبن عمرو و انس‌بن محمّد عن ابیه عن جعفربن محمّد عن آبائه: ـ فی وصیّة النّبیّ ﷺ لعلیّ علیه‌السلام ـ قال:

یا علیّ حقّ الولد علی والده ان یحسن اسمه و ادبه و یضعه موضعا صالحا و حقّ الوالد علی ولده ان لا یسمّیه باسمه و لا یمشی بین یدیه و لا یجلس امامه و لا یدخل معه الحمام. یا علیّ، لعن اللّه والدین حملا ولدهما علی عقوقهما. یا علیّ، یلزم الوالدین من عقوق ولدهما ما یلزم الولد لهما من عقوقهما. یا علیّ، رحم اللّه والدین حملا ولدهما علی برّهما. یا علیّ، من احزن والدیه فقد عقّهما.

«الوسائل، ج۲۱، ص۳۸۹، ح۲۷۳۷۷، باب۲۲».

مآخذ اخری: البحار، ج۷۷، ص۶۰، ح۳، باب۳؛ و ج۱۰۴، ص۹۳، ح۲۲، نقلا عن مکارم الاخلاق. الفقیه، ج۴، ص۳۷۲، ح۵۷۶۲، باب۲ الوسائل، ج۲، ص۵۷، ح۱۴۶۹، باب۲۱، نقلا عن الفقیه.

۱۴۷۲: مکارم الاخلاق: و عن النّبیّ ﷺ قال:

من حقّ الولد علی والده ثلاثة: یحسن اسمه و یعلّمه الکتابة و یزوّجه اذا بلغ.

«البحار، ج۱۰۴، ص۹۲، ح۱۹».

مآخذ اخری: البحار، ج۷۴، ص۸۰، ح۸۲؛ و المستدرک، ج۱۵، ص۱۶۶، ح۱۷۸۷۶، باب۶۰ نقلا عن روضة الواعظین. الوسائل، ج۲۱، ص۴۸۲، ح۲۷۶۴۶، باب۸۶، نقلا عن روضة الواعظین و مکارم الاخلاق».

۱۴۷۳: عدّة الدّاعی: قال رجل:

یا رسول اللّه ما حقّ ابنی هذا؟ قال: تحسن اسمه و ادبه و تضعه موضعا حسنا.

«البحار، ج۷۴، ص۸۵، ح۹۹».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۳۹۰، ح۲۷۳۸۰، باب۲۲، نقلا عن عدّة الدّاعی.

۱۴۷۴: علل الشّرایع: القاسم‌بن محمّد السّرّاج عن جعفربن محمّدبن ابراهیم عن محمّدبن عبداللّه‌بن هارون

الرّشید عن محمّدبن آدم عن ابن ابی‌ذئب عن نافع عن ابن عمر قال: قال رسول اللّه ﷺ:

لا تضربوا اطفالکم علی بکائهم، فانّ بکائهم اربعة اشهر شهادة ان لا اله الاّ اللّه، و اربعة اشهر الصّلاة علی النّبیّ ﷺ و اربعة اشهر الدّعاء لوالدیه.

«البحار، ج۱۰۴، ص۱۰۳، ح۹۵».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۴۴۷، ح۲۷۵۴۴، باب۶۳، نقلا عن العلل و التوحید.

۱۴۷۵ : علیّ‌بن جعفر فی کتابه عن اخیه موسی‌بن جعفر علیه السلام قال:

سألته عن المرأة تکون فی صلاة الفریضة و ولدها الی جنبها فیبکی و هی قاعدة، هل یصلح لها ان تتناوله فتقعده فی حجرها و تسکته و ترضعه؟ قال: لا بأس. و قال: سألته عن المرأة تکون فی صلاتها قائمة یبکی ابنها الی جنبها، هل یصلح لها ان تتناوله فتحمله و هی قائمة؟ قال: لا تحمله و هی قائمة.

«الوسائل، ج۷، ص۲۸۰، ح۹۳۳۹ و ۹۳۴۰، باب۲۴».

مآخذ اخری: البحار، ج۱۰، ص۲۶۴ و ۲۷۵، ح۱، باب۱۷؛ و ج۸۸، ص۱۲۵، ح۲، باب۳، نقلا عن قرب الأسناد عن عبداللّه‌بن الحسن عن جدّه علیّ‌بن جعفر عن اخیه موسی‌بن جعفر علیه السلام.

۱۴۷۶ : محمّدبن الحسن باسناده عن احمدبن محمّد عن الحسن‌بن علیّ عن عمروبن سعید عن مصدّق عن عمّار السّاباطیّ عن ابی‌عبداللّه علیه السلام قال:

لا بأس ان تحمل المرأة صبیّها و هی تصلّی و ترضعه و هی تتشهّد.

«الوسائل، ج۷، ص۲۸۰، ح۹۳۳۸، باب۲۴».

مآخذ اخری: التّهذیب، ج۲، ص۳۳۰، ح۲۱۱، باب۱۳.

۱۴۷۷ : دعائم الاسلام: روینا عن جعفربن محمّد عن ابیه عن آبائه عن علیّ علیهم السلام:

انّه قال فی الرّجل یصلّی فیری الطّفل یحبو الی النّار لیقع فیها، او الی السّطح لیسقط منه، او یری الشّاة تدخل البیت لتفسد شیئا، او نحو هذا: انّه لا بأس ان یمشی الی ذلک منحرفا، و لا ینصرف وجهه من القبلة فیدریء عن وجهه ذلک، و یبنی علی صلاته [و لا یقطع ذلک صلاته]. و ان کان ذلک بحیث لا یتهیّأ له معه الاّ قطع الصّلاة، قطعها ثمّ ابتدء الصّلاة.

«المستدرک، ج۵، ص۴۲۵، ح۶۲۵۹، باب۲۰».

۱۴۷۸ : الکفایة: علیّ‌بن الحسن عن هارون‌بن موسی عن علیّ‌بن محمّدبن مخلد عن الحسن‌بن علیّ‌بن بزیع عن یحیی‌بن الحسن‌بن فرات عن علیّ‌بن هاشم‌بن البرید عن محمّدبن مسلم قال:

کنت عند ابی‌جعفر محمّدبن علیّ الباقر عليه السلام اذ دخل جعفر ابنه و علی رأسه ذؤابة، و فی یده عصا یلعب بها، فأخذه الباقر عليه السلام و ضمّه الیه ضمّا، ثمّ قال: بأبی انت و امّی لا تلهو و لا تلعب. ثمّ قال لی: یا محمّد هذا امامک بعدی، فاقتد به، و اقتبس من علمه، و اللّه انّه لهو الصّادق الّذی وصفه لنا رسول اللّه صلى الله عليه وآله: «انّ شیعته منصورون فی الدّنیا و الآخرة، و اعداؤه ملعونون علی لسان کلّ نبیّ». فضحک جعفر عليه السلام و احمرّ وجهه، فالتفت الیّ ابوجعفر و قال لی: سله؛ قلت له: یابن رسول اللّه من این الضّحک؟ قال: یا محمّد العقل من القلب، و الحزن من الکبد، و النّفس من الریّة، و الضّحک من الطّحال. فقمت و قبّلت رأسه.

«البحار، ج۴۷، ص۱۵، ح۱۲، باب۳».

۱۴۷۹ : قال السّیّدبن طاووس رحمه اللّه فی کتاب الملهوف علی اهل الطّفوف، و الشّیخ ابن نما رحمه اللّه فی مثیر الأحزان، و اللّفظ للسّید:... قال:

و خطبت امّ‌کلثوم بنت علیّ عليه السلام فی ذلک الیوم من وراء کلّتها رافعة صوتها بالبکاء فقالت: یا اهل الکوفة سوأة لکم، ما لکم خذلتم حسینا و قتلتموه، و انتهبتم امواله و ورثتموه، و سبیتم نساءه و نکبتموه، فتبّا لکم و سحقا؛ ویلکم، أ تدرون ایّ دواه دهتکم، و ایّ وزر علی ظهورکم حملتم، و ایّ دماء سفکتموها، و ایّ کریمة اصبتموها، و ایّ صبیة سلبتموها، و ایّ اموال انتهبتموها؟ قتلتم خیر رجالات بعد النّبیّ صلى الله عليه وآله؛... فضجّ النّاس بالبکاء و الحنین و النّوح، و نشر النّساء شعورهنّ، و وضعن التّراب علی رؤوسهنّ، و خمشن وجوههن، و ضربن خدودهنّ، و دعون بالویل و الثّبور؛ و بکی الرّجال، فلم یر باکیة و باک اکثر من ذلک الیوم. ثمّ انّ زین العابدین عليه السلام اومأ الی النّاس ان اسکتوا فسکتوا. فقام قائما، فحمد اللّه و اثنی علیه، و ذکر النّبیّ و صلّی علیه ثمّ قال:...

اقول: رأیت فی بعض الکتب المعتبرة، روی مرسلا عن مسلم الجصّاص قال: دعانی ابن زیاد لاصلاح دار الامارة بالکوفة، فبینما انا اجصّص الأبواب، و اذا انا بالزّعقات قد ارتفعت من جنبات الکوفة، فأقبلت علی خادم کان معنا، فقلت: ما لی اری الکوفة تضجّ قال: السّاعة اتو برأس خارجی خرج علی یزید. فقلت: من هذا الخارجی؟ فقال: الحسین‌بن علیّ عليه السلام. قال: فترکت الخادم حتّی خرج و لطمت وجهی حتّی خشیت علی عینی ان یذهب، و غسلت یدی

من الجصّ و خرجت من ظهر القصر و اتيت الى الكناس، فبينما انا واقف و النّاس يتوقّعون وصول السّبايا.... قال: و صار اهل الكوفة يناولون الأطفال الّذين على المحامل بعض التّمر و الخبز و الجوز، فصاحت بهم امّ‌كلثوم، و قالت: يا اهل الكوفة انّ الصّدقة علينا حرام؛ و صارت تأخذ ذلک من ايدى الأطفال و افواههم، و ترمى به الى الأرض. قال كلّ ذلک، و النّاس يبكون على ما اصابهم. ثمّ انّ امّ‌كلثوم اطلعت رأسها من المحمل و قالت لهم: صه يا اهل الكوفه... فالتفتت زينب فرأت رأس اخيها... و جعلت تقول:

يا هلالا لما استتمّ كمالا — غاله خسفة فأبدا غروبا
ما توهّمت يا شقيق فؤادى — كان هذا مقدّرا مكتوبا
يا اخى فاطم الصّغيرة كلّمها — فقد كاد قلبها ان يذوبا
يا اخى قلبک الشّفيق علينا — ما له قد قسى و صار صليبا
يا اخى لو ترى عليّا لدى الأسر — مع اليتم لا يطيق وجوبا
كلّما اوجعوه بالضّرب نادا — ک بذلّ يغيض دمعا سكوبا
يا اخى ضمّه اليک و قرّبه — و سكّن فؤاده المرعوبا
ما اذلّ اليتيم حين ينادى — بأبيه و لا يراه مجيبا

ثمّ قال السّيد: ثمّ ان ابن زياد جلس فى القصر للنّاس، و اذن اذنا عاما و جىء برأس الحسين عليه السلام فوضع بين يديه، و ادخل نساء الحسين و صبيانه اليه...

«البحار، ج۴۵، ص۱۰۷، ۱۱۲، ۱۱۴، ۱۱۵، ح۱، باب۳۹».

۱۴۸۰: الكافى: علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابى‌عمير عن معاوية‌بن وهب عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال: قال على عليه السلام:

انّ دانيال عليه السلام كان يتيما لا امّ له و لا اب، و انّ امرأة من بنى‌اسرائيل عجوزا كبيرة ضمّته فربّته، و ان ملكا من ملوک بنى‌اسرائيل كان له قاضيان، و كان لهما صديق، و كان رجلا صالحا، و كان له امرأة بهيّة جميلة، و كان يأتى الملک فيحدّثه، و احتاج الملک الى رجل يبعثه فى بعض اموره، فقال للقاضيين: اختارا رجلا ارسله فى بعض امورى. فقالا: فلان؛ فوجّهه الملک فقال الرّجل للقاضيين: اوصيكما بامرأتى خيرا. فقالا: نعم.

فخرج الرّجل، فكان القاضيان يأتيان باب الصّديق فعشقا امرأته فراوداها عن نفسها فأبت، فقالا لها: و اللّه لئن لم‌تفعل لنشهدنّ عليک عند الملک بالزّنا، ثمّ لنرجمنّک. فقالت: افعلا ما

احببتما. فأتيا الملک فأخبراه و شهدا عنده انّها بغت. فدخل الملک من ذلک امر عظیم، و اشتدّ بها غمّه و کان بها معجبا، فقال لهما: انّ قولکما مقبول و لکن ارجموها بعد ثلاثة ایّام؛ و نادی فی البلد الّذی هو فیه: احضروا قتل فلانة العابدة، فانّها قد بغت، فانّ القاضیین قد شهدا علیها بذلک. فأکثر النّاس فی ذلک، و قال الملک لوزیره: ما عندک فی هذا من حیلة؟ فقال: ما عندی فی ذلک من شیء.

فخرج الوزیر یوم الثّالث و هو آخر ایّامها، فاذا هو بغلمان عراة یلعبون و فیهم دانیال لا یعرفه؛ فقال دانیال: یا معشر الصّبیان، تعالوا حتّی اکون انا الملک، و تکون انت یا فلان العابدة، و یکون فلان و فلان القاضیین شاهدین علیها، ثمّ جمع ترابا و جعل سیفا من قصب و قال للصّبیان: خذوا بید هذا فنحّوه الی مکان کذا و کذا، و خذوا بید هذا فنحّوه الی مکان کذا و کذا؛ ثمّ دعا بأحدهما و قال له: قل حقّا فانّک ان لم‌تقل حقّا قتلتک؛ و الوزیر قائم ینظر و یسمع. فقال: انّها بغت؛ فقال: متی؟ فقال: یوم کذا و کذا؛ قال: مع من؟ قال: مع فلان‌بن فلان؛ قال: و این؟ قال: موضع کذا و کذا؛ قال: ردّوه الی مکانه، و هاتوا الآخر. فردّوه الی مکانه و جاؤوا بالآخر، فقال له: بما تشهد؟ فقال: اشهد انّها بغت؛ قال: متی؟ قال: یوم کذا و کذا؛ قال: مع من؟ قال: مع فلان‌بن فلان؛ قال: و این؟ قال: موضع کذا و کذا. فخالف احدهما صاحبه، فقال دانیال: اللّه اکبر، شهدا بزور؛ یا فلان ناد فی النّاس انهما شهدا علی فلانة بزور، فأحضروا قتلهما.

فذهب الوزیر الی الملک مبادرا، فأخبره الخبر، فبعث الملک الی القاضیین، فاختلفا کما اختلف الغلامان، فنادی الملک فی النّاس و امر بقتلهما.

«البحار، ج ۱۴، ص ۳۷۵، ح ۱۸، باب ۲۵».

۱۴۸۱: امالی الصّدوق: ابن المتوکّل عن السّعدآبادی عن البرقی عن ابیه عن فضّالة عن زید الشّحام عن ابی‌عبداللّه الصّادق علیه السلام عن ابیه عن جدّه علیهما السلام قال:

مرض النّبیّ صلی الله علیه و آله المرضة الّتی عوفی منها. فعادته فاطمة سیّدة النّساء و معها الحسن و الحسین علیهما السلام، قد اخذت الحسن بیدها الیمنی و اخذت الحسین بیدها الیسری و هما یمشیان و فاطمة بینهما حتّی دخلوا منزل عائشة. فقعد الحسن علی جانب رسول اللّه الأیمن و الحسین علی جانب رسول اللّه الأیسر فأقبلا یغمزان ما یلیهما من بدن رسول اللّه صلی الله علیه و آله، فما افاق النّبیّ صلی الله علیه و آله من نومه. فقالت فاطمة للحسن و الحسین: حبیبیّ انّ جدّکما قد غفا، فانصرفا

ساعتكما هذه و دعاه حتّى يفيق و ترجعان اليه. فقالا: لسنا بارحين فى وقتنا هذا. فاضطجع الحسن على عضد النّبىّ الأيمن و الحسين على عضده الأيسر، فغفيا و انتبها قبل ان ينتبه النّبىّ ﷺ؛ و قد كانت فاطمة عليها السلام لمّا ناما انصرفت الى منزلها. فقالا لعائشة: ما فعلت امّنا؟ قالت: لمّا نمتما رجعت الى منزلها. فخرجا فى ليلة ظلماء مدلهمّة ذات رعد و برق...
و انتبه النّبىّ ﷺ عن نومه الّتى نامها، فطلبهما فى منزل فاطمة، فلم‌يكونا فيه و افتقدهما؛ فقام ﷺ قائما على رجليه و هو يقول: الهى و سيّدى و مولاى، هذان شبلاى خرجا من المخمصة و المجاعة، اللّهمّ انت وكيلى عليهما. فسطع للنّبى ﷺ نور، فلم‌يزل يمضى فى ذلك النّور حتّى اتى حديقة بنى‌النّجار، فاذا هما نائمان قد اعتنق كلّ واحد منهما صاحبه...
فأخذ النّبىّ ﷺ الحسن، فوضعه على عاتقه الأيمن، و وضع الحسين على عاتقه الأيسر؛ و خرج علىّ عليه السلام فلحق برسول اللّه ﷺ... فقال عليه السلام: بابى انت و امّى يا رسول اللّه، ادفع الىّ احد شبلىّ و شبليك حتّى اخفّف عنك. فالتفت النّبىّ ﷺ الى الحسن فقال: يا حسن هل تمضى الى كتف ابيك؟ فقال له: و اللّه يا جدّاه انّ كتفك لأحبّ الىّ من كتف ابى. ثمّ التفت الى الحسين عليه السلام فقال: يا حسين هل تمضى الى كتف ابيك؟ فقال له: و اللّه يا جدّاه انّى لأقول لك كما قال اخى الحسن، انّ كتفك لأحبّ من كتف ابى. فأقبل بهما الى منزل فاطمة عليها السلام، و قد ادّخرت لهما تميرات، فوضعتها بين ايديهما فأكلا و شبعا و فرحا. فقال لهما النّبىّ ﷺ: قوما الآن فاصطرعا، فقاما ليصطرعا، و قد خرجت فاطمة لبعض حاجتها، فدخلت فسمعت النّبىّ ﷺ و هو يقول: ايه يا حسن شدّ على الحسين فاصرعه؛ فقالت له: يا ابة واعجباه اتشجّع هذا على هذا؟ تشجّع الكبير على الصّغير؟ فقال لها: يا بنيّة أ ما ترضين ان اقول انا: يا حسن شدّ على الحسين فاصرعه، و هذا حبيبى جبرئيل يقول: يا حسين شدّ على الحسن فاصرعه؟

«البحار، ج۴۳، ص۲۶۶، ح۲۵».

مآخذ اخرى: المستدرک، ج۱۴، ص۸۱، ح۱۶۱۵۲، باب۴، نقلا عن امالى الصّدوق.

۱۴۸۲: السّيّد الرّضى فى نهج البلاغة: و قال عليه السّلام:

انّ للولد على الوالد حقّا، و انّ للوالد على الولد حقّا. فحقّ الوالد على الولد ان يطيعه فى كلّ شىء الاّ فى معصية اللّه سبحانه؛ و حقّ الوالد ان يحسن اسمه، و يحسن ادبه، و يعلّمه القرءان.

«نهج البلاغة، ترجمة فيض الاسلام، ص۱۲۷۴، حكمة ۳۹۱».

۱۴۸۳ : تحف العقول: و من کلامه ـ الصّادق عليه السلام ـ سمّاه بعض الشّيعة نثر الدّرر:

يجب للوالدين على الولد ثلاثة اشياء: شكرهما على كلّ حال، و طاعتهما فيما يأمرانه و ينهيانه عنه فى غير معصية اللّه، و نصيحتهما فى السّرّ و العلانية. و تجب للولد على والده ثلاث خصال: اختياره لوالدته، و تحسين اسمه، و المبالغة فى تأديبه.

«البحار، ج ۷۸، ص ۲۳۶، ح ۶۷، باب ۲۳».

۱۴۸۴ : حديث شرايع الدّين: حدّثنا احمدبن محمّدبن الهيثم العجلى و احمدبن الحسن القطّان و محمّدبن احمد السّنانى و الحسين‌بن ابراهيم‌بن احمدبن هشام المكتب و عبداللّه‌بن محمّد الصّائغ و علىّ‌بن عبداللّه الورّاق (رض)، قالوا: حدّثنا ابوالعبّاس احمدبن يحيى‌بن زكريّا القطّان، قال: حدّثنا بكربن عبداللّه‌بن حبيب قال: حدّثنا تميم‌بن بهلول قال: حدّثنى ابومعاوية عن الأعمش عن جعفربن محمّد عليه السلام قال:

هذه شرايع الدّين:... و برّ الوالدين واجب، فان كانا مشركين فلا تطعهما و لا غيرهما فى المعصية، فانّه لا طاعة لمخلوق فى معصية الخالق؛... و العقيقة للولد الذّكر و الأنثى يوم السّابع، و يسمّى الولد يوم السّابع، و يحلق رأسه و يصدّق بوزن شعره ذهبا او فضّة. و اللّه عزّ و جلّ لا يكلّف نفسا الاّ وسعها، و لا يكلّفها فوق طاقتها.

«الخصال، ج ۲، ص ۶۰۸».

مآخذ اخرى: البحار ج ۱۰ ص ۲۲۷، ح ۱، باب ۱۴؛ و ج ۷۴، ص ۷۱، ح ۵۲؛ و ج ۱۰۴، ص ۱۱۰، ح ۱۳؛ و الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۱۰، ح ۲۷۴۳۶، باب ۳۶، نقلا الخصال.

۱۴۸۵ : علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن احمدبن بكر عن صالح‌بن سليمان الجعفرى عن ابى‌الحسن عليه السلام قال:

سمعته يقول: ما من احد فى حدّ الصّبىّ يتعهّد فى كلّ ليلة قراءة قل اعوذ بربّ الفلق، و قل اعوذ بربّ النّاس، كلّ واحدة ثلاث مرّات، و قل هو اللّه احد مأة مرّة فان لم‌يقدر فخمسين، الاّ صرف اللّه عزّ و جلّ عنه كلّ لمم او عرض من اعراض الصّبيان، و العطاش و فساد المعدة و بدور الدّم ابدا ما تعوهد بهذا، حتّى يبلغه الشّيب. فان تعهّد نفسه بذلك او تعوهد، كان محفوظا الى يوم يقبض اللّه عزّ و جلّ نفسه.

«الكافى، ج ۲، ص ۶۲۳، ح ۱۷».

۱۴۸۶ : دعائم الاسلام، عن علىّ عليه السلام:

انّه قضى على رجل لامراته و كانت ترضع ولدا له بربع مكوك من طعام و جرة من ماء.

«المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۵۹، ح ۱۷۸۵۲، باب ۵۱».

۱۴۸۷: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمد عن محمّدبن اسماعیل عن محمّدبن الفضیل عن ابی‌الصّباح الکنانیّ عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

اذا طلّق الرّجل المرأة و هی حبلی، انفق علیها حتّی تضع حملها، و اذا وضعته اعطاها اجرها، و لا یضارّها الاّ ان یجد من هو ارخص اجرا منها، فان هی رضیت بذلک الأجر فهی احقّ بابنها حتّی تفطمه.

«الکافی، ج ٦، ص ۱۰۳، ح ۲».

مآخذ اخری: الکافی، ج ٦، ص ۴۵ ح ۲. الوسائل ج ۲۱، ص ۴۷۱، ح ۲۷٦۱۲، باب ۸۱؛ و ص ۵۱۸، ح ۲۷۷۳۵، باب ۷، نقلا عن الکافی. التّهذیب، ج ۸، ص ۱۰٦، ح ۹، باب ۳٦؛ و ص ۱۳۴، ح ٦۴، باب ۳٦؛ و الاستبصار، ج ۳، ص ۳۲۰، ح ۴، باب ۱۸۵، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۱۴۸۸: تفسیر العیّاشی: عن الحلبی عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال:

المطلّقة ینفق علیها حتّی تضع حملها، و هی احقّ بولدها ان ترضعه ممّا تقبله امرأة اخری؛ انّ اللّه یقول: «لا تضارّ والدة بولدها و لا مولود له بولده و علی الوارث مثل ذلک». انّه نهی ان یضارّ بالصّبیّ او یضارّ بأمّه فی رضاعه؛ و لیس لها ان تأخذ فی رضاعه فوق حولین کاملین. فان ارادوا الفصل قبل ذلک عن تراض منهما کان حسنا. و الفصل هو الفطام.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۳۳، ح ۳».

مآخذ اخری: المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۵۷، ح ۱۷۸۴۷، باب ۵۰، و ص ۱٦۲، ح ۱۷۸٦٦، باب ۵۸، نقلا عن تفسیر العیّاشیّ.

۱۴۸۹: محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن الحسن‌بن محبوب عن ابن سنان عن ابی‌عبدالله عليه السلام:

فی رجل مات و ترک امرأة و معها منه ولد، فألقته علی خادم لها فأرضعته، ثمّ جائت تطلب رضاع الغلام من الوصیّ. فقال: لها اجر مثلها، و لیس للوصیّ ان یخرجه من حجرها حتّی یدرک و یدفع الیه ماله.

«الکافی، ج ٦، ص ۴۱، ح ۷».

مآخذ اخری: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۵٦، ح ۲۷۵۷۰، باب ۷۱، نقلا عن الکافی. التّهذیب، ج ۸، ص ۱۰٦، ح ۵، باب ۳٦، باسناده عن الحسین‌بن سعید عن الحسن‌بن محبوب عن ابی‌عمیر عن بعض اصحابنا عن زرارة. المستدرک، ج ۱۵، ص ۱۵۸، ح ۱۷۸۵۱، باب ۵۱، نقلا عن دعائم الاسلام.

۱۴۹۰ : محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن ابن محبوب عن جميل‌بن درّاج و حمّاد عن سليمان‌بن خالد قال:

سألت اباعبداللّه عليه السلام عن رجل استأجر ظئرا فدفع اليها ولده، فانطلقت الظّئر فدفعت ولده الى ظئر اخرى، فغابت به حينا، ثمّ انّ الرّجل طلب ولده من الظّئر الّتى كان اعطاها ايّاه فأقرّت انّها استأجرته، و اقرّت بقبضها ولده، و انّها كانت دفعته الى ظئر اخرى. فقال: عليها الدّية او تأتى به.

«الكافى، ج ٦، ص ۴۲، ح ۱».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۶۹، ح ۲۷۶۰۹، باب ۸۰، نقلا عن الكافى.

التّهذيب، ج ۸، ص ۱۱۵، ح ۴۸، باب ۳٦، باسناده عن الحسن‌بن محبوب.

۱۴۹۱ : محمّدبن احمدبن يحيى عن ابراهيم‌بن هاشم عن النّوفلى عن السّكونى عن جعفر عن ابيه عليهما السلام انّ عليّا عليه السلام قال:

لبن الجارية و بولها يغسل منه الثّوب قبل ان تطعم، لأنّ لبنها يخرج من مثانة امّها؛ و لبن الغلام لا يغسل منه الثّوب و لا من بوله قبل ان يطعم، لأنّ لبن الغلام يخرج من العضدين و المنكبين.

«التّهذيب، ج ۱، ص ۲۵۰، ح ۵، باب ۱۱».

مآخذ اخرى: الاستبصار، ج ۱، ص ۱۷۳، ح ۱، باب ۱۰۴، الحسين‌بن عبيداللّه عن احمدبن محمّد عن ابيه عن محمّدبن احمدبن يحيى مثله. البحار، ج ۸۰، ص ۱۰۱، ح ۲، باب ۵؛ و ص ۱۰۲، ح ۷، باب ۵؛ و ص ۱۱٦، ح ۴، باب ۷، نقلا عن العلل عن ابن الوليد عن الصّفّار عن ابراهيم‌بن هاشم مثله؛ و عن نوادر الرّاوندى باسناده عن موسى‌بن جعفر عن آبائه عن علىّ: مثله، و زاد فى آخره: «فيجوز فيه الرّشّ»؛ و نقلا عن فقه الرّضا عليه السلام. الفقيه، ج ۱، ص ٦۸، ح ۱۵۷، مرسلا. المستدرك، ج ۲، ص ۵۵۴، ح ۲۷۰۲، باب ۲، نقلا عن فقه الرّضا عليه السلام.

۱۴۹۲ : الخصال: حديث الأربعمأة: انّ امير المؤمنين عليه السلام علّم اصحابه فى مجلس واحد اربعمأة باب ممّا يصلح للمؤمن فى دينه و دنياه؛ قال:

من سقى صبيّا مسكرا و هو لا يعقل، حبسه اللّه تعالى فى طينة الخبال، حتّى يأتى ممّا صنع بمخرج...

«البحار، ج ۱۰، ص ۱۱۳، ح ۱».

۱۴۹۳ : عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد عن الحسين‌بن سعيد عن فضّالة‌بن ايّوب عن بشير الهذلى عن

عجلان ابی‌صالح قال: قلت لأبی‌عبدالله عليه السلام:

المولود يولد فنسقيه من الخمر، فقال: من سقى مولودا خمرا ـ او قال: مسكرا ـ سقاه الله عزّ و جلّ من الحميم، و ان غفر له.

«الكافی، ج ۶، ص ۳۹۷، ح ۶».

مآخذ اخرى: التهذيب، ج ۹، ص ۱۰۳، ح ۱۸۴، باب ۴، باسناده عن الحسين‌بن سعيد عن فضّالة‌بن ايّوب عن بشر الهذلى عن عجلان ابی‌صالح قال. الوسائل، ج ۲۵، ص ۳۰۷، ح ۳۱۹۷۴، باب ۱۰، نقلا عن الكافی و التهذيب.

۱۴۹۴ : الحسين‌بن بسطام و اخوه عبّدالله (فی طبّ الأئمّة) عن علیّ‌بن الخليل عن عبدالعزيز‌بن حسّان عن حمّاد‌بن عيسى عن حريز عن ابی‌عبدالله عليه السلام:

انّه قال لمؤدّب اولاده: اذا زكم احد من اولادی فأعلمنی؛ فكان المؤدّب يعلمه، فلا يرد عليه شيئا؛ فيقول المؤدّب: امرتنی ان اعلمک و قد اعلمتک فلم ترد علیّ شيئا، فقال: انّه ليس من احد الاّ به عرق من الجذام، فاذا هاج قمعه الله بالزّكام.

«الوسائل، ج ۲۵، ص ۲۳۰، ح ۳۱۷۶۶، باب ۱۳۸».

مآخذ اخرى: علل الشرايع، ص ۳۴۴، ح ۱، باب ۴۹.

۱۴۹۵ : روى الحسن‌بن محبوب عن ابی‌ايّوب عن الفضيل‌بن يسار عن ابی‌عبدالله عليه السلام انّه قال:

ايّما امرأة حرّة تزوّجت عبدا فولدت منه اولادا، فهی احقّ بولدها منه، و هم احرار؛ فاذا اعتق الرّجل فهو احقّ بولده منها، لموضع الأب.

«الفقيه، ج ۳، ص ۴۳۵، ح ۴۵۰۳».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۵۹، ح ۲۷۵۷۶، باب ۷۳، نقلا عن الفقيه.

۱۴۹۶ : امالی‌الطّوسی: ابن الصّلت عن ابن عقدة عن عبدالله‌بن علیّ قال:

هذا كتاب جدّی عبيدالله‌بن علیّ، فقرأت فيه: اخبرنی علیّ‌بن موسى ابوالحسن عن ابيه عن جعفر‌بن محمّد عن آبائه :: انّ النّبیّ صلى الله عليه و آله قضى بابنة حمزة لخالتها و قال: الخالة والدة.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۳۳، ح ۴، باب ۷».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۶۰، ح ۲۷۵۷۹، باب ۷۳، نقلا عن الحسن‌بن محمّد الطّوسی فی الامالی عن ابيه عن ابن الصّلت مثله.

۱۴۹۷ : ابن ابی‌جمهور فی درر اللّئالی عن ابی‌هريرة عن النّبیّ صلى الله عليه و آله انّه قال:

الأمّ احقّ بحضانة ابنها ما لم تتزوّج.

«المستدرک، ج۱۵، ص۱٦۴، ح۱۷۸٦۹، باب۱٦۴».

۱۴۹۸ : محمّدبن یعقوب عن محمّدبن یحیی عن احمدبن محمّد عن ابن محبوب عن داوود الرّقیّ قال:

سألت اباعبداللّه ﷺ عن امرأة حرّة نکحت عبدا فأولدها اولادا ثمّ طلّقها، فلم تقم مع ولدها و تزوّجت؛ فلمّا بلغ العبد انّها تزوّجت، اراد ان یأخذ ولده منها و قال: انا احقّ بهم منک ان تزوّجت. فقال: لیس للعبد ان یأخذ منها ولدها و ان تزوّجت، حتّی یعتق؛ هی احقّ بولدها منه مادام مملوکا؛ فاذا اعتق فهو احقّ بهم منها.

«الوسائل، ج۲۱، ص۴۵۹، ح۲۷۵۷۷، باب۷۳».

مآخذ اخری: الکافی، ج٦، ص۴۵، ح۵. التهذیب، ج۷، ص۴۷٦، ح۱۲۱، باب۳٦؛ و ج۸، ص۱۰۷، ح۱۰، باب۳٦؛ و ص۲۰٦، ح۳٦، باب۳٦؛ و الاستبصار، ج۳، ص۳۲۱، ح۵، باب۱۸۵، باسناده عن محمّدبن یعقوب؛ و باسناده عن الحسن‌بن محبوب.

۱۴۹۹ : روی سلیمان‌بن داوود المنقری عن حفص‌بن غیاث او غیره قال:

سألت اباعبداللّه ﷺ عن رجل طلّق امرأته و بینهما ولد ایّهما احقّ به؟ قال: المرأة، ما لم تتزوّج.

«الفقیه، ج۳، ص۴۳۵، ح۴۵۰۲».

مآخذ اخری: الکافی، ج٦، ص۴۵، ح۳، عن علیّ‌بن ابراهیم عن علیّ‌بن محمّد القاسانی عن القاسم‌بن محمّد عن المنقری عمّن ذکره. الوسائل، ج۲۱، ص۴۷۱، ح۲۷٦۱۴، باب۸۱، نقلا عن الکافی و الفقیه. التهذیب، ج۸، ص۱۰۵، ح۳، باب۳٦؛ و الاستبصار، ج۳، ص۳۲۰، ح۲، باب۱۸۵، باسناده عن محمّدبن یعقوب.

۱۵۰۰ : روی عبداللّه‌بن جعفر الحمیری عن ایّوب‌بن نوح قال:

کتب الیه ﷺ بعض اصحابه: انّه کانت لی امرأة، و لی منها ولد، و خلّیت سبیلها. فکتب علیه‌السّلام: المرأة احقّ بالولد الی ان یبلغ سبع سنین، الاّ ان تشاء المرأة.

«الفقیه، ج۳، ص۴۳۵، ح۴۵۰۴».

مآخذ اخری: الوسائل، ج۲۱، ص۴۷۲، ح۲۷٦۱٦، باب۸۱، نقلا عن الفقیه.

۱۵۰۱ : السّرائر [۱]: من كتاب المسائل من مسائل ايّوب‌بن نوح قال:

كتبت مع بشيربن يسار: جعلت فداک، رجل تزوّج امرأة فولدت منه، ثمّ فارقها؛ متى يجب له ان يأخذ ولده؟ فكتب: اذا صار له سبع سنين فان اخذه فله، و ان تركه فله.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۳۴، ح ۵».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۲۱، ص ۴۷۲، ح ۲۷۶۱۷، باب ۸۱، نقلا عن محمّدبن ادريس فی آخر السّرائر نقلا من كتاب مسائل الرّجال و مكاتباتهم مولانا اباالحسن علىّ‌بن محمّد عليه السلام.

۱۵۰۲ : ابن ابى‌جمهور فى درر اللّئالى عن عبداللّه‌بن عمر انّ امرأة قالت:

يا رسول اللّه انّ ابنى هذا كان بطنى له وعاء، و ثديى له سقاء، و حجرى له حواء، و انّ اباه طلّقنى و اراد ان ينتزعه منّى، فقال لها النّبىّ صلّى الله عليه و آله: انت احقّ به ما لم تنكحى.

«المستدرک، ج ۱۵، ص ۱٦۴، ح ۱۷۸۷۰، باب ۵۸».

۱۵۰۳ : تفسير الامام العسكرى عليه السلام: قال الامام عليه السلام فى معنى الرّحمن:

و من رحمته انّه لمّا سلب الطّفل قوّة النهوض و التّغذى، جعل تلک القوّة فى امّه، و رقّقها عليه لتقوم بتربيته و حضانته؛ فان قسا قلب امّ من الأمّهات، لوجب تربية هذا الطّفل و حضانته على سائر المؤمنين....

«البحار، ج ۹۲، ص ۲۴۰، ۲۴۸، ح ۴۸، باب ۲۹».

۱۵۰۴ : تفسير العيّاشى: عن ابى‌الصّباح قال:

سئل ابوعبداللّه عليه السلام عن قول اللّه عزّ و جلّ: «و على الوارث مثل ذلک» قال: لا ينبغى للوارث ان يضارّ المرأة فيقول: لا ادع ولدها يأتيها؛ و يضارّ ولدها ان كان لهم عنده شىء؛ و لا ينبغى له ان يقتر عليه.

«البحار، ج ۱۰۴، ص ۷۵، ح ۸».

مآخذ اخرى: البحار، ج ۱۰۴، ص ۱۳۳، ح ۲؛ و الوسائل، ج ۲۱، ص ۵۲۸، ح ۲۷۷٦۸، باب ۱۲، نقلا عن تفسير العيّاشىّ.

---

۱ - قال فى البحار: و كلّ ما نذكر عند ذكر اخبار مستطرفات السّرائر فى كتاب المسائل فهو اشارة الى ما ذكره ابن ادريس رحمه اللّه حيث قال: و من ذلک ما استطرفناه من كتاب مسائل الرّجال و مكاتباتهم مولانا اباالحسن علىّ‌بن محمّد عليه السلام و الأجوبة عن ذلک رواية ابى‌عبداللّه احمدبن محمّدبن عبداللّه‌بن الحسن‌بن عبّاس الجوهرى و رواية عبداللّه‌بن جعفر الحميرى رضى اللّه عنهما.

۱۵۰۵ : و سأل سماعة اباعبدالله عليه السلام عن الأخوين المملوكين، هل يفرّق بينهما، و بين المرأة و ولدها؟ فقال: لا هو حرام، الاّ ان يريدوا ذلك.

«الفقيه، ج۳، ص۲۱۹، ح۳۸۱۱، باب۲».

مآخذ اخرى: الكافى، ج۵، ص۲۱۸، ح۲، عن محمّدبن يحيى عن احمدبن محمّد عن عثمان‌بن عيسى عن سماعة. التهذيب، ج۷، ص۷۳، ح۲۶، باب۲۲، باسناده عن احمدبن محمّد عن عثمان‌بن عيسى عن سماعة. الوسائل، ج۱۸، ص۲۶۵، ح۲۳۶۴۰، باب۱۳، نقلا عن الكافى و التهذيب و الفقيه.

۱۵۰۶ : محمّدبن علىّ‌بن الحسين باسناده عن حمّادبن عيسى عن ابى عبدالله عليه السلام قال: قال امير المؤمنين عليه السلام:

يشبّ الصّبىّ كلّ سنة اربع اصابع باصبع نفسه.

«الفقيه ج۳، ص۴۹۳، ح۴۷۴۷، باب۲».

مآخذ اخرى: الكافى، ج۶، ص۴۶، ح۲، عن محمّدبن يحيى عن محمّدبن احمد عن موسى‌بن عمر عن علىّ‌بن الحسين (ابن الحسن) الضّرير عن حمّادبن عيسى عن ابى‌عبدالله عليه السلام. البحار، ج۶۰، ص۳۶۰، ح۵۱، باب۴۱، نقلا عن الكافى؛ و ج۱۰۴، ص۹۶، ح۵۰، نقلا عن مكارم الأخلاق.

۱۵۰۷ : محمّدبن الحسن باسناده عن احمدبن محمّدبن عيسى عن ابى‌محمّد المدائنى عن عائذبن حبيب عن زيدبن عيسى (عيسى‌بن زيد) عن جعفربن محمّد عليه السلام قال: قال امير المؤمنين عليه السلام:

يثغر الصّبىّ لسبع، و يؤمر بالصّلاة لتسع، و يفرّق بينهم فى المضاجع لعشر، و يحتلم لأربع عشرة، و منتهى طوله لأحدى و عشرين، و منتهى عقله لثمان و عشرين، الاّ التّجارب.

«الوسائل، ج۱۹، ص۳۶۴، ح۲۴۷۷۰، باب۴۴».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج۹، ص۱۸۳، ح۱۳، باب۴. الكافى، ج۷، ص۶۹، ح۸، عن عدّة من اصحابنا عن احمدبن محمّد مثله.

۱۵۰۸ : الخصال: ابى عن علىّ عن ابيه عن ابن ابى‌نجران عن عاصم‌بن حميد عن محمّدبن قيس عن ابى‌جعفر عليه السلام قال:

بينا امير المؤمنين عليه السلام فى الرّحبة و النّاس عليه متراكمون، فمن بين مستفت و من بين مستعد، اذ قام اليه رجل فقال: السّلام عليك يا امير المؤمنين و رحمة الله و بركاته... قال: انا رجل بعثنى اليك معاوية متغفّلا لك اسألك عن شىء بعث فيه ابن الأصفر؛ و قال له: ان كنت احقّ

بهذا الأمر و الخليفة بعد محمّد ﷺ فأجبنى عمّا اسألک، فانّک اذا فعلت ذلک اتّبعتک، و بعثت اليک بالجائزة، فلم‌يكن عنده جواب؛ و قد اقلقه ذلک فبعثنى اليک لأسألک عنها. فقال امير المؤمنين عليه السلام: قاتل اللّه‌بن آكلة الأكباد، ما اضلّه و اعماه و من معه! و اللّه لقد اعتق جارية فما احسن ان يتزوّج بها؛ حكم اللّه بينى و بين هذه الأمّة، قطعوا رحمى، و اضاعوا ايّامى، و دفعوا حقّى، و صغّروا عظيم منزلتى، و اجمعوا على منازعتى؛ علىّ بالحسن و الحسين و محمّد؛ فاحضروا، فقال: يا شامى هذان ابنا رسول اللّه، و هذا ابنى فاسأل ايّهم احببت. فقال: اسأل ذا الوفرة، يعنى الحسن عليه السلام، و كان صبيّا. فقال له الحسن عليه السلام: سلنى عمّا بدا لک. فقال الشّامى: كم بين الحقّ و الباطل؟ و كم بين السّماء و الأرض؟ و كم بين المشرق و المغرب؟ و ما قوس قزح؟ و ما العين الّتى تأوى اليها ارواح المشركين؟ و ما العين الّتى تأوى اليها ارواح المؤمنين؟ و ما المؤنّث؟ و ما عشرة اشياء بعضها اشدّ من بعض؟ فقال الحسن‌بن علىّ عليه السلام:... و امّا المؤنّث، فهو الّذى لا يدرى أ ذكر هو او انثى، فانّه ينتظر به، فان‌كان ذكرا احتلم و ان‌كانت انثى حاضت و بدا ثديها و الاّ قيل له بل على الحائط، فان اصاب بوله الحائط فهو ذكر، و ان انتكص بوله كما ينتكص بول البعير فهى امرأة؛ الحديث.

«البحار، ج ١٠، ص ١٢٩، ح ١، باب ٩».

١٥٠٩: محمّدبن علىّ‌بن الحسين ـ فى الخصال ـ عن ابيه عن علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن محمّدبن ابى‌عمير عن غير واحد عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

حدّ بلوغ المرأة تسع سنين.

«الوسائل، ج ٢٠، ص ١٠٤، ح ٢٥١٥١، باب ٤٥».

مآخذ اخرى: البحار، ج ١٠٣، ص ١٦٢، ح ٤، باب ٨؛ و المستدرک، ج ١، ص ٨٦، ح ٤٧، باب ٤، نقلا عن الخصال.

١٥١٠: علىّ عن ابيه عن ابن ابى‌عمير عن رجل عن ابى‌عبداللّه عليه السلام قال:

قلت: الجارية ابنة كم لا تستصبى؟ ابنة ستّ او سبع؟ فقال: لا، ابنة تسع لا تستصبى. و اجمعوا كلّهم على انّ ابنة تسع لا تستصبى الاّ ان يكون فى عقلها ضعف، و الاّ فهى اذا بلغت تسعا فقد بلغت.

«الكافى، ج ٥، ص ٤٦٣، ح ٥».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ٢١، ص ٣٦، ح ٢٦٤٦٢، باب ١٢، نقلا عن الكافى.

۱۵۱۱ : عبداللّه‌بن جعفر الحميرى ـ فى قرب الأسناد ـ عن علىّ‌بن الفضل:

انّه كتب الى ابى‌الحسن عليه السلام ما حدّ البلوغ؟ قال: ما اوجب على المؤمنين الحدود.

«الوسائل، ج ۱، ص ۴۴، ح ۷۷، باب ۴».

۱۵۱۲ : علىّ‌بن ابراهيم عن محمّدبن عيسى عن يونس عن ابى‌ايّوب الخزّاز قال:

سألت اسماعيل‌بن جعفر: متى تجوز شهادة الغلام؟ فقال: اذا بلغ عشر سنين. قال: قلت: و يجوز امره؟ قال: فقال: انّ رسول اللّه صلى الله عليه و آله دخل بعائشة و هى بنت عشر سنين، و ليس يدخل بالجارية حتّى تكون امرأة، فاذا كان للغلام عشر سنين جاز امره و جازت شهادته.

«الكافى، ج ۷، ص ۳۸۸، ح ۱».

مآخذ اخرى: التهذيب، ج ٦، ص ۲۵۱، ح ۴۹، باب ۲۲، باسناده عن علىّ‌بن ابراهيم. الوسائل، ج ۲۷، ص ۳۴۴، ح ۳۳۸۹۰، باب ۲۲، نقلا عن الشّيخ الطّوسى و الكافى.

۱۵۱۳ : علىّ‌بن ابراهيم عن ابيه عن النّوفلى عن السّكونى عن ابى‌عبداللّه عن ابيه عليهما السلام قال:

الغلام لا يلقح حتّى يتفلّك ثدياه و تسطع ريح ابطيه.

«الكافى، ج ٦، ص ۴٦، ح ۳».

۱۵۱۴ : محمّدبن علىّ‌بن الحسين قال: و فى خبر آخر:

على الصّبىّ اذا احتلم الصّيام و على المرأة اذا حاضت الصّيام.

«الوسائل، ج ۱، ص ۴۵، ح ۸۰، باب ۴».

مآخذ اخرى: الوسائل، ج ۱۰، ص ۲۳۷، ح ۱۳۳۰۸، باب ۲۹، نقلا عن الفقيه. التّهذيب، ج ۴، ص ۲۸۱، ح ۲۴، باب ۱، و ص ۳۲٦، ح ۸۳، باب ۱، باسناده عن الحسين‌بن سعيد عن القاسم‌بن محمّد عن علىّ‌بن ابى‌حمزة عن ابى‌بصير عن ابى‌عبداللّه عليه السلام.

۱۵۱۵ : محمّدبن الحسن باسناده عن الصّفّار عن موسى‌بن عمير عن الحسن‌بن يوسف عن نضر عن محمّدبن هاشم (هشام) عن ابى‌الحسن الأوّل عليه السلام قال:

اذا تزوّجت البكر بنت تسع سنين فليست مخدوعة.

«الوسائل، ج ۲۰، ص ۲۷۴، ح ۲۵٦۱۴، باب ۴».

مآخذ اخرى: التّهذيب، ج ۷، ص ۴٦۸، ح ۸۳.